

La funció dels neologismes:

revisió de la dicotomia *neologisme denominatiu* i
neologisme estilístic

Elisabet Llopart-Saumell

TESI DOCTORAL UPF / ANY 2016

DIRECTORA DE LA TESI

Dra. Judit Freixa Aymerich

Institut de Lingüística Aplicada

DEPARTAMENT DE TRADUCCIÓ I CIÈNCIES DEL
LLENGUATGE

A la meva família

Agraïments

Afirmar que una tesi no es fa en una dia és una obvietat, però també ho és afirmar que no és el resultat de la feina d'una sola persona. Aquesta tesi ha fructificat gràcies al suport de moltes persones. Aprofito aquest moment per agrair de nou tota la seva empenta i ajuda.

Per començar, a la Judit, la meva directora de tesi, per la teva confiança des que vaig començar a col·laborar amb l'Observatori, per haver-me dirigit el treball de màster i ara aquesta tesi. Estic molt contenta d'haver pogut treballar amb tu, per les explicacions tan clares, les observacions acurades, per la teva predisposició. Moltes gràcies també per les oportunitats d'aprendre tantes coses noves, de poder-les explicar i aplicar, i pels ànims, suport i comprensió. Ha estat una molt bona experiència.

A la Teresa, perquè quan vaig descobrir la Terminologia en les teves classes de seguida em va encantar aquest àmbit i sense saber-ho ja em vaig anar encaminant cap al lèxic. Gràcies pels teus comentaris i per haver comptat amb mi, he après molt i de moltes coses. A la Mercè, per haver-me acollit a l'IULA des que vaig arribar com a col·laboradora. A la Rosa i l'Iria, per la vostra confiança en una de les primeres experiències docents i molt més. A l'Elisenda, per algunes explicacions que m'han estat molt útils per a la tesi i per al que no és la tesi.

A la Gemma, el Jesús, el Jordi, la Sylvie i la Vanessa. La vostra ajuda fa que les coses que semblen difícils no ho siguin tant.

Totes aquestes oportunitats d'investigar, fer classes, assistir a congressos, gaudir d'estades, participar en projectes, etc., tampoc no haguessin pogut tirar endavant sense les beques i ajuts de l'Observatori de Neologia, el Grup IULATERM, l'Institut de Lingüística Aplicada (IULA) i el Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la Universitat Pompeu Fabra.

A l'Óscar Loureda i a tots els professors i companys del Centro de Estudios para Iberoamérica de la Universitat de Heidelberg, que em van acollir tan bé i en un ambient d'allò més motivador durant la

meva estada predoctoral, el Frank, l'Adriana, la Martha, el Hans, l'Héctor, la Irene i la Laura. També a les companyes d'aquesta estada, Elena, Paula, Thais i Carolina.

M'agradaria agrair a tots els que han fet possible que hagi arribat fins aquí la seva força i alegria.

A les meves amigues de l'escola, Anna, Imma, Laura i Yolanda, i al Sergi, per tots els moments compartits ara i des de fa tants anys. Totes aquestes estones han estat indispensables per agafar aire i continuar.

Als amics pompeians, Alba, Anna, Emma, Gemma i Oriol, perquè, tot i que no ens veiem tan sovint com voldríem, quan ens trobem és com si el temps no hagués passat.

A la colla de la Llacuna, per totes les converses que poc tenien a veure amb la tesi. Sobretot a l'Ariadna i al Witschge.

Res de tot això hagués estat possible sense la meva família, especialment els meus pares, Teresa i Josep. Gràcies per haver-me ajudat amb tot, per la vostra confiança, per haver-me fet costat i escoltat, per la vostra paciència. Al meu germà, el Josep Anton, perquè em dóna un cop de mà sempre que fa falta, moltes gràcies. També al tiet Joan i, en especial, a la iaia Angelina, perquè, tot i que ja no som uns nens, moltes coses no han canviat ni vull que canviïn. I, als meus cosins, que sempre han estat un exemple per a mi, i a la meva tieta. I no em puc oblidar de la meva família política, a tots i cada un de vosaltres, per la vostra estima. Penso també en els que ara ja no hi són, però tenim el seu record.

La feina que comporta fer una tesi no hagués estat tan suportable sense tots els ànims i les estones viscudes dia rere dia amb els meus companys de l'IULA, l'Amor, l'Andrés, l'Alba C., la Belén, la Besharat, el Geraint, el Jorge L., el Jorge P., la Laia, la Laura, el Martí, l'Òscar, el Víctor i la Yingfeng, i també als diferents col·laboradors i becaris de l'Observatori durant tot aquest temps. Vull donar les gràcies sobretot a l'Alba, l'Anna i la Blanca, perquè ha estat una gran sort poder compartir amb vosaltres tots aquests moments, bons i dolents, cafès, esmorzars, dinars i moltes altres coses que han anat sorgint. També a la Paola, per haver estat una

amiga amb qui hem compartit les nostres dèries neològiques i moltes tardes treballant al despatx.

No puc acabar sense donar les gràcies al Jordi, per la teva energia, il·lusió, confiança, comprensió infinita i entusiasme. Per l'aire fresc d'estius i hiverns. Per haver-me ensenyat a gaudir de les coses importants.

Resum

En aquesta tesi estudiem els neologismes des de la perspectiva de la seva funció comunicativa. Més concretament, revisem els conceptes *neologia denominativa* i *neologia estilística*, que es corresponen amb la classificació més estesa per agrupar els neologismes d'acord amb la seva funció. Tanmateix, aquesta proposta ha rebut diverses crítiques tant en relació amb els trets utilitzats per caracteritzar tots dos tipus de neologismes, com la seva conceptualització com a categories oposades i l'exclusió o subordinació d'altres funcions dels neologismes. Per aquest motiu, el nostre objectiu consisteix a estudiar els conceptes utilitzats per caracteritzar els neologismes des del punt de vista de la seva funció, que inclou aspectes lingüístics i extralingüístics, és a dir, funcionals, sociolingüístics, discursius i pragmàtics. A partir d'aquí, dissenyem una proposta metodològica per identificar els neologismes amb valors prototípicament denominatius, estilístics, de tots dos tipus o no prototípics de cap d'aquests dos valors.

Abstract

This PhD dissertation is devoted to the study of neologisms from the perspective of their communicative function. In particular, it reviews the concepts *denominative neology* and *stylistic neology*, which make up the classification most widely used to sort neologisms according to their function. However, this classification has received criticism regarding the features used to characterise both types of neologisms, their representation as opposing categories and the exclusion or subordination of other functions of neologisms. For this reason, our goal is to study the concepts used to characterise neologisms from the point of view of their function, which include linguistic and extra-linguistic aspects such as functional, sociolinguistic, discursive and pragmatic features. As a result, we have designed a methodological proposal in order to identify prototypical neologisms with either denominative or stylistic values, with both values, or with neither.

Índex

Agraïments	v
Resum	ix
Abstract	ix
Índex	xi
Llista de figures	xv
Llista de gràfics	xvi
Llista de taules	xvii
1. INTRODUCCIÓ	1
1.1. Antecedents	3
1.2. Estructura	5
2. OBJECTIUS I HIPÒTESIS	9
2.1. Objectius generals i específics	9
2.2. Hipòtesis de partida	10
2.2.1. Primera hipòtesi	11
2.2.2. Segona hipòtesi	13
2.2.3. Tercera hipòtesi	14
3. MARC TEÒRIC	17
3.1. Neologia, neologisme i neologicitat	18
3.2. La funció comunicativa dels neologismes	32
3.2.1. Els conceptes <i>neologia denominativa</i> i <i>neologia estilística</i>	33
3.2.2. Revisió dels conceptes dicotòmics <i>denominatiu</i> i <i>estilístic</i>	38
3.2.3. Altres classificacions	47
3.2.4. Síntesi i observacions	52
3.3. La funció comunicativa del llenguatge	58
3.3.1. Funcions del llenguatge	58
3.3.2. La necessitat com a criteri lingüístic	69
3.3.3. La difusió i l'estabilitat en l'ús	72
3.4. Anàlisi del discurs	74
3.4.1. El text periodístic	77
3.4.2. Estil, subjectivitat i ideologia	89
3.5. La creativitat lèxica	101
3.5.1. Productivitat	102
3.5.2. Norma	107
3.6. Síntesi	117

4.	METODOLOGIA	121
4.1.	Procedència de les dades.....	121
4.2.	Obtenció del corpus de neologismes	127
4.3.	Descripció de les dades.....	129
4.4.	Paràmetres d'anàlisi	132
4.4.1.	Criteri de coneixement del món.....	132
4.4.2.	Criteri d'ús.....	136
4.4.3.	Criteri d'estabilitat.....	139
4.4.4.	Criteri de novetat	143
4.4.5.	Criteri de posició discursiva	145
4.4.6.	Criteri de context discursiu.....	148
4.4.7.	Anàlisi dels aspectes lingüístics	150
4.5.	Altres qüestions metodològiques: el context d'ús	152
4.6.	Síntesi.....	154
5.	ANÀLISI QUANTITATIVA DE LES DADES.....	159
5.1.	Descripció de les unitats del corpus.....	159
5.1.1.	Per anys	160
5.1.2.	Per categories gramaticals	160
5.1.3.	Per fonts.....	161
5.2.	Criteri de coneixement del món.....	162
5.3.	Criteri d'ús	169
5.4.	Criteri d'estabilitat	174
5.5.	Criteri de novetat	180
5.6.	Criteri de posició discursiva	187
5.7.	Criteri de context discursiu	192
5.8.	Resum de l'anàlisi quantitativa.....	201
5.8.1.	En relació amb els criteris	202
5.8.2.	En relació amb els mecanismes de formació.....	204
5.9.	Síntesi i conclusions.....	208
6.	ANÀLISI QUANTITATIVA: CONTRAST PER CRITERIS	211
6.1.	Unitats seleccionades per criteri	212
6.2.	Criteri 1: coneixement del món	215
6.3.	Criteri 2: ús	217
6.4.	Criteri 3: estabilitat	219
6.5.	Criteri 4: novetat	222
6.6.	Criteri 5: posició discursiva	224
6.7.	Criteri 6: context discursiu.....	226

6.8.	Resum del contrast de criteris	228
6.9.	Síntesi i conclusions.....	232
7.	ANÀLISI QUALITATIVA DE LES DADES.....	235
7.1.	Neologismes amb valors denominatius	237
7.1.1.	Unitats prototípiques centrals dels valors denominatius.....	237
7.1.2.	Unitats prototípiques perifèriques dels valors denominatius.....	247
7.2.	Neologismes amb valors estilístics	257
7.2.1.	Unitats prototípiques centrals dels valors estilístics	257
7.2.2.	Unitats prototípiques perifèriques dels valors estilístics	272
7.3.	Neologismes amb valors denominatius i estilístics	284
7.3.1.	Unitats prototípiques centrals dels valors denominatius i estilístics.....	284
7.3.2.	Unitats prototípiques perifèriques dels valors denominatius i estilístics.....	289
7.4.	Neologismes sense valors denominatius i estilístics.....	294
7.4.1.	Unitats prototípiques centrals sense valors denominatius i estilístics.....	295
7.4.2.	Unitats prototípiques perifèriques sense valors denominatius i estilístics.....	300
7.5.	Resum dels resultats.....	309
7.5.1.	En relació amb les dades quantitatives	309
7.5.2.	En relació amb els processos de formació.....	311
7.5.3.	En relació amb l'anàlisi d'elements expressius.....	314
7.6.	Síntesi i conclusions.....	319
8.	SÍNTESE DELS RESULTATS	323
8.1.	En relació amb els criteris.....	327
8.1.1.	Aspectes funcionals: funcions del llenguatge.....	327
8.1.2.	Aspectes sociolingüístics: difusió i estabilitat en l'ús	328
8.1.3.	Aspectes discursius (I): marques tipogràfiques i metadiscursives.....	329
8.1.4.	Aspectes discursius (II): aspectes del text, cotext i context	330
8.1.5.	Aspectes lingüístics: formació de paraules.....	330

8.2.	En relació amb les categories <i>neologisme denominatiu</i> i <i>neologisme estilístic</i>	331
8.3.	Nova aproximació per a l'estudi de la funció dels neologismes	334
8.3.1.	Proposta d'estudi	335
8.3.2.	Anàlisi de casos	339
8.3.3.	Plantejament teòric	341
9.	CONCLUSIONS.....	345
9.1.	En relació amb les hipòtesis.....	349
9.2.	Línies de treball futur.....	352
10.	CONCLUSIONS.....	357
10.1.	In relation to the hypothesis.....	361
10.2.	Future research.....	364
11.	BIBLIOGRAFIA	367
12.	ANNEXOS.....	389
12.1.	Annex I. Neologismes en context	389
12.2.	Annex II. Puntuació dels neologismes per criteri	430

Llista de figures

Figura 1. Tipus de textos de premsa.....	80
Figura 2. La norma en el marc del concepte de llengua de Saussure.....	110
Figura 3. Exemple de la informació de la fitxa de la base de dades.....	132
Figura 4. Mostra dels criteris aplicats.....	156
Figura 5. Mostra dels filtres aplicats en els criteris.....	157
Figura 6. Contrast quantitatiu de criteris: unitats representatives del criteri 1 de coneixement del món.....	214
Figura 7. Recompte dels resultats per criteris.....	215
Figura 8. Correlacions observables entre criteris.....	234
Figura 9. Valors denominatius prototípics centrals.....	238
Figura 10. Valors denominatius prototípics perifèrics.....	248
Figura 11. Valors estilístics prototípics centrals.....	257
Figura 12. Valors estilístics prototípics perifèrics.....	272
Figura 13. Valors denominatius i estilístics prototípics centrals....	285
Figura 14. Valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.	289
Figura 15. Sense valors denominatius i estilístics prototípics centrals.....	295
Figura 16. Sense valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.....	301

Llista de gràfics

Gràfic 1. Neologismes documentats per criteri.	202
Gràfic 2. Percentatge dels tipus de formació per criteri.	205
Gràfic 3. Correlació dels tipus de neologismes segons els quatre valors estudiats.	311

Lista de taules

Taula 1. Autors que analitzen les motivacions que regeixen els neologismes.	55
Taula 2. Síntesi dels aspectes del marc teòric.	119
Taula 3. Primera selecció dels neologismes del corpus 2010-2012.	128
Taula 4. Percentatge d'hàpax en el corpus inicial i en el final.	129
Taula 5. Indicadors del criteri de coneixement del món.....	136
Taula 6. Indicadors del criteri d'ús.	139
Taula 7. Indicadors del criteri d'estabilitat.	140
Taula 8. Indicadors desglossats del criteri d'estabilitat.	141
Taula 9. Valors per calcular l'índex d'estabilitat (1989-2012). ...	142
Taula 10. Indicadors del criteri de novetat.	145
Taula 11. Indicadors del criteri de posició discursiva.	148
Taula 12. Indicadors del criteri de context discursiu.	150
Taula 13. Elements de l'anàlisi dels aspectes lingüístics.	152
Taula 14. Criteris i indicadors emprats.....	156
Taula 15. Neologismes per any.	160
Taula 16. Neologismes per categoria gramatical.....	160
Taula 17. Neologismes per font.....	162
Taula 18. Resultats del criteri de coneixement del món.....	163
Taula 19. Distribució dels indicadors del criteri de coneixement del món.....	164
Taula 20. Tipus de formació d'acord amb el criteri de coneixement del món.....	166
Taula 21. Resultats del criteri d'ús.	170
Taula 22. Distribució dels indicadors del criteri d'ús.....	171
Taula 23. Tipus de formació d'acord amb el criteri d'ús.	173
Taula 24. Distribució dels neologismes per anys.	175
Taula 25. Distribució dels neologismes per ocurrències.	176
Taula 26. Contrast dels anys i les ocurrències dels neologismes.	176
Taula 27. Tipus de formació d'acord amb el criteri d'estabilitat: anys.	178
Taula 28. Tipus de formació d'acord amb el criteri d'estabilitat: ocurrències.....	179
Taula 29. Distribució neologismes per períodes.	179
Taula 30. Resultats del criteri de novetat.	181
Taula 31. Distribució dels indicadors del criteri de novetat.	182

Taula 32. Distribució de les marques tipogràfiques.	183
Taula 33. Distribució de les marques metadiscursives.	184
Taula 34. Tipus de formació d'acord amb el criteri de novetat.	186
Taula 35. Resultats del criteri de posició discursiva.	188
Taula 36. Distribució dels indicadors del criteri de posició discursiva.	188
Taula 37. Distribució segons la part de la notícia.	190
Taula 38. Distribució segons la secció.	190
Taula 39. Tipus de formació d'acord amb el criteri de posició discursiva.	191
Taula 40. Resultats del criteri de context discursiu.	193
Taula 41. Distribució dels indicadors del criteri de context discursiu.	195
Taula 42. Distribució segons el llenguatge col·loquial.	196
Taula 43. Distribució segons el llenguatge pseudoliterari.	198
Taula 44. Distribució segons la dixi d'emissor.	199
Taula 45. Tipus de formació d'acord amb el criteri de context discursiu.	200
Taula 46. Neologismes seleccionats per criteri i puntuació.	213
Taula 47. Neologismes seleccionats per criteri.	214
Taula 48. Contrast amb el criteri 1: coneixement del món.	216
Taula 49. Contrast amb el criteri 2: ús.	218
Taula 50. Contrast amb el criteri 3: estabilitat (anys).	220
Taula 51. Contrast amb el criteri 3: estabilitat (freqüència).	221
Taula 52. Contrast amb el criteri 4: novetat.	223
Taula 53. Contrast amb el criteri 5: posició discursiva.	225
Taula 54. Contrast amb el criteri 6: context discursiu.	227
Taula 55. Resultats contrastius dels criteris.	230
Taula 56. Resultats del coeficient Phi i de V de Cramer.	231
Taula 57. Filtres dels valors denominatius prototípics centrals. ..	238
Taula 58. Resultats dels valors denominatius prototípics centrals.	239
Taula 59. Filtres dels valors denominatius prototípics perifèrics.	248
Taula 60. Resultats dels valors denominatius prototípics perifèrics.	249
Taula 61. Filtres dels valors estilístics prototípics centrals.	258
Taula 62. Resultats dels valors estilístics prototípics centrals.	259
Taula 63. Filtres dels valors estilístics prototípics perifèrics.	273
Taula 64. Resultats dels valors estilístics perifèrics.	274

Taula 65. Filtres dels valors denominatius i estilístics prototípics centrals.....	285
Taula 66. Resultats dels valors denominatius i estilístics prototípics centrals.....	286
Taula 67. Filtres dels valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.	289
Taula 68. Resultats dels valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.	290
Taula 69. Filtres sense valors denominatius i estilístics prototípics centrals.....	295
Taula 70. Resultats sense valors denominatius i estilístics prototípics centrals.....	296
Taula 71. Filtres sense valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.	301
Taula 72. Resultats sense valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.	302
Taula 73. Resultats dels valors prototípics centrals i perifèrics. ..	310
Taula 74. Resultats del conjunt de neologismes prototípics.....	311
Taula 75. Elements expressius dels neologismes prototípics dels valors denominatius.	315
Taula 76. Elements expressius dels neologismes prototípics dels valors estilístics.	316
Taula 77. Elements expressius dels neologismes prototípics de tots dos valors.	317
Taula 78. Elements expressius del conjunt de neologismes no prototípics de cap dels valors.....	318
Taula 79. Presència dels elements expressius d'acord amb els quatre valors estudiats dels neologismes.	318

1. INTRODUCCIÓ

Com les pedres, les flors, la soledat,
arreu ens acompanyen les paraules.

Joan Margarit (2015)

En l'estudi de la neologia com a camp de coneixement que s'ocupa de la descripció i anàlisi de les paraules noves que es creen en un període determinat en una llengua concreta, alguns dels conceptes que s'han utilitzat per diferenciar uns tipus de neologismes d'uns altres són els de *neologia denominativa* i *neologia estilística*. Diversos autors, com Guilbert (1975), Cabré (1989), Sablayrolles (1993) i Guerrero (1995), han fet referència a aquests dos conceptes i en la majoria de casos els han relacionat entre si en forma de categories explícitament oposades, és a dir, com una dicotomia de la funció neològica. Segons aquest model, d'entre tots els neologismes que es creen en una comunitat lingüística, d'una banda, trobem neologismes denominatius, d'acord amb el criteri referencial i normalment descrits com un tipus de creació necessària; i, de l'altra, tenim els neologismes estilístics, que porten a terme una funció expressiva i es consideren creacions "de luxe", és a dir, no necessàries.

Ara bé, tot i que aquests dos conceptes han estat àmpliament utilitzats en l'estudi de la neologia, podem afirmar que aquesta classificació dels neologismes en denominatius i estilístics no sempre permet obtenir resultats satisfactoris. A grans trets i en forma de síntesi, la neologia denominativa es caracteritza pel fet que compleix una funció comunicativa referencial, evita l'ambigüïtat, presenta una forma descriptiva a partir de recursos de formació comuns i productius, i adquireix una freqüència d'ús considerable. Contràriament, la neologia estilística es caracteritza pel fet de dur a terme una funció expressiva i connotativa, ja que intenta mostrar la visió personal de l'autor del neologisme i captar l'atenció del lector; per aquest motiu, utilitza formes no productives i poc comunes, perquè la finalitat és jugar amb les paraules i ser original, per tant, aquests neologismes tendeixen a ser efímers.

Certament, hi ha casos en què la intuïció ens permet discernir si una paraula nova és denominativa, segons si fa referència a un concepte propi de la realitat que ens envolta i que tenim la necessitat d'anomenar, i compleix totes les característiques mencionades, com ara que la forma adoptada s'adequa al referent, presenta una freqüència d'ús considerable i no mostra cap tipus d'intenció estètica o de prestigi. Altres neologismes, en canvi, són qualificables d'estilístics perquè expressen una visió subjectiva d'una entitat i, a més, produeixen estranyesa tant per la forma com per la novetat. Tanmateix, alguns neologismes no s'acomoden tan bé a aquesta classificació. Encara que en determinats casos els referents són conceptes tangibles, no podem afirmar que sigui necessari denominar de forma més específica un element de la realitat i, per tant, justificar la creació d'alguns neologismes. Per tant, aquest fet, entre d'altres, ens demostra que la descripció de les propietats dels neologismes denominatius i dels neologismes estilístics que s'ha dut a terme fins ara pot aplicar-se correctament a un nombre determinat de casos, però no permet classificar el gruix dels neologismes entre aquestes dues categories, perquè la descripció és insuficient i els límits són difusos i subjectius. Per aquest motiu, finalment, la classificació dels neologismes depèn de la intuïció lingüística de cada un dels parlants que porti a terme la classificació i no es fa d'acord amb un model sistemàtic o unes propietats detallades de forma més específica.

L'objectiu principal d'aquest treball consisteix a revisar les descripcions que s'han dut a terme en relació amb la funció comunicativa dels neologismes i, més concretament, en relació amb els conceptes *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic*, i també reflexionar sobre les crítiques que ha rebut aquesta dicotomia. De forma més detallada, a partir dels trets utilitzats per caracteritzar tots dos tipus de neologismes estudiem els conceptes que s'esmenten, com les funcions del llenguatge, la freqüència, la productivitat, etc. A partir d'aquestes dades, elaborem una proposta metodològica per identificar els aspectes que caracteritzen els neologismes denominatius i els neologismes estilístics. En aquest sentit, detallem una sèrie de criteris en relació amb els valors denominatius i estilístics dels neologismes per articular una proposta pròpia que agrupi els neologismes prototípics dels valors denominatius i dels valors estilístics. Aquests resultats permeten, en

primer lloc, veure com es classifiquen els neologismes i, en segon lloc, observar altres propietats d'aquestes unitats.

Partim de la base que l'estudi d'aquest aspecte inherent als neologismes ens ha de permetre entendre millor algunes de les especificitats del comportament lingüístic, no només del català (corresponent a la llengua del corpus utilitzat), sinó, segurament i per extensió, d'altres llengües, com a mínim, romàniques. En aquesta línia, cal tenir en compte que la finalitat del llenguatge no només consisteix a permetre la comunicació de la realitat que ens envolta entre els individus d'una comunitat lingüística, sinó també expressar la pròpia visió de la realitat.

1.1. Antecedents

Aquesta tesi té com a punt de partida el treball de màster (Llopart-Saumell, 2011b), dedicat a l'estudi d'un tipus concret de neologismes, els acrònims, des de diferents punts de vista: formal, semàntic i funcional. La selecció d'aquest tipus de formació va estar motivada, en part, pel fet que es tracta d'un mecanisme relativament nou en català i, per tant, és una creació poc estudiada que no es troba descrita en la majoria de gramàtiques. A mesura que el treball va anar avançant vam observar que aquest tipus de formació semblava que s'utilitzava d'una forma particular, en el sentit que tendia a crear mots exòtics, que cridaven l'atenció i que intuïtivament donaven lloc a neologismes estilístics. Per aquest motiu, vam voler estudiar si aquesta intuïció era certa i es veia recolzada per dades lingüístiques objectivables.

En aquest sentit, un dels objectius del treball va consistir a mesurar d'alguna manera la relació que semblaven mostrar els neologismes formats per acronímia amb l'expressivitat, que al seu torn es relacionava amb un grau més alt de sentiment neològic i de transgressió de les regles lingüístiques. Per aquest motiu, en l'estudi vam incloure els conceptes que s'utilitzen per classificar els neologismes en denominatius i estilístics per intentar agrupar les unitats en un o altre valor.

D'acord amb Guilbert (1975), Cabré (1989) i Corbeil (1971), vam aïllar alguns aspectes que podien ser útils per objectivar aquesta funció, perquè en els estudis revisats aquesta classificació s'aplicava de forma intuïtiva i no d'acord amb uns paràmetres sistemàtics. Els criteris que vam seleccionar, segons les característiques utilitzades per descriure tots dos tipus de neologismes, van ser els següents: la freqüència d'ús (resultats a Google i a Google Acadèmic), l'especialització (Cercaterm i Viquipèdia), la documentació en algunes obres lexicogràfiques, en el cas de les variants ortogràfiques o morfològiques (GDLC i DIEC2), la formació per solapament (com a *covard-gent*, de *covard* i *convergent*, respecte a *convergent*) i la marca d'autoria (en el context del neologisme). Cada un d'aquestes paràmetres estava relacionat amb el valor denominatiu o estilístic. En cada cas els indicadors dels paràmetres seleccionats atorgaven una determinada puntuació al neologisme. Pel que fa al valor denominatiu, els paràmetres de freqüència d'ús, especialització i documentació atorgaven 1 punt positiu. En canvi, en el cas del valor estilístic, d'acord amb la formació i la marca d'autoria, s'atorgava 1 punt negatiu (-1 punt). D'aquesta manera, els resultats se situaven en un contínuum entre els neologismes amb valor clarament denominatiu, en un extrem, i els prototípicament estilístics, en l'altre extrem.

En general, els resultats obtinguts constituïen un punt de partida per a l'estudi de la funció dels neologismes, però calia refinar tant els indicadors emprats com la metodologia relacionada amb la puntuació. En aquest sentit, la presentació dels resultats en forma de contínuum generava dubtes teòrics que indicaven que no només calia revisar la metodologia utilitzada, sinó també indagar més en els conceptes relacionats amb aquesta funció.

Així doncs, vam poder comprovar que, tot i que es tractava d'una dicotomia descrita per diversos autors centrats en l'estudi de la neologia i els neologismes, funcionava de forma teòrica, però no aplicada. A més, proposava una concepció dicotòmica de les dues funcions que ens semblava que tampoc no explicava de forma adequada aquest fenomen de creació lèxica.

1.2. Estructura

Pel que fa a l'estructura d'aquest treball, que iniciem amb aquesta introducció, està format per un primer bloc en què es presenten els objectius i les hipòtesis, juntament amb el conceptes tractats en el marc teòric de l'estudi i, en el segon bloc, s'explica la metodologia que s'ha seguit i es presenten els resultats quantitatius i qualitatius. Finalment, s'exposen les conclusions.

D'aquest primer bloc, destaquem el capítol tres, en què, una vegada detallats els objectius que regeixen aquest treball i les hipòtesis que es plantegen, permeten explicar de forma detallada els fonaments en els quals es basa l'estudi. En aquest marc, en primer lloc, presentem els conceptes fonamentals dels estudis dedicats al neologisme i la neologia, i d'altres nocions que se'n deriven, com el concepte de neologicitat. A continuació, revisem el que s'ha dit sobre la funció comunicativa dels neologismes en relació amb la dicotomia *neologia denominativa* i *neologia estilística*, i esbossem la discussió que ha sorgit arrel d'aquests conceptes oposats. Finalment, exposem altres propostes de classificació dels neologismes segons la seva funció.

Els següents subapartats del marc teòric se centren en els conceptes utilitzats per descriure els neologismes d'acord amb la seva funció comunicativa. Aquestes característiques constitueixen el suport teòric a partir del qual formular la proposta metodològica per a l'anàlisi de les unitats. En aquest sentit, el subapartat 3.3 se centra en els aspectes relacionats amb la funció comunicativa, que inclou l'estudi de les funcions del llenguatge, els conceptes *denominació*, i *denotació* i *connotació*, la noció de *necessitat* utilitzada com a criteri lingüístic per classificar els neologismes i l'estudi de l'ús des del punt de vista de la freqüència i l'estabilitat. A continuació, en el subapartat 3.4 s'estudien els aspectes discursius que acompanyen l'ús dels neologismes d'aquest treball. En aquest punt, descrivim el text periodístic, que correspon al tipus de text del qual s'han extret les unitats d'anàlisi. En aquesta línia, expliquem les característiques d'aquest text, en general, i dels diferents gèneres textuais, en particular. En relació amb els aspectes discursius, una vegada acotat el gènere, també expliquem la importància del context en què es documenten les unitats, del registre utilitzat com també les

qüestions d'estil que es poden observar. En darrer lloc, en el subapartat 3.5 sobre la *creativitat lèxica*, tractem els aspectes relacionats amb la perspectiva lingüística pel que fa a la forma. En més detall, exposem qüestions relacionades amb la seva productivitat, en què expliquem breument el principi d'analogia lèxica, i en relació amb la norma lingüística.

Pel que fa al segon bloc, s'inicia al capítol quatre amb la metodologia. Per començar, expliquem la procedència de les dades i la manera com hem obtingut i creat el corpus de neologismes utilitzat en aquest treball. Per oferir més informació sobre aquest corpus, descrivim els elements que el conformen. En darrer lloc, exposem els criteris que utilitzem en l'anàlisi dels neologismes. Es tracta d'una proposta metodològica dissenyada a partir dels conceptes tractats en el marc teòric que està formada per diferents criteris d'anàlisi. Per a cada un d'aquests criteris es mostren els arguments que justifiquen la seva inclusió en aquesta proposta i se seleccionen una sèrie d'indicadors que permeten "mesurar" de forma sistemàtica i coherent el conjunt de neologismes del corpus. Es tracta d'una sèrie de criteris que s'apliquen per separat, però que finalment funcionen de forma articulada per caracteritzar les unitats estudiades.

Quant a l'anàlisi, es troba dividida en tres capítols diferents. En els dos primers, es presenta de forma quantitativa i, en el tercer, es presenten els resultats qualitius. De forma més detallada, en el capítol cinc es mostra l'anàlisi quantitativa general de les dades. En aquest sentit, es presenten els resultats d'acord amb alguns dels aspectes del corpus de neologismes (en relació amb els anys en què es van documentar, les categories gramaticals que tenen i les fonts en què s'han publicat). Tot seguit, es detallen per separat els resultats quantitius per criteri, en què s'explicita el nombre de neologismes que es registren en cada criteri com també en relació amb els indicadors corresponents, i s'observen els processos de formació que hi predominen. Per acabar, es presenta un resum de les dades en relació amb els criteris i amb els mecanismes de formació.

A continuació, en l'anàlisi contrastiva dels criteris s'estudia quins neologismes tenen en comú els diferents criteris. Per fer-ho, en cada subapartat relacionem cada un dels criteris amb la resta i així

successivament fins que hem relacionat tots els criteris entre si. Aquesta anàlisi ens permet observar quins criteris comparteixen més neologismes, i aquest fet ens indica que dos o més criteris tendeixen a caracteritzar els neologismes d'una manera semblant, en el sentit serveixen per identificar els mateixos valors en relació amb la funció. A més, d'aquesta manera podem assegurar que uns determinats criteris acostumen a registrar els neologismes amb valors denominatius mentre que altres criteris estan estretament relacionats amb aspectes propis dels neologismes estilístics. Finalment, també pot ser que algun criteri identifiqui trets compartits tant pels neologismes denominatius com pels estilístics; en aquest cas, doncs, el criteri no s'alinea amb la resta o s'alinea amb criteris de tots dos tipus (els que identifiquen trets denominatius i els que identifiquen els estilístics). Per assegurar-nos que aquesta correlació és significativa apliquem testos estadístics.

Finalment, en el capítol set presentem una anàlisi qualitativa dels neologismes. En aquest cas, l'objectiu consisteix a aplicar una sèrie de filtres a partir de la proposta metodològica per agrupar els neologismes prototípics dels valors denominatius, d'una banda, i dels estilístics, de l'altra. A més, també observem si hi ha neologismes que mostren característiques de tots dos tipus de valors. I, en quarta posició, agrupem els neologismes que no s'han registrat en cap dels criteris aplicats o només en algun d'ells, però que no responen a un patró prototípic de cap dels valors. En aquest sentit, cal explicar que per a cada dels quatre grups de neologismes hem aplicat dos tipus de filtres, un primer filtre per identificar les unitats *prototípiques centrals* i un segon filtre per detectar les unitats *prototípiques perifèriques* dels diferents valors. Per a la selecció d'aquests filtres, ens basem en: a) la bibliografia sobre les propietats de la neologia denominativa i de la neologia estilística; b) les observacions obtingudes en l'anàlisi quantitativa per criteris; i c) les correlacions obtingudes en l'anàlisi contrastiva dels criteris. A partir dels neologismes prototípics de cada un dels valors, analitzem si els neologismes s'han classificat d'acord amb la nostra intuïció. A continuació, observem quins processos de formació hi predominen, i realitzem una anàlisi lingüística de les unitats per comprovar si s'ha produït alguna transgressió o desviació respecte de les regles de formació i si es poden identificar trets lèxics expressius o valoratius. D'altra banda, també aïllem altres trets que

no es corresponen amb propietats prototípiques dels valors denominatius ni dels estilístics.

Abans de procedir a la conclusió de la tesi, presentem un capítol de síntesi dels resultats. En aquest apartat repassem els aspectes destacats del procés seguit per revisar la dicotomia *neologia denominativa* i *neologia estilística*, i aprofundir en l'estudi de la funció dels neologismes. En primer lloc, presentem els resultats obtinguts en relació amb els criteris aplicats. A continuació, mostrem les limitacions de la classificació dels neologismes com a categories oposades. En darrer lloc, proposem una nova aproximació per a l'estudi de la funció dels neologismes a partir d'un vessant teòric i aplicat.

2. OBJECTIUS I HIPÒTESIS

Tant de bo sigui llarg el viatge,
tant de bo que mil paraules
valguin més que una imatge.

Txarango (2014)

En primer lloc, en aquest capítol expliquem l'objectiu general que guia aquest treball, juntament amb els objectius específics que ens proposem accomplir. A continuació, exposem la hipòtesi principal que motiva aquest tema d'estudi, seguit d'un conjunt d'hipòtesis específiques que expliquen de forma més precisa la hipòtesi de partida.

2.1. Objectius generals i específics

L'objectiu principal d'aquest treball és estudiar els conceptes que s'utilitzen per descriure la dicotomia tradicional en *neologia denominativa* i *neologia estilística* per observar si permeten classificar els neologismes en una o altra categoria segons la seva funció comunicativa.

Per dur a terme aquest objectiu general ens proposem els objectius específics següents:

- a) Revisar la bibliografia sobre les categories *neologia denominativa* i *neologia estilística*.
- b) Descriure els conceptes que s'han utilitzat per estudiar aquesta dicotomia.
- c) Dissenyar una metodologia a partir d'una sèrie de criteris representatius dels conceptes estudiats prèviament i relacionats amb la neologia denominativa i la neologia estilística per veure com s'articulen els neologismes.

- d) Aplicar aquesta metodologia a un corpus representatiu de dades i estudiar els resultats quantitatius i qualitius per comprovar les hipòtesis plantejades.
- Descriure els resultats de cada un dels criteris per observar com s'han classificat els neologismes i relacionar aquests resultats amb els indicadors que s'han fet servir.
 - Contrastar els resultats obtinguts per descriure, caracteritzar i diferenciar els diferents criteris aplicats.
 - Establir filtres per obtenir els neologismes prototípics de la funció denominativa, de la funció estilística, de tots dos tipus de funcions i els neologismes sense valors prototípics de cap de les funcions per observar com s'han agrupat els neologismes estudiats d'acord amb els resultats que han obtingut amb els diferents criteris.
 - Analitzar lingüísticament les unitats prototípiques dels diferents valors per estudiar els diferents processos de formació que hi han intervingut.
- e) Determinar la relació entre el concepte de *neologia denominativa* i *neologia estilística*.

2.2. Hipòtesis de partida

La hipòtesi general que guia aquest treball és que els neologismes no es poden classificar com una dicotomia en *neologismes denominatius* i *neologismes estilístics*, és a dir, com a categories oposades, d'acord amb la funció comunicativa que duen a terme les unitats neològiques.

A partir d'aquesta hipòtesi general formulem tres hipòtesis secundàries relacionades amb el vessant pràctic i teòric. La primera hipòtesi parteix de la idea que la dicotomia *neologia denominativa* i *neologia estilística* no és operativa per motius diversos. Entre aquests motius en trobem d'aplicats, en el sentit que no tots els

neologismes es poden classificar en una de les dues categories sense que apareguin dubtes metodològics. Pel que fa a la metodologia emprada per classificar els neologismes, no només fem referència a la intuïció lingüística, sinó també als trets que s'han utilitzat per descriure de forma oposada tots dos tipus d'unitats. Quant als aspectes teòrics, plantegem, d'una banda, el fet que un conjunt de neologismes es considerin no denominatius i, de l'altra, que no es tinguin en compte altres funcions que no depenen estrictament dels aspectes denominatius ni dels estilístics.

A continuació, fem referència de forma més detallada a cada una d'aquestes tres hipòtesis en l'ordre següent:

1. La classificació dels neologismes en una o altra categoria.
2. Les característiques associades a cada una de les categories.
3. L'oposició entre la funció denominativa i la funció estilística.

2.2.1. Primera hipòtesi

La primera hipòtesi té en compte el fet que alguns dels autors que han treballat en neologia han utilitzat categories diverses per classificar els neologismes d'acord amb diferents aspectes relacionats amb la creació de noves unitats, com ara la forma, la novetat, el codi lingüístic, entre d'altres. En aquest treball ens centrem en la classificació segons la funció comunicativa del neologismes en *neologia denominativa* i *neologia estilística*. La premissa de la qual partim és la següent:

La dicotomia *neologia denominativa* i *neologia estilística* és un constructe teòric que no té un correlat a la pràctica.

Pel que fa als neologismes denominatius, d'acord amb Guilbert (1975: 40-41) duen a terme una funció referencial i estan estretament relacionats amb la necessitat de donar un nom a un concepte nou per poder fer referència a aquest element en un acte de comunicació. En la mateixa línia, Cabré (1989: 41) afirma que són unitats necessàries que duen a terme un paper pràctic en relació amb

la comunicació lingüística i que, per tant, apareixen perquè alguna situació les reclama. Així doncs, exerceixen una necessitat pràctica (Fernández-Sevilla, 1982; Guerrero Ramos, 1995) per causes i motius objectius (Alarcos, 1992; García Platero, 1996). En resum, aquest tipus d'unitats noves neixen perquè permeten la comunicació de la realitat extralingüística.

En canvi, els neologismes estilístics no neixen per fer referència a un concepte nou, sinó que cerquen l'expressivitat característica d'una paraula (Cabré, 1989; Guilbert, 1975). D'aquesta manera, expressen una visió personal i pròpia de l'autor del neologisme (Guilbert, 1975: 42) mitjançant l'ús d'un llenguatge propi (Guiraud, 1971) i identificador (García Platero, 1996). En aquest sentit, indiquen que la neologia estilística compleix amb una necessitat expressiva per motius lúdics o estètics (Fernández-Sevilla, 1982; García Aranda, Barrios i Aguilar, 2000; Guerrero Ramos, 1995) a causa de factors i motius subjectius (Alarcos, 1992; Álvarez Catalá, 2009; García Platero, 1996), així com pel desig de novetat (Guiraud, 1971), la cerca d'expressivitat (Álvarez Catalá, 2009; Casasús, 1992; García Platero, 1996) i l'afany creatiu (Alvar Ezquerro, 1999, 2000).

A partir d'aquestes descripcions, juntament amb altres aspectes que s'han utilitzat per caracteritzar tots dos tipus de neologismes, les paraules noves no es poden classificar en denominatives o estilístiques sense que apareguin dubtes metodològics. Tot i que intuïtivament podem identificar neologismes prototípics d'aquestes dues funcions, altres casos no són clars. Per començar, no podem assegurar que un neologisme omple una llacuna lèxica, és a dir, dóna nom a un element que abans no existia o que no rebia una denominació concreta, sinó que es feia servir una perífrasi o bé una forma no fixada. En aquest sentit, el fet que existeixi una forma sinònima o sinònima parcial tampoc no impedeix que aparegui una altra forma per motius diversos. Com afirma García Platero (2015: 49), la sinonímia és un fenomen inherent a les llengües i el fet que ja existeixi una unitat no impedeix ni bloqueja l'entrada d'una altra forma. D'altra banda, també sorgeixen dubtes a l'hora de justificar la creació d'una determinada unitat pel fet que aporta precisió lèxica. Per exemple, *assessoentitat* (d'*entitat assessora*) respecte d'*assessoria*. Com explica, Sablayrolles (1993, 2000), alguns

neologismes neixen amb la finalitat de precisar un element, és a dir, donar èmfasi a un concepte concret o específic.

2.2.2. Segona hipòtesi

La segona hipòtesi està relacionada amb el fet que cada un dels dos tipus de neologismes porten associats una sèrie de característiques que tenen en compte aspectes lingüístics, sociolingüístics, pragmàtics i discursius. L'afirmació que plantegem és la següent:

Les diferents característiques utilitzades per descriure, d'una banda, els neologismes denominatius i, de l'altra, els neologismes estilístics, no són privatives o excloents, tot i que s'associen més a un tipus de neologismes que a d'altres.

Com s'afirma en aquesta hipòtesi, hi ha neologismes que poden ser considerats denominatius, però mostren alguns dels aspectes relacionats tradicionalment amb els estilístics. Per exemple, s'afirma que en la creació dels neologismes denominatius no es tenen en compte aspectes estètics, sinó que es tracta de mots adequats en relació amb el concepte que designen. En aquest sentit, la proposta de Wijnands (1985) per a la classificació dels neologismes il·lustra que, contràriament al que s'havia esmentat en relació amb els neologismes denominatius, alguns conceptes nous contenen un valor social marcat per la moda o la tendència, mentre que n'hi ha d'altres que no porten a terme aquesta funció connotativa.

L'autor afirma que, a vegades, quan es vol fer referència a un concepte nou el neologisme no té una funció purament denominativa, sinó que, com que busca l'originalitat del referent nou que designa, no s'utilitza una paraula neutre, sinó amb valor connotatiu. Amb aquesta afirmació, Wijnands (1985) posa en dubte que els neologismes denominatius no puguin desprendre cap tipus de connotació i sempre siguin descriptius. Així doncs, a partir del fenomen identificat per l'autor, no podem afirmar que els neologismes amb una funció denominativa segueixin sempre els mateixos criteris formals (precisió, adequació, desambiguació, etc.), encara que potencialment sigui així.

D'altra banda, també hi ha neologismes considerats estilístics que són el resultat de formes altament predictibles encara que continguin elements expressius, com els mots amb el prefix intensificador *super-*, per exemple. En la mateixa línia, pel fa a l'ús, hi ha neologismes estilístics que poden ser molt usats en un període llarg de temps i arriben a formar part del cabal lèxic dels parlants i, més tard, del lexicogràfic.

En darrer lloc, cal dir que, tot i que es fan servir característiques diferents per identificar els neologismes d'un o altre tipus no totes tenen el mateix pes o valor. Com indica Mortureux (1984) d'acord amb una aproximació sociolingüística, la diferència entre els neologismes denominatius i els estilístics és de tipus funcional, com també indiquen, més endavant, Cabré (1989) i Faura (1998). Així doncs, la motivació és el factor usat per distingir o classificar un i altre tipus d'unitats. Ara bé, a partir d'aquí sorgeixen una sèrie de trets derivats d'aquesta funció diferenciadora. El fet que un mot porti a terme una funció determinada té uns efectes pragmàtics en el receptor, unes conseqüències sociolingüístiques en la difusió i estabilització en l'ús, unes implicacions discursives (tipus de text, posició en el text, elements del context) i també unes implicacions lingüístiques (com s'ha format i quins elements conté).

2.2.3. Tercera hipòtesi

La tercera hipòtesi està relacionada amb l'oposició entre la funció denominativa i la funció estilística. De forma més detallada, es planteja el següent:

Tots els neologismes són denominatius en el sentit que fan referència a un concepte determinat, és a dir, tenen una funció referencial per identificar un element. Ara bé, algunes d'aquestes unitats també tenen altres funcions.

Tots els neologismes tenen una raó de ser, ja sigui objectiva o subjectiva. Aleshores, podem dir que les paraules noves neixen amb funcions diverses que no sempre se supediten a la dicotomia *neologia denominativa* i *neologia estilística*. En tots els casos hi ha una necessitat denominativa, però, com indiquen Matoré (1952),

Mounin (1990) i Sablayrolles (1993, 2000), també hi intervenen altres funcions. Algunes de les funcions esmentades són l'economia lingüística i el prestigi o esnobisme (Freixa, 2002; García Platero, 1996; Mounin, 1990; Sablayrolles, 1993; Veny, 1991). Finalment, Mounin (1990) també menciona l'ús lúdic del llenguatge, esmentat per altres autors (Cabré, 1989; Guilbert, 1975; Mejri, 1995; Sablayrolles, 1993). Per la seva banda, Sablayrolles (1993, 2000) fa referència a tot un conjunt de funcions dels neologismes més concretes, com ara inculcar una idea o provocar una emoció determinada en el receptor i, en relació amb la llengua, esmenta la precisió, és a dir, fer referència a un concepte més específic, entre altres motivacions.

Així doncs, hi ha mots que no s'associen a cap dels dos tipus de neologismes, com els anomenats neologismes gramaticals o de llengua, d'acord amb Guilbert (1975). En aquest sentit, l'autor fa referència a les paraules que, encara que són noves, només presenten canvis gramaticals (conversió, canvi sintàctic i algun tipus d'afixació altament previsible i, per tant, imperceptible) i ho exemplifica amb un cas esmentat per Saussure: *indécorable*, que es defineix per les regles morfosintàctiques i passa desapercebut com a neologisme.

3. MARC TEÒRIC

“[...] escrivisc / com si no hi hagués món /
i fos l'últim parlant / d'una llengua ja morta”.

Ponç Pons (2003)

I s'inventa aquest verb: *escriviure*,
només per dir-nos —i potser ja ho sabíem— que
la vida només és una creació de les paraules.

Gabriel Janer (2004)

La dicotomia *neologia denominativa* i *neologia estilística* s'utilitza per classificar els neologismes d'acord amb la seva funció. En aquest capítol, aprofundim en l'estudi d'aquests conceptes a partir de les descripcions dels diferents autors que han tractat aquesta classificació o que l'han utilitzat de forma aplicada, i mencionem altres categories o denominacions utilitzades per explicar la funció dels neologismes. Abans, però, per contextualitzar aquestes categories en l'estudi d'aquest camp de coneixement, definim els conceptes *neologia*, *neologisme* i *neologicitat*, expliquem com s'identifiquen els neologismes i detallem les aproximacions possibles per a l'estudi d'aquestes unitats. Finalment, per caracteritzar els neologismes d'acord amb la seva funció comunicativa, expliquem diferents nocions que hi estan relacionades, com les funcions del llenguatge i l'ús; a continuació, descrivim el text periodístic i esbossem aspectes relacionats amb l'estil i la subjectivitat des de la perspectiva de l'anàlisi del discurs, que correspon al tipus de text del qual s'han obtingut els neologismes que analitzem; i, en últim lloc, expliquem alguns conceptes relacionats amb la creativitat lèxica, que inclou la productivitat i la norma.

3.1. Neologia, neologisme i neologicitat

La *neologia* es considera una disciplina jove i avui encara no comptem amb una definició operativa del seu objecte d'estudi, el *neologisme*, ni d'altres conceptes que hi estan estretament relacionats, com el concepte de *neologicitat*. Rey (1976), en un dels treballs més clàssics sobre la noció de neologisme (“Néologisme: un pseudo-concept?”), es preguntava si es podien definir uns paràmetres que permetessin identificar els neologismes. Poc abans, Gardin, Lefèvre, Marcellesi i Mortureux (1974: 45) també havien plantejat aquesta qüestió en relació amb el concepte de *neologia*.

Les observacions anotades en aquests treballs, i en d'altres, deixen constància de la incertesa conceptual que hi havia en aquest àmbit, però també demostren l'existència de dos aspectes que permetien investigar en aquesta línia i obtenir-ne resultats. D'una banda, les denominacions *neologia* i *neologisme* eren clares, i semblaven prou consensuades. De l'altra, la teoria descrita fins aleshores ofería proves que aquest fenomen explicava algunes particularitats sobre el funcionament de les llengües a les quals no s'havia atorgat prou importància fins aleshores: la introducció de noves unitats lèxiques i, per tant, l'estudi de la innovació lèxica.

A partir d'aquesta base de coneixement, Guilbert (1975: 31) defineix la *neologia lèxica*¹:

La néologie lexicale se définit par la possibilité de création de nouvelles unités lexicales, en vertu des règles de production incluses dans le système lexical. [...] L'étude de la néologie lexicale consiste donc aussi à rassembler un ensemble de néologismes apparus dans un période précise de la vie de la communauté linguistique.

Una vegada definit el terme *neologia*, disciplina que s'encarrega d'estudiar les paraules noves, ens centrem en les diferents aproximacions a aquest camp de coneixement: la creació espontània

¹ D'ara en endavant *neologia*, perquè com afirma Bastuji (1974: 6): “La néologie est un fait spécifiquement lexical, et lorsque le changement affecte un autre domaine de la grammaire, il n'est jamais analysé en termes de néologie”.

o planificada (aparició), la motivació per a la seva creació (funció), el procés que ha seguit per crear-se (formació), el significat que té el mot (interpretació), l'ús que es fa del mot (circulació social), la pèrdua de novetat (integració), la representació lexicogràfica (diccionarització) i el no-ús (desaparició). En aquest darrer cas, la desaparició pot tenir lloc una vegada el mot ja ha entrat al diccionari o bé abans si la unitat no s'ha integrat en la llengua.

La neologia és, doncs, un aspecte inherent a una llengua que es pugui considerar viva, és a dir, utilitzada per una comunitat de parlants per expressar-se en situacions comunicatives diverses. Per aquest motiu, no està formada per un conjunt estàtic de paraules, sinó que mentre alguns mots es deixen d'utilitzar i moren, en neixen d'altres que no existien en un estadi anterior de la llengua.

Aquesta capacitat [de crear paraules noves] no és gratuïta sinó plenament funcional: en la mesura que es produeixen canvis socials, la llengua s'adapta a aquests canvis i genera noves unitats per denominar-los. Les llengües mortes no tenen parlants als quals calgui expressar novetats referencials, i doncs la neologia i els neologismes no tenen sentit en les llengües mortes. (Cabré, 2004: 18)

En aquest sentit, la introducció de paraules noves en el lèxic d'una llengua reflecteix la capacitat humana, tant biològica com social, de comunicar-se. Per començar, cal tenir en compte que el món que ens envolta tampoc no és estàtic, sinó que apareixen conceptes nous als quals tenim la necessitat de donar un nom per poder fer referència a aquests elements en un acte de comunicació. Aleshores, els neologismes que apareixen en un període determinat són un reflex de la societat d'aquell moment i, amb el temps, és a dir, des d'un punt de vista diacrònic, proporcionen una "imatge panoràmica" d'un espai temporal². A més, també hi ha creacions

² En aquest sentit, per exemple, Boussidan, Lupone i Ploux (2011) estudien l'aparició del terme *malbouffe* 'menjar escombraria' en un fragment de l'hemeroteca del diari francès *Le Monde* (entre 1997 i 2001), que es va documentar per primera vegada en aquest corpus el setembre de 1999 i a partir d'aquesta primera documentació es continua recollint en aquest diari amb un nombre elevat d'ocurrències. En aquesta línia, també observen com durant el període estudiat aquest terme apareix amb un conjunt de coocurrències, com *Bové* de José Bové (que utilitza aquest terme en el seu discurs), *mondialisation*, *lutte*,

que mostren una visió particular o un matís concret d'un concepte ja conegut, expressen sentiments o emocions, o simplement juguen amb les paraules.

Com hem dit, els neologismes neixen de forma espontània per motius diversos. Ara bé, en algunes ocasions aquestes unitats noves no sorgeixen de forma natural, ja que si una llengua determinada no s'utilitza en tots els àmbits d'una societat, deixa de ser funcional en algunes situacions comunicatives. Per atenuar aquest fet, es pot recórrer a la neologia planificada, que està estretament relacionada amb la terminologia i la planificació lingüística. Així doncs, des d'aquesta perspectiva, la neologia s'ocupa de fer propostes neològiques per a un terme que existeix en una altra llengua, però que no té un equivalent o un equivalent adequat en la nostra llengua o en la llengua d'arribada (Estopà, 2010: 19).

D'altra banda, la neologia es pot concebre com el resultat de la creativitat lèxica de la llengua i, més concretament, de la capacitat dels parlants per crear paraules noves. En aquest sentit, els parlants coneixen un conjunt d'unitats més o menys ampli de la seva llengua i també coneixen les regles per generar-ne d'altres. D'aquesta manera, a partir de les bases que ja coneixen, de les guies que regeixen la combinació d'aquestes bases amb altres bases o amb altres elements de la llengua, i amb el canvi de significat, gramatical o d'ús, poden formular innovacions lèxiques. En relació amb l'estudi del neologisme des del punt de vista del procés de formació, García Platero (2015: 11) indica que “ya es suficientemente amplia la literatura que se adentra en el ámbito formal lexicogenésico, tanto desde visiones sincrónicas como diacrónicas”. En aquest sentit, l'autor suggereix que en l'estudi de les creacions lèxiques cal anar més enllà i no només centrar-se en la descripció de les unitats noves en relació amb els mecanismes, sinó que cal tenir en compte la perspectiva sociològica i pragmàtica. Per aquest motiu, per a l'estudi dels neologismes tenim en compte aspectes lingüístics, però també sociolingüístics, discursius i pragmàtics.

paysan, *mcDo*, entre algunes d'altres. D'aquesta manera, a part de poder examinar la xarxa semàntica de la unitat, també podem observar el context cultural i polític que envolta l'aparició d'aquest terme.

Com a sistema lingüístic, totes les llengües tenen aquesta capacitat. Ara bé, que una construcció sigui possible en un sistema lingüístic (*mot possible*), tant des del punt de vista formal com també semàntic i conceptual, no significa obligatòriament que aquesta unitat hagi de ser utilitzada en algun moment per un parlant o per la comunitat lingüística en general (*mot existent*). Per aquest motiu, el focus d'aquest estudi dels neologismes són els parlants i les seves creacions, i no ens centrem en la capacitat creativa del sistema lingüístic d'una llengua.

Pel que fa a la noció de *mot possible*, que Cabré (1989) utilitza per fer referència als neologismes denominatius, es defineix de la manera següent d'acord amb Corbin (1997: 80):

La notion de mot possible implique, quant à elle, une norme de référence par rapport à laquelle évaluer la conformité du mot: d'un point de vue morphologique, c'est la grammaire de chaque procédé particulier de construction qui définit la conformité attendue des propriétés formelles, structurelles et sémantiques des mots construits.

També cal afegir la noció de *mot existent* que utilitzen Aronoff (1976), i Aronoff i Anshen (1998) per descriure el concepte de productivitat.

Mot répertorié dans l'un ou l'autre des grands dictionnaires actuels de référence, à savoir, pour l'essentiel [...]. J'appellerais *lexique actuel* l'ensemble —nécessairement partiellement aléatoire— des mots existants ainsi définis. (Corbin, 1997: 79-80)

Per la seva banda, Cabré, Freixa i Solé (1997/2002: 123) afegeixen que un mot existent pot ser que s'hagi format d'acord amb unes regles molt productives com també que sigui el resultat de regles no productives o poc productives. Aquesta afirmació, aplicada a l'estudi dels mots possibles i dels mots existents, coincideix parcialment amb la proposta sobre productivitat i disponibilitat de Rainer (1987) mencionada per Vallès (1996, 2004). D'aquestes propostes es desprèn que només es poden considerar formacions productives els neologismes que segueixen les regles de formació de mots. En aquest sentit, també cal tenir en compte que els

neologismes poden ser el resultat de l'aplicació de regles productives o no productives si es tracta d'una forma no predictable que es desvia de la norma. Ara bé, no tots els mots possibles, que són aquelles paraules que es poden construir d'acord amb les regles de formació de mots, són mots existents.

En relació amb els neologismes i els conceptes de *mot possible* i *mot existent*, podem afirmar que, tot i que Corbin (1997) fa referència als mots registrats en les obres lexicogràfiques i que compten amb una definició o un significat conegut, també podem relacionar els mots existents amb el lèxic mental, és a dir, amb les llistes de paraules que una persona utilitza o coneix, encara que no estiguin documentades en un diccionari.

The human word-store is often referred to as the 'mental dictionary' or, perhaps more commonly, as the *mental lexicon*, to use the Greek word for 'dictionary'. There is, however, relatively little similarity between the words in our minds and words in book dictionaries, even though the information will sometimes overlap. [...] The dissimilarities involve both organization and content. (Aitchison, 1994: 10)

Cal tenir en compte que, com indica Corbin (1997: 79-80), els diccionaris no recullen tots els mots de la llengua general utilitzats per una comunitat lingüística.

Turning to the mental lexicon, its content is by no means fixed. People add new words all the time [...]. Humans, however, do not just add new words from time to time, in between utterances. They often create new words and new meanings for words from moment to moment, while speech is in progress. (Aitchison, 1994: 12)

En aquest sentit, tot i que en principi podríem pensar que els neologismes, encara que no es registrin als diccionaris, es podrien considerar mots existents perquè s'han documentat en textos escrits o orals en alguna ocasió, sembla que no és així. Per començar, cal tenir en compte que no gaudeixen d'un ús ampli per part de la comunitat lingüística, ja que en algunes ocasions es tracta d'un ús

individual o d'un grup social determinat, i, per tant, alguns neologismes es poden considerar *nonce-words*³:

A word apparently used only 'for the nonce', i.e. on one specific occasion or in one specific text or writer's works. (Oxford University Press [OED], 2015)

Així doncs, quan una unitat lèxica és neològica, és a dir, es caracteritza per la seva novetat, en general no forma part del lèxic mental dels parlants d'una comunitat lingüística. Aquesta és la tendència que s'ha pogut comprovar en una aproximació experimental a l'estudi dels neologismes a partir de la tècnica d'eye-tracking o lectura controlada (Llopart-Saumell, Loureda, Cabré i Freixa, 2014). La hipòtesi de partida que va guiar aquest estudi és que la novetat pròpia dels neologismes té un cost cognitiu més alt que el processament d'unitats lèxiques ja conegudes.

Si ens centrem en altres perspectives de l'estudi de la neologia, podem afirmar que també s'ocupa de registrar les unitats noves d'una llengua per a l'actualització de les obres lexicogràfiques. Els diccionaris generals contenen un conjunt representatiu de mots documentats en textos escrits o orals d'una llengua, però, per raons diverses, tant teòriques com metodològiques, mai no podran contenir la totalitat de les paraules usades per una comunitat lingüística. Un diccionari que no introdueix unitats noves amb el pas del temps perd representativitat, perquè no conté denominacions més o menys recents, i tampoc no presenta accepcions noves per a algunes entrades ni adapta les definicions al context social i cultural del moment. Per tant, un dels objectius de la neologia és proporcionar la informació necessària sobre algunes unitats no documentades en aquestes obres, però sí en l'ús, que són pertinents per a la seva inclusió lexicogràfica.

³ En l'*Oxford English Dictionary* (OED) s'indica que es tracta d'un terme creat, entre d'altres mots, per James Murray per ser utilitzat especialment en l'obra lexicogràfica titulada *A new English dictionary on historical principles* (NED), editat entre 1884 i 1933. Cal diferenciar el terme *nonce-word* de *non-word*, que es defineix com a 'A thing that is not a word; *spec.* an unrecorded or hitherto unused word; a word which has (or is regarded as having) no accepted meaning.' En aquest darrer cas, doncs, en principi es tracta d'una paraula no registrada o usada.

Amb aquest objectiu va néixer l'Observatori de Neologia (OBNEO)⁴. El 1988 M. Teresa Cabré va crear aquest grup de recerca a la Universitat de Barcelona. En el moment de la seva creació s'estava gestant el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC), que es va publicar el 1995. En aquest sentit, cal recordar que el darrer diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans datava de 1932, corresponent al *Diccionari general de la llengua catalana* elaborat per Pompeu Fabra. En el pròleg de la segona edició del DIEC (DIEC2), Salvador Giner fa referència als motius històrics i polítics que expliquen aquest fet:

Aquestes aportacions cabdals de l'Institut s'han anat fent, durant la seva història centenària, com hem dit, en condicions no sempre òptimes per a treballar i acomplir la missió que li havia estat encomanada. La plena restauració dels drets, les funcions i els béns de l'Institut es consolidà amb el retorn de la democràcia i de la Generalitat de Catalunya, com a govern legítim dels catalans. D'altra banda, el Reial decret del 26 de novembre de 1976 restaurà les facultats de l'Institut. Això permeté el ple relleuament de les activitats científiques i acadèmiques. (Institut d'Estudis Catalans, 2007)

Per tant, després de més de mig segle entre una i altra edició, com detalla Emili Giralt en el pròleg de la primera edició del DIEC a partir d'una acta de la reunió del Consell Permanent a finals de 1992, “es tractava [...] no pas de posar un ‘pedaç’, al *Diccionari* de Pompeu Fabra, sinó d'una tasca complexa que requeria un augment substancial dels recursos” (Institut d'Estudis Catalans, 1995). En aquest pròleg també es pot llegir que el 14 de juliol de 1994 M. Teresa Cabré va informar oralment que “tot allò que es referia a paraules noves —neologismes, mots d'argot, dialectalismes, etc.— estava fet en un noranta per cent, com a mínim.” Amb la selecció d'aquesta cita volem reflectir la importància cabdal dels neologismes per actualitzar els diccionaris.

⁴ Per a més informació sobre l'OBNEO, es pot consultar la pàgina web del grup de recerca (<http://www.iula.upf.edu/obneo/>), que forma part de l'Institut de Lingüística Aplicada (IULA) de la Universitat Pompeu Fabra.

En aquest sentit, si ens centrem en la figura de l'Observatori de Neologia, la tasca principal que duu a terme consisteix a recollir els neologismes lexicogràfics, és a dir, les paraules que es consideren noves perquè no es documenten en els diccionaris de referència vigents, però que es documenten en l'ús, concretament, en textos de premsa general. Aquestes dades es van començar a registrar el 1989 i des d'aleshores s'emmagatzemen en un banc de dades de neologismes. A més, l'OBNEO cada any proporciona a les institucions que financen el projecte, entre elles, la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, una llista amb els neologismes recollits juntament amb la informació lingüística i d'ús de cada unitat⁵. D'aquesta manera, la tasca de l'Observatori contribueix a actualitzar el lèxic de diccionaris de la llengua general. En aquest sentit, a Cabré (2006) es descriuen els neologismes del català a partir de la informació recollida per l'Observatori i s'analitzen les unitats noves que ja s'han incorporat als diccionaris de referència. Aquestes unitats estan formades per processos diferents i pertanyen a àmbits diversos. Com a mostra, presentem alguns dels neologismes que es van incorporar al DIEC: *bracista*, *butaner*, *claqué*, *crep*, *dietista*, *melé*, *psicopedagog*, *puzle*, etc.

Una vegada hem esmentat les diferents aplicacions de la neologia com a camp de coneixement, ens centrem en el seu objecte d'estudi, el *neologisme*. Rey (1976: 17) defineix aquest terme com:

Une unité du lexique, mot, lexie ou syntagme, dont la forme signifiante ou la relation signifiant-signifié, caractérisée par un fonctionnement effectif dans un modèle de communication déterminé, n'était pas réalisée au stade immédiatement antérieur du code de la langue.

⁵ La forma lematitzada del neologisme s'acompanya de la categoria gramatical que adopta en el text, el context d'ús, les marques tipogràfiques, el mecanisme de formació, la font i la data de publicació. En el cas del buidatge manual, també s'indica la secció del diari, la pàgina i s'especifica si es tracta d'un article d'autor: "S'entén per article d'autor les col·laboracions (habituals o no) de persones que no formen part pròpiament de la redacció. És a dir, articles d'opinió, les cartes al director, les columnes fixes, i no les cròniques de corresponsals, les notícies dels redactors o d'agència, etc." (Observatori de Neologia, 2004a).

Com observa Guerrero Ramos (1995: 10), d'aquesta definició de neologisme s'extreu que la característica principal de la neologia i dels neologismes és la noció de novetat. L'especificitat del neologisme en relació amb la resta d'unitats d'un sistema lingüístic és el fet de ser un element nou en relació amb la forma o significat, o en la relació entre la forma i el seu significat (Sablayrolles, 2003). Si bé aquesta definició té un grau de solidesa teòrica, el cert és que la seva aplicació no resulta evident i es fa difícil determinar quines unitats són novetats de la llengua i, per tant, neològiques. En aquesta línia, Rey (1976: 10-11) explica que la qualitat neològica d'aquestes unitats està relacionada amb aspectes formals, semàntics, i pragmàtics. Pel que fa a aquest darrer aspecte, l'autor indica que un neologisme no es pot valorar en abstracte.

Per identificar els neologismes, Rey (1976) proposa tres criteris. Per començar, segons el criteri temporal o diacrònic un neologisme és una unitat lèxica que ha aparegut recentment. Segons el criteri documental, que engloba el lexicogràfic, es considera que un neologisme és una unitat lèxica que no està documentada en unes fonts de referència determinades (lexicogràfiques o corpus textuals). Mentre que d'acord amb el criteri psicològic, un neologisme és una unitat lèxica que el parlant percep com a nova. Els punts de referència d'aquests criteris són l'origen real del mot, el corpus d'exclusió i la competència individual o col·lectiva, respectivament.

En el treball aplicat, el criteri més utilitzat és el lexicogràfic, pel qual s'estableix un corpus d'exclusió format per diccionaris d'una llengua i es considera que totes les unitats lèxiques no recollides en aquest corpus són neològiques. No obstant això, encara que la metodologia és coherent, els resultats que proporciona aquest criteri són limitats, perquè no són totalment reveladors del conjunt de neologismes, com veurem a continuació.

En primer lloc, cal tenir en compte que, d'acord amb els criteris d'introducció de nous mots als diccionaris, hi ha paraules amb una freqüència d'ús considerable entre els parlants que mai no arriben a ser incorporades. Per exemple, els dialectalismes, termes d'àmbits especialitzats i unitats predictibles. D'altra banda, algunes paraules ja han deixat de ser percebudes com a noves per part dels parlants quan finalment arriben a formar part del diccionari. Com indiquen Cabré, Domènech, Estopà, Freixa i Solé (2004: 288), el criteri

psicològic, que aquestes autores anomenen “criteri cognitiu”, està condicionat per factors sociolingüístics, com els coneixements de llengua del parlant, que poden canviar la percepció de novetat que té un parlant respecte d’una paraula. En aquest sentit, indiquen que alguns dels mots considerats neologismes d’acord amb el criteri lexicogràfic no són percebuts com a nous per part dels parlants. Per aquest motiu, com afirma Cabré (2009: 7), a l’hora de considerar si una unitat lèxica és neològica s’hauria d’intentar “matisar el caràcter absolut del criteri d’exclusió lexicogràfica utilitzat fins ara”.

A més, a part d’indicar si una unitat és o no un neologisme, també es pot determinar el grau de neologicitat que té, és a dir, es poden diferenciar unitats segons si es consideren més o menys neològiques. Com expliquen Cabré i Estopà (2009: 205), d’aquesta manera s’aconseguiria que “el criteri de neologicitat no «xoqui» tant amb el dels parlants.” De fet, i tal com observa Sablayrolles (2009) a “Neologismo o no? Ensayo de clarificación de algunos problemas de incorporación”, la imprecisió que envolta el concepte de neologisme varia en funció de diferents paràmetres, com la noció de novetat, el sentiment neològic dels parlants i el tipus d’unitat lèxica en qüestió. Més recentment, Freixa (2010a: 28-29) ha afirmat que “la dificultad para definir el concepto de neologicidad proviene de la dificultad más antigua para definir el concepto de neologismo”, i ha proposat relacionar la neologicitat amb els dos conceptes de novetat definits per Rey (1976: 12-13), un d’objectiu i un de subjectiu⁶:

Por un lado, la neologicidad se relaciona objetivamente con la novedad y, en ese caso, contamos con numerosos mecanismos para establecer esa novedad y para medirla. La novedad aquí se refiere a la certeza real y documentable de la primera aparición de una unidad, y no se refiere a la sensación de novedad del hablante. Por otro lado, la

⁶ Rey (1976: 12-13) diferencia entre la novetat objectiva, en relació amb la primera documentació, i la novetat funcional o de judici de la novetat. En el cas de la novetat funcional, l’autor indica que es defineix en relació amb un model de comunicació en què cal tenir present un àmbit pragmàtic i un nivell sociològic. En canvi, el sentiment neològic és un judici lingüístic que ha estat estudiat per la sociolingüística sobretot a partir de Labov.

neologicidad se relacionaría con sentimientos subjetivos, algunos de ellos también objetivables y medibles. (Freixa, 2010a: 28-29)

En el cas del concepte objectiu de novetat, relacionat amb l'ús, s'han dut a terme diversos estudis que han aplicat més criteris d'exclusió lexicogràfica i textual per afinar la selecció de les unitats considerades neològiques (Cabrè i Estopà, 2009; Cañete, 2015; Vega, 2015; Vega i Llopart-Saumell, en premsa). Quant al concepte de novetat relacionat amb la percepció dels parlants, que es considera de tipus subjectiu, hi ha estudis que han relacionat la raresa o la transgressió de les formes resultants des del punt de vista morfològic i semàntic amb les unitats considerades neològiques perquè no són esperables (Bernal, 2015; Cañete, 2015; Freixa, 2010b; Vega i Llopart-Saumell, en premsa).

La percepció dels parlants està relacionada amb l'anomenat *sentiment neològic*, que fa referència a la intuïció lingüística que tenen els parlants nadius d'una llengua per determinar quines unitats lèxiques o expressions són noves o neològiques. Alguns autors com Gardin et al. (1974) i Sablayrolles (2003) han realitzat estudis per determinar si hi ha coincidència en el sentiment neològic de diferents parlants, perquè d'acord amb Rey (1976: 14) “le sentiment de nouveauté [o sentiment neològic], pour être pris en considération, doit être collectif et partagé par la majorité des locuteurs.”

Els dos estudis sobre el sentiment neològic arriben a resultats semblants: hi ha punts en què tots els parlants coincideixen, però en general els estudis mostren una dispersió dels resultats. Gardin et al. (1974: 46) afirmen que:

[...] la confrontation des différents résultats fait apparaître qu'on ne peut pas découvrir d'unités mais des zones. C'est-à-dire qu'il n'y aurait pas un ou deux néologismes dans une phrase, mais de la néologie.

En canvi, Sablayrolles (2003: 280) s'allunya d'aquesta percepció més generalista, perquè la seva aproximació es fonamenta en un concepte definit de neologia que es basa en:

[...] le principe que relève de la néologie toute innovation qui touche une unité lexicale, (désormais une lexie ou un item), dans sa forme, son sens, ses emplois, ou, pour rapport au savoir intégré, mémorisé par un locuteur natif à propos de cette lexie.

A més, Sablayrolles (2003) afegeix que les fluctuacions del sentiment neològic varien en funció dels processos de producció que es perceben com a neològics. En aquest sentit, en el seu estudi hi ha unanimitat entre els participants en el fet que no van considerar neològics els mots formats per prefixació, sufixació, derivació zero, parasíntesi i siglació. L'altre únic cas d'unanimitat es correspon amb els neologismes formats per acronímia⁷, que tots els participants van considerar neològics per la seva singularitat.

En relació amb el sentiment neològic, Sablayrolles (2000) distingeix els neologismes puntuals i els neologismes que s'integren en la llengua. Els primers són els anomenats hàpaxs, entre els quals destaquen els neologismes d'autor, amb una forta càrrega estilística i que difícilment s'integren en la llengua. Els darrers són els neologismes que es difonen, s'integren en el lèxic convencional i poden arribar a formar part de les entrades dels diccionaris.

En aquest sentit, estem d'acord amb Freixa (2010b: 8), que indica que en l'estudi dels neologismes cal tenir en compte les diferents accepcions de *nou* que trobem als diccionaris de referència. Segons el DIEC2, *nou* es defineix com:

1. 'Originat o ocorregut fa poc, aparegut de poc, que apareix per primera vegada.'
2. 'Que encara no ha servit o ha servit poc.'
3. 'Posterior a un altre que ve a reemplaçar o al qual ve a afegir-se, no el mateix.'

Però la 23a edició del *Diccionario de la lengua española* de la Real Academia Española (DRAE) incorpora una accepció més:

⁷ Entesa com a *mot-valise* en francès i *blending* en anglès.

4. ‘Distinto o diferente de lo que antes había o se tenía aprendido.’

En relació amb les quatre accepcions de l’adjectiu *nou* també podem distingir diferents aspectes de l’adjectiu *neològic*. Segons la primera accepció de *nou*, una unitat es considera nova perquè no s’havia documentat mai abans o bé fa relativament poc temps que va aparèixer (data de la primera documentació). Segons la segona, una unitat es considera nova si no ha tingut gaire ús, és a dir, segons la seva freqüència d’aparició (nombre d’ocurrències), amb independència del temps transcorregut des de la seva primera aparició. D’acord amb la tercera accepció de *nou*, una unitat pot ser neològica quan és una creació nova que ocupa el lloc d’una unitat que ja existia, però a la qual substitueix (sinonímia lèxica). I, finalment, segons la definició del DRAE, el caràcter neològic es podria relacionar amb les regles de formació de mots, de manera que si una unitat fa servir unes regles diferents de les conegudes pels parlants, per desviació o transgressió, el resultat es considerarà nou. En aquest sentit, un mateix neologisme pot complir una única condició de *nou* o bé totes quatre.

Com hem vist més amunt, i d’acord amb aquestes accepcions, podem diferenciar dues nocions de novetat, una d’objectiva i una de subjectiva. D’una banda, afirmem que una unitat és neològica perquè fa poc que ha aparegut, perquè encara no s’ha utilitzat gaire i perquè ha substituït una altra unitat; en aquest cas, es tracta de la noció objectiva de novetat. De l’altra, quan s’afirma que una paraula és neològica perquè un o més parlants la senten com a nova, estem fent referència al sentiment neològic, de manera que aquesta percepció de novetat és subjectiva.

En relació amb la caracterització dels neologismes, Cabré (2015a: 93) destaca l’aportació que fa Guilbert (1975) entre la tendència del lèxic a l’estabilitat, per assegurar la comunicació, i la tendència al canvi, per adaptar-se a la realitat i a la situació comunicativa. En aquest sentit, el canvi pot estar motivat per l’evolució de la realitat extralingüística, per precisió lèxica, economia lingüística o expressivitat en la comunicació i, finalment, per cridar l’atenció del receptor.

Pel que fa a l'estudi del neologisme, Cabré (2015a, 2015b) indica que cal especificar el punt de vista que s'utilitza per analitzar aquestes unitats, ja sigui des de la producció, la transmissió o la recepció. En aquest sentit, explica que aquestes tres perspectives tenen associats uns valors pragmàtics: en el primer cas, es tracta de l'actitud de l'emissor i l'efecte que busca; en el segon cas, depèn de la situació en què es produeix i l'efecte que causa; i, finalment, en tercer lloc hi ha la percepció de qui el rep i l'efecte que li produeix. En el nostre cas, la finalitat consisteix a estudiar la funció dels neologismes. Per aquest motiu, d'acord amb els aspectes que estudiem, ens situem en la perspectiva de la producció, és a dir, de l'emissor, i de la transmissió, en relació amb la situació comunicativa. Tanmateix, cal mencionar que no coneixem de primera mà la motivació amb la qual s'ha creat un neologisme o la finalitat amb què l'autor l'ha utilitzat, però sí que tenim en compte els elements que acompanyen el seu ús. Aquest tipus d'informació correspon als factors següents: factor sociolingüístic, en el sentit que ens basem en la freqüència i l'estabilitat en l'ús dels neologismes; factor discursiu, perquè estudiem el context pròxim de la unitat i la posició que ocupa en el text, com també si va acompanyat de marques d'ús d'algun tipus; i, finalment, el factor lingüístic, és a dir, com s'ha format i si es tracta d'una forma previsible i productiva. Com veurem, els resultats d'aquests factors porten associats unes funcions determinades.

Per analitzar les unitats noves és necessari situar-se en una perspectiva determinada que permeti distingir els diferents enfocaments possibles. En el cas de la motivació dels neologismes, creiem que aquest fet encara adopta una rellevància més gran si parlem de la sinonímia, és a dir, de la creació d'una paraula nova per fer referència a un element que ja compta amb una denominació. Com afirma García Platero (2015: 49), el fet que ja existeixi un mot per a un concepte determinat no significa que no es pugui crear una altra denominació:

Si nos centramos en la reiterada idea de que la existencia de una unidad léxica ya sancionada invalida el uso de otra nueva (además de comprobar el grado de vigencia, pues podríamos estar hablando de sincronías diferentes) se pone en entredicho no tanto la sinonimia como la legitimidad de

uso, con los consiguientes problemas estilísticos que conlleva para la cohesión textual.

Així doncs, encara que el sistema de la llengua ja disposi d'un mot per parlar d'una realitat determinada no significa que un parlant no pugui utilitzar-ne un altre de diferent per parlar del mateix, ja sigui per desconeixement o amb la voluntat d'aportar un valor pragmàtic.

En aquest treball apliquem el criteri lexicogràfic per seleccionar les unitats del corpus de neologismes perquè, tot i les limitacions que presenta, permet aplicar un paràmetre sistemàtic i coherent. De totes maneres, a partir dels criteris aplicats, agrupem i analitzem els neologismes d'acord amb algunes de les característiques relacionades amb la novetat objectiva (aspectes sociolingüístics) i també amb la novetat funcional (aspectes lingüístics, pragmàtics i discursius), d'acord amb Rey (1976).

3.2. La funció comunicativa dels neologismes

Una de les preguntes d'investigació que han formulat diversos autors interessats en la neologia, entesa com l'estudi de les paraules noves, correspon al motiu o les raons que condueixen als parlants d'una llengua a crear paraules inexistents fins a aquell moment. La classificació més utilitzada per distingir els neologismes d'acord amb la seva motivació fa referència als conceptes *neologia denominativa* i *neologia estilística*, la qual es basa en la funció comunicativa dels neologismes.

D'acord amb les aportacions dels autors que han descrit aquestes dues categories més àmpliament (Cabré, 1989; Guerrero Ramos, 1995; Guilbert, 1975), en línies generals podem afirmar que un neologisme és denominatiu si designa un concepte nou, propi de la realitat que ens envolta i que tenim la necessitat de denominar, mentre que els neologismes que expressen una visió subjectiva d'una entitat ja coneguda es poden qualificar d'estilístics. Ara bé, les descripcions que s'han dut a terme fins ara no sempre permeten diferenciar un neologisme denominatiu d'un d'estilístic. Certament, hi ha casos en què la intuïció lingüística ens permet discernir si una paraula nova és denominativa o estilística. No obstant això, altres

neologismes no s'acomoden tan bé a aquesta classificació. Encara que en alguns casos els referents siguin conceptes tangibles, no podem afirmar o negar si són un element nou de la realitat i, per tant, justificar la creació del neologisme en qüestió.

Aquests punts demostren que la descripció de les propietats dels neologismes denominatius i dels neologismes estilístics que s'ha dut a terme fins ara es pot aplicar correctament a un nombre determinat de casos, però no permet classificar tot un conjunt de neologismes entre aquestes dues categories de forma sistemàtica. Per aquest motiu, la classificació de les unitats dependria de la intuïció lingüística de cada un dels parlants que portés a terme la classificació i no es desenvoluparia d'acord amb un model específic o unes propietats més detallades. En aquest sentit, aquesta classificació ha rebut diferents crítiques, i una de les principals nega que es tracti de conceptes dicotòmics (Estornell, 2009; Faura, 1998; Isla, 2006). A més, altres autors han utilitzat funcions i perspectives diferents per explicar la funció comunicativa dels neologismes (Mounin, 1990; Sablayrolles, 1993, 2000).

L'objectiu principal d'aquest apartat consisteix a dur a terme una revisió bibliogràfica dels autors i publicacions que han utilitzat de forma teòrica, descriptiva o aplicada els conceptes *neologia denominativa* i *neologia estilística*. Per començar, a partir d'aquesta revisió descrivim aquesta dicotomia tradicional. A continuació, exposem la discussió que han generat aquests dos conceptes en relació amb les crítiques que ha rebut aquesta visió dicotòmica. Tot seguit, presentem altres motivacions i funcions que també s'han utilitzat per explicar i classificar els neologismes que apareixen en una llengua. Finalment, mostrem la divergència terminològica utilitzada per denominar aquests conceptes i presentem una síntesi de les aportacions realitzades.

3.2.1. Els conceptes *neologia denominativa* i *neologia estilística*

Entre els autors que han descrit aquesta classificació dels neologismes cal destacar Guilbert (1975). Tot i que, l'autor francès no és el primer que fa referència a la *neologia denominativa* i a la

neologia estilística, la descripció que aporta d'aquests conceptes en l'obra *La créativité lexicale* és la més àmplia fins al moment i ha servit de base per a les aportacions posteriors. En aquest sentit, en la revisió bibliogràfica realitzada hem observat que un gran nombre d'autors que han descrit o esmentat aquests termes es basen en les descripcions d'aquest autor. En aquesta revisió també cal destacar les aportacions de Cabré (1989) i Guerrero Ramos (1995), perquè en l'àmbit iberoamericà són citades sovint per descriure la funció comunicativa dels neologismes. Així doncs, per anar perfilant les diferents aportacions, a continuació presentem una descripció general d'aquestes categories basada en Guilbert (1975), Cabré (1989) i Guerrero Ramos (1995) com a punts de referència i guia per relacionar-les amb les de la resta de publicacions.

Segons Guilbert (1975) són tres els criteris per distingir els diferents tipus de neologia d'acord amb la seva funció comunicativa: el *referencial*, neologismes de denominació o de cosa; l'*estilístic*, neologismes de paraula o d'autor; i el *gramatical*, neologismes de llengua. En aquesta última classe, neologismes de llengua, Guilbert fa referència a les paraules que, encara que són noves, només presenten canvis gramaticals (conversió, canvi sintàctic i algun tipus d'afixació altament predictable i, per tant, imperceptible⁸).

Cabré (1989), encara que segueix la proposta de Guilbert, parteix d'un únic criteri, el funcional⁹, per caracteritzar les dues categories: denominativa i estilística. En el treball de 1989 ("La neologia efímera"), l'autora afirma que, pel que fa a la definició de *neologia denominativa*, es tracta d'unitats necessàries que duen a terme un paper pràctic en relació amb la comunicació lingüística. En aquest sentit, els requisits que han de complir aquest tipus d'unitats és que siguin necessàries, eficaces, possibles, acceptables i, si pot ser, correctes. Per aquest motiu, explica que:

⁸ Guilbert (1975: 43) il·lustra els neologismes de llengua amb l'exemple d'un neologisme de Saussure: *indécorable* (prefix negatiu: *in-*; base: *décorer*; sufix: *-able*). Segons Saussure, aquest neologisme es defineix per les regles morfosintàctiques, però no per una "réalisation effective", perquè passa desapercbut.

⁹ Apreciació aportada per Faura (1998: 171) en forma de nota a peu de pàgina. Anteriorment, Mortureux (1984: 98), en una aproximació sociolingüística de la denominació en la qual revisa la proposta de Guilbert (1975), ja menciona que la divisió entre neologia denominativa i estilística és de tipus funcional.

Un neologisme denominatiu apareix perquè alguna cosa o alguna situació la reclama. [...] Si apareixen noves parcel·les de significació o noves formes de parcel·lació de la realitat, caldrà denominar-les per justificar amb la denominació la seva mateixa existència. (Cabré, 1989: 41)

Pel que fa a la neologia denominativa, està estretament relacionada amb la necessitat de donar un nom a un concepte nou, és a dir, poder fer referència a un element nou en un acte de comunicació (Guilbert, 1975: 40-41). No obstant això, aquesta afirmació també ha estat matisada per no oposar neologismes necessaris i no necessaris, de manera que s'especifica que els neologismes denominatius exerceixen una necessitat pràctica (Fernández-Sevilla, 1982; Guerrero Ramos, 1995) per causes i motius objectius (Alarcos, 1992; García Platero, 1996). Així doncs, la finalitat principal d'aquest tipus d'unitats consisteix a permetre la comunicació de la realitat extralingüística i, per tant, es basa en el principi d'eficàcia (Cabré, 1989; Guilbert, 1975).

Guilbert (1975) afirma que en el cas de la neologia denominativa no hi ha voluntat d'innovar ni es tenen en compte aspectes estètics, sinó que preval l'adequació del nom al concepte que designa, i també que no presenti ambigüitat. En aquest sentit, com que és important que la denominació sigui prou descriptiva, indica que sovint s'utilitza el procés de formació per composició, i per sintagmació i derivació, com també afirmen Cabré (1989) i Guerrero Ramos (1995), ja que la juxtaposició de diverses unitats lingüístiques permet una condensació de la informació, és a dir, per economia lingüística. Quant a l'estructura, Guilbert (1975) explica que han de seguir formes molt usuals. A més, és un tipus de creació que acostuma a estar presidida pel principi d'analogia (Guerrero Ramos, 1995), perquè presenta formacions analògiques (Alvar Ezquerro, 1999). Així doncs, la finalitat de la neologia denominativa és enriquir la llengua (Guiraud, 1971) i renovar el lèxic (Casasús, 1992).

D'altra banda, Guilbert (1975) afirma que la neologia estilística busca l'expressivitat característica d'una paraula. D'aquesta manera, expressa una visió personal i pròpia de l'autor del neologisme (Guilbert, 1975: 42) mitjançant l'ús d'un llenguatge propi (Guiraud, 1971) i identificador (García Platero, 1996). En

aquest sentit, indiquen que la neologia estilística compleix una necessitat expressiva per motius lúdics o estètics (Fernández-Sevilla, 1982; García Aranda et al., 2000; Guerrero Ramos, 1995) a causa de factors i motius subjectius (Alarcos, 1992; Álvarez Catalá, 2009; García Platero, 1996;), així com el desig de novetat (Guiraud, 1971), la recerca d'expressivitat (Álvarez Catalá, 2009; Casasús, 1992; García Platero, 1996) i l'afany creatiu (Alvar Ezquerro, 1999, 2000).

Com indica Guilbert (1975), aquest tipus de neologisme sobretot juga amb les paraules més que denomina una realitat que fa referència a un concepte concret, com afirmen posteriorment Cabré (1989) i Estopà (2010). L'autor afegeix que es tracta d'un ús de la llengua i de la creació lèxica especialment propi dels escriptors, que tenen un ampli domini del llenguatge. En aquest sentit, com apunta més endavant, en aquesta tipologia entra en joc la funció poètica del llenguatge de Jakobson que Guiraud (1971) anteriorment ja havia relacionat amb els neologismes literaris, però també amb els estilístics. Tanmateix, Guilbert (1975: 41-43) reconeix que tots els parlants d'una llengua tenen la capacitat de crear neologismes d'aquest tipus i, com que aquestes paraules tenen un alt grau d'originalitat, en lloc d'utilitzar estructures comunes i productives, s'utilitza aquest recurs per captar l'atenció del lector o de l'oient.

Pel que fa als processos de creació, Cabré (1989: 42-43) afirma que encara que en principi aquest tipus de neologia utilitza els mateixos recursos lingüístics que la denominativa, prioritza les unitats que ofereixen resultats més transgressors, com els manlleus, perquè la seva finalitat és sorprendre. En aquesta línia, Guilbert (1975: 42-43) assenyala que la formació per acronímia (*télescope*¹⁰): “se prête particulièrement à la fantaisie verbale”, i dóna alguns exemples, com *cordoléance* (de *condoléance* i *cordial*), i *nostalgerie* (de *nostalgie* i *Algérie*). D'altra banda, en el marc de l'Observatoire du français contemporain¹¹ de l'Université de Montréal, Corbeil (1971) indica que alguns dels neologismes recollits es poden considerar

¹⁰ Guilbert (1975) utilitza la denominació *télescope* per fer referència al mecanisme conegut com *acronímia* en català i *blending* en anglès. Els exemples que exposa són il·lustratius d'aquest tipus de formació, els anomenats *mot-valise*.

¹¹ L'Observatori du français contemporain de l'Université de Montréal es va crear el 1970 i formava part d'una xarxa d'observatoris francesos i estrangers vinculats al Centre d'études du français moderne et contemporain (CNRS).

estilístics perquè, com succeeix amb el tipus de formació que anomena *mot-bloc*¹², la seva finalitat no va més enllà de les necessitats d'expressió del moment i tenen una vida efímera. En definitiva, com explica Guerrero Ramos (1995: 17), la neologia estilística funciona al marge i, fins i tot, per oposició als models establerts. Tot i així, afegeix que la llibertat no és total, perquè ha de tenir en compte el sistema lingüístic i el destinatari.

En aquest sentit, afirmen que per destacar els neologismes estilístics s'acostumen a utilitzar marques tipogràfiques com la cursiva, les cometes o la negreta (Cabré, 1989; Veny, 1991; Wijnands, 1985). No obstant això, García Platero (1996: 54) apunta que, d'acord amb un estudi de Cabré (1990: 84), la transgressió no es reflecteix a la premsa amb l'ús de marques tipogràfiques, perquè només el 25,8 % dels neologismes presenta alguna marca, mentre que el 74,2 % no en porta cap.

Finalment, quant a la neologia estilística o expressiva, Cabré (1989) i Guilbert (1975) afirmen que s'emmarca en la "fantasia verbal" i la pertinença a un grup social; Veny (1991) afegeix que sobretot intel·lectual. Per tant, la majoria d'aquestes produccions són efímeres (Alvar Ezquerro, 1999, 2000; Cabré, 1989; Corbeil, 1971; García Platero, 1996; Romero Gualda, 1999; Veny, 1991) perquè, com que no es justifiquen per una "necessitat real", presenten més resistència a la difusió (Goosse, 1971), encara que també es poden acabar instal·lant en la llengua (Cabré, 1989; Panculescu i Ionescu, 2010). En aquest sentit, Casado Velarde (2015: 23) indica que aquest tipus de neologisme està "más expuesto a la desaparición, a quedarse en *hápax* [...] o en voz rara (creaciones de moda, publicidad, etc. [...])". L'adopció o difusió d'aquests neologismes s'ha relacionat amb el prestigi de certes unitats (García Platero, 1996), com en el cas de manlleus com *first class* o *voilà* (Veny, 1991), i també per interessos econòmics i comercials com a *pack* en comptes de *paquet* (Freixa, 2002). En aquesta línia, Vidal (2012) se centra en l'ús elevat de manlleus en les revistes femenines

¹² Amb la denominació *mot-bloc*, Corbeil (1971: 128) fa referència a un tipus de neologismes creats per juxtaposició. De forma més específica, els descriu com una forma més reduïda d'una estructura lingüística (un enunciat simple o una oració relativa) amb la transformació següent: *assurance-feu* 'assegurança-foc' ('assurance contre le feu') o *chauffe-assiettes* 'escalfaplat' ('instrument qui chauffe les assiettes').

espanyoles i explica que “esta utilización del lenguaje no es ni casual ni inocente, como podemos imaginarnos” (Vidal, 2012: 1.039), en relació amb els significats de segon ordre de Barthes (1957/2009), sinó que mostra una relació de poder asimètric entre llengües (Páez, en premsa).

En l'àmbit científic, també es pot fer servir un neologisme terminològic o neònim (Rondeau, 1984) per diferenciar-se d'un grup de recerca, d'una escola de pensament, etc. (Estopà, 2010). Es tracta d'un fenomen que Koestler (1975: 246) ha anomenat *fashion in science*, perquè es proposa una denominació nova per a un element que ja disposa d'una, però, tanmateix, mostra una diferència d'opinió o de matís.

3.2.2. Revisió dels conceptes dicotòmics *denominatiu* i *estilístic*

Els termes *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic* han estat els més utilitzats per denominar aquestes dues categories de la funció comunicativa dels neologismes (Berglund, 2008; Berri i Bohrn, 2009; Cabré, 1989; Cabré, Estopà i Vargas, 2012; Cañete, 2015; Correia, 2004; Díaz Hormigo, 2010, 2012; Estopà, 2010, 2011; Estornell, 2006, 2009; Faura, 1998; Fernández-Sevilla, 1982; Freixa, 2002; Fuentes, Cañete, Gerding, Kotz i Pecchi, 2010; Grijelmo, 1997/2001; Guerrero Ramos, 1995; Guilbert, 1975; Hernando García-Cervigón, 2006; Isla, 2006; Mortureux, 1984; Pecman, 2012; Romero Gualda, 1999; Vega, 2015; Wijnands, 1985), però també observem que aquestes dues denominacions s'acostumen a alternar amb els termes *neologisme referencial* i *neologisme expressiu* (Cabré, 1992) perquè han estat estretament relacionats amb les funcions del llenguatge de Jakobson. Tanmateix, no han estat les úniques.

Algunes de les més destacades són els termes *neologisme denotatiu* i *connotatiu* (Bustos, 1986; Faura, 1998; Estornell, 2006; García Platero, 1996; Veny, 1991) en relació amb els conceptes denotació i connotació, *neologisme amb valor estilístic* o *afectiu* (Álvarez Catalá, 2009; Casasús, 1992; Corbeil, 1971; Faura, 1998;

Panculescu i Ionescu, 2010; Riffaterre, 1953), *neologisme amb valor cognitiu* (Guiraud, 1971) i *creacions lúdiques* (Mejri, 2005).

Tot i que fins fa unes dècades la neologia estava impregnada d'una connotació negativa, a Darmesteter (1877) ja trobem una reflexió relacionada amb la funció comunicativa dels neologismes per justificar la seva creació en què utilitzen les denominacions *neologisme de coses* (*néologisme de choses*) i *neologisme necessari* (*néologisme nécessaire*), d'una banda, i *neologisme d'expressió* (*néologisme d'expression*), de l'altra. En aquest sentit, afirma que els conceptes nous necessàriament han de rebre una denominació nova, ja que quan apareixen no hi ha cap paraula que pugui expressar aquests referents. Per il·lustrar aquesta afirmació mostra alguns exemples de conceptes tangibles i abstractes que es van crear en aquell període: *fotografia*, *telègraf*, *túnel*, *socialisme* o *nihilista*.

A côté de ce néologisme de *choses*, néologisme nécessaire parce qu'il correspond à un objet réel, continue, comme dans les siècles précédents, ce qu'on peut appeler le néologisme d'expression, qui prétend fonder sa légitimité sur un analyse nouvelle des sentiments et des sensations. (Darmesteter, 1877: 29)

Així doncs, fa dècades que es diferencien dues funcions o motivacions per a la creació de neologismes. No obstant això, la distinció entre neologismes denominatius i neologismes estilístics ha rebut diverses crítiques.

Com hem dit abans, Guilbert (1975) va distingir entre tres tipus de neologismes. Ara bé, en una aproximació sociolingüística al concepte de *denominació* en la qual Mortureux (1984: 98) revisa aquesta proposta, l'autora assenyala que la divisió entre neologia denominativa i estilística és de tipus funcional (també Cabré, 1989; i Faura, 1998), perquè aquestes categories tenen una funció social i sociolingüística, mentre que la distinció en neologismes de llengua depèn de processos estrictament lingüístics. Finalment, l'autora qüestiona si la motivació lingüística exclou la intervenció de factors socioculturals en la producció de neologismes, i també es pregunta com funciona realment l'oposició d'aquestes dues categories en el discurs. En aquesta línia, Freixa (2002) conclou que per avançar en

l'estudi d'aquesta dicotomia cal valorar més els factors extralingüístics (sociopsicològics) que els purament lingüístics.

D'acord amb Guilbert (1975), Wijnands (1985) també estableix tres categories segons la funció comunicativa. No obstant això, especifica que a vegades quan un neologisme vol designar un concepte nou no té una funció purament denominativa. L'autor il·lustra aquesta afirmació amb l'exemple *disc compacte*. En aquest sentit, assenyala que té un cert valor connotatiu, perquè busca l'originalitat del concepte nou que designa i s'oposa a un altre terme nou absolutament neutre: *range-cassetts* 'organitzador de cassetts', la denominació del qual permet diferenciar aquest objecte (*range-cassetts*) dels altres d'acord amb la seva funció objectiva; es tracta d'un objecte especialment creat per col·locar els cassetts de forma més o menys ordenada. Amb aquesta afirmació posa en dubte que els neologismes denominatius no puguin desprendre cap tipus de connotació, i siguin sempre necessaris i descriptius. Per aquest motiu, proposa una subclassificació dels tres tipus de neologismes:

1. neodenominació (*neó-denomination*)
 - 1.1. amb connotació neològica (*à connotation néologique*)
 - 1.2. sense connotació neològica (*sans connotation néologique*)
2. neologisme de llengua
3. neologisme estilístic
 - 3.1. estilístic-periodístic (*stylistico-journalistique*)
 - 3.2. estilístic-literari (*stylistico-littéraire*)

En aquest sentit, la proposta de Wijnands (1985) per a la classificació dels neologismes il·lustra que, contràriament al que s'havia esmentat en relació amb els neologismes denominatius, alguns conceptes nous contenen un valor social marcat per la moda o la tendència, mentre que n'hi ha d'altres que no tenen aquest valor. Així doncs, a partir del fenomen identificat per l'autor, no podem afirmar que els neologismes amb una funció denominativa segueixin sempre els mateixos criteris formals (precisió, adequació, desambiguació, etc.), encara que potencialment sigui així. En la mateixa línia, cal recalcar que la neologia estilística no és un fenomen únicament literari, sinó que també s'utilitza a la premsa i la publicitat, de manera que els neologismes estilístics també

presenten diferències depenent de les característiques de la situació comunicativa o del gènere textual en què s'inscriuen.

Quant a la visió dicotòmica *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic*, Faura (1998), Isla (2006) i Estornell (2009) mostren diferents característiques que donen suport a la idea que la classificació en neologia denominativa i estilística no es pot considerar una dicotomia tal com s'ha descrit, perquè no es pot traçar una frontera entre neologismes denominatius i estilístics. Com hem esmentat, aquesta dicotomia pot funcionar per classificar un grup determinat de neologismes, però finalment la divisió entre neologismes d'un o altre tipus dependrà de la intuïció lingüística de la persona que porti a terme la classificació i els resultats obtinguts pels diferents individus d'una comunitat no seran totalment coincidents (Gardin et al., 1974; Sablayrolles, 2003).

Per la seva banda, Faura (1998) especifica que la qualitat de denominatiu és clara si el neologisme presenta característiques referencials i denotatives evidents, però no ho és quan la qualitat de denominatiu funciona per oposició a la d'estilístic. En aquesta línia, l'autora arriba a la conclusió que és més adequat parlar de neologismes amb valors denominatius o denotatius, i de neologismes amb valors connotatius. Segons el seu punt de vista, aquests valors es troben en la seva mateixa significació, però en el cas dels valors connotatius sobretot provenen de la seva posició discursiva i són conseqüència de l'ús. Per aquest motiu, tindrem en compte tant el context d'ús o context verbal del neologisme, com també el cotext, és a dir, en quin fragment del text es troba i en quin gènere textual s'integra. En aquest sentit Gérard (2011: 1) proposa un enfocament textual de la creació lèxica, perquè defensa que aquestes unitats són més que un signe aïllat:

[...] non seulement parce qu'elle se définit par rapport à une langue et une situation de communication, mais surtout parce qu'elle constitue un passage de son texte d'accueil, pour un acte interprétatif dont la visée est toujours plus globale que l'échelle locale du signe nouveau.

En relació amb els conceptes *denotació* i *connotació*, Faura (1998) també indica que la diferència entre un terme denotatiu i un de connotatiu no és el referent, que pot ser el mateix, sinó que el

denotatiu és fruit d'una resposta simplement cognitiva, d'identificació del referent, mentre que el connotatiu indica una resposta afectiva (Faura, 1998: 173). Aquesta reflexió neix arran de la seva tesi doctoral, en la qual estudia la innovació lèxica en l'àmbit futbolístic. En aquest sentit, un dels objectius consisteix a classificar les unitats estudiades segons la seva funció comunicativa en neologismes amb valor denominatiu i neologismes amb valor estilístic. Tanmateix, encara que la descripció teòrica que aporta aprofundeix en l'estudi d'aquests conceptes i assenyalava elements nous que cal valorar per situar els neologismes en una de les dues categories, a la pràctica classifica les unitats en denominatives o estilístiques sense exposar una metodologia o unes pautes que reflecteixin la informació presentada.

Anteriorment, Marcellesi (1976) havia dut a terme un estudi titulat "L'expression linguistique du réfèrent: la dénomination", en què s'analitzen qualitativament les produccions lèxiques d'infants en edat escolar des del punt de vista de la retòrica i l'estil. Es tracta d'expressions lingüístiques corresponents a un conjunt de referents que apareixen en un còmic (*la femme* 'la dona', *l'homme* 'l'home', *le garçon* 'el noi', *le ballon* 'la pilota', etc.). En l'anàlisi dels resultats, l'autora observa l'adequació dels termes usats en relació amb les unitats que són més precises, estrictament denotatives i que presenten caràcter tècnic (com *goal* 'gol', *arbitre* 'àrbitre' i *joueur* 'jugador') i les unitats amb caràcter afectiu, amb una forta càrrega connotativa i que mostren l'implicació de l'individu en el discurs (*garnement* 'brètol', *gamin* 'vailet' i *voyou* 'pillet').

Isla (2006) també esmenta aquests dos conceptes d'acord amb Guilbert (1975) i Cabré (1989) per explicar les necessitats i les motivacions de la neologia aplicada al registre lingüístic de la parla juvenil. A partir d'aquí, utilitza aquestes categories per classificar els neologismes segons seva competència, és a dir, d'acord amb la seva intuïció lingüística. Tot i així, conclou:

En este sentido, la frontera entre la neología denominativa y la expresiva, entendida esta, en forma amplia, como la neología que responde a necesidades subjetivas de expresividad por parte de un individuo, un grupo social o una comunidad, no es fácil de trazar. (Isla, 2006: 9)

En la mateixa línia, Estornell (2009) es planteja dues preguntes en relació amb aquesta dicotomia. Per començar, afirma que:

Todo neologismo cumple un papel denominativo en la lengua en cuanto que forma lingüística que denomina algo, con independencia de que la nueva unidad coexista o no. (Estornell, 2009: 300)

I, en segon lloc indica que:

La terminología de neologismos denominativos frente a neologismos estilísticos obvia el carácter denominativo de estos segundos y lo señala únicamente para los primeros, los que nombran conceptos o objetos nuevos. (Estornell, 2009: 300)

Així doncs, Estornell (2009) defensa que tots els neologismes estan motivats per una funció referencial o denominativa encara que la realitat que designin sigui nova o no, i coexisteixin amb altres unitats sinònimes o equivalents. A més, indica que d'acord amb la dicotomia tradicional hi ha casos en què no es pot observar clarament si la unitat nova és denominativa o bé estilística¹³. Per aquest motiu, presenta una proposta de graus de motivació referencial (Estornell 2009: 301-303).

- a) En primer lloc, classifica les unitats que porten a terme una motivació exclusivament referencial perquè es tracta d'una realitat nova.
- b) En segon lloc, la unitat és menys referencial perquè denomina una realitat que no és nova, però que no disposa d'una denominació precisa.
- c) Finalment, estableix la motivació pragmàtica per als casos en què ja hi ha una denominació sinònima, perquè l'objectiu és buscar l'expressivitat i originalitat de la paraula.

Tot i que aquestes afirmacions són certes, a la pràctica és poc precís distingir quan un neologisme és nou respecte del significat de les

¹³ Com a exemple indica el cas de *coliderar* (que més endavant comenta de forma més àmplia), que no es correspon ni a un cas ni a l'altre, perquè no denomina una idea que hagi sorgit recentment, no presenta finalitats estilístiques, ni tampoc conviu amb unitats sinonímiques (Estornell 2009: 301).

paraules ja existents. Ara bé, Onysko i Winter-Froemel (2011), proposen la classificació en innovacions catacrèstiques (*catachrestic innovations*) i innovacions no catacrèstiques (*non-catachrestic innovations*) a partir dels recursos de la retòrica tradicional i en relació amb la teoria de Levinson. En aquest estudi, els autors tenen en compte la figura retòrica anomenada *catacresi*¹⁴. En concret, detallen i apliquen aquesta classificació en l'estudi dels manlleus de l'anglès en alemany d'acord amb la premissa següent: l'efecte expressiu o pragmàtic d'algunes creacions sinonímiques. A més, a partir d'aquí, Onysko i Winter-Froemel (2011) identifiquen una sèrie de criteris basats en l'ús (consulta d'obres lexicogràfiques de referència, i de corpus textuais de premsa i d'Internet) per diferenciar els neologismes segons les seves implicacions pragmàtiques¹⁵. Com a conclusió, indiquen que, tot i que els resultats mostren que les unitats (en el seu cas, els anglicismes) es poden classificar d'acord amb les dues categories que proposen, a l'hora d'explicar les decisions que s'han pres per classificar-les en una categoria o en l'altra es posa de manifest que estan davant d'una tasca complexa. A més, els autors expliquen que no es tracta d'una distinció categòrica, perquè hi ha unitats que poden dur a terme les dues funcions (Onysko i Winter-Froemel, 2011: 1.563). Pel que fa a l'estudi de la *catacresi*, es tracta d'un concepte que també s'utilitza en l'estudi de les creacions terminològiques a partir de metàfores, tot i que, com indica Rossi (2014), les metàfores terminològiques no es creen només amb una funció denominativa, normalment relacionada amb la catacresi com a “*étiquette appliquée sur un nouveau concept, comblant un vide dénominatif*” i com a “*analogie référentielle pour combler des vides terminologiques*” (Rossi, 2014: 714).

¹⁴ D'acord amb el DIEC2, s'entén per *catacresi* una ‘metàfora d'ús corrent, sovint lexicalitzada, per la qual es designa un objecte que no posseeix una denominació específica amb un mot que pròpiament designa un altre objecte que té una certa analogia amb aquell’. D'acord amb Onysko i Winter-Froemel (2011: 1.553), es tracta d'un tipus de metàfora utilitzada per fer referència a un element que no rep cap denominació. L'exemple que trobem en la definició de *catacresi* al GDLC són ‘les *ales* d'un molí’.

¹⁵ L'article d'Onysko i Winter-Froemel (2011) estudia les categories *necessari* i *de "luxe"* que s'han aplicat principalment als manlleus i també a la innovació lèxica en general. En la secció “Altres classificacions” s'explicaran aquestes nocions amb més detall.

Segons Onysko i Winter-Froemel (2011), aquesta teoria ofereix una base pragmàtica viable per definir dos tipus d'innovacions lèxiques segons si introdueixen un nou concepte en la llengua (innovació catacrèstica) o semànticament hi ha un equivalent o equivalent parcial (innovació no catacrèstica).

Pel que fa als treballs de caràcter aplicat, trobem estudis que han classificat els neologismes segons les seves característiques referencials, d'una banda, i estilístiques, de l'altra (Faura, 1998; Isla, 2006), mentre que els estudis de caràcter descriptiu han il·lustrat aquests conceptes amb alguns exemples (Alvar Ezquerra, 1999, 2000; Veny, 1991). García Aranda et al. (2000), per exemple, presenten diferents tipus de neologismes denominatius segons si són termes necessaris per a l'actualitat (*grecochipriota*, *proiraquí*), derivats de noms propis (*juancarlista*, *lorquiano*), de l'esport (*pretemporada*, *azulgrana*), de la realitat que ens envolta (*ecoturismo*, *patera*) o de ciència, economia i política (*ciberespacio*, *espermátida*). No obstant això, no proporcionen exemples de neologismes estilístics, és a dir, de neologismes que cerquen expressivitat. En un altre treball, ofereixen exemples de tots dos tipus d'acord amb els aspectes esmentats per definir *denominatiu* i *estilístic*: eficàcia comunicativa, adequació, no ambigüitat, procediments per derivació o composició, alt rendiment de les formes per contraposició a creació individual i no-difusió (Alvar Ezquerra, 2000). De totes maneres, no expliquen amb més detall per què *ecoetiqueta* es considera denominatiu i, en canvi, *telemundial* és un mot estilístic. Per la seva banda, Vega (2015) també utilitza aquestes dues categories per classificar els neologismes de l'àmbit publicitari segons la seva funció. En aquesta línia, Casado Velarde (2015: 23) presenta alguns exemples per il·lustrar les categories, però també es basa en la intuïció i, segurament, en la baixa freqüència d'ús de les formes. En el cas dels neologismes denominatius mostra unitats principalment manllevades (*fútbol*, *blog*), marques registrades que han passat a nom comú (*tirita*, *velcro*) i siglacions manllevades (GPS, USB); com veiem, algunes unitats ja no es consideren neològiques, sinó que són il·lustratives del procés. En canvi, per exemplificar la neologia estilística o literària, utilitza sobretot acrònims (*aplicablecer*, d'*aplicar* i *establecer*) i analogies (*occidentado*, en relació amb *orientado*).

D'altra banda, Varo (2013) indica que la necessitat purament denominativa no sempre està justificada, perquè hi poden haver altres possibilitats lèxiques ja instal·lades en la norma de la comunitat de parla. Tanmateix, García Platero (2015: 49) mostra la seva disconformitat amb aquesta concepció del lèxic, perquè “la existencia de una unidad léxica ya sancionada [no] invalida el uso de otra nueva”. En aquest sentit, l'autor cita Coseriu (1978/1987: 87-88), perquè indica que l'adopció d'una unitat lèxica sempre està relacionada amb una necessitat, que pot ser funcional, estètica, cultural o social.

En un estudi de Díaz Hormigo (2012) sobre un tipus específic de neologismes, els eufemismes, l'autora afirma que les categories *neologia denominativa* oposada a *neologia estilística* o *expressiva* són insuficients per analitzar les noves unitats lèxiques considerades eufemístiques (Díaz Hormigo, 2012: 111). D'una banda, encara que l'autora assenyala que aquest tipus d'unitats es considerarien estilístiques o expressives, indica que darrere d'aquests mots en particular hi ha un ampli ventall de motivacions que cal especificar, perquè no totes compleixen amb un mateix objectiu o funció.

Finalment, Pecman (2012), que se centra en la neologia especialitzada o neonímia pròpia de la llengua per a finalitats específiques (LSP) i, especialment, en els textos de tipus científic i acadèmic, indica que la neologia té un doble paper segons si porta a terme una funció referencial o expressiva d'acord amb Cabré (1999). En aquest sentit, Pecman (2012: 31) afegeix que: “This dual function is in line with the distinction between a neology of form¹⁶ (expressive neology) and neology of meaning (referential neology)”. Ara bé, l'autora introdueix aquests conceptes tradicionals com a punt de partida per avançar en les motivacions que regeixen els neologismes, ja que apunta que la neologia pot realitzar tres funcions: la neologia entesa com un procés amb funció nominativa (*naming function*), amb una funció retòrica (*rhetorical function*) i com una funció cognitiva (*cognitive function*).

¹⁶ Amb l'expressió *neology of form* l'autora fa referència a *new form of expression* ('nova forma d'expressar-se'), no a una forma nova relacionada amb els processos de formació de tipus formal.

3.2.3. Altres classificacions

Com indica Sablayrolles (1993: 59) a “Fonctions des neologismes”¹⁷, diversos autors, com Dauzat (1943), Guilbert (1975) i Guiraud (1971), han esmentat els conceptes *neologia denominativa* i *neologia estilística*, i en la majoria de casos els han relacionat entre si en forma de categories explícitament oposades, és a dir, com una dicotomia de la funció comunicativa. D’acord amb aquest model, entre tots els neologismes que es creen en una comunitat lingüística, alguns són neologismes denominatius, d’acord amb el criteri referencial i normalment descrits com un tipus de creació “necessària”, i d’altres són estilístics, perquè porten a terme una funció expressiva i es consideren creacions “de luxe”, és a dir, no necessàries.

A partir d’aquesta citació obtenim una síntesi dels conceptes que s’utilitzen per explicar la motivació que regeix la creació de neologismes. Com podem veure, a part de la classificació dels neologismes segons la seva funció en *neologismes denominatius* i *neologismes estilístics*, s’han utilitzat altres categories. En relació amb els manlleus, s’han utilitzat els termes *creacions necessàries* i *creacions de luxe*, que també es correspon amb la divisió tradicional. Altres autors han descrit una sèrie de *funcions dels neologismes* d’acord amb diferents elements de la comunicació. Finalment, també s’ha utilitzat el concepte de *nominació* (Sablayrolles, 2007). Així doncs, totes aquestes nocions fan referència a la funció comunicativa dels neologismes, és a dir, la motivació.

3.2.3.1. Creacions necessàries i creacions de luxe

La classificació *creacions necessàries* i *creacions de luxe* en origen s’utilitzava específicament en el cas dels manlleus. Com indica Zolli (1991), aquesta divisió tradicional va ser introduïda per Tappolet (1916), el qual va diferenciar entre *manlleus de necessitat*

¹⁷ A Sablayrolles (1993), l’autor identifica i classifica les diferents i nombroses motivacions que regeixen l’aparició de neologismes al voltant de tres aspectes. Reprèn aquest tema a Sablayrolles (2000).

(*Bedürfnislehnwörter*) i *manlleus de luxe* (*Luxuslehnwörter*) en relació amb un criteri lingüístic. D'acord amb Zolli (1991), el manlleu de necessitat està relacionat amb un concepte nou, ja que quan es coneix una realitat estrangera és molt més fàcil importar juntament amb el concepte la denominació que rep, com passa en els exemples que menciona: *boomerang* i *tomahawk*. En canvi, indica que el manlleu “de luxe” es correspon a aquelles paraules estrangeres per a les quals la llengua d'arribada ja posseeix un terme equivalent o equivalent parcial; com a exemples de la llengua italiana indica la paraula *mangiare* ‘menjar’, que es tracta d'un gal·licisme que va substituir les paraules italianes *manicare* / *manducare*. Encara que, com hem vist, aquests termes es van introduir per estudiar el fenomen del préstec lingüístic (Berglund, 2008; Curell, 2005; Gómez Capuz, 1998; Onysko i Winter-Froemel, 2011; Zolli, 1991), també s'han fet servir per estudiar l'aparició de neologismes de qualsevol tipus (Alarcos, 1992; Alvar Ezquerria, 1999, 2000; Casado Velarde, 2015; Casasús, 1992; Deroy, 1971; Goosse, 1971; Martínez Lanzán, 2010; Matoré, 1952; Onysko i Winter-Froemel, 2011; Riquelme, 1998).

Els termes *necessari* i *innecessari*, o *de luxe*, han estat utilitzats de forma àmplia per descriure i classificar principalment els manlleus, però també la neologia en general. Tot i així, les crítiques que ha rebut aquesta proposta són nombroses. Per començar, hi ha desacord en relació amb la funcionalitat d'aquesta dicotomia a causa de l'arbitrarietat de considerar quines unitats de nova aparició o adopció són necessàries i quines no ho són (Deroy, 1971; Goosse, 1971; Matoré, 1952), com també en relació amb la introducció d'idees puristes i normativistes (Gómez Capuz, 1998; Onysko i Winter-Froemel, 2011). En segon lloc, aquesta dicotomia és titllada de simplista perquè, en el cas del manlleu, la necessitat en sentit absolut no existeix, ja que totes les llengües posseeixen els mitjans per designar un concepte nou amb les eines de la pròpia llengua (Onysko i Winter-Froemel, 2011; Zolli, 1991), i perquè la necessitat no és realment demostrable (Riquelme, 1998). Finalment, es posa en dubte que alguns manlleus o neologismes que ja presenten un equivalent en la llengua siguin realment innecessaris, ja que poden afegir un matís nou (Alarcos, 1992; Casasús, 1992; Grijelmo, 1997/2001) o expressar una necessitat afectiva o connotativa (Gómez Capuz, 1998; Onysko i Winter-Froemel, 2011) que compleix una funció comunicativa.

En el marc de la conferència *El neologismo necesario*, Alarcos (1992) indica que un neologisme es pot considerar inútil per a un determinat parlant, però no per a un altre, perquè els motius per crear un neologisme poden ser *objectius* i *subjectius*, de manera que cobreix unes *necessitats de denominar* i també *necessitats expressives*. En aquest mateix congrés vinculat a l'àmbit periodístic i, més especialment, a la premsa, també participa Casasús (1992), que a partir d'exemples explica que alguns neologismes que aparentment no són necessaris, com ara els manlleus, aporten un matís nou. D'acord amb Casasús (1992: 88), no aporta la mateixa informació i referència *shorts* que *pantalones cortos*, com tampoc *boutique* respecte a *tienda*, així que el motiu pel qual aquestes unitats noves són necessàries és precisament per aquest matís (Hernando García-Cervigón, 2006). Així doncs, els neologismes no es poden classificar en necessaris i superflus (Martínez Albertos, 1992).

A partir d'aquesta crítica, s'han emprat altres termes per objectivar aquesta distinció. D'una banda, Alarcos (1992) també classifica els neologismes en denominatius i expressius, però els defineix segons si el neologisme presenta necessitats denominatives o necessitats expressives. De l'altra, Zolli (1991) indica que la lingüística moderna prefereix distingir entre *manlleus definitius* (*prestiti definitivi*) i *manlleus no reeixits* (*prestiti non riusciti*)¹⁸, perquè considera que els arguments de caràcter extralingüístic, és a dir, necessari o no necessari, no són els propis d'aquest tipus d'investigació.

3.2.3.2. Altres funcions dels neologismes

Encara que els conceptes principals que hem esmentat fins ara estan compostos per dues categories, d'una banda, neologisme denominatiu i neologisme estilístic i, de l'altra, creació necessària i creació "de luxe", podem entreveure que dins d'aquestes categories hi ha altres aspectes rellevants per a la creació de neologismes. A continuació descrivim aquestes funcions que determinen la creació

¹⁸ Com podem veure, la perspectiva de Zolli (1991) se centra en l'estabilitat del neologisme, segons si passa a formar part del cabal lèxic (*prestiti definitivi*) o bé els parlants no l'adopten i el manlleu desapareix (*prestiti non riusciti*).

d'alguns dels neologismes d'acord amb Matoré (1952), Mounin (1990) i Sablayrolles (1993, 2000).

Un dels punts de partida per estudiar l'aparició de neologismes és, d'acord amb Mounin (1990: 11-12), que si apareixen realitats noves, també apareixen paraules noves, perquè la llengua sempre ha denominat allò que té necessitat d'anomenar pel seu nom. L'autor afegeix que, per aquest motiu, la llengua disposa d'eines per resoldre els problemes de denominació de les novetats que apareixen a la realitat. En aquesta línia, alguna de les causes o dels motius que s'han esmentat per explicar l'aparició de noves paraules fa referència al principi d'economia de la llengua (Mounin, 1990; Sablayrolles, 1993), és a dir, es basa en la llei del mínim esforç. Ara bé, com indica Mounin (1990: 14), hi ha un àmbit que posa en joc aquest principi, es tracta del camp de l'afectivitat, ja que el desig d'expressivitat pot anul·lar aquesta llei. Un altre aspecte rellevant és el fenomen del prestigi o l'esnobisme (Mounin, 1990; Sablayrolles, 1993) que també s'esmenta en l'estudi de la dicotomia tradicional (Freixa, 2002; García Platero, 1996; Veny, 1991). En darrer lloc, Mounin (1990: 16) té en compte l'ús lúdic del llenguatge com un altre aspecte que afavoreix l'aparició de neologismes, també descrit per altres autors (Alves, en premsa; Cabré, 1989; García Platero, 2015; Guilbert, 1975; Mejri, 2005; Sablayrolles, 1993). En relació amb el caràcter lúdic d'alguns neologismes, Alves (en premsa) indica que aquest tipus d'unitats s'observen més freqüentment en alguns gèneres discursius, com els textos publicitaris, literaris i humorístics, que en d'altres. Tot i que, com afirma l'autora, poden aparèixer en textos de diferents tipus i també s'observen en textos periodístics.

Com explicita el títol de l'article "Fonctions des neologismes" (Sablayrolles, 1993), l'autor caracteritza àmpliament els aspectes ara esmentats, entre d'altres. Per aquest motiu, té en compte el concepte de construcció del sentit en la interlocució que proposen Grunig i Grunig (1985); a Sablayrolles (2000) reprèn aquest estudi. A partir d'aquesta proposta sobre la interlocució, l'autor indica que els neologismes compleixen tres tipus de funcions centrades en diferents elements: el receptor, la llengua i l'emissor. En el primer cas, les funcions centrades en el receptor, detalla que susciten una conducta, inculquen una idea o provoquen uns sentiments determinats. En el segon, centrades en la llengua, esmenta la funció

lúdica, la renovació de la llengua i també la seva defensa. En el tercer punt, l'emissor, explica que entra en joc el principi d'economia, la precisió i la integració al món. Finalment, anomena i descriu neologismes associats a causes diverses: neologismes populistes, hipocorístics, hermètics, etc.

Per la seva banda, Casado Velarde (2015: 23), a part de la dicotomia tradicional, proposa una tercera categoria, la dels *neologismes ideològics*. D'acord amb l'autor, es tracta d'unitats amb una motivació axiològica que té en compte el llenguatge políticament correcte i els eufemismes. Alguns dels exemples que indica són *persona de color* o *aseo* en comptes de *negro* o *retrete*.

Finalment, en l'estudi dels neologismes des de la perspectiva del gènere social, Cañete (2015), tot i que parteix de la dicotomia *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic* d'acord amb Guilbert (1975), Cabré (1989) i Freixa (2002: 70), té en compte altres funcions, com la *funció social* que proposen Lázaro Carreter (1992), Mounin (1990) i Sablayrolles (1993, 2000). En aquest sentit, considera que les causes socials poden influir en l'ús i en la creació de neologismes en relació amb el prestigi i la integració. En darrer lloc, proposa una quarta categoria, la *funció zero*, que inclou els neologismes de llengua de Guilbert (1975), perquè indica que són el resultat de canvis principalment gramaticals.

3.2.3.3. El concepte de *nominació*

La praxemàtica, que estudia les condicions de producció i circulació del llenguatge, posa èmfasi en la problemàtica que presenta el concepte de *nominació* en relació amb la percepció i la categorització dels objectes que ens envolten, i les propietats de les parts del discurs per designar les qualitats, com també la concurrència amb altres termes com *designació*, *appellation* o *denominació* (Siblot, 2007: 33). La reflexió que es presenta al voltant d'aquest concepte assenyala les opcions epistemològiques relacionades amb aquests termes d'acord amb les propostes de la lingüística praxemàtica per avançar en la teoria de la nominació.

En aquesta línia, Sablayrolles (2007) reprèn l'estudi de les funcions de la neologia amb l'objectiu de separar la relació tradicionalment establerta entre neologisme i realitat nova (neologisme denominatiu oposat als altres tipus de neologia). Com a introducció, afirma el següent:

Nombre de néologismes dans la langue générale ont d'autres raisons d'être que la nomination de nouveautés. Inversement la nomination d'innovations ne recourt pas nécessairement à la néologie. (Sablayrolles, 2007: 87)

En aquest article classifica les unitats com: a) neologismes no nominatius; i, b) nominació sense nou significat. Del primer grup destaquem dues subcategories amb característiques utilitzades per descriure la neologia estilística: creacions lúdiques o de connivència, és a dir, amb aquesta finalitat i que funcionen com a signes de complicitat entre els membres d'un grup. I, en segon lloc, creacions destinades a cridar l'atenció perquè, com expliquen tant periodistes com publicistes, utilitzen els neologismes per destacar el missatge i diferenciar-lo de la resta d'informació. Aquest tipus d'unitats mostren més similitud amb els neologismes considerats estilístics, en què s'observa una intenció que va més enllà de transferir una informació, perquè també hi ha l'objectiu de persuadir, memoritzar el missatge, etc.

3.2.4. Síntesi i observacions

A la taula que presentem a continuació situem a la columna de l'esquerra, per ordre cronològic, els autors que han esmentat les categories *neologia denominativa* i *neologia estilística*. En la columna central, situem les referències en les quals s'han basat els autors per descriure i aplicar aquests conceptes. Finalment, a la dreta afegim una última columna per especificar la terminologia utilitzada per denominar aquests conceptes o funcions.

Referències	Autors citats	Terminologia
Darmesteter (1877)		neologisme de coses (necessari) i d'expressió
Tappolet (1916)		manlleu de necessitat i de luxe
Matoré (1952)		creacions necessàries i de luxe
Lázaro Carreter (1953/1990)		manlleu de necessitat i de luxe
Riffaterre (1953)		valor estilístic i afectiu
Corbeil (1971)		neologisme estilístic
Deroy (1971)		neologisme de necessitat i de luxe
Goosse (1971)		neologisme necessari i de luxe
Guiraud (1971)		valor cognitiu i expressiu
Guilbert (1975)		neologisme denominatiu, de llengua i estilístic
Fernández-Sevilla (1982)	Guilbert (1975)	neologisme denominatiu i estilístic
Mortureux (1984)	Guilbert (1975)	neologia denominativa i creació neològica estilística
Wijnands (1985)	Guilbert (1975)	neodenominació (amb connotació neològica i sense connotació neològica), neologisme de llengua i neologisme estilístic (estilístico-periodístic i estilístico-literari)
Bustos (1986)	Guiraud (1971), Guilbert (1975)	neologisme denotatiu i connotatiu
Cabré (1989)	Guilbert (1975)	neologisme denominatiu o referencial, i expressiu
Veny (1991)	Guilbert (1975), Cabré (1989)	neologisme denotatiu i estilístic
Zolli (1991)	Tappolet (1916)	manlleus definitius i manlleus no reeixits
Alarcos (1992)		necessitat de denominar i necessitat expressiva
Casasús (1992)		neologisme estilístic; necessari i no necessari
Martínez Albertos (1992)		neologisme necessari i superflu
Sablayrolles (1993)	Dauzat (1943), Matoré (1952), Guilbert (1975), Wijnands (1985)	funcions dels neologismes
Guerrero Ramos (1995)	Guilbert (1975)	neologia denominativa i estilística
García Platero (1996)	Darmesteter (1877), Goosse (1971)	neologisme amb caràcter denotatiu i connotatiu
Grijelmo (1997/2001)		neologisme necessari i innecessari

Gómez Capuz (1998)		diferents funcions del manlleu
Faura (1998)	Guilbert (1975), Wijnands (1985), Cabré (1989), Veny (1991)	neologismes amb valors denominatius o denotatius, i amb valors estilístics o connotatius
Riquelme (1998)	Lázaro Carreter (1953/1990)	neologisme necessari i innecessari
Alvar Ezquerra (1999)	Guilbert (1975), Cabré (1993), Guerrero Ramos (1995)	neologisme denotatiu i estilístic
Alvar Ezquerra (2000)	Guilbert (1975), Cabré (1993)	neologisme denotatiu i de caràcter estilístic
Romero Gualda (2000)	Guilbert (1975), Guerrero Ramos (1995)	neologisme denominatiu i estilístic
García Aranda, Barrios i Aguilar (2000)		neologia denotativa i estilística
Sablayrolles (2000)		funcions dels neologismes
Freixa (2002)	Guilbert (1975)	neologia denominativa i estilística
Correia (2004)		neologisme denominatiu i creació neològica estilística
Curell (2005)		manlleu denotatiu i connotatiu
Mejri (2005)		creació lúdica i denominativa
Estornell (2006)	Guerrero Ramos (1995)	neologisme denominatiu o denotatiu, i estilístic o connotatiu
Hernando García- Cervigón (2006)		neologia denominativa i estilística
Isla (2006)	Guerrero Ramos (1995)	neologia denominativa i expressiva
Sablayrolles (2007)		nominació
Siblot (2007)		nominació
Berglund (2008)	Guerrero Ramos (1995)	neologia denominativa i estilística; manlleu necessari i de luxe
Álvarez Catalá (2009)		neologia expressiva o apreciativa
Berri i Bohrn (2009)		neologia denominativa i expressiva
Estornell (2009)	Guilbert (1975), Cabré (1989)	motivació referencial i pragmàtica
Díaz Hormigo (2010)		neologisme denominatiu o referencial, i estilístic o expressiu
Estopà (2010)	Cabré (1989)	neologisme denominatiu i estilístic

Fuentes, Cañete, Gerding, Kotz i Pecchi (2010)		neologia denominativa i estilística
Martínez Lanzán (2010)		neologisme necessari i de luxe
Panculescu i Ionescu (2010)		neologia expressiva
Onysko i Winter-Froemel (2011)		innovacions catacrèstiques i innovacions no catacrèstiques
Cabré, Estopà, Vargas (2012)	Guilbert (1975), Cabré (1992), Sablayrolles (1993)	neologisme denominatiu o referencial, i estilístic o expressiu; funcions del neologisme
Díaz Hormigo (2012)	Guilbert (1975), Cabré (1993), Cabré et al. (1997/2002)	neologia denominativa o referencial, i estilística o expressiva
Pecman (2012)	Cabré (1999)	funció nominativa, retòrica i cognitiva
Varo (2013)		necessitat denominativa
Casado Velarde (2015)		neologisme necessari o denominatiu, estilístic o literari, i neologisme ideològic
Cañete (2015)	Guilbert (1975), Cabré (1989), Mounin (1990), Lázaro Carreter, (1992), Sablayrolles (1993, 2000), Freixa (2002)	neologismes denominatius, estilístics, socials i funció zero
García Platero (2015)	Coseriu (1987)	neologisme denominatiu i necessitat expressiva, cultural, funcional, lúdica, social o estètica
Vega (2015)		neologisme denominatiu i estilístic
Alves (en premsa)		caràcter lúdic dels neologismes
Páez (en premsa)	Barthes (1957/2009)	significats de segon ordre o connotatius

Taula 1. Autors que analitzen les motivacions que regeixen els neologismes.

A la Taula 1 podem identificar dades diferents en relació amb les publicacions, els autors citats i la terminologia utilitzada. D'una banda, no tots els autors que descriuen o utilitzen aquestes categories citen l'aportació d'un altre autor sobre aquesta qüestió. De l'altra, veiem que Guilbert (1975) és el més citat (en 17 ocasions), seguit per Cabré (1989) i Guerrero Ramos (1995), amb 5 citacions, respectivament. En relació amb aquest punt, també citen,

en aquest ordre, altres treballs de Cabré (Cabré, 1992, 1993, 1999; Cabré et al., 1997/2002). Finalment, en relació amb els conceptes *neologia denominativa* i *estilística* citen Darmesteter (1877), Goose (1971), Guiraud (1971), Wijnands (1985), Veny (1991) i Freixa (2002); pel que fa als manlleus i la dicotomia *necessari* i *no necessari*, Tappolet (1916), Dauzat (1943), Matoré (1952) i Lázaro Carreter (1953/1990); i, en relació amb altres funcions dels neologismes citen Lázaro Carreter (1992), Mounin (1990) i Sablayrolles (1993, 2000).

En síntesi, a partir de la revisió aportada fins ara podem veure que les crítiques que rep la concepció d'aquestes categories en forma de dicotomia se centren en la difícil aplicació pràctica de la distinció entre neologismes denominatius i neologismes estilístics, i neologismes de llengua, que es tracta d'un criteri que no es basa en termes funcionals, sinó lingüístics (Mortureux, 1984). En aquesta línia, alguns autors assenyalen l'arbitrarietat de l'oposició dels dos conceptes (Faura, 1998; Isla, 2006), mentre que d'altres destaquen específicament la dificultat de traçar una frontera entre aquestes categories d'acord amb les seves característiques: si el neologisme és necessari per motius objectius o de denominació (en relació amb la neologia denominativa) o necessari per motius subjectius o expressius (relacionat amb la neologia estilística) (Casasús, 1992; García Platero, 2015). Pel que fa a la descripció de les característiques de tots dos grups, el primer tipus es relaciona amb el concepte de denotació i el segon amb el de connotació, però com assenyalen Wijnands (1985) i Bustos (1986) hi ha unitats denominatives amb valors connotatius. Quant a un dels criteris esmentats per diferenciar aquests conceptes, García Platero (1996) afirma, d'acord amb Cabré (1990: 84), que l'ús de marques tipogràfiques (negreta, cursiva, cometes i parèntesi) per destacar el neologisme quan indica una transgressió de les regles té lloc en poc més del 25 % dels neologismes de premsa, perquè la majoria de neologismes no estan marcats. Finalment, també es considera que tots els neologismes estan motivats per unes característiques referencials independentment que la realitat que designen sigui nova o no (Estornell, 2009).

Així doncs, de l'anàlisi de les diferents aportacions en relació amb l'estudi de classificació de la neologia lèxica en *neologia denominativa* i *neologia estilística* hem observat la tendència

següent: tot i que la creació neològica està motivada per diferents funcions, amb el nombre creixent d'estudis sobre neologia s'observa una crítica a la concepció d'aquestes categories com a una dicotomia o com a úniques funcions que poden explicar les motivacions que regeixen la creació de neologismes. En els casos en què aquesta distinció s'ha portat a la pràctica per classificar unitats de nova creació, s'ha aplicat de forma subjectiva o sense uns criteris concrets i definits. No obstant això, la revisió bibliogràfica posa de manifest l'interès que manté l'estudi d'aquests conceptes per classificar els neologismes, aprofundir en l'estudi teòric de la neologia i detectar nous criteris per a l'actualització lexicogràfica. Cal recalcar que, encara que l'ús d'alguns termes i classificacions genera controvèrsia (necessari i no necessari¹⁹, o denominatiu i estilístic), identifiquen conceptes rellevants per a l'estudi de la neologia: les motivacions o funcions que regeixen la creació de neologismes. Per aquest motiu, aquesta revisió constitueix la base per a treballs empírics en aquesta línia. A més, hem vist que tant en relació amb els neologismes denominatius i els estilístics, la funció no sempre respon a la denominació de novetats (Sablayrolles, 2007; Siblot, 2007). De forma més concreta, si partim de la bibliografia sobre la funció comunicativa de la neologia, d'acord amb les descripcions que s'han utilitzat per descriure aquests conceptes podem aïllar paràmetres basats en l'ús que ens permetin identificar característiques i valors relacionats amb aquestes nocions a partir de criteris concrets i definits. Alguns dels aspectes mencionats fan referència a la freqüència i estabilitat, a les motivacions pragmàtiques (Onysko i Winter-Froemel, 2011) i la posició discursiva (Faura, 1998) per destacar el missatge (Sablayrolles, 2007).

¹⁹ En la conferència titulada "Les néologismes ne naissent pas dans les choux" en el marc de les *10e journées internationales LTT: La création lexicale en situation: texte, genres, cultures* a Estrasburg, Sablayrolles (2015) afirma que, en general, ja no es concep que hi hagi neologismes innecessaris, sinó que pren força el fet que tots neixen amb una determinada funció.

3.3. La funció comunicativa del llenguatge

En el capítol anterior hem presentat les descripcions dels conceptes *neologia denominativa* i *neologia estilística*. Per definir aquest tipus d'unitats i diferenciar-los entre si, a continuació aprofundim en algunes de les nocions mencionades en la bibliografia. D'aquesta manera, podem descriure de forma més completa els neologismes denominatius i els estilístics. A més, aquesta informació ens permet aïllar aquests aspectes i dissenyar una proposta metodològica amb criteris aplicats per detectar aquests valors en les unitats noves estudiades. Aquesta metodologia no pressuposa mantenir aquesta visió dicotòmica, sinó identificar els neologismes prototípics amb aquests valors i, a continuació, obtenir altres dades empíriques en relació amb les funcions.

En aquest punt ens centrem en els aspectes lingüístics, pragmàtics i sociolingüístics. En més detall, en primer lloc expliquem les funcions de la comunicació i del llenguatge. Tot seguit, descriuim les propietats dels termes *denominació*, *denotació* i *connotació*, usats per fer referència als neologismes denominatius i estilístics. A continuació estudiem l'ús del terme *necessari* en l'"avaluació" de les paraules noves en una llengua. I, finalment, valorem l'ús en relació amb la difusió i l'estabilització de les unitats.

3.3.1. Funcions del llenguatge

En aquest subapartat abordem els conceptes relacionats amb la *neologia denominativa* i la *neologia estilística* des de la perspectiva del llenguatge com a vehicle de comunicació. Si, com afirmen Guilbert (1975), Cabré (1989) i Faura (1998), la neologia denominativa i la neologia estilística estan estretament relacionades amb unes funcions del llenguatge determinades i diferents en cada cas (Jakobson, 1984), amb els conceptes *denominació* (De Chanay, 2001; Kleiber, 1984, 2001, 2004; Lüdi, 1995; Petit, 2008), de *denotació* i *connotació* (Espino, 1985; Kerbrat-Orecchioni, 1977; Molino, 1971), i de resposta cognitiva i resposta afectiva (Cohen, 1970), caldrà estudiar de forma més detallada aquestes nocions i el vincle que les uneix per poder establir, posteriorment, uns criteris

per discriminar els neologismes amb valors denominatius i els neologismes amb valors estilístics. En el primer cas, les funcions del llenguatge ofereixen informació sobre el neologisme en qüestió, però també sobre l'enunciat en què es troben en el text. En canvi, els conceptes *denotació* i *connotació* s'ocupen del contingut semàntic de la unitat lèxica.

En relació amb la comunicació humana, cal tenir en compte els elements que hi participen. En tots els casos hi ha un emissor (redactor) que envia un missatge a un receptor (lector) per mitjà d'un codi (en aquest cas, la llengua catalana) a través d'un canal determinat (en l'estudi, el discurs escrit). Aquest missatge es produeix en una situació comunicativa concreta (un diari) relacionada amb la resta d'elements que hi intervenen. Per constuir i interpretar el missatge hi ha un procés de codificació per part de l'emissor i de descodificació, per part del receptor. A més, però, cal tenir en compte que els interlocutors comparteixen un determinat coneixement del món i també es produeix, en el primer cas, un procés d'ostensió i, en el segon, un procés d'inferència. Finalment, cal tenir en compte que aquest missatge s'origina a partir d'una representació externa o interna a l'emissor d'acord amb uns objectius concrets (Escandell-Vidal, 2014: 51). D'acord amb Sperber i Wilson (1986/1995) (citats a Escandell-Vidal, 2014: 49-50), des del punt de vista comunicatiu, una *ostensió* fa referència al fet de produir *indicis* (pistes) de manera voluntària amb una intenció comunicativa, mentre que la *inferència*, que es basa en el coneixement previ, permet interpretar aquests indicis²⁰.

El punt de partida que tenim en compte en aquest apartat és l'*objectiu comunicatiu* o *intenció comunicativa* pel qual o amb la qual es produeix un discurs o enunciat. D'acord amb Escandell-Vidal (2014: 89), es tracta d'un dels factors que té més pes a l'hora de determinar les propietats del codi (*senyals*, d'acord amb la perspectiva cognitiva en què es basa l'autora):

²⁰ Escandell-Vidal (2014: 49) il·lustra aquests conceptes amb l'exemple següent: "cuando alguien agita unas llaves [...], está produciendo voluntariamente un indicio que atrae la atención del otro y le induce a inferir un determinado estado de cosas". D'acord amb el context, si l'altra persona havia perdut les claus, pot comprendre que el seu company ja les ha trobat. Si, en canvi, aquesta persona sap que el seu company estava pendent que li entreguessin les claus del nou pis que ha llogat, en aquesta situació, pot entendre que ja li han donat.

Dado que la actividad lingüística no es puramente una reacción refleja a las condiciones del entorno, sino que supone una forma de comportamiento voluntario, la finalidad del intercambio ha de ser decisiva a la hora de construir e interpretar enunciados. La intención puede concebirse como un tipo de estado mental, de representación interna, que guía la actividad comunicativa e influye decisivamente en las elecciones lingüísticas [...].

En aquest sentit, Escandell-Vidal (2014: 35) detalla que no es tracta d'un fenomen "directament observable", sinó que s'infereix per mitjà del comportament de l'individu. Més concretament, l'autora explica que es tracta de "la conexió causal entre el individu y su conducta".

Aquesta noció està estretament relacionada amb les funcions del llenguatge que s'han utilitzat en l'estudi dels neologismes per diferenciar els neologismes denominatius, amb funció referencial, dels neologismes estilístics, que duen a terme una funció expressiva. En aquest sentit, Sapir afirmava que en els actes de comunicació la funció "cognoscitiva" del llenguatge se situava per sobre la resta de funcions, perquè el missatge era el factor més destacat (Jakobson, 1984). En canvi, Halliday (1973, 1978), citat a Payrató (1988/1996: 37), esmenta tres funcions, però les desglossa en altres elements amb finalitats concretes. Algunes d'aquestes finalitats, més enllà de la *informativa*, són la *personal* (per expressar la personalitat) i la *imaginativa* (per crear i jugar). En aquest treball no tenim en compte aquest punt de vista, sinó que ens basem en les funcions del llenguatge descrites per Jakobson (1984) com han fet altres autors que han estudiat les funcions del llenguatge i la situació comunicativa, per exemple, Urrutia Cárdenas (1978: 20-21) en la seva tesi sobre llengua i discurs en la creació lèxica. A més, Calsamiglia i Tusón (2012: 96) afirmen que des de la perspectiva lingüística, Jakobson és un dels autors que ha tingut més en compte el context per a l'estudi de la comunicació, com a element necessari per explicar les diferents funcions del llenguatge en l'ús.

D'acord amb Jakobson (1984), en la *funció referencial* (també anomenada denotativa o cognoscitiva), el factor predominant és el *context*, mentre que en la *funció expressiva* o *emotiva* és l'*emissor*. Pel que fa a la *funció poètica*, el factor primordial és el *missatge* en

si; tot i la denominació que rep aquesta funció, el seu estudi no es limita només a la poesia, sinó que també abraça la llengua general. Encara que els autors citats relacionen principalment aquestes tres funcions del llenguatge amb els dos tipus de neologia aquí descrits, Faura (1998) també té en compte la *funció metalingüística* en relació amb el *codi*, és a dir, si es tracta de neologismes procedents d'altres llengües (manlleus) o que pertanyen a un registre, dialecte o àmbit temàtic específic. I, finalment, la *funció conativa*, orientada al *receptor*. En aquest cas, tots els factors (emissor, receptor, missatge, context, canal i codi) tenen un pes variable en els actes de comunicació en relació amb els diferents objectius lingüístics o socials. Depenent de la importància de cada un d'aquests factors podrem determinar una funció del llenguatge diferent (Jakobson, 1984). Així doncs, cal tenir en compte que aquestes funcions no es presenten de forma excloent (Payrató, 1988/1996: 37). Tot i que Escandell-Vidal (2014: 14) també afirma que “[...] las diferentes funciones no son incompatibles entre si”, sinó que poden tenir lloc al mateix temps i en graus diferents en un mateix acte de comunicació²¹, explica que la funció que predomina en la majoria d'intercanvis lingüístics és la referencial.

En aquest punt, creiem convenient mencionar les funcions dels neologismes que detalla Sablayrolles (1993), perquè la seva proposta encaixa amb l'estudi de les funcions del llenguatge de Jakobson (1984). Com hem vist, cada una de les funcions se centra en un dels factors de l'esquema de comunicació lingüística. En el cas concret dels neologismes, Sablayrolles (1993) afirma que tots tenen una raó de ser, encara que no sempre del mateix tipus. A partir d'aquesta afirmació, l'autor diferencia tres funcions dels neologismes enfocades a un d'aquests factors de comunicació: el *receptor*, el *codi* i l'*emissor*, és a dir, centrades en la funció conativa, la metalingüística i l'expressiva, respectivament. En aquest sentit, la funció enfocada al receptor busca cridar l'atenció, inculcar una idea o provocar uns sentiments. En el segon cas, quan s'orienta al codi, pot portar a terme una funció lúdica, o pot ser que

²¹ En l'estudi de la comunicació des del punt de vista de la pragmàtica i la cognició, Escandell-Vidal (2014: 15) opina que l'esquema clàssic de Jakobson (1960), entre d'altres, com el de Bühler (1934/1985) o Shannon i Weaver (1949), és inadequat perquè se centren en el codi i, en canvi, deixen en un segon pla el context extralingüístic i la situació comunicativa.

la motivació sigui renovar el lèxic o bé protegir-lo (purisme). Finalment, si se centra en l'emissor, la meta és l'economia lingüística, la precisió o la vinculació a un grup social.

Pel que fa al concepte de *denominació*, cal detallar l'aproximació amb la qual ens basem per comprendre l'ús d'aquest terme. En primer lloc, aportem una definició de *denominació* en relació amb la funció referencial del llenguatge:

La dénomination lexical ou dénomination des items lexicaux [...] joue en effet un rôle essentiel dans le fonctionnement référentiel du langage. Les items lexicaux, parce que ce son des unités codées, présupposent, à la différence des séquences d'items non codées, l'existence d'un référent, d'une entité extra-linguistique qui leur correspond. (Kleiber, 1984: 82)

En relació amb la categoria gramatical, com explica Petit (2008: 5), en la teoria dominant sobre aquest concepte (Kleiber, 1984, 1996)²² s'indica que l'única categoria que realitza aquesta funció denominativa és el nom. Tanmateix, en anàlisis posteriors, Kleiber (2001: 30; 2004) afirma que els verbs, adjectius i adverbis també presenten aquesta funció denominativa, tot i que la forma nominal ocupa un lloc privilegiat. En aquest sentit, Petit (2008: 5) diferencia tres tipus d'accions denominatives: d'objectes, processos i propietats. Tot i així, d'acord amb Kleiber (1984: 86), cal tenir en compte que és contradictori afirmar que els verbs designen el procés, els adjectius les qualitats i els adverbis la modalitat, perquè *sagesse* 'saviesa' és un substantiu que indica la qualitat de *sage* 'savi'. Així doncs, aquestes relacions semàntiques no funcionen només amb unes categories gramaticals concretes, és a dir, les categories referencials no se subordinen a les categories gramaticals (Kleiber, 1984: 86).

²² "L'acte de dénomination ayant pour but l'établissement d'un lien référentiel constat qui permet l'utilisation ultérieure de X pour référer à x, le signe X attribué ne peut revêtir en vertu du critère fonctionnel que la forme nominale" (Kleiber, 1984: 87).

En relació amb la situació comunicativa, Lüdi (1995: 105-106), citat a De Chanay (2001: 176), afirma que:

[...] l'acte dénominatif est une espèce d'acte de langage dans la mesure où il représente une instruction adressée au destinataire de construire, dans l'univers de discours, une représentation correspondante.

D'altra banda, De Chanay (2001) afegeix que Lüdi (1995) diferencia entre els actes denominatius *directes*, com els noms propis, i els *mediats*, com els eufemismes, metàfores, perífrasis que omplen llacunes lèxiques, etc., en què els locutors marquen aquests fenòmens amb elements il·locutius. A més, De Chanay (2001: 177) analitza el procés de denominació en un marc discursiu, perquè també té en compte la recepció. En concret, afirma que en la denominació no s'estableix únicament una relació entre el món i el locutor, sinó també amb el receptor al qual s'adreça. D'altra banda, De Chanay (2001: 183) assenyala que els eixos semàntics subjacents en la categorització també depenen dels objectius específics definits per les interaccions en curs. Per aquest motiu, en el marc d'una situació comunicativa determinada cal tenir en compte els aspectes semàntics com també els aspectes argumentatius i pragmàtics (De Chanay, 2001: 186).

Tanmateix, d'acord amb l'aproximació de Kleiber (2004: 36), el concepte de *denominació* està compost per dos elements semàntics:

1. la indicació que es tracta d'una categoria de coses, que sumen un "tot", amb uns límits;
2. la descripció o representació dels tipus de coses de què es tracta.

En aquest sentit, l'autor afirma que aquests dos enunciats donen lloc a una paradoxa, perquè a partir de la part descriptiva no es pot expressar completament el sentit de la denominació. A més, la indicació que es tracta d'una "cosa" està marcada icònicament per la forma que caracteritza la denominació (Kleiber, 2004: 44). Així doncs, sembla que el significat de la denominació no pot identificar de manera categòrica el concepte al qual fa referència.

Pel que fa als mots construïts, Kleiber (2004: 36) indica que hi manquen descripcions semàntiques en relació amb el factor denominatiu. D'acord amb la seva aproximació, el context no crea el sentit de categories dels mots construïts, per exemple, *poivrier* 'pebrer', en relació amb l'arbre o l'estri de taula, o *pétrolier* 'petrolier', relatiu a la indústria o a aquest tipus de vaixell, perquè aquest sentit s'adquireix o es construeix prèviament en relació amb el lèxic. En aquest sentit, el significat d'un mot construït no es pot reduir al significat composicional, com succeeix també en les unitats polilèxiques (Kleiber, 2004: 44).

L'accès à la dénomination confère aux séquences figées une structuration sémantique axée sur la possession d'un sens lexical dénotatif indépendant du sens compositionnel, bien que l'observation montre fréquemment une relation (partielle) de motivation. (Petit, 2008: 4)

Des d'aquesta perspectiva, entenem que la funció denominativa té com a objectiu relacionar el nom amb el referent. A més, aquesta acció de denominar es pot establir a partir d'un nom, un verb, un adjectiu o un adverbi, tant per fer referència a conceptes tangibles com abstractes. D'altra banda, tot i que l'acció de denominar consisteix a identificar el referent i relacionar-lo a través d'un nom (o denominació) amb altres elements de la realitat que són del mateix tipus, també cal tenir en compte aspectes pragmàtics presents en el discurs en què s'emmarca.

Quant a les nocions de *denotació* i *connotació*, igual que els neologismes amb valors denominatius i valors estilístics, també s'han relacionat amb unes funcions del llenguatge determinades. Des del punt de vista semàntic, Gutiérrez Ordóñez (1989: 59) afirma que el significat referencial²³ el porta a terme la funció denotativa del llenguatge, mentre que la connotació s'emmarca en la funció expressiva. Tot i aquesta primera afirmació sobre el valor denotatiu i connotatiu, cal destacar que, d'acord Espiño (1984: 121), la connotació és un terme ambigu i imprecís en els estudis filosòfics del llenguatge (Gary-Prieur, 1971; Molino, 1971; Todorov, 1966),

²³ Gutiérrez Ordóñez (1989: 59) utilitza el terme *significat referencial* en comptes de *denotació* per fer referència al mateix concepte que el que tractem en aquest capítol.

perquè s'utilitza per fer referència a conceptes diferents. Tanmateix, si d'acord amb Kerbrat-Orecchioni (1977: 12) només ens centrem en la definició de caire lingüístic i deixem de banda la utilitzada en l'àmbit de la lògica obtenim una definició més concreta. En aquest sentit, l'autora descriu la denotació com un conjunt de característiques diferenciadores amb funció denominativa que ens permet distingir un concepte d'un altre, mentre que la connotació engloba els valors semàntics complementaris.

A partir d'aquesta definició podem observar que el valor denotatiu es caracteritza per ser una noció més delimitada, però, en canvi, el valor connotatiu adopta un sentit més ampli. El mateix succeeix en l'oposició entre neologia denominativa i neologia estilística. Mortureux (1984: 97) afirma que, com a mínim, pel que fa a l'estructura lingüística, la neologia denominativa és més fàcil de descriure. Respecte a la neologia estilística, Faura (1998: 173) afirma que l'oposició entre ambdós tipus resulta imprecisa, sobretot en relació amb la neologia estilística. Per la seva banda, García Platero (1996: 1) afirma que les veus neològiques subjectives són més complexes. Així doncs, sembla que, pel que fa a les dues parelles de nocions, el valor representat per la funció referencial o denotativa es pot identificar més fàcilment, mentre que el valor estilístic o connotatiu té un abast més ampli i, per tant, és més difícil d'identificar.

Per tal de restringir l'abast de la noció *connotació*, Bloomfield (1933/1984) va ser el primer a distingir entre diferents classes de connotació²⁴. En aquesta mateixa línia, Espiño (1985), d'acord amb Molino (1971), també distingeix tres conceptes de connotació, però amb algunes modificacions respecte de Bloomfield (1933/1984). En aquest sentit, la proposta d'Espiño (1985) i Molino (1971) pren en consideració un ventall més ampli de puntualitzacions que les mencionades per aquest darrer autor i que especifiquem a continuació:

²⁴ Bloomfield (1933/1984) comprèn el concepte de connotació com un valor semàntic complementari i en diferencia tres tipus: 1. En relació amb la llengua: formes regionals, manlleus o formes arcaiques; 2. Els tabús: raons culturals o valoració negativa; 3. Graus d'intensitat: interjeccions, onomatopeies, hipocorístics, llenguatge infantil, etc.

1. Connotació estilística: en relació amb la llengua, amb variació estilística i d'ús
2. Connotació subjectiva: de naturalesa subjectiva o afectiva, és a dir, que no té caràcter social, sinó sobretot individual
3. Connotació ideològica: amb contingut ideològic o cultural

Com a conclusió, Espiño (1985: 131-132) exposa que els aspectes denotatius normalment s'associen a la definició o identificació d'un *concepte* i, per tant, a la funció referencial, mentre que els connotatius s'associen a un significat innecessari o secundari com ara el *codi* (connotació estilística) o a l'actitud afectiva o valorativa de l'*usuari* (connotació subjectiva i ideològica). De totes maneres, apunta que el significat d'un mateix mot es pot manifestar de totes dues maneres, perquè els valors denotatius i connotatius que té associats tenen un mateix referent. Aquest aclariment posa de manifest que, a més de la competència lingüística, la comprensió entre els parlants també implica una competència cultural derivada del coneixement del món. D'acord amb Garrido (1979: 19), les connotacions no defineixen el referent, sinó que engloben els valors emotius i subjectius. Així doncs, es consideren de tipus pragmàtic o estilístic, i s'han d'analitzar en el discurs en què s'integren (Mounin, 1971).

En relació amb els conceptes de *denotació* i *connotació*, podem veure com l'afirmació anterior coincideix amb la de Cohen (1970: 201) (també amb la de Faura, 1998: 173), el qual indica que tenen el mateix referent, però s'oposen en el pla psicològic, perquè la denotació designa una resposta cognitiva i la connotació una d'afectiva²⁵. Tanmateix, cal tenir en compte que d'acord amb la lingüística cognitiva la *denotació* i la *connotació* no conformen una dicotomia (Cuenca i Hilferty, 1999: 19):

²⁵ Els termes *resposta cognitiva* i *resposta afectiva* s'han utilitzat en estudis de l'àmbit de la neurociència. Per exemple, en el de Cacioppo, Petty i Snyder (1979) sobre les reaccions dels hemisferis cerebrals a estímuls comunicatius determinats. També volem destacar un experiment de Bartel (1992) centrat en l'àmbit de la música, el qual estudia els tipus de respostes a estímuls musicals. Com a paràmetres per valorar les respostes utilitza una descripció de termes oposats: per una banda, fa servir una descripció des d'una perspectiva emocional o amb propietats expressives i, per l'altra, unes característiques estructurals o textuales. Més endavant, d'acord amb els resultats obtinguts indica que la resposta cognitiva és formal, sintàctica i intel·lectual, mentre que l'afectiva es troba en una dimensió expressiva i emocional.

Es, por tanto, importante insistir en la naturaleza inherentemente enciclopédica de la semántica, lo que nos lleva a no dissociar los aspectos denotativos (estrictamente léxicos) de los connotativos (tradicionalmente considerados como atribuibles al contexto, a lo pragmático). (Cuenca i Hilferty, 1999: 70)

Per tant, des de la lingüística cognitiva proposen un enfocament enciclopèdic de la semàntica, perquè no es pot establir una barrera entre el coneixement lingüístic i l'enciclopèdic. (Cuenca i Hilferty, 1990: 71). A més, en relació amb el concepte de *categories*, Cuenca i Hilferty (1999: 46) i Ungerer i Schmid (1996: 98) distingeixen, en primer lloc, les de nivell bàsic, que compleixen amb la funció lingüística de donar accés “natural” al món, i tendeixen a ser paraules curtes i monomorfemàtiques. En segon lloc, mencionen les categories subordinades, que tenen una funció especificadora, i acostumen a ser paraules morfològicament complexes. Finalment, afegeixen les categories superordinades, en què hi ha una funció focalitzadora, i normalment es tracta de paraules més llargues i més complexes des del punt de vista morfològic.

Quant a la comunicació verbal o als missatges d'aquest tipus, Griffin (1991: 16) indica que “while the term *sun* may be arbitrary, the mere existence of a word to designate the solar furnace influences the way we view the world”. En canvi, indica que Sapir i Whorf parlen de relativisme lingüístic mentre que Chomsky, des del punt de vista de la gramàtica generativa, afirma que el llenguatge és innat. En l'obra de Griffin (1991) sobre la teoria en la comunicació també es presenta la teoria d'Osgood sobre els significats (Mediational Theory of Meaning) (Osgood, 1952). Aquesta teoria analitza les diferències semàntiques per mesurar el significat afectiu (Griffin, 1991: 28-33), que permet observar les diferències de matís entre els mots *anger* ‘fer enfadar’²⁶ i *frustration* ‘frustrar’, per exemple, o com cita l'autora, pel fet de cercar “a word for the feeling of joy that shows even greater intensity”²⁷. Com Griffin

²⁶ En els equivalents dels substantius *anger* i *frustration* en català hem optat per l'ús dels verbs *fer enfadar* i *frustrar*, perquè en el primer cas no hi ha un equivalent nominal que tingui el mateix caràcter: *còlera* i *ira* mostren un grau d'intensitat més alt i no s'usen de forma tan freqüent.

²⁷ En aquesta línia, Osgood (1952) presenta una graella per distingir alguns valors associats a un mot relatiu a un objecte, persona, animal o a un concepte abstracte,

(1991: 33) indica, més que centrar-se en la descripció o *denotació*, aquesta anàlisi aporta informació sobre els sentiments que genera o la *connotació* del mot.

En aquest sentit, doncs, els aspectes utilitzats per descriure el concepte de *denotació* i el de *connotació* també estan relacionats amb els neologismes denominatius i amb els estilístics, respectivament. Per aquest motiu, les descripcions obtingudes dels diferents tipus de connotacions proporcionen informació sobre els elements que ens interessa detectar en l'anàlisi lingüística dels neologismes, el seu context i cotext, i el seu ús, relacionats amb els valors denominatius i estilístics dels neologismes. Com hem vist, en l'acció de comunicar, no només hi ha la voluntat de transmetre informació i, més específicament, dades noves:

[...] la transmisión de información nueva es solo una más de las finalidades de la comunicación humana, pero no la única y, seguramente, a veces ni siquiera la más importante. Además de la transmisión de información nueva y objetiva, la comunicación permite influir también en realizar actividades específicas, como saludar, pedir, agradecer, sugerir, insultar... Un modelo adecuado de la comunicación debe dar cabida, por tanto, a todos estos diferentes objetivos comunicativos. (Escandell-Vidal, 2014: 25)

En aquesta línia, en relació amb els neologismes estilístics o expressius les funcions del llenguatge se centren en la figura de l'emissor i del missatge. Per tant, si el contingut semàntic està relacionat amb la connotació i, per tant, amb un estil particular, subjectiu i ideològic, tenim elements per identificar aquest tipus de relació. En resum, d'aquestes idees podem extreure que segons el que l'emissor vol comunicar al receptor, com ara descriure la realitat o bé fer-lo partícip de les seves emocions o opinions, etc., utilitzarà estratègies diferents. Aquesta afirmació es pot estendre a la neologia, per tant, si un parlant ha de crear o usar una paraula per comunicar la realitat externa o la realitat interna del propi parlant també optarà per unes estratègies lingüístiques i pragmàtiques

com, per exemple, *thunder*. En aquesta graella es distingeixen entre tres tipus de reaccions emocionals en relació amb els aspectes següents: 1. *avaluació* (bo-dolent); 2. *potència* (fort-fluix); i, 3) *activitat* (actiu-passiu).

diferents i aquest fet tindrà com a conseqüència uns resultats sociolingüístics i discursius més o menys predictibles.

3.3.2. La necessitat com a criteri lingüístic

Com hem vist, s'afirma que el tipus de comunicació que es duu a terme per mitjà de l'ús d'uns neologismes determinats pot respondre a diferents necessitats. Per aquest motiu, cal estudiar amb més profunditat què s'entén per *neologia necessària* i *neologia innecessària*. Concretament, en aquest punt tractem els conceptes que ens han de permetre valorar si el que es comunica representa una necessitat objectiva o subjectiva, és a dir, si les paraules noves omplen un buit conceptual o bé fan referència a un concepte existent que ja disposa d'una denominació, però, en canvi, s'enfoca el referent des d'una perspectiva nova (Guerrero Ramos, 1996; Lázaro, 1953/1990; Loubier, 2011; Office québécois de la langue française [OQLF], 2007; Rull, 2008; Tappolet, 1916; Termcat, 2005²⁸; Zolli, 1991).

Com indica Sablayrolles (1993: 59): “Les linguistes ont longtemps distingué deux catégories de créations de mots: les créations nécessaires et les créations de luxe”, però afegeix que, com assenyala Matoré (1952), es considera un criteri arbitrari. Aquesta perspectiva d'estudi s'ha aplicat sobretot als manlleus i, en particular, en relació amb els criteris d'acceptabilitat d'aquestes unitats. Sembla, doncs, que els resultats obtinguts es poden traslladar a valorar el criteri de coneixement del món dels neologismes.

D'acord amb Zolli (1991), Tappolet (1916) va ser el primer autor que va diferenciar els manlleus necessaris dels manlleus que va batejar com “de luxe”, en el sentit que no són estrictament necessaris, perquè la llengua d'arribada ja disposa d'un mot per fer referència al mateix concepte. Més endavant, autors com Lázaro Carreter (1953/1990), Zolli (1991) i Guerrero Ramos (1996) encara utilitzen aquesta distinció tradicional dels manlleus.

²⁸ Centre de Terminologia de la Llengua Catalana, Termcat.

Tanmateix, Zolli (1991) puntualitza que la divisió proposada per Tappolet (1916) segueix un criteri extralingüístic i peca de simplista, perquè la necessitat en sentit absolut d'un manlleu no existeix, ja que totes les llengües posseeixen les eines per comunicar un concepte nou amb els propis recursos i tampoc tots els préstecs "de luxe" són completament inútils. En aquesta línia, l'autor destaca que els fenòmens de la moda i l'exotisme també intervenen en l'adopció de paraules estrangeres que acostumen a ser d'ús personal i estilístic i, per tant, tenen una vida efímera. Aquesta afirmació coincideix amb la del Termcat (2005) i Rull (2008), mentre que Freixa (2002) afegeix que aquest tipus d'unitats s'adopten per prestigi, és a dir, com a marca de superioritat cultural, i Páez (en premsa) afegeix que mostren una relació de poder²⁹. D'una banda, el Termcat (2005) menciona que cal diferenciar les unitats del llenguatge d'ús corrent de les del llenguatge d'especialitat, de manera que deixa entreveure que podem utilitzar paràmetres diferenciadors com el *coneixement enciclopèdic* i *d'especialitat*. De l'altra, Zolli (1991) indica que la lingüística moderna prefereix parlar de *prestiti definitivi* 'manlleus definitius' i *prestiti non riusciti* 'manlleus no reeixits', denominacions que funcionen d'acord amb un criteri documental de freqüència i estabilitat. Finalment, en relació amb altres tipus de neologismes, a part dels manlleus, Casado Velarde (2015: 23) també fa referència a la fugacitat d'algunes unitats neològiques:

El neologismo *estilístico* o *literario*, por ornato, motivación expresiva, afectiva, está más expuesto a desaparición, a quedarse en *hápax* [...] o en voz rara.

En aquest punt, cal tenir present els elements relacionats amb el concepte de *connotació*, associats a la variació estilística i d'ús, als aspectes subjectius i afectius, sobretot de tipus individual, i al caràcter ideològic o cultural (Espino, 1985).

²⁹ L'estudi de Páez (en premsa), titulat "Neología y seducción: el caso del 'lenguaje híbrido' de las revistas femeninas", se centra en l'elevat ús de manlleus de l'anglès en les revistes femenines en castellà (*Cosmopolitan*, *Elle*, *Glamour*), especialment en els titulars. L'autora puntualitza que es tracta d'un fet que no té una correlació en l'ús que es fa de la llengua castellana peninsular, però també s'observa en revistes d'aquest tipus en italià i, en menys grau, en francès, mentre que no passa el mateix en anglès en relació amb altres llengües.

Quant a la inutilitat del manlleu (o préstecs “de luxe”), segons Loubier (2011: 39) es tracta d’un valor que s’utilitza de forma subjectiva i es considera arbitrari aplicat a “des mots ou d’expressions qui sont utilisés alors qu’il existe déjà des dénominations [...] équivalents”. L’autora indica que segons l’*Académie française* els manlleus considerats inútils són:

[...] ceux par exemple qui ont été introduits au XIXe siècle par les ‘snobs’ et les ‘sportsmen’ ou ceux qui, aujourd’hui, sont proposés par des personnes férues de ‘high tech’ ou qui se veulent très ‘hype’: emprunts ‘de luxe’ en quelque sorte, qui permettent de se distinguer, de paraître très au fait, alors que le français dispose déjà de termes équivalents.

De totes maneres, també afegeix que, a vegades, encara que un manlleu ja disposi d’un equivalent en la pròpia llengua, es pot considerar indispensable si respon a una necessitat, encara que aquesta necessitat normalment no és de naturalesa lingüística, sinó social (Loubier, 2011: 39). Així doncs, no es pot considerar un criteri absolut.

D’acord amb Loubier (2011), la política sobre manlleus de l’OQLF té en compte els quatre criteris d’acceptabilitat següents:

1. La necessitat d’omplir una llacuna lingüística.
2. La implantació del manlleu en l’ús de la llengua d’arribada.
3. L’adaptació del manlleu a les normes sociolingüístiques del context d’arribada.
4. La conformitat o l’adaptació del manlleu al sistema lingüístic d’arribada.

En la línia anterior, el fet que no existeixi un equivalent en la llengua d’arribada demostra que hi ha una llacuna lèxica, però aquest fet no és un motiu suficient perquè el manlleu sigui acceptat. En concret, Loubier (2011) considera que hi ha una llacuna lèxica quan l’equivalent en la pròpia llengua no és un sinònim intercanviable o hi ha una proposició que no s’ha implantat en l’ús o només de forma parcial.

En relació amb la funció referencial, és rellevant relacionar els neologismes denominatius amb el coneixement enciclopèdic, que fa referència al món exterior que ens envolta. D’acord amb el

Diccionario de términos clave de ELE per coneixement del món s'entén el següent:

El conocimiento del mundo —también conocido como conocimiento enciclopédico— es la información que una persona tiene almacenada en su memoria a partir de lo que ha experimentado o vivido. (Martín Peris et al., 2008)

En aquest punt, hem pogut aïllar nous criteris per alimentar la distinció entre els neologismes denominatius i els neologismes estilístics. Algunes aportacions són de caire extralingüístic i, per tant, comporten dificultats pràctiques per a una aplicació futura, com ara garantir que omplen una llacuna lèxica o, com indica Loubier (2011), també és subjectiu afirmar si és un mot inútil. En canvi, paràmetres com la freqüència d'un neologisme, el nombre de vegades que es documenta en un corpus i des de quan, el coneixement enciclopèdic i d'especialitat, consultable en fonts lexicogràfiques o en corpus textuais, aporten informació de tipus documental. A més, d'aquesta manera posem en crisi el terme *necessari* com a concepte lingüístic.

3.3.3. La difusió i l'estabilitat en l'ús

Pel que fa a l'ús, tenim en compte afirmacions com ara que algunes unitats neològiques s'incorporen a la llengua i, per tant, al cabal lèxic, i d'altres són efímeres i, per tant, no s'hi incorporen. En el primer cas, és probable que passin al cabal lexicogràfic i, en canvi, en el segon, acostuma a tractar-se d'una creació de caire individual i presenta una vinculació a un determinat grup social (Labov, 1976, 1972/1983).

Loubier (2011: 34) afirma que un dels criteris d'acceptabilitat dels manlleus és l'ús. Segons el seu punt de vista, quan es parla d'ús no es fa referència a un ús particular o individual, per això proposa la següent definició d'aquest terme:

Ensemble des pratiques langagières, orales et écrites, établies par la coutume et adoptées, le plus fréquemment, par

le plus grand nombre de locuteurs d'une langue à l'intérieur d'une collectivité et d'un espace de temps donné.

En aquest sentit, Loubier (2011) especifica que un dels indicadors per detectar si un manlleu no està prou implantat en l'ús és la variació. Per tant, si documentem un mateix neologisme amb diferents variants, ja siguin, gràfiques o morfològiques, significa que encara no gaudeix d'estabilitat. Tanmateix, com explica Estornell (2009: 70-71), aquesta característica no és exclusiva dels candidats a neologisme, ja que podem trobar unitats integrades en el lèxic d'una llengua que presenten aquest tipus d'inestabilitat lingüística.

En relació amb la freqüència i l'estabilitat en l'ús dels neologismes Cabré (1989: 16) indica que:

Quan els neologismes s'introdueixen en l'ús no sempre són rebuts de la mateixa manera. [...] Un neologisme de denominació sol, però, incorporar-se a la llengua i formar part del seu cabal terminològic i més tard, si escau, lexicogràfic.

Guilbert (1975) matisa que qualsevol neologisme pot estendre's i formar part del lèxic de tota la comunitat lingüística o bé d'una part. Per aquest motiu, explica que les creacions poètiques, literàries o argòtiques també poden esdevenir una unitat lèxica de la llengua general si són més o menys adoptades pels parlants. Tanmateix, Alvar Ezquerro (2000) relaciona la creació individual i, per tant, estilística, amb la no-difusió. En la mateixa línia, Casado Velarde (2015: 23) indica que aquest tipus de neologismes acostumen a desaparèixer, perquè són hàpaxs. Des d'aquesta perspectiva, Cabré (1989: 17) afirma que, en el cas de les creacions individuals, pel fet de ser-ho, no s'exclou la possibilitat que passin al cabal lèxic. Tanmateix, l'autora afirma que el que succeeix amb més freqüència és que no s'arribin a estabilitzar:

[...] els neologismes d'estil rarament s'incorporen a la llengua general. Solen ser actes efímers que neixen i moren en poc temps.

Com ja hem vist, pel que fa a la classificació dels neologismes en necessaris, en relació amb els neologismes denominatius, i innecessaris, en relació amb els neologismes estilístics, Zolli (1991) indica que en el cas dels manlleus la lingüística moderna prefereix parlar de *prestiti definitivi* ‘manlleus definitius’, perquè s’estabilitzen i s’integren en la llengua, i *prestiti non riusciti* ‘manlleus no reeixits’, és a dir, que no s’estabilitzen en l’ús. Com podem veure, aquestes denominacions funcionen d’acord amb un criteri documental i temporal.

En aquesta línia, Loubier (2011) també destaca l’antiguitat en l’ús com un dels criteris que justifiquen l’acceptabilitat d’un manlleu. Tanmateix, l’autora considera que encara que faci temps que un mot es va documentar per primera vegada, pot ser que més endavant caigui en desús o sigui poc usat al llarg d’un període determinat. Per tant, conclou que aquest criteri és important, però per si sol no permet prendre una decisió al respecte. Per extensió, que un neologisme sigui recent no constitueix un criteri per acceptar-lo o rebutjar-lo, perquè encara no sabem quina corba evolutiva prendrà (Nazar i Cabré, 2012)³⁰. En definitiva, com hem afirmat, cal tenir en compte quan es documenta per primera vegada el neologisme (origen), quantes vegades es documenta (freqüència) i en quin període de temps (durada).

3.4. Anàlisi del discurs

En general, els neologismes s’han estudiat de forma aïllada, és a dir, es documenten en un text i, a continuació, s’emmagatzemen en el que podríem anomenar llistes de neologismes. Així doncs, podem afirmar que el context d’ús dels neologismes ha estat poc estudiat o no s’ha tingut tant en compte en comparació amb altres aspectes, com el procés de formació o la freqüència d’aparició. En aquesta

³⁰ En l’estudi de Nazar i Cabré (2012) es desenvolupen una sèrie de factors per analitzar quantitativament els neologismes formals en un corpus diacrònic. A partir d’aquí, es pot observar quan es produeix un canvi en relació amb els mots amb què apareixen els neologismes, és a dir, amb les unitats concurrents. D’aquesta manera, es pot descriure la corba evolutiva del neologisme i detectar si es produeix un canvi semàntic.

línia, Rey (1976: 4) afirma que en l'estudi de les innovacions lèxiques cal analitzar els aspectes discursius del neologisme:

Néologie et néologisme s'insèrent dans la grande question de l'*usage*, conçu comme une rationalité sociale et esthétique du langage, qui n'est pas encore assimilé à une analytique [...]. La famille de termes qui nous intéresse concerne les dérèglements d'une fonction socio-linguistique et les anomalies de ses actualisations, dérèglements lexicaux, certes, mais aussi discursifs et stylistiques.

D'acord amb Cortés i Camacho (2003: 11), des dels anys setanta comença un nou accés al llenguatge com a objecte d'anàlisi que es basa en un estudi contextual i té en compte el seu ús. Aquestes noves aproximacions provenen, segons els autors, de la sociolingüística, l'etnografia de la parla, la pragmàtica, l'anàlisi del discurs, etc. En comptes de prendre com a base la *llengua*, se centren en el *discurs*, entès com “la realización de la lengua cuando hacemos uso de ella” (Cortés i Camacho, 2003: 12). En aquest sentit, afegeixen que l'anàlisi del discurs té com a objectiu “descubrir la reciprocidad —si no biunívoca, al menos sí bilateral— entre forma y función en la comunicación verbal”.

Així doncs, cal tenir present que, d'acord amb el punt de vista de la pragmàtica i l'anàlisi del discurs, dues disciplines basades en l'ús, la comunicació humana no es limita a un procés de codificació i descodificació (Escandell-Vidal, 1996: 8-10), sinó que hi ha un conjunt de principis i estratègies que regulen aquest ús del llenguatge en la comunicació. Com indica Loureda (2003: 8-9), en l'àmbit de la lingüística es produeix un canvi de la *lingüística del codi*, dedicada a les unitats i a les regles que les regeixen, a la *lingüística de la parla*, que se centra en l'ús (el llenguatge en context). D'aquesta manera, el discurs en què s'integren els neologismes, compost pel *cotext* i el *context*, ofereix informació rellevant per descriure les unitats des d'una perspectiva més àmplia. En relació amb aquests termes, tenim en compte la terminologia usada en l'anàlisi del discurs i la pragmàtica, en què autors com Cortés i Camacho (2003: 88-89) indiquen que el *cotext* fa referència al *context verbal*, mentre que amb el mot *context* s'inclou el *context discursiu*, que engloba els factors extralingüístics.

En relació amb l'anàlisi del discurs, Brown i Yule (1991: 1) afirmen el següent:

The analysis of **discourse** is, necessarily, the analysis of language in use. As such, it cannot be restricted to the description of linguistic forms independent of the purposes or functions which those forms are designed to serve in human affairs. While some linguists may concentrate on determining the formal properties of a language, the discourse analyst is committed to an investigation of what language is used for. [...] the functional approach is less well documented.

L'objectiu d'aquest apartat no consisteix a revisar les teories que incideixen en l'anàlisi del discurs i les diferents corrents existents, sinó que utilitzem els conceptes propis d'aquest camp de coneixement per aprofundir en l'anàlisi dels neologismes en context. En aquest sentit, ens centrem en l'estudi del tipus de text en què es troben els neologismes del corpus, que provenen de la premsa escrita. Per fer-ho, descrivim de forma general aquest tipus de text, desglossem els diferents gèneres que el formen i n'analitzem les característiques d'acord amb altres estudis i també amb les guies d'estil dels mitjans de comunicació. D'altra banda, per obtenir informació sobre el context i el cotext, analitzem els elements expressius que hi apareixen, perquè indiquen que el fragment en què es troben duu a terme una funció més enllà de la referencial. En aquest punt, tenim en compte els elements estudiats en relació amb les funcions del llenguatge i els conceptes de *denominació*, i *denotació* i *connotació*. Concretament, observem quins gèneres estan relacionats de forma més estreta amb un estil individual marcat, amb la subjectivitat i la ideologia, i també aïllem elements gramaticals i discursius amb aquestes propietats. En definitiva, podem afirmar que tant la posició discursiva del neologisme com també el context en què es troba proporcionen informació sobre la funció que realitza la unitat, que no es pot obtenir del neologisme en si.

3.4.1. El text periodístic

Reconèixer el tipus de text és un pas necessari per conèixer-ne l'objectiu. Com indica Hernández Terrés (2003: 377), en un mateix gènere, en el seu cas la publicitat, es poden diferenciar estils diversos, des de l'instructiu i educatiu a l'afectiu i emotiu, entre d'altres, com l'humorístic. Per aquest motiu, per presentar el tipus de text del qual hem extret els neologismes d'aquest treball no ens limitem a descriure'l de forma general. Per començar, analitzem per separat els aspectes que caracteritzen els diferents gèneres textuais presents en un diari. A continuació, fem una revisió dels elements prototípics d'aquest tipus de textos en relació amb l'estil que es proposa en les guies d'estil dels mitjans i presentem una sèrie de trets en principi no prototípics que també són presents en aquests textos. En aquest sentit, és possible que, com indica Alves (en premsa), alguns gèneres textuais presentin una freqüència més alta de neologismes d'un tipus determinat. A més, alguns dels elements presents en el text ens poden proporcionar informació sobre la funció del text i, per tant, d'acord amb la finalitat que té també és probable que es trobin més freqüentment un determinat tipus d'unitats lèxiques i, per consegüent, de neologismes.

Per començar, cal tenir present que, com indica Loureda (2003: 31), els textos són fets individuals, però tenen en comú unes característiques pròpies de cada gènere. En aquest sentit, l'autor afegeix que hi ha una “una *dimensión tradicional* que hace que unos textos se parezcan a otros”. Es tracta de les característiques pròpies del gènere textual, a part de les característiques universals dels textos, que “funcionan como moldes que contextualizan sus palabras” (Loureda, 2003: 31-32). D'aquesta manera, l'autor indica que és menys costós per a l'emissor, perquè ja compta amb un exemple d'ús previ i, a més, facilita la interpretació del receptor, perquè segons el gènere textual tindrà unes expectatives determinades.

En aquest sentit, Igualada Belchí (2003) explica que la finalitat amb la qual s'ha creat un text és un factor rellevant que marca un estil determinat. L'autora s'endinsa en l'estudi de la caracterització textual i, per fer-ho, defineix el terme *funció comunicativa*:

Es el objetivo inmediato que se propone el hablante en una situación comunicativa dada, supeditado generalmente, aunque no necesariamente, a un objetivo ulterior. Las funciones comunicativas básicas son la información, la persuasión, la prescripción y la instrucción. (Igalada Belchí, 2003: 409)

Finalment, com indica Loureda (2003), tot i que s'han proposat diverses tipologies per classificar els textos en relació amb característiques verbals, pragmàtiques i situacionals, entre d'altres, no s'han obtingut resultats concloents. Tanmateix, afirma que és fonamental tenir en compte la tipologia textual, perquè permet aprofundir en l'anomenada "actividad comunicativa" (Loureda, 2003: 53). En aquest sentit, en l'anàlisi del discurs Cortés i Camacho (2003: 76) tenen en compte els criteris de classificació de base comunicativa o funcional d'acord amb les funcions de Jakobson.

Com veurem, tot i que la finalitat dels diaris és informar, hi ha alguns gèneres que no es limiten a transferir informació nova. En aquest sentit, en relació amb la tipologia cal tenir en compte que un text col·loquial es pot produir en el marc d'una conversa, d'una entrevista o d'un acudit, un de periodístic, en una entrevista, reportatge o editorial, etc., i, un de literari, es pot trobar en una novel·la o en una crònica (Cortés i Camacho, 2003: 76). Així doncs, Cortés i Camacho (2003: 77) expliquen que:

Cualquier fragmento discursivo que hayamos de analizar es una amalgama de rasgos derivados de distintos aspectos [...].

Pel que fa al periodisme, Martínez Solana (2011: 133) presenta la descripció següent d'aquesta ciència de la informació:

El periodismo como proceso comunicativo es una interpretación de la realidad, que se construye de diversos modos y se transmite a los receptores a través de los medios de comunicación. Y decimos interpretación porque para elaborar un texto sobre la actualidad es preciso siempre llevar a cabo una selección previa y, por lo tanto, subjetiva. Pero es que, además, independientemente del género

utilizado, van a tener que cumplirse los requisitos básicos de veracidad y credibilidad.

Quant als diferents gèneres periodístics, Abejón Mendoza (2011: 25) indica que la informació que es debat en els articles d'opinió és la que més es manté en la memòria, perquè dota de sentit la realitat. I, com comenta, aquesta és la finalitat dels mitjans de comunicació, informar sobre la realitat i sobre les coses que passen al món. Tanmateix, cal tenir en compte que a vegades hi ha una altra intenció, i és la d'inculcar una idea o bé convèncer algú sobre un tema determinat. En aquesta línia, d'acord amb Eggins i Martin (2000: 342), citat a Cortés i Camacho (2003: 80), el gènere respon a una determinada forma d'utilitzar el llenguatge per dur a terme una funció social determinada, per tant, els discursos d'un mateix gènere comparteixen una funció social i unes característiques formals.

Per aquest motiu, el discurs periodístic es divideix en dues macroestructures, la narrativa periodística o relat, i l'opinió periodística o comentari, que cal diferenciar per separar informació i opinió (Casals Carro, 2011: 50; Martínez Albertos, 1989: 64;). D'acord amb aquests autors, en el primer cas s'expliquen o es transfereixen uns fets d'interès, de manera que hi ha un relat periodístic en què hi intervenen els actes de narració i interpretació, en què s'inclouen les notícies, les cròniques i els reportatges. En el segon cas, en canvi, s'opina sobre el valor dels fets, és a dir, en un article d'opinió s'expliquen i es jutgen els esdeveniments a partir d'una acte d'argumentació, és a dir, s'expressen idees, judicis i pensaments, com s'observa en editorials, columnes, tribunes, assajos i crítiques. Casals Carro (2011: 52) il·lustra aquests dos grups amb la figura següent:

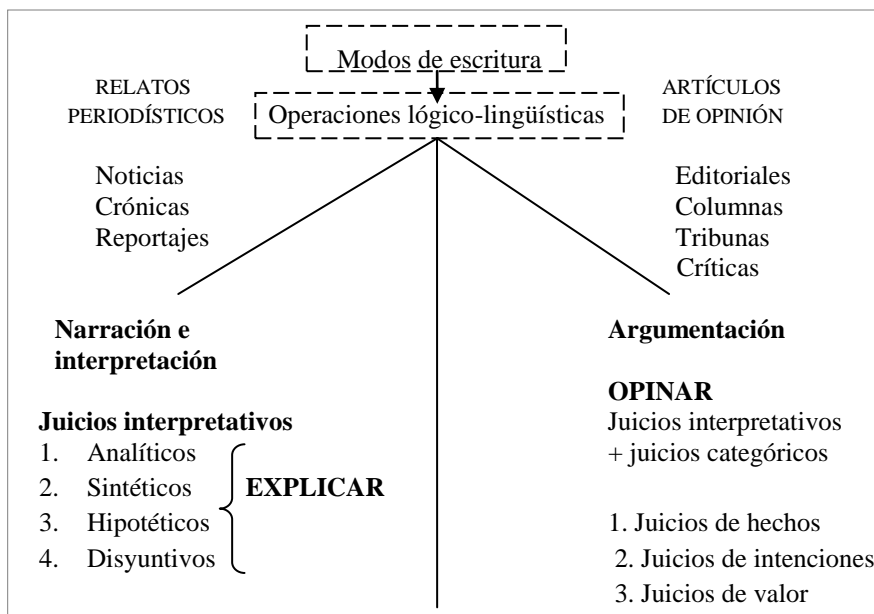

Figura 1. Tipus de textos de premsa.

A partir dels elements descrits en la Figura 1 podem distingir entre dos tipus de textos periodístics d'acord amb la finalitat i les característiques que presenten. Per aquest motiu, tenim en compte aquest aspecte en el disseny metodològic.

En més detall, pel que fa a l'entrevista, d'acord amb les descripcions que presenta Sánchez Calero (2011: 200), es tracta d'un gènere en què es recull un diàleg entre el periodista i l'entrevistat que, a partir de preguntes i respostes, i per imitació de la conversa, ofereixen notícies, opinions, interpretacions, judicis, valoracions, etc. També s'inclou en aquest gènere el que denomina com *entrevista de declaracions*, en què el periodista no prepara una sèrie de preguntes, sinó que sorgeix en el moment. L'entrevistat no apareix en el text, sinó que un fragment s'inclou en una notícia com una declaració d'una font. Com explica l'autora, algunes de les característiques de l'entrevista són la naturalitat i l'expressivitat, perquè reproduïx el diàleg de forma fidel, de manera que es manté el llenguatge col·loquial, i fins i tot vulgar, per captar l'essència del personatge.

Quant a l'entrevista, Camps (2013: 150) explica que, com que es tracta d'una conversa, es permeten algunes llicències. En aquest

sentit, afegeix que alguns entrevistadors intenten copsar aquesta “frescor” amb l’ús de punts suspensius, onomatopeies, frases tallades i interrogants aïllats. Pel que fa a les declaracions, l’autor indica que es tracta de “l’espai idoni per trobar-hi expressions d’oralitat” (Camps, 2013: 150). En darrer lloc, esmenta les tribunes, columnes i articles d’opinió, perquè en aquest tipus de textos s’utilitza un to totalment lliure, tot i que esmenta que tampoc no reflecteixen gaires aspectes propis de la llengua oral. En concret, Camps (2016)³¹ diferencia les entrevistes i declaracions de les columnes, perquè en el primer cas poden presentar un caràcter informal mentre que en les columnes destaca el caràcter literari. En relació amb els trets propis de l’oralitat o de la proximitat comunicativa (Koch i Oesterreicher, 1990), alguns d’aquests aspectes estan relacionats amb la llengua col·loquial.

Pel que fa als trets del text periodístic, diferents autors afirmen que en comparteix alguns amb el text literari (Hernando Cuadrado i Hernando García-Cervigón, 2006; Lázaro Carreter, 1977; Linares Rodríguez, 2011). Tanmateix, com indica Lázaro Carreter (1977: 11), es tracta de dos processos comunicatius molt diferents en relació amb les funcions comunicatives, tant pel que fa a la urgència en la redacció, el públic objectiu, el marc espai-temps, els elements “superflus”³² en el text, etc. En aquest sentit, Linares Rodríguez (2011) indica que els objectius són diferents, ja que el primer ha d’informar sobre la realitat. Per aquest motiu, afirma que independentment del tema tractat, ja sigui d’esports, política o salut, el discurs periodístic imposa un model de comunicació i una manera de presentar la informació d’acord amb els diferents gèneres. En la mateixa línia, Hernando Cuadrado i Hernando García-Cervigón (2006: 48) indiquen que tot i que hi ha tres factors que coincideixen en el llenguatge periodístic i en el poètic (la tradició, la personalitat del redactor i les exigències o expectatives del destinatari), en els textos de premsa el factor fonamental és que el missatge es pugui comprendre d’una manera ràpida i eficaç. De totes maneres, en

³¹ Es tracta d’una ponència titulada “La mosca torracollons” i presentada en el marc de la taula rodona *L’anàlisi del col·loquial fingit*, organitzada pel Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la UPF el 8 de març de 2016.

³² Amb el mot *elements “superflus”* fem referència al terme *ruido* que Lázaro Carreter (1977: 12) utilitza d’acord amb la teoria de la comunicació per identificar els elements que dificulten la comprensió.

alguns textos de premsa s'utilitza un to literari i recursos expressius (Lázaro Carreter, 1977: 15). Per tant, les similituds que s'han observat entre tots dos gèneres ens permet avançar que en alguns dels textos periodístiques trobarem elements propis del llenguatge literari. Cal precisar, però, quins són aquests elements expressius, estètics o poètics.

En aquest sentit, Abejón Mendoza (2011) indica que les notícies es caracteritzen per explicar un esdeveniment de forma objectiva i rigorosa i, per tant, no s'han d'utilitzar recursos estètics o retòrics. En concret, es recomana l'ús de formes enunciatives, amb veu activa, adjectius explicatius en comptes de qualificatius, i cal anar en compte amb les metàfores. A més, no s'ha d'utilitzar el *jo* del periodista³³. Tot i aquestes recomanacions, entre d'altres, la realitat no és exactament així. En canvi, Calsamiglia (1997) indica el següent:

La sintaxis no está sujeta al orden canónico neutral y permite abundar en las modalidades expresivas como las interrogaciones y las admiraciones, y en los cambios de orden de las palabras para enfatizar y focalizar el interés.³⁴

Tanmateix, en l'obra *El estilo del periodista*, Grijelmo (1997/2001) dedica un capítol precisament a l'estil, en el qual caracteritza el bon estil i indica els trets d'un estil inadequat. Pel que fa al bon estil, explica que, després de la claredat i la sorpresa, l'humor és un factor essencial que es pot utilitzar fins i tot en textos informatius. En aquesta línia, indica que no es tracta de fer-se el graciós, sinó de fer servir un sentit lúdic, com ara la contraposició (paradoxa), la reiteració o la personificació. La posició que ha d'ocupar l'efecte humorístic és el final de la línia, mai al principi o al mig. En el bon estil també inclou la ironia, perquè es tracta d'un factor sorpresa, que evita l'ús d'insults i diu molt més del que s'ha dit literalment. N'afegeix d'altres, de característiques, com un vocabulari ric, la

³³ Martínez Solana (2011: 139) indica que rarament està justificat l'ús del *jo*, només en alguns subgèneres concrets, perquè té un estil més objectiu si no es fa servir.

³⁴ No indiquem la pàgina en què es troba la cita, perquè hem obtingut l'article en format html i no hi consten els números de pàgina. L'oració comença en la segona línia del tercer paràgraf de l'apartat titulat "El encuentro entre dos mundos".

metàfora, perquè ofereix originalitat i creativitat, retrat de l'ambient de la notícia amb mots connotats, l'ordre, perquè si hi ha una alteració s'entén que és per cercar un efecte expressiu, etc. En canvi, el que cal evitar, d'acord amb el periodista, és un llenguatge pobre, vulgar, amb l'ús o abús de verbs poc precisos, també la reiteració de paraules o sons, l'ús de la primera persona, tant del *jo*, *nosaltres* i *nostre* com en verbs (*crec*), perquè encara que es pot utilitzar en un article d'opinió, té un resultat “afectado y ególatra” (Grijelmo, 1997/2001: 396). Hernando Cuadrado, (2000: 87) indica que cal tenir en compte que el destinatari és el lector mitjà i, per aquest motiu, cal reduir al mínim els tecnicismes, neologismes, estrangerismes i l'argot. En canvi, Santamaría Suárez i Casals Carro (2000: 23) descriuen el periodisme com “un habla coloquial de nivel culto”.

Pel que fa al vocabulari i, concretament, els neologismes, Grijelmo (1997/2001: 401) indica que, tot i que no són “dolents” de per si, tampoc no es pot afirmar que siguin bons sense més ni menys, sinó que cal fer una reflexió en cada cas perquè n'hi ha de necessaris, innecessaris i, fins i tot, de destructius. Quant als neologismes que es podrien considerar innecessaris, perquè es podrien expressar d'una altra manera, indica que doten el text d'originalitat i de precisió, com el mot usat per Maruja Torres a “líder *peneuvítico*”, per fer referència a Xavier Arzalluz, president del PNV en aquell moment i exjesuïta³⁵. Per il·lustrar aquest fet, també mostra una llista de neologismes que considera correctes, com *aerobic*, *blanquear*, *ecotasa*, *karaoke* o *litrona*, i d'altres de desaconsellables, com ara *airbag*, *gay*, *liderar*, *masacre* o *videoclip*.

En l'estudi que presenta sobre “uso y abuso de la intencionalidad en las noticias”, Abejón Mendoza (2011) analitza l'ús d'adjectius qualificatius i eufemismes en notícies d'opinió encobertes. L'autor explica que l'adjectiu, que modifica el nom al qual acompanya, segons si se situa davant o darrere pot alterar-ne el valor expressiu. Afegeix, a més, que en comparació amb altres categories gramaticals, l'adjectiu qualificatiu aporta més emotivitat que els

³⁵ “Cuánto mejor sería que el líder **peneuvítico** hablara con normalidad y responsabilidad”. (*El País*, 11 de marzo de 1997. Miguel Ángel Aguilar) en Grijelmo (1997/2001: 424).

substantius, i els substantius més que els verbs. En aquesta línia, l'autor inclou una cita de Chomsky:

La prensa, vestida siempre con los ojos de la objetividad y de la dignidad, resulta cada vez más instrumento de manipulación informativa, de comunicación sesgada y, en fin, de presión económica, política y ideológica. (Abejón Mendoza (2011: 27)

Quant a la posició de l'adjectiu, Hernando Cuadrado (2000: 44-46) esmenta que els adjectius valoratius acostumen a situar-se davant del nom i expressen qualitats subjectives, com a *buen negocio* o a *¡bonita jugada les han hecho!*; l'adjectiu s'anteposa per mostrar afectivitat i desviar-se del significat original. Pel que fa als adjectius explicatius, es poden anteposar per donar un toc literari com a *el blanco lirio*. Finalment, en el cas dels superlatius relatius indica que normalment s'anteposen per imposició de l'afectivitat ponderativa, com a *los mejores abogados*. Cal tenir en compte, però, algunes excepcions que menciona l'autor, en què l'adjectiu també està anteposat al nom, però per altres motius. Per exemple, quant funciona gairebé com un determinant, com a *numerosas protestas*, o perquè són part d'una locució, com a *patria potestad* o a *simple vista*.

Pel que fa a l'eufemisme, s'utilitza com a “mot o locució d'expressió suau, atenuada, en lloc d'un de dur, inconvenient o desplaent” (DIEC2) i, com indica Abejón Mendoza (2011: 31), “no es más que un significado emocional”, perquè no produeix la mateixa sensació que la paraula a la qual substitueix. D'acord amb Casas (1986: 35-36) per *eufemisme* s'entén el següent:

[...] acto de habla, como la actualización discursiva por parte del hablante de unos sustitutos léxicos —habituales o lexicalizados u ocasionales o creativos— que, a través de un conjunto de recursos lingüísticos y paralingüísticos, permiten, en un contexto y situación pragmática determinada, neutralizar léxicamente el término interdicto.

Aquest tipus d'unitats s'integren en actes perlocutius, perquè utilitzen elements afectius per despertar una emoció en el receptor, convèncer-lo i que la idea es mantingui en la memòria, mentre que

els actes locutius no aporten elements pragmàtics (Abejón Mendoza, 2011: 32). Així doncs, ens interessa detectar aquests elements, si n'hi ha, en el context dels neologismes, perquè en principi mostren una resposta afectiva o expressiva.

El concepte d'*acte perlocutiu* correspon a una de les tres dimensions dels anomenats actes de parla (Escandell-Vidal, 1996: 57). Aquesta proposta va ser ideada per Austin (1955/1971) en l'estudi de la comunicació des de la perspectiva de la pragmàtica, tot i que va ser Searle (1992) qui va consolidar aquesta teoria en el marc de la pragmàtica (Martín Peris et al., 2008). En primer lloc, l'acte locutiu està format per un acte fònic (s'emeten un so), fàtic (s'emeten paraules d'una forma estructurada) i rètic (tenen un significat determinat). Quant a l'acte il·locutiu o d'intenció, funciona en relació amb la funció de l'enunciat (si afirma, promet, ordena, etc.). Finalment, l'acte perlocutiu o d'efecte fa referència a l'acció que provoca (convèncer, calmar, etc.), d'acord amb Escandell-Vidal (1996: 55-56) i Martín Peris et al. (2008).

Per la seva banda, Bustos (1977: 73-74) utilitza els termes *denotació* i *connotació* per determinar el sentit i el valor del significat dels mots. Com afirma l'autor, es tracta de dos conceptes que s'utilitzen per determinar les funcions del llenguatge, en les quals la funció referencial s'oposa a la resta de funcions. Com a exemples, mostra el cas de *caballo* i *jamelgo*, en què en el segon s'observa una connotació de tipus afectiu perquè, tot i que són sinònims, *jamelgo* té un caràcter pejoratiu. Bustos (1977: 87-88) també indica que la connotació, és a dir, un sentit específic d'una paraula pot dependre de l'experiència de cadascú. Quant a la funció comunicativa, Calsamiglia (1997) també afirma que la funció del text, en el seu cas, el divulgatiu, no és només referencial, sinó que inclou la resta de funcions, com la metalingüística, l'expressiva, la conativa i, indica, que especialment la poètica perquè:

A través de recursos expresivos como la comparación, la metáfora y la metonimia se concreta aquella vieja manera de comprender lo que es lejano y abstracto con lo que es más cercano y conocido. (Calsamiglia, 1997)³⁶

³⁶ No indiquem la pàgina en què es troba la cita perquè hem obtingut l'article en format html i no hi consten els números de pàgina. L'oració s'ha extret de

D'acord amb l'autora, aquestes figures també són elements que cal tenir en compte per valorar l'expressivitat i afectivitat del context en què es troben. A més, com menciona Casals Carro (2011: 65), una altra qüestió del gènere periodístic és la visibilitat del narrador. En aquest sentit, explica que la llibertat expressiva tendeix a imposar-se, tot i que, en principi, la fórmula narrativa que funciona millor és la del narrador omniscient i absent, perquè si apareix el *jo* del redactor poden aflorar sentiments, opinions no pertinents, entre d'altres elements relacionats amb la persona.

Tanmateix, hi ha un gènere periodístic en què sí que s'espera la presència del *jo* de l'escriptor, es tracta de la columna periodística, ja que dota el discurs d'eficàcia persuasiva (Linares Rodríguez, 2011: 103, 115). A més, com indica l'autora, "el Yo del que escribe es el acontecimiento de la columna, no menos que el tema que trata". Es tracta d'un reclam i, per aquest motiu, el redactor té més llibertat i pot utilitzar un estil propi, jocs de paraules i, en general, és més creatiu. Com indiquen Santamaría Suárez i Casals Carro (2000: 288-289) el columnisme és la literatura del diari, perquè és tan important el contingut com la manera com s'expressa. Per aquest motiu parlen de *creativitat retòrica* i d'*imaginació artística*:

El territorio que une al columnista y a sus lectores no es otro que la palabra. En ella se encuentran, se entienden, se divierten y se forman, adquieren recursos que no tenían para opinar sobre la realidad, se familiarizan con formas de argumentar más sofisticadas que las que suelen esgrimir en sus conversaciones, y salen de su columna con la impresión que ven las cosas de una manera distinta a como las veían antes de iniciar la lectura. (Linares Rodríguez, 2011: 124)

Pel que fa a la figura del *jo*, Calsamiglia i Tusón (2012: 128) indiquen que està relacionada amb la subjectivitat en el llenguatge:

El uso del "yo" en público deviene un uso comprometido, arriesgado, con su uso, el Locutor no sólo se responsabiliza del contenido de lo enunciado sino que al mismo tiempo se impone a los demás. Por esta razón se justifica que la

l'última línia del tercer paràgraf de l'apartat titulat "El encuentro entre dos mundos".

autorreferencia se exprese con otras personas gramaticales.
(Calsamiglia i Tusón, 2012: 128)

Aquesta expressió lingüística de la modalitat també inclou l'ús de verbs modals, com ara *saber*, *voler*, *poder*, *creure*, *agradar*, *semblar*, etc., entre d'altres tipus de mots com les perífrasis, adjectius i adverbis.

En aquesta relació entre el redactor i el lector, a vegades el columnista pot optar per dirigir-se directament al destinatari, tot i que no es coneixin. En aquest sentit, com indica Escandell-Vidal (2014: 84), “existe la posibilidad de explotar, intencionalmente y con fines comunicativos concretos” l'expressió lingüística de la distància social. Per aquest motiu, l'autora afegeix que la tria de formes de familiaritat (també és possible en el cas contrari, de distància) no només reflecteix la relació existent, sinó que s'utilitzen per crear relacions de proximitat i d'informalitat.

Finalment, en relació amb les parts de la notícia, també tenim en compte la posició en què apareix el neologisme d'acord amb la proposta d'Hernando Cuadrado (2000: 17-18) i Martínez Solana (2011: 143-149):

a) Titular:

- Avantítol: frase situada abans del títol de la notícia en què s'expliquen els motius i s'aporten altres dades
- Sobretítol: títol situat en la primera plana del diari que completa el títol i crida l'atenció sobre les notícies principals
- Títol (obligatori): síntesi de la notícia redactat de la forma més breu possible
- Subtítol o sumari: aporta dades sobre la notícia

b) *Lead* o entrada, també entradeta o paràgraf inicial (Martínez Albertos, 1983/1998: 291): se situa en un paràgraf inicial que pot diferenciar-se tipogràficament de la resta i, en alguns casos, no només s'utilitza per informar, sinó també per cridar l'atenció del lector

- c) Cos de la notícia: conté la resta de la informació en què s'exposa en un ordre decreixent d'importància

Quant al títol, d'acord amb Grijelmo (1997/2001: 455) és important destacar el següent:

Un diario lleno de magníficos textos ofrecerá una imagen penosa si está mal titulado y apenas resultará atractivo. Por el contrario, un periódico con textos regulares logrará enganchar al lector si los títulos se han escrito con intención o con gracia.

Quant als titulars, tot i que com indica Alarcos (1977), aquest fragment de la notícia no utilitza una llengua diferent a la utilitzada en altres fragments o tipus de textos, sí que té unes característiques diferenciadores:

Si bien los titulares están constituidos por materiales lingüísticos y por tanto son manifestaciones de la lengua como otras cualesquiera, no obstante, funcionan autónomamente en otro campo comunicativo: el de la ordenación, jerarquización y clasificación de ciertas comunicaciones lingüísticas que podemos llamar para abreviar “noticias informativas”. (Alarcos, 1977: 130)

D'acord amb aquest autor, la finalitat del titular comprèn el fet de fer referència a la notícia, però, a més, vol destacar-ne l'interès, la rellevància i la novetat per animar a llegir-la. Per aquesta raó, valorem en quin dels apartats de la notícia es documenta el neologisme. D'acord amb Sablayrolles (2000: 369-372), per cridar l'atenció del lector alguns dels neologismes de premsa se situen sobretot en el títol, mentre que si se situen en el cos de la notícia tenen una funció de focalització. Tanmateix, Jorques (2000: 91) indica que el titular³⁷ també té una funció de *focalització*, com la resta del text, entès com una “operación lingüística que convierte un elemento de la noticia en el sujeto lógico de la misma”. Més endavant, però, Jorques (2000: 92) indica que el titular té un “caràcter informativament novadoso” i, a més, també té una funció

³⁷En aquest context, quan l'autor fa referència al titular també inclou la resta d'elements propis del títol com l'entradeta i el *lead* (Jorques, 2000: 93).

acontextual, perquè es tracta de la primera fixació externa al cos de la notícia que compta amb tres trets definitoris (Jorques, 2000: 93-95): a) des del punt de vista semàntic és *indeterminat*; b) des del punt de vista sintàctic és *limitat*; i, c) des del punt de vista *infogràfic* es tracta d'un element destacat que activa l'atenció.

En relació amb els títols, Calsamiglia i Tusón (2012: 87) expliquen que es tracta d'enunciats que tenen una forma especial (des del punt de vista tipogràfic) que tenen una funció catafòrica, perquè avancen el contingut del text, o de reclam (*señuelo*), per captar l'atenció dels possibles lectors. Les autores també indiquen que es tracta d'un tipus d'enunciat que funciona en forma de síntesi i amb força retòrica. Aquesta afirmació és extensible als títols i subtítols. Quant a la portada, Calsamiglia i Tusón (2012: 88) expliquen que se seleccionen els titulars de les notícies més rellevants. A part d'orientar la lectura, també indiquen que es tracta d'un mitjà per atreure l'atenció del lector i la seva complicitat. Per aquest motiu, poden ser molt dependents del context o molt suggerents i amb significats figuratius.

En resum, podem dir que en l'estudi dels gèneres periodístics i els trets d'aquesta tipologia textual hem obtingut informació rellevant per caracteritzar les funcions comunicatives que duu a terme el text en qüestió. Per fer-ho, tenim en compte tant el gènere textual i la part del text en què es registra el neologisme, i també alguns dels elements que es troben en el context d'ús, com ara figures retòriques, ordre no canònic de les oracions, l'ús de la primera persona, entre d'altres mots o locucions de tipus expressiu i afectiu.

3.4.2. Estil, subjectivitat i ideologia

En aquest apartat ens centrem de forma més detallada en el context verbal i els elements que hi apareixen. L'objectiu consisteix a detectar de manera més precisa els mots i expressions que tenim en compte per afirmar que probablement es tracta d'un text o d'un fragment que presenta una funció comunicativa que va més enllà de la referencial, és a dir, de comunicar una informació nova.

D'acord amb la perspectiva de l'anàlisi del discurs, un dels objectius de l'analista ha de ser el següent:

Determinar la proyección socioafectiva de las palabras. Es decir, el estudioso, por un lado, habrá de rastrear cómo a través de recursos lingüísticos o estrategias discursivas se muestra en el discurso la presencia del hablante —sus intenciones, objetivos, etc.—; por otro, tendrá que revelar cuáles son las implicaciones sociales de este proceso. (Cortés i Camacho, 2003: 65)

Per començar, és important explicar que el context és un factor rellevant per entendre les propietats d'algunes unitats lingüístiques que hi apareixen, perquè els efectes estilístics que tenen associats, d'una banda, expressen matisos comunicatius diversos, i de l'altra, s'adeqüen a uns contextos determinats, però no a d'altres (Moreno Fernández, 2003: 567). En aquest sentit, Estornell-Vidal (2014: 26) afirma que el context és un dels elements més difícils de caracteritzar, però és important si es vol anar més enllà de la intuïció. Per aquest motiu, en l'anàlisi de les funcions dels neologismes tindrem en compte la informació que proporciona el context.

La création du néologisme ne peut être dissociée du discours tenu par le créateur, individu intégré à une communauté, s'exprimant dans une situation donnée. (Rey, 1976: 9)

Pel que fa als diferents elements que participen en la comunicació, Escandell-Vidal (1996: 25) advoca per definir-los de forma precisa, perquè s'integrin en un sistema coherent i sistemàtic sobre l'ús del llenguatge en la comunicació. Quant a la *intenció*, Escandell-Vidal (1996: 34-35) afirma el següent:

La comunicación humana tiene como finalidad fundamental el alcanzar ciertos objetivos en relación con otras personas: hablamos con una determinada intención. Por tanto, si en un momento dado utilizamos el lenguaje es porque hemos considerado que puede adaptarse mejor a nuestros objetivos. El emisor, al hacer uso de la palabra, pretende actuar de alguna manera sobre el estado de cosas preexistente [...]. Ese estado de cosas incluye, claro está, tanto su propia

posición, como la del interlocutor, como el entorno mismo. En todo caso, el instrumento utilizado para conseguir la intención deseada es el lenguaje.

Com afegeix, però, l'autora, no significa que aquesta intenció, que sempre existeix, sigui nítida per l'emissor ni que sigui concebuda amb antelació. Finalment, afirma que:

[...] queda establecido que el uso del lenguaje como actividad consciente refleja la actitud del hablante ante el entorno y responde a una determinada intención. Resulta, por tanto, no solo perfectamente legítimo, sino incluso necesario, el abordar el estudio de los enunciados —esto es, de las emisiones reales—, teniendo en cuenta la intención del sujeto que los produjo. (Escandell-Vidal, 1996: 34-35)

En relació amb el text, Calsamiglia i Tusón (2012: 220-222) expliquen que hi ha diferents procediments lèxics per mantenir el referent: a) repeticions; b) sinonímia o sinonímia parcial (mots, sintagmes o oracions); c) hiponímia, hiperonímia, antonímia; d) metàfora o metonímia; e) denominacions valoratives; i f) proformes lèxiques. En relació amb aquestes estratègies, Calsamiglia i Tusón (2012: 223) afirmen que permeten incorporar subjectivitat i modalització, perquè mostren la visió del parlant: “[...] todas estas sustituciones muestran un tratamiento subjetivo, el punto de vista de quien escribe”.

En aquest sentit, Moreno Fernández (2003) afegeix que alguns elements lingüístics s'emmarquen en un context determinat i també són més propis d'un registre concret³⁸. Aquest estudi posa de manifest que les unitats lèxiques i els diferents actes de parla funcionen en paral·lel, perquè si hi ha paraules o actes de parla despectius, descortesos, eufemístics, humorístics o positius, també hi haurà locucions que podran rebre aquests adjectius, com ha distingit Glässer (1986), citat per Moreno Fernández (2003), tant per si mateixes com per les connotacions i per la força il·locutiva de què els dota el context. L'autor indica que es poden distingir graus

³⁸ Moreno Fernández (2003: 567) indica que quan fa servir el terme *registre* fa referència, d'acord amb Halliday (1968), a una varietat lingüística d'acord amb la manera com s'utilitza en unes situacions concretes.

en l'expressió d'aquests valors, perquè l'expressió *a toda velocidad*, es podria qualificar de neutra mentre que d'altres tenen més intensitat expressiva, com *en un periquete* o *en un santiamén*. Tot i que Moreno Fernández (2003) estudia aquests aspectes estilístics i sociolingüístics en relació amb la fraseologia, afegeix que es tracta d'uns valors semblants als que també es donen en el lèxic (Moreno Fernández, 1998: 28-30).

En relació amb els actes il·locutius, Escandell-Vidal (2014) n'enumera de diferents tipus (assertius, directius, compromissius, expressius i declaratius). Si ens centrem en els expressius, Escandell-Vidal (2014: 100) explica que comuniquen sentiments i actituds, per tant, mostra l'estat psicològic de l'emissor i no el món real en si.

En el marc del context en lingüística, Calsamiglia i Tusón (2012: 96-97) destaquen que Halliday i Hassan van permetre desenvolupar el concepte de *registre*, que té en compte les varietats lingüístiques i textuals que deriven de la relació entre l'emissor i la situació en què es troba (Calsamiglia i Tusón, 2012: 97). Pel que fa a la definició de *registre*, proposen la següent:

Sirve para definir el uso de la lengua en una unidad comunicativa, de acuerdo con la *situación* en que se encuentra el hablante. (Calsamiglia i Tusón, 2012: 315-316)

Tanmateix, Van Dijk (2008: 151-154) considera que des del punt de vista del context en el discurs, el registre comparteix algunes característiques amb el l'estil i el gènere discursiu. En aquest sentit, d'acord amb Simpson (2004: 104), el registre funciona en relació amb l'ús (no amb l'usuari, com la variació dialectal):

Registers are often discussed in terms of three features of context known as *field*, *tenor* and *mode*. Field of discourse refers to the setting and purpose of the interaction, tenor to the relationship between the participants in the interaction and mode to the medium of communication (that is, whether it is spoken or written).

Pel que fa a l'estil, d'acord amb Van Dijk (2008: 142-146) es tracta d'un concepte més ampli que el de registre i gènere discursiu, perquè engloba les propietats següents:

- Estil del discurs: entès com una propietat del discurs i no d'una paraula o d'un usuari. Funciona en relació amb una entonació, unitats lèxiques i figures retòriques en relació amb el text.
- Estil com a variació: respecte de l'ús en la llengua. Només aquelles estructures que són variables poden ser estilístiques.
- Estil com a tria: es tracta d'una selecció més o menys conscient d'acord amb les alternatives possibles.
- Estil com a distinció: per diferenciar-se d'altres individus o grups.
- Estil social: en relació amb la classe social, edat i gènere.
- Estil com a marcador del context: no totes les variacions són estilístiques, sinó només aquelles que es controlen en el context.

Per la seva banda, Salvador (2013) proposa una aproximació a l'estilística del català. En aquest esquema esmenta un conjunt d'elements acompanyats de subcategories de tipus descriptiu:

- a) Significat lèxic
- b) Estructures gramaticals i regles dels mots
- c) Pragmàtica
- d) Retòrica
- e) Macroestratègies discursives

Ara bé, cal tenir present que els valors estilístics són difícils d'etiquetar i també resulta complex traçar una frontera (Moreno Fernández, 2003: 568). En aquesta línia, l'autor fa referència a la 21a edició del *Diccionario de la lengua española* (DRAE), que utilitza diverses etiquetes per fer referència a la suposada intenció del parlants:

Admirativo, afectuoso, amenazador, burlesco, coloquial, cortés, despreciativo, no despectivo, elevado, enfático, familiar, festivo, figurado, hiperbólico, injurioso, irónico,

jocosos, juramentos, literarios, peyorativos, poéticos, ponderativos, saludos. (Moreno Fernández, 2003: 568)

Quant als valors sociolingüístics, explica que “existen aspectos esenciales en las unidades fraseológicas que tienen que ver estrechamente con lo social, sobre todo en cuanto al uso de esas unidades” (Moreno Fernández, 2003: 562-563). Per aquest motiu, afirma que es tracta d'unitats característiques de grups socials determinats. Alguns dels casos que utilitza per il·lustrar aquest fet són *te lo juro por Snoopy*, que relaciona amb una dona urbana d'estatus sociocultural elevat, i *me cago estan*, que estableix com d'ús rural i d'estatus baix. Tanmateix, indica que no sempre es pot establir una diferència clara des del punt de vista lingüístic, com per exemple entre *popular* i *rural*.

Una categoria que engloba alguns dels estils o usos que hem vist fins ara és la llengua col·loquial. En aquesta línia, l'ús d'aquesta varietat ens ofereix informació sociolingüística i pragmàtica, és a dir, sobre la relació entre l'ús de la llengua per part d'un usuari en un context comunicatiu determinat. D'acord amb Payrató (1988/1996: 21) la llengua col·loquial, en aquest cas, del català, es pot definir de la manera següent:

El català col·loquial és una manifestació del català —la més espontània i la més ‘viva’, amb perdó pel tòpic— que neix lligada a un ús, a unes funcions comunicatives, i que se suma, doncs, a la resta de varietats funcionals o estilístiques catalanes, associades als respectius contextos d'ús (menys ‘vius’ i espontanis). L'estudi del conjunt d'aquestes varietats és el que Aracil, amb precedents que ara no vénen al cas³⁹, anomena estilística. Altres denominacions que poden recobrir aquest espai —i que certament han tingut més èxit que l'esmentada— són les de *anàlisi del discurs* (la més difosa actualment) i la d'*etnografia de la parla* o de *la comunicació* (proposada en els seus estudis per Dell Hymes).

Tot i que, com afirma Payrató (1988/1996: 27), es tracta d'una llengua pròpia de l'oralitat, “es manifesta en situacions poc formals

³⁹ Payrató (1988/1996: 21) cita el manual titulat *Stylistics* de Turner (1973).

i que demanen un ús oral del llenguatge”. Pel que fa al lèxic dels textos col·loquials, Payrató (1988/1996: 115-116) afirma que es tracta d'un conjunt força reduït, si es compara amb altres registres més formals, que mostra expressivitat i també vaguetat. Per aquest motiu, ens proposem identificar els elements propis de la llengua col·loquial que apareixen en el context del neologisme, perquè està associat a un ús expressiu del llenguatge i, per tant, aquest fet pot estar relacionat amb la funció del text i es pot veure reflectit en altres mots del fragment, com ara els propis neologismes.

Ara bé, tot i que es poden utilitzar una sèrie de característiques per identificar les unitats col·loquials, també és difícil delimitar aquest tipus de vocabulari i diferenciar-lo d'altres varietats més formals, especialment de l'estàndard (Payrató, 1988/1996: 119-120). En aquest sentit, l'autor proposa parlar d'un contínuum per fer referència al registre.

Pel que hem vist, la llengua col·loquial està estretament relacionada amb la informalitat, l'expressivitat i la subjectivitat. D'altra banda, la relació que manté aquesta modalitat lingüística amb el component expressiu també s'observa en un altre tipus de llengua, la literària. Així doncs, aquestes dues modalitats comparteixen alguns trets propis de la cerca d'expressivitat i amb un objectiu estètic (Payrató, 1988/1996: 129). Com indica Payrató, tant en la llengua col·loquial com en la literària el discurs és més *personal* i reflecteix un estil propi, perquè és “més indicatiu de les característiques particulars del locutor”. D'acord amb aquesta informació, doncs, també ens proposem d'identificar en el context del neologisme els elements característics de la llengua literària.

Per avançar en aquest aspecte, però, tenim en compte dues premisses. En primer lloc, d'acord amb Escandell-Vidal (1996: 201), tenim present que no hi ha cap tret lingüístic que pugui considerar-se una condició suficient per determinar de forma automàtica la literarietat d'un text. En segon lloc, però, prenem en consideració d'acord amb Van Dijk (1980: 34) que les teories lingüístiques no poden explicar alguns aspectes d'anàlisi, perquè no es poden explicitar de forma gramatical:

Otro ejemplo son aquellas estructuras que tradicionalmente se llaman RETÓRICAS: cuando las oraciones en una

secuencia tienen las mismas estructuras sintácticas, por ejemplo, tal paralelismo no tiene una función gramatical alguna, pero deben tener una función retórica relacionada con el EFECTO de la expresión en el oyente. No queremos tratar tales estructuras dentro de una teoría lingüística del discurso porque están restringidas a ciertos tipos de discurso o a ciertos USOS ESTILÍSTICOS del lenguaje, y porque no pueden ser explicados en términos de un sistema de reglas gramaticales formal —significativo— actuativas: una estructura sintáctica paralela no se asigna a un significado convencional o a un acto de habla convencional. [...] otras estructuras discursivas han de ser especificadas por otras teorías de un ESTUDIO DEL DISCURSO [...].

Finalment, en relació amb l'expressivitat Payrató (1988/1996) indica que no s'ha d'entendre com un *guarniment* que s'afegeix al discurs, amb connotacions d'artificiositat i de gratuïtat, sinó més aviat com la meta que persegueixen els parlants, una recerca comunicativament *necessària* de procediments per captar l'atenció dels interlocutors. Per exemple, noves seqüències que disminueixen la previsibilitat del discurs.

En aquest sentit, Calsamiglia i Tusón (2012: 327) expliquen que l'estudi dels recursos expressius es va originar en la retòrica. Aquests procediments retòrics són el resultat de la creació i la imaginació aplicats a l'ús del llenguatge en un sentit estètic i lúdic, perquè tenen la finalitat de cridar l'atenció del receptor i n'accentuen la força il·locutiva i perlocutiva. Com afirmen, es tracta dels trets corresponents a la funció poètica del llenguatge de Jakobson. Així doncs, d'acord amb les autores, les figures retòriques (elements lingüístics amb un efecte estètic i persuasiu) s'utilitzen per crear expressivitat i, per aquest motiu, des de la retòrica s'han proposat llistes de figures i diferents classificacions. Tot i que Calsamiglia i Tusón (2012: 331) exposen una llista de figures d'acord amb Robrieux (1993), agrupades en figures de paraules, de construcció, de pensament i de sentit, en aquest treball ens basem en la proposta de Payrató (1988/1996).

De forma més detallada, Payrató (1988/1996) menciona una sèrie d'elements que caracteritzen la llengua col·loquial que agrupa en tres conjunts diferents: mecanismes lingüístics, jocs i figures

formals i, en darrer lloc, jocs i figures de contingut. Aquesta llista que proporciona l'autor és útil per detectar si en el context dels neologismes es poden observar alguns dels elements característics de la llengua col·loquial. I, per tant, disposar d'elements per relacionar un context determinat amb una funció de tipus expressiu o poètic.

Quant als mecanismes lingüístics, es tracta de procediments expressius com els següents (Payrató, 1988/1996: 135) i que tindrem en compte en l'anàlisi del context:

- a) Renecs, eufemismes i disfemismes
- b) Augmentatius i diminutius, i altres mecanismes com ara datius ètics i vocatius, que aporten un alt grau d'afectivitat
- c) Termes argòtics, o procedents de l'argot i adoptats en la parla corrent
- d) Elements en un ordre diferent a l'habitual, motivat pel ritme o l'eufonia
- e) Parèmies, frases fetes i locucions de tota mena⁴⁰, que són més freqüents en el registre col·loquial; materialitzen actes de parla il·locutius (asseveracions, consells, felicitacions, amenaces, etc.) i perlocutius (lloances, ofenses, entre d'altres)

En relació amb aquest tipus d'unitats mencionades en el darrer punt de la llista anterior (e), dels mecanismes lingüístics mencionats per Payrató (1988/1996: 135), Mena Martínez (2003: 501) destaca un fenomen que anomena *desautomatització* de les unitats fraseològiques que té com a resultat un conjunt d'efectes semàntics, estilístics i pragmàtics. En aquest procés, l'emissor modifica intencionadament i de forma creativa la unitat fraseològica amb la voluntat de causar un efecte determinat en el receptor. Per il·lustrar

⁴⁰ Les unitats fraseològiques (UF) reben denominacions diferents, com ara *modisme*, *frase feta*, *fraseologisme*, *frasema*, *expressió fixa*, *unitat pluriverbal*, entre d'altres (Mena Martínez, 2003: 501). L'autora, a més, indica que el concepte de les unitats fraseològiques inclou altres realitzacions com ara les col·locacions, locucions, refranys, fórmules rutinàries, llocs comuns, etc. La definició que utilitza per descriure aquest tipus d'unitats és la de Corpas (1997: 269): "combinaciones estables de unidades léxicas formadas por más de dos palabras gráficas y cuyo límite superior se sitúa en el nivel de la oración compuesta".

aquest fenomen utilitza el cas de la locució *poner el grito en el cielo* que s'ha modificat de la manera següent a *poner el ladrido en el cielo* (Matías Prats a les *Noticias* d'Antena 3, març 1999). Com afirma l'autora, aquest tipus de creació està justificat per vehicular una finalitat determinada, com ara cercar un efecte humorístic, atreure l'atenció de l'espectador, demostrar la seva habilitat amb el llenguatge, etc. En aquest sentit, el canvi sobtat i inesperat produeix efectes que poden ser de diferent naturalesa: semàntica, estilística o pragmàtica.

En segon lloc, trobem els jocs i les figures formals entre les quals l'autor destaca les següents (Payrató, 1988/1996: 136-137):

- a) Al·literacions i cacofonies (repetició d'un mateix so): *Que et creus que et crec?*
- b) Seqüències abreujades o deformades, a vegades per imitació de termes d'altres llengües: *L'hem cagué* (cagat), *el coraçao* (cor)
- c) Jocs lingüístics o seqüències lúdiques: *I jo, eh? I jo?*

Finalment, menciona els jocs i les figures de contingut que afecten el component semàntic dels elements (Payrató, 1988/1996: 139-140):

- a) L'*equívoc*, és a dir, un element que té dos significats i, per tant, es pot interpretar de dues maneres diferents: *calent -a*
- b) L'*antítesi*, que contraposa significats (*curt de vista i llarg de dits*), la *lítote* nega el contrari del que es podria afirmar (*no és pas lleig*) i altres procediments com la derivació cap a l'absurd, la paradoxa o la contradicció (*té fama a tot el món i part de l'estranger*)
- c) L'*hipèrbole*, es tracta d'un recurs expressiu i col·loquial que exagera la realitat (*tens uns peus que podries dormir dret*)
- d) La *comparació*, un recurs expressiu que s'utilitza com un toc d'humor (*ets més lent que una tortuga*), i també l'*al·legoria*, que es repeteix en un conjunt d'elements (*és com una tocada de collons / amb la mà freda / gelada / a quatre mans / a quatre mans amb orquest(r)a i coros*)
- e) La *ironia* pot vehicular l'humor per expressar un missatge amb un sentit diferent al literal (*m'encanta l'hivern!*)

- f) La *metàfora* (que inclou la *metonímia* i la *sinècdoque*) és un recurs important per mostrar l'expressivitat de tipus col·loquial, per exemple, i també la creativitat; en aquests casos se substitueix un element per un altre que el simbolitza i mostra una visió del món pròpia de l'autor (*fer d'espelma*)

Si ens aturem en una figura retòrica concreta, la metàfora, d'acord amb Sánchez Manzanares (2003: 745), que estudia aquest procediment en un tipus de text determinat (el publicitari), es tracta d'un recurs que:

[...] implica los procesos cognitivos del receptor en la interpretación del anuncio publicitario, con lo cual se manifiesta como un modo de construcción discursiva que contribuye a la memorización del mensaje y, al mismo tiempo, *deleita*.

Així doncs, en relació amb l'emissor, la metàfora és una figura que aconseguix captar la seva atenció per l'efecte estètic que produeix i també perquè presenta una novetat en relació amb la imatge que projecta, que persisteix en la memòria. L'autora indica que és important tenir en compte la situació discursiva perquè en el cas del seu objecte d'estudi, els anuncis, prevalen els valors connotatius i els aspectes pragmàtics destaquen per donar sentit al missatge. Pel que fa als aspectes lingüístics, Sánchez Manzanares (2003: 746) explica que, com succeeix en el llenguatge poètic, es tendeix a un text opac perquè hi ha la voluntat de destacar la forma. En aquesta línia, doncs, afirma que la metàfora ofereix aquesta no-transparència de l'element al qual es fa referència. D'aquesta manera, d'una banda, implica el receptor en la construcció del discurs i, de l'altra, procura que es mantingui en la memòria. I, per tant, la metàfora serà més inesperada com més creatiu i poc previsible sigui el context:

La incorporación de un contexto imaginable en el lugar donde el oyente espera encontrar un *contexto normal* comporta la concentración de una importante fuerza expresiva en esa situación contextual, la misma que caracteriza a la metáfora. (Moreno Villanueva i Fernández García, 1993: 198; citat a Sánchez Manzanares, 2003: 751)

D'acord amb Sánchez Manzanares (2003: 754), té com a finalitat, d'una banda, que el receptor sigui conduït a un raonament determinat per les implicacions que té i, de l'altra, observar la realitat d'una manera nova. Es tracta d'una creació individual que, per tant, es distingeix de la manera com perceben la realitat els altres.

Per la seva banda, Madrid Cánovas (2003: 477) en l'anàlisi del discurs publicitari també destaca la metàfora i n'extreu algunes observacions i idees. Per començar, la metàfora exigeix una participació més gran per part del lector o receptor, tant pel que fa a la memòria com per interpretar el fragment. A més, en aquest tipus de discursos l'objectiu no consisteix a proposar similituds, sinó a crear realitats noves amb una finalitat expressiva.

Finalment, Payrató (1988/1996: 141-144) dedica un darrer apartat a altres jocs i figures:

- a) L'*homofonia*, compartir un mateix so, però amb significats diferents (*un congrés a Anvers [en vers]*)
- b) La *paronímia*, substituir una paraula per una altra amb un forma semblant. Dóna exemples humorístics, com *elefanta (infanta)*; eufemístics, *cordons! (collons!)*; i d'etimologies populars, *graciosa (gasosa)*
- c) La *repetició* d'elements o fragments, que gradua o emfatitza (*un pescador pescador*)
- d) El *paral·lelisme*, freqüent en la llengua col·loquial perquè és expressiu (*Quan plou, perquè plou. Quan fa sol, perquè fa sol.*)
- e) Relació entre significat i significant de tipus lúdic, com ara paradoxes i tautologies (*córrer la Seca, la Meca i la Vall d'Andorra; quan surt el sol, surt per tothom*)

En el cas de la llengua ficcional, és a dir, en què es representa el llenguatge oral, però per escrit, com en una obra de teatre o en una novel·la, per exemple, s'utilitzen una sèrie de recursos per simular l'oralitat fingida (Brumme, 2008).

L'oralitat fingida és la ficció o la il·lusió de l'oralitat que un text escrit pretén evocar mitjançant recursos específics, és a dir, recursos que es consideren típicament 'orals' i fan

referència a la parla autèntica d'una conversa, per exemple. (Brumme, 2007)⁴¹

A De Paco (2003: 203), en l'estudi del teatre dels germans Álvarez Quintero explica que l'aplicació que té la llengua col·loquial en aquesta obra és de tipus realista i caracteritzadora. Aquesta intenció còmica de l'obra s'aconsegueix a partir de la creació d'un "lenguaje que parte del real y a él se parece, pero que se desvía lo necesario para provocar la sorpresa hilarante" (pròleg de Manuel Seco a *El amigo Melquíades*, 1998).

En definitiva, tots els elements presentats en aquesta llista en relació amb els procediments expressius i els diferents jocs i figures mencionats constitueixen una pauta precisa i completa dels elements que volem analitzar en el context del neologisme, a part dels mencionats anteriorment que forma part d'un llenguatge de proximitat o d'immediatesa comunicativa, del qual el col·loquial n'és una part (Bartoll, 2016; Brumme, 2016)⁴².

3.5. La creativitat lèxica

Com menciona Katamba (1993: 3), "knowing a language involves having the ability to produce and understand a vast (and indeed unlimited) number of utterances of that language that one may never have heard or produced before". Així doncs, la *creativitat lèxica* és un aspecte inherent a l'ésser humà. D'aquesta afirmació se'n desprèn que els parlants comparteixen uns coneixements lingüístics, perquè tenen la capacitat de produir mots nous que uns altres interlocutors poden comprendre encara que sigui la primera vegada que els senten.

⁴¹ Text extret de la presentació del projecte *La oralidad fingida: descripción y traducción* (HUM2007/62745/FILO).

⁴² Es tracta de dues ponències presentades en el marc de la taula rodona *L'anàlisi del col·loquial fingit* organitzada pel Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge de la UPF el 8 de març de 2016. La presentació d'Eduard Bartoll estava titulada "El col·loquial fingit als subtítols: de l'escrit a l'oral i de l'oral a l'escrit" i la de Jenny Brumme portava el títol de "Fraseologia i traducció del diàleg ficcional".

En aquest apartat ens centrem en l'aspecte lingüístic en relació amb els recursos utilitzats per crear paraules noves, tant si les unitats segueixen les regles de formació com si se'n desvien. En aquest sentit, un dels conceptes estretament vinculat amb la creativitat lèxica és el de *productivitat* (Aronoff i Anshen, 1998; Bauer, 2001, 2005; Rainer, 2005; Vallès, 1996, 2004). En aquest sentit, recordem que els neologismes denominatius s'han definit per l'ús d'estructures productives, mentre que, pel contrari, els estilístics prioritzen estructures transgressores i, per tant, poc productives. En relació amb les regles de formació, fem referència de nou als conceptes de *mot possible* i *mot existent* (Cabré et al., 1997/2002; Corbin, 1997) que anteriorment hem relacionat amb els neologismes (vegeu el capítol 3.1). També descriu breument la creació de mots per *analogia* (Lázaro Carreter, 1953/1990; Mortureux, 1974), que es tracta d'un procés en principi oposat a la "fantasia verbal" (Attardo, 1994; Defays, 1992; Garapon, 1957) i, per tant, a les unitats estilístiques. En darrer lloc, tenim en compte el concepte de *norma* per comprendre quan es transgredeix.

3.5.1. Productivitat

El motiu pel qual existeix aquest grau de comprensió mútua entre els parlants d'una mateixa llengua és, com indica Katamba (1993: 5), perquè "linguistic creativity is for the most part rule-governed". Les unitats lèxiques d'una llengua no es creen de manera aleatòria, sinó que es formen d'acord amb unes regles i unes bases lèxiques. Aquestes regles de formació de paraules (Bauer, 1983; Cabré i Rigau, 1987; Fradin, 1997; Stekauer i Lieber, 2005) no s'aprenen de forma conscient, sinó que tots els parlants natiu d'una llengua posseeixen aquesta capacitat lingüística.

La morfologia, entesa com la "branca de la lingüística que estudia les regles que regeixen l'estructura interna dels mots" (DIEC2), no només descriu l'estructura dels *mots existents*, sinó que també té la finalitat de descriure les regles que permeten formar mots nous gramaticalment correctes d'acord amb el sistema lingüístic. Aquestes paraules noves que no formen part del lèxic d'una llengua es consideren *mots possibles* si segueixen les normes internes

pròpies d'un sistema lingüístic i, per tant, tenen una formació possible i correcta.

De fet, l'apartat de morfologia d'un llibre de gramàtica d'una determinada llengua té l'objectiu de descriure les regles que els mots d'un sistema lingüístic segueixen per formar-se. De forma més detallada, Pena (1999: 4.331) explica que “las reglas de formación de palabras (RFP) no sólo permiten crear nuevas palabras, sino también analizar la estructura de las ya existentes.” En relació amb aquest tipus d'unitats, Piera (2009: 32) afirma que un parlant, d'acord amb les vies de què disposa una llengua, pot crear paraules noves amb la finalitat que cregui convenient, ja sigui còmica, pràctica, literària o de qualsevol altra classe. Com veurem més endavant, el fet que aquestes unitats s'acabin incorporant a la llengua no depèn només de factors lingüístics, sinó també de factors sociolingüístics i psicolingüístics (Guerrero Ramos, 1995: 12).

Per la seva banda, Dressler (1981: 424) parla de tendències universals, com els processos productius de formació de paraules i la tendència lèxica cap a una manera denotativa i connotativa personalitzada. En aquest sentit, reflexiona sobre el conflicte entre la formació de mots i el lexicó. Com indica l'autor, aquests processos universals es basen en la semàntica, d'acord amb Coseriu (1977: 52) (citada per Dressler, 1981), perquè les regles específiques de formació de mots d'una llengua prediuen el significat general d'una paraula complexa, mentre que el significat concret personalitzat s'emmagatzema al lexicó (Ljung, 1977; citada per Dressler, 1981).

Tot i que una de les diferències per distingir els neologismes denominatius i els estilístics és el fet que els primers acostumen a adoptar formes productives mentre que en el segon cas tendeixen a utilitzar formes amb una productivitat baixa, primer de tot cal saber com es defineix el concepte de *productivitat*, perquè en el seu moment puguem valorar si una unitat lèxica és el resultat d'una forma productiva o no.

En primer lloc, no tots els autors entenen el mateix respecte d'aquest concepte. Bauer (2005) presenta una revisió de les diferents teories que han utilitzat els lingüistes per definir aquesta noció i menciona que la productivitat és un concepte relativament

recent al qual Chomsky (1970) va donar impuls quan es va plantejar la falta de regularitat dels processos de formació de paraules en comparació amb els processos sintàctics. De forma més detallada, en relació amb el concepte de *productivitat* Bauer (2005: 315) indica que:

The productivity of a morphological process (whether inflectional or derivational) has to do with how much (or, in the limiting case, whether) it is used in the creation of forms which are not listed in the lexicon.

En aquest sentit l'autor recalca el següent:

The term *lexicon* can be interpreted as meaning some concrete dictionary or the presumed mental dictionary of the individual or the presumed ideal lexicon of some fictional speaker. (Bauer, 2005: 315)

A més, planteja la problemàtica que suposa poder afirmar, en un extrem, que un procés de formació concret s'ha deixat d'utilitzar completament i, en l'altre, que un procés ha assolit el màxim llinar previst de productivitat.

En principi, l'autor menciona que l'estudi de la productivitat no es limita només als processos de formació per afixació⁴³. Tanmateix, la major part de la recerca sobre aquest concepte se centra en les dades de mots formats amb aquest procés. D'una banda, aquest fet es podria explicar perquè es tracta del tipus més comú de formació de mots amb els recursos propis de la llengua (Freixa, Bernal i Cabré, 2015: 10). De l'altra, hi ha lingüistes que afirmen que aplicar l'estudi de la productivitat a la composició comporta més dificultats, perquè en alguns casos aquest tipus de mecanisme de formació es pot tractar com un procés sintàctic i no com a morfològic. Per acabar, Bauer (2005) conclou que si s'accepta que la composició és també un tipus de procés morfològic de formació de paraules, aleshores l'estudi de la productivitat també es pot aplicar a la composició i, per tant, és pertinent.

⁴³ Utilitzem el terme *afixació* en comptes de *derivació* perquè algunes gramàtiques situen la composició dins de la derivació i, en aquest punt, volem diferenciar aquests dos processos.

Finalment, Bauer (2001: 328) exposa una discussió entre diferents factors relacionats amb la productivitat. En aquest sentit, especifica que “productivity cannot be seen as directly equivalent to frequency, transparency, regularity, naturalness or default, although each of these notions may be implicated in productivity”. Així doncs, tot i que aquests conceptes no són sinònims, tots fan la seva aportació a l'estudi de la productivitat.

Per enfocar aquesta noció de forma més aplicada tenim en compte algunes de les classes de productivitat que es presenten a Vallès (1996, 2004: 43, 47). En aquesta línia, l'autora conclou que, en morfologia derivativa, només la noció de productivitat entesa com a *disponibilitat* i *productivitat actual* està relacionada amb aquest concepte i amb la neologia. Amb l'ús del terme *disponibilitat* l'autora fa referència principalment a Corbin (1987) i Rainer (1987), que defensen que les RFM es divideixen, segons la disponibilitat dels afixos, en regles productives i no productives. Així doncs, mentre que els afixos disponibles i, per tant, productius, s'inscriuen en les RFM, els no disponibles, amb productivitat ocasional o esporàdica, segueixen altres tipus de processos. Per tant, es tracta d'una visió absoluta i dicotòmica de la productivitat.

Com veurem a continuació, la *productivitat actual* d'acord amb Aronoff i Anshen (1998) que proposa Vallès (1996, 2004), a diferència de la disponibilitat, presenta un enfocament probabilístic i gradual, perquè s'interessa pel grau de probabilitat que uns determinats afixos apareguin en neologismes encara que formalment aquests afixos tinguin les mateixes característiques. Per exemple, els sufixos *-ness* i *-ity*, que en anglès s'utilitzen per formar noms a partir d'adjectius (Vallès, 2004: 41). Per aquest motiu, Vallès (2004) afirma que aquesta aproximació es pot entendre com una “qüestió d'ús”, perquè s'utilitzen corpus textuais i no es basa en la competència d'acord amb la morfologia generativa. Quant als paràmetres per mesurar la productivitat d'acord amb aquesta noció, l'autora explica que Aronoff i Anshen (1998) es basen en: *a*) el judici d'acceptabilitat de mots existents i mots possibles, un mètode d'investigació psicolingüística considerat un paràmetre indirecte; *b*) la freqüència d'ús o *token frequency*; *c*) les restriccions entre l'afix i la base; i *d*) el nombre d'entrades incorporades a l'Oxford English Dictionary (Vallès, 2004:44).

Pel que fa al principi d'analogia, Lázaro Carreter (1953/1990: 43-44) indica que aquest concepte fa referència a idees diferents. L'autor explica que, d'una banda, en l'antiguitat s'utilitzava com a principi per indicar la coherència de les formes del llenguatge. Els clàssics grecs i llatins afirmen que el llenguatge, com a fenomen natural, mostra una regularitat pel que fa als signes que el componen. De l'altra, avui s'utilitza sobretot en relació amb l'etimologia; d'acord amb Saussure, es tracta de crear o adaptar una forma a imatge d'unes altres formes ja existents per mitjà d'una regla determinada.

Tot i que la primera descripció té relació amb la segona, ens aproximem al principi d'analogia centrant-nos només en la definició de Saussure. En aquest sentit, Mortureux (1974) pren aquesta referència i altres cites de Saussure per aprofundir en el significat del terme. L'autora diferencia l'analogia formal de la semàntica. En el cas de l'analogia formal, afirma que no es tracta d'un procés de transformació, sinó de creació, en el qual una paraula nova es forma d'acord amb un model molt comú i representatiu de la llengua. Quant a l'analogia semàntica, representa un procés en el qual el signe o la forma mostra un canvi o extensió de significat per influència d'altres mots.

Ara bé, no tots els processos en què una unitat es forma a imatge d'una altra es considera estrictament analogia. Cal tenir en compte que, d'acord amb Mortureux (1974), en el principi d'analogia es detalla que aquest tipus de procés de formació a imatge d'un model es porta a terme per mitja d'unes regles de formació. Per tant, cal diferenciar l'analogia de formacions de caràcter més aviat puntual o anecdòtic que es creen a imatge d'un mot existent, però que transgredeixen les regles gramaticals. Així doncs, si distingim dos tipus de concepcions sobre el principi d'analogia, haurem de matisar l'afirmació de Guerrero Ramos (1995:17) en la qual especifica que l'analogia és un dels principis que regula la neologia denominativa com també que el neologisme anglès *chunnel* (format per acronímia de *channel* 'canal' i *tunnel* 'túnel') no es pot considerar un model de productivitat per analogia (Hamans, 2010⁴⁴).

⁴⁴ Camiel Hamans va presentar la comunicació titulada "How unique are blends" en el marc del *Colloque international sur l'amalgamation lexicale* el 10 i 11 de

L'analogia entesa com el procés en què un neologisme pren com a model de formació una altra unitat o un conjunt d'unitats sense seguir de forma canònica les regles dóna lloc a un conjunt de formacions que transgredeixen d'alguna manera les RFM. Vallès (2004: 120) va detectar aquesta extensió del significat d'*analogia*, que es basa en la teoria dels prototips (Kleiber, 1990), en el seu estudi sobre la creativitat lèxica, i la denomina *analogia puntual*: “La formació de mots per analogia es pot explicar com un procés d'extensió d'un exemplar, que és emprat com a model o prototip”. Un dels exemples que exposa és el neologisme *telegènia*, format a partir del mot *fotogènia*⁴⁵. Per tant, sembla que aquesta nova aproximació a l'analogia facilita la identificació de neologismes amb valors estilístics, més que no pas denominatius. Tant en aquesta aproximació a l'estudi de l'analogia puntual com en la de productivitat actual, totes dues proposades per Vallès (2004), observem que es tracta de models basats en l'ús.

D'acord amb el que hem vist, la productivitat està relacionada amb unes regles gramaticals que es poden observar en l'ús, és a dir, a partir de corpus textuals es pot comprovar si es tracta d'un patró utilitzat amb anterioritat i si es fa servir amb regularitat. En aquest sentit, no només partim de les gramàtiques i els diccionaris que descriuen o prescriuen un patró determinat, perquè el contingut que ofereixen és limitat. Pel que fa a la intuïció lingüística, com succeeix amb la sintaxi, valorem si es tracta d'una forma correcta o adequada d'acord amb el nostre coneixement com a usuaris.

3.5.2. Norma

En relació amb la productivitat apareix el concepte de *norma* per fer referència a les unitats que transgredeixen o es desvien de les normes lèxiques i morfològiques relacionades amb l'ús. Per introduir aquest tema, continuem amb el concepte de *productivitat*, entès com un fenomen gradual d'acord amb Dressler (1981: 428). En aquest sentit, l'autor considera que la (no-) productivitat és una

juny de 2010.al Centre de Recherche en Terminologie et Traduction de Université Lyon 2.

⁴⁵ Unitat documentada als diccionaris de referència en català (GDLC i DIEC2).

de les característiques de les regles de formació i, per tant, els neologismes es desvien de les normes lèxiques i, en alguns casos, de les morfològiques.

En aquesta línia, és important explicar el concepte de *desviació* que Dressler (1981) utilitza i que correspon al següent:

The most common type of deviation are neologisms formed with productive word formation rules, which results in a deviation from lexical norms. (Dressler, 1981: 427)

En aquest sentit, el lingüista indica que hi ha quatre tipus de normes lèxiques:

- a) La primera norma lèxica correspon al conjunt d'unitats lèxiques complexes emmagatzemades en la memòria dels parlants nadius d'una llengua. Aleshores, a partir d'aquest conjunt d'unitats es desprèn que els *neologismes absoluts*, que no formen part del lèxic mental, es desvien d'aquesta primera norma.
- b) En segon lloc, l'autor fa referència a la competència lèxica passiva del lector mitjà. A partir d'aquesta premissa, l'autor afirma que les *paraules poc usuals o no quotidianes* també presenten una desviació respecte de la norma lèxica.
- c) En tercera posició, menciona la competència lèxica activa del parlant. D'aquesta manera, els mots utilitzats com a vocabulari propi i individual també es desvien de la norma lèxica.
- d) Finalment, en quart lloc, se centra en el lèxic propi d'un estil determinat. En aquest sentit, algunes de les convencions pròpies del llenguatge poètic també presenten una desviació de la norma prevista⁴⁶.

⁴⁶ En relació amb una anàlisi sobre l'ús de la llengua pròpia dels escrits d'un poeta romanès (Ion Barbu), Coseriu (1952: 36-37) indica que "observábamos que las innovaciones, sobre todo sintácticas y semánticas, comprobadas en la expresión de dicho poeta, aunque absolutamente inéditas, audaces y sorprendentes, y, de alguna manera 'anormales', no resultan aberrantes desde el punto de vista del sistema, no se perciben como 'errores', no chocan con el 'sentido lingüístico' de los lectores homoglotos." En aquesta línia, finalment es

Com a apunt final, Dressler (1981: 427) indica que com més normes es transgredeixen al mateix temps, en relació amb els quatre punts mencionats més amunt (*a-d*), més rellevant es considera la desviació respecte de la norma lèxica, especialment en el cas dels neologismes absoluts, és a dir, els hàpaxs, perquè només s'han utilitzat una vegada o es tracta de la primera detecció. Així doncs, l'aproximació que planteja Dressler (1981) respecte de la desviació de la norma no se centra en les regles de formació, sinó en la norma lèxica.

Pel que fa a la concepció de *norma* que presenta Dressler (1981), està relacionada amb la definició que precisa Coseriu (1952: 53):

Aclaremos además que no se trata de la *norma* en el sentido corriente, establecida o impuesta según criterios de corrección y de valoración subjetiva de lo expresado, sino de la norma objetivamente comprobable en una lengua, la norma que seguimos necesariamente por ser miembros de una comunidad lingüística y no aquella según la cual se reconoce que 'hablamos bien' o de manera ejemplar, en la misma comunidad.

Quan a partir d'aquest concepte se centra específicament en el lèxic, Coseriu (1952: 51) assenyala el següent:

Por lo que concierne a la norma, o sea a la realización normal del sistema, se comprueba que, aquí también, entre las variantes admitidas por el sistema, tanto desde el punto de vista significativo como desde el punto de vista formal, una suele ser la normal, mientras las demás, o resultan anormales, o tienen determinado valor estilístico.

A partir d'aquesta cita i de l'esquema que presenta d'acord amb el concepte de llengua de Saussure, l'autor explica que la norma s'estableix en l'ús (Coseriu, 1952: 41). Tanmateix, conclou que cap dels dos esquemes resulta satisfactori:

preguntava el següent: “¿No son casi siempre violaciones o ampliaciones de la *norma* permitidas por el *sistema*?”

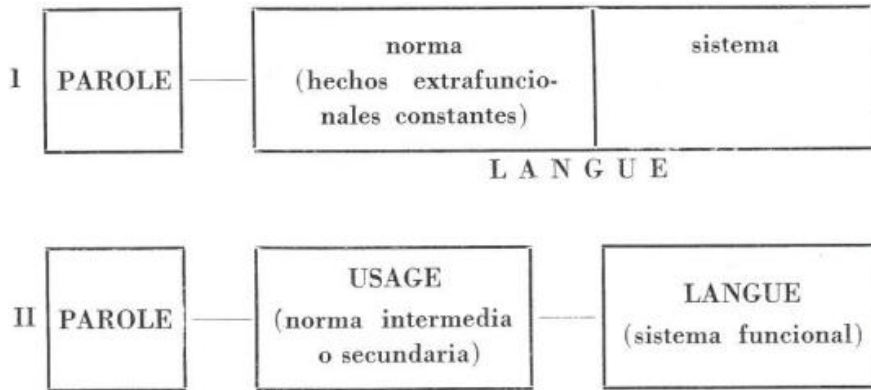

Figura 2. La norma en el marc del concepte de llengua de Saussure.

Pel que fa a la formació de mots, Coseriu (1952: 46) indica que:

[...] la distinción entre norma y sistema se manifiesta en relación con las necesidades expresivas cotidianas de cualquier hablante. [...] Puede ser que la mayoría de estas palabras no existan en la norma, pero existen de alguna manera en el sistema, en el conjunto de estructuras, posibilidades y oposiciones funcionales de la lengua española.

A més, anota el següent:

Asimismo, es evidente que no todas las asociaciones posibles en el sistema (por el lado del contenido o por el lado de la forma) se dan también en la norma: considérese que la labor creativa en el lenguaje, y en particular la labor poética, consiste en gran parte en descubrir cada vez nuevas asociaciones significativas (imágenes) o formales (rima, asonancia, aliteración, armonía imitativa, etc.), posibles en el sistema (es decir, virtualmente existentes), pero inéditas en la norma. (Coseriu, 1952: 52)

En l'estudi del discurs poètic i les estructures desviantes, García-Page (2003: 311) explica que en aquest tipus de textos s'utilitzen amb freqüència mecanismes desviantes de les normes lingüístiques i també de la tradició literària perquè es tracta d'una forma d'"extrañamiento" i d'un mecanisme de poeticitat. En aquest sentit,

indica que aquesta transgressió deliberada i recurrent de les regles constitueix, juntament amb altres fenòmens lingüístics, com les figures retòriques, una marca d'estil de l'escriptor. Per il·lustrar-ho, a partir d'una anàlisi dels textos poètics detecta una sèrie d'anomalies sintàctiques al voltant del verb que conformen una mostra d'aquest fenomen. Alguns d'aquests exemples funcionen en relació amb el bloqueig de la correferencialitat, com a *volví en ti o podíais suicidarme*, i infraccions gramaticals de les regles de selecció lèxica a *Hernández murió de rayo*.

Quant a les formacions que presenten anomalies gramaticals, García-Page (2003: 331) indica que s'utilitzen per representar la llengua popular i col·loquial, i hi ha una motivació artística:

Los poetas parecen gozar de licencia para transgredir las normas, y el lector debe, en principio, interpretar los hechos desviantes como índices de poeticidad. (García-Page, 2003: 312)

Tanmateix, García Platero (2015: 50), d'acord amb Martín Camacho (1994), indica que la cerca de l'"extrañamiento" no se centra en l'anomalia, sinó en la falta o poca previsibilitat:

Se trata, dentro de las posibilidades del sistema, de huir de lo esperable, de la férrea cárcel del lenguaje (Senabre, 1999), porque la utilidad de un vocablo ha de ponerse en relación con las distintas circunstancias comunicativas de los hablantes. (García Platero, 2015: 50)

En relació amb els estudis aplicats sobre creativitat lèxica, Rainer (2002: 283) indica que no hi ha treballs sistemàtics sobre la "propensión neológica", tot i que alguns autors estudien aspectes de creativitat lèxica d'autors determinats. A *Neologismos menstruarios*, Rainer presenta una anàlisi del lèxic de l'escriptor Julián Ríos en una de les seves obres, *Monstruario*. En aquest sentit, el lingüista afirma que la creativitat lèxica és una de les característiques estilístiques essencials. De forma més concreta, no se centra en la funció literària dels neologismes, sinó en la relació entre la creativitat lèxica de l'obra i la llengua comuna, com ara la transgressió dels límits de la llengua a partir de la descripció acurada de la morfologia en castellà que presenta Rainer (1993), en

què analitza i exemplifica tots els casos possibles de formació de mots en castellà. En aquest sentit, el lingüista detalla que és imprescindible conèixer bé els processos de formació per estudiar de manera profitosa els neologismes literaris. En una nota a peu de pàgina cita els treballs de Mayoral (1982, 1983, 1985), perquè presenten el mateix punt de vista, però menciona que hi manquen descripcions lingüístiques fiables per al contrast, és a dir, per afirmar que es desvien de la norma.

Per la seva banda, Rainer (2002) analitza des del punt de vista lingüístic diferents tipus de formacions, des de compostos patrimonials o cultes, a la prefixació, parasíntesis i sufixació, com també el que l'autor anomena creuament lèxic, és a dir, l'acronímia, entesa com a *blending* en anglès o *mot-valise* en francès. De fet, Rainer (2002: 296) indica que aquest tipus de creació esdevé la característica d'estil més destacada. En les observacions finals, Rainer (2002: 298-299) destaca l'estreta relació entre la creació lèxica en la llengua comuna i en la literària. Quant als neologismes, puntualitza que cada neologisme és, per definició, una desviació del conjunt lèxic comú, però si està format per un procediment productiu pot passar més o menys desapercbut. En relació amb els tipus de formacions, indica que els neologismes compostos són més innovadors perquè no hi ha cap element constant (*piernas-columnas* o *rojizo-arcilloso*) i també hi ha creacions que no respecten totes les restriccions de la paraula o grup-patró (*toro escroto*). Alguns d'aquests casos corresponen a jocs de paraules i és aquesta la seva raó de ser. En tercer lloc, afegix que hi ha un altre factor que pot augmentar el grau de desviació, es tracta la poca productivitat del grup de referència. En resum, Rainer (2002) diferencia tres tipus de desviacions: en relació amb la interpretació semàntica, quan no compleix amb les restriccions de les bases i, finalment, segons la productivitat del formant i del grup patró. Per acabar, destaca de nou que aquestes llicències no són exclusives de la llengua literària, sinó que són també operatives en la comunicació general.

Tot i que en un mateix recurs de formació hi ha patrons més o menys usats que creen un nombre reduït d'unitats o bé un conjunt rellevant de casos, també cal tenir en compte que hi ha mecanismes que són més freqüents que d'altres en la creació de paraules noves. Per exemple, com indica Dressler (1981: 430), en relació amb els neologismes formats per composició, l'autor ha comprovat que són

més freqüents en llengües germàniques i esclaves. En aquest sentit, el paper de la formació de mots (sobretot la composició) és molt més alt en les llengües mencionades, perquè permeten més innovació. Finalment, afirma que aquest fet suggereix i corrobora la concepció de Coseriu (1952) que el llenguatge poètic és el més ple i complet dels llenguatges:

En su actividad lingüística, el individuo conoce o no conoce la norma y tiene mayor o menor conciencia del sistema. [...] Los grandes creadores de lengua —como Dante, Quevedo, Cervantes, Góngora, Shakespeare, Puskin— rompen conscientemente la norma (que es algo como el ‘gusto de la época’ en el arte) y, sobre todo, utilizan y realizan en el grado más alto las posibilidades del sistema: [...] un gran poeta ha utilizado todas posibilidades que le ofrece la lengua. (Coseriu, 1952: 59-60)

Com indica Koestler (1975: 83) en l'obra titulada *The act of creation*⁴⁷, “One measure of originality is surprise effect”. En aquesta línia, l'autor afirma que aquest efecte sorpresa genera una reacció en el receptor. En alguns casos, per exemple, té un efecte humorístic, perquè es tracta d'un resultat inesperat. Per aquest motiu, l'artista o el creador s'allunya o trenca amb les rutines de pensament estereotipades (Koestler, 1975: 91, 121).

Des de la perspectiva de l'anàlisi lèxica, Hanks (2013) defineix tant el concepte de *norma* com el d'*explotació* (*exploitation*), entès com una desviació de la norma. Pel que fa a la norma, d'acord amb Hanks (2013: 92) es defineix de la manera següent:

A **norm** is a pattern of ordinary usage in everyday language with which a particular meaning or implicature is associated.

⁴⁷ Each horizontal line across the triptych stands for a pattern of creative activity which is represented on all three panels; for instance: comic comparison-objective analogy-poetic image. The first is intended to make us laugh; the second to make us understand; the third to make us marvel. The logical pattern of the creative process is the same in all three cases; it consists in the discovery of hidden similarities. But the emotional climate is different in the three panels: the comic smile has a touch of aggressiveness; the scientist's reasoning by analogy is emotionally detached, i.e. neutral; the poetic image is sympathetic or admiring, inspired by a positive kind of emotion. (Koestler, 1975: 27)

A **pattern** consists of a **valency structure** [...], together with sets of preferred **collocations**. (Hanks, 2013: 92)

En aquest cas, la norma s'utilitza com a base per contrastar un ús no usual o creatiu; en paraules de Hanks (2013) "creative exploitations":

An **exploitation** is a deliberate departure from an established pattern of normal word use, either in order to talk about new or unusual things or in order to say old things in a new, interesting, or unusual way. Exploitations are part of the natural human habit of playing with language, but they can also serve a serious purpose, especially in cases where a more well-established way of talking about a particular event, situation, or entity is not available. [...] In some cases, an exploitation may push the possibilities of language to extremes. In other cases, exploitations say what needs to be said and be hardly noticeable until a lexical analyst comes along and draws attention to them. (Hanks, 2013: 212)

En relació amb l'explotació de les normes, observem que aquesta transgressió es produeix per raons diverses, des de l'economia del llenguatge, la necessitat de parlar d'una situació inusual, per l'efecte retòric i purament per diversió (Hanks, 2013: 250). A més, en relació amb l'afirmació de Koestler (1975: 83), l'autor afirma que les explotacions incompleixen les màximes de Grice i, a partir d'aquí, expressen el seu significat. D'acord amb Grice (1991: 26-27) es distingeixen quatre categories: de quantitat, qualitat, relació i manera:

- Màxima de quantitat
 1. Fes que la teva contribució sigui suficientment informativa.
 2. No facis que la teva contribució sigui més informativa del que és necessari.
- Màxima de qualitat
 1. No diguis una cosa que creus que és falsa.
 2. No diguis una cosa sobre la qual no tens informació adequada.
- Màxima de relació
 1. Sigues rellevant.

- Màxima de manera
 1. Evita l'obscuritat d'expressió.
 2. Evita l'ambigüitat.
 3. Sigues breu.
 4. Sigues ordenat.

En concret, Hanks (2013: 249) considera que s'estableix una relació entre l'ús d'algunes figures retòriques i les màximes conversacionals de Grice, que es basen en el principi de cooperació. En aquest sentit, indica que les metàfores i els hipèrboles incompleixen la primera màxima de qualitat, perquè impliquen afirmacions que ja se sap que són falses, mentre que els símls desobeeixen la primera màxima de manera, perquè afegeixen obscuritat a l'expressió. Així doncs, l'explotació d'algunes d'aquestes màximes poden estar motivades per la intencionalitat de l'acte comunicatiu.

D'altra banda, en relació amb aquestes explotacions, Hanks (2013) se centra principalment en l'estudi de les unitats fraseològiques. Per aquest motiu, té en compte les figures retòriques⁴⁸. En aquest sentit, quan es produeix una explotació, no es tracta d'un ús metafòric conegut, sinó que Hanks (2013: 226) afirma que “many of them are stylistically mannered, self-conscious, and artificial”. D'altra banda, l'autor indica que en alguns casos es produeixen alternances o variants d'unitats existents que no impliquen, però, una explotació de la norma. En relació amb la fraseologia en distingeix de tres tipus: lèxiques, semàntiques i sintàctiques. En aquests casos, l'ús d'aquestes unitats s'alterna sense que el significat canviï o sense que canviï gairebé gens (Hanks, 2013: 209-210).

A més, també té en compte les creacions neològiques monolèxiques. D'acord amb Hanks (2013: 241), “another way in which people exploit words is by extrapolating parts of them and recombining them”. Els exemples que cita corresponen a formacions analitzades per Bauer (1983). Per exemple, a partir dels elements *-oholic* d'*alcoholic* ‘alcohòlic’ (*chochocolic*, de *chocolate* ‘xocolata’; *foodoholic*, de *food* ‘menjar’; i *workoholic*, de *work* ‘feina’) i *-gate* de *Watergate* (*Irangate*, d'Iran). En català,

⁴⁸ Els fenòmens més comuns són els següents: metonímia, oxímoron, eufemismes, hipèrboles, ironia o sarcasme (Hanks, 2013).

documentem alguns neologismes formats per analogia amb Wikileaks, per exemple, *vatileaks* (relatiu al Vaticà).

Finalment, pel que fa a la línia divisòria entre les normes i les explotacions, Hanks (2013: 92) afirma que no es pot establir:

They represent opposite ends of a cline, rather than two sharply distinct categories. Language users differ as to the degree of their linguistic creativity, and patterns of usage differ as to their degree of originality. Nevertheless, the fact that the boundaries of a category are fussy doesn't invalidate it as a category. The boundaries of most linguistic categories are fussy; they are best studied through identification of central and typical examples, rather than fussing about the boundaries. (Hanks, 2013: 249)

Com hem pogut observar, la productivitat d'una forma està relacionada amb la freqüència amb què s'utilitza una regla determinada, d'acord amb Bauer (2001, 2005). A més, també cal tenir present el concepte de norma lèxica i morfològica en relació amb l'ús (Coseriu, 1952; Dressler, 1981; Hanks, 2013). En aquest sentit, podem dir que en l'anàlisi lingüística dels neologismes podem distingir entre neologismes que segueixen les regles de formació recollides en les normes d'ús i també unitats que se'n desvien. Ara bé, com indica Rainer (2002), per poder dur a terme aquesta anàlisi de forma sistemàtica cal partir d'una descripció acurada de l'ús. A més, com afirma Hanks (2013) no es pot establir una línia divisòria entre les normes i les explotacions. Així doncs, tot i que utilitzem la informació lingüística documentada en diccionaris i gramàtiques en llengua catalana cal tenir en compte que no constitueix una descripció completa de l'ús, si no que presenta limitacions. Per aquest motiu, en aquest treball establim filtres per obtenir els neologismes prototípics dels diferents valors, denominatius i estilístics, per finalment observar si hi ha una tendència més alta de transgressió i desviació de la norma en les unitats prototípiques dels valors estilístics que en els neologismes amb valors denominatius, com indiquen diferents autors.

3.6. Síntesi

En aquest capítol hem estudiat, en primer lloc, els conceptes fonamentals del neologisme, com a objecte d'estudi de la neologia i, en els tres apartats següents, hem revisat els aspectes relacionats amb la caracterització de la funció d'aquestes unitats: la funció comunicativa del llenguatge, l'anàlisi del discurs en què s'inegren les unitats i la descripció lingüística d'acord amb la creativitat lèxica.

Com hem vist, el neologisme és un objecte complex, perquè és inestable i relatiu en relació amb la novetat, que s'ha d'analitzar des d'una perspectiva multidimensional (Cabré, 2015a: 71). Pel que fa a la funció comunicativa dels neologismes, tot i que la dicotomia tradicional en *neologismes denominatius* i *neologismes estilístics* conforma una classificació àmpliament usada, encara que sobretot de forma teòrica, per diferents autors que han treballat en aquest camp de coneixement, també s'observa una reflexió crítica en augment. Aquesta revisió està relacionada amb les característiques atorgades a les unitats d'un i altre tipus, i a la conceptualització d'aquestes categories com a oposades i també com a úniques funcions de les paraules noves.

Per demostrar les limitacions que ofereix aquesta proposta de classificació, en aquest marc teòric hem aprofundit en la revisió dels conceptes utilitzats per descriure els neologismes denominatius, d'una banda, i els estilístics, de l'altra. Com hem vist, les característiques utilitzades se centren en les funcions del llenguatge d'acord amb Jakobson. A partir de cada una d'aquestes funcions, relacionades amb les nocions de *denominació* i *denotació* (la funció referencial) i *connotació* (la funció expressiva i la poètica) hem aïllat una sèrie d'aspectes gramaticals i discursius. Tanmateix, d'acord amb Cuenca i Hilferty (1999), tenim en compte que no es tracta de conceptes oposats. Pel que fa a la bibliografia sobre neologia, també hem relacionat un i altre tipus de neologismes amb aspectes sociolingüístics, com són la freqüència i l'estabilitat en l'ús.

Pel que fa als aspectes discursius, hem partit de les bases de l'anàlisi del discurs (Brown i Yule, 1991; Cortés i Camacho, 2003;

Van Dijk, 1989) i de la pragmàtica (Calsamiglia i Tusón, 2012; Escandell-Vidal, 1996, 2014) per estudiar la funció dels neologismes en el seu context d'ús, és a dir, en què el neologisme no s'analitza de forma aïllada, sinó a partir d'un enunciat concret fruit d'una situació comunicativa determinada. En aquesta línia, hem revisat el tipus de text i els gèneres de la premsa escrita de l'àmbit periodístic per conèixer quina és la finalitat de cada un dels gèneres i també de les diferents parts de la notícia. D'aquesta manera, hem pogut comprovar que cada un d'aquests textos té un objectiu diferenciat que, en línies generals, es pot relacionar amb un major o menor grau de neologismes i amb un valor denominatiu o estilístic. El mateix succeeix en relació amb els títols i el cos de la notícia; cada un d'aquests fragments té una finalitat diferent. Finalment, pel que fa als aspectes gramaticals, d'acord amb l'objectiu general dels diaris, que consisteix a informar, alguns trets lingüístics són esperables, en relació amb la neutralitat, l'objectivitat i l'ordre canònic, mentre que d'altres no són representatius d'aquest tipus de text, com l'expressivitat, la informalitat, la subjectivitat i la dixi d'emissor. Per tant, si en un fragment del text es registren elements d'aquest segon tipus ens indica que el text cospa una intenció que no consisteix només a informar, sinó també a persuadir, convèncer, commoure, etc. Es tracta d'aspectes relacionats amb el registre, l'estil i la subjectivitat.

Finalment, en relació amb els aspectes lingüístics o morfològics, els neologismes denominatius acostumen a presentar formes productives mentre que els estilístics, com que volen cridar l'atenció, prioritzen les formes originals i poc productives. En aquest sentit, poden desviar-se de les normes establertes. Per aquest motiu, estudiem el concepte de productivitat i norma.

A continuació, presentem una síntesi de les característiques dels dos tipus de neologismes i dels diferents aspectes estudiats que apliquem en l'anàlisi quantitativa i qualitativa. En aquest sentit, a l'hora d'analitzar els neologismes tenim en compte les descripcions del sistema lingüístic de la llengua catalana a partir de gramàtiques, diccionaris i altres publicacions descriptives, i també a partir de la intuïció lingüística.

Neologismes denominatius	Neologismes estilístics	Aspectes estudiats
Funció referencial	Funció expressiva o poètica	Tipus de text, d'oració i marques gramaticals
Denominació i denotació	Connotació	Elements semàntics
Fer referència a nous conceptes del món	Mostrar una nova perspectiva d'un concepte ja conegut	Coneixement especialitzat o enciclopèdic
Freqüència considerable	Freqüència baixa o nul·la	Freqüència d'ús
Tendeixen a establir-se amb el temps	Tendeixen a ser efímers	Estabilitat en l'ús
No marcat	Marcat	Marques tipogràfiques o metadiscursives
Objectiu: identificar el referent	Subjectiu: cridar l'atenció, transmetre uns sentiments, convèncer, persuadir	Aspectes discursius
Oracions declaratives i enunciatives	Oracions exclamatives, desideratives, dubitatives i enunciatives	
No marcat formalment	Lèxic valoratiu i connotatiu, figures retòriques, dixi d'emissor: jo i verbs en 1a persona	
Formes adequades i productives	Formes originals i poc productives o no productives	Procés de formació

Taula 2. Síntesi dels aspectes del marc teòric.

4. METODOLOGIA

Una palabra es un conjunto de sonidos que significan algo y que usamos para pensar, hablar, escribir y comunicarnos.

Hay muchas clases de palabras, unas más largas y otras más cortas. Los diccionarios recogen palabras como *amor*, *coche* o *caballo*. [...] Todos usamos palabras.

Definició de *paraula* a *Mi primer diccionario de ciencia* (2013)

En aquest capítol descrivim les dades i la metodologia que hem utilitzat en l'anàlisi. En primer lloc indiquem la procedència de les dades. A continuació, expliquem com s'ha obtingut el corpus d'aquest treball i, tot seguit, aportem una descripció dels neologismes que el conformen. Finalment, detallem cada un dels criteris utilitzats per crear la plantilla metodològica.

4.1. Procedència de les dades

Les dades d'aquest treball provenen del banc de dades de l'Observatori de Neologia (OBNEO). L'Observatori és un grup de recerca del grup IULATERM de l'Institut de Lingüística Aplicada (IULA) de la Universitat Pompeu Fabra creat el 1988⁴⁹ per M. Teresa Cabré que a través del buidatge de textos escrits de diaris, revistes i textos orals de ràdio⁵⁰ construeix un corpus de neologia de gran difusió en català i en castellà. Per a la identificació de neologismes es basa en el criteri lexicogràfic: en el cas del català el corpus d'exclusió està format pel *Gran diccionari de la llengua catalana* d'Enciclopèdia Catalana (GDLC) i el *Diccionari de la llengua catalana* (2a ed.) de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC2), i

⁴⁹ El projecte es va iniciar el 1988, però les primeres dades del banc de neologismes daten de 1989.

⁵⁰ Per al català actualment es buiden les fonts següents: 1) Diaris: *Ara*, *Avui*, *El País*, *El Periódico* i *La Vanguardia*; 2) Revistes: de diferents àmbits com la cultura, cinema, supermercats, etc.; 3) Ràdio: programes de Catalunya Ràdio, RAC1 i La Xarxa.

en castellà el *Diccionario de Uso del Español de América y de España* de VOX (VOXUSO) i el *Diccionario de la Real Academia Española* (23a ed.) (DRAE)⁵¹. Aquest grup de recerca disposa d'una metodologia de buidatge dissenyada per al treball neològic (Observatori de Neologia, 2004b)⁵² i d'una sèrie de recursos principalment en línia. A partir d'aquestes dades⁵³, es poden descriure i analitzar diferents aspectes de la creació neològica en català i en castellà, des de la vitalitat interna de les llengües⁵⁴ com, de forma més específica, el pes dels diferents mecanismes de formació utilitzats per crear unitats noves, etc.

Pel que fa a la tipologia per classificar els neologismes, l'Observatori utilitza una proposta pròpia perquè tots els col·laboradors facin servir els mateixos criteris i, d'aquesta manera, la classificació es realitzi de forma sistemàtica. Per a cada un dels processos, en la metodologia de treball en neologia (Observatori de Neologia, 2004b) es descriuen les característiques del tipus de formació determinat i s'indiquen alguns exemples il·lustratius:

- Neologisme de forma
 - Sufixació
 - Prefixació
 - Interferències entre prefixació i sufixació⁵⁵
 - Composició patrimonial
 - Composició culta
 - Lexicalització
 - Conversió sintàctica
 - Sintagmació
 - Siglació
 - Acronímia

⁵¹ Per consultar aquests diccionaris s'utilitza la versió en línia, excepte en el cas del VOXUSO, en què no es troba amb aquest suport i s'utilitza el CD de consulta.

⁵² El document es pot consultar a:

<http://www.iula.upf.edu/repositori/04mon008.pdf>

⁵³ També conté dades d'altres llengües romàniques en relació amb la xarxa NEOROM: francès, gallec, italià, portuguès i romanès.

⁵⁴ Com indica Cabré (2006: 55) "No hi ha dubte que el primer indicatiu que mostra que una llengua és viva és la seva capacitat per crear noves unitats, bàsicament lèxiques."

⁵⁵ Aquesta categoria inclou aquells casos en què el neologisme està format tant per un prefix i un sufix, i no es pot determinar l'ordre d'adjunció dels elements.

- Abreviació
- Variació
- Neologisme sintàctic⁵⁶
- Neologisme semàntic
- Manlleu
- Altres

Tanmateix, en aquest treball ens hem centrat en la neologia formal, segons les dades i els criteris metodològics de l'Observatori. A més, ens hem restringit a alguns dels mecanismes: la derivació, la composició i la truncació. Aquesta decisió metodològica està justificada pel fet que cada un dels processos de formació de mots té unes característiques morfològiques i unes implicacions diferents que creiem que tindrien un pes important en l'estudi de les funcions dels neologismes. Per aquest motiu, hem decidit centrar-nos en les formes noves, és a dir, els neologismes formals, en què el significat no existia en un període anterior a l'estudiat. D'aquesta manera, es controla aquesta variable, perquè en tots els casos es tracta d'una forma nova creada amb els recursos de la llengua catalana. Així doncs, els casos en què no és així comporta un altre tipus de procés en què no es produeix una combinació de formes o de formes i afixos, sinó que s'adopten formes ja existents amb un altre significat (neologismes semàntics) o amb una altra categoria o subcategoria gramatical (conversió⁵⁷, lexicalització i neologismes sintàctics), o bé s'agafen unitats ja formades en una altra llengua diferent de la meta (manlleus), independentment de si hi ha una adaptació a la llengua d'arribada.

Per seleccionar les dades utilitzem els criteris de cerca següents que s'han aplicat als camps de la base de dades de l'Observatori per obtenir el corpus de neologismes:

⁵⁶ Canvi de subcategoria gramatical, és a dir, la transitivitat d'un verb o el gènere i nombre d'un substantiu.

⁵⁷ Tot i que en la conversió hi ha casos en què canvia la forma, és a dir, hi ha un canvi de nom a verb o a la inversa (del nom femení *versió* al verb transitiu *versionar*), no es considera que en aquests casos de derivació zero la terminació verbal sigui un sufix verbalitzador com succeeix en els sufixos catalans *-ejar*, *-itzar* i *-ificar*. En el cas de la conversió no hi ha un afix derivatiu, sinó flexiu (Institut d'Estudis Catalans, provisional).

1. Període de temps: 2010-2012 (ambdós inclosos)
2. Llengua: català
3. Grups de buidatge: dades del node Barcelona de l'Observatori de Neologia de la UPF⁵⁸
4. Font de buidatge: buidatge semiautomàtic⁵⁹ (diaris), buidatge manual (diaris)⁶⁰
 - *Ara*
 - *Avui*
 - *El Periódico* (versió en català)
 - *La Vanguardia* (versió en català)
5. Tipologia: neologia formal
 - Format per prefixació
 - Format per sufixació
 - Format per composició culta
 - Format per composició patrimonial
 - Format per sintagmació
 - Format per acronímia
 - Format per abreviació
6. Sense repeticions: cada unitat correspon a un neologisme diferent

A continuació, descrivim en més detall els criteris que s'han utilitzat per definir el corpus. Quant al període temporal, hem seleccionat les dades que en el moment d'iniciar aquest treball es corresponien als tres últims anys (2010-2012) de la base de dades de l'OBNEO perquè són unitats recents. Pel que fa a les fonts,

⁵⁸ No es tenen en compte les dades de la resta de nodes de la xarxa NEOXOC, que treballen en les diferents varietats geolèctals del català coordinats per l'OBNEO. La xarxa NEOXOC es va crear l'any 2007 i està formada per vuit universitats situades als països catalans: Universitat d'Alacant, U. d'Andorra, U. Pompeu Fabra de Barcelona, U. de Girona, U. de les Illes Balears, U. de Lleida, U. de Perpinyà Via Domícia i U. Rovira i Virgili de Tarragona.

⁵⁹ Amb buidatge semiautomàtic es fa referència al buidatge assistit amb l'eina informàtica Buscaneo, l'ús de la qual demana una confirmació dels candidats a neologisme per part del neòleg.

⁶⁰ En el buidatge manual el neòleg ha de llegir el text o, en el cas del buidatge oral, escoltar els programes, i cercar al corpus lexicogràfic d'exclusió les unitats que considera que poden ser neològiques per confirmar que ho són.

només hem tingut en compte els diaris en català d'àmbit general presents a tot el territori de Catalunya. D'aquesta manera, d'una banda, si es tenen en compte només les publicacions de l'àrea de Barcelona evitem considerar com a neològiques unitats que no estan documentades als diccionaris de referència, però són pròpies d'alguns territoris de llengua catalana. De l'altra, el fet que només es tinguin en compte els neologismes procedents de diaris, i no de revistes i programes de ràdio, ens permet controlar el tipus de publicació. Per acabar, la selecció de quatre diaris diferents que compleixen les característiques mencionades ens permet aportar dades més enllà de la idiosincràsia editorial d'una publicació en concret⁶¹.

Com hem indicat, pel que fa als mecanismes de formació ens centrem en la neologia formal perquè es tracta d'unitats noves en relació amb el significat i aquesta forma nova s'ha creat a partir dels recursos de la pròpia llengua. Per aquest motiu, en aquest treball no estudiem els neologismes semàntics, en què es resemantitza per canvi o extensió de significat una forma ja documentada; els manlleus, perquè tot i que es tracta de formes noves en la llengua d'arribada no s'han creat a partir dels recursos propis; ni tampoc els neologismes sintàctics, que mostren canvi de subcategoria gramatical (de gènere i nombre en substantius, i de transitivitat en verbs), però no de forma. Així doncs, hem seleccionat els processos següents d'acord amb els criteris de l'Observatori de Neologia (Observatori de Neologia, 2004b):

- **Prefixació:** una unitat es considera formada per prefixació quan un prefix⁶² s'adjunta a una base lèxica (que també pot ser neològica).
(1) *descoordinar, inassumible, superbanda*

⁶¹ Cada diari disposa d'una guia d'estil o d'unes normes per al redactor. En algunes publicacions l'ús dels neologismes és un dels temes que es tracten. Sobretot, en relació amb el seu abús.

⁶² Per determinar quins elements es consideren prefixos es té en compte la llista que presenta el DIEC, la qual inclou un grup de preposicions i adverbis que també funcionen com a tal.

- **Sufixació:** unió d'un sufix⁶³ a una base lèxica (que també pot ser neològica).
(2) *llogaire, mimetitzar, uniformista*
- **Composició culta:** forma prefixada⁶⁴ que s'adjunta a una forma sufixada, o bé, en el cas de la composició culta híbrida, quan una forma prefixada o sufixada s'adjunta a unitat de la llengua.
(3) *ecoparc, microempresa, sociolaboral*
- **Composició patrimonial:** combinació de dues bases; també es consideren compostos patrimonials les unitats amb l'estructura N+N d'acord amb Cabré (1994: 79).
(4) *bo porqueria, caçagols, portacomunicats*
- **Sintagmació:** estructura sintàctica lexicalitzada que correspon a estructures [N+A] i [N+Sprep], i, amb menys freqüència, a locucions verbals i adverbials⁶⁵.
(5) *injecció de capital, llegenda urbana, treure ferro*
- **Acronímia:** unitat que combina un segment inicial o final d'una unitat amb una altra paraula, o bé la unió dels segments de dues o més paraules.
(6) *dràmedia, infocomercial, pepevergència*
- **Abreviació:** escurçament d'una paraula de la llengua.
(7) *col·le* (col·legi), *crono* (cronòmetre), *necon* (neconservador)

Pel que fa a la selecció dels neologismes, tot i que ens centrem en els formals, hem descartat alguns processos d'aquest tipus per les raons que exposem a continuació. A més, alguns neologismes són

⁶³ Pel que fa a les verbalitzacions, només es consideren sufixos verbalitzadors *-itzar, -ejar* i *-ificar*. En canvi, no es considera que les terminacions *-ar, -er, -ir* i *-re* formin unitats sufixades, sinó conversions sintàctiques.

⁶⁴ D'acord amb el DIEC2 i el GDLC, s'entén com a forma prefixada o sufixada els formants cultes d'origen llatí o grec, com també els escurçaments d'una paraula de la llengua del tipus *eco-*, *euro-* o *tele-*, entre d'altres.

⁶⁵ Per identificar els neologismes formats per sintagmació es té en compte que, en el cas d'aquests tipus de paraules noves, normalment el significat del sintagma no es correspon a la suma dels significats de les parts i, a més, es tracta d'una estructura lexicalitzada.

variants d'unitats ja documentades, tant des del punt de vista ortogràfic com sintàctic.

En el primer cas, hem descartat la **lexicalització**, que en el recompte brut⁶⁶ de les dades comptava amb 27 unitats. A més, en aquest tipus de mecanisme la forma coincideix amb el participi o gerundi d'un verb ja documentat:

(8) *convocant (m i f), indignat (m), processat (m)*

Tampoc no hem analitzat els casos formats per **siglació** perquè en el període 2010-2012 només se n'han recollit 11. Cal afegir que, en alguns casos, els diccionaris ja recullen les sigles en majúscules:

(9) *cedé (CD), oenagé (ONG), uvi (UVI)*

Els neologismes creats per **variació** ortogràfica, 71 casos en aquest període, tampoc no s'han incorporat al corpus perquè la forma ja està documentada als diccionaris de referència, però amb un canvi de tipus ortogràfic:

(10) *bikini (biquini), contrarellotge (contra rellotge), sisplau (si us plau)*

Finalment, com hem indicat, s'han descartat els neologismes formats per **conversió** (99 unitats), perquè es tracta de formes ja documentades però amb una altra categoria gramatical:

(11) *comissariar⁶⁷ (comissari), imaginari (m), prèvia (f)*

4.2. Obtenció del corpus de neologismes

A partir dels criteris de selecció dels neologismes de la base de dades de l'OBNEO vam obtenir una primera llista. Aquesta llista

⁶⁶ Parlem de dades en brut perquè, per una banda, en aquest punt no s'han tornat a revisar els resultats extrets de la base de dades; i, d'altra banda, la Plataforma d'extracció de dades compta com a dues unitats diferents els neologismes que procedeixen de tipus de buidatge diferents (diaris, revistes i ràdio) que posteriorment unim de forma manual.

⁶⁷ Tot i que en aquest cas (*comissariar*) canvia la forma respecte del mot ja documentat (*comissari*), es considera que les terminacions verbals *-ar*, *-er*, *-ir*, i *-re* no creen unitats sufixades, sinó per conversió.

inicial estava formada pels neologismes recollits per l'OBNEO durant el període estudiat (2010-2012) que complien amb els criteris indicats. Aquest resultat correspon a un total de 2.963 neologismes diferents dividits de la manera següent:

Tipus de formació	Freqüència absoluta
Prefixació	950
Sufixació	836
Composició culta	619
Composició patrimonial	198
Sintagmació	254
Acronímia	39
Abreviació	67
Total	2.963

Taula 3. Primera selecció dels neologismes del corpus 2010-2012.

A continuació, a partir d'aquesta llista de neologismes hem decidit treballar amb un nombre de dades inferior corresponent a un total de 100 neologismes per a cada un dels set tipus de formació. Tanmateix, com es pot comprovar, en el cas de l'acronímia i l'abreviació el nombre de mots és inferior a aquesta xifra. De totes maneres, hem conservat aquests processos perquè d'acord amb la bibliografia tenen un paper rellevant en l'estudi de les funcions.

Per obtenir 100 neologismes per a cada un dels processos, s'ha procedit de la manera següent. Primer, s'han revisat les dades per comprovar que s'havien classificat correctament d'acord amb la metodologia de treball i, en segon lloc, s'ha ratificat que encara fossin neologismes d'acord amb el criteri lexicogràfic. Finalment, s'ha seleccionat una mostra aleatòria sistemàtica de 100 neologismes de cada tipus, excepte en el cas dels dos processos de truncació en què, com que la freqüència no arriba a 100, s'han seleccionat totes les dades. En la mostra aleatòria sistemàtica, a diferència de la simple, no se seleccionen les unitats per mitjà de taules de dígit a l'atzar, sinó que la mostra no és totalment aleatòria perquè se selecciona una primera unitat a l'atzar, però la resta d'interval·les fixes se seleccionen d'acord amb la metodologia de mostreig probabilístic (Herrera, Martínez i Amengual, 2011: 29-30)⁶⁸.

⁶⁸ D'acord amb la metodologia de base estadística descrita per Herrera, Martínez i Amengual (2011: 29-30) el procés és el següent: a) s'ordenen els neologismes

Per assegurar que la mostra utilitzada és representativa calculem el nombre d'hàpax, és a dir, de neologismes que només es documenten una vegada a l'OBNEO. Primer, apliquem aquest càlcul als neologismes de la primera selecció del corpus revisat de 2010-2012. Després, repetim el mateix procediment per al corpus final d'aquest treball.

Primera selecció (revisada)			Corpus definitiu		
Total unitats	Total hàpax	% hàpax	Total unitats	Total hàpax	% hàpax
2.731 ⁶⁹	2.046	74,9	549	409	74,5

Taula 4. Percentatge d'hàpax en el corpus inicial i en el final.

Com podem observar en la taula, en la selecció inicial revisada el nombre d'hàpax era del 74,9 %, mentre que en el corpus final d'aquest treball representen el 74,5 %. Així doncs, considerem que la diferència és mínima i, per tant, la selecció aleatòria que s'ha fet és representativa.

4.3. Descripció de les dades

Després dels passos indicats, el corpus final de neologismes d'aquest treball està compost per 549 unitats. En més detall, comptem amb 100 neologismes formats per prefixació, sufixació, composició culta, composició patrimonial i sintagmació, 24 formats per acronímia i 25 per abreviació.

alfabèticament; b) es divideix el nombre d'elements pel número d'unitats que volem obtenir (corresponent a 100 unitats); c) se selecciona una unitat a l'atzar del primer interval; d) s'extreuen totes les unitats que ocupen la mateixa posició que l'element extret en el primer conjunt. Per exemple, posem per cas que tenim 1.000 neologismes i, a partir d'aquest total, volem obtenir una mostra de 100 unitats. Per tant, haurem de seleccionar una de cada deu unitats ($1.000 / 100 = 10$). Aleshores, si del primer conjunt (d'1 a 10) seleccionem la unitat que ocupa la posició 7, seleccionarem les unitats de la resta del conjunt que ocupen aquesta posició (17, 27, 37, etc.).

⁶⁹ El nombre de neologismes és inferior al total de la Taula 3 (2.963 neologismes), perquè hem realitzat la prova de control en el total de neologismes revisats. Així doncs, en aquesta llista intermèdia ja s'han eliminat les unitats que no s'havien de recollir perquè no es consideren neologismes lexicogràfics d'acord amb la metodologia emprada (nom propis, adverbis en *-ment*, etc.) o s'havien classificat malament d'acord amb el procés de formació.

A partir de les fitxes de la base de dades, per a cada un dels neologismes tenim la informació següent:

- **Font:** diari disponible a tot el territori de parla catalana
 - ARA: *Ara*
 - AV: *Avui*
 - LV: *La Vanguardia* (versió en català)
 - PC: *El Periódico* (versió en català)

- **Data de publicació:** dia en què es va publicar el diari en format dd/mm/aaaa

- **Entrada:** neologisme lematitzat

- **Categoria gramatical:** categoria que adopta en el context documentat
 - m (nom masculí)
 - m pl (nom masculí plural)
 - f (nom femení)
 - f pl (nom femení plural)
 - adj (adjectiu)
 - v tr (verb transitiu)
 - v int (verb intransitiu)
 - v pron (verb pronominal)
 - loc (locució)⁷⁰

- **Context:** oració completa de punt a punt en què es documenta el neologisme⁷¹

⁷⁰ Les locucions nominals es classifiquen com a nom mentre que només s'utilitza aquesta etiqueta en les locucions verbals, adverbials, preposicionals i adjectivals (Observatori de Neologia, 2004b: 10).

⁷¹ Per a cada un dels 549 neologismes que conformen el corpus d'aquest treball s'ha seleccionat un context d'ús de mostra d'acord amb els camps amb què es van seleccionar les dades: 1) període de temps, 2010-2012; 2) àmbit geogràfic, Barcelona; 3) tipus de buidatge, premsa diària; i, 4) fonts, *Ara*, *Avui*, *El Periódico* i *La Vanguardia*. El context de mostra s'ha seleccionat a l'atzar a partir de la Plataforma OBNEO que dona l'opció d'obtenir les dades sense repeticions, de manera que el mateix neologisme només apareix una vegada encara que presenti més ocurrencies i, per tant, només ofereix un context d'ús per a cada neologisme independentment que es documenti més d'una vegada.

- **Aspectes tipogràfics:** s'especifica si la unitat conté una marca tipogràfica de les que s'indiquen a continuació o bé una combinació de més d'una d'aquestes marques
 - sense marca
 - color
 - cometes
 - cursiva
 - guions d'incís
 - negreta
 - parèntesis

- **Tipus de neologisme:** mecanisme de formació

- **Secció:** en el buidatge manual s'indica en quin apartat del diari es troba; les seccions s'adapten a cada un dels diaris buidats

- **Autor:** s'indica que sí que hi ha autor quan es tracta d'un article de la secció d'opinió, una carta al director, una columna habitual o una editorial, perquè el redactor és més lliure
 - S: sí
 - N: no

- **Codi nota:** s'afegeix informació complementària sobre els neologismes, des de si es tracta d'una variació d'una forma documentada com també, en alguns casos, el referent

- **Nota:** s'especifica la informació completa corresponent al codi anterior

- **Nombre de repeticions:** s'indica quantes vegades s'ha documentat el neologisme en el corpus consultat (dades seleccionades per al corpus)

Font:	PC
Data de publicació:	23/06/2010
Entrada:	aznarada
Categoria gramatical:	f (Nom femení)
Context:	En canvi, arran del '*aznarada*' (2000-2004), els diputats independentistes van saltar d'un a vuit.
Marca tipogràfica:	(Sense marca tipogràfica)
Tipus de formació:	FPRE (Format per prefixació)
Secció:	POLIT (Política)
Autor:	S
Codi nota:	9Rb
Nota:	relatiu a José María Aznar
Núm. de repeticions:	1

Figura 3. Exemple de la informació de la fitxa de la base de dades.

4.4. Paràmetres d'anàlisi

D'acord amb els conceptes descrits en el marc teòric, definim una sèrie de criteris relacionats amb l'estudi de la neologia denominativa i la neologia estilística. A partir dels diferents criteris, seleccionem indicadors per identificar propietats dels neologismes relacionats amb la funció comunicativa. Més concretament, cada un d'aquests indicadors permet dur a terme una anàlisi quantitativa dels neologismes del corpus de treball i, a continuació, observem quins valors els caracteritzen.

4.4.1. Criteri de coneixement del món

El criteri de coneixement del món, és a dir, determinar si un neologisme compleix una necessitat objectiva, o individual i subjectiva, s'ha relacionat amb la neologia denominativa i estilística, respectivament. D'altra banda, s'ha afirmat que utilitzar la dicotomia *necessari* i *innecessari* per classificar els neologismes és un criteri arbitrari (Estornell, 2009; Faura, 1998; Loubier, 2011;

Matoré, 1952; Sablayrolles, 1993), perquè tots els neologismes tenen una raó de ser, però per causes diverses. A més, tot i que no és objectiu determinar si un neologisme és necessari pel fet que ompli una llacuna lèxica com tampoc ho és determinar si ja existeix una paraula amb el mateix significat, podem valorar altres característiques relacionades amb la finalitat de la unitat. En darrer lloc, cal tenir present que, en relació amb el concepte de *nominació* (Sablayrolles, 2007; Siblot, 2007), no tots els neologismes neixen per denominar una novetat.

Si tenim en compte que per detectar les unitats neològiques ens basem en el criteri lexicogràfic, podem utilitzar dades d'altres corpus i d'altres fonts documentals per observar si els neologismes es documenten. En aquest sentit, s'afirma que un neologisme denominatiu apareix per fer referència a un objecte o concepte nou en un procés de comunicació (Cabré, 1989; Guilbert, 1975), per tant, tant el coneixement especialitzat o terminològic, com l'enciclopèdic estan relacionats amb aquesta concepció de la neologia denominativa. A partir d'aquí, hem cercat fonts d'aquest tipus en català que serveixin d'indicadors perquè tenen aquestes característiques. Les obres seleccionades són el Cercaterm del Termcat i la Viquipèdia perquè ofereixen coneixement especialitzat i enciclopèdic, respectivament. Així doncs, si documentem un neologisme en alguna d'aquestes dues fonts podem afirmar que aquesta unitat nova fa referència al coneixement del món, és a dir, a la realitat que ens envolta i no a la realitat interna de l'emissor.

Per una banda, hem seleccionat el Cercaterm en comptes de la Neoloteca perquè aquesta base de dades només ofereix els neologismes normalitzats⁷² pel Consell Supervisor del Termcat. Com que aquest treball no se centra en l'estudi de la neologia normalitzada, sinó en l'ús, el Cercaterm representa una eina més útil per a aquest propòsit. Cal tenir en compte que ofereix més neologismes perquè conté 234.000 fitxes procedents de fonts diferents⁷³ (Neoloteca, normes UNE, etc.).

⁷² En aquest sentit, en aquest punt consultem les dades del Termcat perquè treballa en neologia terminològica, però no concretament per la feina de normalització d'aquestes propostes.

⁷³ Per obtenir informació més detallada dels productes que consulta el Cercaterm es pot consultar l'enllaç següent actualitzat el juliol de 2014:

http://www.termcat.cat/docs/docs/Cercaterm_InventariContinguts.pdf

Quant a la Viquipèdia, és una enciclopèdia lliure que es va iniciar el 2001. El concepte d'aquest tipus d'enciclopèdia és que funciona a través d'Internet, i qualsevol persona pot editar els continguts i tota la informació s'ofereix en obert. Es considera una enciclopèdia perquè recopila, emmagatzema i transmet informació de forma estructurada. Tot i les crítiques que rep pel que fa a l'exactitud i la fiabilitat com també per la tendència a presentar més articles i de més qualitat relacionats amb l'actualitat o amb el perfil dels participants⁷⁴, creiem que aquesta eina és útil per saber si els neologismes del nostre corpus tenen característiques pròpies del coneixement enciclopèdic. D'acord amb les seves dades, en català conté 433.968 articles⁷⁵.

De manera més detallada, la cerca s'ha fet de la manera següent. Els 549 neologismes del corpus s'han buscat en aquestes dues fonts per comprovar si estaven documentats. En el cas que el neologisme es documenti en una de les fonts rep un punt d'acord amb aquest criteri; si es documenta en totes dues fonts, aleshores rep dos punts. Pel que fa a la coincidència dels neologismes amb les entrades de les fitxes, s'han tingut en compte com a coincidents els casos següents:

a) Entrada totalment **coincident**.

(12) *copagament* (copagament)

b) Entrada ponderada com a **sinònim complementari** al Termcat.

(13) *autopromoció* (autopublicitat)

c) Entrada **parcialment coincident**: el neologisme coincideix amb un dels elements d'una entrada polilèxica.

(14) *multiplataforma* (joc multiplataforma), *redefinició* (redefinició de tasques, redefinició de les unitats del SI), *intergovernamental* (Grup Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic)

⁷⁴ Per consultar la informació presentada sobre la Viquipèdia i obtenir-ne de complementària podeu accedir a l'enllaç següent:

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Viquièdia>

⁷⁵ Consulta del 26 d'agost de 2014.

d) Canvia la **categoria gramatical**: la forma està documentada però amb una altra categoria gramatical.

(15) *facilitador*, m (facilitador -a, adj)

e) **Redirecció**: el neologisme consta com a entrada a la Viquipèdia, però no té entrada pròpia, sinó que et redirigeix a una entrada sinònima.

(16) *antiterrorisme* (contraterrorisme, redirigit des d'*antiterrorisme*)

f) **Extensió semàntica** respecte del mot, però manté la forma

(17) *sifonament*⁷⁶

g) **Variació** ortogràfica i/o tipogràfica

(18) *pro-demòcrata* (prodemòcrata)

En canvi, no s'han considerat com a coincidents els casos que mostrem a continuació:

h) **Manlleu** (indica equivalent en català)

(19) *aparcacotxes* (aparcacoches [es]; aparcador de cotxes [ca])

i) **Sinonímia**

(20) *sou base* (salari base)

j) **Forma desestimada**

(21) *formatejar* (formatar); nínxol de mercat (*veta de mercat*)

⁷⁶ En el context observem una extensió semàntica respecte del significat registrat al Cercaterm en l'àmbit de la hidrologia: "A més pressió fiscal, més *sifonament* de recursos cap a les regions 'solidàries'." [Ara, 04/02/2011]

Criteri de coneixement del món		
Indicador	Documentació	Puntuació
Cercaterm	Sí	1
	No	0
Viquipèdia	Sí	1
	No	0
Total: 0-2 punts		

Taula 5. Indicadors del criteri de coneixement del món.

4.4.2. Criteri d'ús

Un altre dels criteris utilitzats per caracteritzar i diferenciar la neologia denominativa de la neologia estilística està relacionat amb l'ús. D'acord amb Loubier (2011) l'ús permet saber si un neologisme està implantat o no i, per tant, ha passat al cabal lèxic. A partir d'aquesta afirmació, l'autora indica que criteris com la freqüència i l'estabilitat aporten informació relacionada amb la implantació d'un neologisme. En l'estudi de l'ús tenim en compte només la freqüència mentre que l'estabilitat constitueix un altre criteri que expliquem més endavant. En aquest sentit, recordem que d'acord amb la bibliografia els neologismes denominatius compleixen aquestes característiques i, en canvi, els estilístics acostumen a ser efímers (Cabré, 1989; Casado Velarde, 2015; Guilbert, 1975).

Pel que fa a la freqüència d'ús dels neologismes, es considera que els neologismes denominatius acostumen a gaudir d'una freqüència perquè es tracta d'unitats 'necessàries' per fer referència a conceptes propis de la realitat en un acte de comunicació, és a dir, es tracta d'una denominació que cal utilitzar per dur a terme una comunicació efectiva sobre el món que ens envolta, perquè no hi ha cap altra denominació, o bé no està fixada o no és prou precisa. En aquest sentit, s'ha definit com una necessitat objectiva. D'altra banda, s'afirma que els neologismes estilístics acostumen a ser unitats efímeres, és a dir, que neixen i moren, de manera que no arriben a mostrar una freqüència d'ús o bé és baixa. Per fer aquesta afirmació es basen en el fet que aquestes unitats s'utilitzen per complir amb una necessitat expressiva d'una situació o un moment

concret, o d'un individu en particular. Per aquest motiu, indiquen que es tracta d'una necessitat subjectiva.

Per estudiar l'ús dels neologismes hem tingut en compte quatre fonts diferents: la base de neologismes de l'Observatori (BOBNEO); dos corpus textuais, Google Acadèmic i el Corpus textual informatitzat de la llengua catalana (CTILC); i, finalment, una obra lexicogràfica, el *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB).

Quant al BOBNEO, es tracta de la base de dades de la qual hem extret els neologismes del nostre corpus de treball. Així doncs, tots els neologismes del corpus estan documentats en aquest indicador com a mínim en una ocasió, perquè n'és l'origen. Ara bé, com que conté dades des de 1989 fins avui, volem observar en quantes ocasions s'ha documentat per veure quina és la seva freqüència. En aquest sentit, cal afegir que aproximadament el 75 % de totes les unitats recollides al BOBNEO són hàpaxs, és a dir, s'han recollit en una ocasió i no s'han tornat a documentar. D'acord amb el treball que es duu a terme a l'Observatori, no es buiden totes les fonts els 365 dies de l'any, sinó que es buiden una sèrie d'exemplars cada mes de cada una de les fonts. Així doncs, es tracta d'una selecció i no de la totalitat dels exemplars. Tot i que en la selecció del corpus vam restringir alguns dels camps, com ara el tipus de buidatge o l'àmbit geogràfic. En aquest cas la cerca s'ha fet en totes les dades en català de 1989 al 2012, de manera que també hem tingut en compte les dades de revistes i buidatge oral, i d'altres varietats del català. En aquest punt, ens interessa estudiar l'ús, per tant, no apliquem restriccions de registre o geolectals.

Quant a Google Acadèmic, hem inclòs aquest corpus perquè, d'una banda, és més ampli que el BOBNEO i, de l'altra, és més restringit que Internet, en general. A diferència del cercador Google, per exemple, aquest corpus no realitza cerques a tot un conjunt ampli de webs, sinó que es limita a la bibliografia especialitzada procedent d'investigacions de l'àmbit acadèmic: articles, tesis, llibres i resums extrets de publicacions acadèmiques, associacions professionals, repositoris en línia, universitats i algunes pàgines web⁷⁷. D'aquesta

⁷⁷ Informació sobre Google Acadèmic disponible a:
<http://scholar.google.es/intl/es/scholar/about.html>

manera, aquest filtre de cerca ens assegura que els resultats han estat revisats i ofereixen més fiabilitat. Pel contrari, si la cerca es realitzés amb el buscador Google, d'una banda, ens oferiria com a resultats alguns dels textos de diaris dels quals s'han extret els neologismes i, de l'altra, tindríem més dificultats per destriar la informació d'acord amb l'origen, ja que hi ha textos amb errors, redactats propis de l'ús de les xarxes socials, etc.

El tercer filtre correspon al CTILC. Aquest corpus es va crear per elaborar posteriorment el *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* que es va iniciar el 1985. Per aquest motiu, recull textos representatius de la llengua escrita en català dels últims temps, que daten des del 1833, els més antics, al 1988, els més actuals, i que acumulen un total de més de 54 milions de paraules. Així doncs, com podem comprovar, no està actualitzat. Tanmateix, hem seleccionat aquest corpus per estudiar el criteri d'ús, perquè hem observat que algunes de les unitats que es recullen com a neologismes lexicogràfics no són noves. A partir d'aquesta font, volem constatar quines són aquestes unitats. Els textos que conformen aquest corpus provenen de textos literaris i no literaris, des de poesia, assaig, teatre i prosa, a tractats, manuals, articles especialitzats i de divulgació, textos legals, premsa diària i altres publicacions periòdiques, com també follets i prospectes, entre d'altres, corresponents a disciplines diverses⁷⁸. A més, com hem indicat, aquest corpus conté textos que daten fins al 1988, de manera que funciona com a relleu del primer filtre, el BOBNEO, que inicia la seva activitat l'any següent, el 1989.

Finalment, l'última font que apliquem en l'estudi d'aquest criteri és el DCVB. Aquesta obra lexicogràfica també es caracteritza pel fet que no està actualitzada. Més concretament, es va iniciar a principis del s. XX per Mossèn Antoni Maria Alcover i l'obra es va enllestir a principis del 1960 per Francesc de Borja Moll. Com indica el seu títol, es tracta d'una obra que engloba la llengua catalana de diferents territoris i, per aquesta fi, les fonts que es van utilitzar era tant la llengua viva com l'escripta⁷⁹. Tot i que aquesta font no ens

⁷⁸ La presentació de les característiques del CTILC s'han extret d'aquest enllaç: <http://ctilc.iec.cat/cis/servlet/StartCISPage?PAGEURL=/CORPUS/presentacio.html>

⁷⁹ Es pot obtenir més informació sobre el DCVB a: <http://dcvb.iecat.net/>

permet documentar un nombre elevat d'unitats hem decidit incloure'n la consulta per identificar els dialectalismes i algunes formes ja usades.

D'acord amb aquests quatre indicadors seleccionats per aplicar el criteri d'ús, cerquem els neologismes del corpus en aquestes fonts per comprovar si es documenten o no. En el cas del BOBNEO, com que tots els neologismes provenen d'aquesta base de dades, tenim en compte si no són hàpaxs, és a dir, si es documenten com a mínim amb dues ocurrències. Així doncs, si un neologisme es documenta tant a Google Acadèmic, al CTILC i al DCVB, i, a més, presenta més d'una ocurrència al BOBNEO, obté 4 punts. En l'altre extrem, si no es documenta en cap de les tres fonts i només s'ha recollit en una ocasió al BOBNEO obté 0 punts.

Criteri d'ús		
Indicador	Documentació	Puntuació
BOBNEO	Amb repeticions	1
	Sense repeticions	0
Google Acadèmic	Sí	1
	No	0
CTILC	Sí	1
	No	0
DCVB	Sí	1
	No	0
Total: 0-4 punts		

Taula 6. Indicadors del criteri d'ús.

4.4.3. Criteri d'estabilitat

Si tenim en compte la primera vegada que es va documentar un neologisme, la freqüència d'aparició en un període determinat i el nombre d'anys en què s'ha documentat fins ara obtenim informació sobre l'estabilitat en l'ús que presenta una unitat. En un extrem, si es tracta d'un neologisme molt freqüent al llarg de tot el període estudiat, podem afirmar que es tracta d'una paraula que ha passat al cabal lèxic, és a dir, s'ha implantat en l'ús, i segurament té un valor denominatiu. En l'altre extrem, si només s'ha documentat una sola vegada, però ja fa 10 anys, tot indica que és un mot efímer i, per tant, és possible que tingui valor estilístic. En aquest sentit, el criteri

de freqüència és important, però no és suficient perquè un nombre d'ocurrències elevat es pot concentrar en un període molt breu. Aquest fet pot indicar que una paraula va ser molt usada durant un temps en relació amb temes d'actualitat o de moda, però després va caure en desús.

D'acord amb el criteri d'estabilitat, estudiem els neologismes del corpus a partir del BOBNEO. En aquest punt restringim els criteris de cerca perquè funcioni d'una manera més sistemàtica i uniforme⁸⁰. Així doncs, per definir el registre i l'àmbit geolectal hem tingut en compte les fonts dels diaris següents: *Ara*, *Avui*, *Diari de Barcelona*, *El Periódico*, *El Punt*, *La Vanguardia* i *Nou Diari*. Aquests diaris no s'han buidat en el mateix període, perquè alguns han desaparegut i s'han substituït per d'altres que han anat apareixent en la premsa diària en català. Inicialment, el 1989 es buidava l'*Avui* i el *Diari de Barcelona*. Quan aquest darrer va desaparèixer, es va substituir pel *Nou Diari*, i ara el substitueix *El Periódico de Catalunya* en català (Observatori de Neologia, 2004b). Així doncs, durant un temps es buida *El Periódico* i l'*Avui*, però quan apareix l'*Ara*, al 2010 i, més endavant, *La Vanguardia* en català, també s'hi afegeixen. El 2011 el diari *Avui* i *El Punt*, es fusionen i es continua buidant en substitució de l'*Avui*.

A partir d'aquestes restriccions, es cerquen els neologismes en la base de dades i a partir d'un cronograma de 1989 a 2012 s'apunten quins anys i amb quantes ocurrències s'ha documentat cada un dels neologismes. Finalment, se suma el total d'ocurrències del període.

Criteri d'estabilitat	
Indicador	Documentació
BOBNEO	Distribució ocurrències: anys i nombre

Taula 7. Indicadors del criteri d'estabilitat.

D'acord amb l'estudi titulat *Les paraules noves: criteris per detectar i mesurar els neologismes* (Cabré i Estopà, 2009), hem aplicat la taula següent per analitzar l'estabilitat dels neologismes del corpus. D'una banda, tenim en compte quants anys s'han recollit els neologismes en la base de dades de l'OBNEO entre 1989 i 2012.

⁸⁰ Conjunt uniforme de diaris buidats pel node Barcelona des de 1989 fins ara de forma regular i ininterrompuda.

De l'altra, fem un recompte del nombre d'ocurrències que presenten durant aquest període. A diferència de la taula presentada a Cabré i Estopà (2009), hem afegit un camp més que consisteix a indicar quan s'han documentat al BOBNEO només una vegada i, per tant, es consideren hàpaxs.

Anys	Ocurrències	Puntuació
1 any	1 vegada	0
2 a 4 anys	2-4 vegades	1
5 a 9 anys	5-9 vegades	2
10 anys o més	10-29 vegades	3
	més de 30 vegades	4
Total: 0-4 punts		

Taula 8. Indicadors desglossats del criteri d'estabilitat.

Com es presenta en aquesta taula, d'una banda, es fa un recompte del nombre d'anys en què el neologisme apareix documentat en el corpus i, de l'altra, es calcula el nombre d'ocurrències que presenta. Cal tenir en compte que en un mateix any pot aparèixer més d'una vegada. Per aquest motiu, valorem els dos paràmetres.

Com hem dit, les unitats del corpus provenen tant del buidatge manual com del semiautomàtic. Tanmateix, alguns neologismes no es poden detectar amb el buidatge semiautomàtic. En el nostre corpus de treball, aquest és el cas dels neologismes formats per sintagmació i dels neologismes formats per composició patrimonial en què els components estan separats per un espai⁸¹. Així doncs, aquestes unitats només es poden recollir amb el buidatge manual. Aleshores, si comparem la freqüència d'aparició d'aquestes unitats amb els mots que es poden detectar amb els dos tipus de buidatge és possible que mostrin una freqüència més baixa. Per aquest motiu, a

⁸¹ El buidatge semiautomàtic amb l'eina Buscaneo utilitza com a filtre d'exclusió la llista de lemes flexionats dels diccionaris de referència (GDLC i DIEC2). Aleshores, les unitats documentades als textos que ja es troben registrades en aquesta llista d'exclusió no s'ofereixen com a candidats a neologismes. En el cas de les unitats polilèxiques com les que hem exposat (sintagmàtics i compostos patrimonials amb espai), l'eina no detecta que aquests dos elements formen una mateixa unitat i, per tant, els agafa per separat. Per aquest motiu, si un o els dos elements ja estan documentats per separat a la llista extreta dels diccionaris no els ofereix com a candidats a neologisme. Tot i les limitacions, cal tenir en compte que el buidatge semiautomàtic permet buidar aproximadament 100 neologismes en 5 hores de feina mentre que amb el manual són necessàries unes 20 hores.

part d'estudiar el nombre d'ocurrències en tot el període del corpus com també els anys d'aparició, calculem l'índex de freqüència i d'anys amb dades diferents. En el cas de les unitats que només es poden detectar amb el buidatge manual, la xifra total per la qual dividim les ocurrències del neologisme correspon a les dades de buidatge manual, mentre que en la resta de neologismes la xifra que tenim en compte correspon al total del corpus manual i semiautomàtic.

Per tenir informació equilibrada de tots els neologismes apliquem el càlcul següent als neologismes sintagmàtics i als compostos polilèxics amb un espai entremig de les dues unitats:

$$\frac{100.769 \text{ (xifra total)}}{89.862 \text{ (buidatge manual)}} \times \text{ocurrències / anys neologisme}$$

Aquest nombre total de neologismes es calcula diferent d'acord amb el tipus de neologismes. En més detall, en el cas de la sintagmació i dels compostos patrimonials amb espai, la xifra de referència és només la del buidatge manual mentre que en la resta de neologismes correspon al total de la suma del buidatge manual amb el semiautomàtic.

Tipus de buidatge ⁸²	Ocurrències amb repeticions
Buidatge manual	89.862
Buidatge semiautomàtic	10.907
Total	100.769

Taula 9. Valors per calcular l'índex d'estabilitat (1989-2012).

En el cas del neologisme sintagmàtic *full de ruta*, que es documenta en 13 ocasions i durant 7 anys el càlcul és el següent:

(20) *full de ruta* (ocurrències):
 $(100.769 / 89.862) * 13 = 14,6$

(21) *full de ruta* (anys):
 $(100.769 / 89.862) * 7 = 7,9$

⁸² El nombre d'ocurrències del buidatge manual és superior al buidatge semiautomàtic perquè el primer tipus de buidatge es realitza des de l'inici del projecte (1989), però el buidatge semiautomàtic es va iniciar a mitjan 2007.

La xifra resultant és la que tenim en compte per classificar els neologismes d'acord amb la Taula 8.

4.4.4. Criteri de novetat

Alguns autors indiquen que l'ús de marques tipogràfiques està més relacionat amb la neologia estilística, tot i que a la premsa no es detecta un ús elevat d'aquest tipus de marques (Cabré, 1990; García Platero, 1996). D'altra banda, les marques metadiscursives també s'han concebut com un mesurador de normalitat (Faura, 1998).

Quant a les marques tipogràfiques, s'utilitzen per destacar mots o fragments del text. En aquest sentit, a continuació descrivim aquestes marques d'acord amb Mestres, Costa, Oliva i Fité (1995/2009), i també Coromina (2008) i *El País* (2014), perquè aquests últims se centren en el gènere periodístic:

- a) **Cometes:** donen un èmfasi especial o un segon sentit a una paraula, la marquen quan és un manlleu i indiquen que es tracta del significat, traducció o equivalent d'un mot o expressió.
- b) **Cursiva:** introdueix un èmfasi especial en un mot o fragment perquè destaquin, indica un sentit metalingüístic o expressa que estan mal escrits, que són vulgars o d'argot; Coromina (2008) afegeix que també s'utilitza per donar un doble sentit a un mot o expressió, o bé quan provenen d'una altra llengua (funció que realitzen les cometes), mentre que *El País* (2014) detalla que s'usa en el cas dels neologismes perquè, com que no s'han difós en l'ús, cal explicar-los.
- c) **Negreta:** Mestres, Costa, Oliva i Fité (1995/2009: 112) indiquen que no s'ha d'utilitzar per destacar elements d'un text perquè aquesta funció la duu a terme la cursiva; tanmateix, admeten que en algunes publicacions periòdiques es pot emprar per a funcions molt específiques, com ara destacar un nom de persona, entre d'altres.

- d) **Parèntesis:** indiquen aclariments o observacions complementàries i, a vegades, poden tenir relació sintàctica amb el fragment en què es troben.
- e) **Guions:** introdueixen en forma d'incís un fragment sobre el qual es vol cridar l'atenció en forma d'informació addicional, aclariment o ironia; són més utilitzats en gèneres d'opinió.

Així doncs, si el neologisme presenta una d'aquestes marques tipogràfiques en el context d'ús seleccionat aleatòriament, l'hem marcat i rep 1 punt. També tenim en compte si presenta més d'una marca. En aquests casos, l'hem identificat amb dues marques, però en el recompte final només compta com un únic punt. En el cas que no presentin cap marca tipogràfica reben 0 punts.

D'acord amb Faura (1998: 223) el metadiscurs és un recurs que s'utilitza per marcar que el locutor és conscient que es produeix una certa novetat en el discurs, en aquest cas, l'ús de neologismes, en relació amb la inestabilitat, que pot ser morfològica, conceptual, semàntica o pragmàtica:

Les marques metadiscursives que acompanyen segons quins neologismes suposen que existeix una mena de 'mesurador de la normalitat' d'un neologisme i, a diferència de la simple connotació metalingüística, apareixen quan l'emissor és conscient de la novetat.

L'autora indica que, a part de l'ús de marques tipogràfiques, hi ha altres elements que s'utilitzen per marcar la innovació lèxica del discurs. Així doncs, hem cercat els elements següents en l'oració en què s'integra el neologisme perquè si va acompanyat de marques d'aquest tipus té més possibilitats que es tracti d'una unitat expressiva encara que, aquests elements, com que expressen novetat, també es poden utilitzar per marcar els neologismes denominatius que presenten un grau alt de novetat (recents).

- a) **Suport gramatical:** es tracta d'expressions que marquen que s'és conscient de la novetat del mot al qual acompanyen, com ara *que aquí anomenen, han batejat com, conegut com, etc.*

- b) **Glossa:** explicació aclaridora de la significació d'un mot o expressió.⁸³
- c) **Perífrasi:** frase o sintagma equivalent a un mot que s'utilitza per aclarir el significat.
- d) **Sinonímia:** en el context del neologisme s'especifica un mot equivalent que en algunes ocasions està marcat amb una marca tipogràfica (parèntesis o guionets) o de reformulació (*és a dir, més ben dit, etc.*).

Si en el context dels neologismes s'utilitza algun dels elements metadiscursius mencionats, el neologisme rep 1 punt mentre que si no apareix cap d'aquests elements rep 0 punts.

Criteri de novetat		
Indicador	Documentació	Puntuació
Marques tipogràfiques	No	0
	Sí	1
Marques metadiscursives	No	0
	Sí	1
Total: 0-2 punts		

Taula 10. Indicadors del criteri de novetat.

4.4.5. Criteri de posició discursiva

El criteri de posició discursiva està estretament relacionat amb les funcions del llenguatge. Aquest criteri es basa en l'afirmació següent: si un neologisme s'ha creat amb una finalitat de tipus estilístic, aquest aspecte es pot veure reflectit en el tipus de discurs en què s'ha integrat, tant pel que fa a la posició discursiva, és a dir, la part del discurs en què s'inclou un neologisme, com també amb el gènere del text.

⁸³ La glossa, com també les perífrasis o els sinònims poden anar acompanyats de marques de reformulació del tipus *és a dir, que són, terme que*, etc. Aquestes marques de reformulació en si no computen en aquesta anàlisi perquè ja tenim en compte la paràfrasi a la qual acompanyen. En canvi, els elements de suport gramatical no contenen una paràfrasi.

Com explica Sablayrolles (2000: 369-372) l'objectiu d'alguns neologismes de premsa és cridar l'atenció del receptor perquè llegeixi o pari atenció a un text. Així doncs, per crear aquest efecte situen aquest tipus d'unitats en algun dels títols de les notícies. En canvi, els neologismes que es troben en el cos de la notícia tenen una funció de focalització. Per aquest motiu, tenim en compte en quina part de la notícia se situen els neologismes del corpus (Calsamiglia, 1997; Escandell-Vidal, 2014; Jorques, 2000) d'acord amb *El País* (2014):

- a) **Títol en portada:** primera plana del diari.
- b) **Titular:** títol principal i element fonamental d'una notícia, serveix per captar l'atenció del lector i informar-lo del contingut.
- c) **Títols secundaris:** engloba l'avantítol i el subtítol, és a dir, el títol situat abans o a sota del títol principal, tots dos complementaris.
- d) **Entrada:** primer paràgraf d'una notícia que serveix com a resum, però funciona de manera autònoma i es destaca en lletra més gran.
- e) **Intertítol:** situat entre paràgrafs en el cos de la notícia, avança informació.
- f) **Cos de la notícia:** desenvolupament del contingut de la notícia.

Així doncs, els neologismes del corpus s'han classificat d'acord amb la part de la notícia en què apareix en aquesta unitat⁸⁴. A partir d'aquí, com que la funció de cridar l'atenció s'ha relacionat més estretament amb els títols, però, en canvi, en el cos de la notícia tenen una funció de focalització, en el recompte quantitatiu del criteri d'expressivitat només es comptabilitzen amb 1 punt els neologismes situats en els camps *a-e*, però no en el camp *f*, corresponent al cos.

⁸⁴ En el cas que els neologismes es documentin tant en un títol com en el cos de la notícia, en l'anàlisi prioritzem el fet que es documentin en el títol, però seleccionem una oració del cos de la notícia perquè proporciona més context per comprendre el significat de la unitat nova.

Pel que fa a la secció del diari en què es documenta el neologisme, valorem si el fragment en què es troba el neologisme està introduït per un autor que no forma part de la redacció del diari. En aquest punt hem inclòs els articles de la secció d'opinió, les columnes fixes de tipus editorials, les cartes al director, les respostes dels participants en una entrevista i les citacions de tercers en una notícia, és a dir, les declaracions. En tots aquests casos, els autors no es regeixen per les mateixes normes d'estil que la resta de redactors, ja que no han de seguir les guies del diari i, per tant, disposen de més llibertat.

A més, cal tenir en compte que els textos que s'emmarquen en aquestes seccions tenen una finalitat diferent a la resta de notícies, cròniques i reportatges. Per una banda, les notícies tenen com a finalitat informar de manera objectiva sobre uns fets i el redactor no s'inclou en el text. En canvi, els articles de la secció d'*Opinió*, les editorials i les cartes al director, a part d'informar sobre l'actualitat, els autors donen la seva opinió sobre el tema i ofereixen arguments a favor o en contra. En aquesta mateixa línia, en les entrevistes i les citacions, els comunicats es poden fer de forma oral i després passar-los al paper, de manera que el resultat no està estudiat i organitzat de la mateixa manera. Així mateix, si alguns diaris rebutgen l'ús conscient de neologismes per part dels seus redactors, en aquest tipus de seccions és més probable utilitzar neologismes per a un ús expressiu i per cridar l'atenció, com també perquè l'autor sigui més visible en el text.

Per tant, si el neologisme es troba en una de les seccions indicades rep 1 punt, mentre que si no es troba en una d'aquestes seccions no en presenta cap.

En relació amb tots dos indicadors, el neologisme pot obtenir 2 punts si es documenta en un dels títols i en una de les seccions classificades. Si només hi intervé un dels dos factors, aleshores obté 1 punt. Finalment, si no es documenta en els títols ni en una de les seccions especificades rep 0 punts.

Criteri de posició discursiva		
Indicador	Documentació	Puntuació
Títol	No	0
	Sí	1
Secció	No	0
	Sí	1
Total: 0-2 punts		

Taula 11. Indicadors del criteri de posició discursiva.

4.4.6. Criteri de context discursiu

L'expressivitat també es pot veure reflectida en altres elements del context que acompanyen el neologisme. Per una banda, alguns d'aquests elements que també apareixen en el text poden tenir una finalitat expressiva, afectiva i subjectiva, i, en aquest sentit, l'autor ha decidit incloure el neologisme perquè aporta un to expressiu o lúdic.

Un altre dels aspectes presents en la bibliografia sobre l'estudi de l'expressivitat en el lèxic és l'ús d'unitats col·loquials en el discurs, com també d'elements de caràcter pseudoliterari (Guerrero Salazar, 2006: 1.378-1.379). Per aquest motiu, hem buscat en els contextos dels neologismes analitzats l'ús de col·loquialismes, figures retòriques i l'adjectiu ornamental (Payrató, 1988/1996). En aquest sentit, cal tenir en compte que el fet que apareguin aquests elements en textos de premsa és destacable perquè les guies d'estil (*El País*, 2014, entre d'altres) indiquen que no s'han d'utilitzar termes vulgars o adjectius⁸⁵ que no afegixin informació.

En relació amb el llenguatge expressiu, tenim en compte aquests dos elements:

⁸⁵ “El uso de los adjetivos calificativos debe restringirse en los géneros más puramente informativos en que prima la objetividad. En este supuesto solo se admiten los adjetivos que añadan información [...]. En otros géneros, como reportajes y entrevistas, los calificativos pueden ser un elemento enriquecedor, siempre que cumplan una misión descriptiva y no incluyan juicios de valor.” (*El País*, 2014: 172)

- a) **Col·loquialismes:** el context conté paraules o expressions marcades als diccionaris com a col·loquials, populars o vulgars⁸⁶, també s'inclouen els mots propis de l'argot, insults, eufemismes, frases fetes i refranys, augmentatius i diminutius, equívocs, locucions expressives en castellà o interferències, i mots emfàtics, independentment de si es documenten als diccionaris consultats.
- b) **Signe d'exclamació:** l'oració conté una frase exclamativa marcada amb un signe d'admiració.

Pel que fa al llenguatge pseudoliterari, analitzem els dos elements següents:

- a) **Figures retòriques:** trobem metàfores, metonímia, personificació, comparació, al·legoria, hipèrbole (marcada o no als diccionaris), antítesi, ironia, preguntes retòriques i paral·lelisme formal.
- b) **Adjectiu ornamental:** l'adjectiu no ocupa la posició prototípica després del substantiu, és a dir, com a adjectiu qualificatiu, sinó que se situa davant perquè duu a terme una funció explicativa o amb una voluntat literària.

Per a cada un dels neologismes i el context corresponent identifiquem els mots o expressions que compleixen les característiques descrites relacionades amb l'expressivitat i el llenguatge literari. En el primer cas, donem un valor numèric d'un punt si s'ha detectat un col·loquialisme i un punt si conté un signe d'exclamació. En el segon cas, també comptem un punt si el fragment conté alguna figura retòrica i un altre punt si conté un adjectiu ornamental. Per tant, pot obtenir fins a un màxim de 4 punts independentment de si conté més d'una figura retòrica o mot col·loquial.

⁸⁶ Els diccionaris que hem consultat són el GDLC i el DIEC2. Per identificar les paraules i expressions d'ús col·loquial s'ha consultat el *Diccionari del català col·loquial* (Salvanyà, 2009). No valorem en el recompte, les unitats metafòriques lexicalitzades (recollides als diccionaris) com tampoc les locucions ja registrades a les obres lexicogràfiques, però no marcades, perquè han perdut tret ja que han quedat fixades en l'ús.

Per acabar, tenim en compte el grau de presència de l'autor del text. D'acord amb la classificació dels gèneres periodístics d'*El País* (2014) cal tenir en compte que hi ha gèneres que prototípicament es caracteritzen per una presència del periodista més o menys alta. En aquesta línia, indica que en els continguts d'informació prevalen els fets; en els d'interpretació, el marc en el qual es produeixen aquests fets; i, en els d'opinió, el judici d'aquests fets⁸⁷. Per detectar la presència del redactor valorem si el discurs està escrit en primera persona del singular o del plural i, només en els casos en què així sigui, entrem a valorar si s'utilitza un verb dels anomenats de sentiment o d'afecte. Si es dóna la primera circumstància, se suma un punt i, si es donen totes dues, se sumen dos punts.

Criteri de context discursiu		
Indicador	Documentació	Puntuació
Llenguatge col·loquial	No	0
	Sí	2
Llenguatge pseudoliterari	No	0
	Sí	2
Dixi d'emissor	No	0
	Sí	2
Total: 0-6 punts		

Taula 12. Indicadors del criteri de context discursiu.

4.4.7. Anàlisi dels aspectes lingüístics

En la bibliografia sobre els conceptes *neologia denominativa* i *neologia estilística* hem vist que els neologismes del primer tipus acostumen a mostrar formes descriptives, adequades, correctes i, en definitiva, productives que designen un referent concret mentre que els neologismes amb valors estilístics tendeixen a mostrar formes originals, que criden l'atenció i són el resultat de regles no productives, perquè són fruit d'una motivació expressiva, afectiva o subjectiva.

⁸⁷ En la classificació d'*El País* (2014: 45-46) els continguts s'agrupen de la següent manera segons la presència del redactor de menor a major: informació (notícia, documentació, entrevista de declaracions i reportatge informatiu); interpretació (crònica, entrevista perfil, entrevista de suplementos, reportatge interpretatiu i anàlisis); i, opinió (crítica, cartes al director i comentaris, article, columna, tribuna, blog i editorial).

Com indica Rainer (2002: 283), per oferir una anàlisi sistemàtica sobre la creativitat lèxica i, per tant, de la productivitat dels neologismes resultants, cal partir d'una descripció prèvia del sistema completa i acurada. L'autor afegeix que, si no és així, el contrast respecte de la norma no resulta suficientment sistemàtic i fiable. Per aquest motiu, l'anàlisi dels aspectes lingüístics no es duu a terme com un criteri amb indicadors objectivables i mesurables de forma quantitativa, sinó que una vegada hem aplicat de forma conjunta els criteris anteriors i hem filtrat les dades segons si presenten valors prototípicament denominatius, estilístics, de tots dos tipus o bé no prototípics d'aquests valors, descrivim les unitats resultants.

Aquesta anàlisi té en compte tres elements. En primer lloc, per a cada un dels filtres s'agrupen els neologismes d'acord amb el mecanisme de formació. A continuació, en l'anàlisi qualitativa pròpiament dita, s'esmenten alguns aspectes rellevants pel que fa als elements que formen la unitat, segons si són esperables o si es desvien de les regles establertes, i també es relaciona amb els valors estilístics i denominatius segons si conté elements expressius o bé identifica el referent de forma adequada, etc. En darrer lloc, analitzem quantitativament un conjunt tancat d'elements de formació relacionats amb els neologismes amb valors estilístics.

En primer lloc, en relació amb la prefixació analitzem si el neologisme conté un prefix gradatiu, perquè acostumen a mostrar una intenció intensificadora o valorativa (Observatori de Neologia, 2004a: 110-111). Quant a la prefixació i la sufixació, també hi ha afixos productius que acostumen a mostrar una desviació respecte de les regles establertes. Per una banda, es tracta d'*-isme* i *-ista*, perquè s'ha observat que s'uneixen a bases pròpies del llenguatge comú i familiar com a *buenismo* i *mamista* (Bernal i Sinner, 2013: 488) i també *pseudo-*, perquè es fa servir amb una connotació negativa més enllà del significa de 'falsedat', per exemple, *pseudointel·lectual* (Observatori de Neologia, 2004a: 109).

En relació amb les formes cultes, sembla que les formes que indiquen 'gran' com *macro-* i *mega-*, i les que indiquen 'petit' com *micro-* i *mini-* també poden mostrar un efecte intensiu i valoratiu en relació amb la creació de neologismes de tipus estilístic (Llopart-Saumell, Gené i Pozuelo-Ollé, 2016). A més, s'ha observat que la

forma sufixada *-oide* a vegades s'utilitza de forma no esperable perquè s'uneix a mots de la llengua general com a *sentimentaloide* (Observatori de Neologia, 2004a: 126).

Pel que fa a altres tipus de formació, tenim en compte si es tracta de formes híbrides perquè estan formats per bases de més d'una llengua, és a dir, que contenen un castellanisme o un mot en anglès. En aquest cas, però, només valorem les unitats manllevades no documentades als diccionaris de referència en català (GDLC i DIEC2). D'altra banda, en relació amb els noms propis, alguns dels neologismes resultants presenten formes transgressores, però no en relació amb els gentilicis, sinó amb alguns antropònims, topònims i en relació amb marques registrades o organitzacions de diferents tipus (Barrera, Colell i Freixa, 2002). Per acabar, tenim en compte si el neologisme conté bases considerades vulgars, populars, col·loquials, d'argot, etc.

Element	Exemples
Prefixos gradatius	<i>arxi-, extra-, hiper-, infra-, semi-, super-, ultra-</i> ⁸⁸
Afixos amb canvi semàntic	<i>-isme, -ista, pseudo-</i>
Formes cultes	<i>macro-, mega-, micro-, mini-, -oide</i>
Formes híbrides	Combina bases de més d'una llengua
Elements valoratius	Conté mots vulgars, populars, d'argot, col·loquials, etc.
Noms propis	Antropònims, topònims, entre d'altres

Taula 13. Elements de l'anàlisi dels aspectes lingüístics.

4.5. Altres qüestions metodològiques: el context d'ús

Com indiquem en una nota al peu en relació amb el context d'ús del neologisme, cadascun dels contextos s'ha seleccionat de forma aleatòria. Pel que fa als criteris explicats en la metodologia, cal tenir present que tenim en compte tant l'oració en què es troba el

⁸⁸ Tanmateix, d'acord amb l'Observatori de Neologia (2004a: 112) alguns prefixos gradatius se situen més a prop del grau neutre. Per aquest motiu, no tenim en compte alguns d'aquests prefixos. Es tracta dels següents: *quasi-, re-, sobre-, sots-* i *sub-*.

neologisme com l'article i la secció en què s'insereix aquest context per dur a terme una sèrie d'observacions relacionades amb la paraula en qüestió. El context i el cotext en què es troba la unitat estudiada conté informació útil en relació amb la motivació del neologisme, és a dir, els valors denominatius i estilístics de la unitat.

En aquest sentit, cal tenir present una sèrie d'aspectes. En general, els contextos en què s'han documentat aquestes unitats a l'Observatori de Neologia a través de la premsa són una mostra representativa, però no exhaustiva, de l'ús que es fa d'aquestes unitats noves. Alguns dels 549 neologismes del corpus que van aparèixer en la premsa catalana diària entre el 2010 i el 2012 només s'han documentat una sola vegada a l'Observatori i, per tant, són hàpaxs (*turcòfon*). Altres unitats, s'han documentat fins i tot més d'un centenar de vegades (*ecosocialista*). Hi ha unitats que fins ara només s'havien documentat una vegada, però en anys posteriors als estudiats (a partir de 2013), s'han tornat a recollir (*apli*). Així doncs, hi ha neologismes que contenen un centenar de contextos i d'altres que només en tenen un de registrat. Tanmateix, gairebé en tots els casos, aquests fragments no són els únics en què han aparegut a la premsa i, encara que aconseguíssim tots els fragments en què es documenten en unes determinades fonts, no serien els únics textos escrits que els contindrien.

Cal tenir en compte que si analitzéssim tots els contextos dels neologismes del corpus que s'adscriuen als camps utilitzats per seleccionar les 549 unitats diferents (àmbit geogràfic, data de publicació, tipus de buidatge, etc.) obtindríem 1.119 contextos. I si volguéssim tenir en compte tots els contextos amb aquests criteris des del 1989 hi ha un total de 4.988 contextos. A part de la dedicació necessària per estudiar un nombre de dades tan gran, també hi ha altres dificultats que cal valorar.

El fet d'estudiar contextos diferents en relació amb cada un dels neologismes que no són hàpaxs faria que trobéssim resultats diversos pel que fa als criteris esmentats. És possible que en els tres contextos diferents d'un mateix neologisme apareguin marques tipogràfiques i que en un altre neologisme amb nou contextos no n'aparegui cap. També és possible que en el primer cas, totes les unitats apareguin en la secció d'opinió i, en el segon cas, en una notícia. Ara bé, en molts dels casos hi haurà disparitat, i un

neologisme amb set contextos diferents en pot tenir un amb marques tipogràfiques i un altre amb una marca metadiscursiva. Aleshores, pel que fa a la posició discursiva, en podem trobar un a la secció d'*Opinió*, un altre en una entrevista i la resta en notícies. Aquests exemples hipotètics corresponen a alguns casos possibles, però les combinacions serien múltiples i variades. D'altra banda, un hàpax només disposarà d'un context i, per tant, tindrem una sola distribució.

En definitiva, encara que seguíssim aquests passos i calculéssim percentualment el pes que té cada un d'aquests indicadors en els neologismes corresponents, tindria una significativitat diferent si el neologisme compta amb un sol context, amb dos o tres, o amb vint-i-nou. Per tant, en la proposta que presentem hem optat per seleccionar un context de forma aleatòria corresponent al període estudiat (2010-2012) i en el cas dels hàpax, hem utilitzat l'únic context disponible. Aquesta opció no presenta resultats exhaustius de l'ús del neologisme perquè només valorem una mostra per analitzar la motivació del neologisme, però tot i les limitacions, ens proporciona una informació que, com ja indica Escandell-Vidal (1996: 32) en relació amb l'anàlisi de la comunicació, és de tipus probabilística⁸⁹. Com hem vist en el capítol sobre anàlisi del discurs (vegeu apartat 3.4), per a l'estudi d'un enunciat i, per extensió, de les unitats que la conformen, cal tenir en compte la situació comunicativa concreta en què es produeix.

4.6. Síntesi

A continuació presentem una síntesi dels criteris que hem aplicat amb els indicadors corresponents per a cada un d'ells i, per acabar, mostrem la puntuació màxima que es pot obtenir en cada apartat.

⁸⁹ Indiquem que es tracta de resultats de tipus probabilístic perquè encara el resultat és aleatori perquè l'elecció del context també ho és, en el total de resultats veurem que amb l'aplicació dels diferents criteris s'observa una correlació entre les puntuacions obtingudes amb altres criteris i els obtinguts amb el criteri 5 i 6 de context discursiu i posició discursiva.

Críteris	Indicadors	Puntuació màxima
1. Críteri de coneixement del món	1.1. Cercaterm 1.2. Viquipèdia	2 punts
2. Críteri d'ús	2.1. BOBNEO 2.2. Google Acadèmic 2.3. CTILC 2.4. DCVB	4 punts
3. Críteri d'estabilitat: anys / ocurrencies	3.1. 1 3.2. 2 a 4 3.2. 5 a 9 3.3. 10 a 29 3.4. més de 30 (només en ocurrencies)	3 / 4 punts
4. Críteri de novetat	4.1. Marques tipogràfiques - cometes - cursiva - negreta - parèntesis - guions d'incís 4.2. Marques metadiscursives - suport gramatical - glosa - perífrasi - sinonímia	2 punts
5. Críteri de posició discursiva	5.1. Part notícia - títol en portada - titular - títols secundaris - entrada - intertítol 5.2. Secció - opinió - editorial - carta al director - entrevista - declaracions	2 punts

6. Criteri de context discursiu	6.1. Llenguatge col·loquial - col·loquialismes - signe d'exclamació 6.2. Llenguatge pseudoliterari - figures retòriques - adjectiu ornamental 6.3. Dixi d'emissor - 1a persona - verb de sentiment (només si 1a p.)	6 punts
---------------------------------	---	---------

Taula 14. Criteris i indicadors emprats.

Aquests criteris s'apliquen per separat a cada un dels 549 neologismes del corpus. D'aquesta manera, una vegada hem observat si es documenten, indiquem si es registren o no. Aleshores, si es registren, sumem els punts corresponents a cada criteri per separat.

A continuació podem veure una mostra de la base de dades de neologismes d'aquest treball una vegada hem aplicat els criteris descrits més amunt.

1	Entrada	Categoria gramatical	Criteris							
			1. coneixement del món	2. ús	3. estabilitat: anys	3. estabilitat: freq.	4. novetat	5. posició discursiva	6. context discursiu	
2										
3	abisme fiscal	m	0	0	0	0	1	1	0	
4	acolloniment	m	0	3	1	1	0	1	1	
5	actiu tòxic	m	0	2	1	1	0	1	0	
6	actor-cantant	m	0	1	1	1	0	0	0	
7	aerolínia	f	2	2	3	4	0	1	0	
8	afutbolístic -a	adj	0	0	0	0	0	1	2	
9	agregador	m	2	4	0	0	2	0	0	
10	agropastoral	adj	0	3	1	1	0	0	0	
11	aiguagim	m	1	2	0	0	0	0	0	
12	aigües obertes	loc	2	1	0	0	0	0	1	
13	alarma social	f	1	2	0	0	1	1	0	
14	albiceleste	f	1	2	3	4	0	0	0	
15	alta costura	f	2	3	1	1	0	1	1	
16	amor-odi	m	0	3	1	1	0	0	1	
17	antiautonomista	adj	0	3	3	3	0	1	0	
18	anticapitalista	adj	1	3	3	3	0	0	0	
19	anticinema	adj	0	2	0	0	0	1	0	
20	anticipador -a	adj	0	3	0	0	0	0	0	
21	anticorrupció	adj	0	2	3	4	0	0	0	

Figura 4. Mostra dels criteris aplicats.

Més endavant, analitzem els resultats de forma articulada, és a dir, ordenant les puntuacions de cada un dels criteris i aplicant filtres per obtenir uns resultats determinats. Per exemple, tots els que es documenten amb el criteri de coneixement del món (1 punt o més) i no es documenten ni amb el criteri de novetat, ni amb el de posició discursiva i de context discursiu (0 punts).

1	Entrada	Categoria gramatical	Criteris							
			1. coneixement del món	2. ús	3. estabilitat: anys	3. estabilitat: freq.	4. novetat	5. posició discursiva	6. context discursiu	
2										
3	prima de risc	f	2	2	0	0	0	0	0	0
25	radiocontrol	m	1	2	1	1	0	0	0	0
34	recollida selectiva	f	2	2	1	1	0	0	0	0
40	reflectant	adj	1	3	1	2	0	0	0	0
42	reinterpretació	m	1	3	2	3	0	0	0	0
54	salafista	adj	2	2	2	4	0	0	0	0
69	sobreocupació	f	1	2	2	2	0	0	0	0
81	subestatal	adj	1	2	3	3	0	0	0	0
82	subseu	f	1	3	3	3	0	0	0	0
99	targeta vermella	f	2	3	1	1	0	0	0	0
106	teleoperador	m	1	2	2	2	0	0	0	0
109	terra batuda	f	2	3	2	2	0	0	0	0
115	tovalloleta humida	f	1	2	0	0	0	0	0	0
118	trencar el servei	v tr	1	1	0	0	0	0	0	0
121	treure ferro	loc	1	2	1	1	0	0	0	0
126	túnel de rentat	m	1	2	0	0	0	0	0	0
136	veguerial	adj	2	2	0	1	0	0	0	0
141	via ràpida	f	1	3	1	1	0	0	0	0
144	videocàmera	f	2	2	3	3	0	0	0	0
151	vuitmil	m	1	2	1	1	0	0	0	0

Figura 5. Mostra dels filtres aplicats en els criteris.

En la Figura 5 podem veure que s'han aplicat els diferents filtres mencionats en el criteri 1, 4, 5 i 6. Per aquest motiu, a la llista només apareixen els neologismes que compleixen aquestes condicions i els números de la columna esquerra no són correlatius⁹⁰.

⁹⁰ En la part superior dels títols de cada una de les columnes es pot observar el símbol de filtre del programa Excel .

5. ANÀLISI QUANTITATIVA DE LES DADES

Que no os engañen: hacer running
cansa lo mismo que ir a correr.

@runerenfurecido, 12/06/2014

A continuació presentem els resultats quantitativs obtinguts en l'anàlisi dels criteris detallats en la metodologia i seleccionats d'acord amb la bibliografia sobre *neologia denominativa* i *neologia estilística* per descriure i caracteritzar els neologismes d'acord amb la seva funció comunicativa.

5.1. Descripció de les unitats del corpus

Per començar, mostrem una descripció inicial dels 549 neologismes que conformen el corpus d'aquest treball. Les dades que aportem són en relació amb els anys en què es van documentar les unitats en el període estudiat (2010-2012), la categoria gramatical que porten a terme en el context d'ús seleccionat (i registrat a l'Observatori de Neologia) i, finalment, la font de premsa en què es van documentar d'acord amb les publicacions diàries que s'han buidat⁹¹.

⁹¹ En aquest punt cal tenir present que els neologismes seleccionats es van triar de forma aleatòria a partir de les unitats documentades a l'OBNEO entre el període 2010-2012, és a dir, que el neologisme va aparèixer en un diari publicat durant aquests tres anys. En aquest sentit, el mateix neologisme pot ser que s'hagi documentat més d'una vegada en aquest període. Això significa que podem trobar exemples del neologisme en més d'un any, amb diferents categories gramaticals (amb la mateixa forma, però com a adjectiu o com a nom, per exemple) d'acord amb cada context d'ús i, per tant, en diaris diferents. Tanmateix, en aquests casos només es va seleccionar una ocurrència d'una data i font concreta, i amb un context determinat. Les dades que mostrem són representatives de l'exemple seleccionat, però s'hauria pogut escollir de la mateixa manera i aleatòriament, un altre context i, com a conseqüència, que hi constés un altre any, font i, fins i tot, una altra categoria gramatical.

5.1.1. Per anys

Els neologismes seleccionats d'acord amb un context d'ús en concret es distribueixen en els anys següents:

Anys	Total	%
2010	189	34,4
2011	208	37,9
2012	152	27,7

Taula 15. Neologismes per any.

Els neologismes es distribueixen de forma més o menys equilibrada en els tres anys del període seleccionat. Ara bé, si prenem com a base una distribució equilibrada del 33,3 % per any, observem que de l'any 2012 se n'han seleccionat una quantitat inferior mentre que més d'una tercera part són del 2011. Aquesta diferència està relacionada amb el fet que en la base de dades de l'Observatori no es recull el mateix nombre de neologismes de la premsa diària cada any, perquè no es buida el mateix nombre de diaris ni els diaris contenen el mateix nombre de neologismes.

5.1.2. Per categories gramaticals

A continuació presentem les dades dels neologismes desglossats segons la categoria gramatical i les subcategories en relació amb el gènere, en el cas del substantiu, i la transitivitat o pronominalització, en el cas dels verbs.

Categories	Total	%
nom	m	220
	f	121
		341
adjectiu	150	27,3
verb	tr.	31
	intr.	5
	pron.	6
		42
locució	16	2,9

Taula 16. Neologismes per categoria gramatical.

Les dades són representatives, en part, del que succeeix en la creació neològica i en el lèxic general de la llengua. La categoria que engloba més unitats és el substantiu, amb més de la meitat de totes les unitats del corpus, en què destaca el gènere masculí per sobre del femení⁹². La segona categoria més freqüent és l'adjectiu amb més d'una quarta part de les unitats (27,3 %) seguit dels verbs (7,7 %), en la majoria de casos transitius. Per acabar, les locucions, tant adjectivals, verbals, preposicionals com adverbials⁹³, només representen el 2,9 % dels neologismes. Les altres categories, com les interjeccions, preposicions, pronoms i articles, no presenten cap unitat. En el cas d'aquestes tres últimes categories, com que són tancades, no es creen o s'adopten unitats noves.

Aquestes dades no difereixen dels resultats que s'obtenen en l'estudi de les paraules noves, en què la categoria predominant sempre és la nominal. En aquest sentit, cal tenir en compte que la categoria *nom* també és la més comuna en el lèxic d'una llengua perquè fa referència a una entitat independentment de si es abstracta o tangible, i no pas un estat, esdeveniment o acció. Aquesta circumstància segurament es correlaciona amb l'estructura mental dels parlants: tendim a categoritzar el coneixement a partir d'entitats (representades sobretot amb noms), de manera que, en principi, les altres relacions semàntiques s'hi subordinen.

5.1.3. Per fonts

Quant a les fonts, els diaris que s'han buidat en el període estudiat es corresponen a quatre publicacions que mostren la següent distribució d'origen en els neologismes del corpus:

⁹² D'acord amb la metodologia que hem seguit, que es correspon a la de l'Observatori de Neologia (2004b: 9), els substantius s'entren només en el gènere en què es recullen, ja sigui masculí o femení. Pel que fa a l'ús genèric del masculí en el context ('els *ecosocialistes*' o 'els *tricampions*'), la unitat es documenta com a *nom masculí* encara que en femení adopta la mateixa forma.

⁹³ Pel que fa a les locucions, només es classifiquen amb aquesta categoria els tipus que hem mencionat, però no les nominals, perquè es classifiquen com a noms d'acord amb la metodologia de l'Observatori de Neologia (2004b: 10): "[...] els neologismes complexos formats per un sintagma nominal són substantius masculins o femenins i no pas locucions nominals (ex.: *organització no governamental* i)".

Fonts	Total	%
<i>Ara</i>	127	23,1
<i>Avui</i>	170	31
<i>La Vanguardia</i>	21	3,8
<i>El Periódico</i>	231	42,1

Taula 17. Neologismes per font.

Més d'un 40 % dels neologismes del català s'han documentat a *El Periódico*. En segon i tercer lloc trobem el diari *Avui* i l'*Ara*. Finalment, *La Vanguardia* és la font de referència d'un 3,8 % dels neologismes. Aquesta distribució desigual està estretament relacionada, d'una banda, amb l'any d'aparició i de publicació dels continguts en català d'alguns dels diaris i, de l'altra, amb el tipus de buidatge, és a dir, manual i semiautomàtic amb l'eina Buscaneo.

L'*Avui* i *El Periódico* són els dos únics diaris que s'han buidat durant tot el període i, a més, tant de forma manual com semiautomàtica. Tanmateix, des del format digital d'*El Periódico* es podien descarregar més notícies per al buidatge semiautomàtic que les que oferia l'*Avui*, per tant, aquest fet té com a conseqüència el registre d'un nombre més gran de neologismes.

Pel que fa als altres dos diaris, el primer número de l'*Ara* va aparèixer el 20 de novembre de 2010, per tant, no va ser fins a finals d'aquest any que es va començar a buidar. Quant a *La Vanguardia*, la versió en català es va presentar el 3 de maig de 2011. Així doncs, la vigència d'aquest diari en el període estudiat només és d'un any i mig. A aquest fet, però, cal sumar-hi que aquesta publicació només es buida de forma manual, però no de forma semiautomàtica i, per tant, hi ha menys dades⁹⁴.

5.2. Criteri de coneixement del món

Per aplicar el criteri de coneixement del món, cerquem els neologismes del corpus en dues fonts de tipus especialitzat i

⁹⁴ L'edició digital de *La Vanguardia* en català presenta menys articles que el diari en paper. A més, presenta problemes tècnics per al buidatge semiautomàtic amb el Buscaneo, perquè des de la pàgina principal del diari també s'accedeix a articles en castellà i, per tant, no es pot restringir a l'edició en català.

enciclopèdic, respectivament: el Cercaterm del Termcat i la Viquipèdia en català. A partir d'aquesta cerca observem, en primer lloc, quants neologismes del corpus es documenten amb aquest criteri. A continuació, detallem com es distribueixen en cada una de les fonts utilitzades i especifiquem quins neologismes es registren en una de les fonts, però no en l'altra. Finalment, classifiquem els neologismes documentats amb aquest criteri segons el procés de formació.

D'acord amb la bibliografia sobre la funció dels neologismes, els neologismes denominatius duen a terme una funció principalment referencial perquè tenen com a objectiu fonamental donar un nom a un concepte nou del món que ens envolta mentre que els neologismes estilístics porten a terme una funció que va més enllà de la referencial, de tipus expressiu, perquè aporten una perspectiva o matís nou d'un element ja conegut, i mostren una reacció afectiva o de caire subjectiu.

Tot seguit, a partir d'aquestes premisses plantejem una sèrie de qüestions que guien l'anàlisi dels resultats obtinguts d'acord amb el criteri aplicat:

- a) Quin tipus de neologismes es troben documentats amb el criteri de coneixement del món al Cercaterm i a la Viquipèdia?
- b) Quines característiques tenen les unitats documentades amb aquest criteri en aquestes dues fonts?

Puntuació	Total	%	Exemples
0	394	71,8	<i>col·le, microubanisme</i>
1	110	20,0	<i>ecoparc, llegenda urbana</i>
2	45	8,2	<i>agregador, nanotecnologia</i>
	155	28,2	

Taula 18. Resultats del criteri de coneixement del món.

Per començar, podem veure que, dels 549 neologismes que constitueixen el corpus del treball, un 71,8 % no es documenten ni al Cercaterm ni a la Viquipèdia. Pel que fa a la resta, un 20 % es documenten en una de les fonts mentre que un 8,2 % s'han documentat en tots dos recursos.

Tot i que el nombre d'unitats documentades amb aquest criteri no és alt, perquè representen una mica més d'una quarta del total, observem que els neologismes registrats destaquen pel fet de vehicular coneixement terminològic i enciclopèdic. En aquest sentit, d'una banda, cal tenir en compte que partim d'un corpus de neologismes de la llengua general que provenen de la premsa diària mentre que les fonts consultades són de tipus especialitzat i enciclopèdic. De l'altra, cal destacar que els diaris contenen seccions dedicades a diferents àrees de coneixement (política, societat, cultura, esports, economia, tecnologies, etc.) que exigeixen l'ús d'unitats marcades temàticament i, per tant, susceptibles de contenir coneixement especialitzat o enciclopèdic⁹⁵.

A continuació, presentem uns quants neologismes que es documenten en cada una de les fonts i també detallem quins es documenten exclusivament en una de les fonts, però no en l'altra. Mentre que en la columna *general* indiquem quants neologismes es documenten en les diferents fonts consultades, en la columna titulada *exclusiu* detallem el nombre d'unitats que es registren únicament en aquesta font. D'aquesta manera, esbrinem si hi ha alguna relació particular entre les fonts seleccionades i els resultats obtinguts.

Indicador	General		Exclusiu		Exemples
	Total	%	Total	% ⁹⁶	
Cercaterm	103	51,0	56	54,4	<i>alarma social, empatitzar</i> ⁹⁷
Viquipèdia	99	49,0	52	52,5	<i>blogaire, ecosocialista</i>

Taula 19. Distribució dels indicadors del criteri de coneixement del món.

El Cercaterm i la Viquipèdia registren un nombre similar de neologismes, tant si tenim en compte les dades generals (51 % i 49 %, respectivament) com si ens fixem en el nombre de

⁹⁵ Tanmateix, un text periodístic d'un diari generalista no es considera prototípic del discurs especialitzat i, per tant, no conté el grau d'especialització ni la densitat terminològica d'aquest tipus de textos.

⁹⁶ Aquest percentatge s'obté sobre el nombre general de neologismes documentats en aquesta font. En aquest cas, s'ha dividit el nombre d'unitats que es registren en el Cercaterm, però no en la Viquipèdia (56 casos), entre el total de neologismes documentats al Cercaterm (103 unitats): $56/103 \cdot (100) = 54,4$.

⁹⁷ Els exemples que es mostren en aquestes taules es corresponen als neologismes exclusius de cada un dels recursos, és a dir, no es documenten en l'altra font.

neologismes que es documenten únicament en una de les fonts, però no en l'altra. En aquest cas, les xifres també es redueixen gairebé a la meitat. Així doncs, els neologismes es documenten de forma equilibrada en totes dues fonts.

Per explicar aquests resultats, hem de tenir en compte que, d'entrada, aquestes obres comparteixen alguns trets relacionats amb la tipologia textual, perquè tenen l'objectiu d'informar. En relació amb les similituds, en tots dos casos se centren en el lèxic especialitzat i enciclopèdic, que s'etiqueta d'acord amb una àrea temàtica o categoria determinada⁹⁸. A més, les unitats que conformen cada una de les entrades s'han documentat prèviament en monografies, articles científics i acadèmics, manuals, altres obres terminològiques, enciclopèdiques i lexicogràfiques, premsa i revistes generals i especialitzades, pàgines web d'institucions, entre d'altres.

Tanmateix, també cal assenyalar diferències significatives entre aquestes dues fonts, relacionades amb la finalitat i la metodologia emprada, que afecten les unitats codificades en forma d'entrada, el grau d'especialització i les formes proposades, entre d'altres. Quant a les entrades, el Cercaterm inclou la categoria gramatical, una definició terminològica i, en algun cas puntual, una nota amb informació complementària. En canvi, a la Viquipèdia no s'indica la categoria gramatical de la unitat i l'explicació sobre el concepte no es limita a una definició semàntica del mot, sinó que, com que es tracta d'una enciclopèdia, "constitueix un compendi de caràcter comprensiu del saber relatiu al concepte denotat per cada terme" (Enciclopèdia Catalana [GEC], 2015). Per aquest motiu, a la Viquipèdia alguns conceptes poden aparèixer en el contingut d'una altra entrada, però no disposen d'entrada pròpia. Un exemple d'aquest tipus és *alarma social*, que, tot i que no té entrada pròpia, es documenta en el text d'altres entrades. Pel que fa a la categoria gramatical de la unitat, a la Viquipèdia no es registra cap verb. En canvi, tot i que els termes són prototípicament noms, al Cercaterm es registren entrades amb categoria verbal com *empatitzar*. Quant al grau d'especialització, com que la finalitat no és la mateixa, perquè el Cercaterm és una base de dades terminològica dirigida sobretot a

⁹⁸ Al Cercaterm s'utilitza el terme *àrea temàtica* mentre que a la Viquipèdia es fa servir el terme *categoria*.

especialistes i professionals de la llengua mentre que la Viquipèdia és una obra de tipus enciclopèdic dirigida al públic general, observem que la Viquipèdia registra unitats que no estan tan marcades temàticament o pertanyen a àmbits més propers als ciutadans. A tall d'exemple, veiem *ecosocialista* i *pujolisme* (política). Finalment, com que el Termcat duu a terme una tasca de normalització, algunes de les entrades del Cercaterm són propostes neològiques⁹⁹. Per contra, en les entrades de la Viquipèdia es pot identificar alguna proposta no normativa com *blogaire*¹⁰⁰. Probablement, per aquests motius, les dues obres recullen un conjunt similar d'unitats que no es troben en l'altra font.

Finalment, si classifiquem els neologismes que s'han documentat amb aquest criteri segons el tipus de formació, obtenim les dades següents:

Mecanisme	Total	%	Exemples
Prefixació	18	9,9	<i>extravehicular, monodosi</i>
Sufixació	24	13,1	<i>dessalinitzador, salafista</i>
Composició culta	32	17,5	<i>cardiorespiratori, geolocalització</i>
Composició	26	14,2	<i>bolígraf escàner, vuitmil</i>
Sintagmació	46	25,2	<i>alta costura, pilota de goma</i>
Acronímia ¹⁰¹	16,7*	9,1	<i>aiguagim, docusèrie</i>
Abreviació	20*	10,9	<i>apli, crono</i>

Taula 20. Tipus de formació d'acord amb el criteri de coneixement del món.

En tots els casos el nombre de neologismes documentats se situa per sota de la meitat. Si comparem, però, la desviació de resultats dels processos amb la mitjana (28,2 %) observem que els processos que més se'n desvien són la sintagmació (46 %), que se situa per sobre

⁹⁹ El Termcat presenta una proposta neològica quan considera que no hi ha cap terme en català que expressi el significat corresponent al nou mot o bé quan els termes existents no són adequats des del punt de vista lingüístic, terminològic o sociolingüístic.

¹⁰⁰ El DIEC2 ja va incloure l'entrada *bloguer bloguera* en les esmenes introduïdes en la versió en línia el febrer de 2013.

¹⁰¹ Tot i que presentem el total de neologismes (freqüència absoluta) i a continuació el percentatge que representa (freqüència relativa), com que en el cas de l'acronímia i l'abreviació no disposem de 100 neologismes de cada, sinó d'un nombre inferior (24 i 25 unitats, respectivament) en el *total* mostrem la freqüència sobre 100 perquè les dades siguin comparables. Com a recordatori, marquem aquests dos resultats amb un asterisc.

i, en menys grau, l'acronímia (16,7 %), seguida de prop per la prefixació (18 %) i l'abreviació (20 %), que es troben en l'extrem inferior. Aquestes dades confirmen que hi ha mecanismes de formació que prevalen per dur a terme determinades funcions comunicatives.

D'acord amb aquest criteri, observem que, en aquest ordre, la sintagmació i també la composició culta (32 %), són els processos més utilitzats en el lèxic neològic especialitzat i enciclopèdic publicat a la premsa general. En relació amb estudis sobre els termes (TEXTERM3)¹⁰² i també sobre els neologismes terminològics (APLE2)¹⁰³, les estructures polilèxiques vehiculen un nombre més alt de termes i neònims que en el lèxic general; especialment les estructures [N+A] (*alta costura*), seguides de l'estructura [NPN] (*pilota de goma*). En canvi, en el lèxic general hi predominen les estructures monolèxiques. Els resultats obtinguts en relació amb els processos de formació corroboren parcialment les afirmacions de Guilbert (1975), Cabré (1989) i Guerrero Ramos (1995), que indiquen que en la formació dels neologismes denominatius destaca la juxtaposició de diverses unitats lingüístiques, perquè la forma resultant és més descriptiva.

Ara bé, d'acord amb les dades del projecte APLE2, les estructures [N+N] vehiculen una xifra més baixa de neologismes terminològics respecte de la resta d'estructures polilèxiques (*bolígraf escàner*). Efectivament, en aquesta taula observem que la composició patrimonial se situa per sota de la mitjana (26 %). En aquesta línia, Corbeil (1971) indica que un tipus de compost patrimonial, el *mot-bloc*, s'utilitza per crear neologismes de tipus estilístic perquè funcionen per vehicular de forma més breu l'expressió del moment,

¹⁰² *Fonaments, estratègies i eines per al processament, extracció i representació d'informació especialitzada* (TEXTERM3), finançat pel Ministeri d'Educació i Ciència (HUM2006-09458). Investigadora principal: Dra. M. Teresa Cabré Castellví. Durada del projecte: 2006-2009. Projecte consultable a: <http://www.iula.upf.edu/rec/texterm/3/>.

¹⁰³ *Neologismos generales y neologismos especializados: análisis y contraste desde el punto de vista de su producción, recepción y circulación social* (APLE2), finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat (FFI2012-37260). Investigadora principal: Dra. M. Teresa Cabré Castellví. Durada del projecte: 2013-2016. Projecte consultable a: <http://www.iula.upf.edu/rec/aple/>.

però després desapareixen, com *avi cangur* i *barri búnquer*, no documentats amb aquest criteri.

Quant a l'acronímia, Guilbert (1975) també afirma que els neologismes d'aquest tipus acostumen a ser de tipus estilístic perquè ofereixen resultats sorprenents i transgressors. En el cas de la prefixació, que també mostra una tendència baixa a vehicular neologismes que fan referència al coneixement del món, observem que hi ha un nombre més alt de verbs que en la resta dels processos estudiats¹⁰⁴; es tracta, doncs, d'una categoria gramatical no prototípica per formar unitats terminològiques. Finalment, en aquest sentit, l'abreviació també mostra una tendència baixa d'acord amb els resultats d'aquest criteri, perquè les unitats d'aquest tipus, com *apli* (d'*aplicació*) i *crono* (de *cursa cronometrada*), fan referència a un concepte ja conegut, però que s'expressa de forma més breu i, en alguns casos, també aporten un to col·loquial com *mani* (de *manifestació*), *presi* (de *president*) i *indepe* (d'*independentista*), que no es registren ni al Cercaterm ni a la Viquipèdia.

D'acord amb els resultats quantitius i els exemples utilitzats per il·lustrar aquesta anàlisi, els neologismes documentats al Cercaterm i a la Viquipèdia, un 28,2 % del total, es caracteritzen per fer referència al conjunt del coneixement humà o d'una ciència concreta. Per consegüent, vehiculen conceptes que permeten transferir informació sobre una disciplina determinada o sobre la realitat, i s'expressen preferentment amb un neologisme sintagmàtic. En aquest sentit, l'objectiu de la denominació nova és permetre la identificació del referent que designa.

¹⁰⁴ Dels 42 neologismes amb categoria verbal del corpus (veure Taula 16), 22 unitats estan formades per prefixació, que representen una mica més de la meitat de les unitats (52,4 %). La resta de processos contenen, de més gran a més petit, el següent nombre de verbs: sufixació, 13 (40 %); composició culta, 6 (14,3 %); sintagmació, 1 (2,4 %); mentre que en el cas de la composició patrimonial, l'acronímia i l'abreviació no se'n documenta cap.

5.3. Criteri d'ús

Quant al criteri d'ús, hem cercat els neologismes en quatre fonts diferents per observar, d'una banda, si es documenten en un conjunt de corpus textuais i recursos lexicogràfics determinats (Google Acadèmic, DCVB i CTILC) i, de l'altra, comprovar si presenten més d'una ocurrència en el banc de dades de l'Observatori (BOBNEO), del qual hem extret les unitats del nostre corpus de neologismes.

Com hem vist a la bibliografia analitzada, els neologismes denominatius acostumen a mostrar una freqüència d'ús més elevada que els neologismes estilístics. En el primer cas, es considera que normalment assoleixen un ús mitjà-alt, però en el cas dels neologismes estilístics el més probable és que siguin efímers i, per tant, es considera que no arriben a assolir un ús més o menys ampli dins de la comunitat lingüística. Aquest fet s'explica per les funcions que compleixen tots dos tipus de neologismes, que són diferents entre si o, en altres paraules, perquè no predominen les mateixes funcions en un i altre tipus de mots. En el cas dels neologismes denominatius la funció principal és la referencial, és a dir, es tracta d'un mot informatiu que permet identificar fàcilment el referent. En canvi, els neologismes estilístics, tot i que duen a terme una funció referencial, també realitzen altres funcions complementàries com l'expressiva.

Tot seguit, plantejem una sèrie de preguntes per orientar la lectura dels resultats de les anàlisis:

- a) Quins tipus d'unitats es registren en les diferents fonts (BOBNEO, G. Acadèmic, CTILC i DCVB) aplicades en aquest criteri?
- b) Quines són les característiques esperables entre els neologismes amb una freqüència mitjana o alta, i els neologismes amb una freqüència baixa?

A continuació mostrem la taula que resumeix els resultats obtinguts a partir de l'aplicació de les quatre fonts del criteri d'ús.

Puntuació	Total	%	Exemples
0	73	13,3	<i>gamberroide, tecnoestrès</i>
1	86	15,7	<i>apli, muntalliteres</i>
2	234	42,6	<i>judicialitzar, marca blanca</i>
3	145	26,4	<i>interanual, videovigilància</i>
4	11	2,0	<i>catalanofòbia, gradualitat</i>
	476	86,7	

Taula 21. Resultats del criteri d'ús.

En aquest cas, el 86,7 % dels neologismes es documenten, com a mínim, en una de les fonts. Aquest canvi respecte del criteri anterior està directament relacionat amb el fet que els neologismes se cerquen en el doble de fonts que amb el criteri de coneixement del món. A més, aquestes fonts són pròpies de la llengua general (corpus de diaris, corpus web, etc.) i, per tant, són menys restrictives.

En més detall, el grup més nombrós de neologismes correspon a les unitats que es documenten en dos dels recursos (42,6 %) seguit dels neologismes que es registren en tres fonts (26,4 %). En aquesta línia, podem dir que els neologismes que es documenten en dues o més de les quatre fonts són unitats que tenen una freqüència d'ús mitjana-alta mentre que si es troben en una o en cap font la freqüència és baixa o molt baixa (29 %). D'acord amb la bibliografia, en el primer grup se situen els neologismes denominatius i, en canvi, els estilístics se situen en el segon grup.

Tot i que, en general, aquesta afirmació es compleix, cal matisar-la en els dos sentits. En el primer cas, en relació amb la neologia denominativa, hi ha paraules noves que amb el temps poden gaudir de circulació social, però, com que són molt recents, gairebé no es documenten en l'ús. *Apli*¹⁰⁵, per exemple, només s'ha documentat en una de les quatre fonts mentre que *tecnoestrès*¹⁰⁶ no es

¹⁰⁵ El terme *apli* està documentat com a sinònim complementari d'*aplicació mòbil* al Cercaterm. D'acord amb el Cercaterm, "es considera que pot ser una alternativa adequada com a forma escurçada, sempre que se n'acabi generalitzant l'ús". Es tracta d'una alternativa catalana a l'escurçament de l'anglès *app*, també acceptat pel Termcat.

¹⁰⁶ Es tracta d'un equivalent del terme anglès *technostress*, documentat a l'OED per denominar un tipus d'estrès causat per l'ús les noves tecnologies: 'stress arising from working in an environment dominated by technology, esp.

documenta en cap. En el cas contrari, un neologisme de tipus estilístic pot gaudir d'un ús ampli, però, com que es tracta d'una paraula de l'àmbit col·loquial, no arriba a entrar al diccionari. Per exemple, *catalanofòbia*, que es troba en totes quatre fonts. Així doncs, la freqüència és un criteri que cal valorar juntament amb altres criteris, perquè per si sol els resultats no són determinants en relació amb la funció dels neologismes.

A continuació presentem com es classifiquen les unitats del corpus d'acord amb cada una de les fonts aplicades.

Indicador	General		Exclusiu		Exemples
	Total	%	Total	%	
BOBNEO	409	39,6	32	7,8	<i>posturisme, rastaflauta</i>
Google A.	440	42,6	53	12,0	<i>avi cangur, micromol</i>
CTILC	170	16,4	1	0,2	<i>broc gros, cretinitzador*</i> ¹⁰⁷
DCVB	15	1,5	0	0	<i>anticipador*, passacarrer*</i>

Taula 22. Distribució dels indicadors del criteri d'ús.

Per començar, podem observar que els resultats del Google Acadèmic i el BOBNEO són similars entre si, i s'oposen als del CTILC i el DCVB. En relació amb les dades generals, tant el Google Acadèmic com el BOBNEO presenten més del doble d'unitats que el CTILC (16,5 %) i, en l'altre extrem, el DCVB registra un conjunt molt reduït d'unitats (1,5 %). La diferència entre els dos grups de recursos encara s'accentua més si ens centrem en els neologismes documentats exclusivament en una de les fonts. D'una banda, en el cas de Google Acadèmic i del BOBNEO la xifra es redueix de 440 unitats a 53 i de 409 a 32, respectivament. Aquesta disminució s'explica perquè les dues fonts comparteixen un nombre elevat d'unitats que, a més, són semblants entre si. De l'altra, el DCVB no mostra cap unitat pròpia i el CTILC només una (*broc gros*).

Per entendre aquests resultats, recordem que els dos primers recursos contenen dades actuals, per tant, si es tracta de paraules

computers'. D'acord amb l'OED, en anglès es va documentar per primera vegada el 1982.

¹⁰⁷ En el cas del CTILC només hi ha un neologisme que no es documenti en cap altre indicador mentre que en el DCVB no n'hi ha cap. Per aquest motiu, mostrem exemples compartits amb altres indicadors.

recents només es poden documentar en aquestes dues fonts, però no al CTILC ni al DCVB. D'altra banda, en aquestes obres no actualitzades es pot identificar l'ús d'unitats que, tot i que fa anys o fins i tot dècades que s'utilitzen, no han entrat als diccionaris que hem fet servir com a fonts d'exclusió (DIEC2 i GDLC). Així doncs, els neologismes lexicogràfics documentats es redueixen a paraules predictibles (*gradualitat*), dialectalismes (*passacarrer*), castellanismes (*veterania*) i altres mots que no acostumen a integrar-se als diccionaris, com ara alguns sintagmes o expressions (*penjar d'un fil*). Finalment, cal tenir present que mentre CTILC conté dades fins a 1988, el DCVB es va enllestir a la dècada dels 60, per tant, el nombre d'unitats que es poden documentar encara és més restringit. A més, com que el DCVB és un diccionari de llengua general i no un corpus textual, el contingut encara està més delimitat. Per aquest motiu, podem afirmar que aquests dos recursos no han resultat gaire útils per a la nostra tasca, perquè tots els neologismes documentats amb aquest criteri també es registren al Google Acadèmic o al BOBNEO, excepte un cas.

Tant des del punt de vista quantitatiu com qualitatiu, el BOBNEO i el Google Acadèmic són els recursos més útils del criteri d'ús. En primer lloc, cal tenir en compte que la base de dades de neologismes conté unitats de la llengua general mentre que Google Acadèmic, en principi, es restringeix als textos de l'àmbit acadèmic. Tanmateix, en aquest darrer cas observem que, com que es tracta d'un cercador que recupera textos disponibles a Internet, permet obtenir molta informació que no es considera únicament de tipus especialitzat. Certament, tot i que alguns neologismes terminològics només es documenten al Google Acadèmic, com *micromol*, *paleosismologia* o *tecnoestrès*¹⁰⁸, aquesta font també conté unitats no marcades temàticament com *avi cangur* o *circ mediàtic*. Així doncs, considerem que el fet que una unitat es documenti no significa obligatòriament que es tracti d'un neologisme denominatiu. De fet, com que amb l'anàlisi de la freqüència d'ús es registren la majoria de neologismes, creiem convenient valorar com a neologismes freqüents els que obtenen una puntuació més alta.

¹⁰⁸ Recordem que tots els neologismes provenen del BOBNEO, la base de dades de l'Observatori, però d'acord amb els criteris aplicats indiquem que no es documenta perquè només valorem les unitats amb dues o més ocurrences, i no els hàpaxs.

Per acabar, classifiquem els neologismes registrats amb el criteri d'ús segons el procés de formació.

Mecanisme	Total	%	Exemples
Prefixació	90	15,1	<i>anticapitalista, preprojecte</i>
Sufixació	88	14,8	<i>culpabilitzador, rebotejar</i>
Composició culta	87	14,6	<i>autoconeixement, minisèrie</i>
Composició	75	12,6	<i>bo porqueria, socialcristià</i>
Sintagmació	97	16,3	<i>baix cost, encendre la metxa</i>
Acronímia	66,7*	11,2	<i>docusèrie, trivot</i>
Abreviació	90*	15,1	<i>contra, mani</i>

Taula 23. Tipus de formació d'acord amb el criteri d'ús.

De nou, els neologismes formats per sintagmació continuen situant-se en un extrem, perquè el 97 % es documenten, com a mínim, en una de les fonts i, per tant, tendeixen a mostrar una freqüència alta. En canvi, en l'altre extrem, se situa l'acronímia amb un 66,7 % de neologismes documentats i, per tant, mostra una freqüència d'ús més baixa que en la resta de processos. Així doncs, tant en relació amb el tipus de formació com amb la freqüència d'ús es confirmen les observacions anotades en la bibliografia.

Tanmateix, observem que en segona posició se situen la prefixació i l'abreviació (90 %), que d'acord amb els resultats del criteri de coneixement del món no destaquen per vehicular neologismes denominatius. En aquest sentit, creiem que cal tenir en compte algunes qüestions metodològiques relacionades amb la integració d'aquest tipus d'unitats als diccionaris de llengua general. En el cas de la prefixació, com que acostumen a ser paraules semànticament previsibles a partir del significat del prefix i de la base a la qual s'adjunten, no sempre es registren al diccionari. Quant a l'abreviació, com que es tracta d'un escurçament d'una paraula existent i, a més, es relaciona amb un ús col·loquial, tampoc no tendeix a formar part d'aquest tipus d'obres lexicogràfiques. Per aquest motiu, aquest tipus de creacions pot ser que assoleixin una freqüència més alta perquè, tot i que des del punt de vista lexicogràfic es considerin neologismes, en alguns casos fa més temps que s'utilitzen.

Pel que fa a la sintagmació, pensem que també cal tenir en compte aquest factor perquè es tracta d'un tipus de formació que no

s'integra als diccionaris generals amb facilitat. Si consultem, per exemple, les esmenes introduïdes en la darrera actualització del DIEC2 en línia (juliol 2015), que conté 51 articles nous i aproximadament 300 articles modificats, observem que es van introduir un total de 15 unitats sintagmàtiques noves¹⁰⁹ que representen menys d'un 5 % del total d'esmenes d'aquesta actualització del diccionari. Finalment, en relació amb els acrònims, els resultats obtinguts semblen contradir l'afirmació de Fradin (1997: 104), perquè l'autor indica que en aquest tipus de mecanisme la situació és quantitativament diferent a la resta de neologismes, perquè n'hi ha centenes, no milers, però que els "pocs" que hi ha es troben amb freqüència als textos periodístics. Si observem la taula, però, veiem que mostren una tendència a ser efímers.

En resum, a partir del nombre d'unitats que es documenten en aquest criteri, i la manera com es classifiquen en relació amb les fonts i els mecanismes de formació, obtenim informació útil sobre la freqüència d'ús dels neologismes, que en la bibliografia s'ha relacionat amb la seva funció comunicativa. En aquest cas, com que algunes de les fonts es corresponen amb corpus textuais, la majoria dels neologismes es troben registrats. Per aquest motiu, sembla que per recuperar les unitats que gaudeixen d'un ús més o menys ampli és necessari augmentar el barem als neologismes que es documenten en dues de les fonts.

5.4. Criteri d'estabilitat

Aquest criteri ofereix informació sobre si un neologisme està implantat en l'ús i, per tant, és estable. El criteri d'estabilitat s'ha utilitzat per definir els neologismes denominatius, que gaudeixen d'un ús ampli i poden acabar integrant-se en la llengua, mentre que els estilístics acostumen a ser efímers (Guilbert, 1975; Cabré, 1989; entre d'altres). Si tenim en compte la primera vegada que s'ha documentat un neologisme, la freqüència d'aparició en un període

¹⁰⁹ Es tracta dels 15 sintagmes següents: *aguilot calçat*, *aguilot rogenic*, *aguilot vesper*, *boca enlaire*, *després de tot*, *de dia*, *dit índex*, *dit menovell*, *dit polze*, *deixar enlaire*, *proteïna tau*, *herba tossera*, *herba tossina*, *del tot* i *ginesta vimenera*.

determinat i el període de temps en què s'ha documentat fins ara obtenim informació en relació amb l'estabilitat en l'ús de la unitat.

Pel que fa a l'aplicació d'aquest criteri, en primer lloc, calculem quants anys s'han recollit els neologismes a la base de dades de l'OBNEO entre 1989 i 2012. A continuació, fem un recompte del nombre d'ocurrències que presenten durant aquest període, perquè un neologisme pot aparèixer més d'una vegada en un mateix any. La pregunta que volem respondre amb el criteri d'estabilitat, en relació amb els anys i el nombre d'ocurrències, és la següent:

a) Quines implicacions té l'estabilitat en l'ús d'un neologisme?

Si classifiquem els 549 neologismes que componen el corpus d'aquest treball d'acord amb el criteri d'estabilitat obtenim els resultats quantitius següents:

Anys	Total	%	Exemples
1	220	40,1	<i>semitolerar, poetuit</i>
2 a 4	165	30	<i>marxaire, vuitmil</i>
5 a 9	90	16,4	<i>estilisme, intersetmanal,</i>
10 o més	74	13,5	<i>europarlamentari, pel·li</i>
	329	59,9	

Taula 24. Distribució dels neologismes per anys.

En relació amb els anys, el 59,9 % dels neologismes es documenten dues o més vegades al BOBNEO. Tanmateix, el grup que mostra un percentatge més alt es correspon amb les unitats que es documenten un sol any (40,1 %). A partir d'aquí, observem que aquesta proporció va disminuint a mesura que augmenta el nombre d'anys. Aquest fet és esperable perquè es tracta de paraules noves i, per tant, l'ús inicial acostuma a ser més baix i inestable (vegeu, per exemple, *poetuit*). Aleshores, a mesura que es difonen en l'ús van perdent l'estatus de neologismes com *europarlamentari*. Finalment, alguns entren a formar part del cabal lèxic de les obres lexicogràfiques i, per tant, ja no es consideren neologismes¹¹⁰.

A continuació presentem els resultats en relació amb el nombre d'ocurrències:

¹¹⁰ Algunes entrades incorporades recentment (juliol 2015) al DIEC2 són *creuerista, fibromiàlgia, olivada, vacacional*, etc.

Ocurrències	Total	%	Exemples
1	205	37,3	<i>sabatòfon, webisodi</i>
2-4	154	28,1	<i>agropastoral, superbanda</i>
5-9	72	13,1	<i>baix cost, catanyol</i>
10-29	79	14,4	<i>gaddafista, festivaler -a</i>
més de 30	39	7,1	<i>colíder, sobiranisme</i>
	344	62,7	

Taula 25. Distribució dels neologismes per ocurrències.

Pel que fa a la freqüència, el 62,7 % de neologismes es documenten al BOBNEO amb dues o més ocurrències. Com hem vist en relació amb el anys, el grup més nombrós també correspon als neologismes que només es documenten en una ocasió, és a dir, els hàpaxs (37,3 %). En general, el nombre de neologismes també disminueix a mesura que augmenta el nombre d'ocurrències, però hi ha una excepció: el grup d'entre 10 i 29 ocurrències conté algunes unitats més que el grup anterior (de 5 a 9 ocurrències). Aquest aspecte, que es troba reflectit en aquesta anàlisi, però no en la dels anys, pot estar relacionat amb temes d'actualitat o modes. En més detall, aquest tipus de neologismes de l'àmbit periodístic presenten una freqüència alta d'aparició en un període de temps breu. Un exemple d'aquest tipus és *gaddafista*, que presenta 10 ocurrències, totes de de 2011 (excepte una de l'any 2012), perquè va ser l'any en què va tenir lloc la guerra civil de Líbia.

Si combinem els dos indicadors per veure com es classifiquen els neologismes en relació tant amb els anys com amb el nombre d'ocurrències obtenim les dades següents.

Anys	Ocurr.	Total	%	Exemples
1	1	205	37,5	<i>apliservei, gamberroide</i>
	2-4	15	2,7	<i>megacasino, sostenibilisime</i>
	5-9	0	0,0	—
2-4	2-4	139	25,3	<i>minideixalleria, hipertecnològic</i>
	5-9	24	4,4	<i>hetero, revisable</i>
	10-29	3	0,5	<i>eurocomissari, xarxa social</i>
5-9	5-9	48	8,7	<i>autoironia, prova pilot</i>
	10-29	39	7,1	<i>corresponsabilitzar, neocon</i>
	més de 30	2	0,4	<i>sociovergència, salafista</i>
10-29	10-29	37	6,7	<i>liberaldemòcrata, reelaborar,</i>
	més de 30	37	6,7	<i>ecosocialista, malinterpretar</i>

Taula 26. Contrast dels anys i les ocurrències dels neologismes.

En la taula podem veure que, per una banda, els neologismes amb una freqüència igual o inferior a 4 es registren amb un nombre similar d'anys i d'ocurrències, és a dir, la majoria dels neologismes que es documenten només un any presenten només una ocurrència, i el mateix succeeix en el grup de 2 a 4 anys, que presenten entre 2 i 4 ocurrències. Ara bé, a partir d'aquí s'observa un canvi de tendència, perquè en les unitats que es documenten 5 o més anys, aquesta relació ja no coincideix de forma àmplia, sinó que en la meitat de casos mostren un nombre més alt d'ocurrències que d'anys. En concret, prop de la meitat dels neologismes del grup d'entre 5-9 anys mostren un nombre superior d'ocurrències. El mateix succeeix en el cas dels neologismes que es recullen entre 10 i 29 anys, perquè la meitat es documenten més de 30 vegades¹¹¹. Aquestes dades confirmen novament que els neologismes amb una freqüència alta es concentren en un període més breu que el corresponent a una ocurrència per any, com sí que succeeix en el cas dels neologismes amb una freqüència més baixa.

Si un neologisme és molt freqüent al llarg de tot el període estudiat podem dir que la unitat gaudeix d'estabilitat en l'ús, per exemple, *ecosocialista* i *prova pilot*. En canvi, si només s'ha documentat una sola vegada, pot tractar-se d'un mot efímer com *apliservei*. En el primer cas, els neologismes mostren els trets utilitzats per caracteritzar els neologismes denominatius. En canvi, si es tracta d'unitats amb tendència a ser efímeres, es consideren neologismes estilístics.

A continuació, agrupem els neologismes que s'han documentat dos o més anys segons el procés de formació¹¹².

¹¹¹ En aquest últim cas, cal tenir en compte que el corpus de la consulta és de 1989 a 2012, per tant, són 23 anys.

¹¹² Com que els neologismes formats per sintagmació i els compostos patrimonials polilèxics no es poden detectar de forma semiautomàtica amb el Buscaneo, sinó només de forma manual, el corpus amb el qual el comparem és més petit. Per aquest motiu, hem aplicat un càlcul que ens permet obtenir resultats equilibrats i comparables amb la resta de mecanismes de formació (vegeu Taula 9).

Mecanisme	Total	%	Exemples
Prefixació	76	18,1	<i>antiestatutari, reinterpretació</i>
Sufixació	70	16,6	<i>estilisme, propositiu</i>
Composició culta	64	15,2	<i>biofarmacèutic, videovigilància</i>
Composició	46	10,9	<i>blanc-i-verd, contactontes</i>
Sintagmació	43	10,2	<i>avió no tripulat, memòria històrica</i>
Acronímia	41,7*	9,9	<i>catanyol, docusèrie</i>
Abreviació	80*	19,0	<i>fisio, narco</i>

Taula 27. Tipus de formació d'acord amb el criteri d'estabilitat: anys.

En aquest cas, el nombre més alt de neologismes correspon als formats per abreviació (80 %), seguit dels neologismes prefixats (76 %) i els sufixats (70 %). En canvi, en l'altre extrem trobem els acrònims (41,7 %), seguit dels sintagmàtics (43 %) i els compostos patrimonials (46 %).

Des del punt de vista metodològic, els neologismes del primer grup mostren característiques que en condicionen la integració als diccionaris. Quant a les abreviacions, es tracta de mots que tendeixen a usar-se en l'àmbit col·loquial, mentre que l'afixació és un procés que crea unitats predictibles i, per tant, no tots els neologismes d'aquest tipus s'acaben registrant en les obres lexicogràfiques. Pel que fa al segon grup de processos, sembla que els acrònims i alguns compostos patrimonials vehiculen expressions del moment i, per tant, són unitats efímeres, d'acord amb el que hem vist en la bibliografia, i també en els resultats del criteri de coneixement del món i el d'ús (vegeu Taula 20 i Taula 23), mentre que en el cas dels neologismes sintagmàtics, com que la detecció per part del neòleg és més subjectiva, no acostumen a documentar-se en la base de dades de forma sistemàtica.

Tot seguit, classifiquem els neologismes que es documenten amb dues o més ocurrences d'acord amb el tipus de formació.

Mecanisme	Total	%	Exemples
Prefixació	78	17,8	<i>binacional, superheroï</i>
Sufixació	73	16,6	<i>conspiratiu, federalitzar</i>
Composició culta	67	15,3	<i>politicomilitar, teleoperador</i>
Composició	47	10,7	<i>migcentre, zona euro</i>
Sintagmació	48	10,9	<i>bombolla immobiliària, cap de llista</i>
Acronímia	41,7*	9,5	<i>sociovergent, trivot</i>
Abreviació	84*	19,1	<i>presi, sado</i>

Taula 28. Tipus de formació d'acord amb el criteri d'estabilitat: ocurrencies.

De nou, observem que l'abreviació destaca, en un extrem, amb el 84 % dels neologismes documentats amb més d'una ocurrencia, seguit de la prefixació (78 %) i la sufixació (73). En l'altre extrem, se situa l'acronímia amb el 41,7 % dels neologismes, seguit de prop de la composició patrimonial (47 %) i la sintagmació (48 %).

En relació amb els processos de formació, la posició que ocupa cada grup de neologismes és la mateixa tant si tenim en compte el nombre d'anys com el nombre d'ocurrencies. Observem, però, una excepció en relació amb la composició patrimonial i la sintagmació, que s'intercanvien la cinquena i la sisena posició. Tanmateix, la diferència és d'un punt pel que fa al nombre d'ocurrencies.

Finalment, hem dividit el corpus de 1989 a 2012 en quatre períodes de 6 anys per veure com es distribueix l'ús de cada un dels neologismes al llarg del temps. Cal recordar que tots els neologismes del corpus són del període 2010-2012, per tant, amb aquest paràmetre estudiem si fa anys que es van registrar per primer cop.

Períodes	Total	%
1989-1994	465	9,4
1995-2000	884	17,8
2001-2006	1.703	34,3
2007-2012	1.912	38,5

Taula 29. Distribució neologismes per períodes.

Com podem observar, en els períodes més recents hi ha una freqüència més elevada d'ocurrencies i aquesta presència va disminuint en els períodes més pretèrits. Ara bé, en els darrers 12 anys la distribució dels neologismes és força equitativa tot i que cal

tenir en compte que els 549 neologismes del corpus presenten com a mínim una ocurrència en el període 2007-2012 perquè totes les unitats es van registrar entre els anys 2010-2012.

Aquestes dades ens indiquen que un 9,4 % dels neologismes analitzats fa 15 anys o més que s'utilitzen, però per motius diversos encara no han passat a formar part del cabal lèxic de les obres lexicogràfiques de referència en català. Si tenim en compte els neologismes que es documenten en el període de 1995-2000, és a dir, des de fa més de 10 anys, observem que es tracta d'un 17,8 % dels neologismes restants.

En definitiva, el criteri d'estabilitat aporta informació sobre l'ús dels neologismes tant en relació amb els anys com amb el nombre d'ocurrències, que en la bibliografia es relaciona amb els neologismes denominatius i els estilístics segons si mostren més o menys estabilitat en l'ús. Quantitativament, observem que amb aquest criteri es documenten més de la meitat de neologismes. A més, aquesta xifra és més alta en relació amb el nombre d'ocurrències que amb el nombre d'anys. Tanmateix, des del punt de vista qualitatiu, comprovem que el criteri lexicogràfic d'exclusió¹¹³ té un efecte en els resultats: hi ha un conjunt de neologismes que s'han estabilitzat en l'ús i que formen part del lèxic de la comunitat de parla, però que no s'acostumen a integrar als diccionaris de llengua general i, per tant, es continuen recollint com a neològics.

5.5. Criteri de novetat

D'acord amb diversos autors, com Wijnands (1985), Cabré (1989) i Veny (1991), els neologismes estilístics van més freqüentment acompanyats de marques tipogràfiques. Tanmateix, García Platero (1996: 54) indica que no sempre és així, perquè com havia observat Cabré (1990: 84) només una quarta part de les unitats neològiques de la premsa porten marques tipogràfiques. Pel que fa a les marques metadiscursives, d'acord amb Faura (1998), s'utilitzen per mesurar

¹¹³ Utilitzat tant per seleccionar els neologismes del corpus d'aquest treball com els de la base de dades de l'Observatori.

la “normalitat” de les unitats, per tant, com que els neologismes estilístics acostumen a donar lloc a unitats menys esperables, és possible que s'utilitzin més comunament per marcar aquest tipus de mots.

Així doncs, les marques tipogràfiques que presenten els neologismes en el seu context d'ús com també les marques metadiscursives ens indiquen que de forma més o menys conscient l'emissor ha deixat una ‘empremta’ en el text per assenyalar que pot ser que es tracti d'una unitat nova per al receptor i, per tant, així ho identifica amb l'ús de cometes o cursiva, per exemple, o bé amb una explicació que acompanya aquesta paraula nova. També pot ser que no es tracti d'una unitat nova, però que l'emissor l'utilitzi d'una manera especial i, per aquest motiu, decideix marcar la unitat. En relació amb aquest criteri volem respondre la pregunta següent:

a) Amb quin tipus de paraules s'utilitzen aquests dos tipus de marques?

Per fer-ho, a continuació mostrem els resultats del criteri de novetat segons la perspectiva de l'emissor:

Puntuació	Total	%	Exemples
0	465	84,7	<i>extravehicular, glaciòleg</i>
1	75	13,7	<i>apliservei, suïcidi assistit</i>
2	9	1,6	<i>agregador, bossaball</i>
	84	15,3	

Taula 30. Resultats del criteri de novetat.

En aquesta taula destaquen àmpliament els neologismes que no van acompanyats d'aquest tipus de marques de novetat (84,7 %), perquè amb aquest criteri s'han identificat 84 dels 549 neologismes (15,3 %). Observem, també, que el nombre de neologismes en què es donen tots dos tipus de marques és molt baix (1,6 %).

D'aquestes dades n'extraïem que, en general, el redactor no sempre és conscient que utilitza una unitat que no està registrada als diccionaris i, encara que sigui així, no sempre decideix marcar-ho d'alguna manera. Aquests resultats ratifiquen l'afirmació de García Platero (1996: 54), d'acord amb Cabré (1990: 84), que només es marquen tipogràficament una quantitat petita d'unitats noves.

D'altra banda, el fet que hi hagi pocs casos de coincidència entre tots dos tipus de marques sembla indicar que, si ja es marca d'una manera, no cal afegir un altre tipus de marcatge o bé que es fan servir amb propòsits diversos.

En general, els neologismes documentats amb aquest criteri destaquen per ser paraules novedoses, tant perquè intuïtivament es poden considerar recents o poc usades, com *agregador* o *suïcidi assistit*, com per cridar l'atenció per la forma que adopten, com *apliservei* i *bossaball*. Així doncs, tot i que, d'entrada, l'ús de marques tipogràfiques i metadiscursives està relacionat amb la neologia estilística, sembla que resulta útil per identificar les unitats més recents, independentment de si duen a terme una funció denominativa o estilística.

En la taula següent mostrem els resultats d'aquest criteri en relació amb cada una de les marques.

Indicador	General		Exclusiu		Exemples
	Total	%	Total	%	
Marca tipogràfica	65	69,9	56	86,2	<i>rastaflauta, trivot</i>
Marca metadisc.	28	30,1	19	67,9	<i>avi cangur, doblepensar</i>

Taula 31. Distribució dels indicadors del criteri de novetat.

D'acord amb les dades generals, es registren el doble de neologismes amb marques tipogràfiques (69,9 %) que amb marques metadiscursives (30,1 %). En aquesta línia, cal subratllar que les marques tipogràfiques s'utilitzen amb finalitats més diverses, com introduir un èmfasi especial, destacar la unitat, indicar que és un mot argòtic, nou, etc., per exemple, *rastaflauta* i *trivot*. En canvi, les metadiscursives s'utilitzen gairebé exclusivament per assenyalar que la unitat és més o menys nova i, per tant, s'acompanya d'una explicació, sinònim o frase com a *avi cangur* i *doblepensar*.

Aquesta diferència disminueix si ens centrem en els neologismes que es documenten amb una única marca. En més detall, observem que els neologismes amb marques metadiscursives van més freqüentment acompanyats de marques tipogràfiques (32,1 %) que

no pas a la inversa (13,8 %) ¹¹⁴. Tanmateix, en cap dels dos casos disminueix en més d'una tercera part. Per aquest motiu, podem afirmar els neologismes no acostumen a anar acompanyats de tots dos tipus de marques.

Marca tipogràfica	Total ¹¹⁵	%	Exemples
cursiva	40	60,6	<i>perrockià, químio</i>
cometes	16	24,2	<i>transformejar, universari</i>
negreta	9	13,6	<i>assimilacionista, telefàgia</i>
parèntesis	1	1,5	<i>multicàrrecs</i>
guionets	0	0,0	—
	66		

Taula 32. Distribució de les marques tipogràfiques.

Pel que fa a les marques tipogràfiques, les més emprades en els neologismes del corpus són la cursiva (60,6 %), seguit de les cometes (24,2 %) i la negreta (13,6 %). L'ús dels parèntesis és anecdòtic i no es documenta cap neologisme entre guionets d'incís.

Per il·lustrar aquesta informació discursiva, a continuació presentem alguns exemples de neologismes (el subratllat és nostre) amb marques tipogràfiques, juntament amb el seu context d'ús i la font:

(1) *cursiva*

Va costar, però al final vaig acostumar els meus *perrockians* a aquests horaris. [*El Periódico*, 12/02/2011]

(2) *cometes*

Marcel Gros ha creat aquest espectacle per celebrar el seu trentè "universari", en lloc d'aniversari. [*Ara*, 23/09/2011]

¹¹⁴ Aquesta xifra es correspon a la resta del percentatge següent: $100 - 67,9 = 32,1$ (neologismes amb marques metadiscursives) i $100 - 86,2 = 13,8$ (neologismes amb marques tipogràfiques).

¹¹⁵ Tot i que indiquem si hi ha algun neologisme en què es dona més d'una marca, en el recompte no tenim en compte aquesta informació, sinó que hem sumat el nombre de marques independentment que en algun neologisme coincideixi l'ús de més d'un tipus de marca; en aquest cas tipogràfica i, en la Taula 33 les metadiscursives.

(3) *parèntesis*

Possiblement seria l'última regidora (multicàrrecs) a dimitir a Barcelona perquè està bregada en tots els fronts municipals. [*El Periódico*, 26/04/2010]

(4) *negreta i cursiva*

Cal destacar el consum de l'abril, que torna a demostrar l'estreta relació que hi ha entre la telefàgia i la crisi econòmica i el conseqüent atur. [*El Periódico*, 03/05/2012]

A continuació mostrem la distribució quantitativa en relació amb les marques metadiscursives:

Marca metadisc.	Total	%	Exemples
suport gramatical	8	23,5	<i>expa, primavera àrab</i>
glossa	2	5,9	<i>agregador, dramèdia</i>
perífrasi	6	17,6	<i>renacionalització, trivot</i>
sinònim	18	52,9	<i>avió no tripulat, rebentaacudits</i>
	34		

Taula 33. Distribució de les marques metadiscursives.

En aquest cas, la sinonímia representa el fenomen més usat amb una mica més de la meitat dels casos registrats. Per darrere, de major a menor representativitat, trobem el suport gramatical (23,5 %), la perífrasi (17,6 %) i, en darrer lloc, la glossa (5,9 %).

A continuació, il·lustrem aquests fenòmens amb alguns exemples dels neologismes documentats per a aquest estudi. En aquest cas, hem subratllat el fenomen i hem optat per marcar el neologisme en negreta.

(5) *suport gramatical*

Per aquest motiu també resulta de molta importància resoldre la crisi per a l'Aràbia Saudita, país que comparteix amb el Iemen 1.500 quilòmetres de frontera i que per ara

s'ha salvat de l'onada de protestes de la denominada primavera àrab. [*El Periódico*, 06/06/2011]

(6) *glossa*

Els diaris alemanys estan a punt de guanyar la primera batalla als **agregadors**, aquells llocs d'internet amb fins comercials que fins ara han enllaçat els seus continguts amb total impunitat. [*El Periódico*, 23/08/2012]

(7) *perífrasi*

L'error de política més greu de la revolució taronja va ser haver-se concentrat al principi en la reprivatització —renacionalització i revenda d'empreses que s'havien privatitzat a preus excessivament baixos. [*La Vanguardia*, 29/02/2012]

(8) *sinònim*

En l'argot televisiu s'entén per espòiler el **rebentaacudits**, és a dir, el que trenca l'encant de la sorpresa final, ja que el descobreix abans de poder disfrutar de tota la trama. [*El Periódico*, 23/05/2012]

(9) *suport gramatical i perífrasi*

El dubte ara és si Mourinho s'empescarà alguna mala passada tàctica per sorprendre Guardiola, com tornar al **trivot** defensiu, un terme que no agrada al tècnic, que prefereix definir-lo com un triangle de pressió alta en el seu peculiar argot. [*La Vanguardia*, 09/12/2011]

De nou, en els exemples mostrats en aquesta taula, com *agregador* o *primavera àrab*, observem que es tracta d'unitats recents, però que duen a terme una funció principalment referencial.

Finalment, agrupem els neologismes registrats amb el criteri de novetat d'acord amb el tipus de formació:

Mecanisme	Total	%	Exemples
Prefixació	6	3,8	<i>desubicar, renacionalització</i>
Sufixació	15	9,5	<i>bonrotllisme, transformar</i>
Composició culta	8	5,0	<i>humoristicopeninsular, petromonarca</i>
Composició	19	12,0	<i>buscavides, risc país</i>
Sintagmació	12	7,6	<i>abisme fiscal, suïcidi assistit</i>
Acronímia	62,5*	39,4	<i>burquini, poetuit</i>
Abreviació	36*	22,7	<i>méteo, vice</i>

Taula 34. Tipus de formació d'acord amb el criteri de novetat.

Els tipus de neologismes que més destaquen són els formats per acronímia, perquè el 62,5 % es documenten amb aquest criteri, mentre que la prefixació i la composició culta presenten un nombre molt baix de neologismes amb aquest tipus de marques (7 % i 8 %, respectivament). Així doncs, sembla que els autors troben que cal marcar els acrònims.

En aquest sentit, l'acronímia permet crear unitats més breus a partir de la juxtaposició de segments dels components de l'acrònim, per tant, si són unitats noves pot ser que no siguin tan transparents i fàcilment interpretables. Aquest també és el cas de l'abreviació, en segona posició (36 %), perquè crea unitats més breus. Aleshores, en aquests casos cal oferir alguna pista al lector per assegurar que es comunica correctament el missatge. A més, sobretot en el cas de l'acronímia, les formes resultants són força sorprenents, perquè es desvien de la norma d'ús establerta, i s'utilitzen per cridar l'atenció i formar unitats creades per a l'expressió del moment. En canvi, les paraules formades per prefixació i per composició culta acostumen a crear neologismes predictibles perquè els parlants coneixen els significats dels prefixos i dels elements cultes, i també de la base a la qual s'adjunten. Així doncs, en molts casos no cal marcar-los ni explicar el significat encara que siguin unitats noves.

Segons Sablayrolles (2003) els acrònims són els processos que ofereixen resultats més transgressors per als receptors, d'acord amb l'experiment de sentiment neològic que va dur a terme. En efecte, els neologismes creats amb aquest mecanisme són els únics que van ser percebuts com a nous per als participants. Pel contrari, en el cas dels neologismes formats per prefixació, cap va ser percebut com a nou.

En definitiva, tot i que el criteri de novetat registra un nombre reduït de neologismes resulta útil en l'estudi de les paraules noves perquè identifica, principalment, les unitats recents o amb un ús especial. Com hem vist, però, no és discriminant en relació amb la funció dels neologismes, ja que identifica tant els estilístics com els denominatius. Tanmateix, d'entre els neologismes registrats destaquen sobretot els que criden més l'atenció, com els acrònims, perquè són transgressors, sorprenents i subjectius.

5.6. Criteri de posició discursiva

En el criteri de posició discursiva estudiem els neologismes en relació amb la part de la notícia en què apareixen i la secció del diari en què es documenten. En concret, ens centrem en els títols i les seccions del diari en què el redactor és més lliure, perquè s'utilitzen per captar l'atenció del lector i mostrar un to subjectiu i propi de l'estil l'autor del text. Per aquest motiu, és més probable que abundin els neologismes amb trets estilístics.

Com hem vist en la bibliografia, en l'estudi del discurs en l'àmbit de la premsa i també en l'estudi dels neologismes en aquest tipus de gènere discursiu s'indica que hi ha fragments de la notícia, com el títol, que s'utilitzen per cridar l'atenció del lector i que tenen particularitats determinades relacionades amb la finalitat d'aquest element. Quant als tipus d'articles periodístics, els reportatges, cròniques, notícies, columnes, editorials, etc., tenen finalitats diferents relacionades amb el tipus d'informació que es dona en aquests textos, especialment amb l'exposició dels fets. En alguns tipus d'articles s'expliquen els fets, és a dir, l'objectiu principal consisteix a informar sobre el que ha passat. En canvi, en d'altres gèneres textuais, com els d'opinió, l'editorial i les columnes periodístiques, però també en les entrevistes i les declaracions, l'objectiu és opinar sobre aquests fets, per convèncer i persuadir, per exemple.

A continuació presentem les preguntes que guien l'anàlisi i interpretació dels resultats d'aquest criteri:

- a) Quines característiques formals i funcionals tenen els neologismes que esperem trobar documentats en aquesta posició discursiva, és a dir, en títols i en un gènere textual determinat relacionat amb la interpretació dels fets?
- b) Com es dona la relació entre els títols i aquests gèneres textuais, i els valors associats al neologisme?

Puntuació	Total	%	Exemples
0	311	56,6	<i>enoturístic, preconcurs</i>
1	226	41,2	<i>calçotets bomba, criptosoberanista</i>
2	12	2,2	<i>columnisme, xuclasaldos</i>
	238	43,4	

Taula 35. Resultats del criteri de posició discursiva.

El criteri de posició discursiva permet discriminar el 43,4 % de les unitats i, del total de neologismes documentats, s'observen pocs casos en què es donin tots dos indicadors. Així doncs, més de la meitat dels casos no presenta cap dels elements que utilitzem com a indicadors.

Com que, d'una banda, el títol representa un fragment breu (quant al nombre de mots) respecte del conjunt de la notícia i, de l'altra, la secció d'opinió, les columnes, editorials, entrevistes, cartes al director i les declaracions representen menys de la meitat dels textos d'un diari, aquests resultats són esperables. Pel que fa a les unitats documentades, sembla que es confirma que els títols i els tipus de textos mencionats mostren un nombre més alt de neologismes estilístics. Alguns d'aquests exemples són *criptosoberanista* i *xuclasaldos*.

Pel que fa a la distribució dels neologismes segons els dos indicadors usats, observem el següent:

Indicador	General		Exclusiu		Exemples
	Total	%	Total	%	
Part notícia	59	23,6	47	79,7	<i>infocomercial, minigira</i>
Secció	191	76,4	179	93,7	<i>paquirrinès, tietejar</i>

Taula 36. Distribució dels indicadors del criteri de posició discursiva.

El camp *Secció* registra una mica més de tres quartes parts dels neologismes documentats amb aquest criteri mentre que en els títols es documenta prop d'una quart part del total. A continuació, si ens centrem en les unitats que es documenten només en un dels dos indicadors, però no en l'altre, observem que hi ha pocs casos en què coincideixi. Aquest fet és destacable sobretot en relació amb la secció, ja que només el 6,3 % dels neologismes documentats amb aquest indicador apareixen en el títol mentre que a la inversa hi ha més casos de coincidència: el 20,3 % neologismes que es documenten al títol també apareixen en el text de les seccions seleccionades.

Des del punt de vista quantitatiu, en relació amb els gèneres seleccionats (opinió, entrevistes i declaracions), és destacable que concentri la major part dels neologismes perquè engloba els neologismes d'autor. Aquests resultats coincideixen amb l'afirmació d'Hernández (2006: 184), que explica que aquest tipus de neologismes són més freqüents en la secció d'*Opinió* del diari que en la resta perquè promou l'ús de neologismes originals com *paquirrinès* i *tietejar*. Per la seva banda, Estornell (2009: 153) també ratifica aquest fet en la seva anàlisi i afegeix que es tracta d'una estratègia pragmàtica del redactor per cridar l'atenció del lector i, en aquest sentit, provocar un efecte en l'acte de comunicació. D'altra banda, cal tenir present el factor espai, perquè el títol correspon a un enunciat mentre que en el cas de la secció es tracta d'articles sencers que inclouen també el títol¹¹⁶.

Des del punt de vista qualitatiu, si observem els neologismes exclusius d'un dels dos indicadors, podem afirmar que aparèixer al títol és més determinant, és a dir, en aquest camp s'observen més casos de coincidència amb altres marques d'expressivitat que no pas quan tenim en compte la secció en què es troba la unitat. En aquest sentit, és important tenir present que del total de paraules que conformen un article d'opinió, la probabilitat que una d'aquestes unitats estigui connotada estilísticament és més baixa que en els títols (càlcul sobre *type*), però com hem vist es troba clarament per davant d'altres tipus de textos de premsa com les notícies, cròniques, reportatges, etc.

¹¹⁶ El títol pot ser d'una altra secció i, per tant, de qualsevol dels gèneres textuais dels diaris (notícies, reportatges, cròniques, etc.).

En la Taula 37 detallem en quin tipus de títols es troben els neologismes:

Part notícia	Total	%	Exemples
portada	3	5,1	<i>actiu tòxic, antiretallades</i>
titular	29	49,2	<i>madofferàcia, rastaflauta</i>
avanttítol	2	3,4	<i>cretinitzador, salari mínim</i>
subtítol	23	39,0	<i>antipeatges, macroprostíbul</i>
entrada	0	0,0	—
intertítol	2	3,4	<i>columnisme, pel·li</i>
	59		

Taula 37. Distribució segons la part de la notícia.

El tipus de títol que registra més neologismes és el titular amb pràcticament la meitat dels casos (49,2 %), seguit del subtítol (39 %). La resta de casos permeten documentar alguna unitat puntual o cap. Efectivament, cal tenir en compte que d'aquests títols només el titular és present en pràcticament totes les notícies mentre que els altres camps són menys freqüents i només s'inclouen en alguna notícia, generalment, més llarga. Quant a la portada, conté menys informació, perquè consisteix en una única pàgina.

Els títols es caracteritzen per ser una síntesi molt breu del contingut que s'exposa a continuació. D'aquesta manera, el lector disposa d'una idea general de la informació que segueix. Per aquest motiu, en aquest tipus de fragment es prioritzen, en part, les unitats breus (*antipeatges, pel·li*), tot i que hi ha mots de tots tipus (*actiu tòxic, salari mínim*). Particularment, el títol també s'utilitza per captar l'atenció, per tant, destaquen les unitats expressives i transgressores (*cretinitzador, madofferàcia*).

A continuació mostrem les dades en relació amb la secció:

Secció	Total	%	Exemples
opinió	139	71,3	<i>caspisme, presi</i>
entrevista	23	11,8	<i>afutbolístic, bata blanca</i>
declaració	33	16,9	<i>indepe, tronista</i>
	195		

Taula 38. Distribució segons la secció.

En aquest cas, l'apartat d'*Opinió* registra el 71,3 % dels neologismes documentats amb aquest tipus d'indicador. Es tracta,

doncs, del camp amb una cobertura més àmplia, perquè està format per diferents pàgines del diari, mentre que les entrevistes ocupen pàgines puntuals del diari i, les declaracions, simplement unes línies.

En general, en els articles d'opinió, entrevistes i declaracions, com que el grau de formalitat baixa i l'emissor no està tan constret com en altres gèneres, l'ús de neologismes, especialment mots d'autor, acostuma a ser més elevat. A banda de l'estil propi, en aquests camps també hi té cabuda el llenguatge col·loquial, perquè a part d'informar aquests gèneres canalitzen emocions, opinions i ideologies, és a dir, tenen la finalitat d'entretenir i persuadir.

Tot seguit, podem veure els neologismes que es documenten amb aquest criteri d'acord amb cada un dels processos:

Mecanisme	Total	%	Exemples
Prefixació	46	13,9	<i>afutbolístic, ultramodernitat</i>
Sufixació	52	15,7	<i>cretinitzador, lligaire</i>
Composició culta	41	12,4	<i>sabatòfon, tecnoestrès</i>
Composició	33	10,0	<i>calçotets bomba, xuclalsaldos</i>
Sintagmació	36	10,9	<i>patata calenta, tocar la fibra</i>
Acronímia	62,5*	18,9	<i>pepevergència, poetuit</i>
Abreviació	60*	18,2	<i>hetero, pel·li</i>

Taula 39. Tipus de formació d'acord amb el criteri de posició discursiva.

Els tipus de neologismes que es registren més àmpliament són els formats per acronímia i per abreviació (62,5 % i 60 %). En canvi, la composició patrimonial i la sintagmació se situen en l'altre extrem (33 % i 36 %).

D'entrada, podem afirmar que l'economia del llenguatge és un aspecte que cal tenir en compte. En el primer grup, les unitats són més breus com *apliservei* i *masoca* i, per tant, és més pràctic incloure-les en els títols, mentre que en el cas de la composició i la sintagmació no és així com observem en *calçotets bomba* i *tocar la fibra*. A més, com hem vist anteriorment amb el criteri de novetat, aquests dos mecanismes de truncació tendeixen a cridar més l'atenció i, per tant, s'utilitzen en posicions destacades com el títol de la notícia.

D'altra banda, si en les columnes s'utilitza un llenguatge semblant a l'estil literari, cal recordar que, en relació amb l'acronímia, Guilbert (1975: 42-43) indica que aquest tipus de formació "se prête à la fantaisie verbal" com *poetuit*. Quant a l'àmbit col·loquial, d'acord amb Camps (2013: 150), les entrevistes, articles d'opinió i declaracions componen "l'espai idoni per trobar-hi expressions d'oralitat" i, per tant, hi tenen una presència més destacada les abreviacions. A tall d'exemple tenim *hetero* i *pel·li*.

Recapitulant, hem comprovat que la relació entre el criteri de posició discursiva i la funció comunicativa dels neologismes no és de tipus qualitatiu, sinó quantitatiu, perquè tant els títols com els gèneres textuais mencionats contenen paraules de tot tipus. Tanmateix, el nombre de neologismes estilístics és més alt en aquests fragments i seccions que en altres parts i tipus de text, perquè tenen l'objectiu de cridar l'atenció del lector i explicar uns fets des d'un punt de vista subjectiu i ideològic. Així doncs, estem parlant de diferències quantitatives, perquè, com indica Escandell-Vidal (1996: 32), la comunicació no es fonamenta en coneixements falsables, sinó en hipòtesis regides per una lògica de tipus probabilístic.

5.7. Criteri de context discursiu

Si un neologisme es crea amb una funció estilística és probable que el fragment o el discurs en què s'integra també tingui una motivació que va més enllà de la referencial. Per tant, aquestes trets es poden observar en altres elements que componen el discurs a part dels neologismes en qüestió.

En concret, a partir d'aquest criteri, identifiquem si en el context del neologisme hi ha elements del llenguatge col·loquial i del llenguatge pseudoliterari com expressions de tipus col·loquial o fins i tot d'argot, signes d'exclamació, figures retòriques i adjectius ornamentals. Finalment, també valorem la presència de l'autor, és a dir, si està redactat en primera persona i, en aquests casos, si es fan servir verbs de sentiment o d'afecte. Tots aquests indicadors han estat descrits com procediments propis de la llengua col·loquial i de la literària, que estan estretament relacionats amb la oralitat, la

subjectivitat i l'expressivitat (Payrató, 1988/1996). En aquest sentit, l'autor indica que s'utilitzen per captar l'atenció dels interlocutors, per exemple, amb l'ús de noves seqüències que disminueixen la previsibilitat del discurs, que reflecteixen un estil propi o un objectiu estètic.

La pregunta que plantejem per guiar l'anàlisi dels resultats obtinguts amb el criteri de context discursiu és la següent:

- a) La relació que s'estableix entre elements expressius documentats en el context assenyalat sempre una correlació amb la funció del neologisme detectat?

A continuació, presentem les dades quantitatives juntament amb alguns exemples il·lustratius:

Puntuació	Total	%	Exemples
0	363	66,1	<i>terra batuda, vicedirectora</i>
1	135	24,6	<i>hipertecnològic, home-orquestra</i>
2	36	6,5	<i>megacasino, villarat</i>
3	12	2,2	<i>indepe, patata calenta</i>
4	2	0,4	<i>postpartit, pseudoecologista</i>
5	1	0,2	<i>causa-efecte</i>
	186	33,9	

Taula 40. Resultats del criteri de context discursiu.

En primer lloc, observem que dues terceres parts dels neologismes no es registren amb el criteri de context discursiu. Aleshores, si ens centrem en els neologismes registrats, destaquen els que presenten un dels elements mencionats (24,6 %) mentre que el nombre d'unitats va disminuint a mesura que es documenta més d'un element.

En conjunt, els neologismes registrats amb aquest criteri criden l'atenció perquè contenen elements intensificadors com *hipertecnològic* i *megacasino*, i alguns mostren un caràcter subjectiu i afectiu, com *indepe* i *pseudoecologista*. Tot i així, algunes de les unitats documentades, d'entrada, no criden l'atenció, per exemple, *causa-efecte* i *postpartit*.

Tot seguit, mostrem alguns exemples il·lustratius ordenats segons el nombre d'elements detectats en el context del neologisme.¹¹⁷

(10) *sense cap marca*

Nadal segueix ferm en **terra batuda** i ara es prepararà per a Wimbledon. [*El Periódico*, 06/06/2011]

(11) *llenguatge pseudoliterari (hipèrbole)*

El col·legi del futur és un lloc **hipertecnològic** sense guixos ni pissarres verdes, ni tan sols quaderns, on els nens fan coses com ara interactuar digitalment amb els seus mestres, menjar sempre productes ecològics i llegir els clàssics en una tauleta electrònica. [*El Periódico*, 22/03/2010]

(12) *llenguatge pseudoliterari (pregunta retòrica) i dixi d'emissor (1a persona del plural)*

Quan milers de joves estan marxant de Catalunya buscant un futur, ¿l'alternativa que hem d'oferir-los és un **megacasino**? [*Ara*, 18/02/2012]

(13) *llenguatge pseudoliterari (adjectiu ornamental i paral·lelisme) i dixi d'emissor (1a persona del plural)*

Els nous **indepes** duran els afers exteriors; els indepes de sempre durem l'exèrcit, no fos cas que algú faci marxa enrere. [*Ara*, 23/08/2012]

(14) *llenguatge col·loquial (dues locucions i un mot vulgar) i dixi d'emissor (1a persona singular):*

Res més lluny de la meva intenció que apuntar-me a un cavall guanyador —a més, Tinto Brass no és ni una cosa ni l'altra, però he de confessar que jo també vaig tenir una

¹¹⁷ En aquest cas, hem marcat el neologisme en negreta i hem subratllat els elements que hem observat del criteri de context discursiu. Quan el fenomen afecta tot el context, perquè es tracta d'una comparació, metàfora, etc., no subratllem tot el context.

revelació semblant quan em vaig empassar estoicament la faula tonta i **pseudoecologista** de James Cameron. [*El Periódico*, 02/03/2010]

(15) *llenguatge col·loquial (hipèrbole i mot negatiu), llenguatge pseudoliterari (adjectiu ornamental) i dixi d'emissor (la persona plural i verb sentiment)*

Per acabar amb la terrible desafecció que ens havien provocat els casos Millet i Pretòria, el senyor Montilla va prometre'ns una nova llei electoral (per cert, una relació **causa-efecte** del nivell de comparar 200 grams de cigrons amb una americana de quadres escocessos). [*Avui*, 17/02/2010]

Tot i que en el context d'ús d'un neologisme es puguin reconèixer unitats col·loquials, recursos propis dels textos literaris o que el fragment aparegui redactat en primera persona i s'utilitzin verbs de sentiment, no significa obligatòriament que el neologisme sigui de tipus estilístic. Així doncs, sembla que, com hem vist anteriorment amb el criteri de posició discursiva, en aquest cas també s'observen diferències quantitatives, i no únicament qualitatives, en relació amb la funció dels neologismes. De nou, però, els neologismes estilístics són més abundants.

A continuació, presentem els resultats d'acord amb el tipus d'indicador:

Indicador	General		Exclusiu		Exemples
	Total	%	Total	%	
Llenguatge col·loquial	37	19,7	27	73,0	<i>autofustigació, fil emocional</i>
Llenguatge pseudolit.	125	66,5	107	85,6	<i>superbanda, veterania</i>
Dixi d'emissor	26	13,8	15	57,7	<i>balletòman, superprofessional</i>

Taula 41. Distribució dels indicadors del criteri de context discursiu.

Per començar, dues tercers parts dels neologismes documentats amb aquest criteri presenten un element propi del llenguatge pseudoliterari en el context del neologisme. En segon lloc, se situen

els neologismes amb elements col·loquials (19,7 %) i, en darrera posició, la dixi d'emissor (13,8 %). Tot seguit, si ens centrem en els neologismes exclusius de cada indicador, observem que es manté el mateix ordre, però es redueix la diferència, especialment, entre el llenguatge pseudoliterari (85,6 %) i el col·loquial (73 %). D'acord amb les dades obtingudes, veiem que en cap cas no arriba a la meitat el nombre de neologismes compartits i, per tant, sembla que cada un dels indicadors detecta elements diferents. Tot i així, la dixi d'emissor és l'indicador que comparteix més neologismes (42,3 %), de manera que demostra que hi ha relació entre aquest indicador i els altres dos.

En més detall, desglossem cada un dels indicadors amb els elements aplicats en aquest criteri.

Llenguatge col·loquial	Total	%	Exemples	
expressions	1	31	79,5	<i>blogaire, buscavides</i>
	2	2	5,1	<i>punt verd, talibanisme</i>
	3	1	2,6	<i>pseudoecologista</i>
	34	87,2		
exclamació	5	12,8	<i>distòpic, tietejar</i>	
	39			

Taula 42. Distribució segons el llenguatge col·loquial.

Pel que fa al llenguatge col·loquial, hem detectat les expressions d'aquest tipus i els signes d'exclamació. El primer grup representa el 87,2 % dels elements detectats mentre que hi ha pocs casos que continguin un signe d'exclamació (12,8 %). En relació amb el total d'expressions documentades en el context, observem que en la majoria només es detecta un cas i són molt puntuals els contextos que mostren dues o tres locucions. Com que el context estudiat consisteix en una oració completa (de punt a punt), es desprèn que el nombre d'elements no pot ser alt.

Per il·lustrar aquests casos, mostrem alguns exemples de neologismes que en el context d'ús presenten elements que s'han considerat propis de la llengua col·loquial com mots vulgars, expressions o locucions propis d'aquest registre, augmentatius, diminutius i despectius, i exclamacions.

(16) *vulgar*

Les seves putes, tafurers i **buscavides** en general fan que sigui un indret que està sota sospita permanent pels apologetes de l'ordre. [Avui, 13/06/2012]

(17) *locució i diminutiu*

O sigui que el **talibanisme** islàmic intensifica i projecta també sobre un simple concurset de televisió la seva cara més bestial i intolerant. [El Periódico, 22/02/2010]

(18) *dues locucions i un mot vulgar*

Res més lluny de la meva intenció que apuntar-me a un cavall guanyador —a més, Tinto Brass no és ni una cosa ni l'altra, però he de confessar que jo també vaig tenir una revelació semblant quan em vaig empassar estoicament la faula tonta i **pseudoecologista** de James Cameron. [El Periódico, 02/03/2010]

(19) *exclamació*

I, és necessari que l'última cosa que Alfred Rodríguez Picó diu [sic] en aquest anunci sobre guies de Catalunya que ara estem veient tant sigui “Aquestes guies són estupendes!”, **tietejant** de manera tan emfàtica i gratuïta, exagerant gairebé tant com si estigués assajant una paròdia de l'Espartac Peran per al *Polònia*? [Avui, 24/02/2011]

Pel que fa als indicadors propis del llenguatge pseudoliterari, es desglossen de la manera següent:

Llenguatge pseudolít.		Total	%	Exemples
figures	1	68	51,1	<i>multiculti, transició-moguda</i>
	2	1	0,8	<i>cretinitzador</i>
		69	51,9	
adjectiu	1	61	45,9	<i>electrobalada, tapamugró</i>
	2	3	2,3	<i>caçagols, posttsunami</i>
		64	48,1	
		133		

Taula 43. Distribució segons el llenguatge pseudoliterari.

En aquest cas, mostren una presència similar tant les figures retòriques (51,9 %) com l'ús de l'adjectiu anteposat al nom (48,1 %). També observem que el fet que aparegui més d'una figura o adjectiu d'aquest tipus en una mateixa oració és anecdòtic, ja que només detectem 1 i 3 casos, respectivament.

Alguns dels exemples d'elements propis del llenguatge pseudoliterari són els següents:

(20) *antítesi*

Una conjunció on conflueixen el boom de la literatura llatinoamericana, l'ocàs de les dictadures, incloent-hi el del franquisme, i l'inici de la **transició-moguda** espanyola, que probablement quedarà com una espècie de maig 68 endarrerit de tota una societat. [*El Periódico*, 11/05/2010]

(21) *metàfora i pregunta retòrica*

Contemplant, amb estupor, la deriva **cretinitzadora** de la nostra cultura: es possible un retorn crític i meditat a un món en què una teoria científica o una pel·lícula de qualitat no s'ubicaven en el mateix prestatge dels prejudicis irracionals o dels programes televisius d'assumptes del cor? [*Avui*, 23/02/2010]

(22) *adjectiu ornamental*

Consoladors de variat calibre, tangues de plàstic, **tapamugrons** amb plomalls de fantasia, boles xineses, manilles, fuet, mordassa. [*El Periódico*, 13/03/2011]

(23) *adjectius ornamentals*

Es va deixar el millor per al tercer, amb què superava Gerd Torpede Müller, el prestigiós **caçagols** del Bayern de Munic que va regnar en la dècada dels 70 amb l'Alemanya de l'elegant Kaiser Beckenbauer, a la llista de millor golejador en una temporada, comptant totes les competicions oficials. [*El Periódico*, 03/05/2012]

Si ens fixem en els neologismes marcats en negreta en els diferents contextos observem que, en general, criden l'atenció perquè contenen bases o formes afixades amb connotacions pejoratives (*cretinitzador* i *pseudoecologista*), es tracta de formes no predictibles des del punt de vista formal o semàntic (*tietejar*, *transició-moguda*, etc.) o són novedoses (*tapamugrons*, *caçagols*, etc.).

Finalment, mostrem els resultats en relació amb la dixi d'emissor o presència de l'autor en el text¹¹⁸.

Dixi d'emissor		Total	%	Exemples
1a p.	sg.	28	36,4	<i>avi cangur, catanyol</i>
	pl.	22	28,6	<i>cançó protesta, mezzo</i>
		51	66,2	
verb sentiment		26	33,8	<i>superprofessional, tocar la fibra</i>
		77		

Taula 44. Distribució segons la dixi d'emissor.

En aquest cas, observem que en la meitat de contextos amb presència de la primera persona (66,2 %) també es registren verbs

¹¹⁸ En aquest cas, cal recordar que la presència d'un verb de sentiment només s'ha tingut en compte en els casos en què va acompanyat de la presència de la primera persona del singular o del plural.

de sentiment (33,8 %). Pel que fa al nombre, l'ús de la primera persona del singular i del plural és força equilibrat, tot i que té més presència la del singular.

Tot seguit, mostrem alguns exemples dels contextos dels neologismes en què s'observa l'ús de la primera persona i, en aquests casos, exemples en què es fan servir verbs de sentiment.

(24) *dixi d'emissor (la persona del singular)*

El que tinc clar és que no vull anar a un casal; ni tampoc vull fer d'**avi cangur**. [Ara, 19/03/2012]

(25) *dixi d'emissor (la persona del plural)*

No fem **cançó protesta**, expliquem les nostres vides, afegeix. [Ara, 26/02/2012]

(26) *verb sentiment*

Potser hem d'admetre que l'esport **superprofessional** i el dopatge són parts d'un mateix tot, i el citius, altius, fortius només pot ser noble en l'amateurisme. [Ara, 18/02/2012]

De nou, destaca l'ús de neologismes que intuïtivament considerariem estilístics perquè mostren expressivitat, subjectivitat o afectivitat, com *superprofessional*, i unitats que criden l'atenció per la seva novetat, com *avi cangur*.

Per acabar, mostrem com es classifiquen els neologismes detectats amb aquest criteri d'acord amb el tipus de formació.

Mecanisme	Total	%	Exemples
Prefixació	30	11,5	<i>desacomplexar, pseudoecologista</i>
Sufixació	38	14,6	<i>caspisme, opinador</i>
Composició culta	35	13,5	<i>cibercultura, feixistoide</i>
Composició	37	14,2	<i>avi cangur, exemple-conseqüència</i>
Sintagmació	22	8,5	<i>canviar el xip, fil emocional</i>
Acronímia	50*	19,2	<i>bossaball, perrockià</i>
Abreviació	48*	18,5	<i>indepe, multiculti</i>

Taula 45. Tipus de formació d'acord amb el criteri de context discursiu.

Una vegada més, els processos de truncació continuen tenint una presència més alta perquè el 50 % dels acrònims i el 48 % dels neologismes formats per abreviació contenen elements expressius en el context. En l'altre extrem, se situen unitats sintagmàtiques (22 %). Aquest fet, coincideix amb els resultats del criteri de novetat i el de posició discursiva, però contrasta amb el criteri de coneixement del món i el d'ús. Tot apunta que, pel fet que es tracta d'una forma més llarga i, en principi, més descriptiva, no destaca per vehicular neologismes amb caràcter afectiu, subjectiu i ideològic, o per cridar l'atenció. Tanmateix, la sintagmació també permet crear unitats de tipus estilístic com *canviar el xip* i *fil emocional*, dos neologismes que contenen una metàfora.

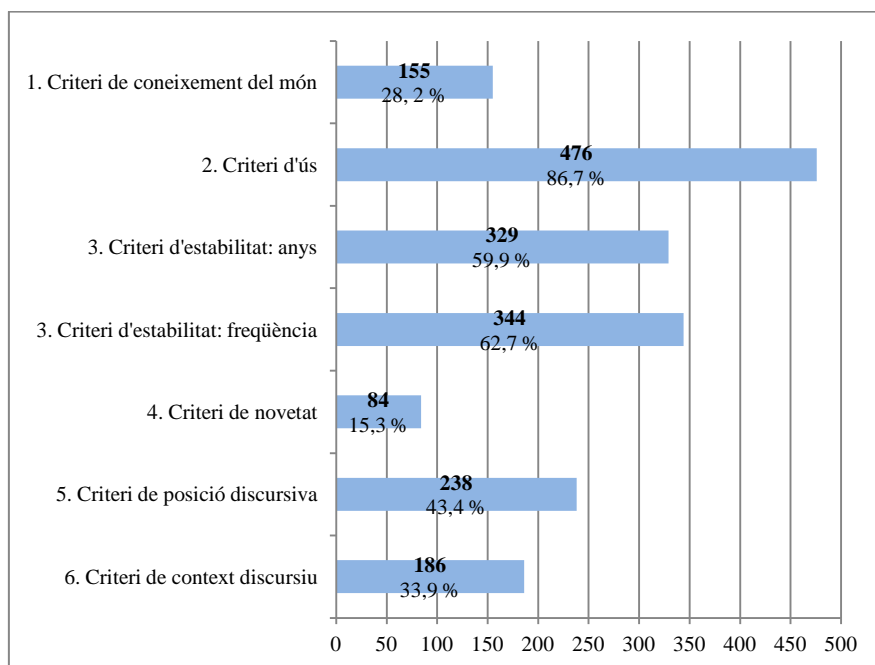
En definitiva, hem confirmat que el criteri de context discursiu identifica principalment neologismes estilístics, perquè la majoria dels exemples utilitzats per il·lustrar els resultats, així ho demostren. A més, en relació amb els processos de formació, destaquen els neologismes formats per truncació, que tendeixen a ser expressius i transgressors. Tot i així, alguns dels neologismes documentats amb aquests criteris no mostren aquestes característiques i, per tant, caldrà afinar aquests resultats amb l'ús d'altres criteris.

5.8. Resum de l'anàlisi quantitativa

En aquest capítol mostrem els resultats quantitius obtinguts a partir de l'aplicació dels diferents criteris seleccionats en la proposta metodològica aplicada als 549 neologismes del corpus de treball. De forma més detallada, indiquem el nombre d'unitats que es registren en cada un dels criteris per separat. A continuació, aprofitem, en primer lloc, per relacionar entre si els resultats dels diferents criteris i, tot seguit, observem quins processos de formació prevalen entre els neologismes registrats per criteri.

5.8.1. En relació amb els criteris

Després d'aplicar cada un dels criteris per separat al corpus de neologismes hem vist que en cada un d'ells es registra un nombre diferent d'unitats. A continuació presentem un gràfic que comprèn els diferents valors obtinguts, és a dir, quants dels 549 neologismes es registren amb un mínim d'un punt en cada un dels criteris:

Gràfic 1. Neologismes documentats per criteri.

Com podem veure, amb els diferents criteris es registra un nombre desigual de neologismes. Amb el criteri d'ús, per exemple, es documenten més de tres quartes parts de les unitats (86,7 %, corresponent a 476 neologismes). En el cas del criteri d'estabilitat i, més concretament, en relació amb la freqüència, aquesta xifra disminueix però s'acosta a les dues terceres parts (62,7 %, 344 neologismes). En canvi, amb el criteri de novetat identifiquem un percentatge més baix, que no arriba a una cinquena part (15,3 %, 84 unitats).

Aquestes diferències estan motivades per aspectes metodològics i qualitatius. Pel que fa a les qüestions metodològiques, cal tenir en

compte que el nombre d'indicadors no és idèntic en tots els criteris. Ara bé, tot i que en la majoria apliquem dos indicadors, els resultats tampoc no són equivalents des del punt de vista quantitatiu. En el criteri de coneixement del món, per exemple, apliquem dos corpus lexicogràfics d'exclusió (Cercaterm i Viquipèdia) que registren el 28,2 % dels neologismes mentre que amb el criteri de novetat utilitzem dos indicadors de tipus discursiu (les marques tipogràfiques i les metalingüístiques) i se'n documenten una mica menys de la meitat (15,3 %). Així doncs, podem observar que, tot i que en alguns casos s'aplica el mateix nombre d'indicadors, com que són de naturalesa diferent, els resultats també difereixen. En el criteri de coneixement del món i en el d'ús utilitzem fonts documentals, tant obres terminològiques i enciclopèdiques, com corpus textuais, bases de dades de neologismes i obres lexicogràfiques. En relació amb el criteri d'estabilitat apliquem pautes temporals a partir d'una base de dades de neologismes. Finalment, pel que fa al criteri de novetat, el de posició discursiva i el de context discursiu, ens basem en aspectes discursius i textuais.

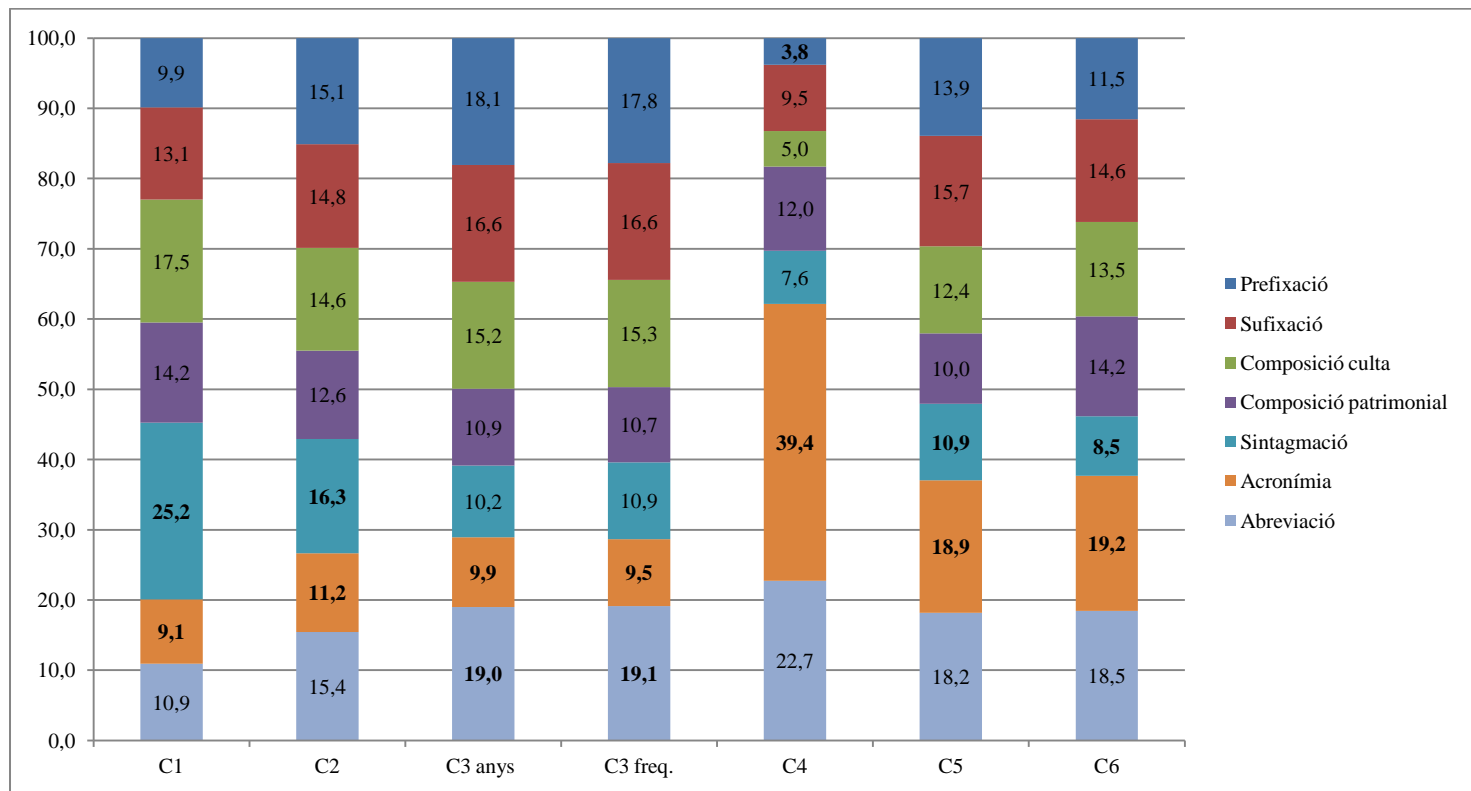
Si ens centrem en els indicadors utilitzats en cada criteri observem que també acostumen a mostrar resultats desiguals des del punt de vista quantitatiu. En el cas del criteri de coneixement del món, els indicadors presenten resultats similars perquè al Cercaterm es documenta el 54,4 % del total de neologismes i a la Viquipèdia el 52,5 %. També hi ha un paral·lelisme en relació amb el criteri d'estabilitat segons els anys i la freqüència, que es troba al voltant del 60 %. En canvi, en la resta, els resultats divergeixen entre si. En relació amb el criteri d'ús veiem que el 42,6 % es documenten al Google Acadèmic mentre que al DCVB se situa a l'1,5 %. En el cas del criteri de context discursiu, dels tres indicadors destaca el que s'utilitza per recuperar informació sobre l'ús de llenguatge pseudoliterari, amb dues terceres parts dels neologismes registrats. Els altres dos indicadors, que funcionen en relació amb el llenguatge col·loquial i la dixi d'emissor, permeten documentar al voltant del 15 % dels neologismes, aproximadament.

Com hem pogut comprovar, aquestes diferències no només són metodològiques (en el sentit que en algun dels criteris es poden tenir en compte més indicadors), sinó que també són resultat de la naturalesa diferent dels aspectes analitzats i dels neologismes del corpus, que provenen de la premsa general. En el cas del criteri de

posició discursiva, per exemple, observem si els neologismes es registren en algun dels títols com també en unes seccions determinades. Per descomptat, el nombre de paraules que es documenten en els títols és menor, perquè ocupen com a màxim una oració mentre que un article conté com a mínim un paràgraf i també engloba els títols o subtítols que hi puguin aparèixer. Els títols permeten detectar el 23,6 % dels neologismes i, en canvi, a les seccions es documenta el 76,4 % del total d'unitats. Finalment, també cal tenir en compte que, com que es tracta de textos de premsa, el lèxic que es documenta té unes característiques determinades: unitats de la llengua general, sense abundància de termes ni de mots familiars o vulgars. A més, són neologismes lexicogràfics, per tant, en general no s'espera que tinguin un ús estable.

5.8.2. En relació amb els mecanismes de formació

A continuació, relacionem els diferents criteris aplicats amb els mecanismes de formació. En concret, en aquesta taula es mostra el percentatge de neologismes de cada mecanisme present en cada un dels criteris. En negreta marquem els valors més alts i més baixos de cada un dels criteris.

Gràfic 2. Percentatge dels tipus de formació per criteri.

Per començar, observem que l'**acronímia** i l'**abreviació** tenen una presència baixa en la formació dels neologismes registrats amb el criteri de coneixement del món. En canvi, destaquen entre els neologismes que porten una marca de novetat, especialment l'acronímia (39,4 %). També cal afegir que tant l'acronímia com l'abreviació tenen una presència més alta que la resta de processos en el criteri de posició discursiva i de context discursiu (18-19 % aproximadament). Així doncs, sembla que no prevalen per formar neologismes que vehiculen coneixement enciclopèdic i terminològic, sinó per crear neologismes amb caràcter expressiu, subjectiu i afectiu. Per tant, s'observen diferències entre el criteri 1, 2 i 3, d'una banda, i el 4, 5 i 6, de l'altra.

Si observem els resultats dels neologismes formats per **sintagmació**, veiem que sobresurten entre els mots registrats amb el criteri de coneixement del món (25,2 %), i també amb el criteri d'ús, encara que amb un percentatge menor (16,3 %). En aquest sentit, podem veure que la seva presència disminueix gairebé a la meitat, especialment entre els neologismes amb marques de novetat i amb elements expressius en el context. En general, l'estructura de tipus sintagmàtic és més descriptiva i transparent, de manera que els neologismes que neixen amb l'objectiu d'identificar de forma precisa un concepte determinat prioritzen aquest tipus de construccions. En canvi, en el marc d'un context expressiu i espontani, aquests neologismes són més escassos per l'economia lingüística del llenguatge.

Quant a la **composició patrimonial**, es tracta del procés que mostra menys diferències respecte del diferents criteris i, per tant, es manté amb valors més estables. Pel que fa als valors més alts, destaca per vehicular unitats especialitzades i enciclopèdiques (14,2 %) com pel fet que els compostos acostumen a presentar elements expressius en el context (14,2 %). Aquests resultats indiquen que es tracta d'una estructura utilitzada tant en la creació de neologismes denominatius com estilístics, perquè la juxtaposició d'elements del tipus [N+N], d'una banda, dóna lloc a unitats descriptives i transparents i, de l'altra, permet condensar un enunciat més llarg, per exemple, els *mot-bloc* del tipus *barri-búnquer*.

En relació amb la **composició culta**, també mostra una tendència més o menys estable en els resultats dels diferents criteris.

Tanmateix, destaca per formar neologismes registrats amb el criteri de coneixement del món (17,5 %) i, sobretot, perquè és un dels processos que va menys comunament acompanyat de marques de novetat (5 %). En aquest sentit, l'adjunció d'elements cultes o d'un element culte a una base prioritza l'ús d'aquest tipus de formació per vehicular neologismes denominatius perquè, a més, el mot resultant és predictable. Només de forma anecdòtica s'utilitza per crear falses formes cultes amb una intenció que va més enllà de la informativa com a *madofferàcia*.

A continuació, si observem els resultats dels processos d'afixació, veiem que són proporcionals, en el sentit que la **prefixació** i la **sufixació** destaquen entre els neologismes que mostren una estabilitat en el temps (17-18 %, aproximadament) o, a la baixa, perquè no acostumen a anar acompanyats de marques de novetat, especialment la prefixació (3,8 %). En resum, els neologismes resultants són formes predictibles a partir d'unes regles que, en el cas de la prefixació, afegeixen informació semàntica de tipus locatiu, temporal, quantitatiu, negatiu, etc., mentre que la sufixació, en relació amb les diferents categories, com la verbal, indica acció, efecte, entre d'altres. Per aquest motiu, com hem vist en els *neologismes de llengua* de Guilbert (1975) o d'acord amb l'estudi de Sablayrolles (2003), es tracta d'un tipus de formació que els parlants tendeixen a produir de forma inconscient i a percebre com a formes no novedoses.

En relació amb els criteris, n'hi ha de més discriminants que d'altres, perquè en alguns casos es pot observar que coincideixen els valors més alts o els més baixos d'un conjunt de mecanismes de formació. En el cas del criteri de coneixement del món, per exemple, s'observa el percentatge més alt dels neologismes formats per sintagmació, composició culta i composició patrimonial. A més, aquest criteri també concentra la xifra més baixa de neologismes formats per acronímia i per abreviació. Un altre criteri discriminant és el de novetat, perquè la prefixació, la composició culta, la sintagmació i la sufixació mostren un percentatge més baix d'unitats representades mentre que en el cas de l'acronímia i l'abreviació és justament a l'inversa, ja que concentra el percentatge més alt de tots dos processos. En canvi, en el criteri d'ús, en relació amb els processos de formació, resulta ser menys discriminant perquè els valors dels diferents mecanismes són més semblants

entre si. Així doncs, sembla que la presència en, com a mínim, una de les diferents fonts textuais i lexicogràfiques no permet observar diferències entre els processos de creació.

5.9. Síntesi i conclusions

En aquest capítol hem dut a terme una anàlisi quantitativa dels neologismes que conformen el corpus del treball. En primer lloc, hem descrit els resultats en relació amb la distribució per anys, la categoria gramatical i les fonts utilitzades. En segon lloc, hem aplicat cadascun dels criteris descrits en la metodologia. A partir d'aquí, hem descrit quants neologismes es registren en cadascun dels criteris i també en quins indicadors. En relació amb els mecanismes de formació, hem observat en quins criteris tenen una presència més alta o més baixa els neologismes formats amb els diferents recursos. Finalment, hem relacionat aquests resultats amb les funció comunicativa dels neologismes d'acord amb els valors denominatius i els estilístics.

En relació amb els criteris aplicats i els resultats obtinguts podem mencionar els aspectes següents:

- a. Tot i que alguns criteris registren més neologismes que d'altres, comprovem que no s'estableix una correlació entre el nombre de neologismes documentats i la utilitat del criteri usat. Al contrari, si en un criteri es documenten pràcticament la totalitat dels neologismes, finalment no resulta discriminant. En els casos en què es produeix aquesta situació, com en el criteri d'ús (86,7 %), caldrà restringir el nombre d'unitats que es consideren representatives segons la puntuació obtinguda.
- b. En relació amb els indicadors d'un mateix criteri, hem vist que, encara que alguns mostren valors semblants, com el Cercaterm i la Viquipèdia, en general s'observen diferències a causa de la naturalesa particular de cada indicador. A més, com que calculem el nombre de neologismes exclusius de cada indicador, observem que tendeixen a compartir menys de la meitat de les unitats. Tanmateix, quan això succeeix, revela que els indicadors

es complementen entre si, com passa en pràcticament tots els casos.

- c. Quant als processos de formació, tot i que en els diferents criteris es documenten neologismes de tots tipus, hem comprovat que en alguns criteris prevalen més uns processos que d'altres. Per exemple, l'acronímia en el criteri de novetat i la sintagmació en el criteri de coneixement del món. Així doncs, s'estableix una correlació entre la funció del neologisme i el mecanisme de creació.
- d. Tots aquests resultats ens permeten determinar que els neologismes registrats amb el criteri de coneixement del món, d'ús i d'estabilitat identifiquen les unitats que realitzen una funció principalment referencial mentre que el criteri de novetat, el de posició discursiva i el de context discursiu són útils per identificar els neologismes amb trets expressius.
- e. En resum, l'aplicació dels diferents criteris aporta informació útil en relació amb la funció comunicativa dels neologismes. En més detall, l'anàlisi per separat de cada un d'ells ens ha permès caracteritzar-los. Aleshores, ara que coneixem quin tipus de neologismes ens ofereix cada un, podrem combinar-los entre si de forma articulada per obtenir resultats més acurats i precisos en relació amb els neologismes prototípics de les diferents funcions comunicatives.

6. ANÀLISI QUANTITATIVA: CONTRAST PER CRITERIS

Les paraules són de franc, però algunes semblen cares i d'altres pura bijuteria.

Ignacio Martínez de Pisón (2016)

En aquest capítol contrastem els resultats dels criteris utilitzats en l'anàlisi quantitativa del capítol anterior i observem la relació que hi ha entre ells. En concret, calculem quants dels neologismes registrats amb un criteri s'han registrat també en els altres criteris.

En aquesta anàlisi observem quins criteris tenen més relació entre si, perquè comparteixen els mateixos neologismes, com també quins criteris es diferencien dels altres, perquè no tenen gaires neologismes en comú. En el primer cas, podem afirmar que els criteris estan correlacionats o que s'agrupen, perquè identifiquen neologismes amb trets similars en relació amb la funció comunicativa. En canvi, en el segon cas, entenem que els criteris identifiquen neologismes amb característiques diferents i, fins i tot, inverses. Per tant, els neologismes registrats en uns determinats criteris mostren uns trets que els caracteritzen i també els diferencien de la resta de neologismes que no s'han documentat amb els mateixos criteris. A partir d'aquests resultats indiquem quin conjunt de criteris són útils per identificar els neologismes amb una funció denominativa i quins serveixen per detectar els neologismes amb trets estilístics.

L'anàlisi que presentem pretén donar resposta a una sèrie de preguntes d'investigació:

- a. Les unitats que vehiculen coneixement enciclopèdic i especialitzat (criteri de coneixement del món) són unitats amb una freqüència alta (criteri d'ús) i tenen menys marques d'expressivitat, subjectivitat i afectivitat que la resta de neologismes (criteris de posició discursiva i context discursiu)?

- b. Les unitats amb valors expressius, afectius o subjectius d'acord amb el criteri de posició discursiva i de context discursiu són paraules infreqüents (criteri d'ús) que no s'han estabilitzat (criteri d'estabilitat: anys i ocurrencies)?
- c. Els neologismes acompanyats de marques tipogràfiques i metadiscursives (criteri de novetat) tendeixen a ser infreqüents (criteri d'ús) i no estables (criteri d'estabilitat), però identifiquen únicament els neologismes estilístics (criteris de posició discursiva i context discursiu) o també els neologismes terminològics o marcats temàticament (criteri de coneixement del món)?
- d. Els neologismes amb una freqüència d'aparició alta (criteri d'ús) acostumen a estabilitzar-se en l'ús (criteri d'estabilitat: anys i ocurrencies)? En aquest sentit, s'observa una relació entre el nombre d'anys en què s'ha documentat (criteri d'estabilitat: anys) i el nombre de vegades que s'ha registrat (criteri d'estabilitat: ocurrencies)?
- e. Les unitats que mostren característiques expressives, subjectives i afectives d'acord amb el criteri de posició discursiva, mostren també trets estilístics d'acord amb el criteri de context discursiu?

6.1. Unitats seleccionades per criteri

Per dur a terme aquesta anàlisi quantitativa prenem com a referència les unitats documentades per a cada un dels criteris, és a dir, que han obtingut com a mínim 1 punt. Ara bé, en algun cas aquest barem no és prou restrictiu, perquè, com hem vist, hi ha criteris que registren un nombre elevat d'unitats, per exemple, el criteri d'ús, perquè documenta el 86,7 % dels neologismes. En aquest cas, tot i que els neologismes es documentin amb aquest criteri no significa que siguin freqüents. Aleshores, cal restringir el nombre d'unitats per criteri per assegurar que sigui discriminant. Per aquest motiu, en el cas del criteri d'ús tenim en compte els neologismes que obtenen un mínim de 2 punts. D'aquesta manera, el nombre d'unitats

registrades es redueix al 71 %¹¹⁹. També hem fet el mateix en el cas del criteri d'estabilitat en relació amb el nombre d'ocurrències, perquè el 62,5 % dels neologismes del corpus es registren amb un mínim de dues ocurrències. Amb aquesta restricció, a partir d'ara tenim en compte els neologismes que presenten una freqüència igual o superior a 5 (34,6 %)¹²⁰.

En la taula següent mostrem el percentatge de neologismes que tenim en compte per a cada un dels criteris. A més, hem desglossat aquestes dades d'acord amb la puntuació obtinguda per criteris, que va de 0 a 2 punts en alguns casos i, en d'altres, arriba a un màxim de 5 punts.

Criteris	0 p	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	Suma
1. coneixement	71,8	20	8,2				28,2
2. ús	13,3	15,7	42,6	26,4	2		71
3. est.: anys	40,1	30	16,4	13,5			60
3. est.: freq.	37,3	28,1	13,1	14,4	7,1		34,6
4. novetat	84,7	13,7	1,6				15,3
5. posició	56,6	41,2	2,2				43,4
6. context	66,1	24,6	6,5	2,2	0,4	0,2	33,9

Taula 46. Neologismes seleccionats per criteri i puntuació.

En la taula presentem les unitats seleccionades per a cada un dels criteris d'acord amb la puntuació rebuda i descartem les unitats no registrades (0 punts) i, en el cas del criteri d'ús i el d'estabilitat (ocurrències), també les que tenen 1 punt.

Finalment, en la Taula 47 mostrem els neologismes que tenim en compte per a l'anàlisi contrastiva dels diferents criteris.

¹¹⁹ Tot i que la xifra continua sent alta, hem decidit no reduir encara més aquest nombre, perquè si seleccionem les unitats que obtenen 3 o més punts amb aquest criteri, la xifra final baixaria fins al 28,4 %.

¹²⁰ En el cas criteri d'estabilitat en relació amb els anys hem optat per no canviar el barem perquè el nombre d'unitats que es documenten 5 o més anys és baix (29,9 %). Com hem vist en l'anàlisi quantitativa del capítol anterior, el nombre d'ocurrències sempre és igual o més alt que el nombre d'anys, perquè hi ha neologismes que mostren una freqüència elevada durant un període breu de temps. En canvi, no podem trobar cap cas que funcioni a la inversa.

Criteris	Total	%
1. criteri de coneixement del món	155	28,2
2. criteri d'ús	390	71
3. criteri d'estabilitat: anys	329	60
3. criteri d'estabilitat: freq.	190	34,6
4. criteri de novetat	84	15,3
5. criteri de posició discursiva	238	43,4
6. criteri de context discursiu	186	33,9

Taula 47. Neologismes seleccionats per criteri.

Per dur a terme el contrast, a partir d'aquestes dades seleccionem les unitats obtingudes en un dels criteris i observem si aquests neologismes es registren en la resta de criteris.

Entrada	Categoria gramatical	Criteris ☒							
		1. coneixement del món	2. ús	3. estabilitat: anys	3. estabilitat: freq.	4. novetat	5. posició discursiva	6. context discursiu	
prima de risc	f		2	2	0	0	0	0	0
primavera àrab	f		1	2	0	0	1	0	0
primer equip	m		1	3	2	2	0	1	0
primera divisió	f		1	3	2	2	0	1	0
psicosocial	adj		2	3	4	4	0	1	0
pujolisme	m		1	3	4	5	0	1	1
radiocontrol	m		1	2	1	1	0	0	0
rebotejar	v intr		1	2	3	3	0	0	1
recollida selectiva	f		2	2	1	1	0	0	0
redimensionament	m		1	2	2	3	1	0	0
reflectant	adj		1	3	1	2	0	0	0
reinterpretació	m		1	3	2	3	0	0	0
renacionalització	f		1	3	2	2	1	0	0
revisitar	v tr		1	3	4	4	0	1	1
salafista	adj		2	2	2	4	0	0	0
salari mínim	m		2	3	2	2	0	1	0
serveis mínims	m pl		2	3	2	2	0	1	0
setmana blanca	f		1	2	2	3	1	1	1
sifonament	m		1	0	1	1	0	1	1
sobreocupació	f		1	2	2	2	0	0	0

Figura 6. Contrast quantitatiu de criteris: unitats representatives del criteri 1 de coneixement del món.

En la Figura 6 mostrem un exemple corresponent al criteri de coneixement del món, en què seleccionem els neologismes que obtenen un mínim d'1 punt; es tracta d'un total de 155 unitats¹²¹. A partir d'aquí, observem quina puntuació obtenen en els altres criteris (del criteri 2 d'ús al criteri 6 de context discursiu).

¹²¹ Per aquest motiu, en la columna del criteri 1 de coneixement del món totes les unitats reben 1 o 2.

C1		C2		C3 anys		C3 freq		C4		C5		C6	
Punts	Total	Punts	Total	Punts	Total	Punts	Total	Punts	Total	Punts	Total	Punts	Total
1	110			1	41			1	19	1	60	1	38
2	45	2	88	2	53	2	54	2	1	2	0	2	4
	155	3	52	3	32	3	22	3	0		60	3	1
		4	6	4	29	4	28		20		de 238	4	0
			146	5	0	5	17		de 84			5	0
			de 390		114		67						43
					de 329		de 190						de 186
			37,4 %		34,8 %		35,3 %		23,8 %		25,3 %		23,2 %

Figura 7. Recompte dels resultats per criteris.

Finalment, classifiquem els resultats dels altres criteris en relació amb el criteri de coneixement del món segons la puntuació obtinguda, els sumem i calculem quin percentatge representen sobre el total de neologismes registrats en cada un dels criteris (Figura 7).¹²²

6.2. Criteri 1: coneixement del món

La finalitat del criteri de coneixement del món consisteix a identificar els neologismes que denominen un concepte nou de la realitat per poder fer referència a aquest element en un acte de comunicació. Per aquest motiu, les dues fonts que hem utilitzat són el Cercaterm del Termcat i la Viquipèdia, que contenen coneixement terminològic i enciclopèdic, respectivament. Els neologismes amb valor denominatiu compleixen aquest requisit mentre que els neologismes amb valor estilístic s'utilitzen, segons la bibliografia, per introduir una perspectiva o un matís nou sobre un element. En aquest darrer cas, a part de fer referència a un concepte, els neologismes estilístics també tenen l'objectiu de captar l'atenció, compartir una opinió, transmetre emoció i afectivitat, o jugar amb les paraules.

A partir d'aquest contrast estudiem quins criteris estan correlacionats amb el criteri de coneixement del món. D'acord amb la bibliografia i els resultats del capítol anterior esperaríem que

¹²² En la Figura 7 no indiquem els resultats relatius a 1 punt en el cas del criteri d'ús i el d'estabilitat en relació amb els anys, perquè com hem explicat en la introducció d'aquest capítol, en aquests casos hem restringit el nombre de neologismes seleccionats (2 o més punts).

s'observés una relació estreta entre aquest criteri, el d'ús i el d'estabilitat, perquè tots ells identifiquen els neologismes amb una funció denominativa. En canvi, com que els criteris de posició i context discursiu identifiquen els neologismes amb una funció estilística, en principi esperaríem que mostressin resultats oposats. Finalment, en el cas del criteri de novetat, pensem que pot ocupar una posició intermèdia, perquè hem vist que és útil per identificar unitats recents o amb un ús especial independentment que tinguin una o altra funció.

A continuació presentem els neologismes registrats amb el criteri de coneixement del món que també es documenten en la resta de criteris.

Contrast 1: criteri de coneixement del món			
Criteris	Total	%	Exemples
2. ús	146	37,4	<i>fotocoagulació, prebèl-lic</i>
3. est.: anys	114	34,8	<i>infocomercial, betacarotè</i>
3. est.: freq.	67	35,3	<i>contacontes, sociovergència</i>
4. novetat	20	23,8	<i>agregador, demo</i>
5. posició	60	25,3	<i>colíder, neocon</i>
6. context	43	23,2	<i>cibercultura, canció protesta</i>

Taula 48. Contrast amb el criteri 1: coneixement del món.

En general, observem que la majoria dels neologismes de cada un dels criteris no es documenten al Cercaterm ni a la Viquipèdia d'acord amb els resultats d'aquest contrast. Tanmateix, podem distingir dos grups clarament diferenciats. D'entrada, una mica més d'un terç dels neologismes registrats amb el criteri d'ús i el criteri d'estabilitat es documenten amb el criteri de coneixement del món. Aquesta xifra, però, disminueix fins al voltant del 25 % en el cas dels neologismes registrats amb el criteri de context discursiu, de novetat i de posició discursiva.

Així doncs, en relació amb el criteri de coneixement del món, es confirma que els neologismes amb un ús ampli i estable mostren una tendència més alta a vehicular neologismes amb una funció principalment referencial. En canvi, els neologismes que es creen o s'utilitzen per motius subjectius, estilístics o ideològics, com és el cas de les unitats registrades amb el criteri de posició i context

discursiu, s'utilitzen sobretot per cridar l'atenció, entretenir, convèncer i emocionar, i no únicament per identificar un concepte.

En relació amb el criteri de novetat observem que no es ratifica l'observació establerta en el capítol anterior perquè, d'acord amb aquests resultats, les unitats recents o amb un ús especial no destaquen per vehicular coneixement del món. Tot i així, més endavant comprovarem si, en canvi, d'entre els neologismes referencials destaquen els mots recents o amb un ús especial.¹²³

Els neologismes freqüents i estables presenten una tendència més alta a vehicular coneixement del món. En canvi, aquesta tendència és menor en les unitats amb marques de novetat i les documentades en una posició o context marcat. Per tant, el criteri de coneixement del món, d'ús i estabilitat destaquen a l'hora d'identificar els neologismes amb una funció denominativa.

6.3. Criteri 2: ús

La bibliografia afirma que els neologismes denominatius tendeixen a presentar una freqüència d'ús considerable. En canvi, els neologismes estilístics tendeixen a ser efímers. Per estudiar la freqüència d'ús dels neologismes hem seleccionat quatre indicadors: el Cercador BOBNEO, el Google Acadèmic, el CTILC i el DCVB.

En aquest cas, esperem observar la correlació entre els neologismes que vehiculen coneixement del món i els neologismes estables. En canvi, creiem que els resultats del criteri de novetat, i el de posició i context discursiu mostraran resultats oposats.

A continuació mostrem la freqüència del criteri d'ús en contraposició amb la resta de criteris.

¹²³ La relació que s'estableix entre dos criteris varia segons si partim d'un o altre criteri. En aquest cas en particular, cal tenir en compte que amb el criteri de coneixement del món s'han documentat 155 neologismes mentre que amb el criteri de novetat se n'han detectat un total de 84 dels 549 neologismes que conformen el corpus.

Contrast 2: criteri d'ús			
Criteris	Total	%	
1. coneixement	146	94,2	<i>geolocalització, marca blanca</i>
3. est.: anys	306	93,3	<i>col·le, malinterpretar</i>
3. est.: freq.	182	95,8	<i>ciberatac, liberaldemòcrata</i>
4. novetat	43	51,2	<i>químio, teatralitzar</i>
5. posició	161	67,9	<i>antiautonomista, trivot</i>
6. context	113	61,1	<i>feixisoide, mani</i>

Taula 49. Contrast amb el criteri 2: ús.

D'entrada, observem que el nombre de neologismes registrats amb el criteri d'ús que es troben en la resta de criteris és alt, perquè en tots els casos se situa per sobre de la meitat. Tot i així, podem distingir tres grups. En primer lloc, observem que aproximadament el 95 % de les unitats documentades amb el criteri de coneixement del món i amb el criteri d'estabilitat (tant en relació amb els anys com amb la freqüència) presenten neologismes amb una freqüència considerable d'acord amb el criteri d'ús. En segona posició, se situen el criteri de posició discursiva i de context discursiu, perquè el 67,9 % i el 61 % dels neologismes, respectivament, es documenten amb aquest criteri. Finalment, en relació amb els neologismes registrats amb el criteri de novetat, la xifra disminueix a una mica més de la meitat (51,2 %).

En aquest sentit, cal tenir en compte que els neologismes registrats amb el criteri de coneixement del món s'han documentat al Cercaterm o a la Viquipèdia. Per això, pensem que els responsables d'elaborar aquestes dues obres han tingut en compte, d'acord amb el procediment terminològic, que els mots seleccionats vehiculaven coneixement especialitzat o enciclopèdic a partir d'un arbre conceptual o un directori de categories, i d'acord amb l'orientació semasiològica, han documentat la paraula en l'ús. Pel que fa al criteri d'estabilitat, es tracta d'un aspecte estretament relacionat amb l'ús, per tant, els neologismes que tendeixen a estabilitzar-se, perquè s'han documentat a l'Observatori de Neologia durant un nombre determinat d'anys, són unitats freqüents, com a mínim, en els textos de premsa. Per aquest motiu, aquests neologismes mostren una tendència baixa a ser unitats novedoses, però també expressives, perquè tenen una finalitat principalment referencial i, per tant, no hi entren en joc aspectes estètics.

En concret, el criteri de posició discursiva i de context discursiu presenten característiques relacionades amb la subjectivitat, l'expressivitat i la transgressió que expliquen que no s'estableixi un vincle amb el criteri d'ús. Pel que fa a les unitats marcades per la seva posició o pel context en què s'utilitzen, normalment es tracta de neologismes que tenen la finalitat de captar l'atenció del lector i, per tant, no són usuals o freqüents en la llengua, perquè no resultarien sorprenents i, aleshores, no cridarien l'atenció. En aquesta línia, si són de tipus col·loquial o es tracta d'una creació individual, és possible que no es trobin documentats en les fonts utilitzades en el criteri d'ús.

Per acabar, en relació amb el criteri de novetat, cal destacar que el fet que el neologisme sigui nou o es faci servir d'una forma especial implica que s'ha utilitzat poc o amb restriccions d'ús en relació amb el registre o l'àmbit, per exemple. Pel que fa a la novetat, pot ser que es tracti d'una denominació per a un concepte nou i també d'una creació individual. Tanmateix, cap de les dues unitats haurà tingut temps de difondre's en l'ús. Quant a l'ús especial d'una unitat, fem referència a un ús no general o estàndard i, per tant, limitat a un registre col·loquial o informal, o a una comunitat determinada, ja sigui professional o social. Així doncs, si el neologisme presentés un ús ampli i general, en principi, aquests indicadors de novetat no serien necessaris.

Els neologismes que vehiculen coneixement especialitzat i enciclopèdic, i els que mostren una estabilitat en el temps es caracteritzen per ser freqüents en l'ús. Aquest tret, però, no s'observa en els neologismes amb marques de novetat ni tampoc en els que ocupen una posició o un context marcat. Per tant, els criteris 1, 2 i 3 permeten identificar els neologismes amb una funció denominativa mentre que els criteris 4, 5 i 6 realitzen la funció inversa.

6.4. Criteri 3: estabilitat

Els neologismes que s'estabilitzen en l'ús amb el pas dels anys es consideren unitats utilitzades per la comunitat de parlants. Aquest fet està relacionat principalment amb els neologismes amb una

funció denominativa, perquè tenen la finalitat de donar nom a un element nou de la realitat que ens envolta i, per tant, cal fer servir aquesta denominació per fer referència a aquest concepte. Quant als neologismes estilístics, el seu ús és més puntual i individual, perquè s'utilitzen per expressar subjectivitat i afectivitat. Per aquest motiu, el seu ús no s'acostuma a estabilitzar amb el pas del temps i, si s'utilitza per una moda que tendeix a ser passatgera, pot tenir una freqüència alta, però en un període breu i no durant un conjunt d'anys ampli.

En aquest contrast observem si les unitats referencials i freqüents d'acord amb el criteri de coneixement del món i el d'ús tendeixen a estabilitzar-se amb el temps. També comprovem si, d'acord amb la bibliografia, les unitats amb marques de novetat i les unitats marcades d'acord amb la posició que ocupen i el context d'ús, presenten un ús no estable.

Contrast 3: criteri d'estabilitat (anys)			
Criteris	Total	%	
1. coneixement	114	73,5	<i>crono, ecosocialista</i>
2. ús	307	78,7	<i>copagament, mitjà-baix</i>
3. est.: freq.	190	100	<i>anticorrupció, full de ruta</i>
4. novetat	36	42,9	<i>maragallista, multiculti</i>
5. posició	139	58,4	<i>director-gerent, sociovergent</i>
6. context	108	58,1	<i>causa-efecte, sado</i>

Taula 50. Contrast amb el criteri 3: estabilitat (anys).

Pel que fa a l'estabilitat en relació amb els anys, podem agrupar els criteris en dos grups principals. En el primer grup se situen els neologismes estables en relació amb la freqüència, perquè tots es documenten més d'un any, seguit del criteri de coneixement del món i el criteri d'ús. I, en darrera posició, se situa el criteri de novetat, amb menys de la meitat dels neologismes d'aquest tipus, juntament amb el criteri de posició i de context discursiu, tot i que amb una freqüència més alta (58 %).

Aquests resultats coincideixen amb els dos contrastos anteriors. Per començar, els neologismes que vehiculen coneixement especialitzat i enciclopèdic, i els neologismes freqüents són més estables, perquè es documenten en un període temporal ampli. En el primer cas, els neologismes s'estabilitzen en l'ús perquè permeten fer referència als

conceptes propis del món que ens envolta. Quant al criteri d'ús, tot i que un neologisme pot ser freqüent en un interval curt de temps, els resultats mostren que, a més, tendeixen a estabilitzar-se. D'altra banda, en relació amb el criteri de posició i context discursiu, si bé alguns d'aquests neologismes també mostren un ús estable, observem que el percentatge és més baix perquè es tracta d'unitats que presenten una motivació subjectiva i estilística. Per acabar, en el cas dels neologismes amb marques de novetat, com que es tracta d'unitats recents o amb un ús especial, d'una banda, no han tingut temps d'estabilitzar-se i, de l'altra, com que presenten un ús més restringit també tenen menys possibilitats de mostrar un ús estable dins d'una comunitat lingüística.

Si en relació amb el criteri d'estabilitat ens centrem en el nombre d'ocurrències, observem el següent:

Contrast 3: criteri d'estabilitat (freqüència)			
Críteris	Total	%	
1. coneixement	67	43,2	<i>aerolínia, migcentre</i>
2. ús	182	46,7	<i>antifrau, socialcristià,</i>
3. est.: anys	190	57,9	<i>exprimer ministre, prova pilot,</i>
4. novetat	18	21,4	<i>redimensionament, villarat</i>
5. posició	80	33,8	<i>patata calenta, pipicà,</i>
6. context	61	33	<i>desacomplexar, presi,</i>

Taula 51. Contrast amb el criteri 3: estabilitat (freqüència).

Tot i que en tots els casos ha disminuït el nombre d'unitats detectades, veiem que es poden diferenciar les dues tendències que hem obtingut en relació amb els anys¹²⁴. En un extrem destaquen els neologismes estables amb una freqüència superior al 50 % i, en menys grau, els detectats amb el criteri de coneixement del món i el d'ús. En canvi, en l'altre extrem se situen els neologismes amb marques de novetat (21,4 %), seguit dels registrats amb el criteri de posició i context discursiu.

¹²⁴ Recordem que en el criteri d'estabilitat en relació amb els anys tenim en compte els neologismes que es registren al BOBNEO 2 o més anys. En canvi, en el criteri d'estabilitat en relació amb la freqüència tenim en compte els neologismes que presenten 5 o més ocurrències. Per aquest motiu el nombre d'unitats detectades varia.

De nou, veiem que les unitats que tendeixen a estabilitzar-se amb el temps acostumen a mostrar una freqüència considerable juntament amb les que mostren un ús ampli en fonts diverses i també entre les que vehiculen coneixement del món. En canvi, no és així en el cas de les unitats que des del punt de vista del cotext i del context mostren una funció estètica, afectiva o subjectiva. Per acabar, les unitats amb marques metadiscursives o tipogràfiques són les que mostren menys estabilitat en relació amb el nombre d'ocurrències.

Els neologismes freqüents i els que vehiculen coneixement especialitzat tendeixen a estabilitzar-se amb el temps. Aquesta tendència, però, disminueix en el cas dels neologismes marcats discursivament i, sobretot, en els neologismes amb marques de novetat.

6.5. Criteri 4: novetat

En el cas del criteri de novetat tenim en compte si els neologismes van acompanyats de marques tipogràfiques i metadiscursives. D'acord amb la bibliografia revisada, les marques tipogràfiques es fan servir per indicar que la paraula emprada és nova o que s'utilitza d'una manera especial. Quant a les marques metadiscursives, també es fan servir per explicar el significat d'una unitat nova o per donar informació metalingüística de la unitat. Tot i que normalment s'afirma que aquestes marques s'utilitzen per destacar els neologismes amb valor estilístic, d'acord amb els resultats de l'anàlisi quantitativa del capítol anterior, sembla que també es fan servir per marcar els neologismes denominatius que es consideren creacions recents. Aquestes marques criden l'atenció del lector, però també proporcionen informació perquè la comunicació sigui efectiva, és a dir, perquè el lector pugui comprendre el significat de la unitat nova i la interpreti correctament.

En aquest contrast, comprovem, primer, si es confirma la relació entre els neologismes documentats amb el criteri de novetat, els registrats amb els criteris de posició i context discursiu, i els obtinguts criteri de coneixement del món. En segon lloc, observem si aquest criteri s'oposa als criteris d'ús i al d'estabilitat.

Contrast 4: criteri de novetat			
Criteris	Total	%	
1. coneixement	20	12,9	<i>alarma social, capital risc</i>
2. ús	43	11	<i>microurbanisme, top manta</i>
3. est.: anys	36	11	<i>avió no tripulat, monista</i>
3. est.: freq.	18	9,5	<i>mezzo, redimensionament</i>
5. posició	36	15,2	<i>bonrotllisme, multicàrrecs</i>
6. context	33	17,8	<i>burquini, multiculti</i>

Taula 52. Contrast amb el criteri 4: novetat.

Pel que fa a la distribució general, en tots els casos el nombre de neologismes amb marques d'ús no arriba a una cinquena part. Així doncs, es tracta d'un criteri que permet identificar un nombre relativament baix d'unitats. A partir d'aquí, però, podem observar algunes tendències. Per començar, es confirma que els neologismes que presenten un context discursiu marcat són els que més tendeixen a presentar marques de novetat (17,8 %), seguit dels neologismes que ocupen una posició discursiva marcada (15,2 %). En l'altre extrem se situen les unitats amb un ús ampli i estable, en què destaquen sobretot els neologismes que presenten un nombre alt d'ocurrències (9,5 %). Tanmateix, crida l'atenció que el criteri de coneixement del món no se situa en un extrem ni en l'altre, sinó que en aquest contrast ocupa una posició intermèdia (12,9 %).

D'una banda, els neologismes marcats en relació amb la posició o el context discursiu tendeixen a ser unitats que presenten una motivació estilística i subjectiva, i intenten captar l'atenció del lector. Com a conseqüència, veiem que mostren un ús baix i no estable, de manera que és més probable que siguin desconegudes pel lector i, per tant, s'hagi d'indicar d'alguna manera aquesta novetat per assegurar la comunicació. A més, també pot tractar-se d'unitats pròpies del llenguatge col·loquial i, de nou, com que no formen part de la llengua general o estàndard, s'utilitzen les marques tipogràfiques per assenyalar-ho. De l'altra, els neologismes freqüents i estables, com que són més o menys coneguts, generalment no van acompanyats de marques de novetat.

Per acabar, en relació amb els neologismes que vehiculen coneixement especialitzat o enciclopèdic, encara que com hem vist tendeixen a difondre's en l'ús i estabilitzar-se, en alguns casos es tracta de denominacions noves o desconegudes pel públic general,

és a dir, per un lloc en una matèria determinada. Per aquest motiu, la unitat es marca i, en alguns casos, s'ofereix una explicació del significat.

Els neologismes amb marques expressives en el context i els que ocupen una posició discursiva destacada mostren una tendència més alta a presentar marques de novetat. En canvi, succeeix a la inversa en el cas dels neologismes amb un ús freqüent i estable. Finalment, els neologismes que vehiculen coneixement del món se situen en una posició intermèdia. Per aquest motiu, sembla que tot i que aquest criteri és especialment útil per identificar els neologismes amb una funció estilística, també permet detectar neologismes recents o especialitzats amb una funció denominativa.

6.6. Criteri 5: posició discursiva

Pel que fa a la posició discursiva, valorem si els neologismes de cada un dels criteris apareixen en el títol d'un article o es troben en una secció d'opinió o en un fragment d'una entrevista o citació. Aquest tipus de textos o fragments del text tenen com a objectiu captar l'atenció del lector, i donar una opinió i convèncer, més que no pas explicar uns fets de forma objectiva. En canvi, en el cas de determinats gèneres textuais com les notícies, reportatges o cròniques, el redactor informa sobre uns fets, però no jutja aquests esdeveniments. Aleshores, el llenguatge emprat està més controlat i és més objectiu. Per aquest motiu, en el primer cas es relacionen amb els neologismes amb un valor estilístic i, en el segon, amb un valor prototípicament denominatiu.

D'acord amb aquesta informació, esperariem que s'establís una correlació entre el criteri de posició discursiva i el de context discursiu, i també amb el criteri de novetat. Per contra, és probable que s'oposi als resultats del criteri de coneixement del món, al d'ús i als d'estabilitat.

Contrast 5: criteri de posició discursiva			
Criteris	Total	%	
1. coneixement	60	38,7	<i>cleptòcrata, sociovergència</i>
2. ús	162	41,5	<i>taula camilla, patata calenta</i>
3. est.: anys	139	42,2	<i>columnisme, neopopulista</i>
3. est.: freq.	80	42,1	<i>pel·li, psicosocial</i>
4. novetat	36	42,9	<i>apliservei, petromonarca</i>
6. context	111	59,7	<i>indepe, sabatòfon</i>

Taula 53. Contrast amb el criteri 5: posició discursiva.

En aquest contrast, tots els criteris mostren resultats similars que se situen al voltant del 42 % excepte en el criteri de context discursiu i el del coneixement del món. En el primer cas, s'allunya de forma destacada de la resta perquè el 59,7 % dels neologismes s'han registrat amb el criteri de posició discursiva. Pel que fa al criteri de coneixement del món, tot i que no se'n desvia tant, se situa en última posició amb un 38,7 %.

Aquests resultats demostren que els neologismes en què el context d'ús conté llenguatge col·loquial, pseudoliterari o dixi d'emissor és més probable que es documentin en seccions en què la funció no sigui únicament informativa, sinó que s'interpretin uns fets (pel que fa a la secció d'*Opinió*, per exemple) o s'intenti captar l'atenció del lector (com ens els títols). Així doncs, aquestes dades ens indiquen que els neologismes amb un context marcat també tenen més possibilitats d'aparèixer en una posició marcada, per tant, s'estableix una correlació entre aquests dos criteris.

Pel que fa a les unitats usades, estables i les que presenten marques de novetat, observem que és menys freqüent que també ocupin aquestes posicions dins del text. Tanmateix, d'acord amb els resultats obtinguts veiem que en tots aquests casos també poden documentar-se en títols o en gèneres textuals en què destaca la immediatesa comunicativa (entrevistes, declaracions, articles d'opinió i cartes al director) o el llenguatge literari (columnes) (Camps, 2013).

Finalment, en els neologismes que vehiculen coneixement especialitzat o enciclopèdic la probabilitat que ocupin les posicions que hem indicat en relació amb la secció i els títols del diari és encara més baixa. Sembla, doncs, que el fet que les unitats portin a

terme una funció determinada, en aquest cas, estretament relacionada amb el coneixement, en limita les característiques i, per tant, l'expressivitat, la subjectivitat i l'afectivitat són trets menys compatibles.

Com a últim apunt, cal recordar que tant les seccions més lliures del diari com els títols de les notícies no només contenen neologismes estilístics, sinó que una notícia d'*Opinió*, per exemple, està formada per paraules registrades als diccionaris i pot contenir alguns neologismes. A més, d'entre totes aquestes unitats n'hi ha moltes que no són estilístiques. En relació amb els titulars passa el mateix. Ara bé, d'acord amb el que hem vist en la bibliografia sobre neologia denominativa i estilística, les afirmacions de Sablayrolles (2000) i la informació sobre els textos dels diaris (*El País*, 2014) hi ha un percentatge més elevat de neologismes estilístics en les seccions, notícies i fragments en què s'interpreten fets que en la resta. En el cas dels títols també hi ha més neologismes d'aquest tipus que els que trobaríem en altres oracions amb el mateix nombre de mots en el cos del text. Així doncs, cal tenir en compte que no totes les unitats registrades amb aquest criteri tenen valors expressius encara que aquest criteri en permet recollir els neologismes que sí que ho són.

Els neologismes amb marques d'expressivitat en el context despunten per sobre de la resta perquè ocupen una posició destacada o marcada en el text. En canvi, els neologismes que vehiculen coneixement especialitzat o enciclopèdic se situen a la cua. Per tant, el criteri de posició i context discursiu destaquen a l'hora d'identificar els neologismes amb una funció estilística.

6.7. Criteri 6: context discursiu

En el criteri del context discursiu els indicadors seleccionats són l'ús de col·loquialismes en el context del neologisme, el llenguatge pseudoliterari i la dixi d'emissor. En el cas dels col·loquialismes, també tenim en compte els signes d'exclamació. Quant al llenguatge pseudoliterari, es desglossa en figures retòriques i l'ús de l'adjectiu anteposat al nom. Finalment, la dixi d'emissor correspon

a la redacció en primera persona i, en aquests casos, també valorem si s'utilitzen verbs de sentiment. Aquest criteri parteix de la premissa que, si un neologisme duu a terme una funció estilística, aquests trets no només es veuen reflectits en aquesta unitat, sinó també en el context i cotext en el qual apareix. Així doncs, aquests indicadors permeten identificar els neologismes amb valors estilístics, perquè porten a terme una funció que va més enllà de la referencial. En canvi, els neologismes amb valors denominatius acostumen a aparèixer en un context amb una funció principalment referencial i informativa.

En aquest cas, volem ratificar la correlació del criteri de context discursiu amb el criteri de posició discursiva. A més, volem comprovar si presenta una relació més estreta amb el criteri de novetat.

Contrast 6: criteri de context discursiu			
Críteris	Total	%	
1. coneixement	43	27,7	<i>autopromoció, mezzo</i>
2. ús	114	29,2	<i>superprofessional, tocar la fibra</i>
3. est.: anys	108	32,8	<i>acolloniment, pseudoecologista</i>
3. est.: freq.	61	32,1	<i>ecoparc, opinador</i>
4. novetat	33	39,2	<i>cutrellegat, recullxumets</i>
5. posició	111	46,6	<i>neobohèmia, rastaflauta</i>

Taula 54. Contrast amb el criteri 6: context discursiu.

Tot i que amb aquest contrast es documenten menys de la meitat dels neologismes, podem distingir diferències per criteris. De nou, la xifra més alta de documentació correspon al criteri de posició discursiva (46,6 %) i, en el cas de la més baixa, es tracta del criteri de coneixement del món (27,7 %). Pel que fa a la resta de criteris, a diferència del contrast anterior, els resultats no s'agrupen de forma tan clara perquè, d'una banda, el criteri d'ús i el d'estabilitat presenten, en ordre ascendent, més similitud amb el criteri de coneixement del món i, de l'altra, el criteri de novetat mostra una xifra més alta.

En aquest cas, observem que els neologismes que ocupen una posició destacada o marcada en el text també tendeixen a presentar elements marcats en el context. Quant als neologismes amb marques de novetat, tot i que no mostra una correlació tan alta com

el criteri de posició discursiva, presenta una tendència més gran que la resta d'unitats, perquè en alguns casos es tracta de neologismes sorprenents. Per una banda, són novedosos i, de l'altra, expressen un ús especial que es relaciona més estretament amb els valors expressius.

En canvi, els neologismes amb una funció principalment referencial són els que van menys freqüentment acompanyats de marques d'expressivitat en el context, perquè sembla que la funció que duu a terme el neologisme mostra una correlació amb la funció del context. Per tant, aquest tipus d'unitats tendeixen a aparèixer en un context no marcat. En el cas dels neologismes amb un ús ampli i estable s'observa una tendència similar, tot i que augmenta el nombre de contextos marcats. Aquest tipus d'unitats no són tan sorprenents per al lector, perquè són més freqüents. Per aquest motiu, sembla que si es vol captar l'atenció del lector o oferir una visió subjectiva s'utilitzaran altres estratègies d'aquest tipus com l'ús de col·loquialismes, figures retòriques i, a més, el redactor apareixerà en el text.

Finalment, recordem que el fet que en el context del neologisme hi hagi, com a mínim, un dels tres indicadors que hem utilitzat en aquest criteri no significa obligatòriament que el neologisme tingui categòricament valor estilístic. En aquest sentit, cal tenir en compte que els resultats no són vinculants, sinó que d'acord amb les dades quantitatives la tendència mostra que la probabilitat és més alta.

Els neologismes que ocupen una posició destacada o marcada estan correlacionats amb els que presenten elements col·loquials, literaris i subjectius en el context d'ús. En el cas dels neologismes amb marques de novetat, també s'observa una correlació amb el criteri de context discursiu. Així doncs, el criteri de novetat també identifica neologismes amb una funció estilística.

6.8. Resum del contrast de criteris

En la taula següent presentem un resum dels resultats contrastius de tots els criteris aplicats. En aquesta síntesi agrupem els resultats de

manera que podem distingir dos conjunts de criteris segons si identifiquen els neologismes amb una funció denominativa o amb una funció estilística, tot i que alguns criteris identifiquen neologismes amb tots dos tipus de funcions.

Si apliquem diferents colors d'acord amb els resultats, segons si són superiors a la mediana¹²⁵ (verd), inferiors (vermell) o bé coincideixen¹²⁶ (grocs), s'observen similituds i diferències entre els criteris. A més, per comprovar si les relacions observades entre els diferents criteris són estadísticament significatives hem calculat el coeficient d'associació amb el Khi quadrat de Pearson¹²⁷. Per interpretar aquests resultats cal tenir en compte que “mayor magnitud de la correlación significa, pues, mayor dependencia” (Llopis, 2012)¹²⁸. En aquest sentit, cal tenir en compte que aquesta associació o correlació pot ser positiva o negativa o inversa¹²⁹. D'acord amb aquesta informació, en l'anàlisi qualitativa podem aplicar aquests criteris de forma articulada al conjunt de neologismes del corpus per obtenir els neologismes prototípics d'una o altra funció.

¹²⁵ Tenim en compte la mediana en comptes de la mitjana perquè si, com passa en la Taula 55, hi ha algun valor que és molt diferent a la resta, la mitjana es veu afectada a l'alça o a la baixa per aquesta xifra. En canvi, en la mediana, d'acord amb Llopis (2012), “es aquel número que, una vez ordenada la muestra de menor a mayor, la separa en dos partes con el mismo número de valores” i, afegeix, “La media sufre los efectos de valores extremos, los cuales influyen mucho en su magnitud. La mediana es resistente a esos valores.”

¹²⁶ Quan diem que el valor correspon amb la mitjana indiquem que la variació és igual o inferior a 0,05, que es correspon amb la diferència estadísticament significativa.

¹²⁷ Es tracta d'una mesura d'associació per a variables qualitatives (Herrera *et al.*, 2011: 58). Quan hi ha una relació estadísticament significativa es marca amb un asterisc: ** indica que la correlació entre els dos criteris és significativa al nivell de 0,01 mentre que * indica que la correlació entre els criteris és significativa al nivell de 0,05.

¹²⁸ Extret del tema 8 del blog titulat *Relación entre variables cualitativas. El test de la Ji-cuadrado*.

¹²⁹ Quan s'observa una correlació positiva entre dos criteris significa que quan un neologisme es registra amb un d'aquests criteris és molt probable que també es documenti en l'altre. En canvi, si es tracta d'una correlació negativa o inversa significa que si un neologisme es documenta amb un criteri es poc probable que es registri amb l'altre perquè identifiquen elements oposats.

Críteris	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
1. coneixement		94,2*	73,5**	43,2**	12,9	38,7	27,7
2. ús	37,4*		78,7**	46,7**	11**	41,5	29,2*
3. est.: anys	34,8**	93,3**		57,9**	11**	42,2	32,8
3. est.: freq.	35,3**	95,8**	100**		9,5**	42,1	32,1
4. novetat	23,8	51,2**	42,9**	21,4**		42,9	39,2
5. posició	25,3	67,9	58,4	33,8	15,2		46,6**
6. context	23,2	61,1*	58,1	33	17,8	59,7**	
mediana	30,1	80,6	66	38,5	12	42,2	32,5

Taula 55. Resultats contrastius dels criteris.

En general, podem distingir tres grups de resultats. D'una banda, s'agrupen el criteri de coneixement del món, el criteri d'ús i el d'estabilitat. De l'altra, el de posició discursiva i el de context discursiu. Finalment, el de novetat presenta algunes diferències envers els dos conjunts.

Les **associacions positives** (en verd) estadísticament significatives s'observen entre el criteri de coneixement del món, el d'ús i els d'estabilitat. Així doncs, aquests criteris són útils per identificar els neologismes amb una funció denominativa. A més, també s'observa una correlació d'aquest tipus, i significativa des del punt de vista estadístic, entre el criteri de posició discursiva i el de context discursiu. En aquest cas, es tracta de dos criteris útils per identificar els neologismes amb una funció estilística.

Pel que fa a les **associacions negatives** o inverses (en vermell), són estadísticament significatives en el cas del criteri de novetat. Com observem en la taula, es tracta d'un criteri que ofereix resultats oposats als del criteri d'ús i d'estabilitat. Per tant, el criteri de novetat no resulta útil per identificar els neologismes denominatius que mostren un ús ampli i estable. Ara bé, tot i que no s'ha pogut demostrar estadísticament, sembla que aquest criteri sí que identifica un conjunt concret de neologismes amb funció denominativa. Com ja hem dit, es tracta de les unitats registrades amb el criteri de coneixement del món, perquè algunes són recents o desconegudes per al lector i, per tant, es marquen d'alguna manera en el text. Finalment, també és significatiu des del punt de vista estadístic la correlació inversa entre el criteri de context discursiu i el d'ús, perquè els neologismes amb un ús ampli no acostumen a presentar elements subjectius i estilístics en el context.

Quant als criteris que **no presenten associacions** positives ni tampoc inverses (en groc), observem el cas del criteri de posició i context discursiu en relació amb els criteris d'estabilitat. Això vol dir que alguns dels neologismes registrats amb aquests dos criteris discursius són estables d'acord amb els criteris aplicats, tot i que no es tracta d'un tret destacat. En aquest sentit, cal tenir en compte que la secció d'*Opinió* i un titular d'una notícia contenen elements de tot tipus, i no únicament unitats expressives. Ara bé, si fem l'observació inversa, veiem que els neologismes estables destaquen per oposar-se a les unitats detectades amb aquests dos criteris discursius. Tanmateix, ni en un cas ni en l'altre els resultats són significatius des del punt de vista estadístic.

A continuació, presentem la magnitud d'aquest efecte, és a dir, de la correlació entre dues variables. D'aquesta manera, no només contrastem la hipòtesi d'independència, sinó que indiquem la força de l'associació entre els criteris estudiats. Per calcular el coeficient de correlació o associació tenim en compte valors que van del 0 a l'1. Si els valors s'acosten a 0, la magnitud de l'efecte és baixa. En canvi, els valors propers a 1 mostren una magnitud molt alta de l'efecte (Herrera et al., 2011: 183-184). Per obtenir aquestes dades hem aplicat el coeficient Phi i la V de Cramer. Els valors de tots dos testos són els mateixos, però en el cas del coeficient Phi ens indica quan es tracta d'una correlació inversa entre les variables.

Criteris	C2	C3	C3	C4	C5	C6
1. coneixement	,100**	,171**	,111**	-,056	-,050	-,082
2. ús		,298**	,185**	-,169**	-,029	-,085*
3. est.: anys			,597**	-,147**	-,027	-,028
3. est.: freq.				-,124**	-,016	-,025
4. novetat					-,011	,064
5. posició						,234**

Taula 56. Resultats del coeficient Phi i de V de Cramer.

Com podem veure en el resum d'aquesta taula, tot i que la correlació positiva o inversa és estadísticament significativa en diversos casos, la magnitud de l'efecte és inferior a 0,5 (sobre 1) en tots els casos excepte en la relació entre el criteri d'estabilitat en relació amb els anys i el nombre d'ocurrències, corresponent a 0,597, de manera que s'estableix una relació d'intensitat moderada.

Aquests valors ens indiquen que, en general, la coincidència de l'efecte és baixa perquè els casos en què la correlació és estadísticament significativa l'associació se situa entre el 0,085 i el 0,298, i baixa fins a 0,011 si tenim en compte els resultats estadísticament no significatius.

En definitiva, amb aquest càlcul d'associació ratifiquem les observacions realitzades en les anàlisis quantitatives que hem dut a terme. D'una banda, alguns criteris estan correlacionats entre si, ja sigui perquè proporcionen resultats similars com perquè ofereixen resultats proporcionalment inversos. De l'altra, aquesta correlació no és categòrica, sinó probabilística.

6.9. Síntesi i conclusions

Aquesta anàlisi contrastiva mostra que mentre alguns criteris comparteixen un conjunt rellevant de neologismes, d'altres destaquen per presentar neologismes diferents entre si. Així doncs, observem que s'estableix una correlació entre els criteris que identifiquen neologismes similars, perquè s'agrupen i es diferencien d'altres criteris que mostren resultats inversos. En definitiva, aquesta correlació positiva o inversa ens permet confirmar quins són útils per identificar els neologismes amb una funció denominativa i quins serveixen per detectar els neologismes amb una funció estilística.

Per resumir els resultats obtinguts en aquesta anàlisi procedim a contestar les preguntes d'investigació que plantejàvem a l'inici del capítol:

- a. Els neologismes que vehiculen coneixement especialitzat i enciclopèdic són unitats amb una freqüència considerable que tendeixen a estabilitzar-se en l'ús de la comunitat de parla. Pel que fa a les característiques del discurs en què apareixen, acostuma a tractar-se d'un context o cotext no marcat, és a dir, que no es presenta d'una forma destacada ni tendeixen a utilitzar-se marques de subjectivitat o d'estil.

- b. Quant a les unitats amb un context marcat o que ocupen una posició destacada o marcada en el text en què s'insereixen, tendeixen a ser neologismes poc freqüents i no estables. Tanmateix, alguns dels neologismes detectats d'acord amb els aspectes discursius del text corresponen a mots amb un ús considerable, tot i que no es tracta de resultats significatius.
- c. Els neologismes amb marques de novetat destaquen especialment perquè es tracta d'unitats poc freqüents i estables. Tot i així, aquestes marques es fan servir tant en unitats originals i sorprenents com en paraules característiques d'un registre restringit, ja sigui de tipus informal, en el cas dels mots col·loquials, o especialitzat, en el cas de neònims.
- d. Pel que fa a l'estabilitat, la relació entre els anys i el nombre d'ocurrències està clarament relacionada entre si. L'efecte d'aquesta relació és de tipus moderat i es tracta de la més alta entre els diferents criteris d'acord amb el test V de Cramer.
- e. El criteri de context discursiu i el de posició discursiva estan estretament correlacionats. Així doncs, un neologisme que conté un context marcat és més probable que també es documenti en un gènere textual en què s'interpreten els fets o que hi hagi la intenció de captar l'atenció i, per tant, se situï en el títol.

En definitiva, observem que, d'una banda, s'agrupen el criteri d'ús i el criteri d'estabilitat (tant en relació amb els anys com amb la freqüència), i també el criteri de coneixement del món. De l'altra, veiem que el criteri de posició discursiva i el de context discursiu estan correlacionats entre si, i s'oposen als criteris del primer conjunt. Quant al criteri de novetat presenta resultats similars al criteri de posició i de context discursiu i, en menys grau, al criteri de coneixement del món. Així doncs, els criteris del primer grup identifiquen neologismes amb una funció denominativa; els del segon conjunt serveixen per detectar neologismes amb una funció estilística; i el criteri de novetat identifica neologismes amb una altra funció.

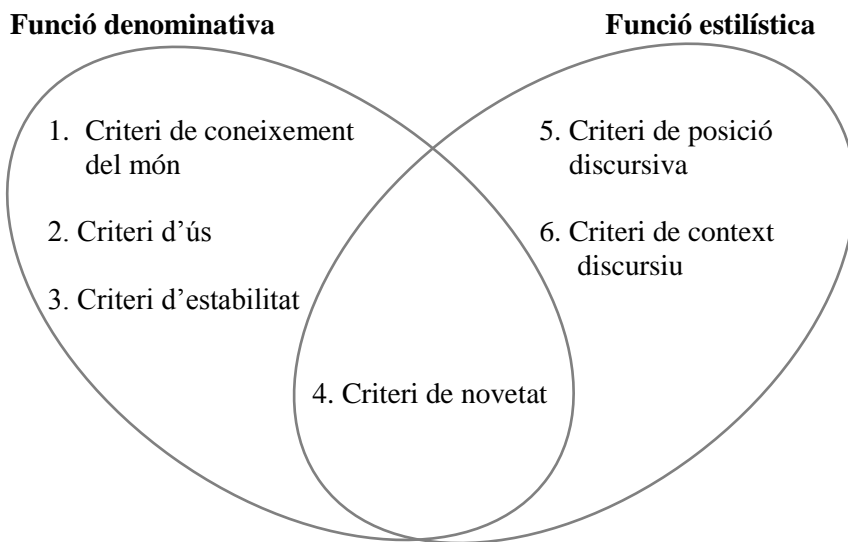

Figura 8. Correlacions observables entre criteris.

7. ANÀLISI QUALITATIVA DE LES DADES

I, és necessari que l'última cosa que Alfred Rodríguez Picó diu [sic] en aquest anunci sobre guies de Catalunya que ara estem veient tant sigui "Aquestes guies són estupendes!", **tietejant** de manera tan emfàtica i gratuïta, exagerant gairebé tant com si estigués assajant una paròdia de l'Espartac Peran per al *Polònia*? [Avui, 24/02/2011]

En aquest capítol portem a terme una anàlisi qualitativa dels neologismes estudiats a partir de l'aplicació dels diferents criteris que s'han descrit en aquest treball. En concret, d'acord amb la utilitat dels diferents criteris per identificar els neologismes prototípics de les diferents funcions comunicatives, establim una proposta articulada formada per una sèrie de filtres.

En aquest punt, convé recordar que els criteris proposats en aquest treball són representatius dels elements que s'utilitzen en la bibliografia per descriure i caracteritzar els neologismes denominatius, d'una banda, i els neologismes estilístics, de l'altra. Per tant, d'acord amb aquests criteris i els diferents resultats obtinguts en forma de puntuació per a cada un dels neologismes, definim uns filtres per recuperar les unitats que presenten valors prototípics dels neologismes denominatius, dels neologismes estilístics o valors prototípics tant dels neologismes denominatius com dels estilístics. A més, també analitzem els neologismes que no es documenten en cap dels criteris o en gairebé cap i, per tant, metodològicament no són prototípics de cap dels dos valors.

L'objectiu d'aquesta anàlisi consisteix a recuperar per separat els neologismes que mostren els trets d'aquests quatre grups de neologismes. Tanmateix, el propòsit final no es limita a agrupar aquestes unitats en categories tancades sota una d'aquestes quatre etiquetes, sinó que aquesta classificació ens permet fer una aproximació qualitativa als neologismes d'un i altre tipus. A partir d'aquí, observem quins altres elements tenen en comú, a part dels estudiats amb l'aplicació dels criteris, en relació amb el tipus de

formació, la productivitat i la predictibilitat de la forma resultant, i les marques expressives i connotatives del propi neologisme. En l'anàlisi qualitativa també tenim en compte el context verbal en què s'integra el neologisme, perquè aporta informació semàntica, pragmàtica i d'ús.

Pel que fa als filtres aplicats, per a cada un dels quatre grups utilitzem dos conjunts de filtres. En el primer cas, es tracta de filtres restringits i, per aquest motiu, indiquem que s'utilitzen per obtenir els neologismes que anomenem *prototípics centrals*. En segon lloc, es tracta d'un conjunt de filtres més amplis corresponents a les unitats *prototípiques perifèriques*. En aquest sentit, tot i que d'acord amb els resultats obtinguts en les anàlisis anteriors els criteris de coneixement del món, ús i estabilitat són útils per identificar els neologismes denominatius, els criteris de posició i context discursiu destaquen per detectar els neologismes amb una funció estilística, mentre que el criteri de novetat identifica neologismes de tots dos tipus, proposem anar una mica més enllà. D'una banda, hi ha neologismes que no compleixen cada un dels requisits esperats, però sí que comparteixen unes característiques suficients perquè també s'estudiïn i es valorin com a unitats amb una funció denominativa o estilística. De l'altra, com més restrictius són els filtres aplicats, tot i que assegurin de forma més precisa que es tracta de neologismes amb aquests valors, obtenim menys unitats per a l'estudi posterior.

En concret, en les anàlisis quantitatives hem vist que hi ha criteris que no identifiquen de forma categòrica els neologismes d'una determinada funció. En el cas del criteri de posició i context discursiu, com que es tracta d'una variable de tipus probabilístic, cal tenir en compte que alguns neologismes amb funció denominativa poden aparèixer en un títol o bé en una secció d'*Opinió*. Quant als neologismes amb una funció estilística, sabem que no sempre ocupen una posició destacada en una notícia, per exemple, o bé no contenen elements expressius en el context d'ús, tot i que prototípicament sigui així. A més, en relació amb el criteri d'estabilitat, alguns neologismes amb una funció estilística no són efímers, perquè es tracta d'unitats col·loquials àmpliament usades, però que no es documenten als diccionaris de referència. Finalment, en relació amb els neologismes denominatius, hi ha unitats que no es documenten amb el criteri de coneixement del món, però

compleixen la resta de requisits. Es tracta d'unitats amb un ús freqüent i estable que apareixen en posicions no destacades i en un context neutre. Així doncs, creiem que en l'anàlisi qualitativa també cal tenir en compte aquestes unitats perifèriques.

7.1. Neologismes amb valors denominatius

En línies generals, els neologismes amb valors denominatius es caracteritzen per vehicular conceptes que tenim la necessitat d'anomenar per fer referència a elements del món en un acte de comunicació. Per aquest motiu, aquest tipus de neologismes tendeixen a tenir una freqüència alta i establir-se en l'ús per, finalment, formar part del cabal lèxic dels parlants. Com que l'objectiu consisteix a donar nom a un element perquè sigui identificable per part dels altres interlocutors, normalment segueix les regles de formació. En aquest sentit, es tracta d'un ús referencial del llenguatge, és a dir, la finalitat principal és informar. Així doncs, no prioritza altres funcions del llenguatge, amb una finalitat estètica ni expressiva, per captar l'atenció.

7.1.1. Unitats prototípiques centrals dels valors denominatius

En aquest apartat presentem els neologismes que es caracteritzen per dur a terme una funció denominativa d'acord amb els filtres aplicats. En concret, en les figures que presentem a continuació s'indiquen els criteris seleccionats. En cada un dels cercles apareixen els diferents criteris estudiats i, d'aquest conjunt, encercllem els que seleccionem en cada filtre. Els criteris no seleccionats apareixen en un color més clar.

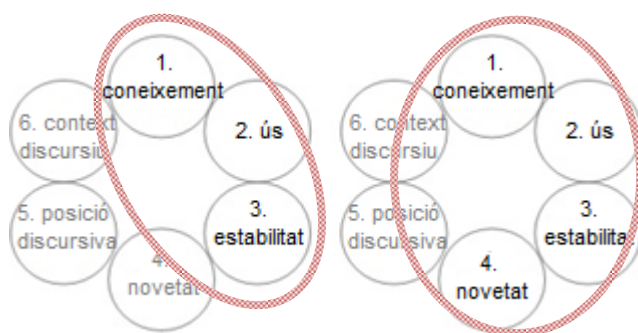

Figura 9. Valors denominatius prototípics centrals.

En relació amb els neologismes prototípics centrals de la funció denominativa, seleccionem les unitats que vehiculen coneixement especialitzat o enciclopèdic (criteri de coneixement del món), que mostren una freqüència d'ús considerable (criteri d'ús) i estable (criteri d'estabilitat). Quant a les marques de novetat, incloem tant les unitats que porten marques d'aquest tipus com les que no en porten (criteri de novetat), perquè no es tracta d'una característica exclusiva de la neologia estilística. Finalment, indiquem que no ocupin una posició preferent en títols de notícies, i en articles o fragments de diaris en què s'interpreten els fets (criteri de posició discursiva), i que no continguin elements expressius, pseudoliteraris o dixi d'emissor en el context de l'oració (criteri de context discursiu).

En la taula que presentem a continuació mostrem amb més detall els filtres aplicats. En aquest cas, indiquem amb una creu la puntuació seleccionada per a cada un dels criteris.

Punts	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
0					x	x	x
1	x		x		x		
2	x	x	x	x	x		
3		x	x	x			
4		x		x			
5							

Taula 57. Filtres dels valors denominatius prototípics centrals.

Observem, doncs, que seleccionem els neologismes que es documenten amb el criteri de coneixement del món, independentment de la puntuació obtinguda. En el cas del criteri d'ús i el criteri d'estabilitat, se seleccionen les unitats documentades

d'acord amb els barems aplicats en l'anàlisi contrastiva¹³⁰. Pel que fa al criteri de posició i context discursiu, indiquem que els neologismes no es documentin amb aquests criteris. Finalment, en el cas del criteri de novetat se seleccionen tant si es documenten com si no es documenten.

Amb aquest filtre obtenim 31 unitats que representen un 5,6 % dels 549 neologismes d'aquest estudi.

Mecanisme	%	Exemples
Prefixació	24,2	<i>anticapitalista, copagament, prebèl·lic, redimensionament, reinterpretació, renacionalització, sobreocupació, subestatal, subseu</i>
Sufixació	13,4	<i>dessalinitzador, harmonitzador, informalista, patrullatge, salafista</i>
Composició culta	24,2	<i>autoajuda, autoconeixement, biofarmacèutica, cardiorespiratori, minisèrie, nanotecnologia, neurociència, videocàmera, teleoperador</i>
Composició	8,1	<i>albiceleste, casa-museu, zona euro</i>
Sintagmació	8,1	<i>bombolla immobiliària, mitja punta, terra batuda</i>
Acronímia	11,3*	<i>docusèrie</i>
Abreviació	10,8*	<i>crono</i>

Taula 58. Resultats dels valors denominatius prototípics centrals.

En general, aquests neologismes són prototípics de la funció denominativa en relació amb els processos de formació que quantitativament tenen més presència. A més, es tracta d'unitats predictibles marcades temàticament.

Per començar, en relació amb el procés de formació, observem que destaquen la composició culta i la prefixació (24,2 % cada un). En l'altre extrem, se situa la sintagmació i la composició patrimonial amb un 8,1 % de neologismes cada un, seguit de prop per l'abreviació i l'acronímia. En aquest sentit, d'acord amb Guilbert (1975), Cabré (1989) i Guerrero Ramos (1995), els compostos cultes destaquen per a la creació de neologismes denominatius, perquè a partir de la juxtaposició de formes prefixades i sufixades

¹³⁰ En relació amb el criteri d'ús, es tracta de les unitats que reben una puntuació igual o superior a 2 punts. Quant al criteri d'estabilitat, en relació amb els anys se seleccionen les que reben 1 o més punts, però respecte del nombre d'ocurrències el barem se situa en 2 punts o superior.

cultes, i també de la unió d'aquest tipus de formes a una base, permeten condensar una definició dels components (Guilbert, 1975: 40). Pel que fa a la prefixació, aquests autors indiquen que en la formació dels neologismes denominatius també destaca la derivació, tant per economia lingüística com perquè es tracta d'unitats que segueixen formes usuals. Tot i que esperàvem que la sintagmació també destaqués entre aquest tipus de neologismes, comprovem que no és així. En aquest sentit, cal tenir en compte el criteri d'estabilitat aplicat, perquè hem vist que en la base de dades de l'Observatori els neologismes sintagmàtics tendeixen a no registrar-se de forma sistemàtica¹³¹.

En relació amb l'àmbit temàtic dels neologismes, observem que es tracta d'unitats marcades. Així doncs, alguns neologismes es poden considerar especialitzats o neònims (Rondeau, 1984) d'àmplia difusió. En aquest sentit, en general es tracta de termes que no es consideren altament especialitzats, perquè no s'utilitzen de forma exclusiva en un discurs entre especialistes, sinó que responen a les necessitats dels usuaris generals de la llengua (Cabré, 1992). Així doncs, aquests neologismes estan marcats temàticament, perquè s'inscriuen en àmbits com la política, cultura, ciència, informàtica, etc. Quant a *dessalinitzador*, es tracta d'un terme de les ciències de la terra d'acord amb el Cercaterm; *zona euro* pertany a l'àmbit de l'economia; *terra batuda*, d'esports; i *salafista* és un terme de religió. En el cas de *copagament* i *sobreocupació*, s'emmarquen en l'àrea de serveis socials, i *videocàmera* és un terme de la indústria electrònica d'acord amb el Cercaterm.

Un altre aspecte que confirma que es tracta de mots amb una funció denominativa està relacionat amb el criteri lexicogràfic d'exclusió. Com hem vist, alguns dels mots corresponen a paraules freqüents i estables que, tanmateix, no es troben registrades en obres lexicogràfiques de la llengua general perquè es tracta d'unitats especialitzades. Per aquest motiu, es continuen considerant neologismes lexicogràfics. En els diccionaris de referència utilitzats

¹³¹ Com hem vist en l'anàlisi quantitativa per criteris, aquest tipus de formes polilèxiques destaquen entre els neologismes documentats amb el criteri de coneixement del món i el d'ús, però se situen a la cua en relació amb el criteri d'estabilitat. Per qüestions metodològiques, la seva detecció per part del neòleg és més subjectiva i, per tant, poc sistemàtica.

com a corpus lexicogràfic d'exclusió (GDLC i DIEC2) trobem registrades, per exemple, altres entrades que contenen les formes prefixades¹³² *cardio-*, *neuro-* i *nano-* de *cardiorespiratori* i *neurociència*, de l'àrea de medicina i, en concret, del cor i del sistema nerviós, i de *nanotecnologia*, que a la Neoloteca porta l'etiqueta de tecnologia i recerca. En el cas de *cardiorespiratori*, la major part de les unitats amb *cardio-* documentades als diccionaris són noms i s'han creat a partir de dos formants cultes, com *cardiograma*, *cardiologia* i *cardiopatia*, etc. Tot i així, aquestes fonts també contenen alguna unitat que funciona únicament com a adjectiu. En concret, documentem *cardiovascular*, tant al GDLC com al DIEC2, i *cardiopulmonar*, registrat només al GDLC.

7.1.1.1. Anàlisi dels fenòmens observables

Pel que fa als altres fenòmens observables a partir de l'anàlisi qualitativa, comprovem que amb el filtre dels valors denominatius prototípics centrals obtenim adjectius i, per tant, les dades obtingudes no es limiten a la categoria nominal. En aquest sentit, cal recordar que tradicionalment el nom ha estat l'única categoria relacionada amb la funció denominativa (Kleiber, 1984), que també es correspon amb la categoria prototípica dels termes (Cabré, 1992). D'altra banda, Guilbert (1975: 40-41) indica que els neologismes denominatius són unitats que s'adeqüen al concepte que designen i eviten l'ambigüitat, perquè es basen en un principi d'eficàcia. Per tant, la motivació consisteix a definir i classificar el concepte al qual es refereixen i no contenen metàfores evocadores o un valor estètic. Tanmateix, observem que el significat dels neologismes d'aquest tipus no sempre és composicional (Kleiber, 2004; Petit, 2008). Quant a l'ús que es fa del neologisme en el context seleccionat, comprovem que algunes unitats presenten un sentit diferent del compartit per la comunitat lingüística com, per exemple, en el cas dels eufemismes. A més, observem que algunes creacions neològiques presenten una forma anàloga a d'altres paraules noves del mateix àmbit, és a dir, que s'estableix un nou patró a partir del qual es creen altres unitats (Mortureux, 1974). Finalment,

¹³² El GDLC conté 28 unitats amb entrada pròpia que comencin amb la forma prefixada *cardio-* i el DIEC2 en conté 9. Quant a la forma culta *neuro-*, trobem 65 entrades al GDLC i 33 al DIEC2.

identifiquem una variant lèxica d'una unitat existent, per tant, sembla que els neologismes denominatius no es creen únicament per donar nom a un concepte nou que no rep cap denominació.

a) Categoria adjectival

En relació amb els adjectius, amb aquest filtre documentem *cardiorespiratori*, *prebèl·lic*, *subestatal* i *harmonitzador*. Mentre que els tres primers casos, que s'han format per composició culta i prefixació, especifiquen una relació amb un òrgan, un sentit temporal i un grau d'inferioritat, respectivament, el neologisme *harmonitzador* està format per sufixació, i es produeix un canvi de categoria gramatical de verb a adjectiu. Així doncs, a “ofensiva *harmonitzadora*” s'especifica una relació semàntica: ‘que harmonitza’. Finalment, documentem altres neologismes que funcionen com a adjectius i com a noms com *anticapitalista*, *informalista*, *salafista* i *albiceleste*. En aquest sentit, cal tenir en compte que, d'acord amb Kleiber (2001: 30), tot i que la categoria nominal ocupa un lloc destacat a l'hora d'establir denominacions, les altres categories majors també compleixen aquesta funció (Kleiber, 2001, 2004; Petit, 2008).

b) Significat no composicional

D'altra banda, alguns neologismes denominatius no tenen un significat composicional, com és el cas de *bombolla immobiliària*, perquè el nucli *bombolla* conté una extensió de significat en l'àmbit de l'economia encara no documentat en els diccionaris de referència en català. En aquesta línia, González i Ureña (2015) indiquen que aquesta unitat s'ha format a partir d'un procés de metaforització que es pot observar en altres termes del discurs econòmic. Com indica Petit (2008: 4), tot i que normalment s'observa una motivació en relació amb el significat, el sentit lèxic denotatiu és independent del sentit composicional. Per la seva banda, Kleiber (2004: 40-41) també afirma que el sentit d'un mot construït no és limita, doncs, al sentit composicional. En relació amb les unitats especialitzades, les metàfores no s'utilitzen únicament per fer referència a un concepte nou o per omplir una llacuna lèxica, sinó que, entre d'altres funcions, s'utilitzen com una estratègia conceptual amb una funció

hermenèutica per afavorir “la compréhension immédiate et accessible de concepts scientifiques abstrait” (Rossi, 2014: 714).

A més, alguns neologismes van acompanyats de marques de novetat perquè s'utilitzen d'una manera especial. Tanmateix, des del punt de vista formal es tracta de neologismes predictibles, perquè segueixen les regles de formació de mots, i no contenen elements valoratius o bases expressives en el si de la unitat. A tall d'exemple, presentem el cas d'*autoajuda* i *redimensionament*. En aquest sentit, creiem que en aquesta aproximació qualitativa als neologismes cal tenir en compte el context d'ús. Si l'anàlisi es limita a l'estudi de les unitats de forma aïllada, la informació disponible sobre la unitat és incompleta i, per tant, es poden presentar interpretacions errònies.

Pel que fa a *autoajuda*, es tracta d'un neologisme de l'àmbit de la psicologia que en el context d'ús apareix marcat en cursiva i va acompanyat de suport gramatical (“que hom anomena”). En aquest cas, aquestes marques no són esperables perquè, tot i que es tracta d'un neologisme lexicogràfic, és a dir, no documentat en el corpus d'exclusió, gaudeix de difusió en l'ús per denominar un gènere de publicacions d'aquest tipus¹³³. Tanmateix, si consultem el context de mostra en què es troba la unitat, podem comprendre el motiu pel qual va acompanyat d'aquestes marques¹³⁴:

El comble és que la Bíblia és el millor llibre d'això que hom anomena d'*autoajuda*, per a guarir les ferides de la decepció i la solitud. [*El Periódico*, 03/04/2011]

Com podem veure, la publicació que etiqueta com d'*autoajuda* és la Bíblia, que d'acord amb el nostre coneixement del món no és un llibre d'aquest gènere, sinó que forma part de l'àmbit de la religió. Així doncs, el sentit que expressa en aquest context no es correspon amb la norma establerta per l'ús de la comunitat de parla (Hanks,

¹³³ Com indica el Cercaterm, es tracta d'un ‘conjunt d'accions que duu a terme una persona a fi d'obtenir els mitjans necessaris per a fer front als problemes personals o emocionals’ (Termcat, 2008).

¹³⁴ Cada un dels 549 neologismes que conformen el corpus d'aquest treball inclou també un context d'ús de mostra d'acord amb els camps amb què es van seleccionar les dades: a) àmbit geogràfic, Barcelona; b) tipus de buidatge, premsa diària; c) fonts, *Ara*, *Avui*, *El Periódico* i *La Vanguardia*; i, d) període de temps, 2010-2012.

2013: 92), sinó que d'acord amb la terminologia de Hanks (2013: 212), es produeix una explotació deliberada del patró establert per l'ús corrent del mot. Per aquest motiu, el neologisme va acompanyat de les marques que hem vist.

Pel que fa a *redimensionament*, observem que també està marcat amb cometes perquè es dona un èmfasi especial al sentit de la paraula. En concret, aquest neologisme s'utilitza de forma eufemística:

Ahir Sáenz de Santamaría va apressar les comunitats a complir els acords de “**redimensionament**” de 500 empreses pactats amb l'anterior govern. [Ara, 18/02/2012]

D'acord amb el DIEC2, el verb *dimensionar* significa ‘determinar les dimensions adequades (d'una màquina o d'una instal·lació)’. Tanmateix, en l'exemple documentat o en d'altres contextos recollits a la base de dades de l'OBNEO, observem que el significat va més enllà de ‘canviar les dimensions o mides’ en un marc espacial, ja que es fa servir en economia i empresa per indicar canvis en el nombre de treballadors o d'oficines. En aquest sentit, tot i que es pot utilitzar per indicar augment o creixement¹³⁵, en la majoria de contextos es fa servir per fer referència a una reducció de plantilla (o sigui, acomiadaments) o al tancament d'entitats. Fins i tot en la primera documentació d'aquest neologisme a l'OBNEO (l'any 1989 al diari *Avui*), en el context de la unitat s'indica que es fa servir “eufemísticament”¹³⁶. D'acord amb Casas (1986: 35-46), els eufemismes es creen perquè es vol neutralitzar lèxicament el terme interdicte. Per aquest motiu, Díaz Hormigo (2012) indica que aquest tipus de creacions presenten diferents motivacions que no

¹³⁵ En aquest context extret del diari *Avui*, s'utilitza per parlar d'un augment de treballadors i també dels beneficis: L'empresa va néixer com a foneria de tapes i reixes per al clavegueram, però amb el pas dels anys ha sabut enriquir la seva oferta, cosa que li ha reportat un important **redimensionament** del negoci: l'any 92, amb sis treballadors, l'empresa facturava 70 milions, i actualment són un centenar els treballadors d'una firma que tancarà aquest 2000 amb un volum de negoci de 4.900 milions de pessetes. [*Avui*, 17/12/2000]

¹³⁶ Un desmesurat procés de concentració —anomenat eufemísticament “**redimensionament**”, que al llarg dels últims mesos ha convulsionat la indústria editorial— estableix els fonaments d'un paisatge àudio-visual i d'una indústria informativa i cultural transformada en un vedat d'uns quants grups de pressió. [*Avui*, 12/03/1989]

s'emmarquen sota les etiquetes *neologisme denominatiu* o *neologisme estilístic*. Recentment, Casado Velarde (2015: 23) ha proposat una tercera categoria anomenada *neologismes ideològics*, que engloba el llenguatge políticament correcte i també els eufemismes. Així doncs, queda patent que la concepció dicotòmica dels neologismes no té en compte aquest tipus de creacions.

c) Analogia formal

Pel que fa a la creació per analogia, en el cas de l'acrònim *docusèrie* observem que a la base de dades de l'OBNEO hi ha altres creacions amb una formació anàloga: *docureality*, *docudrama*, *docuficció* i *docuxou*. A més, en tots aquests casos es tracta d'unitats de l'àmbit audiovisual. Pel que fa al significat de *docusèrie*, d'acord amb el Cercaterm, es tracta d'una 'sèrie de programes de televisió en què es combina l'estil dels documentals amb elements dels fulletons, per exemple, aplicant les tècniques narratives de la ficció a fets reals'.

Dijous de la setmana que ve, més de vuit anys més tard, TV3 estrenarà la cinquena temporada d'aquesta **docusèrie**, que presentarà Pol Izquierdo. [*Ara*, 23/02/2011]

En aquest cas, considerem que el neologisme no s'ha format per analogia puntual a partir de l'extensió d'un exemplar (Kleiber, 1990; Vallès, 2004: 120), sinó que es tracta d'un cas d'analogia formal en què s'adopta un model comú (Mortureux, 1974). En concret, comprovem que es tracta d'una regla nova, perquè no es documenten altres mots no neològics amb aquesta estructura. D'altra banda, aquest neologisme com també la resta d'unitats anàlogues mencionades expressen precisió lèxica, perquè no es limiten a l'ús del terme *documental* o, en aquest cas, de *sèrie*. A més, en el cas de *docusèrie* es tracta d'una denominació més breu que *sèrie documental*, ja documentada en l'ús.

d) Variació lèxica

Finalment, pel que fa a la variació lèxica, al Cercaterm *videocàmera* consta com a sinònim complementari¹³⁷ de *càmera de vídeo*, que es tracta de la forma documentada als diccionaris de referència. Així doncs, alguns neologismes denominatius es creen per donar una denominació nova a un concepte existent. En aquest cas, el sinònim *càmera de vídeo* fa créixer per via de la sintagmació les denominacions amb el mot *càmera*, és a dir, segueix el procés de formació d'altres termes anàlegs com *càmera cinematogràfica*, *càmera de televisió* i *càmera fotogràfica* (GDLC, DIEC2). En canvi, *videocàmera* és un terme més breu que cobreix igualment la necessitat denominativa i presenta una forma anàloga a altres mots amb la forma *video-* ('de *videocasset*') com *videoclub* i *videoaficionat*. Tot i que, d'acord amb el criteri terminològic, *càmera de vídeo* ja presentava analogia formal amb altres termes de l'àrea, observem que l'economia lingüística és un aspecte rellevant a l'hora de crear paraules noves¹³⁸. Certament, la brevetat, simplicitat o el sintetisme són factors sociolingüístics que contribueixen a una millor implantació dels termes d'acord amb els criteris de normalització terminològica (Termcat, 2006; Montané, 2012).

¹³⁷ En l'elaboració dels diferents tipus de vocabularis, el Termcat actualment marca com a sinònims complementaris les denominacions catalanes que tenen un ús més restringit, perquè és una variant o un escurçament o perquè pertany a un registre més col·loquial (Termcat, 2009: 15). Anteriorment, però, fins al febrer de 1999, quan es normalitzava una denominació catalana per substituir un manlleu implantat en l'ús, aquest manlleu sense adaptar s'introduïa com a sinònim complementari (Termcat, 2000: 1).

¹³⁸ Aquest fenomen es pot observar també en el neologisme lexicogràfic *equipació* que, en castellà, d'acord amb el *Diccionario Clave* (CLAVE) i la Fundéu s'utilitza per referir-se a l'uniforme de joc i, per tant, adopta un sentit més precís que *equipament*. Ara bé, el Reglament oficial de la FIFA ja distingeix entre *equipamiento de juego* (que comprèn samarreta, pantalons i mitjons) i *equipamiento especial* (que són les peces de l'equipament que no són les de joc, com ara el calçat, les genolleres, etc.). Així doncs, el sintagma *equipament de joc* seria una bona proposta perquè és més entenedora i adequada. A més, permetria augmentar el lèxic amb aquest nucli, com ara *equipament de reserva* o *equipament oficial*. Tanmateix, la brevetat s'imposa de nou a la formació anàloga (Llopart-Saumell, 2011a).

7.1.1.2. Síntesi

En general, els neologismes obtinguts amb aquest filtre es caracteritzen pel fet de ser paraules marcades temàticament amb una funció referencial. A més, des del punt de vista morfològic i semàntic, es tracta de formes usuals formades a partir de les regles de formació. En aquest sentit, els mecanismes més productius són la composició culta i la prefixació.

Tot i així, observem altres qüestions relacionades amb la categoria gramatical, perquè també es documenten alguns adjectius, i amb el significat del neologisme, ja que comprovem que no sempre és composicional. D'altra banda, ratifiquem que cal tenir molt present el sentit que adopten les unitats en el context per detectar si es desvien de la norma d'ús. Finalment, observem que es creen unitats anàlogues per precisió lèxica i s'utilitzen variants lèxiques per economia lingüística. Així doncs, els neologismes considerats denominatius d'acord amb els filtres aplicats no es creen únicament per donar nom a un concepte nou o que no rebia una denominació concreta, sinó que també presenten altres funcions o motivacions.

7.1.2. Unitats prototípiques perifèriques dels valors denominatius

En aquesta anàlisi apliquem filtres menys restrictius en relació amb la funció denominativa. D'aquesta manera, obtenim un grup més ampli d'unitats que amb el filtre anterior.

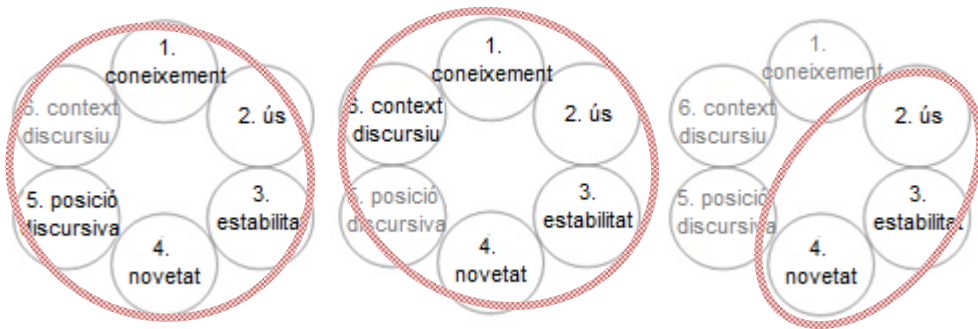

Figura 10. Valors denominatius prototípics perifèrics.

Com s'observa en les dues figures situades a l'esquerra, mantenim els criteris utilitzats en el filtre anterior, però també tenim en compte els neologismes que es documenten amb el criteri de posició discursiva o amb el criteri de context discursiu, però no amb els dos alhora. Quant a la figura de la dreta, seleccionem els neologismes que no apareixen ni al Cercaterm ni a la Viquipèdia d'acord amb el criteri de coneixement del món, però presenten un ús ampli i estable.

Punts	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
0	x^3				x	$x^{2,3}$	$x^{1,3}$
1	$x^{1,2}$		x		x	x^1	x^2
2	$x^{1,2}$	x	x	x	x	x^1	x^2
3		x	x	x			x^2
4		x		x			x^2
5							x^2

Taula 59. Filtres dels valors denominatius prototípics perifèrics.

En aquest cas, com que en alguns casos combinem els criteris i puntuació de forma excloent, utilitzem els superíndexs per indicar com s'articulen els filtres. Els criteris que no contenen superíndexs s'utilitzen de la mateixa manera en totes les combinacions. Per exemple, en relació amb el filtre 1, seleccionem els neologismes que es documenten amb el criteri de coneixement del món, amb el criteri de posició discursiva i en la resta de criteris que no contenen cap superíndex, però indiquem que no es documentin amb el criteri de context discursiu. Pel que fa al filtre 3, es tracta de neologismes documentats amb el criteri d'ús i d'estabilitat, però que no es documenten amb el criteri de coneixement ni tampoc amb els de posició i context discursiu.

D'acord amb la taula anterior obtenim 71 unitats que representen un 12,9 % dels neologismes del corpus.

Mecanisme	%	Exemples
Prefixació	23,8	<i>anticorrupció, antiimmigrant, antiliberal, antimusulmà, cocapital, corresponsabilitzar, desubicar, exalt càrrec, exprimer ministre, inassumible, interanual, intermunicipal, multireincidència, prodemocràtic, reelaborar, reenviar, superestrella, superheroi, tricampió, ultrasecret</i>
Sufixació	22,6	<i>assimilacionista, blogaire, cabdillista, chavisme, estilisme, festivaler, facilitador, gaddafista, ideologitzar, judicialitzar, multiculturalitat, negacionisme, penyista, polifacetisme, priista, rebotejar, republicanista, revisable, zapatista</i>
Composició culta	20,2	<i>autoatorgar, autoeditar, autoexcloure, aerolínia, cívico-polític, ecoparc, ecosocialista, eurocomissari, eruoparlamentari, hispanofrancès, microempresa, minibús, politicomilitar, psicossocial, retrofuturista, serbobosnià, sociolaboral</i>
Composició	9,5	<i>esquerra-dreta, iaioflauta, migcentre, partit frontissa, prova pilot, socialcristià, tarda-vespre, top manta</i>
Sintagmació	4,8	<i>baix cost, full de ruta, pla de xoc, xarxa social</i>
Acronímia	0*	—
Abreviació	19*	<i>narco, neocon, mezzo</i>

Taula 60. Resultats dels valors denominatius prototípics perifèrics.

En general, els neologismes prototípics perifèrics que hem obtingut amb aquest filtre també es corresponen intuïtivament amb unitats amb una funció denominativa, tot i que s'observen alguns canvis en relació amb els processos de formació predominants. A més, les àrees temàtiques són menys precises i alguna unitat crida l'atenció.

En relació amb els mecanismes de formació, en aquesta taula destaquen, en l'ordre següent, la prefixació (23,8 %), la sufixació (22,6 %), la composició culta (20,2 %) i l'abreviació (19 %). En l'ordre invers, se situa l'acronímia, que no té representació, seguit de la sintagmació i la composició patrimonial. D'acord amb les dades obtingudes, observem que hi ha canvis respecte de l'ordre de processos que havíem vist en els resultats del filtre anterior, perquè

la composició culta no encapçala la llista, tot i que ocupa les primeres posicions a poca distància de la derivació. D'altra banda, l'abreviació, que no era un dels processos destacats, en aquest cas també se situa en la part alta de la taula.

Quant a la sufixació, també es tracta d'uns dels processos destacats per Guilbert (1975), Cabré (1989) i Guerrero Ramos (1995) en relació amb els neologismes denominatius, perquè té un caràcter descriptiu, com *multiculturalitat* i *penyista*. En canvi, l'abreviació no destaca entre els processos per crear aquest tipus de neologismes, sinó que normalment s'associa amb un llenguatge col·loquial (Payrató, 1988/1996), perquè expressa d'una manera més breu un concepte que ja rep una denominació, per exemple, *narco* en comptes de *narcotraficant* o *neocon* en el cas de *neoconservador*.

Pel que fa a les característiques dels neologismes obtinguts, en general, s'emmarquen en àmbits temàtics definits. D'entre les diferents àrees destaquen els de l'àmbit de la política com *ecosocialista*, *negacionisme*, *neocon*, *socialcristià*, *zapatista*, i, en menor grau, *full de ruta*, perquè també és d'àmbit general; en esports, *migcentre* i *rebotejar*; de música, *mezzo*; *aerolínia* és de transports; en psiquiatria, *psicosocial*; *sociolaboral* pertany a serveis socials; *ecoparc*, de les ciències ambientals; *blogaire*, d'Internet; *judicialitzar* és un terme de dret; i, finalment, *facilitador* és un terme utilitzat en l'àmbit dels serveis, ja sigui de tipus social o empresarial.

7.1.2.1. Anàlisi dels fenòmens observables

Quant a altres observacions realitzades en l'anàlisi qualitativa, en relació amb la categoria gramatical documentem l'ús de verbs. Així doncs, com hem vist en l'anàlisi anterior, el procés de denominació no es realitza únicament amb la categoria nominal (Kleiber, 2001, 2004; Petit, 2008). A continuació, detectem diferents casos de variació, tant morfològica com lèxica, per tant, l'existència d'una denominació no bloqueja l'aparició d'altres denominacions (García Platero, 2015). En aquest sentit, alguns neologismes són quasisinònims o cohipònims, per tant, també expressen precisió

lèxica. Finalment, observem que algunes unitats presenten similituds estructurals amb altres mots del context en què es troben.

a) Categoria verbal

En relació amb els verbs, la seva presència en els resultats d'aquest filtre és destacable, perquè entre els 31 neologismes obtinguts amb el filtre anterior no n'hem documentat cap. En canvi, en aquest cas documentem un total de 10 verbs dels 71 neologismes prototípics perifèrics amb funció denominativa (14,1 %). Es tracta d'*autoatorgar*, *autoeditar*, *autoexcloure*, *corresponsabilitzar*, *desubicar*, *ideologitzar*, *judicialitzar*, *rebotejar*, *reelaborar* i *reenviar*. En general, però, el percentatge de verbs és més baix entre les unitats que vehiculen coneixement especialitzat i enciclopèdic. En la llengua general, però sobretot en els termes d'especialitat, la categoria nominal és la més comuna perquè tendim a categoritzar el coneixement a partir d'entitats (representades sobretot amb noms). Per aquest motiu, especialment en els reculls de terminologia, com al Cercaterm, no és tan freqüent la presència de verbs com tampoc en les obres enciclopèdiques com la Viquipèdia¹³⁹. D'altra banda, veiem que es tracta de neologismes que segueixen formes usuales. A més, algunes estan marcades temàticament, com *rebotejar* i *trencar el servei*, d'esports; *judicialitzar*, del dret; *reenviar*, d'Internet; i, *autoeditar* s'emmarca en l'àmbit editorial. La resta pertanyen a l'àmbit general.

b) Variació morfològica

Si observem amb més detall algunes d'aquestes unitats identifiquem diferents qüestions lingüístiques, terminològiques i sociolingüístiques. Aquest és el cas de *blogaire*, que es tracta d'una variant morfològica del mot normatiu *bloguer*¹⁴⁰, en què el sufix *-er* se substitueix per *-aire*. D'acord amb el GDLC, els dos sufixos

¹³⁹ En aquest cas, cal recordar que hem seleccionat les unitats freqüents i estables, tot i que no es documentessin amb el criteri de coneixement del món.

¹⁴⁰ La denominació *bloguer bloguera*, juntament amb la base *blog*, van ser acceptades per la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans i es van introduir en el DIEC2 en línia el febrer de 2013 amb les dues accepcions següents: 'persona que crea i gestiona un blog' i 'internauta que sol navegar per blogs'.

comparteixen el significat de ‘professional de’ (*fuster, rellotger / drapaire, terrissaire*), però en la següent accepció hi ha un petit canvi. En el cas del sufix *-er* s’indica només ‘propens a’ (*mentider, rialler*) mentre que *-aire* inclou ‘afeccionat i propens a’ (*dansaire, xerraire*). En aquest sentit, lingüísticament tots dos sufixos podrien funcionar correctament d’acord amb el criteri morfològic i semàntic. Tanmateix, cal tenir en compte que, d’acord amb factors sociolingüístics i terminològics, la forma *bloguer* presenta analogia formal amb l’equivalent en la llengua d’origen (*blogger*) que, a més, es tracta d’una forma arrelada entre els usuaris. En aquest cas, la variació que presenta el neologisme està relacionada amb l’adaptació del manlleu *i*, per tant, amb un procés de normalització de la llengua.

c) Precisió lèxica

Alguns dels neologismes documentats amb aquest filtre expressen precisió lèxica, per exemple, *ecoparc* respecte de *planta de tractament de residus* o *deixalleria*; *migcentre* respecte de *mitjapunta*; *superheroi* en relació amb *superhome*; i *top manta* i *iaioflauta*. Com observem, alguns d’ells conviuen amb unitats quasisinònimes o cohipònims. En aquest sentit, d’acord amb l’aproximació de la lingüística cognitiva (Cuenca i Hilferty, 2007: 70-71), considerem que aquests neologismes fan referència a categories subordinades perquè, a diferència de les categories de nivell bàsic, que ofereixen un accés “natural” al món i tendeixen a ser unitats breus i monomorfemàtiques, aquests neologismes tenen una funció especificadora i es tracta d’unitats morfològicament complexes.

Quant al compost culte *ecoparc*, d’acord amb la definició que ofereix el Cercaterm es tracta d’un ‘complex de residus orgànics’. Tanmateix, el *Diccionari de les ciències ambientals* (DCA) el defineix com ‘instal·lació de tractament integral de residus’ i afegeix que comprèn processos de ‘metanització, compostatge i embalatge’ per obtenir energia i adob’. Tot i que d’entrada podríem pensar que aquest terme funciona com una proposta denominativa nova per *planta de tractament de residus* o *deixalleria* i, per tant, que es tracta d’una unitat sinònima més breu, eufemística i de prestigi, és un hipònim del primer terme i cohipònim del segon,

perquè existeixen altres tipus d'instal·lacions de gestió de residus (Generalitat de Catalunya, 2015) com *deixalleria*¹⁴¹, *planta de triatge*¹⁴², entre altres tipus de *plantes* que inclou el DCA com *planta de compostatge*, *planta de reciclatge*, *planta de tractament*, etc. Ara bé, aquest terme de l'àmbit dels residus no segueix una formació anàloga amb els altres termes d'aquest camp, ja que les altres formacions amb *parc* del DCA són d'energies (*parc eòlic* i *parc solar*). A més, l'adjunció d'*eco-*, del mot *ecològic*, a la base *parc* té com a resultat un significat que va més enllà de la definició de la funció d'aquest tipus d'instal·lacions i emfatitza la relació amb el medi ambient en el sentit de net i verd.

Els **ecoparcs** no han funcionat correctament, la dinàmica actual ens portaria a construir noves plantes incineradores, que és el que voldrien les entitats financeres espanyoles. [Avui, 09/02/2011]

Pel que fa a *migcentre*¹⁴³, hi ha altres unitats que es podrien considerar sinònimes, com *mitjapunta*, definit com a 'jugador que ocupa una posició intermèdia entre el davanter i el mig' (GDLC, DIEC2). No s'ha de confondre aquest terme amb *migcampista* o *centrecampista*, que són unitats sinònimes de *mig* (GDLC, DIEC2)¹⁴⁴. Tanmateix, el Cercaterm proposa una definició diferent per a cada un dels termes, ja que la unitat neològica *migcentre*

¹⁴¹ 'Instal·lació industrial de recepció i d'emmagatzematge selectiu de residus municipals que no són objecte de recollida domiciliària, particularment són residus especials'. Sinònim complementari: *punt verd* (DCA).

¹⁴² 'Instal·lació industrial destinada al triatge de residus, on es duen a terme operacions de classificació, mitjançant tamisos, garbelladors, electroimants, etc., i compactació. Les plantes de triatge acostumen a separar els residus en diferents fraccions de plàstic (per colors), metalls, etc.' Sinònim complementari: *centre de triatge* (DCA).

¹⁴³ Quant al criteri ortogràfic, indica que s'hauria d'escriure separat (*mig centre*) perquè el mot *mig* no és un adjectiu, sinó un substantiu i, a més, les altres unitats amb aquesta base ja recollides s'escriuen separades (*mig esquerra* i *mig dret*) (Cercaterm).

¹⁴⁴ En aquest sentit, tant el DIEC2 com el GDLC tracten aquestes tres unitats com a sinònimes perquè algunes de les entrades et redirigeixen a un altre d'aquests termes. Les definicions que trobem són les següents: 'jugador que actua preferentment en la zona compresa entre la línia de defensa i la línia davantera i que té funcions defensives i ofensives alhora' (DIEC2) i 'jugador situat a la part mitjana del seu camp de joc, que té per missió principal de lligar la defensa amb les línies d'atac' (GDLC).

s'entén com 'un mig situat en el centre de la línia de mitjos' I, en forma de nota, afegeix que 'el mig centre és un mig que juga al centre de la seva línia de jugadors', per tant, es tracta d'un hipònim.

Amb l'argenti sol en punta, i Xavi darrere seu, a Pochettino li va resultar senzill tancar-los en una gàbia de quatre jugadors: els dos centrals (Pareja i Víctor Ruiz) i els dos **migcentres**, Baena i Forlín. [*El Periódico*, 18/04/2010]

Quant a *superheroi*, que d'acord amb la Viquipèdia fa referència a un personatge de ficció, es tracta d'una unitat que es documenta a la base de dades de l'Observatori des de 1989, però que avui encara no es troba registrada als diccionaris de referència en català (GDLC i DIEC2). En aquestes fonts trobem, però, *superhome*, definit com a 'home molt superior als altres', tot i que no engloba el mateix significat d'aquest neologisme.

Abans d'Action Comics els homes no volaven i els **superherois** no existien. [*El Periódico*, 24/02/2010]

D'aquestes unitats, la que més crida l'atenció és *top manta*, en cursiva en el context, perquè es tracta d'un compost híbrid que al Cercaterm també es troba documentat amb la variant lèxica *venda a la manta*.

Les corredisses entre els venedors del **top manta** i la policia comencen a ser un clàssic del bon temps a la capital catalana. [*Avui*, 08/03/2011]

Quant a *iaioflauta*, també en cursiva, es tracta d'una paraula força recent que dóna nom a un grup social. Pel que fa a la seva formació, es tracta d'un cas d'analogia puntual (Kleiber, 1990; Vallès, 2004, 2006) respecte de *rastaflauta*. A més, el component pel qual s'ha substituït (*iaio*) és una denominació col·loquial d'*avi* (GDLC).

Els **iaioflautes**, amb un megàfon i lemes reivindicatius, volien demostrar el seu descontentament per la pujada de les tarifes i contra la retallada en les línies de TMB, que ha suprimit quatre línies de bus urbà i ha reduït la freqüència de 23 línies. [*Avui*, 03/02/2012]

Així doncs, *top manta* i *iaioflauta* donen nom a un fenomen recent en la nostra societat, però destaquen per desviar-se de les normes d'ús i, per tant, criden l'atenció. D'altra banda, la seva creació també està motivada per expressar precisió lèxica, ja que existeixen denominacions genèriques per fer referència a aquests fenòmens, per exemple, *venda ambulants* i *manifestants*, respectivament. Així doncs, sembla que la seva funció no es limita a identificar un nou concepte, sinó que també s'observen altres motivacions de tipus estilístic, subjectiu i ideològic.

d) Analogia amb altres unitats del context

Finalment, observem que alguns neologismes formen part d'una enumeració juntament amb altres unitats similars des del punt de vista semàntic o morfològic. En el cas de *desubicar*, el neologisme forma part d'una enumeració en què s'observen mots formats amb la mateixa estructura i un mot quasisinònim:

La pitjor actriu per totes les estrenes que ha fet el 2010 (*Love happens*, *Ex-posados* i *Un pequeño cambio*) és per a Jennifer Aniston i els actors de 2010 en pes, Liam Neeson, Gerard Butler i Ralph Fiennes, han estat guardonat amb el Premi 3D (desenfocats, desorientats i **desubicats**). [Ara, 03/02/2011]

Com podem veure, a part del quasisinònim *desorientat*, hi ha una tercera unitat amb el prefix *des-*, *desenfocat*. En aquest sentit, hem observat que en algunes enumeracions es dona aquest fenomen, és a dir, que s'inclouen un conjunt d'unitats que gairebé es podrien considerar sinònimes o simplement que estan formades pel mateix procés de formació i comparteixen el mateix prefix o sufix. A continuació mostrem els altres dos exemples d'aquest tipus que també s'han obtingut amb aquest darrer filtre, *cabdillista* i *inassumible*, i un altre cas obtingut amb els filtres dels valors denominatius, *renacionalització*.

Però segons la politòloga Mariana Bacalao, de la Universitat Andrés Bello, es tracta més aviat d'un moviment personalista i **cabdillista**. [Ara, 02/03/2012]

Era tan amable com **inassumible** per part del bloc conservador. [*El Periódico*, 18/04/2010]

L'error de política més greu de la revolució taronja va ser haver-se concentrat al principi en la reprivatització —**renacionalització** i revenda d'empreses que s'havien privatitzat a preus excessivament baixos—. [*La Vanguardia*, 29/02/2012]

A partir d'aquests exemples, podem afirmar que aquesta coincidència entre prefixos o sufixos en una enumeració és esperable, ja que es tracta d'una addició d'unitats que fan referència a un mateix element i, per tant, comparteixen la mateixa categoria gramatical (adjectius, en el cas de *cabdillista* i *personalista*, i *inassumible* i *amable*; nom, en el cas de *renacionalització*, *reprivatització* i *revenda*). A més, en general, hi ha compatibilitat semàntica (a *personalista* i *cabdillista*) i, en alguns casos, sinonímia o precisió lèxica (*renacionalització* respecte de *reprivatització*). Tanmateix, com veurem més endavant, en casos com *caspisme* i *hipercomunicatiu* (tots classificats amb valors estilístics), aquest fet sembla estar motivat principalment per la semblança formal del neologisme resultant amb la unitat mencionada anteriorment, de manera que crida més l'atenció i ofereix un resultat més emfàtic.

7.1.2.2. Síntesi

En general, pel que fa als resultats d'aquest filtre en relació amb el valor denominatiu, alguns neologismes no pertanyen a àmbits temàtics definits. Tanmateix, tendeixen a presentar una estructura predictable. En aquest sentit, es documenten verbs, que no es corresponen amb la categoria prototípica per vehicular una denominació, encara que d'acord amb Kleiber (2001, 2004) i Petit (2008) també duen a terme aquesta funció. D'altra banda, també destaca el fet que alguns neologismes presenten un alt grau de precisió lèxica respecte d'altres unitats sinònimes. Així doncs, considerem que es tracta de neologismes amb una funció especificadora i, per tant, identifiquen categories subordinades (Cuenca i Hilferty, 2007: 70-71). A més, en alguns casos afegeixen un sentit pragmàtic. Finalment, el fet que alguns neologismes

presentin analogia formal o semàntica amb alguns neologismes del context en què apareixen ens indica que hi ha una motivació no únicament referencial, sinó també una funció retòrica.

7.2. Neologismes amb valors estilístics

Els neologismes descrits com a estilístics es caracteritzen per dur a terme una funció comunicativa que no es limita a informar, sinó que aporta l'opinió de l'autor sobre un concepte determinat, els seus sentiments envers alguna qüestió, etc. A més, intenta cridar l'atenció del lector. Per aquest motiu, prioritza les unitats originals, fins i tot si implica no seguir les regles de formació, tant des del punt de vista morfològic, semàntic com sintàctic. Així doncs, com que algunes d'aquestes unitats no tenen únicament una funció referencial amb connotacions compartides, sinó individuals o d'una comunitat concreta, acostumen a ser efímeres perquè no són adoptades per la resta de parlants de la llengua.

7.2.1. Unitats prototípiques centrals dels valors estilístics

D'acord amb les descripcions presents en la bibliografia, hem aplicat els filtres següents per obtenir els neologismes prototípics centrals de la funció estilística.

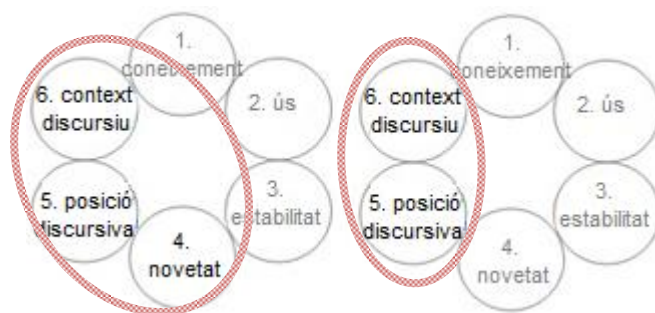

Figura 11. Valors estilístics prototípics centrals.

Com queda reflectit en les figures, els neologismes es caracteritzen per no vehicular coneixement especialitzat ni enciclopèdic (criteri de coneixement del món), tendeixen a ser unitats efímeres, per tant,

són poc freqüents (criteri d'ús) i no s'arriben a establitzar en l'ús (criteri d'estabilitat). D'altra banda, poden anar acompanyades d'algun tipus de marca tipogràfica si la finalitat és ser original i novedós, i també de marques metadiscursives si es tracta d'unitats no esperables o no usuals (criteri de novetat). Finalment, com que amb l'ús d'aquests neologismes es busca crear un estil propi, cridar l'atenció, i expressar sentiments i pensaments, és més probable que la unitat ocupi una posició particular en el text de la notícia i també que en el context es documentin altres elements amb aquestes característiques (criteri de posició discursiva i context discursiu).

Els elements utilitzats per detallar la naturalesa d'aquestes unitats es troben reflectits en la selecció de la puntuació per criteris que mostrem en la taula següent:

Punts	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
0	x	x	x	x	x		
1		x		x	x	x	x
2					x	x	x
3							x
4							x
5							x

Taula 61. Filtres dels valors estilístics prototípics centrals.

A partir d'aquí hem obtingut 39 unitats que representen un 7,1 % del corpus.

Mecanisme	%	Exemples
Prefixació	9,8	<i>afutbolístic, antidramàtic, desfiscalitzar, hipercomunicatiu, neobohèmia, pseudoaliment</i>
Sufixació	14,8	<i>capacitador, caspisme, cretinitzador, enquitranador, paquirrinès, roussenià, talibanisme, tietejar, transformejar</i>
Composició culta	13,1	<i>arabo-nord-americà, artístic-humorístic, autofustigació, madoffcràcia, megatren, sabatòfon, tardopujolista, tecnoestrès</i>
Composició	13,1	<i>avi cangur, calçotets bomba, cutrellegat, exemple-conseqüència, ideatinent, portacomunicats, rastaflauta, trenca-rècords</i>
Sintagmació	1,6	<i>fil emocional</i>
Acronímia	41*	<i>apliservei, bossaball, burquini, dramèdia, perrokià, poetuit</i>
Abreviació	6,6*	<i>esquizo</i>

Taula 62. Resultats dels valors estilístics prototípics centrals.

D'entrada, els neologismes prototípics centrals de la funció estilística criden l'atenció, perquè no segueixen les regles de formació, contenen elements expressius o valoratius en el si del neologisme i són unitats poc freqüents.

En relació amb els processos de formació, els resultats obtinguts coincideixen amb la bibliografia estudiada sobre la funció estilística dels neologismes. En concret, observem que l'acronímia destaca per sobre de la resta de processos amb un 41 %. En l'altre extrem se situa la sintagmació amb un sol neologisme. Els altres processos, com l'abreviació, derivació i composició, presenten una freqüència menor. Així doncs, com indica Guilbert (1975), l'acronímia destaca en la creació de neologismes estilístics, perquè ofereix resultats sorprenents relacionats, segons Guilbert (1975), amb la "fantasia verbal". Per tant, com afirma Cabré (1989), tot i que tots els recursos lingüístics poden crear unitats denominatives com estilístiques, n'hi ha que prioritzen unitats d'un o altre tipus, com veiem amb aquests resultats.

7.2.1.1. Anàlisi dels fenòmens observables

Com hem avançat, són nombrosos els neologismes que es desvien de les normes d'ús establertes com també les unitats que presenten

elements valoratius i, per tant, subjectius. Per aquest motiu, ens centrem sobretot en la descripció dels fenòmens transgressors i expressius observats. En aquest cas, l'anàlisi s'estructura principalment al voltant dels diferents processos de formació. En primer lloc, concretem algunes qüestions relacionades amb els acrònims, perquè es tracta d'un tipus de formació poc estudiat en llengua catalana (Llopart-Saumell, 2011b). Tot seguit, presentem algunes paraules noves que es corresponen amb formes no usuals motivades per raons diverses. En concret, alguns d'aquests neologismes presenten falses formes cultes i també trobem compostos patrimonials no predictibles, i altres tipus d'unitats que es desvien de la norma establerta per l'ús. Per exemple, els neologismes formats a partir de noms propis. Finalment, mostrem exemples de neologismes que presenten elements amb un valor intensificador i també els neologismes que contenen un element despectiu en el si de la unitat. En definitiva, es tracta de fenòmens relacionats amb l'originalitat de la forma resultant i que, en general, presenten una motivació subjectiva.

a) Acronímia

D'entrada, l'acronímia es considera un procés relativament nou en llengua catalana (i també castellana) que segons Casado Velarde (1999) es pot considerar un anglicisme sintàctic perquè acostuma a adoptar l'estructura [determinant + determinat] en comptes de [determinat + determinant]. A més, alguns dels neologismes d'aquest tipus són adaptacions d'unitats existents en anglès. Pel que fa a la formació, en alguns casos podem entreveure com s'ha creat i, a partir d'aquí, podem comprendre el significat. Aquest és el cas dels acrònims *apliservei* (*aplicació* i *servei*), i dels compostos *cutrellegat* ('llegat cutre') i *ideatinent* ('que té una idea'). En altres casos, però, a causa de l'estructura i de la brevetat dels segments no es pot interpretar el significat sense el context, com a *perrockià* (*perruqueria* i *rock*), que fa referència a una perruqueria i a un estudi de gravació. El context ens ofereix més informació per comprendre el significat del neologisme:

Va costar, però al final vaig acostumar els meus **perrockians** a aquests horaris. [...] Perruquer i rocker. ¿No

ha vist el logo? Miri: una guitarra i unes estisores. Creuades, com la bandera pirata. [*El Periódico*, 12/02/2011]

En altres casos, el significat del neologisme va més enllà de la suma del significat de les parts com a *bossaball* (*bossa nova* i *football*), perquè, tot i que la denominació d'aquest esport està formada a partir de dos components, combina el voleibol, el futbol i la capoeira. Un cas semblant és el de *burquini* (*burca* i *biquini*), ja que aquesta peça de roba de bany no té forma de burca, perquè no tapa la cara, sinó només el cap, i no es tracta d'un biquini, sinó d'un tipus de roba de bany que cobreix tot el cos, excepte cara, mans i peus. Així doncs, en alguns casos el significat tampoc no és composicional.

I, com a gran novetat, portem un esport en exclusiva, el **bossaball**, una barreja de voleibol i futbol platja, amb cinc jugadors per equip que fan acrobàcies en un llit elàstic. [*Avui*, 25/02/2012]

Vull dir que no sé si hi ha pel·lícules on elles duguin burca (o **burquini**) i practiquin actes amb infidels cristians. [*Avui*, 05/05/2010]

b) Composició culta i a la manera culta

En relació amb la composició culta, també criden l'atenció els neologismes *sabatòfon*, *artístic-humorístic* i *tecnoestrès*. En aquest sentit, d'acord amb l'Observatori de Neologia (2004: 210-212), alguns compostos cultes formats a partir d'una forma prefixada i una forma sufixada presenten una transgressió de les regles d'aquest mecanisme perquè “formen neologismes adjuntant-se a falses ‘formes prefixades cultes’ o, dit d'una altra manera, a noves formes prefixades a la manera culta acabades en -o o, en menor mesura, en -i, establertes a partir de substantius de la llengua catalana”. A més, afegeix que fins i tot hi ha casos en què es combinen amb noms propis, com a *madoffcràcia*. En aquesta línia, també indica que per analogia amb altres compostos cultes existents es formen paraules a partir de l'abreviació d'una base que s'adjunta a una forma sufixada. Per exemple, *opinatre* per analogia amb *pediatre* i *foniatre*, o *lliberticida* per semblança amb *parricida*, *homicida*, etc.

En el primer cas, assenyala que “afegeix un valor especialitzat a la formació amb objectius satírics” (Observatori de Neologia, 2004a: 121). D'altra banda, alguns d'aquests tipus d'unitats es tracten a Cabré, Solé i Freixa (2002: 129) com a neologismes formats per truncació: mots que no són cultes però es trunquen i s'hi adjunta una *-o* com si es tractés d'una forma culta del grec o del llatí com *partitocràcia* i *rumorologia*¹⁴⁵.

En el cas de *sabatòfon*, es tracta d'una unitat formada a la manera culta amb l'adjunció de la lletra *-o* a la base (*sabata*) que s'uneix a la forma sufixada *-fon* ('veu', 'so'): *sabatòfon*. Es tracta d'una denominació per fer referència a un invent de ficció que apareix en una sèrie de televisió sobre agents secrets i que consisteix en una mena de telèfon mòbil camuflat en una sabata.

És una barreja entre el **sabatòfon** del 'Superagent 86', Maxwell Smart (d'on ve l'smartphone), i la navalla multiusos suïssa. [*El Periódico*, 10/02/2011]

Pel que fa a *artístic-humorístic*, s'ha afegit la lletra *-o* al final del primer element perquè aquest compost format a partir de dos adjectius (*artístic* i *humorístic*) funcioni com un compost culte. La diferència que mostra aquest neologisme respecte d'altres formacions d'aquest tipus com *humanístic-literari* o *físicoquímic*, és que en aquests casos el concepte al qual fan referència mostra les dues característiques designades pels elements del compost. En canvi, com podem veure en el context d'ús, la creació d'aquest neologisme està motivada per donar més notorietat a l'afirmació de manera que no se selecciona només un adjectiu, sinó els dos, i s'uneixen en forma de compost a la manera culta en comptes de coordinar-los amb la conjunció *i*.

Quan el referèndum de la independència arribi a Barcelona, podríem donar-li aquest toc **artístic-humorístic** que

¹⁴⁵ En aquest apartat, a Cabré et al. (2002: 129) també esmenten els acrònims, com *fantacientífic* (a partir de *fantàstic*), unitats considerades compostos cultes com *cibergeneralitat* (de *cibernètica*) i un darrer grup d'acrònims que s'assemblen gràficament, pel que fa al nombre de síl·labes i també per la fonètica, a unitats ja existents: *dictablada* (per analogia amb *dictadura*), *insili* (analogia d'*exili*), entre d'altres.

l'Ajuntament ha posat de moda amb la Diagonal. [Avui, 15/05/2010]

Finalment, en el cas de *tecnoestrès*, la forma prefixada *tecno-* sovint s'adjunta a formes sufixades (*tecnocrata*, *tecnologia*, etc.) més que no pas a mots que funcionen autònomament, encara que també hi ha exemples documentats als diccionaris, com ara *tecnoestructura* (GDLC).

Per als qui tenim una ànima propensa a l'addicció del **tecnoestrès**, una mica de paper hi posa un bri de clàssica serenor. [La Vanguardia, 29/02/2012]

Tot i que en el context comunicatiu en què s'inscriu el neologisme s'observa un to literari, perquè es tracta d'una columna de la secció d'*Opinió*, es tracta d'un terme de l'àmbit de la salut laboral que es troba documentat en diferents fonts especialitzades (Inter-Active Terminology for Europe [IATE] i *Termium*, per exemple) i també generals (OED) d'altres llengües.

c) Composició patrimonial

A continuació, si posem el focus sobre els compostos patrimonials, observem que alguns neologismes criden l'atenció en relació amb el procés que han seguit per formar-se. Pel que fa al significat de *rastaflauta*, es tracta d'un compost coordinat [N+N]_N en el qual el component *rasta* és un neologisme format per abreviació de *rastafari* (no documentat en els diccionaris de referència en català), que prové del nom propi de l'amhàric Ras Tafari (OED).

Per tant no s'ofendran els okupants si ens hi referim com a **rastaflautes**. [La Vanguardia, 23/06/2011]

Curiosament, però, els membres d'aquest tipus de tribu urbana (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals [CCMA], 2015) no han de dur necessàriament aquest tipus de trenes, les rastes, ni tampoc porten l'instrument musical que trobem en el segon component del compost. En la denominació que rep aquest col·lectiu en castellà, *perroflauta*, en què el primer component ha canviat per *gos* mentre el segon es manté, la Fundéu BBVA (2011)

indica que aquesta denominació té l'origen en el fet que acostumen a portar gossos i tocar la flauta. Tanmateix, com també s'observa en el context, assenyala que l'ús d'aquest mot s'ha ampliat respecte del significat original i s'utilitza com a paraula despectiva per parlar d'una persona jove amb aspecte descuidat. Pel que fa a la formació, semànticament no és predictable en el sentit que els dos mots que formen el compost no pertanyen al mateix camp conceptual com succeeix, en general, en els compostos coordinats, principalment en noms de professions, com a *magistrat jutge* (Bernal, 2012: 17). A Cabré et al. (1997/2002: 129) també parlen d'incompatibilitat quan els components coordinats presenten característiques diferents.¹⁴⁶

Un altre cas destacable és *avi cangur*, que no es tracta d'una forma productiva perquè el significat d'aquest compost ja queda recollit en el significat de *cangur*: 'persona que té cura dels infants quan els pares són absents' (DIEC2). A més, d'acord amb el punt de vista cultural, també podem pensar que aquest sentit queda recollit en la paraula *avi*. De nou, observem que en el context d'ús s'expressa una opinió personal:

El que tinc clar és que no vull anar a un casal; ni tampoc vull fer d'**avi cangur**. [Ara, 19/03/2012]

En el cas d'*exemple-conseqüència* [N+N]_N, Feliu, Garcia i Obradó (2002: 219)¹⁴⁷ indiquen que la majoria d'aquests neologismes, que expressen *quasinonímia* o *precisió lèxica* són mots d'autor, i entre aquestes unitats, algunes es podrien considerar sinònims absoluts (*debat-col·loqui*, *alberg-refugi*), precisions semàntiques (*viatger-excursionista*, *beca-crèdit*) i també matisos irònics (*túnel·llodriguera*, *barber-cirurgià*). Es tracta de les unitats que Corbeil (1971) anomena *mot-bloc* i que considera neologismes estilístics,

¹⁴⁶ Aquest és el cas de *llibre-venjança*, en què hi ha un nom concret i un d'abstracte, *escriptor-màquina*, humà i un element no humà. En relació amb als aspectes pragmàtics detallen que també poden donar lloc a una transgressió perquè les bases formen part de graus de formalitat diferents (*patufetista-leninista*, *jurat-patum*) o de camps temàtics diversos (*estat-balneari*). (Cabré et al. (2002: 129)

¹⁴⁷ Feliu et al. (2002: 219) consideren que aquest tipus d'unitats no són una forma composta en el sentit estricte del terme, "sinó juxtaposicions de conceptes similars que denoten una vacil·lació denominativa i acostumen a venir donades per tries estilístiques".

perquè s'utilitzen per a l'expressió del moment per economia lingüística.

I si a Eurovisió s'hi presenta el tal John Cobra, clar **exemple-conseqüència** del model educatiu i social neoprogre que hem hagut de patir, doncs la gent va i el vota. [Avui, 25/02/2010]

Pel que fa a *calçotets bomba*, es tracta d'un compost patrimonial que s'ha creat per analogia a partir d'un model (Kleiber, 1990; Vallès, 2004, 2006), *cotxe bomba*, per expressar una burla.

Dels **calçotets bomba** al peep show: els escàners corporals que despullen els passatgers s'estenen per la Unió Europea. [Avui, 05/01/2010]

d) Restriccions entre l'afix i la base

Finalment, pel que fa a la desviació de les regles de formació trobem el cas de *tietejar*, en què el sufix *-ejar* s'adjunta a la base *tiet*. D'acord amb les dues accepcions del significat del sufix fa referència a: 1. 'fer una acció relacionada amb' com a *bracejar*, *fantasiejar*; 2. 'ésser tirant a' com a *verdejar*, *catalanejar* (GDLC). Com podem veure en els exemples que ofereix el diccionari, no s'adjunta a noms de parentiu, tot i que trobem el verb *criaturejar*, 'fer coses pròpies de criatura, d'infant' (DIEC2).

I, és necessari que l'última cosa que Alfred Rodríguez Picó diu [sic] en aquest anunci sobre guies de Catalunya que ara estem veient tant sigui "Aquestes guies són estupendes!", **tietejant** de manera tan emfàtica i gratuïta, exagerant gairebé tant com si estigués assajant una paròdia de l'Espartac Peran per al *Polònia*? [Avui, 24/02/2011]

En el context de *tietejar*, per exemple, observem que hi ha una pregunta retòrica que ocupa tot l'enunciat, una exclamació ("Aquestes guies són estupendes!"), una comparació ("com si estigués assajant una paròdia de l'Espartac Peran per al *Polònia*") i, a més, apareix el narrador en tercera persona del plural ("sobre guies de Catalunya que ara estem veient tant").

e) Formació a partir de noms propis

En la resta dels neologismes obtinguts amb aquest filtre, les bases que componen les paraules no tenen una connotació positiva o negativa ni mostren expressivitat o col·loquialitat; i el mateix succeeix en relació amb els sufixos, prefixos i formes cultes que s'hi adjunten. Tanmateix, en la combinació d'alguns d'aquests elements s'observen resultats no predictibles i transgressors.

Per començar, alguns dels neologismes s'han format a partir d'un nom propi de persona. Els neologismes formats a partir d'un antropònim que hem documentat amb aquest filtre són *tardopujolista*, *paquirrinès* i *maddofcràcia*. Tot i que les gramàtiques tenen en compte la formació de paraules noves a partir d'un nom propi, en general es tracta de gentilicis, noms propis utilitzats com a comuns i mots derivats de doctrines o sistemes. En l'estudi d'aquest tipus de creacions, Barrera, Colell i Freixa (2002) indiquen que, encara que la majoria són predictibles, n'hi ha de transgressors i aquest fet està relacionat amb l'ús d'un nom propi en què té lloc un canvi semàntic. En aquest sentit, indiquen que la transgressió pot ser de la base o de l'afix. En el primer cas, destaquen la formació d'antropònims a partir dels dos cognoms, i del nom i el cognom (*vidalquadrisme*, *jesulinubresc*), especialment si es tracta d'una personatge mediàtic, és a dir, de "fama" passatgera. Finalment, els casos més transgressors són quan s'adjunta un afix poc productiu perquè és poc previsible, com el sufix *-esc* (*umbralesc*) *-itzar* (*despujolitzar*), i també les formes sufixades *-cida* (*gonzalicida*) i *-leg* (*tintinòleg*). (Barrera et al., 2002: 265, 271-272).

Per una banda, *tardopujolista* (relatiu a Jordi Pujol) és un compost culte format per l'adjunció de la forma prefixada *tardo-* al neologisme sufixat *pujolista*. Quant a la forma prefixada *tardo-*, s'uneix a altres bases i com a exemple en tots dos diccionaris trobem *tardofranquisme*, que també conté un nom propi (Francisco Franco).

Tampoc a ells els serà fàcil repetir el vell esquema **tardopujolista**. [Ara, 28/11/2010]

De l'altra, el neologisme sufixat *paquirrinès* (relatiu a Kiko Rivera, conegut amb el sobrenom de *Paquirrín*) s'ha format per l'adjunció del sufix *-ès* ('relatiu o pertanyent a') a la base *Paquirrín*. Tanmateix, aquest sufix no forma unitats a partir de noms propis, excepte amb el significat d' 'habitant o natural de', en què s'adjunta a noms d'àmbits geogràfics. En la formació d'adjectius a partir de noms propis de persona s'utilitzen els sufixos *-esc* (*dantesc*) i *-ià* (*wagnerià*) (GDLC).

El més extraordinari d'aquesta vetllada, no obstant, és que malgrat ser totes tres, simplement, tres ex de Paquirrín, es morien per tornar a refugiar-se entre els llençols **paquirrinesos**. [*El Periódico*, 26/01/2010]

D'acord amb el que hem comentat sobre els noms propis, sobretot el neologisme *paquirrinès* és una unitat efímera perquè es tracta d'un personatge mediàtic. En canvi, a partir de la base Pujol (de Jordi Pujol) trobem una sèrie de 18 neologismes diferents¹⁴⁸. En tots dos casos, però, podem veure per mitjà del context que el redactor està donant la seva opinió.

El mateix succeeix en el cas del neologisme *madoffcràcia*, format a partir d'un antropònim (relatiu a Bernard Madoff) i la forma sufixada *-cràcia* ('força', 'poder'), que en tots els exemples documentats al DIEC2 i al GDLC s'adjunta a altres formes cultes com *aristocràcia* i *gerontocràcia*, respectivament. De nou, l'ús d'aquest neologisme està motivat per emfatitzar l'opinió personal del redactor, que en aquest cas apareix clarament en el text:

Madoffcràcia; entre nosaltres: això ja se sabia, i l'originalitat dels republicans americans no és haver-ho descobert, sinó gosar dir-ho. [*Ara*, 01/03/2011]

¹⁴⁸ A l'Observatori s'ha documentat, per ordre alfabètic, *antipujolisme*, *antipujolista*, *despujolitzar*, *felipisme-pujolisme*, *felipista-pujolista*, *neopujolisme*, *pax pujoliana*, *postpujolisme*, *postpujolista*, *propujolista*, *pujolada*, *pujòleg*, *pujolejar*, *pujolià*, *pujolisme*, *pujolista*, *pujolit* i *tardopujolista*.

f) Elements valoratius

A continuació, observem que alguns neologismes s'han format a partir d'elements valoratius, ja sigui per l'ús d'un prefix intensificador com *hiper-*, una forma prefixada que emfatitza l'element al qual s'adjunta, per exemple, *mega-* o altres formes valoratives com *pseudo-*. Com indiquen Varela i Martín (1999), es tracta de prefixos i formes prefixades que tenen un valor gradatiu i mostren un ús intensiu. El prefix *hiper-*, per exemple, té una gradació intermèdia i, com podem veure a *hipercomunicatiu*, forma unitats de tipus col·loquial. A més també es combina amb un altre adjectiu amb el mateix prefix (*hiperconnectat*).

Som una societat hiperconnectada i **hipercomunicativa** que deixem rastres de nosaltres mateixos a les cerques que fem a Google, les opinions que escrivim a Twitter, les fotos que pugem a Flickr o el “M'agrada” que vinculem a Facebook. [Ara, 27/11/2011]

En el cas dels compostos cultes, Varela i Martín (1999) se centren en la forma prefixada *mega-*, que significa ‘gran’ (DIEC2), perquè mostren que s'adjunta a bases que no indiquen mesura (*megabotiga*, *megamilionari*, *megaerecció*). Un dels exemples del corpus és *megatren*. En el context del neologisme també podem veure que hi predomina un to subjectiu, expressiu i ideològic. En concret, l'autor del text dóna la seva opinió i utilitza la retòrica per emfatitzar el missatge.

En realitat, unes inversions tan exorbitants com injustificables només es van guiar pels deliris de grandesa d'un govern d'Aznar que volia fabricar a base de talonari una Espanya radial amb quilòmetre zero a la Puerta del Sol i uns **megatrens** sense passatgers que des del mig del no-res no van ni poden anar enlloc. [Avui, 03/07/2011]

També cal destacar l'ús del prefix *pseudo-* a *pseudoaliment*, perquè, com apunta l'Observatori de Neologia (2004a), aporta una connotació negativa més enllà del significat d'aquest prefix (‘fals’, ‘espuri’, d'acord amb el DIEC2). Normalment s'adjunta a bases nominals i adjectivals, i semànticament funciona en àmbits

diversos, sobretot de tipus cultural, sense restriccions clares (López, Mayoral, Pibernat i Solé, 2002: 257).

Revisin, les autoritats agroalimentàries corresponents, aquest model de ramaderia industrial que ens espanta dia sí i dia també i que té l'únic propòsit de produir **pseudoaliments** aparentment barats. [*El Periódico*, 13/06/2011]

En relació amb l'anàlisi de les característiques valoratives de les unitats formades amb *pseudo-*, López et al. (2002) indiquen que per si mateixos aquests elements no tenen un valor pejoratiu, però comenten que els parlants poden reinterpretar els significats perquè “li falta algun element per tenir totes les característiques exigibles” i “no arriba a ser X’ o també perquè es relaciona amb ‘engany’, ‘no genuí’”. Per abordar aquest tipus d'anàlisi més enllà de la subjectivitat i intuïció dels parlants, proposen observar alguns elements lingüístics del context, perquè la voluntat pejorativa es pot detectar amb l'ús d'ironia, sarcasme i altres elements pejoratius des del punt de vista semàntic o pragmàtic, és a dir, es tracta d'una desqualificació. Tanmateix, afegeixen que no es tracta d'una tasca fàcil i cal observar si hi ha contraposicions, comparacions, definicions *ad hoc* i altres aspectes pragmàtics (coneixements culturals, etc.) (López et al., 2002: 258-259).¹⁴⁹

g) Unitats despectives

D'altra banda, observem que alguns neologismes s'han format a partir d'una base despectiva. Aquest és el cas de del compost *cutrellegat* i els neologismes sufixats *cretinitzador* i *caspisme*. Per

¹⁴⁹ Les autores proposen analitzar la base del neologisme, per observar si té un matís pejoratiu (*pseudofrivolitat*, *pseudoesquerranós*), i el context, per si el neologisme està complementat per un element pejoratiu (“tanta pseudo-modernitat falsària i fraudulenta”). Finalment, conclouen que “independentment del significat dels formants, allò que fa sentir el neologisme com a pejoratiu són els elements que l'acompanyen” (López et al., 2002: 262). En més detall, en relació amb el context tenen en compte si el verb que acompanya el neologisme mostra una noció negativa (*rebutjar*, *empastifar*, entre d'altres), si hi ha una idea o actitud de rebuig cap al concepte del neologisme o una contradicció (“un *pseudointèrpret* traduïa com a ‘lleï comuna’ la ‘common law’”) i, en darrer lloc, mencionen els elements extralingüístics culturals o de joc (“culebrón **pseudogerundense**, un final de rompe y rasga”) (López et al., 2002: 262).

començar, *cutrellegat* és una unitat formada a partir de l'adjectiu *cutre* i el substantiu *llegat*. *Cutre* és un manlleu del castellà que en la llengua d'origen presenta dos significats valoratius amb connotacions negatives. La primera accepció indica 'tacaño, miserable' i la segona 'pobre, descuidado, sucio o de mala calidad' (DRAE). En el context en què s'integra el neologisme també podem observar altres mots negatius que acompanyen aquesta opinió crítica: *baixa qualitat* i *baix cost*. Tot i que, d'entrada, el neologisme *baix cost* no té una connotació negativa¹⁵⁰ i, inicialment, es va introduir a la llengua en per fer referència a les línies aèries d'aquest tipus¹⁵¹, el seu ús s'ha anat ampliant tant en relació amb supermercats, autoescoles, moda, botigues de tot tipus, bars, etc., per indicar que els preus són baixos, però també s'ha utilitzat amb una connotació negativa en el marc de la crisi econòmica en relació amb els sous, la inversió i els pressupostos, com s'observa a continuació:

Borràs ha afirmat que les noves parades són més pròpies del turisme de baix cost i de baixa qualitat i ha advertit que podrien quedar com el **cutrellegat** de l'alcalde, Jordi Hereu. [Avui, 25/01/2011]

Quant a *cretinitzador*, s'ha format a partir de la base *cretí*, que és un mot col·loquial i pejoratiu que significa 'estúpid', i el sufix *-dor* del llatí *-tor*, *-toris*, que té dues accepcions. En la primera, adopta el significat 'gent o professió' com a *teixidor* i *cosidora* (GDLC). La segona accepció indica en 'relació amb verbs' com s'observa en *eixordador* i *coneixedor* (GDLC). Ara bé, pel que fa a *cretinitzador*, sabem que no fa referència a una persona, perquè en el context actua com a adjectiu ("deriva *cretinitzadora*"). A més, el verb *cretinitzar* no existeix, per tant, també es tractaria d'una unitat neològica. Pel que fa al context en què apareix, destaquen diferents figures retòriques, com la metàfora i la pregunta retòrica, que aporten un to literari al text, a part d'emotivitat, crítica i desig:

¹⁵⁰ Vegeu la definició de l'OED per *low-cost*: 'relatively inexpensive; cheap, affordable', perquè no es troba documentat en els principals diccionaris de referència en català i en castellà.

¹⁵¹ Les primeres documentacions a l'OBNEO són de 2008, en el cas de *baix cost*, i de 2005, en relació amb el manlleu *low cost*.

Contemplant, amb estupor, la deriva **cretinitzadora** de la nostra cultura: es possible un retorn crític i meditat a un món en què una teoria científica o una pel·lícula de qualitat no s'ubicaven en el mateix prestatge dels prejudicis irracionals o dels programes televisius d'assumptes del cor? [Avui, 23/02/2010]

Pel que fa a *caspisme*, està format per la base *caspa* i el sufix *-isme*. En aquest cas, *caspa* presenta una extensió de significat que no es troba documentada en els diccionaris de referència en català com tampoc del castellà. D'acord amb els contextos registrats a l'OBNEO, es tracta d'un neologisme pejoratiu en relació amb persones amb idees retrògrades, per exemple. Quant al sufix, tot i que es troba definit al GDLC com a 'teoria, doctrina o corrent artístic', en un nombre rellevant de casos s'ha produït una transgressió en relació amb la base a la qual s'adjunta, ja que en principi no solen correspondre al lèxic comú i familiar (Bernal i Sinner, 2013), com succeeix en el cas de *caspisme*:

Però imagino que a ningú se li acudirà denunciar la pel·lícula per racisme, masclisme o **caspisme**, ningú imputarà els que la projectin. [El Periódico, 13/03/2011]

A més, forma part d'una enumeració d'altres noms abstractes no neològics (*racisme* i *masclisme*). També podem veure que hi ha marques d'emissor perquè apareix la veu del redactor (1a persona del singular) i hi ha un verb de sentiment (*imaginar-se*), ja que es tracta d'un article d'opinió. Fins i tot podríem afirmar que hi ha un paral·lelisme perquè es repeteix l'estructura gramatical amb la coincidència lèxica del pronom *ningú*: “a ningú se li acudirà [...], ningú imputarà [...]”.

7.2.1.2. Síntesi

En resum, els resultats d'aquest filtre coincideixen amb la nostra intuïció des del punt de vista lingüístic i pragmàtic. En aquest sentit, els neologismes detectats destaquen tant pel tipus de formació, perquè són impredecibles, com perquè contenen elements

expressius i subjectius com a resultat del punt de vista de l'autor o l'usuari del neologisme.

A més, les motivacions són diverses: mostrar precisió lèxica, cridar l'atenció, ser creatiu, jugar amb les paraules, etc. Tot i així, identifiquen un concepte concret com, per exemple, a *avi cangur* o *tietejar*, per tant, no podem afirmar que només responen a una funció expressiva i no tenen una funció denominativa o referencial. En aquest sentit, cal recordar que des del punt de vista de la lingüística cognitiva els conceptes *denotatiu* i *connotatiu*, considerats estrictament lèxics i atribuïbles al context, respectivament, no funcionen com una dicotomia perquè la semàntica presenta una naturalesa inherentment enciclopèdica (Cuenca i Hilferty, 2007: 70).

7.2.2. Unitats prototípiques perifèriques dels valors estilístics

A partir d'aquí ampliem els criteris de cerca dels valors estilístics respecte de la taula anterior.

Figura 12. Valors estilístics prototípics perifèrics.

En la figura de l'esquerra s'indica que, a part de seleccionar els neologismes que es documenten amb el criteri de posició i context discursiu, i que poden presentar marques de novetat, ampliem la cerca a les unitats que es documenten en l'ús i que no són hàpax d'acord amb el criteri d'estabilitat. En les dues figures de la dreta s'observa que es combinen per separat els neologismes documentats

amb el criteri de posició discursiva i el de novetat, d'una banda, i el de context discursiu juntament amb el de novetat, de l'altra.

A continuació, presentem amb més detall els filtres que hem combinat.

Punts	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
0	x	x ^{2,3}	x	x	x	x ²	x ³
1		x ²³	x ¹	x ¹	x	x ¹³	x ^{1,2}
2		x ¹			x	x ¹³	x ^{1,2}
3							x ^{1,2}
4							x ^{1,2}
5							x ^{1,2}

Taula 63. Filtres dels valors estilístics prototípics perifèrics.

En aquest filtre presentem tres combinacions diferents dels criteris i de la puntuació d'acord amb les figures presentades. En relació amb el criteri d'ús i el d'estabilitat, volem assenyalar que seleccionem els neologismes documentats amb aquests criteris, però amb una puntuació baixa.

Amb els filtres aplicats obtenim 60 neologismes del corpus que representen el 10,9 % de totes les unitats.

Mecanisme	%	Exemples
Prefixació	9,2	<i>multicàrrecs, pro-demòcrata, posttsunami, recalibrar, semitolerar, superprofessional, ultraexpansiu</i>
Sufixació	14,5	<i>aznarada, bonrotllisme, cal·ligramàtic, columnisme, computabilitzar, distòpic, escandalitzable, hongaresitat, metaler, pallaquista, tronista</i>
Composició culta	21,1	<i>autodefinit, autoretallada, balletòman, ciberspionatge, cibertropa, criptosoberanista, ecomercat, filoetarra, gamberroide, macrocasino, macrollei, megacasino, petromonarca, protoecologista, telefàgia</i>
Composició	21,1	<i>arranjamèdia, barri-búnquer, buscavides, catalanisme-espanyolisme, destrossaponts, doblepensar, guardaparcs, limitador-controlador, nacionalpolític, recullxumets, salvainfarts, tapamugró, taula camilla, transició-moguda, tuitaraddicte, xuclasaldos</i>
Sintagmació	6,6	<i>abisme fiscal, canviar el xip, circ mediàtic, punt verd, vendre's com xurros</i>
Acronímia	22,1*	<i>conspiranoic, electrobalada, pepevergència, twittcol-loqui</i>
Abreviació	5,3*	<i>indepe</i>

Taula 64. Resultats dels valors estilístics perifèrics.

Per començar, observem que un nombre rellevant de casos estan formats per acronímia, que destaca a l'hora de vehicular neologismes estilístics, i d'altres neologismes contenen elements valoratius o transgredeixen les regles de formació. Tanmateix, alguns dels neologismes obtinguts no es considerarien estilístics encara que contenen elements expressius en el context o tenen un ús poc freqüent i estable.

Així doncs, l'acronímia destaca de nou entre aquest tipus d'unitats (22,1 %), però seguit de prop per la composició culta i la patrimonial (21,1 %). En canvi, l'abreviació se situa a la cua juntament amb la sintagmació. En relació amb els mecanismes de formació, els resultats són similars als anteriors, però s'observen alguns canvis. Tot i així, observem que alguns compostos cultes contenen formes prefixades intensificadoras com *macro-* i *mega-*, falses formes cultes, relacionades amb els neologismes estilístics, com també *mots-bloc*, en el cas de la composició patrimonial.

7.2.2.1. Anàlisi dels fenòmens observables

En concret, documentem neologismes que des del punt de vista morfosemàntic no són usals. De nou, en relació amb la composició patrimonial, observem casos en què els components formen part de camps semàntics diferents, s'oposen entre si o es tracta d'escurçaments d'un enunciat més llarg. Com hem vist en l'anàlisi anterior, alguns neologismes contenen elements intensificadors i també un sentit metafòric. D'altra banda, també observem neologismes creats a partir d'un nom propi que, com hem vist, dependent de la combinació el resultat pot ser més o menys transgressor. En aquesta taula, també observem alguns neologismes creats com a traducció d'un manlleu i també per donar nom a un element de ficció. Finalment, algunes unitats tenen com a resultat unitats col·loquials, independentment que el resultat es desviï o no de la norma, mentre que en altres casos es transgredeixen les normes amb la voluntat de crear una unitat amb un aire culte o que expressi prestigi.

a) Composició patrimonial

Com hem vist en relació amb els compostos patrimonials, alguns neologismes amb l'estructura [N+N] es poden concebre com a *mots-bloc* perquè s'utilitzen per expressar de forma més breu un sintagma o enunciat, però no es tracta d'unitats estables. En aquest sentit, Feliu et al. (2002: 219) indiquen que tradicionalment seria preferible l'estructura desenvolupada preposicional o relativa, com a 'café on fan teatre' per *café-teatre*. Tanmateix, comenten que en "la prosa mediàtica" utilitzen aquest tipus de compostos, considerats juxtaposicions nominals, que es veuen influenciats per l'anglès, encara que no tots poden explicar-se com un calc d'aquesta llengua. A més, afirmen que en aquest tipus d'unitats, en què per inferir el significat s'ha de desplegar un sintagma que conté els dos components, s'observen creacions considerades caòtiques i asimètriques, perquè són poc predictibles i difícilment passaran a formar part d'una obra lexicogràfica. A més, el segon element pot aportar un valor connotatiu i metafòric que ha estat seleccionat per qüestions d'estil¹⁵². Finalment, indiquen que es tracta d'una

¹⁵² Il·lustren aquest cas amb l'exemple d'*espectador-robot*, és a dir, un 'espectador (que es comporta) com un robot' (Feliu et al., 2002: 219).

formació força productiva que normalment no es documenta en les gramàtiques.

Pel que fa a *transició-moguda*, el segon element és una nominalització del participi del verb *moure*, en relació amb el mot en castellà *movida*, marcat com a col·loquial per fer referència a ‘alborto’ i ‘juerga’ (DRAE):

Una conjunció on conflueixen el boom de la literatura llatinoamericana, l’ocàs de les dictadures, incloent-hi el del franquisme, i l’inici de la **transició-moguda** espanyola, que probablement quedarà com una espècie de maig 68 endarrerit de tota una societat. [*El Periódico*, 11/05/2010]

En aquest sentit, s’observa incompatibilitat entre els dos components perquè presenten característiques diferents. Per exemple, en els aspectes pragmàtics, perquè hi ha una transgressió en relació amb el grau de formalitat i pertanyen a camps diferents (Cabré et al., 1997/2002: 129). Com indiquen Feliu et al. (2002: 219) aquest fenomen acostuma a crear mots d’autor.

Pel que fa a *catalanisme-espanyolisme*, es tracta d’una oposició de conceptes. En aquest sentit, Feliu et al. (2002: 219) comenten que els compostos [N+N]_N que expressen antonímia o comparació no segueixen una formació canònica.

L’habilitat de PxC és no pronunciar-se en els eixos dreta-esquerra i **catalanisme-espanyolisme** —tot i que la ultradreta franquista està perfectament posicionada en l’extrem de tots dos—, sinó presentar-s’hi com a transversal i proposar un eix alternatiu: favorables o desfavorables a la immigració. [*Avui*, 25/01/2010]

Un altre cas és *barri-búnquer*, en què s’indica una comparació del tipus ‘barri que funciona com a búnquer o que sembla un búnquer’ mentre que a *twitteraddicte* els components apareixen en l’estructura pròpia de l’anglès [determinant + determinat] per indicar que algú és ‘addicte al Twitter’. En concret, apareix en una entrevista.

Al matí, dos projectils de morter van caure a l’interior de la Zona Verda, el **barri-búnquer** de la capital que acull els

principals edificis governamentals i les ambaixades dels EUA i el Regne Unit. [*El Periódico*, 06/04/2010]

—És **tuiteraddicte**?

—Estic pendent de Twitter tot el dia. [*El Periódico*, 10/02/2011]

b) Elements valoratius

Com hem avançat, en el cas de la composició culta trobem neologismes creats per l'adjunció de formants cultes amb caràcter valoratiu i d'altres que es consideren falses formes cultes. Per exemple, *macrollei*, que es tracta d'un tipus de formació abundant a la premsa amb un sentit general, és a dir, sense significat especialitzat (Llopart-Saumell, Gené i Pozuelo-Ollé, 2016) i *megacasino*.

En l'habitual compareixença davant de la premsa, retransmesa en directe per televisió des de la Moncloa, De la Vega i Caamaño han explicat la reforma que s'ha fet a última hora d'aquest aspecte normatiu inclòs en la **macrollei** anomenada d'economia sostenible. [*Avui*, 09/01/2010]

Quan milers de joves estan marxant de Catalunya buscant un futur, ¿l'alternativa que hem d'oferir-los és un **megacasino**? [*Ara*, 18/02/2012]

Un altre cas és el del neologisme *gamberroide*, que s'ha format a partir de l'adjunció de la forma sufixada *-oide* que indica 'forma, aparença' (GDLC) a *gamberro*, que és una unitat despectiva. En una secció dedicada al comportament neològic dels formants, l'Observatori de Neologia (2004a: 126) indica que formants com *-oide*, entre d'altres, creen unitats pròpies de la llengua general que, a part de representar canvis en les regles de formació, marquen canvis pragmàtics perquè afegixen un valor afectiu que pot ser positiu o negatiu. López et al. (2002: 251) també estudien aquesta forma sufixada perquè ha estat poc descrita en gramàtiques i diccionaris i, a més, afegixen que les paraules formades amb aquest element tenen una connotació pejorativa.

S'utilitza en la formació d'adjectius deadjectivals [...] amb connotacions negatives (Rainer, 1999: 4.628-4.629), també com a sufix valoratiu (Lázaro Mora, 1999: 4.677-4.679), amb matisos irònics (Guerrero Ramos, 1995) o bé com a pejoratiu referit a persones (Dsalamanca). Per exemple: *artistaide, cursiloide, cretinoide*. (López et al., 2002: 252).

En relació amb les regles de formació, les autores indiquen que, d'acord amb els neologismes recollits per l'Observatori, aquest element culte s'uneix tant a substantius com a adjectius per formar unitats amb la mateixa categoria gramatical, tot i que la majoria són adjectius. Semànticament, les bases pertanyen als àmbits següents: ideologies, caracterització de sentiments i persones, i tipus de música. En aquest sentit, el significat indica 'que té forma de' o 'que s'assembla a' (*animaloide*), però quan no es tracta d'un objecte físic aquest sentit se substitueix per 'que tendeix a' (*comunistaide, sentimentaloides*). Com veiem en aquest cas, però, s'adjunta a una unitat d'àmbit general tot i que es tracta d'una crítica musical:

En aquest esforç per entrar en una lliga incerta del pop respectable, l'aire **gamberroide** de Rihanna es va diluint, per desgràcia, en el camí. [*La Vanguardia*, 25/11/2012]

c) Significat no composicional

A continuació presentem tres neologismes amb un significat no composicional perquè contenen un sentit metafòric i figuratiu. Es tracta de *xuclasaldos, telefàgia* i *criptosoberanista*, per una banda, i *canviar el xip* i *punt verd*, de l'altra. Si observem el context de *xuclasaldos*, comprovem que es tracta d'una queixa que es fa de forma irònica en una carta enviada per un lector¹⁵³:

Segons les companyies [telefòniques], no poden desactivar els **xuclasaldos** de forma preventiva. [*El Periódico*, 22/02/2010]

El verb *xuclar* també s'utilitza de forma metafòrica, perquè es tracta d'una acció aplicada a un líquid i, per extensió de significat ja

¹⁵³ En el títol d'aquesta carta també apareix el neologisme marcat entre cometes («Xuclasaldos» de mòbils).

documentat als diccionaris, s'utilitza en el sentit d'extreure sang, per exemple, a una persona o animal (DIEC2). En aquest compost, però, va més enllà i s'aplica als diners, perquè significa que se'ls queda, que els treu.

Quant a *telefàgia*, està format per *tele-*, de *televisió*, i *-fàgia*, que significa 'menjar' (GDLC). Tot i que s'uneix a altres formes cultes, com a *antropofàgia*, que vol dir que s'alimenta de carn humana (DIEC2), en el context té un sentit no literal:

Cal destacar el consum de l'abril, que torna a demostrar l'estreta relació que hi ha entre la **telefàgia** i la crisi econòmica i el conseqüent atur. [*El Periódico*, 03/05/2012]

Així doncs, el significat d'aquest neologisme, 'que s'alimenta de la televisió', és metàforic. En concret, indica que hi ha un augment del "consum" de tele perquè hi ha més gent que mira la televisió o la miren més hores.

En el cas de *criptosoberanista*, la forma prefixada *cripto-* significa 'amagat' (DIEC2), sentit que podem reconèixer en el context d'ús del neologisme:

Durant els anys de mandat de Pujol, no van ser pocs els que van voler adjudicar-li un perfil **criptosobiranista** que ell es treia de sobre tan aviat com tenia ocasió. [*Ara*, 18/02/2012]

Tanmateix, si observem les unitats amb *cripto-* documentades als diccionaris de referència, veiem que en la majoria de casos s'uneix a altres formes sufixades (*criptofit*, *criptògraf*, etc.), tot i que també en trobem que s'adjunten a mots existents com *criptodepressió* i *criptotipus*. A més, si ens fixem en els adjectius, només trobem *criptocristal·lí*, *criptoendolític* i *criptozoic* (GDLC, DIEC2). En tots aquests casos es tracta de termes altament especialitzats de l'àmbit de la cristal·lografia, biologia i de la lingüística. Tanmateix, a la base de dades de l'OBNEO trobem diversos neologismes relacionats amb un perfil polític formats amb la forma culta *cripto-* com *criptocapitalista*, *criptocomunista*, *criptoconvergent*, *criptofranquista* o *criptopopular*, i també en relació amb les creences religioses com a *criptocatòlic* i *criptojueu*. Així doncs, tot i aquesta forma prefixada tendeix a adjuntar-se a formes sufixades o

bases per formar unitats especialitzades, observem que en aquests casos es desvia de la norma d'ús establerta per crear unitats d'àmbit general, però entre les quals destaquen les tendències polítiques i econòmiques.

Finalment, en els sintagmes *canviar el xip* i *punt verd* es pot observar una motivació metafòrica com succeeix en algunes estructures [N+A] i [N+prep+N] (Bernal: 2012, 10-11); en tots dos casos, es tracta d'una metàfora ja lexicalitzada. En concret, tot i que *punt verd* s'ha classificat com a un neologisme prototípic amb valor estilístic perifèric, s'utilitza en l'àmbit del reciclatge com a sinònim parcial de deixalleria en diferents textos de l'Ajuntament de Barcelona. D'acord amb aquesta institució, la seva funció és la següent:

Els **punts verds** serveixen per desfer-nos dels residus que no podem llençar als contenidors que trobem al carrer; utilitzant els punts verds contribuïm a millorar el procés de reciclatge i ajudem a preservar el medi ambient. (Ajuntament de Barcelona, 2014)

Si observem la definició de *deixalleria* que proposa el DIEC2, veiem que coincideix amb el primer fragment de la cita anterior: 'indret especialment equipat per a rebre i emmagatzemar les deixalles que no són objecte de recollida domiciliària'. Així doncs, es tracta d'una denominació nova per un concepte que ja en té una. Ara bé, les associacions que evoquen un i altre terme són diferents, perquè en el primer cas s'indica l'objectiu, és a dir, que es tracta d'un establiment per al tractament de deixalles. En canvi, en el segon l'èmfasi recau en el fet de ser un espai amb una finalitat pròpia de l'ecologia. Mentre que el primer lloc es concep com a brut, el segon ofereix una imatge de netedat.

d) Formació a partir de noms propis

Pel que fa a la formació a partir de noms propis, observem, entre d'altres, els acrònims *pepevergència* i *twittcol-loqui*, i el neologisme sufixat *aznarada*. Pel que fa a aquests dos acrònims, es tracta d'unitats no predictibles, perquè el primer està format a partir d'una siglació lexicalitzada (Rull, 2007) de PP, sigla de Partit Popular, i el

mot truncat a l'inici, (*Con*)*vergència*. En el segon cas, es tracta de la truncació del nom propi *twitt(er)* i *col·loqui*. Pel que fa a *pepevergència*, els dos components estan coordinats de manera que $A+B=AB$, per tant, fa referència a una aliança entre els dos partits polítics. Tanmateix, a *twittcol·loqui* s'especifica una condició del nucli que fa referència al 'col·loqui que té lloc per Twitter'.

La foscor de les negociacions postelectorals als despatxos i el soroll del carrer són aquests dies combinació perfecta perquè, sense adonar-se'n, els sectors sobiranistes de CiU s'hagin d'empassar aquesta **pepevergència**. [Avui, 23/06/2011]

Aquest dijous, després de la funció de *Conte d'hivern*, de William Shakespeare, una producció de la Factoria Escènica Internacional (FEI) dirigida per Carme Portaceli, tindrà lloc al teatre el que han batejat com a **twittcol·loqui**. [Ara, 23/02/2011]

Quant a *aznarada*, té com a base el cognom Aznar (relatiu a l'expresident d'Espanya, José María Aznar), al qual s'adjunta el sufix *-ada*, amb caràcter despectiu (Barrera et al., 2002: 265). D'acord amb les regles que regeixen aquest sufix, no es preveu la seva adjunció a noms propis, sinó a noms comuns, amb el sentit de: 2. 'cop de' com a *bastonada*; 3. 'acció pròpia de', per exemple, *criaturada* (GDLC). Ara bé, el fet que alguns sufixos s'adjuntin a noms propis tampoc no és infreqüent, però, de nou, causa una sensació d'estranyesa perquè no és esperable (Cabré et al., 199/2002).

En canvi, arran de l'**aznarada** (2000-2004), els diputats independentistes van saltar d'un a vuit. [El Periódico, 23/06/2010]

e) Denominació de novetats

Pel que fa a *arranjamèdia* [V+N]_N, observem que es tracta d'un *mot-bloc* que compleix amb l'expressió del moment, ja que en l'article d'opinió en què apareix es proposen dues denominacions

com a equivalents d'una paraula en una altra llengua (*fixmedia*), però que no es documenten en l'ús:

Ho podríem traduir per *arranjamitjans* o *arranjamèdia*.
[Ara, 19/03/2012]

En canvi, *tronista* és una denominació que neix en el marc d'un programa de televisió¹⁵⁴ de cites i cerca de parella, que ha esdevingut popular i en què alguns dels participants s'han convertit en personatges mediàtics. Només rep aquesta denominació el participant que ocupa la posició més destacada i, per tant, és el que tria els candidats amb qui tenir una cita. En aquest cas, es tracta de la segona accepció del sufix *-ista* 'professional de' (*pianista*, *dentista*). Tot i que el neologisme està ben format, perquè també s'adjunta a un concepte tangible (*tron*), des del punt de vista semàntic observem que no es tracta d'una professió, perquè no hi ha una relació entre l'objecte i la persona; la persona només l'ocupa, el tron.

Comentaris com “#eldeloscuadros no anirà a Eurovisió”, “no serà el relleu de ZP” i “no serà **tronista** de *Mujeres y hombres y viceversa*” són les pistes que el futbolista ha anat deixant caure a través del seu mòbil. [El Periódico, 12/02/2011]

f) Unitats amb caràcter col·loquial

Com hem anunciat, alguns neologismes obtinguts amb aquest filtre es poden considerar col·loquials. En el cas dels compost *buscavides*, es tracta d'una unitat exocèntrica amb un sentit metafòric. Aquesta unitat ja està documentada en castellà al DRAE amb una marca d'ús col·loquial. La segona accepció, 'persona diligent en buscarse por cualquier medio lícito el modo de vivir', es correspon amb el significat del context documentat:

Les seves putes, tafurers i **buscavides** en general fan que sigui un indret que està sota sospita permanent pels apologetes de l'ordre. [Avui, 13/06/2012]

¹⁵⁴ Es tracta del programa titulat *Mujeres y hombres y viceversa* emès per Telecinco.

Com podem veure, en l'oració apareix en una enumeració amb altres unitats amb connotació negativa, com *tafurer*, i també d'ús marcat com a vulgar i despectiu, *puta*.

També observem els casos d'*indepe* d'*independentista* o *bonrotllisme*, amb el sintagma *bon rotllo*, en què *rotllo* està marcat com a figuratiu i també com a col·loquial al GDLC. A més, *bonrotllisme* conté el sufix *-isme* amb un ús no canònic. En aquest darrer cas, també cal tenir en compte que un dels principis generals de les regles de derivació és que la base ha de ser una unitat preexistent, és a dir, que funcioni com una unitat lexicalitzada (Cabré et al., 1997/2002: 126). Les autores il·lustren amb els exemples següents alguns casos documentats a l'OBNEO que no segueixen aquest principi: *menfotisme* i *entotsolament*, que vénen de *me'n fot* i *tot sol*, respectivament. En línies generals, indiquen que es tracta d'un procés amb un resultat previsible d'acord amb unes condicions determinades (fonològiques, morfològiques, sintàctiques i semàntiques), però quan es produeix un trencament en aquesta previsibilitat, aleshores el receptor o el parlant percep un element que considera estrany (Cabré, Freixa i Solé, 2002: 127).

Els nous **indepes** duren els afers exteriors; els indepes de sempre duren l'exèrcit, no fos cas que algú faci marxa enrere. [Ara, 23/08/2012]

Només alguns il·lustres antipàtics com Bob Dylan s'atreveixen a saltar-se a l'escenari la regla del **bonrotllisme**. [El Periódico, 03/07/2011]

g) Falses formes cultes

Pel que fa a les falses formes cultes, *balletòman* no segueix les regles de formació perquè a la base *ballet* s'afegeix la *-o* com si es tractés d'una creació a la manera culta. A continuació, s'afegeix la forma sufixada *-man*.

Per uns dies els **balletòmans** catalans ens hem sentit en una capital europea amb companyia de ballet pròpia. [El Periódico, 17/02/2012]

7.2.2.2. Síntesi

En definitiva, tot i que alguns dels neologismes obtinguts no criden l'atenció i segueixen les regles tant des del punt de vista morfològic, sintàctic com semàntic, destaquen les unitats en què la paraula reflecteix expressivitat i subjectivitat. En aquest cas, es tracta de neologismes col·loquials i valoratius que transgredeixen les regles de formació. De nou, el fet que els neologismes es desviïn de les normes d'ús establertes o presentin elements valoratius apunta que hi pot haver una motivació no únicament referencial. Ara bé, que els neologismes presentin una funció estilística no impedeix que al mateix temps portin a terme una funció denominativa.

7.3. Neologismes amb valors denominatius i estilístics

Els conceptes de *neologia denominativa* i *neologia estilística* s'han descrit com a categories oposades, és a dir, en forma de dicotomia. Així doncs, des d'aquest punt de vista, els neologismes es classifiquen en una o altra categoria d'acord amb les característiques que presenten en relació amb l'ús, la formació, etc. Tanmateix, tant en relació amb la intuïció lingüística dels parlants com d'acord amb els resultats de l'aplicació dels diferents criteris, observem que hi ha neologismes que no es classifiquen de forma clara en un o altre grup, és a dir, que no són unitats prototípiques de la funció denominativa o de la funció estilística, sinó que mostren tots dos tipus de funcions. A continuació, presentem els neologismes, que d'acord amb la puntuació obtinguda en els diferents criteris, tenen trets de totes dues funcions.

7.3.1. Unitats prototípiques centrals dels valors denominatius i estilístics

En primer lloc, ens hem centrat en els neologismes que són representatius de tots els criteris aplicats o gairebé de tots:

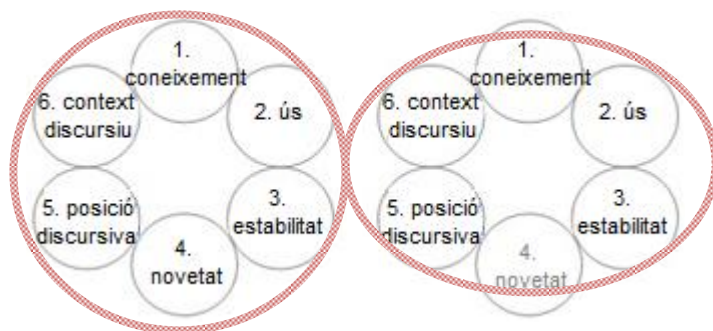

Figura 13. Valors denominatius i estilístics prototípics centrals.

Alguns neologismes tenen associades característiques pròpies de la neologia denominativa i també de la neologia estilística. Per exemple, són unitats que vehiculen coneixement especialitzat i enciclopèdic (criteri 1) que, a més, tenen una freqüència d'ús elevada (criteri 2) i són estables (criteri 3), però, independentment de si tenen marques de novetat o d'un ús especial (criteri 4), ocupen posicions destacades en el marc de la notícia (criteri 5: posició discursiva) i en el context hi ha marques d'expressivitat (criteri 6: context discursiu).

Les característiques seleccionades es poden observar en la taula que mostrem a continuació:

Punts	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
0					x		
1	x ²		x	x ¹	x	x ²	x ²
2	x ¹	x	x	x ²	x	x ¹	x ¹
3		x	x	x ²			x ¹
4		x		x ²			x ¹
5							x ¹

Taula 65. Filtres dels valors denominatius i estilístics prototípics centrals.

D'acord amb aquesta selecció, obtenim un conjunt de 15 neologismes, que representen un 2,7 % dels neologismes del treball.

Mecanisme	%	Exemples
Prefixació	14	<i>colíder, postfranquista, revisar</i>
Sufixació	4,7	<i>pujolisme</i>
Composició culta	18,7	<i>autopromoció, cibercultura, megapíxel, videovigilància</i>
Composició	9,3	<i>contacontes, pipicà</i>
Sintagmació	14	<i>alta costura, mercat laboral, setmana blanca</i>
Acronímia	39,3*	<i>catanyol, sociovergència</i>
Abreviació	0*	—

Taula 66. Resultats dels valors denominatius i estilístics prototípics centrals.

En primer lloc, sembla que els pocs neologismes obtinguts duen a terme una funció denominativa, perquè, en general, es tracta de neologismes marcats temàticament. Tanmateix, en alguns casos mostren algunes particularitats des del punt de vista formal i semàntic. A més, veiem que algunes unitats són variants lèxiques de mots existents. En relació amb els mecanismes de formació, observem que destaca l'acronímia mentre que l'abreviació no presenta cap unitat i la sufixació només una.

Pel que fa als àmbits temàtics, el grup més nombrós correspon a la política, com *sociovergència*, *postfranquista* i *pujolisme*. També hi ha neologismes d'economia, per exemple, *mercat laboral*; de cultura i espectacles, com *cibercultura* i *contacontes*; també de tecnologia, en el cas de *megapíxel* i *videovigilància*; d'urbanisme, com *pipicà*; de moda, amb *alta costura*; i d'empresa i publicitat, com *autopromoció*. Finalment, algunes unitats són d'àmbit general, per exemple, *colíder* i *revisitar*. Així doncs, els neologismes que es registren amb els criteris aplicats i la puntuació obtinguda, vehiculen coneixement enciclopèdic i especialitzat d'àmbits diferents.

7.3.1.1. Anàlisi dels fenòmens observables

Quant a les altres qüestions observables entre els neologismes obtinguts amb aquest filtre, a continuació presentem els neologismes considerats variants de paraules existents. Tot seguit, detallem els neologismes que contenen un sentit metafòric ja lexicalitzat. En aquest sentit, anteriorment hem observat aquestes

particularitats tant en els neologismes prototípics de la funció denominativa com de la funció estilística. Per tant, es tracta de característiques compartides pels neologismes prototípics de les dues funcions i no es relacionen només amb un tipus d'unitats.

a) Variació lèxica

En relació amb les variants lèxiques, *contacontes* apareix al Cercaterm com a sinònim complementari de *rondallaire* (documentat al DIEC2), recollit al *Diccionari de les ocupacions* (Termcat, 2004). A més, alguns d'aquests neologismes conviuen amb altres denominacions que no es documenten als diccionaris generals. Aquest és el cas d'*autopromoció*, que consta com a sinònim complementari d'*autopublicitat* al Cercaterm. Quant a *pipicà*, també consta com a sinònim complementari d'un sintagma que no forma part del cabal lèxic dels parlants, es tracta de *zona d'higiene canina*. De forma més específica, *pipicà* és una adaptació de la marca registrada *Pipican*, també documentada al Cercaterm com a denominació complementària.

Jo sóc un periodista que es dedica a fer programes per a pares, no sóc **contacontes**, així que el que explico és a partir de la meua pròpia experiència com a pare, dels contes que fem a casa tots junts. [*El Periódico*, 10/01/2010]

Els dos últims governs del Brasil i l'actual han posat en marxa una sensacional campanya d'**autopromoció**. [*Ara*, 18/02/2012]

Això sembla un **pipicà**: és veritat que molts amos d'animals recullen el regal, però igualment queda brut. [*El Periódico*, 22/11/2011]

b) Significat no composicional

Quant al segon fenomen, trobem unitats sintagmàtiques que tenen un sentit metafòric perquè no es tracta d'un significat composicional com, per exemple, *alta costura* i *mercat laboral*. En aquest sentit, es tracta d'unitats que vehiculen coneixement del món i, són freqüents i estables. Quant a *setmana blanca*, també adopta

sentit metafòric parcial perquè el significat de la unitat no es correspon a la suma del significat de les dues parts.

El DHUB obre les portes a un guarda-roba d'**alta costura**: l'armari de Maria Brillas va tenir en Pedro Rodríguez —mestre de l'alta costura del segle XX— com a dissenyador de capçalera. [*Ara*, 09/03/2011]

Perdre la feina als 50 anys és quedar-se fora del **mercat laboral**, per més formació i experiència que es tingui. [*El Periódico*, 28/02/2011]

O, amb la que està caient, i els alumnes catalans tenen aquest any una **setmana blanca** per anar a esquiar. [*El Periódico*, 03/03/2011]

7.3.1.2. Síntesi

En general, els neologismes obtinguts amb aquest filtre són similars als obtinguts amb el filtre dels neologismes prototípics perifèrics amb funció denominativa. Des del punt de vista formal, tendeixen a seguir les regles de formació i, en relació amb el context, no es detecten motivacions expressives rellevants. A més, en alguns casos es tracta d'una nova proposta denominativa per a un concepte que no és nou o, en el cas de la sintagmació, s'observen sentits metafòrics lexicalitzats. Tanmateix, no totes les unitats estan marcades temàticament i, pel que fa als processos, destaca especialment l'acronímia, que crida més l'atenció.

D'altra banda, tot i que, com expliquem, no s'observen diferències destacades, pensem que tant aquest grup de neologismes com els prototípics perifèrics de la funció denominativa mostren que hi ha un conjunt de neologismes que no destaquen per vehicular coneixement del món, en el sentit que no denominen un concepte nou. Tanmateix, tampoc no destaquen per expressar un motivació subjectiva, estilística o ideològica d'un element. En definitiva, es tracta d'unitats predictibles, perquè segueixen les normes d'ús.

7.3.2. Unitats prototípiques perifèriques dels valors denominatius i estilístics

A continuació seleccionem les unitats prototípiques perifèriques dels neologismes amb totes dues funcions.

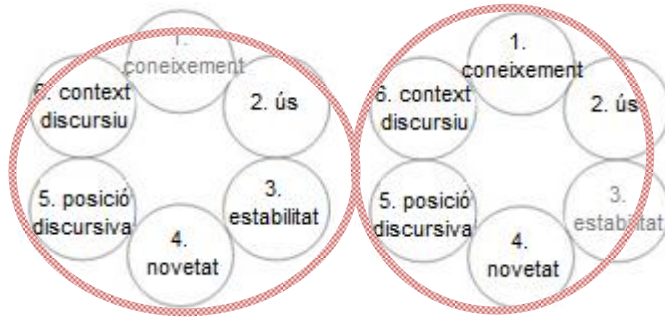

Figura 14. Valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.

Per seleccionar aquest tipus d'unitats, d'una banda, hem inclòs tots els criteris, excepte el criteri de coneixement del món, de l'altra, hem inclòs de nou el criteri de coneixement del món, però també seleccionem les unitats no estables, és a dir, que no es documenten amb el criteri d'estabilitat (criteri 3), tant pel que fa als anys com al nombre d'ocurrències. En tots dos casos incloem tant els neologismes que es documenten amb el criteri de novetat com els que no.

Punts	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
0	x ¹		x ²	x ²	x	x ²	x ²
1	x ²		x ¹	x ²	x	x	x
2	x ²	x	x ¹	x ¹	x	x	x
3		x	x ¹	x ¹			x
4		x		x ¹			x
5							x

Taula 67. Filtres dels valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.

Com es mostra en la taula, en el segon filtre també tenim en compte els neologismes que no es documenten amb el criteri de posició discursiva o de context discursiu, o bé només es documenten amb un d'aquests dos criteris.

D'acord amb aquesta selecció, hem obtingut un conjunt de 60 unitats, que representen un 10,9 % dels neologismes del treball.

Mecanisme	%	Exemples
Prefixació	6,2	<i>antiestatutari, antifrau, desacomplexar-se, monodosi, reagrupar</i>
Sufixació	13,7	<i>agregador, conspiratiu, editorialitzar, empatitzar, experiencial, guerrisme, opinador, sobiranisme, sostenibilisme, veguerial, villarat</i>
Composició culta	7,5	<i>ciberatac, craniofacial, feixistoide, fotonotícia, minigira, obsessivocompulsiu</i>
Composició	6,2	<i>càmera web, institut-escola, moble bar, passacarrer, websèrie</i>
Sintagmació	26,1	<i>alarma social, banc d'aliments, bata blanca, crèdit sindicat, concert econòmic, desordre públic, en obert, escalfament global, fons de reserva, llegenda urbana, pantalla tàctil, paper secundari, patata calenta, pedra picada, prima de risc, primavera àrab, telèfon intel·ligent, tovalloleta humida, túnel de rentat, vista oral, zona mixta</i>
Acronímia	15,5*	<i>aiguagim, sociovergent, trivot</i>
Abreviació	24,8*	<i>mani, masoca, multiculti, presi, sado</i>

Taula 68. Resultats dels valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.

D'entrada, en relació amb els neologismes prototípics perifèrics de totes dues funcions, pensem que destaquen les unitats amb una funció denominativa que, en general, presenten una forma predictable. En aquest sentit, però, observem que d'entre aquestes unitats n'hi ha que mostren elements connotats i no predictibles. Per tant, no es tracta d'una tendència clara, sinó que s'obtenen neologismes de tots dos tipus.

D'acord amb aquests criteris, una mica més d'una quarta són neologismes sintagmàtics, seguit de prop per l'abreviació. En canvi, la prefixació i la composició patrimonial representen un 6,2 %.

7.3.2.1. Anàlisi dels fenòmens observables

En relació amb altres observacions qualitatives, podem veure que destaca l'abreviació. D'altra banda, alguns compostos presenten resultats no usuals que es desvien de la norma. En darrer lloc, es documenten neologismes construïts a partir de noms propis i d'una metàfora lexicalitzada.

a) Abreviació

El fet que en aquest grup destaquï l'abreviació s'explica perquè aquest tipus de formació es caracteritza per vehicular el mateix concepte que la forma no abreujada i, com que es creen per economia lingüística, pot ser que el seu ús s'estabilitzi per la brevetat del mot. Finalment, en relació amb l'expressivitat, cal tenir en compte que les abreviacions, però, es consideren unitats més col·loquials (Payrató, 1988/1996). Aquest és el cas de *presi* en comptes de *president*, *mani* per *manifestació* o *sado* de *sadomasoquisme*, en què s'han conservat les dues síl·labes inicials dels mots originals. Tanmateix, altres abreviacions presenten algun canvi ortogràfic respecte del mot original com s'observa a *multiculti* de *multicultural*, en què s'ha afegit una *i* final, o bé a *masoca* de *masoquista*, en què la lletra afegida és la *a* final.

Fins ara ho tenien molt ben muntat, vivien hàbilment instal·lats en l'esquizofrènia, barrejaven el discurs **multiculti** amb la premissa que cal combatre l'immigració il·legal. [Avui, 15/01/2010]

Theros, doncs, creu que el català **masoca** és un català emprenyat que té un mal moment. [Ara, 01/12/2010]

b) Composició patrimonial

Quant als compostos patrimonials, destaquen les formes [N+N]_N com *institut-escola*, *moble bar* i *websèrie*. En el cas dels compostos [N+N], tot i que comparteixen la mateixa estructura, semànticament responen a diferents estructures sintàctiques internes entre els dos elements. En el cas d'*institut-escola*, es tracta d'un centre que funciona com a institut i també com a escola infantil i primària, per

tant, podem dir que $A+B=AB$. Quant a *moble bar*, es podria considerar una reducció del sintagma 'moble que funciona com a bar' ($A+B=A'$). Quant a *websèrie*, es tracta d'un subtipus de sèrie ideada per visualitzar directament des del web i no per la televisió o el cinema ($A+B=B'$). En els casos en què dos elements apareixen separats per un espai també fa que el buidador tingui més dificultats a l'hora d'identificar-los com una unitat composta. Per aquesta raó, les dades del banc de dades de l'OBNEO també poden ser més baixes i, per tant, d'acord amb les repeticions en nombre d'ocurrències i anys d'aparició es poden concebre com a unitats no estabilitzades.

Va estudiar a l'**institut-escola** Costa i Llobera de Barcelona, així com tots els integrants de la banda. [Ara, 07/03/2011]

A l'oposat, un piano que és també el **moble bar** de Brick. [El Periódico, 02/10/2010]

A Girona, Jordi Camps comenta la **websèrie** que s'està fent amb el fons temàtic de la Nacional II. [Avui, 23/11/2012]

c) Formació a partir de noms propis

A partir d'aquest filtre, també documentem dues unitats formades a partir d'un antropònim. Es tracta de *guerrisme* i *villarar*, que fan referència a *Alfonso Guerra*, membre del govern del PSOE durant la presidència de Felipe González, i Àngel María Villar, president de la Real Federació Espanyola de Futbol (RFEF). En tots dos casos l'aparició del neologisme respon a una polèmica. En el primer cas, per l'anomenat "cas Guerra"¹⁵⁵, a causa del qual el polític va dimitir el gener de 1991 com a vicepresident del Govern espanyol. En aquest sentit, cal tenir en compte que la primera aparició documentada a l'Observatori d'aquesta unitat és el 1990. En el segon cas, es tracta d'un mot creat pel periodista esportiu i director del diari *As*, Alfredo Relaño, per explicar, en el marc de la lliga espanyola de futbol, errors arbitrals a favor del FC Barcelona i en contra del Real Madrid motivat pel president de la RFEF, Àngel

¹⁵⁵ El "cas Guerra" fa referència a Juan Guerra, germà del polític Alfonso Guerra, que des del 1989 treballava per la Delegació del Govern i va ser acusat de diversos delictes fiscals (*El País*, 1992).

María Villar (*La Vanguardia*, 2009). Pel que fa al sufix, a *guerrisme*, s'ha utilitzat *-isme* que, com hem vist en diferents exemples, significa 'teoria, doctrina o corrent artístic' (GDLC) mentre que *-at* a de *villarar* fa referència a la primera accepció d'aquest sufix en el sentit de 'jurisdicció, dignitat o càrrec de', per exemple, *bisbat* o *deganat* (GDLC).

Tornem al 88 sense vaga general: felipisme (Almunia) i (neo)**guerrisme** (Barreda) ressusciten. [*Avui*, 05/02/2010]

Si Guti prodigués més cops de taló i Ronaldo recorregués menys a la mala educació esportiva, el Reial Madrid no tindria necessitat d'anar als mitjans afectes per construir l'extravagant teoria del **villarar**. [*El Periódico*, 02/02/2010]

d) Significat no composicional

La majoria de neologismes sintagmàtics presenten una estructura [N+A]_N, per exemple, *alarma social*, *llegenda urbana*, *patata calenta* i *telèfon intel·ligent*. En aquest cas, també destaquen les unitats amb un sentit metafòric lexicalitzat.¹⁵⁶

Membres de l'Executiu autònom es reuniren per decidir si suspendien les reunions amb el PP per l'**alarma social** causada pels homes de Rajoy. [*El Periódico*, 06/06/2011]

El Govern ha decidit posar en marxa un pla per frenar els rumors i les **llegendes urbanes** en relació amb el tracte de favor als estrangers. [*El Periódico*, 06/06/2011]

Davant la poca acceptació social i la més que controvertida rendibilitat econòmica i cultural del projecte Eurovegas, penso que el més sensat seria treure'ns com més aviat millor

¹⁵⁶ Quant a la sintagmació, ocupa una posició tan destacada a partir dels filtres aplicats, perquè es tracta d'un tipus de neologia més difícil d'identificar per part del neòleg. En aquest sentit, fins a cert punt, és subjectiu afirmar que es tracta d'un sintagma lexicalitzat. Per aquest motiu, en el buidatge manual no es recull el sintagma sempre que apareix, sinó que depèn més del buidador i, per tant, no es fa de forma tan sistemàtica com en altres neologismes formats per altres processos. Així doncs, com que hem restringit el filtre a les unitats no estables, bona part de les unitats són d'aquest tipus.

aquesta **patata calenta** o, si més no, fer-ho veure. [*La Vanguardia*, 01/03/2012]

Segons les dades de Google, el nombre de propietaris d'un **telèfon intel·ligent** va passar del 33 % al 44 % a finals d'octubre de l'any passat. [*Ara*, 02/03/2012]

7.3.2.2. Síntesi

En general, els neologismes detectats amb aquest filtre no evidencien tendències clares. En aquest sentit, els filtres aplicats no identifiquen només els neologismes que presenten característiques de tots dos tipus de funcions, sinó que des del punt de vista morfosemàntic algunes unitats són usuals mentre que d'altres es desvien de la norma. Tanmateix, en tots aquests casos identifiquen conceptes concrets de la realitat que ens envolta. Ara bé, en alguns neologismes s'intueixen altres funcions complementàries com l'economia lingüística, la precisió lèxica i l'expressivitat.

7.4. Neologismes sense valors denominatius i estilístics

D'acord amb el disseny metodològic creat per identificar els neologismes denominatius i els neologismes estilístics, i els criteris utilitzats per seleccionar les unitats prototípiques de les dues funcions, hem observat que hi ha un conjunt d'unitats que no es classifiquen en aquests tres grups. En concret, es tracta de neologismes que no mostren les característiques prototípiques dels valors denominatius, dels estilístics o de tots dos tipus de valors. En aquest sentit, aquests neologismes no es documenten en els criteris aplicats i, si es documenten en alguns dels criteris, presenten resultats no característics o relacionables amb els valors mencionats.

A més, també tenim en compte que segons Guilbert (1975), des d'un punt de vista gramatical, algunes paraules noves es poden considerar neologismes de llengua. L'autor afegeix aquesta categoria a la dels neologismes considerats denominatius, i de

paraula o d'autor a partir d'un criteri referencial i estilístic, respectivament. En aquest cas, fa referència als neologismes que presenten canvis gramaticals predictibles i, per tant, imperceptibles. Tanmateix, Mortureux (1984) indica que en el cas dels neologismes denominatius i estilístics l'aproximació és de tipus funcional mentre que en aquest darrer cas és de tipus estrictament lingüístic.

7.4.1. Unitats prototípiques centrals sense valors denominatius i estilístics

D'entrada, hi ha un grup de neologismes que no s'ha documentat amb cap dels criteris aplicats, és a dir, obtenen 0 punts en cada un d'ells.

Figura 15. Sense valors denominatius i estilístics prototípics centrals.

Punts	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
0	x	x	x	x	x	x	x
1							
2							
3							
4							
5							

Taula 69. Filtres sense valors denominatius i estilístics prototípics centrals.

Es tracta d'un total de 13 neologismes, que representen un 2,4 % dels neologismes del corpus.

Mecanisme	%	Exemples
Prefixació	15,4	<i>corealitzar, seminacionalitzar</i>
Sufixació	30,8	<i>claqueter, gasparista, saxofònic, vonkarajanista</i>
Composició culta	15,4	<i>israeliano-nord-americà, libiotunisià</i>
Composició	30,8	<i>caçajueus, caçavots, tiquet menjador, torsnudisme</i>
Sintagmació	7,7	<i>onze de garanties</i>
Acronímia	0*	—
Abreviació	0*	—

Taula 70. Resultats sense valors denominatius i estilístics prototípics centrals.

En general, es tracta de neologismes poc freqüents i no marcats temàticament. D'aquestes unitats també destaquen els neologismes formats a partir d'un nom propi, tant topònims com antropònims: *israeliano-nord-americà* (Israel i Nord Amèrica), *libiotunisià* (Líbia i Tunísia), *gasparista* (Joan Gaspar) i *vonkarajanista* (Herbert von Karajan). Aquestes quatre unitats representen el 30,8 % dels 13 casos obtinguts amb aquest filtre. A més, observem que la categoria nominal no és la més destacada, perquè 9 de les 13 unitats són adjectius (*israeliano-nord-americà, libiotunisià, caçajueus, caçavots, gasparista, saxofònic* i *vonkarajanista*) o verbs (*corealitzar* i *seminacionalitzar*), que representen el 69,2 % del total d'unitats del grup. Així doncs, és destacable, perquè el coneixement es vehicula a partir de noms, com succeeix en terminologia (Montané, 2012: 168).¹⁵⁷

D'aquests neologismes destaquen les unitats formades per composició patrimonial i sufixació, amb 4 casos cada un que representen un 30,8 % del total. En canvi, entre els 13 mots que no es documenten en cap dels criteris no n'hi ha cap que estigui format per abreviació o acronímia.

7.4.1.1. Anàlisi dels fenòmens observables

Pel que fa a d'altres observacions, amb aquest filtre també es registren compostos patrimonials amb formes no usuals, un

¹⁵⁷ Com a exemple, podem veure que, en la tesi de Montané (2012: 168), dels 460 termes estudiats de l'àmbit de la informàtica i les TIC en llengua catalana, el 96,6 % són substantius.

neologisme sintagmàtic metafòric de l'àmbit de l'esport i una unitat formada per economia lingüística. D'altra banda, alguns d'aquests neologismes expressen precisió lèxica. En aquest sentit, però, algunes unitats són més usuals i freqüents que d'altres. Així doncs, s'observen característiques de diferent tipus.

a) Composició patrimonial

Pel que fa als neologismes que presenten trets no usuals, es tracta dels compostos amb estructura $[N+N]_N$ *tiquet menjador* i *torsnudisme*. En el cas de *tiquet menjador*, es tracta d'una juxtaposició que té com a resultat una forma intel·ligible, però no predictable, perquè s'ha format per encabir una estructura lingüística més llarga, del tipus 'tiquet per al menjador'. Pel que fa a *torsnudisme*, es tracta d'una forma els components de la qual són incompatibles semànticament perquè el substantiu *nudisme* fa referència a la 'doctrina i pràctica de les persones que prescindeixen dels vestits' (DIEC2), per tant, vol dir que la persona va totalment nua i no que només mostra una part, el *tors*.

S'uneix, a més, a les mesures ja anunciades per a aquest 2012, entre les quals hi ha la retirada dels **tiquets menjador**, la suspensió del fons d'acció social i del pla de pensions. [Ara, 18/02/2012]

La mesura pretén acabar amb l'espiral d'exhibicionisme que va començar ara fa un parell d'estius, quan la calor abrasadora i la tolerància van imposar la pràctica del **torsnudisme** fins i tot en ple passeig de Gràcia. [El Periódico, 23/05/2011]

b) Significat no composicional

En relació amb el neologisme sintagmàtic de l'àmbit de l'esport amb sentit metafòric, es tracta d'*onze de garanties*. Com podem veure, presenta un significat compositiu, i fa referència a l'equip titular en un partit de futbol compost per 11 jugadors d'un equip:

Actualment, amb els dotze futbolistes provinents de les categories inferiors que formen la plantilla, faltarien

jugadors que ocupessin llocs defensius per completar un **onze de garanties**, ja que tan sols Puyol, Piqué i el lesionat Fontàs són defenses purs. [Ara, 18/02/2012]

c) Economia lingüística

Finalment, en el cas del neologisme sufixat *claqueter* podem observar que s'ha format per economia lingüística. Es tracta d'una forma previsible per fer referència a la persona que practica aquesta dansa, i s'ha format adjuntant el sufix *-er*, que significa 'professional de', a la base *claqué*. D'aquesta manera s'evita l'ús de la perífrasi *ballarí de claqué*:

A més dels **claqueters**, també ballarins de lindy hop o amants del swing es trobaran per ballar el *Shim sham*, un pas popular que interpreten tant principiants com professionals del claqué i també de la família del swing. [Avui, 23/05/2011]

d) Precisió lèxica

Pel que fa als neologismes que expressen precisió lèxica, els compostos *caçajueus* i *caçavots*, que presenten una estructura [V+N]_N i funcionen com a adjectiu, s'utilitzen per especificar una característica del nom al qual acompanyen.

Els actors secundaris premiats han estat Mo'Nique, pel seu paper de mare desesperada d'una adolescent obesa i embarassada a *Precious*, i Chrisptoh Waltz, pel nazi **caçajueus** que interpreta a *Malditos bastardos*, de Quentin Tarantino, que ha estat una de les perdedores de la nit perquè no ha obtingut cap premi més, tot i que tenia 8 nominacions. [Avui, 09/03/2010]

Contra el que estava sent un costum per a alguns dirigents conservadors, no podrà prometre obres faraòniques o inversions **caçavots** davant les eleccions del 2011. [El Periódico, 02/10/2010]

En tots dos casos es tracta d'hàpaxs, d'acord amb les dades del banc de neologismes de l'OBNEO. En aquest sentit, creiem que tot i que segueixen formes usuals, es creen per l'expressió del moment i no es difonen en l'ús. En el cas de *caçavots*, en l'enunciat "inversions *caçavots*" s'indica la intencionalitat amb què es fa aquesta inversió mentre que en el cas de *caçajueus*, com que acompanya al nom *nazi*, es tracta d'un adjectiu explicatiu, perquè la informació que aporta el neologisme ja està continguda en el nom.

Pel que fa als topònims, en canvi, especifiquen dues referències geogràfiques. En el cas d'*israeliano-nord-america* significa relatiu a Israel i a Estats Units, mentre que *libiotunisià* fa referència a Líbia i a Tunísia. En aquest sentit, les possibles combinacions per crear gentilicis compostos són àmplies, però n'hi haurà de més comunes o freqüents que d'altres per motius socials, històrics, polítics i culturals. A partir d'aquí, només les usuals o properes a la realitat d'una comunitat lingüística entren en una obra lexicogràfica determinada¹⁵⁸.

De moment, hi ha confusió sobre l'autoria de la gravació, ja que mentre alguns mitjans de comunicació egipcis han afirmat que podrien ser coptes (cristians egipcis) residents als EUA, mitjans internacionals han assenyalat que al darrere hi podria haver un ciutadà **israeliano-nord-america** que viu a Califòrnia. [*El Periódico*, 13/09/2012]

L'Organització Internacional per als Migrants i l'ACNUR consideren que la situació és particularment crítica a la frontera **libiotunisiana**. [*El Periódico*, 03/03/2011]

Quant a l'especificació de les relacions semàntiques, l'adjectiu *saxofònic* s'ha format a partir de l'adjunció del sufix *-ic*, que

¹⁵⁸ Alguns dels exemples de gentilicis compostos documentats al DIEC2 són *franco provençal*, *hispanoamericà* i *italocèltic*, que tenen entrada pròpia, mentre que altres casos apareixen només com a exemples del formant culte, com *austrohongarès*, *catalanoaragonès*, *francoprussià* i *italobizantí*. Com podem veure en aquests exemples, en la majoria de casos es tracta de gentilicis compostos que fan referència a antics imperis, regnes i colònies. Si consultem el GDLC, observem que, en general, tampoc no recullen gentilicis compostos de països actuals. Alguns exemples amb entrada pròpia i diferents als anteriors són *francoamericà*, *francocanadenc*, *hispanoromà* i *italoalbanès*.

significa ‘relatiu o pertanyent a’, a la base *saxofon*. Així doncs, tot i que es tracta d’una unitat possible d’acord amb les regles de formació, presenta una freqüència d’ús baixa (al BOBNEO només s’ha documentat una vegada). En aquest sentit, aquest adjectiu substitueix la perífrasi *de saxofon* o *amb el saxofon*.

Sorpreses **saxofòniques** amb Esther Sabaté i Jordi Farran.
[*El Periódico*, 06/06/2011]

7.4.1.2. Síntesi

En resum, la majoria d’aquests neologismes són unitats predictibles, però d’àmbit general i amb un ús poc freqüent. En aquest sentit, no destaquen per expressar subjectivitat o per tenir una motivació estètica com tampoc per vehicular coneixement sobre una disciplina concreta. Així doncs, d’entrada no es considerarien prototípics de cap de les dues funcions perquè no presenten els trets identificadors detallats en la bibliografia. Tanmateix, presenten altres aspectes relacionats amb la funció que realitzen i l’estructura formal que adopten.

7.4.2. Unitats prototípiques perifèriques sense valors denominatius i estilístics

També hi ha altres neologismes que es documenten en un dels criteris o, fins i tot, en més d’un, que no hem considerat prototípics de les funcions mencionades. En aquest sentit, en relació amb les dades obtingudes en les anàlisis quantitatives pensem que, d’acord amb els resultats als quals s’adscriuen (els criteris), no són prototípics de la funció denominativa, de l’estilística ni dels neologismes que mostren trets de totes dues funcions. En concret, aquests resultats no són suficients per vincular-los a un d’aquests tres valors. Això no obstant, no significa que el neologisme en qüestió no es pugui relacionar de forma intuïtiva amb alguna de les funcions. Tanmateix, amb les dades que hem obtingut a partir de la metodologia aplicada no tenim informació suficient per fer aquesta afirmació.

Figura 16. Sense valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.

En aquest cas, en el primer filtre aplicat seleccionem els neologismes que no es documenten en cap dels criteris, excepte en el criteri d'ús. A continuació, hem fet el mateix en relació amb el criteri de novetat i d'estabilitat. Tot seguit podem observar en més detall els filtres aplicats.

Punts	C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
0	x	x^2	$x^{1,2}$	$x^{1,2}$	$x^{1,3}$	x	x
1		$x^{1,3}$	x^3	x^3	x^2		
2		x^1	x^3	x^3	x^2		
3		x^1	x^3	x^3			
4		x^1		x^3			
5							

Taula 71. Filtres sense valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.

En primer lloc, indiquem que el neologisme no es documenti en cap dels criteris, excepte amb el criteri d'ús. En segon lloc, fem el mateix, però en aquest cas indiquem que es documenti amb el criteri de novetat. Finalment, seleccionem les unitats que es documenten amb el criteri d'estabilitat i obtenen 1 punt amb el criteri d'ús.

D'acord amb aquesta selecció, obtenim un conjunt de 59 neologismes, que representen un 10,7 % dels neologismes del treball.

Mecanisme	%	Exemples
Prefixació	8	<i>antisònar, preinternet, repopularitzar, sobredemanda, supermajoria, vicedirectora,</i>
Sufixació	6,7	<i>anticipador, blairisme, cegetista, gilista, osasunista</i>
Composició culta	14,7	<i>autodescartar, britanicoalemany, enoturístic, etnomedicina, hexacampió, hispanobrasiler, humorísticopeninsular, microambient, paleosismologia, simpsonia, turcòfon</i>
Composició	20,1	<i>actor-cantant, blanc-i-verd, càmera-aranya, castellà-català, centreitalià, dinar míting, moto bomba, moderna-clàssica, muntalliteres, nacional-populisme, rebentaacudits, sou base, sud-asiàtic, tapanaps, vespre-nit</i>
Sintagmació	22,8	<i>cordó policial, col·locació accelerada, encendre la metxa, escala detallada, espai d'atenció, estat de xoc, estàtua humana, fase d'expansió, fer el salt, línia de finançament, moneda de canvi, nínxol de mercat, objectiu de dèficit, pis social, pivot defensiu, préstec participatiu, sostre de despesa</i>
Acronímia	22,4*	<i>docuxou, hacktivisme, socioconvergent, universari</i>
Abreviació	5,4*	<i>expa</i>

Taula 72. Resultats sense valors denominatius i estilístics prototípics perifèrics.

En aquest cas, destaquen els neologismes amb un ús freqüent, relacionats principalment amb unitats marcades temàticament i predictibles des del punt de vista formal. Tot i així, també hi ha neologismes amb una càrrega expressiva que no segueixen les regles de formació. Aquests resultats posen de manifest que, com que en principi es tracta d'unitats no prototípiques de cap de les dues funcions, els resultats són dispars. En aquest sentit, tot i que aquests neologismes no s'han obtingut com a prototípics de la funció denominativa ni de l'estilística, es tracta de neologismes motivats des d'un punt de vista funcional.

D'entre les unitats obtingudes amb aquest filtre, els mots sintagmàtics són els més freqüents (22,8 %) juntament amb els acrònims (22,4 %), i la composició també se situa a poca distància (20,1 %). En canvi, l'abreviació, la sufixació i la prefixació tenen una presència baixa. El fet que els neologismes sintagmàtics destaquin entre els mots que mostren un ús ampli en diferents fonts

(criteri d'ús), però en canvi no mostren estabilitat en l'ús, d'acord amb el criteri d'estabilitat, ja hem dit que està motivat pel tipus d'unitat i la metodologia aplicada¹⁵⁹. D'altra banda, alguns dels neologismes documentats amb aquest filtre, com els acrònims i els compostos patrimonials, criden l'atenció perquè es tracta, d'una banda, d'unitats novedoses i, de l'altra, formalment “curioses”. A més, mostren expressivitat.

Entre les unitats marcades temàticament, trobem *enoturístic*, *paleosismologia* i *microambient*. Quant a *enoturístic*, en els diccionaris documentem altres mots creats amb la forma prefixada *eno-*, com ara *enòfil*, *enòfob*, *enologia* o *enoteca*. Tanmateix, com podem veure, en tots els casos s'adjunta a una altra forma culta i no a una base o paraula existent. Respecte de *paleosismologia*, s'ha format a partir de la base *sismologia*, que fa referència a la branca de la geofísica que estudia els sismes, a la qual s'hi adjunta la forma culta *paleo-*, que significa ‘vell’, ‘antic’. Es tracta de la disciplina que se centra en l'estudi dels sismes ocorreguts en temps pretèrits. Finalment, en el neologisme *microambient* s'ha utilitzat la forma prefixada *micro-*. En les obres lexicogràfiques de referència trobem documentats prop més d'un centenar de mots que contenen aquest element culte, però no aquest terme en qüestió, que tampoc no es registra al Cercaterm. En aquest sentit, podem pensar que es tracta d'una forma recent o, com a mínim, amb un ús no estable.

Un equip de 17 investigadors liderat pels científics Eduard Batlle i Elena Sancho, del Laboratori de Càncer Colorrectal de l'Institut de Recerca Biomèdica (IRB) de Barcelona, ha descobert que la capacitat d'un càncer de còlon per fer la metastasi recau en les cèl·lules sanes que embolcallen el tumor, l'anomenat estroma, el **microambient** que envolta les cèl·lules tumorals. [Ara, 13/11/2012]

¹⁵⁹ Els neologismes formats per sintagmació, com que són polilèxics, presenten una dificultat afegida per a la tasca del neòleg, ja que cal que prèviament consideri la unitat com a lexicalitzada. Si no és així, el mot polilèxic en qüestió tampoc no es podrà classificar com a neologisme, perquè prèviament s'haurà considerat que no és una paraula lexicalitzada, sinó una col·locació o fraseologia. En aquesta línia, la intuïció lingüística del neòleg no sempre coincideix, de manera que no sempre que troba la unitat en un text escrit i oral es recull com a neologisme sintagmàtic.

7.4.2.1. Anàlisi dels fenòmens observables

Pel que fa als resultats d'aquest criteri, destaquen els compostos patrimonials i cultes amb resultats no usuals que es desvien de la norma, és a dir, no esperables. En canvi, altres neologismes mostren precisió lèxica i presenten una forma predictable. Alguns d'aquests neologismes són variants lèxiques d'unitats existents o conviuen amb altres denominacions. A més, un dels neologismes formats per acronímia es pot considerar una unitat amb una motivació lúdica. Finalment, també observem l'ús d'eufemismes.

a) Composició patrimonial

Quant als neologismes formats per composició patrimonial, també en trobem alguns que són el resultat d'una creació individual, com *càmera-aranya* i *rebentaacudits*, mentre que d'altres són denominacions més o menys freqüents i d'ús general que no criden l'atenció, com *actor-cantant*, *blanc-i-verd*, *castellà-català*, *moto bomba*, *mntalliteres*, *sud-est*, *vespre-nit*. Pel que fa als compostos *càmera-aranya* i *rebentaacudits*, en el primer cas també es tracta d'una forma no predictable, perquè els components no són del mateix àmbit. En aquest cas significa que la *càmera*, l'aparell, presenta algunes de les característiques de l'*aranya*. Així doncs, s'ha format per comparació.

El desplegament especial de La Sexta, amb gairebé 50 càmeres repartides pel camp, es completa amb una **càmera-aranya** (coneguda com a *Spidercam*) amb senyal personalitzat, que mostrarà des d'angles inversemblants altres incidències del clàssic. [*El Periódico*, 14/04/2011]

En el cas de *rebentaacudits*, el neologisme té un significat figuratiu perquè, d'acord amb el context vol dir que 'trenca l'encant de la sorpresa final', com es pot llegir a continuació:

En l'argot televisiu s'entén per espòiler el **rebentaacudits**, és a dir, el que trenca l'encant de la sorpresa final, ja que el descobreix abans de poder disfrutar de tota la trama. [*El Periódico*, 23/05/2012]

Els neologismes del tipus *vespre-nit* són compostos coordinats [N+N]_N, i es tracta de formes productives semblants a d'altres mots ja documentats als diccionaris, com *nord-oest*. En aquest sentit, com indica Bernal (2012: 11) en relació amb *sud-est*, el significat no és la suma dels significats de les parts, com succeeix amb els compostos coordinats, sinó que designa un espai, en aquest cas, temporal, entre els dos components. Respecte dels compost *actor-cantant*, també es tracta d'un compost coordinat en què el professional desenvolupa les dues activitats.

El que no ha canviat és el nivell d'exigència física que Santos reclama als seus **actors-cantants**. [Avui, 17/02/2010]

Pel que fa a *castellà-català*, també es tracta d'un compost coordinat, però d'estructura [A+A]_A, que Bernal (2012: 11) considera que no és genuïna de la sintaxi catalana.

En plena disputa pel nou model de finançament el març del 2008, Aguirre sorprenia espolsant-se el retret de promoure la catalanofòbia anunciant durant un esmorzar amb militants a Lleida la creació imminent de la primera escola bilingüe **castellà-català** a la capital de l'Estat. [Avui, 17/11/2010]

Quant a *blanc-i-verd*, en aquest context fa referència al Córdoba Club de Fútbol perquè llueix aquesta combinació de colors a la samarreta. Així doncs, es tracta d'una metonímia, ja que designa aquest equip en relació amb la samarreta.

L'equip **blanc-i-verd** va omplir el Nuevo Arcángel amb gairebé 21.000 aficionats que no van deixar d'animar els seus jugadors en una jornada tan històrica com profitosa en l'aspecte econòmic per a l'entitat. [Avui, 13/12/2012]

b) Composició culta

En relació amb els compostos cultes, també podem observar unitats creatives i innovadores, i d'altres de predictibles i, a més, especialitzades. Per començar, *simpsomania* es tracta d'una falsa forma prefixada en el sentit en què la unitat que actua com a base ja conté la lletra *o* (*Simpson*, en castellà, i *Simpsons*, en anglès) i s'ha

eliminat la consonant o consonants per posicionar la lletra -o com a vocal d'enllaç entre la base i la forma sufixada.

La **simpsonomania** continua i Fox ha garantit com a mínim una altra temporada de la sèrie. [Ara, 18/02/2012]

Un altre exemple de neologisme format a la manera culta és *humoristicopeninsular*. En aquest cas, s'ha afegit la lletra o al final del primer element per unir aquest compost format per dos adjectius (*humorístic* i *peninsular*). A diferència d'altres formacions d'aquest tipus, com *humanisticoliterari* o *fisicoquímic*, els elements d'aquest compost culte són de dos camps semàntics diferents. A més, el referent consisteix en 'humor característic de la península ibèrica'.

Ve a ser una imitació del *Senyor dels Anells*, la fantasia èpica de Tolkien, en clau **humoristicopeninsular**. [El Periódico, 13/06/2011]

c) Variació lèxica

Els neologismes *estàtua humana* i *nínxol de mercat* són variants denominatives que conviuen amb altres denominacions. En el cas d'*estàtua humana*, al Cercaterm no documentem aquesta forma, sinó *estàtua vivent*, per fer referència a un 'equilibrista que executa figures amb moviments lents, com si es tractés d'una estàtua dotada de moviment'. Com podem veure en el context, fa referència a les persones que, caracteritzades com a un determinat personatge, es mantenen immòbils com si fossin una estàtua:

L'Ajuntament vol limitar l'excés d'**estàtues humanes**. [Avui, 05/10/2010]

Pel que fa a *nínxol de mercat*, es tracta d'una variant lèxica de *veta de mercat*, documentada al Cercaterm per fer referència al 'buit de mercat constituït per un petit segment de mercat explotat per una marca'.

També va destacar que *Público* no va néixer com un negoci i que el **nínxol de mercat** que volia cobrir la capçalera segueix existint. [Ara, 26/02/2012]

En aquest sentit, sembla que aquestes dues denominacions conviuen amb les altres dues perquè, tot i que es documenten al Cercaterm, es tracta de formes no fixades en l'ús. Pel que fa a la freqüència d'ús a Internet, *estàtua humana* presenta 147 resultats a Google en català mentre que *estàtua vivent* presenta 96 resultats. Quant a *nínxol de mercat* i *veta de mercat*, la variant no documentada al Cercaterm també presenta una freqüència més alta, ja que obtenim 130 i 90 resultats, respectivament. En aquest sentit, aquest aspecte no afecta directament la funció del neologisme, perquè en tots dos casos presenten una funció denominativa, tot i que existeixen altres denominacions possibles i, fins i tot, més adequades d'acord amb el Termcat.

d) Ús lúdic del llenguatge

Finalment, pel que fa a l'acrònim *universari* (*univers* i *aniversari*), es tracta d'un mot de caràcter individual o d'autor. Per començar, quant a la posició que ocupa en l'oració, podem dir que semànticament esperaríem trobar el mot *aniversari* en comptes d'aquest acrònim. A més, el resultat és formalment molt semblant a un dels components, *aniversari*, ja que només canvia la primera lletra del mot. En aquesta línia, es tracta d'un neologisme amb una motivació lúdica, i és que la manera com s'ha format reforça aquesta idea. En relació amb els acrònims, s'ha observat que quan els dos components comparteixen diverses lletres en els elements d'unió (*universari*, que aquí hem marcat en negreta), acostumen a tenir una funció estilística: “es más probable que un neologismo esté compuesto por componentes con elementos gráficos en común y similitudes fonéticas cuando tiene valor estilístico” (Llopart-Saumell i Freixa, 2014: 798).

Marcel Gros ha creat aquest espectacle per celebrar el seu trentè **universari**, en lloc d'aniversari. [Ara, 23/09/2011]

e) Eufemismes

Quant a *línia de finançament*, creiem que es tracta d'un eufemisme per fer referència al rescat financer en el context de crisi econòmica. Així doncs, el concepte és el mateix, tot i que *rescat* és una paraula connotada negativament, perquè pressuposa que hi ha una situació

de risc o perill. En canvi, a *línia de finançament* aquesta connotació no hi és, perquè el significat dels components del sintagma se centren en l'aportació de recursos econòmics. Per tant, podem dir que la motivació d'aquesta unitat és ideològica, però no estètica o subjectiva. A més, té una funció denominativa o referencial, tot i que aquesta motivació no sigui l'única que regeix el neologisme.

Hisenda aprova el pla, autoritzarà l'operació d'endeutament, que tindrà l'aval de l'Estat, perquè el municipi pugui accedir a la **línia de finançament** del govern per pagar els deutes.
[Ara, 26/02/2012]

7.4.2.2. Síntesi

En resum, d'entre els neologismes obtinguts amb aquest filtre trobem dos tipus d'unitats. D'una banda, es tracta de neologismes poc freqüents que, a més, tendeixen a ser neologismes de creació individual o neologismes d'autor. De l'altra, hi ha unitats més o menys freqüents i predictibles, però, en general, no marcades temàticament i sense valors estilístics. Així doncs, concloem de nou que hi ha neologismes que no es creen, d'una banda, per fer referència a conceptes nous en relació amb el coneixement del món ni tampoc es tracta de variants lèxiques d'una unitat existent i, de l'altra, tampoc no expressen una perspectiva subjectiva, estètica o ideològica d'un element. En concret, aquests neologismes descriuen de forma precisa i detallada no només els elements del món, sinó també les relacions entre els diferents elements des de diferents perspectives a partir dels recursos lingüístics disponibles pel que fa les relacions semàntiques d'agent, objecte, acció, atribut, etc. Per tant, com indica Mortureux (1984), la proposta de neologismes de llengua de Guilbert (1975) es basa en aspectes lingüístics i no funcionals. Així doncs, aquesta anàlisi s'ha d'enfocar des de la perspectiva dels parlants i les seves capacitats biològica i social per satisfer les seves necessitats comunicatives.

7.5. Resum dels resultats

En aquest capítol hem agrupat els neologismes prototípics de les diferents funcions per veure, d'una banda, quins trets tenen en comú d'acord amb la bibliografia estudiada i, de l'altra, identificar altres aspectes relacionats amb la funció dels neologismes. Per fer-ho, d'acord amb les descripcions presentades en la bibliografia sobre els conceptes *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic*, i els criteris i puntuacions obtinguts a partir de la proposta metodològica que hem estudiat, apliquem una sèrie de filtres per obtenir els neologismes prototípics de les diferents funcions. En aquest sentit, no hem aplicat un únic filtre per a cada una de les funcions, sinó que es tracta d'una combinació de filtres. A més, hem fet el mateix en el cas dels neologismes que mostraven trets de totes dues funcions com també en relació amb els neologismes que no s'han documentat en els criteris aïllats.

7.5.1. En relació amb les dades quantitatives

D'una banda, els filtres utilitzats per obtenir les unitats prototípiques centrals són restrictius perquè compleixen totes les característiques mencionades en la bibliografia per a cada una de les funcions. De l'altra, tenim els filtres corresponents als trets considerats perifèrics, perquè no corresponen completament a les característiques prototípiques centrals, però també són representatives de les funcions estudiades. D'aquesta manera, com que el filtre no és tan restrictiu, permet recuperar un nombre més gran de neologismes. La diferència entre un i altre grup, tot i que siguin representatius de les mateixes funcions, és que en el primer cas les unitats són prototípiques centrals, com el seu nom indica, i compleixen totes les característiques, mentre que en el cas de les unitats prototípiques perifèriques, compleixen alguns dels trets, però no tots.

A més, en aquesta anàlisi qualitativa hem inclòs un apartat dedicat als neologismes que, d'acord amb les descripcions estudiades en aquest treball, mostren valors de totes dues funcions, és a dir, tant denominatius com estilístics. Encara que diferents autors classifiquen els neologismes segons aquests dos conjunts, d'altres

posen en dubte que es tracti de categories oposades. A més, observem que de forma intuïtiva no podem agrupar les unitats en un o altre grup sense que sorgeixin dubtes. Finalment, també hem afegit un quart grup relatiu a les unitats que no s'han documentat en cap dels criteris aplicats o bé que es classifiquen en un dels criteris, però d'acord amb els conceptes estudiats no es relacionen amb una funció concreta.

D'acord amb els quatre grups de neologismes estudiats, els denominatius, els estilístics, els que presenten trets de totes dues funcions i els que no s'han classificat en cap funció concreta, en primer lloc hem aplicat filtres per obtenir els neologismes que en són prototípics centrals i, en segon lloc, en relació amb els neologismes prototípics perifèrics.

Neologismes prototípics	Centrals		Perifèrics	
	Total	%	Total	%
Valors denominatius	31	5,6	71	12,9
Valors estilístics	39	7,1	60	10,9
Valors denominatius i estilístics	15	2,7	57	10,4
Sense valors denominatius i estilístics	13	2,4	59	10,7

Taula 73. Resultats dels valors prototípics centrals i perifèrics.

En relació amb els neologismes prototípics centrals, observem que s'obté un nombre d'unitats inferior que en els neologismes prototípics perifèrics perquè en el primer cas s'apliquen filtres més restrictius mentre que en el segon cas són més amplis. Pel que fa a la funció, sembla que els neologismes denominatius i els estilístics són més fàcilment identificables amb els filtres de les unitats prototípiques centrals que els neologismes amb valors prototípics de totes dues funcions o sense valors prototípics de cap de les funcions, ja que, en comparació, es documenten la meitat de neologismes. Si tenim en compte els resultats quantitius a partir dels filtres prototípics perifèrics veiem que el nombre de neologismes recuperats és més alt i en tots els quatre casos supera el 10 % del total dels 549 unitats. Per tant, representen més de 50 neologismes per a cada un dels quatre grups.

A continuació mostrem el total d'unitats prototípiques, tant centrals com perifèriques, dels quatre grups analitzats.

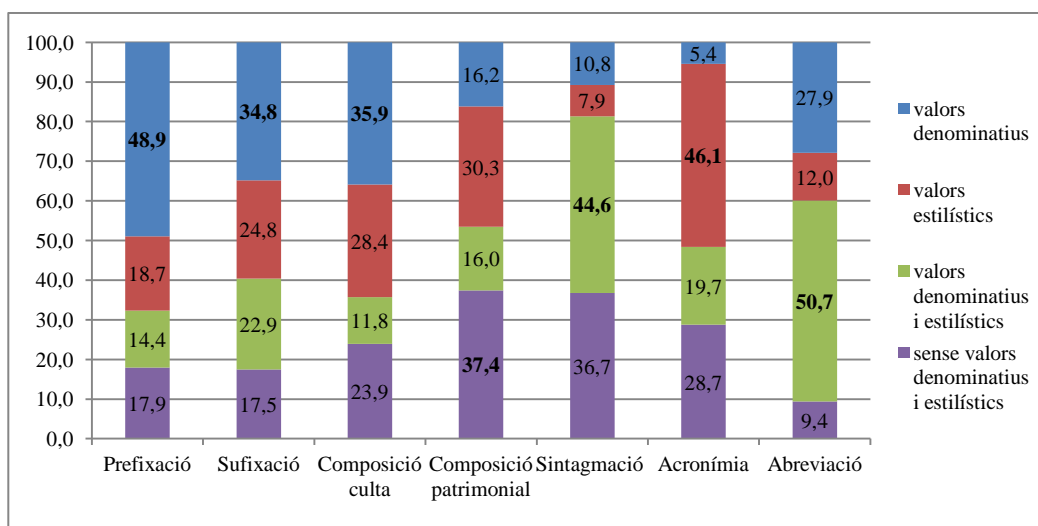
Neologismes prototípics	Total	%
Valors denominatius	102	18,6
Valors estilístics	99	18,0
Valors denominatius i estilístics	72	13,1
Sense valors denominatius i estilístics	72	13,1
Suma	345	62,8

Taula 74. Resultats del conjunt de neologismes prototípics.

En general, cada un dels valors representa una mica més del 13 % del total d'unitats, com a mínim, i se situa a prop del 19 %, com màxim. Mentre que s'han recuperat 100 neologismes, aproximadament, prototípics de la funció denominativa i de l'estilística, en relació amb els neologismes amb valors de totes dues funcions i els que no presenten valors prototípics de cap de les funcions s'han recuperat 72 unitats. En total, s'han classificat en un d'aquests quatre grups 345 neologismes, que representen un 62,8 % de les unitats neològiques del corpus.

7.5.2. En relació amb els processos de formació

En aquest apartat resumim els resultats de cada un dels quatre grups de neologismes prototípics de les diferents funcions en relació amb els processos de formació de les unitats identificades amb els filtres.

Gràfic 3. Correlació dels tipus de neologismes segons els quatre valors estudiats.

Per començar, la **prefixació**, la **composició culta** i la **sufixació** destaquen entre els neologismes prototípics de la funció denominativa. En aquest sentit, els neologismes formats per prefixació i sufixació es caracteritzen per establir-se amb el temps mentre que els formats per composició culta destaquen per vehicular coneixement especialitzat o enciclopèdic. En el cas dels processos d'afixació, podria ser que l'elevada estabilització en el temps estigui relacionada amb la no-inclusió d'alguns d'aquests mots en les obres lexicogràfiques per l'alta predictibilitat de les formes resultants (Bernal, Llopart-Saumell i Gené, 2015), ja que algunes d'elles no entren al diccionari (Institut d'Estudis Catalans, 2007).

En canvi, l'**acronímia** és l'únic procés de formació que, d'acord amb els filtres aplicats, destaca entre els neologismes prototípics de la funció estilística, amb una mica menys de la meitat de les unitats. Per una banda, es tracta d'un procés relativament nou (Casado Velarde, 2015) que crida més l'atenció i, a més, el neologisme resultant a vegades és poc transparent d'acord amb els segments truncats. Els resultats obtinguts també reflecteixen que els acrònims presenten el percentatge més baix de neologismes prototípics de la funció denominativa (5,4 %). Com hem vist, a diferència del que afirma Fradin (1997), presenten una freqüència d'ús baixa i poc estable.

En canvi, d'acord amb els filtres aplicats, la meitat dels neologismes formats per **abreviació** i un 44,6 % dels neologismes formats per **sintagmació** destaquen entre les unitats prototípiques de les dues funcions. Creiem que aquests resultats, que es desvien de les dades obtingudes en l'anàlisi quantitativa, estan estretament relacionats amb els filtres aplicats. D'una banda, en aquesta classificació hem seleccionat els neologismes que es documentaven en tots els criteris, excepte el de coneixement del món i, de l'altra, hem indicat que se seleccionessin en tots, excepte en el d'estabilitat. Per aquest motiu, hem obtingut els neologismes formats per abreviació i els sintagmàtics, respectivament. En el cas de l'abreviació, cal tenir en compte que en alguns casos es tracta d'unitats amb un ús freqüent i estable, però que no arriben a formar part del diccionari. Per aquest motiu, es continuen recollint a la base de dades de l'OBNEO. En canvi, els neologismes sintagmàtics, tot i que tendeixen a establir-se, no es documenten de forma sistemàtica al BOBNEO,

perquè s'observen dificultats per identificar aquestes unitats per part del neòleg.

En el cas de l'abreviació cal tenir en compte que es tracta de variants lèxiques creades per escurçament d'un mot existent, per tant, es tracta d'una denominació nova per a un concepte conegut. A més, a part de la brevetat de les formes resultants, les abreviacions també destaquen per considerar-se unitats de registre col·loquial (Payrató, 1988/1996). Així doncs, a la funció referencial que duen a terme els neologismes formats per abreviació cal sumar-hi una motivació pragmàtica per presentar un llenguatge més espontani, propi de la llengua col·loquial, i més breu.

En relació amb la sintagmació, d'acord amb l'anàlisi qualitativa realitzada, els neologismes destaquen per dur a terme una funció denominativa, ja que es tracta d'unitats descriptives i en alguns casos contenen un sentit metafòric lexicalitzat que, d'acord amb Rossi (2014), és observable en la creació de neònims.

Finalment, els neologismes formats per **composició patrimonial** (37,4 %) destaquen, juntament amb la **sintagmació** (36,7 %), entre neologismes no prototípics de les funcions estudiades. De nou, creiem que aquests resultats estan relacionat amb els filtres aplicats, perquè hem seleccionat unitats freqüents, tot i que no mostressin un ús estable. En concret, entre els compostos classificats en aquest grup destaquen les unitats coordinades del tipus *vespre-tarda*, que es tracta d'unitats predictibles i més o menys freqüents, però que no vehiculen coneixement especialitzat o enciclopèdic. Pel que fa a la sintagmació, creiem que alguns dels neologismes obtinguts destaquen per vehicular coneixement del món, encara que en alguns casos es tracta de variants lèxiques d'unitats ja documentades, per exemple, *nínxol de mercat* (en comptes de *veta de mercat*). Tot i així, aquestes unitats es considerarien denominatives, perquè no s'observa una motivació expressiva o subjectiva.

En general, en relació amb els quatre grups estudiats i els resultats obtinguts en els diferents processos com també en l'anàlisi dels neologismes en si, observem que, mentre la classificació en neologismes denominatius i estilístics permet recuperar neologismes prototípics d'aquestes dues funcions, la classificació dels neologismes prototípics de totes dues funcions o no prototípics

de les funcions estudiades constitueix un calaix de sastre. D'una banda, permet veure que hi ha neologismes que no compleixen totes les característiques relacionades amb els neologismes denominatius, però que considerariem unitats creades amb una funció referencial. Com hem vist, per exemple, en el cas de la sintagmació i la composició patrimonial. De l'altra, s'observen altres fenòmens que en bibliografia s'esmenten breument i no de forma conclouent. Per exemple, en relació amb les variants lèxiques i les creacions predictibles en relació amb els neologismes de llengua de Guilbert (1975).

7.5.3. En relació amb l'anàlisi d'elements expressius

A continuació presentem els resultats d'acord amb l'anàlisi dels elements definits en la Taula 13 per a cada un dels quatre grups de neologismes d'acord amb els neologismes prototípics de la funció denominativa, estilística, els de tots dos tipus o no prototípics de cap de les funcions. Els elements que s'han analitzat en cada un dels grups són els prefixos gradatius (*arxi-*, *extra-*, *hiper-*, *infra-*, *semi-*, *super-* i *ultra-*), els afixos amb canvi semàntic (*-isme*, *-ista* i *pseudo-*), les formes manllevades híbrides, les formes cultes que indiquen grandària (*macro-*, *mega-*, *micro-* i *mini-*) i amb canvi semàntic (*-oide*), els mots amb elements valoratius i els que contenen noms propis (antropònims, topònims, marques registrades, entre d'altres). Tots aquests elements s'han relacionat amb els neologismes amb una funció estilística pel que fa a l'expressivitat de les unitats resultants, que mostren afectivitat, subjectivitat i un ús lúdic, i es desvien de l'ús.

Element		Total	Exemples
Prefixos	<i>super-</i>	2	<i>superestrella, superheroi</i>
	<i>ultra-</i>	1	<i>ultrasecret</i>
Sufixos		0	—
Híbrids		1	<i>top manta</i>
Formes cultes	<i>micro-</i>	1	<i>microempresa</i>
	<i>mini-</i>	2	<i>minibus, minisèrie</i>
Elements valoratius		1	<i>iaioflauta</i>
Noms propis		5	<i>chavisme, gaddafista, priista, zapatista</i>
			12 (11,8 %)

Taula 75. Elements expressius dels neologismes prototípics dels valors denominatius.

En el cas dels neologismes prototípics de la funció denominativa, l'11,8 % dels casos mostren un dels elements aïllats en aquesta anàlisi. Entre els diferents elements destaquen els neologismes formats a partir de noms propis de persones (Hugo Chávez, Moammar al-Gaddafi i José Luis Rodríguez Zapatero) i d'organitzacions polítiques (PRI, Partit Revolucionari Institucional). En general, però, les unitats recollides no mostren un alt grau d'expressivitat, excepte els casos de *superestrella* i *ultrasecret*, amb intenció intensificadora, i *top manta* i *iaioflauta*, que tot i que fan referència a uns elements concrets de la realitat actual reben denominacions no previsibles.

A continuació presentem els resultats dels neologismes prototípics de la funció estilística:

Element		Total	Exemples
Prefixos	<i>hiper-</i>	1	<i>hipercomunicatiu</i>
	<i>super-</i>	1	<i>superprofessional</i>
	<i>ultra-</i>	1	<i>ultraexpansiu</i>
	<i>semi-</i>	1	<i>semitolerar</i>
	<i>pseudo-</i>	1	<i>pseudoaliment</i>
Sufixos	<i>-isme</i>	2	<i>bonrotlisme, caspisme</i>
	<i>-ista</i>	1	<i>tronista</i>
Híbrids		4	<i>arranjamèdia, bossaball, burquini, taula camilla</i>
Formes cultes	<i>macro-</i>	2	<i>macrocasino, macrollei</i>
	<i>mega-</i>	2	<i>megacasinó, megatren</i>
	<i>-oide</i>	2	<i>gamberroide, medievaloide</i>
Elements valoratius		5	<i>caspisme, cretinitzador, cutrellegat, rastaflauta, transició-moguda</i>
Noms propis		10	<i>aznarada, madoffcràcia, pallaquista, paquirrinès, pepevergència, roussenià, tardopujolista, tuiterradicte, twittcol-loqui</i>
			32 (33,3 %)

Taula 76. Elements expressius dels neologismes prototípics dels valors estilístics.

En aquest cas, observem que aproximadament una tercera part de les unitats presenten elements expressius en la forma resultant. D'entre aquests elements destaquen de nou els neologismes formats a partir d'un nom propi, especialment noms de persona (Bernard Madoff, Jean-Jacques Rousseau, Jordi Pujol, Paquirrín, Josep Pallach i José María Aznar), organitzacions polítiques (PP, Partit Popular; Convergència) i marques registrades (Twitter). En menys grau, també destaquen els neologismes amb elements valoratius, entre els quals destaquen les connotacions negatives. A continuació trobem les formes híbrides, en què podem identificar combinacions que contenen l'anglès com a *arranjamèdia* (*mèdia* 'mitjans'), que vénen l'anglès i el portuguès a *bossaball* (*bossa* i, voleibol i futbol), de l'àrab a *burquini* (*burka* i *biquini*) i del castellà a *taula camilla*¹⁶⁰ (*camilla*).

¹⁶⁰ D'acord amb l'ésAdir, es tracta d'una forma no admissible i com a equivalent es proposa *taula braser*. En la definició de *mesa camilla* en castellà s'indica que es tracta d'una 'mesa, generalmente redonda, bajo la cual suele haber una tarima para colocar el brasero' (DRAE).

En general, els neologismes registrats amb aquests elements es consideren expressius des del punt de vista de la intuïció lingüística. Per una banda, trobem unitats amb una connotació positiva com *hipercomunicatiu*, *superprofessional*, *ultraexpansiu*, *bonrotllisme*, *megatren* i *megacasino*, i també de negatives i pejoratives com *semitolerar*, *pseudoaliment*, *medievaloide*, *caspisme*, *cretinitzador* i *aznarada*, entre d'altres.

Quant als neologismes prototípics de totes dues funcions, observem el següent:

Element		Total	Exemples
Prefixos		0	—
Sufixos		0	—
Híbrids		0	—
Formes cultes	<i>mini-</i>	1	<i>minigira</i>
	<i>-oide</i>	1	<i>feixistoide</i>
Elements valoratius		0	—
Noms propis		4	<i>guerrisme</i> , <i>pujolisme</i> , <i>sociovergència</i> , <i>sociovergent</i>
			6 (8,3 %)

Taula 77. Elements expressius dels neologismes prototípics de tots dos valors.

En aquest cas, els neologismes amb elements marcats representen el 8,3 % del total. De nou, en aquest grup destaquen els neologismes formats a partir de noms propis, tant relatius a persones (Jordi Pujol i Alfonso Guerra) com a organitzacions polítiques (Partit Socialista de Catalunya i Convergència). En general, però, aquests neologismes no es considerarien expressius, excepte *feixistoide*, que conté una connotació negativa.

Finalment, presentem els resultats del neologismes no prototípics de les funcions estudiades.

Element		Total	Exemples
Prefixos	<i>semi-</i>	1	<i>seminacionalitzar</i>
	<i>super-</i>	1	<i>supermajoria</i>
Sufixos		0	—
Híbrids		1	<i>hacktivisme</i>
Formes cultes	<i>micro-</i>	1	<i>microambient</i>
Elements valoratius		0	—
Noms propis		6	<i>blairisme, gasparista, osasunista, simpsonia, socioconvergent, vonkarajanista</i>
			10 (13,9 %)

Taula 78. Elements expressius del conjunt de neologismes no prototípics de cap dels valors.

Observem que el 13,9 % conté un dels elements aïllats en aquesta anàlisi. Una altra vegada, el grup més nombrós correspon als noms propis: persones (Tony Blair, Joan Gaspar i Herbert von Karajan), organitzacions polítiques (Partit Socialista de Catalunya i Convergència), organitzacions esportives (Club Atlético Osasuna) i sèries de televisió (*Simpsons*). La resta de casos corresponen a neologismes formats a partir de prefixos gradatius (*semi-* i *super-*), formes cultes que indiquen grandària (*micro-*) i una forma híbrida de l'anglès a *hacktivisme* (*hacker* 'furoner'). Tot i així, no es tracta d'unitats que destaquin, és a dir, que no presenten una motivació subjectiva o estètica.

A continuació presentem el resum quantitatiu dels resultats:

Neologismes prototípics	Total	%
Funció denominativa	12	11,8
Funció estilística	32	32,3
Trets de totes dues funcions	6	8,3
Trets de cap de les funcions	10	13,9
Mitjana	15	16,6

Taula 79. Presència dels elements expressius d'acord amb els quatre valors estudiats dels neologismes.

Com podem veure, els neologismes prototípics dels valors estilístics se situen per sobre de la mitjana respecte dels altres grups de neologismes. Aquesta dada ratifica que els neologismes prototípics

de la funció estilística que hem obtingut prioritzen les formes afectives i subjectives. En canvi, els neologismes prototípics de la funció denominativa, els prototípics de totes dues funcions i els no prototípics no destaquen per vehicular aquestes característiques expressives.

7.6. Síntesi i conclusions

L'objectiu d'aquesta darrera anàlisi ha estat obtenir els neologismes prototípics de la funció denominativa, de l'estilística i amb trets característics dels dos tipus de funcions. A més, també agrupem els neologismes que no s'han registrat en cap dels criteris aplicats o bé només en un o dos, però que considerem no prototípics de les funcions estudiades. A partir dels resultats obtinguts, hem estudiat els neologismes de cada un dels grups de forma qualitativa. En concret, hem analitzat els processos de formació que hi predominen. A continuació, hem estudiat si els neologismes transgredien les regles de formació des del punt de vista morfològic, semàntic i sintàctic, i hem observat si el neologisme contenia elements expressius i valoratius, tant en relació amb els afixos i les formes cultes, com si la base contenia mots col·loquials o vulgars. En aquest sentit, també hem valorat l'àmbit temàtic en que s'insereix el neologisme i el context en què apareix.

En relació amb els resultats obtinguts volem destacar els aspectes següents:

- a. En relació amb els filtres aplicats, ratifiquem que han estat útils per obtenir neologismes prototípics de la funció denominativa i de la funció estilística. En aquest sentit, els aspectes estudiats en relació amb la formació del neologisme, el context d'ús i l'àmbit temàtic així ho confirmen.
- b. Pel que fa als neologismes prototípics de les dues funcions estudiades com també els neologismes no prototípics de cap de les funcions, creiem que no aconseguen agrupar neologismes amb un mateix denominador comú, sinó que es tracta d'unitats amb característiques diferents.

- c. Quant als processos de formació, confirmem que alguns predominen entre els neologismes prototípics de la funció denominativa, com la composició culta, l'afixació i la sintagmació, mentre que d'altres destaquen entre els neologismes amb una funció estilística, com l'acronímia i l'abreviació. D'altra banda, la composició patrimonial s'utilitza de forma equilibrada per crear neologismes de tots dos tipus.
- d. En relació amb la predictibilitat i expressivitat dels neologismes, confirmem que els neologismes prototípics de la funció denominativa tendeixen a seguir les regles de formació previstes en l'ús. En canvi, els neologismes prototípics de la funció estilística tendeixen a presentar formacions no predictibles i elements valoratius en el si del neologisme. Aquestes dades es complementen i es ratifiquen amb les observacions realitzades en el context d'ús del neologisme perquè, en el cas dels neologismes estilístics, en el context s'observen altres elements estètics i subjectius, per exemple, les enumeracions amb formacions anàlogues o amb sinònims. Ara bé, hem vist que, per exemple, en el cas de la sintagmació, destaquen les unitats formades a partir d'una metàfora lexicalitzada, que es tracta d'un fenomen usat en la creació de neònims.
- e. Quant a la referencialitat dels neologismes, observem que en el cas dels neologismes prototípics de la funció denominativa destaquen les unitats marcades temàticament. D'altra banda, entre els neologismes classificats com a prototípics de totes dues funcions i entre els neologismes no prototípics prevalen les unitats d'àmbit general que, d'acord amb els resultats obtinguts, considerem denominatius perquè no presenten una motivació expressiva o subjectiva, i, a més, es tracta d'unitats predictibles.
- f. En relació amb la novetat del concepte al qual fan referència els neologismes, confirmem que els neologismes considerats denominatius no es creen únicament per denominar un concepte nou o una nova manera de conceptualitzar la realitat. Com hem vist en el cas de les variants lèxiques, també responen a aspectes diferents, com l'economia lingüística, l'analogia amb altres unitats del mateix àmbit (*vídeocamera*) i el desconeixement (*nínxol de mercat*). En el cas de l'afixació, també es creen

paraules noves per fer referència a accions, agents i atributs que no són nous (*capacitador*). Finalment, també hi ha casos de precisió lèxica (*autoeditar*).

En definitiva, observem que les categories *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic* permeten agrupar, d'acord amb la bibliografia estudiada, els criteris aïllats i els filtres aplicats, els neologismes prototípics amb funció denominativa, d'una banda, i els neologismes que presenten una motivació no únicament denominativa, sinó també estilística o subjectiva, de l'altra. Tanmateix, en l'anàlisi qualitativa de les dades detectem altres motivacions o funcions a part de la referencial com, per exemple, la brevetat i la precisió. D'altra banda, també observem que alguns neologismes denominatius poden adoptar una estructura que es desvia de les normes d'ús.

8. SÍNTESI DELS RESULTATS

Trobar una paraula nova és com veure caure
un pètal del cel o descobrir una
una estrella al firmament.

Joan Veny (2015)

La revisió de la dicotomia *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic* ens ha permès aprofundir en l'estudi de la funció comunicativa dels neologismes. A partir d'aquí, observem que, en aquest fenomen d'innovació lèxica, la funció o intenció comunicativa està relacionada amb aspectes referencials, lingüístics i pragmàtics, perquè el parlant identifica un concepte de la realitat mitjançant una unitat lèxica d'acord amb la pròpia percepció. En aquest sentit, es tracta d'aspectes indissociables, perquè tots participen sempre d'aquest procés. Així doncs, pel que fa a l'estructuració de la funció dels neologismes, concloem que no es poden distingir dues categories diferents amb característiques oposades ni tampoc s'estableix un continuum entre aquestes dues funcions segons si presenten més o menys trets distintius. En definitiva, tots els neologismes es creen per identificar i descriure un concepte de la realitat, però, a més, poden dur a terme altres funcions d'acord amb la intenció del parlant i en relació amb el concepte, segons si és nou o no, pel que fa a la denominació, si ja n' existeix una, i per qüestions de naturalesa individual o subjectiva, que es plasma en aspectes lingüístics i pragmàtics de la unitat i del seu entorn discursiu.

Si recapitem, podem afirmar que, en primer lloc, l'estudi de les categories *neologia denominativa* i *neologia estilística* ens ha permès identificar un conjunt de conceptes utilitzats per caracteritzar i distingir aquests dos tipus de neologismes. Una vegada hem aïllat aquests conceptes, relacionats amb les funcions del llenguatge, l'anàlisi dels neologismes en context i la creativitat lèxica, hem aprofundit en el seu estudi per comprendre millor els trets que els defineixen. Finalment, a partir de la bibliografia revisada hem definit una sèrie de criteris relacionats amb aquests conceptes per establir una proposta metodològica que permeti

analitzar de forma objectiva aquests valors en un corpus de neologismes.

Els resultats obtinguts mostren si els neologismes es classifiquen com a unitats prototípiques d'una i altra categoria, si presenten característiques de tots dos tipus de funcions o si no presenten trets prototípics de cap de les dues funcions. Paral·lelament, en la bibliografia hem estudiat altres propostes de classificació dels neologismes d'acord amb la seva funció comunicativa. D'aquesta manera, tenim present altres distribucions possibles dels neologismes respecte de la funció que duen a terme, tot i que no s'inscriuin sota aquestes dues categories.

Pel que fa a l'anàlisi quantitativa per criteris (capítol 5), observem que, d'acord amb els resultats obtinguts, alguns criteris tendeixen a identificar neologismes que intuïtivament classificaríem com a unitats prototípiques de la funció denominativa, perquè es tracta d'unitats lèxiques que identifiquen un concepte nou. A més, comprovem que alguns criteris destaquen per classificar unitats que no donen nom a un concepte nou de la realitat i, a més, contenen elements valoratius en el si del neologisme. En aquest sentit, també s'observa una correlació respecte dels processos de formació que els neologismes han seguit per crear-se. En concret, entre els neologismes classificats en alguns dels criteris prevalen uns determinats processos de formació. A més, aquests resultats coincideixen amb la bibliografia. Tot i així, en la majoria de criteris es documenten neologismes de tots dos tipus creats amb els diferents recursos de formació estudiats. Per aquest motiu, l'estudi dels resultats per criteri és insuficient.

Així doncs, per poder aplicar la proposta metodològica de forma articulada, és a dir, en què els criteris no s'apliquen per separat, sinó de forma complementària, procedim a valorar quins criteris estan relacionats entre si. En aquest sentit, estudiem quins criteris identifiquen neologismes amb uns valors similars en relació amb la seva funció, tot i que els diferents criteris no se centren en els mateixos aspectes. En concret, calculem el nombre de neologismes que comparteix cada criteri amb la resta i comprovem si des del punt de vista estadístic aquesta relació és significativa. A més, també observem les relacions inverses, és a dir, constatem que hi ha

critèris que s'oposen entre si perquè identifiquen neologismes diferents.

Els resultats de l'anàlisi contrastiva ens ofereixen la informació necessària per idear una sèrie de filtres a partir de la proposta metodològica presentada. Per una banda, filtrem els resultats per criteris per obtenir els neologismes prototípics de la funció denominativa i de la funció estilística. A més, també apliquem filtres per obtenir els neologismes que presenten trets de tots dos tipus de funcions. Finalment, procedim de la mateixa manera per recuperar els neologismes que no es classifiquen en cap dels criteris o només en algun, però no de forma prototípica d'acord amb les categories estudiades.

Quant als neologismes obtinguts a partir dels diferents filtres, es tracta d'un 62,8 % del conjunt d'unitats del corpus d'aquest treball. Així doncs, els criteris aplicats no permeten recuperar tots els neologismes del corpus, perquè no tots presenten els trets identificables a partir dels criteris i filtres aplicats. Pel que fa a la categoria de neologismes no prototípics, no hem recuperat tots els neologismes no classificats d'acord amb les tres categories anteriors, sinó només un conjunt limitat d'unitats per a la posterior anàlisi qualitativa.

En darrer lloc, observem que els criteris i filtres aplicats permeten recuperar neologismes prototípics de la funció denominativa i de la funció estilística. En general, els resultats coincideixen amb la nostra intuïció, fet que es ratifica en l'anàlisi dels neologismes en relació amb els aspectes funcionals, semàntics, morfològics, discursius i sociolingüístics. Tanmateix, els resultats dels neologismes prototípics de les dues funcions o no prototípics de cap de les funcions ofereixen resultats que no presenten una tendència clara o única. A més, tot i que, en general, els neologismes s'han classificat d'acord amb la nostra intuïció en relació amb la funció denominativa i estilística, s'observen algunes diferències respecte dels trets analitzats de forma qualitativa.

D'una banda, alguns neologismes considerats denominatius no s'han creat per fer referència a un concepte nou que fins ara no rebia una denominació, perquè ja n'existia una. En aquest sentit, alguns dels neologismes obtinguts com a prototípics de la funció

denominativa són variants lèxiques d'unitats existents i s'han creat per motius diversos, a part d'una motivació estrictament denominativa. Fins i tot hem vist que hi ha neologismes que no presenten una variant lèxica i no denominen un concepte nou o recent i, en canvi, tampoc no els considerariem estilístics d'acord amb la nostra intuïció, perquè estan ben formats i no contenen valors connotats. De l'altra, alguns neologismes es podrien considerar estilístics perquè presenten alguns aspectes pragmàtics relacionats amb el prestigi, per exemple, però, en canvi, denominen un concepte nou.

En definitiva, tot i que la classificació dels neologismes d'acord amb els criteris i filtres aplicats en general es correspon amb la nostra intuïció, hi ha neologismes que no se situen en un extrem ni en l'altre. Les característiques que presenten en aquests casos no s'adiuen categòricament a cap de les dues funcions d'acord amb la bibliografia estudiada. Així doncs, sembla que alguns neologismes es poden classificar com a prototípics de la funció denominativa i de l'estilística perquè presenten tots els trets esmentats per caracteritzar un i altre tipus de neologismes d'acord amb la seva funció. En canvi, altres neologismes no presenten totes aquestes característiques i, per tant, no es poden classificar de forma objectiva en un o altre grup.

Tot seguit, presentem una síntesi més detallada dels resultats obtinguts en relació amb els criteris aplicats de la proposta metodològica. A continuació, fem el mateix en relació amb els resultats de l'anàlisi qualitativa respecte de la dicotomia *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic*. En concret, en aquest apartat detallem les limitacions que presenta la dicotomia *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic* tant des de la perspectiva teòrica com per les dificultats que comporta a la pràctica. En darrer lloc, esbossem una nova aproximació per a l'estudi de la funció comunicativa dels neologismes. En aquest sentit, es tracta d'una proposta metodològica que pretén explicar amb més profunditat i de forma més representativa aquest fenomen d'innovació lèxica. En concret, l'aportació planteja una comprensió teòrica del fenomen a partir d'un vessant aplicat.

8.1. En relació amb els criteris

Els criteris estudiats es poden agrupar de la manera següent d'acord amb els tipus d'aspectes que hi intervenen:

- a) Aspectes funcionals: *funcions del llenguatge*
- b) Aspectes sociolingüístics: *difusió i estabilitat en l'ús*
- c) Aspectes discursius: *marques tipogràfiques i metadiscursives; trets del text, cotext i context*
- d) Aspectes lingüístics: *formació de paraules*

En aquest sentit, cal tenir en compte que el disseny metodològic que hem aplicat disposa d'un conjunt finit de criteris, cada un dels quals va lligat a una sèrie d'indicadors que hem seleccionat d'acord amb la idoneïtat del criteri al qual fan referència i la possibilitat d'objectivar l'anàlisi dels neologismes perquè els resultats siguin mesurables i, per tant, permetin anàlisis quantitatives i qualitatives.

A continuació presentem una síntesi dels criteris utilitzats en què detallem la premissa de la qual hem partit i puntualitzem les característiques observables per mitjà dels resultats obtinguts en cadascun.

8.1.1. Aspectes funcionals: funcions del llenguatge

Els neologismes que tenen una funció estrictament referencial tendeixen a vehicular coneixement especialitzat o enciclopèdic.

Certament, els neologismes amb una funció denominativa destaquen pel fet de fer referència al coneixement del món, perquè és tracta de conceptes comuns i compartits per la comunitat lingüística. Per tant, no depenen de l'individu, ja que no es tracta de conceptes subjectius i, per tant, variables, sinó objectius i propis de la realitat extralingüística. En aquest sentit, alguns d'aquests neologismes no es limiten a denominar un concepte nou, sinó que es tracta de variants lèxiques de denominacions ja conegudes. En altres ocasions, aquests neologismes es creen perquè aporten precisió sobre conceptes de la realitat que, tot i que no són nous, no disposen

d'una denominació o d'una denominació fixada. També es poden utilitzar altres denominacions per desconeixement.

D'altra banda, cal tenir en compte els neologismes que Guilbert (1975) considera *neologismes de llengua* d'acord amb un criteri gramatical. Tot i que, en general, no fan referència a un concepte nou, com indica Mortureux (1984), aquesta categoria es basa en criteris lingüístics i no pas funcionals. Per aquest motiu, en relació amb l'exemple *indécorable* de Saussure que utilitza Guilbert (1975), afirmem que no es tracta d'un neologisme motivat únicament per raons lingüístiques, tot i que segons Saussure es tracta d'una unitat que ja existeix potencialment en la llengua. Per començar, en relació amb la base *décorable*, s'està expressant una relació atributiva respecte del concepte al qual fa referència. Pel que fa a *indécorable*, en aquest cas s'expressa una negació o privació respecte del mot al qual qualifica o determina. Així doncs, concloem que no es tracta d'una motivació únicament lingüística, sinó funcional d'acord amb la realitat que es vol expressar. En aquest sentit, aquest tipus de neologismes no expressen coneixement del món, sinó que precisen una determinada visió dels elements que conformen la realitat que ens envolta.

8.1.2. Aspectes sociolingüístics: difusió i estabilitat en l'ús

La neologia denominativa acostuma a tenir una freqüència d'ús considerable i, per tant, s'acostuma a estabilitzar mentre que la neologia estilística acostuma a ser efímera i, per tant, no s'estabilitza en l'ús.

En general, es confirma aquesta tendència. Tanmateix, observem algunes excepcions. Per una banda, alguns neologismes que expressen conceptes nous de la realitat són unitats molt recents. Per aquest motiu, es tracta de neologismes amb una freqüència baixa i un ús inestable, per tant, ha de passar més temps per veure si es difonen i s'estabilitzen en l'ús de la comunitat lingüística. De l'altra, alguns neologismes valoratius presenten una freqüència alta i, fins i tot, estable. En general, es tracta de paraules de la llengua col·loquial, especialment les abreviacions. En aquest sentit, des

d'un punt de vista documental i psicològic ja no es consideren unitats noves o recents, però com que no s'incorporen als diccionaris de referència, es continuen recollint com a neologismes d'acord amb el criteri lexicogràfic. En concret, es tracta d'un ús restringit a un registre determinat, de tipus col·loquial, però transversal dins de la comunitat lingüística, perquè no es restringeix a un grup social específic, sinó a una situació comunicativa determinada.

8.1.3. Aspectes discursius (I): marques tipogràfiques i metadiscursives

Quan l'emissor acompanya un neologisme lexicogràfic amb una marca tipogràfica o metadiscursiva ens indica que és conscient que la paraula és nova o no s'utilitza d'una manera usual. Per aquest motiu, la novetat pot estar relacionada tant amb els neologismes denominatius com amb els neologismes estilístics.

En general, el nombre de neologismes que s'han identificat amb aquest criteri és baix, perquè només un 15,3 % dels neologismes presenten una marca d'aquest tipus. Pel que fa a la relació amb els altres criteris, d'acord amb la significativitat estadística dels resultats, s'ha pogut demostrar una relació inversa respecte dels criteris d'ús i estabilitat, però no s'han obtingut resultats estadísticament significatius envers el criteri de coneixement del món, i de posició i context discursiu, encara que quantitativament s'observa una relació superior a la mitjana. Tot i així, es confirma que les marques tipogràfiques i metadiscursives no s'utilitzen en els neologismes que es difonen i s'estabilitzen en l'ús. Com hem dit anteriorment, però, els neologismes estilístics es caracteritzen perquè presenten un ús inestable i, en relació amb els neologismes que vehiculen coneixement del món, alguns són unitats recents que, per tant, encara no s'han difós en l'ús.

8.1.4. Aspectes discursius (II): aspectes del text, cotext i context

Com que els diferents gèneres textuais i també les diferents part d'una notícia presenten finalitats diferents, aquest fet es veu reflectit en el lèxic usat i, per tant, en el tipus de neologismes. En aquest sentit, si el context discursiu en què s'integra el neologisme conté unitats expressives, reflecteix que existeix una intenció que no es limita a informar sobre uns fets.

D'acord amb els resultats obtinguts comprovem que els neologismes obtinguts amb el criteri de posició discursiva i context discursiu presenten una relació estadísticament significativa. Això significa que s'estableix una correlació entre els neologismes que es documenten en gèneres textuais en què s'interpreten els fets i en titulars amb els neologismes que presenten elements col·loquials, literaris o dixi d'emissor en el context.

Tanmateix, com hem comentat prèviament i hem observat també en els resultats de les anàlisis, alguns neologismes que, en principi, no duen a terme una funció estilística es documenten en una posició discursiva marcada o presenten elements marcats en el context d'ús. D'altra banda, en relació amb els resultats contrastius hem pogut comprovar que els neologismes documentats amb el criteri de context discursiu presenten una relació inversa estadísticament significativa amb els neologismes documentats amb el criteri d'ús. Així doncs, aquests neologismes destaquen pel fet de no presentar difusió en l'ús.

8.1.5. Aspectes lingüístics: formació de paraules

Els neologismes que es desvien de les normes d'ús establertes o presenten elements valoratius es relacionen amb la funció estilística dels neologismes perquè com que són més originals, s'utilitzen per captar l'atenció del lector.

D'acord amb els resultats quantitius obtinguts en l'anàlisi dels elements expressius, els neologismes prototípics de la funció estilística destaquen pel fet de presentar elements expressius i desviar-se de les normes d'ús. En aquest cas, una tercera part dels neologismes d'aquest tipus presenten algun dels elements seleccionats per a l'anàlisi mentre que la mitjana se situa en el 16,6 %. A més, entre els neologismes descrits en l'anàlisi qualitativa, les unitats prototípiques de la funció estilística són les que presenten més casos i més diversos de desviació respecte de la normes establertes.

Tot i així, també troben algunes excepcions. Es tracta de neologismes que fan referència a un concepte nou o un concepte que no rebia una denominació que, d'acord amb els filtres i criteris aplicats, s'han classificat com a prototípics de la funció denominativa.

8.2. En relació amb les categories *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic*

En aquest apartat detallem els trets utilitzats per caracteritzar els neologismes en aquestes dues categories oposades que no es compleixen. Es tracta de condicions relacionades amb la novetat del concepte al qual fan referència, l'existència de denominacions sinònimes o variants, els trets morfosemàntics utilitzats per crear el neologisme respecte de la norma d'ús establerta i els valors pragmàtics que té associats. En particular, es distingeixen trets diferents de tots aquests aspectes segons si es relacionen amb els neologismes denominatius o amb els neologismes estilístics.

En efecte, en els resultats de l'anàlisi qualitativa hem observat que, d'acord amb Sablayrolles (2007:87), els neologismes no tenen com a únic objectiu denominar conceptes nous de la realitat. Aquesta afirmació es dona per suposada en relació amb els neologismes estilístics. En canvi, en relació amb els neologismes denominatius no sempre és així, ja que diferents autors afirmen que les unitats prototípiques d'aquesta categoria fan referència a conceptes nous de la realitat extralingüística. Tanmateix, com hem vist en l'anàlisi anterior, no és així.

D'una banda, un conjunt rellevant de neologismes considerats prototípics de la funció denominativa són variants lèxiques d'unitats ja existents. Així doncs, no fan referència a conceptes nous, si no que es tracta de denominacions noves que els parlants utilitzen amb funcions diverses. Per exemple, per ser més breus, com en el cas de *videocàmera* respecte de *càmera de vídeo*. També es fa servir una denominació nova en els casos en què una unitat no està fixada en l'ús, com *estàtua humana* respecte d'*estàtua vivent*. I, finalment, per desconeixement, com *nínxol de mercat* respecte de *veta de mercat*.

De l'altra, hi ha neologismes que no conviuen amb altres denominacions, però tampoc no donen nom a un concepte nou. En alguns casos, es tracta d'unitats creades per precisió lèxica, tot i que el concepte al qual fa referència no sigui nou. Per exemple, *autoeditar*, que indica que un objecte està editat per un mateix. Altres neologismes neixen amb una motivació referencial, però també per analogia amb altres termes de l'àrea, com *docusèrie* respecte d'altres unitats també neològiques com *docuxou*, *docuficció*, *docudrama*, etc. Finalment, també es creen paraules noves per explicitar una relació semàntica envers una acció, agent, atribut, objecte, etc., com en l'adjectiu *capacitador*.

Com veiem, tots aquests neologismes han aparegut per motius diferents, però tots tenen en comú un aspecte, satisfer les necessitats comunicatives de l'emissor de la unitat. Una altra característica que tenen en comú aquestes unitats, és que, en general, es tracta de paraules no connotades i predictibles des del punt de vista semàntic, morfològic i pragmàtic.

En canvi, en relació amb els neologismes prototípics de la funció estilística, s'afirma que no neixen per fer referència a un concepte nou, sinó que, en general, es creen per transmetre una perspectiva nova o una opinió sobre un concepte ja conegut. Ara bé, en el cas de *sabatòfon*, que es pot considerar una unitat estilística (d'acord amb el context, però també perquè transgredeix les regles de formació), es tracta d'una denominació nova per a un concepte inventat (d'una sèrie de televisió) i, per tant, nou: es tracta d'una sabata que funciona com a telèfon. Així doncs, tampoc no es compleix aquesta condició. Tanmateix, en aquest cas succeeix a la inversa del que havíem vist en relació amb els neologismes denominatius.

D'altra banda, també s'indica que els neologismes denominatius presenten formes adequades al concepte que designen, és a dir, s'utilitzen formes que eviten l'ambigüitat, perquè no hi ha voluntat d'innovar ni es tenen en compte aspectes estètics (Guilbert, 1975). Tanmateix, com hem vist, Wijnands (1985) indica que no sempre és així. En aquest sentit, l'autor afirma que hi ha paraules noves amb una funció referencial que presenten un valor connotatiu, perquè cerquen l'originalitat en la denominació. En concret, suggereix que hi ha *neodenominacions amb connotació neològica* i d'altres sense aquesta connotació. Per il·lustrar aquest cas, presentem el neologisme *ecoparc*, que ja hem dit que té un significat més precís que *deixalleria* i diferent del de *planta de tractament de residus*. En aquest cas, la unitat presenta una forma que no identifica el referent, perquè no detalla la funció d'aquest tipus de parc, mentre que en el cas de *deixalleria* i *planta de tractament de residus*, observem que la denominació fa referència a la funció que duu a terme la instal·lació. Tot i així, el tipus de connotació que s'observa en el cas d'*ecoparc*, d'acord amb la proposta d'Espiño (1985), és de tipus ideològica, perquè està relacionada amb factors culturals o de prestigi.

Pel que fa als eufemismes, pensem que com indica Casado Velarde (2015: 23) també es poden concebre com a unitats amb una connotació ideològica (Espiño, 1985), perquè es tracta d'un valor cultural o ideològic, més enllà del significat denotatiu per identificar el concepte al qual fa referència. Un exemple d'aquest tipus és *redimensionament*, utilitzat per fer referència al tancament d'entitats i l'acomiadament de personal. En aquest cas, però també en la resta de paraules analitzades, és important tenir en compte el context en què es documenta el neologisme. D'aquesta manera, podem comprendre plenament el sentit del neologisme i, per tant, comprovem si hi ha algun tipus de connotació que no sigui observable o reconeixible en el neologisme en si. En aquest sentit, en l'estudi dels usos còmics de l'analogia, Kerbrat-Orecchioni (1981: 163) indica que cal tenir en compte el tipus de discurs i els aspectes pragmàtics.

En aquesta revisió ens hem centrat en els casos que, en principi, no compleixen alguns dels requisits utilitzats per descriure els neologismes denominatius i els estilístics. En concret, hem fet referència a la novetat del concepte que designen els neologismes i

a les connotacions que tenen associades. A més, també hem observat que, d'acord amb aquesta concepció dicotòmica de les funcions, alguns neologismes no es conceben com a unitats prototípiques dels neologismes denominatius ni tampoc dels estilístics. Per exemple, algunes variants lèxiques, els eufemismes i les unitats que Guilbert va anomenar *neologismes de llengua* en relació amb una funció gramatical (proposta criticada per Mortureux, 1985), perquè es tracta de paraules predictibles que no criden l'atenció. Tanmateix, com hem vist en relació amb el concepte de *denominació*, aquest tipus d'unitats també es consideren denominatives (De Chanay, 2001; Kleiber, 2001, 2004; Lüdi, 1995; Petit, 2008).

8.3. Nova aproximació per a l'estudi de la funció dels neologismes

A partir de l'anàlisi dels neologismes prototípics de les dues funcions com també dels neologismes que no es corresponen a cap de les dues categories, formulem una nova proposta. En aquesta aproximació, partim de la idea que els parlants creen i usen els neologismes d'acord amb motivacions o funcions diverses, com hem vist en la bibliografia, en relació amb conceptes nous de la realitat, precisió lèxica, economia lingüística, prestigi, ser políticament correcte, detallar relacions semàntiques, mostrar afectivitat i expressivitat, entretenir, divertir, ser creatiu, etc. Aleshores, d'acord amb la intenció comunicativa, s'utilitzen unes estratègies lingüístiques per aconseguir els objectius que es proposen, tot i que no es fa de forma premeditada, però sí conscient i voluntària (Escandell-Vidal, 2014). En l'anàlisi que hem dut a terme es confirma que, en part, és així.

A continuació, presentem una proposta per comprendre els factors relacionats amb la funció comunicativa dels neologismes. En segon lloc, analitzem un conjunt de neologismes d'acord amb aquesta proposta. Finalment, assentem aquesta aproximació en una proposta teòrica de la funció comunicativa.

8.3.1. Proposta d'estudi

En general, quan apliquem intuïtivament la classificació en *neologismes denominatius* i *neologismes estilístics*, tenim en compte si el concepte al qual fa referència el neologisme és nou, si conviu amb altres variants lèxiques, si la unitat està ben formada i si s'observen connotacions en el neologisme en context. El fet que el neologisme sigui més o menys freqüent i estable en l'ús també té uns efectes en el receptor, però creiem que és secundari o que s'ha de valorar a posteriori, perquè està relacionat amb la circulació social i recepció, i no amb la producció.

Per tant, sembla que els elements que es valoren quan es classifiquen els neologismes segons aquestes dues funcions pretén donar resposta a les preguntes següents:

1. El neologisme fa referència a un concepte nou?
2. Es tracta d'una variant lèxica?
3. La unitat s'ha format a partir de recursos productius?
4. Es tracta d'un neologisme amb un sentit connotat?

Així doncs, es tracta d'una relació que s'estableix, en primer lloc, entre el neologisme i el concepte; en segon lloc, en relació amb la coexistència d'altres denominacions; i, finalment, en relació amb la forma, significat i sentit en context.

Respecte de cada una de les preguntes que plantegem, detallem una sèrie d'aspectes que intervenen en les diferents respostes possibles en relació amb el vessant teòric presentat en l'estat de la qüestió i en el marc teòric d'aquest treball, i amb el vessant pràctic corresponent a les anàlisis realitzades. A continuació, il·lustrem aquest procés, és a dir, el fet de donar resposta a aquestes preguntes a partir d'un conjunt de neologismes.

En primer lloc, tenim en compte la referencialitat, és a dir, si el neologisme es crea per fer referència a una realitat extralingüística nova. Aquest punt coincideix amb la proposta d'Estornell (2009: 303). Tanmateix, l'autora afegix que quan es dona nom a un concepte nou el neologisme presenta una motivació exclusivament referencial, tot i que ja hem vist que no sempre és així. Per aquest

motiu, no ens limitem a basar-nos únicament en els aspectes de tipus referencial.

A més, com hem vist en relació amb el concepte *denominació*, d'acord amb la definició de Kleiber (1984: 82) no s'indica que al concepte al qual fa referència sigui nou. D'altra banda, d'acord amb la proposta de Kleiber (2004), difícilment podem distingir diferents unitats segons si compleixen o no aquestes condicions. En relació amb el primer punt de la proposta, Kleiber (2004) indica que, pel que fa a la denominació, es tracta d'una categoria de coses que sumen un tot i, per tant, es diferencien d'altres grups. Aleshores, si tenim en compte els neologismes que presenten precisió lèxica o elements valoratius, observem que compleixen aquesta condició. En el cas de *poetuit*, per exemple, es tracta d'un conjunt de tuits que es diferencien d'uns altres d'acord amb el contingut que ofereixen. Per tant, es pot concebre com un subgrup de tuits. Pel que fa a *cutrellegat*, també podríem agrupar un conjunt de llegats que compleixen aquesta condició, en el sentit que és un llegat pobre. Quant al segon punt de la proposta de Kleiber (2004), es tracta de la descripció o representació del tipus de coses al qual fan referència. D'acord amb el significat de *poetuit* i *cutrellegat*, per exemple, podem afirmar que aporten informació en aquest sentit. Tot i així, observem que en aquests casos la classificació és subjectiva, a diferència de *jutge-degà* o *prova pilot*.

Ara bé, també trobem alguns casos en què l'aplicació d'aquestes condicions no resulta evident, per exemple, a *vespre-nit* o *anticipador*. En aquests dos neologismes, la categorització dels elements d'aquest tipus no és clara o no està delimitada. Tanmateix, a diferència de *cutrellegat*, la subjectivitat per definir aquestes categories no ve definida per elements valoratius o expressius lligats a un individu, sinó per la dificultat relacionada amb el coneixement del món. Un altre exemple és *telemirar*, un neologisme no documentat en el corpus de premsa, sinó present a la Bústia neològica escolar¹⁶¹ de l'OBNEO. En aquest cas, es tracta

¹⁶¹ Interfície oberta a qualsevol persona externa de l'OBNEO, en aquest cas, per a nens i nenes, que permet introduir en una base de dades els neologismes recollits de manera espontània i no sistemàtica. En la presentació d'aquesta eina, s'indica que es tracta de paraules inventades. Per més informació podeu consultar l'enllaç següent: <http://obneo.iula.upf.edu/bustiaInfantil/>

d'una paraula usada en l'àmbit familiar per l'acció 'd'anar a mirar la tele' i es correspon amb una variant lèxica de *mirar la tele*, per tant, és més breu. En relació amb la denominació, especifica un acció més delimitada que *mirar*, perquè detalla quin és l'objecte. Respecte de la formació, l'estructura $[N+V]_V$ no és productiva d'acord amb Bernal (2012: 18), perquè en les llengües romàniques gairebé no hi ha compostos d'aquest tipus. En canvi, un altre neologisme usat també en l'àmbit familiar i obtingut a través de la Bústia escolar, *estirapèls*, variant lèxica de *màquina de depilar* o *depiladora*, presenta una estructura productiva (Bernal, 2012: 12) del tipus $[V+N]_N$.

En relació amb la segona pregunta, plantegem si els neologismes són variants lèxiques d'altres mots existents. A partir d'aquí, obtenim informació sobre aspectes pragmàtics i lingüístics d'algunes variants lèxiques. Pel que fa als aspectes pragmàtics, està relacionat amb el prestigi, el registre, etc. Pel que fa als aspectes lingüístics, la variant està motivada per economia lingüística, per analogia amb altres unitats de l'àmbit, per desconeixement o perquè l'altra unitat existent no està fixada en l'ús. D'altra banda, Estornell (2009: 303) afirma que, si ja hi ha una denominació sinònima, la unitat presenta una motivació pragmàtica pel fet de ser expressiu i original. Tanmateix, aquesta proposta és limitada, perquè només té en compte si el neologisme fa referència a un concepte nou i, en el cas que no ho sigui, si existeix una denominació o no. Per tant, no permet explicar totes els casos analitzats en aquest treball.

Pel que fa a la tercera i quarta pregunta, es tracta d'un bloc que funciona en relació amb l'ús i la norma. Així doncs, hem vist que hi ha una correlació entre la funció comunicativa del neologisme i els aspectes lingüístics. Per aquest motiu, tenim en compte si el neologisme està format a partir de recursos no productius com també si presenta algun tipus de connotació. A més, aquests aspectes s'utilitzen intuïtivament a l'hora de classificar els neologismes en denominatius i estilístics. En aquest sentit, el concepte de *connotació* ens aporta informació útil per comprendre la funció comunicativa del neologismes. Com hem vist, d'acord amb Espiño (1985: 131-132) es poden diferenciar tres tipus de connotacions:

1. Connotació estilística: en relació amb la llengua amb variació estilística i d'ús
2. Connotació subjectiva: de naturalesa subjectiva o afectiva, és a dir, que no té caràcter social, sinó sobretot individual (Cohen, 1970)
3. Connotació ideològica: amb contingut ideològic o cultural

En relació amb la connotació estilística, els tipus de neologismes que hi estan relacionats són aquells que mostren un canvi de registre. Alguns dels neologismes amb aquestes característiques són *cutrellegat*, que conté l'element *cutre*, que es tracta d'una unitat despectiva i, a més, d'una altra llengua; *transició-moguda*, que conté el component *moguda*, una unitat col·loquial del castellà. Pel que fa a les abreviacions, *masoca* (*de masoquista*), *multiculti* (*de multiculturalitat*) o *presi* (*de president*) també es poden considerar neologismes amb una connotació estilística, perquè es tracta d'unitats usades en un registre col·loquial (Payrató, 1988/1996). Alguns d'aquests casos, com *cutrellegat*, també es podrien considerar unitats amb una connotació subjectiva perquè hi ha una valoració per part del parlant.

Quant a la connotació subjectiva, té relació amb les marques valoratives i intensificadores del propi neologisme juntament amb altres elements observables en el context. Per exemple, *superprofessional*, *feixistoide*, *megatren* o *pseudoaliment*. També incloem en aquesta categoria els neologismes que presenten un ús subjectiu i individual, per exemple, *tietejar*. En aquest cas, es tracta d'una unitat que es desvia de la norma i, a més, respon a una necessitat personal i no col·lectiva.

Finalment, en relació amb la connotació ideològica, tenim en compte les unitats que aporten prestigi, per exemple, *ecoparc*, i els neologismes eufemístics com *redimensionament*. A més, també engloba les unitats relacionades amb el llenguatge políticament correcte.

8.3.2. Anàlisi de casos

Si descrivim alguns neologismes d'acord amb les preguntes que plantejem observem que *nanotecnologia* es tracta d'una denominació nova per a un concepte nou, però no es desvia de la norma ni presenta un sentit connotat. Quant a *subestatal*, en principi, no fa referència a un concepte que hagi aparegut recentment, però no existeix cap altra denominació. A més, es tracta d'una forma predictable i no connotada. En relació amb *videocàmera*, podem dir que no s'ha creat per fer referència a un concepte nou, perquè ja existia una denominació, *càmera de vídeo*. La diferència entre un i altre mot és que *videocàmera* és més breu. En aquest cas, també es tracta d'una forma que no es desvia de la norma i no connotada. En resum, aquests tres tipus de neologismes s'han creat per funcions diverses, però no distants entre si. En tots tres casos, independentment que el concepte al qual fan referència sigui nou o no, o que coexisteixi una variant, destaca una funció principalment referencial, tot i que *videocàmera* també està motivat per la brevetat de la forma resultant.

En canvi, en el cas d'*ultraexpansiu* i *bonrotllisme*, tot i que no coexisteixen amb cap altra variant lèxica, no fan referència a un concepte nou de la realitat i presenten connotacions estilístiques i subjectives. En aquest sentit, *bonrotllisme* es desvia de la norma d'ús. En resum, aquests dos neologismes, a part de ser referencials, perquè identifiquen un concepte, presenten afectivitat i subjectivitat per part de l'emissor o usuari de la unitat.

Si analitzem altres casos diversos, observem que *ecoparc* és una denominació nova per a un concepte nou. Tot i que aquest neologisme no es desvia de la norma, no identifica sense ambigüïtat el concepte al qual fa referència, sinó que l'ús de la forma prefixada *eco-* activa el sentit de *net* i *verd*. Pel que fa a *twittcol·loqui*, es tracta per una denominació nova per a un nou concepte nou. Tot i que no s'observa cap connotació, el neologisme no és predictable, perquè es tracta d'un acrònim a partir d'un nom propi. Finalment, *redimensionament* tampoc no dóna nom a un concepte que hagi aparegut recentment, sinó que es tracta d'un eufemisme que fa referència a 'l'acomiadament de personal i al tancament d'oficines'. Per aquest motiu, indiquem que presenta un sentit connotat. En

aquest darrer cas, podem veure que, d'acord amb l'anàlisi aplicada, *redimensionament* presenta el mateix esquema que *ultraexpansiu*, és a dir, que es tracta de neologismes que no donen nom a un concepte nou, no presenten variants lèxiques fixades, segueixen les normes d'ús, però presenten un sentit connotat o subjectiu. Tanmateix, el tipus de connotació que contenen és diferent, perquè en el primer cas és de tipus subjectiu mentre que en aquest cas és de tipus ideològic i, per tant, no és de tipus individual.

Pel que fa a *barri-búnquer*, tot i que no té associada cap connotació, presenta una forma no predictable per la juxtaposició dels components d'un enunciat més llarg ('barri que funciona com a búnquer'). El fet que el neologisme transgredeixi o es desviï de les regles esperables no té una conseqüència directa sobre la referencialitat de la unitat, però sí que pot tenir un efecte en relació amb la circulació social i la recepció. D'una banda, com que no presenta una forma usual, tot i que es tracta d'una paraula possible d'acord amb el sistema de la llengua, és probable que l'ús per part de la comunitat de parlants sigui més baixa. De l'altra, si no segueix les regles de formació esperables, l'impacte que té sobre el receptor segurament serà més alta. Tanmateix, difícilment podrem distingir si, per exemple, *twittcol·loqui* s'ha creat donar un nom a un concepte que no en tenia o bé la referencialitat és un aspecte secundari i la motivació principal consisteix a crear una denominació original per destacar o crear un estil propi.

D'acord amb aquesta revisió dels casos problemàtics i també dels neologismes prototípics en relació amb la classificació en *neologisme denominatiu* i en *neologisme estilístic*, hem observat quins són els elements que intervenen a l'hora de valorar la funció comunicativa del neologisme. En aquest sentit, es tracta de la novetat del concepte, l'existència de variants lèxiques, la productivitat de la forma resultant i les connotacions associades al sentit que adopta el neologisme. Mentre que en relació amb el concepte hi intervé la funció referencial, en el cas de la variació lèxica hi prenen part els aspectes lingüístics d'economia del llenguatge i analogia, com també els pragmàtics, en relació amb les diferents connotacions. En darrer lloc, la productivitat de les formes està relacionada amb la norma i l'ús. A més, tant les connotacions com la productivitat tenen un efecte sobre l'ús del neologisme per part de la comunitat de parla com també en la recepció. Aquest

tipus d'unitats es desvien de les normes d'ús, per tant, la seva difusió i estabilització serà més costosa, i és possible que la seva recepció tingui un cost de processament més alt. Així doncs, amb aquesta anàlisi hem intentat entendre com es produeix a la pràctica i de forma intuïtiva la classificació dels neologismes en relació amb la funció comunicativa que realitzen.

8.3.3. Plantejament teòric

Des del punt de vista teòric, sembla que les funcions dels neologismes no s'inscriuen en un eix que parteix del la neologia prototípicament referencial ni s'atura en l'altre extrem en relació amb els neologismes prototípics de la funció estilística. Si fos així, hauríem de tenir en compte que cada una de les funcions que hem vist, com ara denominar un nou concepte, l'economia lingüística i les relacions semàntiques, s'haurien de distribuir al llarg d'aquest eix. Per tant, es partiria de la idea que alguns neologismes són més o menys referencials, i més o menys estilístics. Com veiem, però, les funcions dels neologismes no presenten aquest comportament. D'altra banda, tampoc no podem separar en dos eixos els neologismes denominatius i els neologismes estilístics, perquè d'acord amb el concepte de *denominació* no podem distingir els neologismes amb una motivació estrictament referencial dels neologismes que també presenten una motivació subjectiva. En aquest sentit, sembla que tots els neologismes estan motivats referencialment, però alguns també duen a terme altres funcions. Com hem vist, hi ha unitats que neixen per fer referència a un concepte nou, però tenen un sentit connotat, com *ecoparc*. D'altra banda, hi ha unitats que neixen per denominar un concepte nou, però presenten trets transgressors respecte de l'ús, com *twittcol·loqui*. I també trobem neologismes que, d'acord amb el context, duen a terme una funció expressiva com, *avi cangur* ('avi que fa de cangur'), però d'acord amb la proposta Kleiber (2004) per distingir la funció denominativa, compleixen totes dues condicions: engloben una categoria i descriuen el referent.

En aquest sentit, com indica Dressler (1981: 427), tots els neologismes representen una transgressió respecte de la norma lèxica. Ara bé, si segueixen les regles previstes en les normes d'ús,

aquestes unitats noves poden passar més o menys desapercebudes (Guilbert, 1975). En canvi, si es tracta d'una unitat amb una desviació subjectiva i individual, aquest autor afirma que presenta una desviació més destacada respecte de les normes d'ús, perquè mostra menys elements usuals i comuns. Pel que fa a la recepció d'aquests neologismes, sembla que seran més fàcilment identificables com a neològics perquè presenten novetat en relació amb el sentit connotat i en relació amb les regles de formació aplicades.

Per tant, la dicotomia *neologia denominativa* i *neologia estilística* identifica únicament dos tipus generals de funcions. Pel que fa als trets distintius d'una i altra funció, s'indica que els neologismes denominatius donen nom a un concepte nou perquè es pugui identificar en un acte de comunicació. Pel que fa als neologismes estilístics, s'indica que conté una connotació estilística o subjectiva. Tanmateix, no es té en compte l'economia lingüística, l'analogia amb altres formes de l'àmbit, l'especificació de relacions semàntiques, els eufemismes i disfemismes, les unitats creades per desconeixement o per prestigi, i també els neologismes creats per diferenciar-se d'altres comunitats socials o professionals. A més, en relació amb la precisió lèxica, si no es tracta d'un concepte nou difícilment es podrà esbrinar si aquesta unitat nova s'ha creat per permetre la identificació del concepte o si s'ha creat per motius subjectius i, per tant, individuals.

En suma, en relació amb el referent del neologisme, pot ser que es tracti d'un concepte nou o d'un concepte conegut, abstracte o tangible. Pel que fa al lèxic disponible, pot ser que ja s'utilitzi una denominació o que no n'hi hagi cap encara. Si ja n'hi ha una, pot ser que no s'adapti a les necessitats comunicatives de l'emissor, perquè és molt llarga, té un sentit connotat, no expressa exactament el que vol dir, o bé no està fixada en l'ús o l'emissor no la coneix, entre d'altres motius. D'altra banda, en relació amb les normes d'ús establertes, si construïm la unitat d'acord amb les regles morfològiques, semàntiques i sintàctiques establertes en l'ús, tot i que es tracti d'una forma nova, per exemple, tindrà com a resultat una unitat usual i predictable perquè es regeix per normes ja conegudes. Ara bé, si la forma resultant no segueix aquestes regles, el resultat no serà predictable perquè es desvia de la norma d'ús. Aquest aspecte està relacionat amb l'estil propi i individual de

l'emissor, perquè es tracta d'una formació original, ja que no segueix les regles establertes. En aquesta interrelació entre el component lingüístic i el caràcter individual i subjectiu també hi intervenen els trets valoratius relacionats amb el punt de vista de l'individu i no necessàriament compartits amb la resta dels parlants. Per exemple, la intensificació, el prestigi, l'afectivitat, etc., envers al concepte al qual es fa referència.

Finalment, pel que fa a la circulació social, és possible que si els neologismes es devien de l'ús establert i hi intervenen elements de naturalesa individual i subjectiva, aquestes unitats no s'emprin en l'ús de manera freqüent i estable. D'altra banda, respecte de la recepció, els neologismes que es desvien de les normes lèxiques tenen un cost de processament més alt. Per tant, si presenten altres transgressions de la norma, sembla que aquesta distància entre el que és previsible i el que s'obté, encara s'accentua més. També en relació amb les màximes de Grice.

A mode de resum, podem fer les afirmacions següents:

- a. D'entre els neologismes que fan referència a un concepte nou de la realitat n'hi ha que duen a terme una funció únicament referencial. D'altres, però, presenten un sentit connotat en relació amb l'estil, el prestigi o la subjectivitat. A més, alguns neologismes es desvien de la norma, sobretot per motius subjectius i estilístics.
- b. Alguns neologismes no es creen per donar nom a un concepte nou, sinó per qüestions de precisió lèxica o en relació amb aspectes pragmàtics. De nou, alguns d'aquests neologismes pot ser que es desviïn de la norma pel que fa a les regles de formació.

A partir d'aquesta aproximació observem si es tracta d'un concepte nou i ens centrem en l'existència de variants lèxiques, sentits connotats i desviacions de les regles de formació en relació amb la norma. Així doncs, si analitzem el neologisme en relació amb els quatre elements que hem aïllat obtenim informació útil per comprendre amb més profunditat la funció comunicativa dels neologismes. Tot i així, hem de tenir en compte que, com dèiem, les funcions comunicatives dels neologismes són múltiples i variades. I,

en aquest sentit, no sempre podrem conèixer del cert la funció comunicativa amb la qual es va crear. D'una banda, cal tenir en compte que l'anàlisi de la funció dels neologismes no ofereix resultats concloents. De l'altra, igualment que ens poséssim en contacte amb el creador o usuari del neologisme, no sempre podria determinar exactament quina motivació tenia.

9. CONCLUSIONS

Aprende las reglas como un profesional
para que puedas romperlas como un artista.

Pablo Picasso

En l'estudi dels neologismes són diversos els autors que s'han preguntat per què els parlants creen paraules noves i, en aquest sentit, han volgut esbrinar quina funció comunicativa porten a terme aquestes unitats. Per intentar donar resposta a aquesta qüestió la majoria s'ha basat en la dicotomia tradicional *neologia denominativa* i *neologia estilística*. D'acord amb aquesta proposta, les unitats lèxiques noves es classifiquen en una d'aquestes dues categories oposades segons si donen nom a un concepte nou de la realitat que no disposa d'una denominació (o bé no està fixada o és una perífrasi), en el cas dels neologismes denominatius; i, en canvi, si es tracta de paraules noves que no donen nom a un concepte nou, sinó que especifiquen un nou matís d'acord amb una motivació subjectiva, afectiva i expressiva, aquests neologismes es consideren estilístics.

A més, a part de la funció en si, que en el cas dels neologismes denominatius és referencial, però de tipus expressiu en el cas dels neologismes estilístics, cada una d'aquestes categories porta associat un conjunt de característiques que s'oposen entre elles. Per una banda, els neologismes denominatius gaudeixen d'una freqüència d'ús considerable i tendeixen a estabilitzar-se amb el temps. En relació amb l'estructura, acostumen a adequar-se al referent que designen i, per tant, utilitzen formes usuals i eviten l'ambigüïtat, perquè no hi ha una voluntat estètica. En canvi, els neologismes estilístics acostumen a tenir una freqüència d'ús baixa, perquè solen ser efímers i, per tant, no s'estabilitzen. Quant a l'estructura, com que volen cridar l'atenció del lector o mostrar una emoció, tendeixen a prioritzar les formes originals i, per tant, poc productives.

En general, però, els autors que han aplicat aquesta classificació no detallen el procés que han seguit per diferenciar els neologismes

denominatius dels estilístics. Per aquest motiu, afirmem que els neologismes s'han agrupat en una o altra categoria d'acord amb la intuïció lingüística de cadascun d'ells. Per tant, els resultats depenen d'aspectes subjectius com el propi coneixement del món, el lèxic adquirit, entre d'altres aspectes individuals. Així doncs, els resultats no són coincidents, perquè no es basen en uns criteris aplicats de forma sistemàtica.

En aquest treball hem revisat les descripcions que s'han dut a terme sobre aquesta dicotomia com també la discussió crítica que s'ha generat a arrel d'aquesta proposta tradicional i, per tant, hem valorat altres aproximacions a l'estudi de la funció comunicativa dels neologismes. A partir de la bibliografia estudiada, observem que les descripcions aportades sobre aquesta dicotomia són insuficients i, en alguns casos, fins i tot arbitràries, perquè s'afirma que els neologismes denominatius són necessaris mentre que els estilístics són innecessaris. Pel que fa a les descripcions aportades sobre les categories *neologisme denominatiu* i *neologisme estilístic*, veiem que no se centren només en la funció dels neologismes des del punt de vista de la producció, sinó que també assenyalen aspectes derivats de la seva motivació, com la circulació social i la recepció. Per consegüent, una de les aportacions d'aquest treball es correspon amb la revisió de les aproximacions teòriques i pràctiques a la funció dels neologismes, perquè tot i que hem partit de la dicotomia tradicional, presentem altres propostes.

Quant als conceptes utilitzats per distingir un i altre tipus de neologismes, en aquest treball hem aprofundit en el seu estudi per entendre els valors que tenen associats, per exemple, en relació amb les funcions del llenguatge, el concepte de *denominació*, com també els conceptes *denotació* i *connotació*. Pel que fa a altres aspectes relacionats amb la funció dels neologismes, ens hem centrat en el concepte d'*ús*, *norma* i *productivitat* en el marc de l'anàlisi del discurs i la creativitat lèxica. En general, es tracta de conceptes controvertits que admeten diferents interpretacions i sobre els quals no hi ha consens. A més, també hem estudiat les característiques del text en què s'integren els neologismes d'aquest treball, és a dir, la premsa d'àmbit general. D'aquesta manera, no ens limitem a l'anàlisi dels neologismes com a unitats usades de forma aïllada, sinó com a paraules que s'integren en un discurs determinat amb una intenció comunicativa concreta. Per aquest motiu, pensem que

aquesta aproximació a l'estudi dels neologismes impulsa l'anàlisi d'aquestes unitats en context. Cal recordar que aquesta línia de recerca ha resultat molt productiva en aquest treball.

A partir de les descripcions d'aquests dos tipus de neologismes i dels conceptes que hi estan relacionats hem seleccionat una sèrie de criteris i indicadors que identifiquen els trets utilitzats per diferenciar els neologismes denominatius dels neologismes estilístics. Posteriorment, hem aplicat aquests criteris als 549 neologismes que conformen el corpus per classificar les unitats com a prototípiques d'un o altre tipus de valors. En aquest sentit, pensem que una de les innovacions que aporta aquest estudi és la proposta metodològica dissenyada per aquest tipus d'anàlisi.

A continuació, en l'anàlisi qualitativa dels neologismes, hem observat que, tot i que els neologismes classificats com a prototípics de la funció denominativa i de la funció estilística es corresponen amb la nostra intuïció, tant entre aquests neologismes com en els de les altres dues categories (neologismes prototípics dels valors denominatius i estilístics, i neologismes no prototípics d'aquests valors) s'observen casos que, d'acord amb la bibliografia, no es corresponen amb cap de les dues funcions. Així doncs, concloem que la funció comunicativa dels neologismes no funciona com un contínuum entre els neologismes denominatius, en un extrem, i els neologismes estilístics, en l'altre, en què al mig se situen les unitats que tenen característiques de tots dos tipus de neologismes. D'altra banda, d'acord amb els conceptes estudiats i els resultats obtinguts, tampoc no creiem que es tracti de dos eixos que funcionen en paral·lel, en què se situen per separat els neologismes denominatius i els neologismes estilístics. Com hem dit, difícilment es poden distingir les unitats d'un i altre tipus en relació amb la subjectivitat del concepte al qual fan referència els neologismes. En aquest sentit, la precisió lèxica d'un neologisme no es pot estudiar en termes de necessitat o objectivitat.

D'acord amb la nostra proposta, tots els neologismes tenen una funció denominativa en el sentit que identifiquen un concepte sobre el qual transmeten informació en un acte comunicatiu determinat. Ara bé, a part d'aquesta funció referencial, segons la intenció amb la qual el parlant crea el neologisme, es poden observar una sèrie de trets relacionats amb aspectes funcionals, lingüístics i pragmàtics

que no es limiten a identificar i descriure el concepte. En concret, aquests aspectes estan relacionats entre si, perquè la intenció que té el parlant a l'hora de crear el neologisme es plasma en les característiques morfològiques, semàntiques i sintàctiques de la unitat, que al mateix temps pot presentar uns valors pragmàtics determinats. En aquest procés, doncs, el parlant identifica un concepte i transmet altres aspectes associats al referent (accés al món), en relació amb el lèxic disponible i les normes establertes (coneixement lingüístic), i d'acord amb la pròpia percepció (naturalesa individual o subjectiva). Per aquest motiu, en aquesta aproximació defensem que en la creació dels neologismes l'emissor té en compte d'una manera conscient aquests aspectes d'acord amb la intenció que té en ment, tot i que com afirma Estornell-Vidal (2014) en relació amb les estratègies comunicatives, no es fa de forma premeditada.

Per aquest motiu, proposem estudiar la funció comunicativa dels neologismes en relació amb els aspectes que s'utilitzen intuïtivament per agrupar-los en una o altra categoria. Per fer-ho, tenim en compte els diferents fenòmens observats en l'anàlisi qualitativa. En concret, es tracta dels valors que a la pràctica s'analitzen per dur a terme aquesta classificació, ja que s'estableix una relació entre els aspectes estudiats i la funció del neologisme. Per començar, tenim en compte si el concepte al qual fa referència el neologisme és nou, perquè, si és així, és més probable que la creació del neologisme estigui motivada amb el fet de donar-li un nom per poder fer referència a aquest concepte en un acte de comunicació. A continuació, també tenim en compte si es tracta d'una variant lèxica d'una unitat existent, perquè, aleshores, el neologisme pot estar motivat per aspectes lingüístics com l'economia lingüística, el desconeixement i l'analogia amb altres formes de l'àmbit, i per aspectes pragmàtics, com el prestigi, el registre, la subjectivitat, etc. En aquest sentit, doncs, observem si es tracta d'una forma productiva d'acord amb les normes d'ús. Finalment, tenim en compte si el neologisme presenta un significat més enllà del denotatiu, és a dir, que presenta connotacions estilístiques, subjectives o ideològiques.

En relació amb les funcions dels neologismes, entenem que existeixen múltiples i variades motivacions. En aquest sentit, l'anàlisi que proposem permet obtenir informació sobre els aspectes

rellevants en què es manifesta aquesta funció. Tanmateix, sabem que els resultats són limitats, perquè la diferència entre algunes funcions són difuses. Per exemple, entre la intenció d'un emissor de ser creatiu per marcar un estil propi o ser expressiu per entretenir el lector. A més, fins i tot si preguntéssim a l'autor d'un neologisme la finalitat que tenia en relació amb una determinada creació, és possible que tampoc no ens pogués indicar exactament quina era la intenció.

9.1. En relació amb les hipòtesis

La hipòtesi general de partida que hem tingut en compte en l'elaboració d'aquest treball és que els neologismes no es poden classificar com una dicotomia en *neologismes denominatius* i *neologismes estilístics*, és a dir, com a categories oposades, d'acord amb la funció comunicativa que duen a terme les unitats neològiques. D'acord amb la bibliografia revisada sobre la funció comunicativa dels neologismes i en relació amb els resultats obtinguts tant en les anàlisis quantitatives com, finalment, en l'anàlisi qualitativa, en què hem aplicat una sèrie de filtres a partir dels criteris, hem pogut confirmar que és així.

Per explicar amb més detall aquests resultats, els relacionem amb cada una de les hipòtesis específiques de les quals hem partit:

Hipòtesi 1. La dicotomia en *neologia denominativa* i *neologia estilística* és un constructe teòric que no té un correlat a la pràctica.

Certament, els neologismes es creen i s'utilitzen amb funcions o finalitats diferents. Tanmateix, es confirma la hipòtesis que la classificació entre neologismes denominatius i neologismes estilístics no és aplicable de manera intuïtiva. Per començar, quan intentem classificar un conjunt de neologismes en aquestes dues categories per identificar la funció que realitzen en un acte de comunicació, cal tenir present des de quina perspectiva els analitzem. En aquest sentit, no s'obtenen els mateixos resultats des del punt de vista del receptor, és a dir, segons l'efecte o impacte que té en aquest individu, que si valorem la funció o motivació que té el neologisme per a l'emissor que l'ha utilitzat en un acte comunicatiu

determinat. A més, des l'aproximació aplicada en aquest treball, la funció d'un neologisme no es duu a terme de manera abstracta o general en el sistema lingüístic d'una llengua determinada, sinó de forma específica en una situació comunicativa concreta. Per aquest motiu ens basem precisament en l'ús.

El sistema lingüístic no té *necessitats* que hagi de cobrir, sinó que són els parlants d'una comunitat lingüística determinada que tenen necessitats comunicatives de diferents tipus i, per aquest motiu, creen i utilitzen neologismes en una llengua determinada. La llengua, doncs, és una eina usada per satisfer aquest tipus de necessitats. En aquest sentit, la creativitat lèxica i les innovacions lèxiques que se'n deriven són característiques inherents a qualsevol llengua que es posen en funcionament per iniciativa dels propis parlants. Per tant, no podem vincular el concepte de *neologisme denominatiu* al fet que existeixi o no una unitat sinònima o quasisinònima, com indica García Platero (2015), perquè hi ha llengües que expressen una determinada realitat de forma més fragmentada que d'altres. Així doncs, aquesta motivació neix de la situació comunicativa en què es troben els parlants, però no estrictament perquè en una llengua sigui necessària més precisió lèxica i en d'altres sigui innecessària. Un exemple d'aquest tipus és el cas del mot *peix*, en català, que fa referència a un concepte que en castellà es denomina amb dos noms diferents d'acord amb la perspectiva que s'adopta: en relació amb la classificació biològica (*pez*) o com a aliment comestible (*pescado*). D'altra banda, si una determinada realitat no existeix en l'entorn d'una comunitat lingüística, aleshores és possible que no tinguin cap paraula per fer referència a aquest element. Segons Díaz Rojo (2004), aquest és el cas d'algunes llengües indígenes de Colòmbia respecte a *neu*. Per tots aquests aspectes, doncs, confirmem que les funcions comunicatives no van lligades al sistema de la llengua, sinó a una situació comunicativa concreta i, per tant, a l'ús que en fa el parlant.

A més, hem observat que tot i que alguns neologismes presenten valors prototípics relacionats amb la funció denominativa, d'una banda, i amb la funció estilística, de l'altra, altres unitats no se situen en un extrem ni en l'altre. En aquest cas es tracta de neologismes creats amb altres motivacions no únicament relacionades amb la voluntat de posar nom a un concepte nou o bé expressar de forma subjectiva un concepte ja conegut.

Hipòtesi 2. Les diferents característiques utilitzades per descriure, d'una banda, els neologismes denominatius i, de l'altra, els neologismes estilístics, no són privatives o excloents, tot i que s'associen més a un tipus de neologismes que a d'altres.

En aquest punt, refutem aquesta hipòtesi, perquè cal tenir en compte que, tot i que es fan servir característiques diferents per identificar els neologismes d'un o altre tipus, no totes tenen el mateix pes o valor. Com indica Mortureux (1984) d'acord amb una aproximació sociolingüística a la motivació dels neologismes, aquesta diferència és de tipus funcional, com també indiquen, més endavant, Cabré (1989) i Faura (1998). Així doncs, la funció és el factor usat per distingir o classificar un i altre tipus d'unitats. Ara bé, a partir d'aquí sorgeixen una sèrie de trets derivats d'aquesta motivació diferenciadora. El fet que un mot porti a terme una funció determinada té unes implicacions lingüístiques (segons la forma i el contingut, i la relació amb altres unitats lèxiques existents) i discursives (gènere textual, part del text i elements del context), unes conseqüències sociolingüístiques en la difusió i estabilització en l'ús, i uns efectes pragmàtics en el receptor.

En resum, tots aquests aspectes descrits en la bibliografia i que hem tingut en compte per elaborar la proposta metodològica amb els diferents criteris corresponen a trets observables en neologismes prototípics d'aquestes funcions. Tanmateix, no es tracta de d'un conjunt de trets necessaris vinculats a una determinada funció dels neologismes, perquè els neologismes que no presenten tots aquests trets no es consideren excepcions.

Hipòtesi 3. Tots els neologismes són denominatius en el sentit que fan referència a un concepte determinat, és a dir, tenen una funció referencial per identificar un element. Ara bé, algunes d'aquestes unitats també porten a terme altres funcions.

Es confirma aquesta hipòtesi, perquè d'acord amb la discussió que s'ha generat en relació amb la dicotomia *neologia denominativa* i *neologia estilística*, queda patent que els neologismes no es poden classificar en necessaris i innecessaris d'acord amb la funció comunicativa que duen a terme. Els neologismes responen a diferents tipus de motivacions, objectives o subjectives, totes pertinents i motivades. A més, en la mateixa línia que les funcions

dels llenguatge per classificar un text o un discurs determinat, tots els textos i, per defecte, tots els neologismes compleixen una funció referencial perquè tenen la finalitat d'informar sobre una determinada realitat. Ara bé, alguns textos i alguns neologismes duen a terme altres funcions que van més enllà de la referencial i aporten altres valors complementaris relacionats amb la intenció.

Si ens centrem exclusivament en els neologismes, observem que tenen un referent concret, un concepte tangible o abstracte, al qual identifiquen per mitjà d'una forma nova, en el cas dels neologismes formals que hem estudiat en aquest treball. Tanmateix, a partir de les característiques del neologisme en si, del context, cotext i text en què es troba, i de la seva difusió i estabilitat en l'ús, podem entreveure que a vegades hi ha una intenció que no es correspon únicament amb el fet d'informar o fer referència un concepte concret. En aquest sentit, l'etiqueta de *funció estilística* és molt àmplia i, per tant, poc precisa i definida, com també el terme *connotació* per oposició a *denotació* i *denominació*. Com hem vist en la bibliografia, en les anàlisis quantitatives i sobretot en la qualitativa, els neologismes no només reflecteixen un estil particular o busquen un efecte estètic, sinó que expressen emocions, opinions, desitjos, etc. En alguns casos, també es creen per causar un efecte determinat en el receptor i, per aquest motiu, s'utilitzen determinats eufemismes o, en el cas contrari, disfemismes. Aquesta motivació complementària inclou també l'economia lingüística, que no es correspon amb la necessitat de mostrar un estil determinat o expressar una emoció. Cal tenir present que el parlant també pot utilitzar neologismes per identificar-se amb un grup social determinat o bé, en el camp professional, per diferenciar-se d'altres línies d'investigació.

9.2. Línies de treball futur

Al llarg d'aquest treball sobre la funció comunicativa dels neologismes en hem centrat en l'estudi i anàlisi de diferents aspectes relacionats amb la dicotomia tradicional sobre la funció dels neologismes que, com hem vist, ha estat utilitzada per diversos autors que treballen en neologia per classificar les unitats en denominatives o estilístiques. Tanmateix, aquesta classificació no

s'aplica d'acord amb uns criteris o paràmetres definits, sinó per intuïció lingüística, que s'ha demostrat que no és compartida per tots els parlants (Rey 1976). Per aquest motiu, a part d'aprofundir en l'estudi d'aquesta classificació dels neologismes, hem dissenyat una proposta metodològica per estudiar de forma més objectiva a partir d'uns criteris concrets i una metodologia d'anàlisi replicable. En aquest estudi ens hem centrat en els neologismes provinents de la premsa general en català, però es podria aplicar a l'estudi dels neologismes d'altres tipus de textos i també d'altres llengües. En aquest cas, els indicadors s'haurien d'adaptar a les característiques dels neologismes que s'analitzin i a les fonts existents, per exemple.

Tot i els resultats obtinguts a partir de la proposta que hem dissenyat, som conscients de les limitacions que presenta la metodologia i, per tant, de l'abast de les conclusions a les quals hem arribat. Per començar, tot i que pensem que els criteris seleccionats són adequats i representatius, és possible que a partir de les observacions anotades fins ara es pogués afegir algun altre criteri que complementi els actuals. O, en el cas dels indicadors, certament se'n podrien seleccionar d'altres per refinar encara més els resultats i obtenir més informació sobre els aspectes funcionals, sociolingüístics, lingüístics, textuais i, fins i tot, pragmàtics i psicolingüístics. Quant a l'anàlisi lingüística, que apliquem de forma quantitativa en relació amb els diferents processos de formació i en relació amb un conjunt d'elements expressius que hem aïllat, però de forma qualitativa en una exploració qualitativa una vegada hem aplicat els filtres de resultats, es podrien aïllar altres fenòmens concrets de desviació o transgressió relacionats amb la interpretació semàntica o les restriccions respecte de les bases perquè es pugui tenir en compte de forma sistemàtica i exhaustiva. Per fer-ho, cal delimitar de forma detallada aquests aspectes i tenir en compte que difícilment es podran valorar totes les desviacions perquè, d'acord amb Rainer (2002) prèviament cal descriure amb molta exactitud el sistema lingüístic i les normes d'ús que les regeixen, ja que la informació recollida en diccionaris i gramàtiques no és suficient per analitzar les dades de forma contrastiva. A més, com indica Hanks (2013), no es pot establir una línia divisòria entre les normes i les explotacions.

Pel que fa a les dades analitzades, en aquest treball tenim en compte els neologismes formals, perquè comparteixen una característica:

totes les unitats són formes noves. Aquest aspecte ens ha permès controlar aquesta variable, principalment en l'anàlisi qualitativa de tipus lingüístic. Tot i així, pensem que seria interessant incloure en estudis futurs la resta de mecanismes de formació, des de la conversió i la lexicalització, als neologismes semàntics i els manlleus. En aquest cas, caldrà tenir en compte els aspectes diferencials des del punt de vista lingüístic i, per tant, dissenyar una sèrie de paràmetres d'anàlisi que tinguin en compte els punts que comparteixen els diferents processos i que precisin aquells aspectes propis de cada un dels mecanismes. Pel que fa al volum de dades que hem analitzat, també som conscients de les implicacions que té la selecció d'un conjunt limitat de neologismes. A més, en relació amb els mots formats per acronímia i abreviació, no hem pogut obtenir el mateix nombre de neologismes que en la resta de mecanismes del corpus, perquè es tracta de processos menys productius. Per aquest motiu, a l'hora de valorar aquests resultats hem normalitzat aquestes xifres, és a dir, hem calculat la freqüència relativa sobre 100, com en la resta de mecanismes.

En línies generals, pel que fa a l'estudi dels neologismes, creiem la nostra aportació pot tenir un impacte positiu a l'hora d'analitzar les unitats lèxiques en el seu context d'ús, tant pel que fa al context més proper, corresponent a l'oració, com el cotext, part de la notícia i tipus de gènere textual. Cal tenir en compte que en diferents treballs els neologismes s'estudien com a unitats aïllades i el context s'acostuma a utilitzar per il·lustrar el neologisme, però no com a font valuosa d'informació de diferent tipus. En relació amb la funció comunicativa dels neologismes, es tracta d'un aspecte que encara esdevé més rellevant, perquè la informació que ofereix el neologisme en si és, sense cap dubte, limitada. En aquest sentit, pensem que estudiar l'ús dels neologismes des de la perspectiva de l'anàlisi del discurs constitueix un camp d'estudi encara força incipient que pot proporcionar resultats significatius per comprendre i definir amb més precisió el concepte de neologisme des del punt de vista de la circulació social.

Pel que fa als resultats obtinguts en relació amb els processos de formació i, en particular, amb les desviacions dels aspectes morfosemàntics respecte de la norma, s'ha pogut observar una tendència entre aquests aspectes lingüístics i la motivació dels neologismes. Per aquest motiu, pensem que aquesta informació

suposa un punt de partida que permet indagar de forma més exhaustiva en l'estudi dels neologismes des de la perspectiva de la producció.

Quant a la perspectiva del receptor, seria interessant comprovar des d'una aproximació experimental i cognitiva el cost de processament dels neologismes prototípics d'una funció principalment referencial i dels neologismes que, a part, presenten altres funcions que es plasmen en els aspectes lingüístics i pragmàtics. Si la intenció va més enllà d'informar i, per exemple, es vol cridar l'atenció del lector, és possible que en aquest cas el receptor tingui una percepció diferent, perquè es transgredeix alguna de les màximes de comunicació de Grice, com la màxima de manera (que indica que al evitar ser obscur i ambigu, i que cal ser breu i ordenat).

Finalment, concloem que l'estudi dels neologismes des de la perspectiva de l'ús aporta informació que no només té en compte aspectes lingüístics, sinó també funcionals, sociolingüístics, discursius i pragmàtics que, per una banda, permeten una aproximació innovadora en l'anàlisi de les funcions dels neologismes des de la perspectiva de l'emissor i la circulació social, com també aprofundir en la caracterització del neologisme i de la neologia.

10. CONCLUSIONS

Different authors devoted to the study of neologisms have wondered why speakers create new words. In this sense, they want to know which communicative function these words realize. In order to answer this question, most of them have used the traditional dichotomy of *denominative neologisms* and *stylistic neologisms*. According to this dichotomy new lexical units are classified into two opposing categories. On the one hand, denominative neologisms are considered units that give a name to a new extra-linguistic concept that does not yet have one (or has one is periphrastic or not fixed). On the other hand, stylistic neologisms are said to be new words that do not refer to a new concept, but specify a particular nuance based on a subjective, affective or expressive motivation.

Moreover, denominative neologisms carry out a referential function, but stylistic neologisms have an expressive function, these two categories are related to different yet opposing characteristics. Denominative neologisms usually have a high usage frequency that tends to stabilize in time. As far as their structure is concerned, they adapt to the referent denominated. Thus, this type of neologism adopts regular forms and avoids ambiguity, because there is no aesthetic motivation. By contrast, stylistic neologisms tend to show a low usage frequency, because they are usually ephemeral words. Thus, their usage does not stabilize. As far as their structure is concerned, since they aim to attract readers' attention or demonstrate some kind of emotion, they prioritise original and non-productive forms.

Generally, authors who have used this classification do not specify the process they have followed to differentiate denominative and stylistic neologisms. For this reason, we state that neologisms have been grouped into one of these two categories according to linguistic intuition. As a consequence, the results depend on subjective aspects such as cultural knowledge, lexis acquired, and other individual criteria. As a result, the results do not agree with each other because they are not based on a set of systematically applied criteria.

In this study we have examined different descriptions related to this dichotomy as well as the critical discussion resulting from this traditional proposal. Consequently, we have taken into account other approaches to the study of the communicative function of neologisms. From the literature examined we can see that the descriptions of this dichotomy are insufficient and in some cases even arbitrary since it is stated that denominative neologisms are necessary words while stylistic ones are considered unnecessary. Regarding the descriptions of *denominative neologisms* and *stylistic neologisms* provided, we can see that not only do they focus on the function of neologisms from the production perspective, but they also point out different aspects derived from their motivation, such as social circulation and reception. Consequently, one of the contributions of this study is related to the revision of these theoretical and practical approaches to the function of neologisms. Although our starting point corresponds to this traditional dichotomy, we present other proposals.

As far as the concepts used to distinguish these two types of neologisms are concerned, in this dissertation we study them in depth to understand the values with which they are associated, for example, in the case of the functions of language, we study the concepts *denomination* and also *denotation* and *connotation*. If we take into account other aspects related to the function of neologisms, we also need to focus on the following concepts: *use* or *usage*, *norm* and *productivity* in the frame of discourse analysis and lexical creativity. In general, they are considered controversial concepts which allow different interpretations; there is no established agreement. In addition, we have also analysed the characteristics of the general press; the text from which the neologisms of this dissertation were extracted. In this way, we study neologisms taking into account the particular discourse in which they are integrated, with a specific communicative intention, and not as if they were isolated lexical units. For this reason, we believe that this approach to the study of neologism encourages the analysis of these units in context. We would like to highlight that this line of research turned out to be very productive in this dissertation.

From the description of these two types of neologisms and their related concepts, we chose a set of criteria and indicators which identify some of the elements used to distinguish between

denominative and stylistic neologisms. Then, we applied these criteria to a corpus of 549 neologisms in order to classify them as prototypical units of one of these two values. In this sense, the methodological proposal designed for this type of analysis also involves an innovation in this field of study.

Subsequently, in the qualitative analysis of neologisms, we have seen that the classification of neologisms as prototypical of the denominative and stylistic functions agrees with our intuition. However, a few of these neologisms and also most of those classified in the two other categories (prototypical neologisms of both functions and non-prototypical neologisms of any of the functions) do not match to any of the two main functions mentioned above. Consequently, we conclude that the communicative function of neologisms does not work as a *continuum* between denominative neologisms, on the one side, and stylistic neologisms, on the other side. If this were so, in the middle we would expect to find neologisms that show characteristics of both types of units. Moreover, as a result of the concepts studied and the results obtained we assume that the communicative function of neologisms is not a case of two parallel axes where denominative and stylistic neologisms are located separately. As we have stated before, it is not possible to distinguish one type of neologism from the other because of the subjectivity of the concepts to which they refer. In this sense, lexical precision of a neologism cannot be studied in terms of necessity or objectivity.

In our proposal, all neologisms have a denominative function because they identify a concept about which they transfer information in a particular communicative speech act. Nevertheless, apart from this referential function, and dependent on the speaker's intention in the creation of this neologism, we can see a set of features related to functional, linguistic and pragmatic aspects which are not only used to identify and describe the concept. Specifically, all these aspects are related to each other because the speaker's intention is captured in the morphological, semantic and syntactic characteristics of the unit, which can also demonstrate some pragmatic values. In this process, the speaker identifies the concept and transmits other information associated with the referent (access to the world), employing available lexis and established norms (linguistic knowledge), and according to his or her own

perception (individual or subjective nature). For this reason, on this approach we state that in the creation of neologisms the speaker consciously takes into account all these aspects in relation with the intention that he or she has in mind. As far as communicative strategies are concerned, Estornell-Vidal (2014) says that this process is not premeditated.

For that reason, we have decided to study the communicative function of neologisms according to the features that can be used intuitively to group them into one of these two categories. In order to do that, we take into account different phenomena observed in the qualitative analysis. In particular, we focus on the values that are analysed in order to apply this classification, because there is a connection between these features and the function of neologisms. In the first place, we take into consideration if the concept to which the neologism refers is new. If it is, the creation of this particular neologism might be motivated by the need to refer to a new concept in a communicative act. Secondly, we also determine if the neologism can be considered a lexical variation of an existing word, since that could reveal that the neologism answers to a linguistic innovation, such as economy of language, ignorance and analogy with other words from the same field, or a pragmatic motivation, such as prestige, register, subjectivity, etc. Therefore, we study if the neologism has been created using productive word-formation rules. Finally, we take into account if the meaning of the neologism goes beyond to what could be considered exclusively denotative, but it shows stylistic, subjective or ideological connotations.

As a starting point, we analyse if the concept which the neologism refers to is new. If so, then it is more likely that the neologism has been created with the aim of giving it a name in order to refer to this concept in a communicative act. Secondly, we also take into account if the neologism can be considered a lexical variant of an existing word. If this is the case, the neologism can demonstrate linguistic motivations, such as linguistic economy, ignorance of the existing word and analogy with other words of the field, and pragmatic ones, for example, prestige, register, subjectivity, etc. In these occasions, we analyse if the neologism shows a non-denotative sense: stylistic, subjective or ideological connotations. Finally, we focus on the morpho-semantic aspects to see if a

neologism can be considered as a productive form according to the norm.

10.1. In relation to the hypothesis

The general hypothesis that guides this dissertation is that neologisms cannot be classified as a dichotomy between *denominative neologisms* and *stylistic neologisms*, that is, as opposing categories, in relation to the communicative function neological units carry out. In light of the literature examined and the results obtained in the quantitative and qualitative analyses we have confirmed this hypothesis.

In order to explain these results in detail, we relate them with the three specific hypotheses mentioned before:

First hypothesis. The dichotomy *denominative neology* and *stylistic neology* is a theoretical construct that does not reflect practice.

Certainly, neologisms are created and used with different functions or aims. Although we know that each neologism carries out a particular function, the classification between denominative neologisms and stylistic neologisms is not applicable intuitively. First of all, when we try to classify a group of neologisms in one of these two categories, in order that we can describe their function in a communicative act, we have to take into account the perspective we adopt. In this sense, is not the same to value which function the neologism carries out from the point of view of the receiver or the reader who is trying to see which function or motivation the neologism has for the author or the person who used it in a particular communicative act. In addition, on the approach taken in this dissertation, the function of the neologisms is not carried out abstractly or generally in the linguistic system of a particular language, but specifically in a particular communicative situation. Precisely for this reason we base our approach on usage.

The linguistic system has no *needs* which have to be satisfied, but speakers of a linguistic community have communicative needs of

different types. For this reason, they create and use neologisms in a particular language. Language, then, is a tool used to satisfy these kinds of needs. In this sense, lexical creativity and lexical innovations are characteristics initiated by speakers inherent to any language. This implies that we cannot identify a denominative neologism by taking into account if there are synonymies or almost synonyms, as García Plater (2015) states, because some languages express a particular reality in a more fragmented manner. This motivation arises because of the communicative situation in which speakers find themselves, but not because one language needs more lexical precision than another. One example is the word *fish* in Catalan (*peix*), while in Spanish there are two different words, one to indicate if it is a dead fish (*pescado*) another if it is a living fish (*pez*). Additionally, if a referent does not exist in the reality of a linguistic community, then they may have no word to refer to this element. According to Díaz Rojo (2004) this is the case of some indigenous languages in Colombia in relation to *snow*. For all these reasons, we confirm that communicative functions are not constrained to the linguistic system, but to a particular communicative function and the usage given by the speaker.

To sum up, we have seen that even some neologisms show prototypical values related to a denominative function, on the one hand, or to a stylistic one, on the other hand, some other units cannot be placed in any of these opposite poles. These types of neologisms are not only created to give a name to a new concept or to express a known concept from a subjective point of view.

Second hypothesis. Different characteristics used to describe, on the one hand, denominative neologisms and, on the other hand, stylistic neologisms, are not exclusive, even if they are usually associated to one of these two types of neologism.

At this point, we have to take into account that even if different characteristics are used to distinguish one type of neologism from the other, not all of them have the same weight or value. As Mortureux (1984), and later Cabré (1989) and Faura (1998), state from a sociolinguistic approach to the motivation of neologisms, this difference can be considered as a functional aspect. Thus, function is regarded as an important clue in order to distinguish or classify these units into one of these two categories . However,

from here on a series of features derived from this distinguishing motivation appears. The fact that a word carries out a particular function has pragmatic effects on the receiver, sociolinguistic consequences in the usage diffusion and stabilisation, and some discourse implications (type of text, position of the neologism in the text and elements of the context) as well as linguistic implications (word-formation process, root, affixes and combination forms).

To sum up, all the aspects described in the literature we have taken into account to develop this methodological proposal with different criteria are connected to some features that belong to prototypical neologisms of both functions. Nevertheless, these features are not considered compulsory to classify neologisms in these two categories. Therefore we cannot say that neologisms that do not show these features must be considered as exceptions from the rule.

Third hypothesis. All neologisms should be considered denominative because they refer to a particular concept. That is, neologisms carry out a referential function to identify an element. However, some of these units are created or used to carry out other functions too.

The discussion which arose from the dichotomy between *denominative* and *stylistic neology* points out neologisms cannot be classified as necessary and unnecessary units according to their communicative function. These lexical innovations show different motivations, both objective and subjective, but all of them are considered relevant. Besides, according to the functions of language, which are used to classify texts, all text and, by extension, all neologisms carry out a referential function because they transfer information about the extra-linguistic reality. However, some texts and also some neologisms carry out other functions that are not only focused on the referent, but also provide other supplementary values or connotations.

If we focus on neologisms we can see that they have a particular referent, either physical or abstract which, in the case the formal neologisms studied in this dissertation, is identified using the new form. Moreover, if we take into account semantic and formal characteristics of a neologism, the context, co-text or text where it is integrated, and its frequency of use and stability, we can see that

sometimes there is an intention different than informing or describing a particular element. In this sense, the tag *stylistic function* is much too broad and, not sufficiently precise or defined. We have identified the same problem with the concept *connotation*, which is the opposite of *denotation* and *denomination*. According to the literature, the results of the quantitative analysis and, above all, of the qualitative analysis, we can see that neologisms do not only show a particular style or an aesthetic effect, but also show emotions, opinions, wishes and so on. In addition, they want to cause a particular effect in the receiver, subsequently the transmitter uses euphemisms or dysphemisms, for example. A supplementary motivation includes linguistic economy, which is not related with the intention of showing a particular style of expressing feelings. Another example are those neologisms that are created so the users can identify themselves with a particular social group or, regarding terminology, to distinguish themselves as belonging to a line of research or school.

10.2. Future research

In this dissertation devoted to the communicative function of neologisms we present different data related to this phenomenon. As we have seen, it has been used by different authors in the field of neology to classify these units as denominative or stylistic. However, this classification is based on linguistic intuition, consequently no established criteria or parameters are used, and as Rey (1976) states, speakers do not share the same linguistic intuition. For this reason, in addition to studying this classification in detail, we have designed a methodological proposal. This proposal includes a series of criteria that allow an objective analysis of neologisms and this methodology is replicable. This study has focused on neologisms published in general Catalan newspapers, but it could also be used to study other types of texts and other languages too. In this case, indicators and criteria should be adjusted to the characteristics of the neologisms analysed.

Although the results obtained are relevant, we know that there are also some limitations related to the methodology and the conclusions reached. First, even if the criteria used have appear to

be appropriate and representative, according to the data we have at present we could add other criterion and other indicators to obtain more information about functional, sociolinguistic, linguistic and discursive features, as well as also pragmatic and psycholinguistic feature. The linguistic analysis, word-formation processes and a set of expressive elements we have chosen were analysed from a quantitative perspective. However, once we applied all the filters, neologisms are analysed from a qualitative point of view. Thus, a larger set of phenomena could be chosen to study deviations or transgressions related to the semantic interpretation or the restrictions of the root in a more systematic and exhaustive way. In order to do that, all these features should be detailed. Otherwise, this analysis cannot be carried out because the first step consists of thoroughly describing the linguistic system and the usage norms to prove that there is a deviation (Rainer, 2002). The information provided by dictionaries and grammars is not enough to carry out a contrastive analysis. Moreover, as Hanks (2013) states, there is not a sharp dividing line between norms and exploitations.

This dissertation has focused on formal neologisms because all the units are new forms. This decision allows us to control this variable, mainly in the linguistic analysis of the qualitative chapter. That said, it would be interesting to include all the other processes in future studies, such as conversion and lexicalisation, semantic neologisms and borrowings. In this case, it is important to take into account the differences and similarities of the different processes. As regards the corpus of neologisms, we know that the number of units is limited. In the case of blending and clipping we have fewer units than in the rest of the processes. As we have stated before, these two processes are not as productive as the others at least in Catalan language. Accordingly, in the analyses we have calculated the relative frequency above 100 to be able to compare the results with other processes.

In general, our contribution to the study of neologisms has a positive impact because we highlight the importance of the context in the analysis of these lexical units. In this case, the context includes both the sentence that surrounds a particular word, as well as the co-text, the part of the text and the type of text. Some studies devoted to neology analyse these units as isolated words. Usually they are focused on the frequency of usage and also on the word-

formation process; the context is mainly used to illustrate these new words. However, the context is not conceived as a source of relevant information. The information provided by the context becomes essential to study the communicative function of neologisms. In other words, the information provided by the neologism itself is obviously limited. For this reason, the study of neologisms from a discourse analysis perspective, which is currently incipient, yet in the near future could provide results relevant to understanding and defining the concept of neologism more precisely from a social circulation point of view.

The results related with word-formation processes and morphosemantic deviations show a correlation between linguistic features and the motivation of neologisms. Therefore, this information means a starting point from which to thoroughly analyse the study of neologisms from the perspective of production.

From the receiver's perspective, it would be interesting to verify from an experimental and cognitive approach the processing cost of prototypical neologisms with a referential function and prototypical neologisms with other functions that do not only focus on identifying the referent. If the intention of the transmitter is not only to inform and, for example, he or she wants to attract the attention of the receiver, then the receiver may have a different perception. In some of these cases, Grice's maxims can be violated. For example, the maxim of manners, which states that obscurity and ambiguity should be avoided and one should be brief and organized.

Finally, we conclude that this study devoted to neologisms from a usage perspective provides information related to linguistic features and also functional, sociolinguistic, discursive and pragmatic features. On the one hand, it represents a new approach to the analysis of the function of neologisms from the perspective of the production and social circulation. On the other hand, it goes into depth in the characterisation of neologism and neology.

11. BIBLIOGRAFIA

- Abejón Mendoza, P. (2011). Uso y abuso de la intencionalidad en las noticias. En M. L. Sánchez Calero (ed.), *Géneros y discurso periodístico* (p. 18-44). Madrid: Fragua.
- Aitchison, J. (1994). *Words in the mind: an introduction to the mental lexicon*. Oxford: Basil Blackwell.
- Ajuntament de Barcelona. (2014). *Neteja i gestió de residus. Barcelona pel Medi Ambient*. Recuperat de http://w110.bcn.cat/portal/site/MediAmbient/menuitem.37ea1e76b6660e13e9c5e9c5a2ef8a0c/?vgnextoid=1b714dd8cdd1a210VgnVCM10000074fea8c0RCRD&lang=ca_ES
- Alarcos, E. (1977). Lenguaje de los titulares. En F. Lázaro Carreter (ed.), *Lenguaje en el periodismo escrito* (p. 125-147). Madrid: Fundación Juan March.
- Alarcos, E. (1992). Consideraciones sobre el neologismo. En Agencia Efe (ed.), *El neologismo necesario* (p. 17-30). Madrid: Fundación Efe.
- Alvar Ezquerro, M. (1999). El neologismo: caracterización, formación y aceptabilidad. En J. M. González Calvo, M. L. Montero Curiel, i J. Terrón González (ed.), *Actas V Jornadas de Metodología y Didáctica de la Lengua Española: el neologismo* (p. 39-66). Cáceres: Universidad de Extremadura.
- Alvar Ezquerro, M. (2000). El léxico nuevo en los medios de comunicación. En P. Carbonero Cano, M. Casado Velarde, i P. Gómez Manzano (ed.), *Lengua y discurso: estudios dedicados al profesor Vidal Lamíquiz* (p. 125-144). Madrid: Arco Libros.
- Álvarez Catalá, S. (2009). Uso revitalizador del prefijo «RE» como recurso de neología expresiva o apreciativa en la lengua coloquial del español rioplatense. *Debate Terminológico*, 5, 38-46.
- Alves, I. M. (en prensa). O carácter lúdico em unidades lexicais neológicas do português brasileiro. En J. García Palacios (ed.), *Actas del III Congreso Internacional de Neología en las Lenguas Románicas*. Salamanca: Universidad de Salamanca.
- Aronoff, M., i Anshen, F. (1998). Morphology and the Lexicon: Lexicalization and Productivity. En A. M. Zwicky, i A. Spencer (ed.), *The Handbook of morphology* (p. 237-247). Oxford: Blackwell.

- Arrabal, F. (25 agost 2001). Talibanismo y «braghettoni». *ABC*. Recuperat de http://www.abc.es/hemeroteca/historico-25-08-2001/abc/Opinion/talibanismo-y-braghettoni_42320.html
- Attardo, S. (1994). *Linguistic theories of humor*. New York: Mouton de Gruyter.
- Austin, J. L. (1955/1971). *Cómo hacer cosas con las palabras* (2a ed.). Barcelona: Paidós.
- Barrera, M., Colell, M., i Freixa, J. (2002). La formació de neologismes a partir de noms propis. En M. T. Cabré, J. Freixa, i E. Solé (ed.), *Lèxic i neologia* (p. 265-276). Barcelona: Observatori de Neologia - Institut Universitari de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra.
- Bartel, L. R. (1992). The development of the cognitive-affective response test. *Psychomusicology*, 11, 15-16.
- Barthes, R. (1957/2009). *Mitologías* (2a ed.). Madrid: Siglo XXI de España.
- Bastuji, J. (1974). Aspects de la néologie sémantique. *Langages*, 8(36), 6-19.
- Bauer, L. (1983). *English Word-formation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bauer, L. (2001). *Morphological Productivity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bauer, L. (2005). Productivity: theories. P. Stekauer, i R. Lieber (ed.), *Handbook of Word-formation*. Dordrecht: Springer.
- Berglund, M. (2008). *¿Mailing, por necesidad o por lujo? Un estudio sobre anglicismos en prensa española* (Treball de màster no publicat). Höskolan Skövde.
- Bernal, E. (2012). Catalan compounds. *Probus*, 24(1), 5-27.
- Bernal, E. (2015). Ser o no ser: els neologismes i la percepció dels parlants, entre la normalitat i la raresa. En C. Sinner, i K. Wieland (ed.), *Norma, ús i actituds lingüístiques: el paper del català en la vida quotidiana* (p. 61-73). Leipzig: Leipziger Universitätsverlag.
- Bernal, E., Llopart-Saumell, E., i Gené, M. (2015). La neologia per prefixació. En J. Freixa, E. Bernal, i M. T. Cabré (ed.), *La neologia lèxica catalana* (p. 13-28). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

- Bernal, E., i Sinner, C. (2013). Neología expresiva: la formación de palabras en Mafalda. En E. Casanova Herrero, i C. Calvo Rigual (ed.), *Actas del XXVI Congreso Internacional de Lingüística y Filología Románica* (p. 479-496). Berlin: De Gruyter.
- Berri, M., i Bohrn, A. (2009). La neología en el ámbito de la música: la formación de nombres y adjetivos en «-ero» e «-ista». *Debate Terminológico*, 5, 5-22.
- Bloomfield, L. (1933/1984). *Language*. Chicago: University of Chicago Press.
- [BOBNEO] Observatori de Neologia. (2016). *Cercador BOBNEO*. Recuperat de <http://obneo.iula.upf.edu/bobneo/index.php>
- Boussidan, A., Lupone, S., i Ploux, S. (2011). La malbouffe: Un cas de néologie et de glissement sémantique fulgurants. En J. Bos, i S. Pulman (ed.), *Proceedings of the Ninth International Conference on Computational Semantics* (p. 315-319). Oxford: Association for Computational Linguistics.
- Brown, G., i Yule, G. (1991). *Discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brumme, J. (ed.). (2008). *La oralidad fingida: descripción y traducción. Teatro, cómic y medios audiovisuales*. Frankfurt am Main, Madrid: Vervuert, Iberoamericana.
- Bühler, K. (1934/1985). *Teoría del lenguaje*. Madrid: Alianza.
- Bustos, E. (1977). Significación y connotación políticas en el lenguaje periodístico. En F. Lázaro Carreter (ed.), *Lenguaje en el periodismo escrito* (p. 71-93). Madrid: Fundación Juan March.
- Bustos, E. (1986). *La composición nominal en español*. Salamanca: Ediciones Universidad de Salamanca.
- Cabré, M. T. (1989). La neología efímera. En J. Massot (coord.), *Miscel·lània Joan Bastardas, 1 (Estudis de Llengua i Literatura Catalanes, XVIII)* (p. 37-58). Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Cabré, M. T. (1990). La néologie dans la presse catalane. Premières données d'un observatoire de néologie. *La Banque des mots*, (número especial), 75-84.
- Cabré, M. T. (1992). *La Terminologia: la teoria, els mètodes, les aplicacions*. Barcelona: Empúries.
- Cabré, M. T. (1993). *La Terminología: teoría, metodología, aplicaciones*. Barcelona: Antártida / Empúries.

- Cabré, M. T. (1994). *A l'entorn de la paraula*. València: Universitat de València.
- Cabré, M. T. (1999). *Terminology: theory, methods and applications*. Amsterdam: John Benjamins.
- Cabré, M. T. (2004). La importància de la neologia per al desenvolupament sostenible de la llengua catalana. En Observatori de Neologia (ed.), *Llengua catalana i neologia* (p. 17-45). Barcelona: Meteora.
- Cabré, M. T. (2006). Neologismes, observatoris i diccionaris. En G. Colon, i L. Gimeno (ed.), *Els noms i els conceptes: noves tendències en l'estudi del lèxic* (p. 55-94). Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.
- Cabré, M. T. (2009). L'Observatori de Neologia: constància i renovació. En M. T. Cabré, i R. Estopà (ed.), *Les paraules noves: criteris per detectar i mesurar els neologismes* (p. 5-7). Vic, Barcelona: Eumo, Universitat Pompeu Fabra.
- Cabré, M. T. (2015a). Bases para una teoría de los neologismos léxicos: primeras reflexiones. En I. M. Alves, i E. Simões Pereira (ed.), *Neologia das Línguas Românicas* (p. 70-110). Sao Paulo: Humanitas, CAPES.
- Cabré, M. T. (2015b). La neologia: un nou camp a la cerca de la seva consolidació científica. *Caplletra. Revista Internacional de Filologia*, 59, 125-136.
- Cabré, M. T., Domènech, O., Estopà, R., Freixa, J., i Solé, E. (2004). La lexicografia i la identificació automatitzada de la neologia lèxica. En P. Battaner, i J. DeCesaris (ed.), *Actes del I Simposi Internacional de Lexicografia* (p. 287-294). Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra, Documenta Universitaria.
- Cabré, M. T., i Estopà, R. (2009). *Les paraules noves: criteris per detectar i mesurar neologismes*. Vic, Barcelona: Eumo, Universitat Pompeu Fabra.
- Cabré, M. T., Estopà, R., i Vargas, C. (2012). Neology in specialized communication. *Terminology*, 18(1), 1-8.
- Cabré, M. T., Freixa, J., i Solé, E. (1997/2002). À la limite des mots construits possibles. En M. T. Cabré, J. Freixa, i E. Solé (ed.), *Lèxic i neologia* (p. 121-138). Barcelona: Observatori de Neologia - Institut Universitari de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra.
- Cabré, M. T., i Rigau, G. (1987). *Lexicologia i semàntica*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

- Cacioppo, J. T., Petty, R. E., i Snyder, C. W. (1979). Cognitive and affective response as a function of relative hemispheric involvement. *International Journal of Neuroscience*, 9, 81-89.
- Calsamiglia, H. (1997). Divulgar: itinerarios discursivos del saber. Una necesidad, un problema, un hecho. *Quark: Ciencia, medicina, comunicación y cultura*, 7, 9-18.
- Calsamiglia, H., i Tusón, A. (2012). *Las cosas del decir: manual de análisis del discurso*. Barcelona: Ariel.
- Camps, M. (2013). Estil i mitjans de comunicació. En L. Payrató, i N. Nogué (ed.), *Estil i estils. Teoria i aplicacions de l'estilística* (p. 149-157). Barcelona: Agrupació d'Editors i Autors Universitaris.
- Cañete, P. (2015). *Innovación léxica y género en textos periodísticos del español actual* (Tesi doctoral no publicada). Universitat Pompeu Fabra.
- Casado Velarde, M. (1999). Otros procesos morfológicos: acortamientos, formación de siglas y acrónimos. En V. Demonte, i I. Bosque (dir.), *Gramática descriptiva de la lengua española* (p. 5.075-5.096). Madrid: Espasa Calpe.
- Casado Velarde, M. (2015). *La Innovación léxica en el español actual*. Madrid: Síntesis.
- Casals Carro, M. J. (2011). El universo retórico del periodismo. En M. L. Sánchez Calero (ed.), *Géneros y discurso periodístico* (p. 45-73). Madrid: Fragua.
- Casas, M. (1986). *La interdicción lingüística: mecanismos del eufemismo y disfemismo*. Càdiz: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Càdiz.
- Casasús, J. M. (1992). El lenguaje periodístico ante el neologismo. En Agencia Efe (ed.), *El neologismo necesario* (p. 87-90). Madrid: Fundación Efe.
- [CCMA] Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (2015). *ésAdir, El portal lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals*. Recuperat de <http://esadir.cat>
- [Cercaterm] Termcat. (2016a). *Cercaterm*. Recuperat de <http://www.termcat.cat/es/Cercaterm/Fitxes/>
- Chomsky, N. (1970). Remarks on nominalization. En R. A. Jacobs, i P. S. Rosenbaum (ed.), *Readings in English Transformational Grammar* (p. 184-221). Waltham, Massachusetts: Ginn.
- [CLAVE] Maldonado, C. (dir.). (1997/2012). *Diccionario Clave. Diccionario de uso del español actual* (9a ed.). Madrid: SM: Recuperat de <http://clave.smdiccionarios.com/app.php>

- Cohen, J. (1970). *Estructura del lenguaje poético*. Madrid: Gredos.
- Corbeil, J.-C. (1971). Aspects du problème néologique. *La Banque des mots*, 2, 123-136.
- Corbin, D. (1987). *Morphologie dérivationnelle et structuration du lexique*. Lille: Presses Universitaires de Lille.
- Corbin, D. (1997). Entre les mots possibles et les mots existants : les unités lexicales à faible probabilité d'actualisation. En D. Corbin et al. (ed.), *Mots possibles et mots existants. Forum de morphologie. Actes du colloque de Villeneuve d'Ascq (Silexicales, I)* (p. 79-89). Villeneuve d'Ascq: Université de Lille III.
- Coromina, E. (2008). *Manual de redacció i estil*. Vic: Premsa d'Osona.
- Corpas, G. (1997). *Manual de fraseología española*. Madrid: Gredos.
- Correia, M. (2004). *Denominação e Construção de Palavras: o caso dos nomes das qualidades em português*. Lisboa: Colibri.
- Cortés, L., i Camacho, M. M. (2003). *¿Qué es el análisis del discurso?* Barcelona: EUB.
- Coseriu, E. (1952). *Sistema, norma y habla: con un resumen en alemán*. Montevideo: Universidad de la República.
- Coseriu, E. (1977). Inhaltliche Wortbildungslehre. En H. E. von Brekle, i D. Kastovsky (ed.), *Perspektiven der Wortbildungsforschung* (p. 48-61). Bonn: Bouvier Verlag.
- Coseriu, E. (1978/1987). *Gramática, semántica, universales: estudios de lingüística funcional* (2a ed.). Madrid: Gredos.
- [CTILC] Institut d'Estudis Catalans. (2005). *Corpus textual informatitzat de la llengua catalana*. Recuperat de <http://ctilc.iec.cat/>
- Cuenca, M. J., i Hilferty, J. (1999). *Introducción a la lingüística cognitiva*. Barcelona: Ariel.
- Curell, C. (2005). *Presencia del francés en el español peninsular contemporáneo* (Tesi doctoral no publicada). Universidad de La Laguna.
- Darmesteter, A. (1877). *De la création actuelle de mots nouveaux dans la langue française et des lois qui la régissent*. Paris: F. Vieweg.
- Dauzat, A. (1943). *Le génie de la langue française*. París: Payot.
- [DCA] Institut d'Estudis Catalans. (2004). *Diccionari de les ciències ambientals*. Recuperat de <http://cit.iec.cat/dca/default.asp>

- [DCVB] Alcover, A. M.; Moll, F. de B. (2002). *Diccionari català-valencià-balear*. Recuperat de <http://dcvb.iecat.net/>
- De Chanay, H. C. (2001). La dénomination: perspective discursive et interactive. *Cahiers de praxématique*, 36, 169-188.
- De Paco, M. (2003). Habla y humor en el teatro de los hermanos Álvarez Quintero. En A. Vera Luján, R. Almela Pérez, J. M. Jiménez Cano, i D. A. Igualada Belchí (ed.), *Homenaje al profesor Estanislao Ramón Trives* (p. 199-210). Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones.
- Defays, J.-M. (1992). *Jeux et enjeux du texte comique: stratégies discursives chez Alphonse Allais*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Deroy, L. (1971). Néologie et néologismes: essai de typologie générale. *La Banque des mots*, 1, 5-12.
- Díaz Hormigo, M. T. (2010). Revisión historiográfica de los conceptos «Neología» y «Neologismo». En C. Assunção, G. Fernandes, i M. Loureiro (ed.), *Ideias Linguísticas na Península Ibérica (séc. XIV a séc. XIX)* (p. 167-176). Münster: Nodus Publikationen.
- Díaz Hormigo, M. T. (2012). Lexical Creation and Euphemism: Regarding the Distinction Denominative or Referential Neology vs. Stylistic or Expressive Neology. *Lexis*, 7, 107-120.
- Díaz Rojo, J. A. (2004). Traductología. ¿Hay algo que no se pueda traducir?. *El Trujamán. Revista diaria de traducción* (IV). Recuperat de http://cvc.cervantes.es/trujaman/anteriores/octubre_04/01102004.htm
- [DIEC] Institut d'Estudis Catalans (ed.). (1995). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62 - Enciclopèdia Catalana.
- [DIEC2] Institut d'Estudis Catalans (ed.). (2007). *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Edicions 62 - Enciclopèdia Catalana. Recuperat de <http://dlc.iec.cat/>
- [Dsalamanca] Gutiérrez Cuadrado, J. (1996). *Diccionario Salamanca de la lengua española*. Madrid, Salamanca: Santillana; Universidad de Salamanca.
- [DRAE] Real Academia Española. (2014). *Diccionario de la lengua española* (23a edició.). Madrid: Real Academia Española, Espasa. Recuperat de <http://dle.rae.es/>

- Dressler, W. U. (1981). General Principles of Poetic License in Word Formation. *Logos Semantikos*, II, 423-431.
- Eggins, S., i Martin, J. R. (2000). Géneros y registros del discurso. En T. A. van Dijk (ed.), *El discurso como estructura y proceso. Estudios sobre el discurso I* (p. 335-371). Barcelona: Gedisa.
- El Hour, R. (2005). Diccionarios de lengua española, islam y política. En F. L. Carreter, i L. S. Ríó (ed.), *Palabras, norma, discurso. En memoria de Fernando Lázaro Carreter* (p. 407-414). Salamanca: Universidad de Salamanca.
- El País* (2014). *Libro de estilo* (22a ed.). Madrid: Aguilar.
- Escandell-Vidal, M. V. (1996). *Introducción a la pragmática*. Barcelona: Ariel.
- Escandell-Vidal, M. V. (2014). *La comunicación: lengua, cognición y sociedad*. Madrid: Akal.
- Espino, J. (1984). Bases para una teoría de la connotación. En M. A. Garrido Gallardo (ed.), *Teoría semiótica: lenguajes y textos hispánicos. Actas del Congreso Internacional sobre Semiótica e Hispanismo* (p. 121-132). Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas.
- Estopà, R. (2010). La neologia especialitzada, repte constant per al mediador lingüístic. En E. Coromina, i J. M. Mestres (ed.), *Aspectes de terminologia, neologia i traducció* (p. 15-39). Barcelona; Vic: Institut d'Estudis Catalans; Universitat de Vic.
- Estopà, R. (2011). Neologisms at the boundaries of prefixation, composition and syntagmatic composition in Catalan: controversial and open questions. *Organon*, 25(50), 275-291.
- Estornell, M. (2006). Los neologismos: procesos de formación. En M. Aleza (ed.), *Lengua española para los medios de comunicación: usos y normas actuales* (p. 267-280). Valencia: Tirant Lo Blanch.
- Estornell, M. (2009). *El reconocimiento de neologismos y su caracterización en un corpus de prensa escrita (2004-2007)* (Tesi doctoral no publicada). Universitat de València.
- Faura, N. (1998). *Futbol i llenguatge: la innovació lèxica a les cròniques i a les retransmissions futbolístiques*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

- Feliu, J., Garcia, Y., i Obradós, I. (2002). Aspectes de composició: neologismes nom-nom. En M. T. Cabré, J. Freixa, i E. Solé (ed.), *Lèxic i neologia* (p. 217-224). Barcelona: Observatori de Neologia - Institut Universitari de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra.
- Fernández-Sevilla, J. (1982). *Neología y neologismo en español contemporáneo*. Granada: Universidad de Granada.
- Fradin, B. (1997). Les mots-valises: une forme productive d'existants impossibles? En D. Corbin et al. (ed.), *Mots possibles et mots existants. Forum de morphologie. Actes du colloque de Villeneuve d'Ascq (Silexicales, I)* (p. 101-110). Villeneuve d'Ascq: Université de Lille III.
- Freixa, J. (2002). Dimensió social de la neologia. En M. T. Cabré, J. Freixa, i E. Solé (ed.), *Lèxic i neologia* (p. 69-78). Barcelona: Observatori de Neologia - Institut Universitari de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra.
- Freixa, J. (2010a). La neologicidad en las unidades formadas por prefijación. *Puente, Revista de Traducción, Interpretación y Terminología*, 9, 11-32.
- Freixa, J. (2010b). Paraules amb rareses. *Terminàlia*, 1, 7-16.
- Freixa, J., Bernal, E., i Cabré, M. T. (2015). Presentació. En J. Freixa, E. Bernal, i M. T. Cabré (ed.), *La neologia lèxica catalana* (p. 9-11). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Fuentes, M., Cañete, P., Gerding, C., Kotz, G., i Pecchi, A. (2010). Productividad del sufijo «-ero» en la neología del español de Argentina, Chile y Uruguay. *Signos*, 43(72), 49-69.
- Fundéu BBVA. (2011). *Fundación del Español Urgente*. Recuperat de <http://www.fundeu.es/>
- Garapon, R. (1957). *La fantaisie verbale et le comique dans le théâtre français de Moyen-Âge à la fin du XVIIIe siècle*. París: Colin.
- García Aranda, M., Barrios, M. A., i Aguilar, A. (2000). Consideraciones acerca de los neologismos en la prensa actual. En S. Ruhstaller, i J. Prado Aragonés (ed.), *Tendencias en la investigación lexicográfica del español: El diccionario como objeto de estudio lingüístico y didáctico* (p. 237-245). Huelva: Universidad de Huelva.
- García Platero, J. M. (1996). Observaciones sobre el neologismo. *Revista de Lexicografía*, 2, 49-59.

- García Platero, J. M. (2015). *La innovación léxica en español: perspectivas de análisis*. Pontevedra: Academia del Hispanismo.
- García-Page, M. (2003). Estructuras desviantes y discurso poético. En A. Vera Luján, R. Almela Pérez, J. M. Jiménez Cano, i D. A. Igualada Belchí (ed.), *Homenaje al profesor Estanislao Ramón Trives* (p. 311-336). Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones.
- Gardin, B., Lefèvre, B., Marcellesi, C., i Mortureux, M.-F. (1974). À propos du «sentiment néologique». *Langages*, 8(36), 45-52.
- Garrido, J. C. (1979). El significado como proceso: connotación y referencia. *Anuario de estudios filológicos*, 2, 19-40.
- Gary-Prieur, M.-N. (1971). La notion de connotation. *Littérature*, 4, 96-107.
- [GDLC] Enciclopèdia Catalana (1998). *Gran diccionari de la llengua catalana*. Barcelona. Recuperat de <http://www.diccionari.cat/>
- [GEC] Enciclopèdia Catalana. (2015). *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat de <http://www.enciclopedia.cat/obra/enciclopedia/gran-enciclopedia-catalana>
- Generalitat de Catalunya. (2015). *Agència de Residus de Catalunya*. Recuperat de http://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/valoritzacio_reciclatge/instal_lacions_de_gestio/
- Gérard, C. (2011). Création lexicale, sens et textualité: théories et analyses. *PhiN. Philologie im Netz*, 56, 1-30.
- Glässer, R. (1986). A plea for phraseo-stylistics. En D. Kastovsky, i A. Szwedet (ed.), *Linguistics across Historical and Geographical Boundaries* (p. 41-51). Berlín, Nova York: Mouton de Gruyter.
- Gómez Capuz, J. (1998). *El préstamo lingüístico: conceptos, problemas y métodos*. Valencia: Universitat de València.
- González, D. F., i Ureña, L. J. B. (2015). La metáfora en el lenguaje económico: Una aproximación sociometafórica al concepto de burbuja inmobiliaria. *Hispania*, 98(4), 762-778.
- Google. (2016). *Google Acadèmic*. Recuperat de <https://scholar.google.es/schhp?hl=ca>
- Goosse, A. (1971). De l'accueil au refus. *La Banque des mots*, 1, 37-44.

- Gràcia, L. (2002). Formació de mots: composició. En J. Solà, R. M. Lloret, J. Mascaró, i M. Pérez Saldanya (dir.), *Gramàtica del català contemporani* (p. 777-829). Barcelona: Empúries.
- Griffin, E. A. (1991). *A first look at communication theory*. New York: McGraw-Hill.
- Grijelmo, Á. (1997/2001). *El estilo del periodista* (7a ed.). Madrid: Taurus.
- Grunig, B.-N., i Grunig, R. (1985). *La Fuite du sens: la construction du sens dans l'interlocution*. Paris: CRÉDIF, Hatier.
- Guerrero Ramos, G. (1995). *Neologismos en el español actual*. Madrid: Arco Libros.
- Guerrero Ramos, G. (1996). ¿Es necesario el préstamo? En B. Gallardo, D. Jorques, M. A. Alcina, M. Veyrat, i E. N. Serra (ed.), *Panorama de la investigació lingüística a l'Estat espanyol. Actes del I congrés de lingüística general* (p. 36-41). Valencia: Universidad de Valencia.
- Guilbert, L. (1975). *La créativité lexicale*. Paris: Larousse.
- Guiraud, P. (1971). Néologismes littéraires. *La Banque des mots*, 1, 23-28.
- Gutiérrez Ordóñez, S. (1989). *Introducción a la semántica funcional*. Madrid: Síntesis.
- Halliday, M. A. K. (1968). Studies in English Language. *Journal of Linguistics*, 4, 179-215.
- Halliday, M. A. K. (1973). *Explorations in the functions of language*. London: Edward Arnold.
- Halliday, M. A. K. (1978). *Language as social semiotic: the social interpretation of language and meaning*. London: Edward Arnold.
- Hanks, P. (2013). *Lexical Analysis: Norms and Exploitations*. Cambridge, London: The MIT Press.
- Hernández Terrés, J. M. (2003). Tipología de textos publicitarios. En A. Vera, R. Almela, J. M. Jiménez, i D. A. Igualada Belchí (ed.), *Homenaje al profesor Estanislao Ramón Trives* (p. 375-395). Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones.
- Hernández, H. (2006). Neologismos, medios de comunicación y lexicografía: por unas necesarias interrelaciones. En F. Vilches (ed.), *Creación neológica y nuevas tecnologías* (p. 167-188). Madrid: Dykinson.

- Hernando Cuadrado, L. A. (2000). *El discurso periodístico*. Madrid: Verbum.
- Hernando Cuadrado, L. A., i Hernando García-Cervigón, A. (2006). *Lengua y comunicación en el discurso periodístico de divulgación científica y tecnológica*. Madrid: Fragua.
- Hernando García-Cervigón, A. (2006). El neologismo en la prensa económica. En F. Vilches (ed.), *Creación neológica y nuevas tecnologías* (p. 379-407). Madrid: Dykinson.
- Herrera, H., Martínez, R., i Amengual, M. (2011). *Estadística aplicada a la investigación lingüística*. Madrid: EOS.
- [IATE] *Inter-Active Terminology for Europe*. (2004). Recuperat de <http://iate.europa.eu/>
- Igualada Belchí, D. A. (2003). Para una caracterización textual. En A. Vera, R. Almela, J. M. Jiménez, i D. A. Igualada Belchí (ed.), *Homenaje al profesor Estanislao Ramón Trives* (p. 397-416). Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones.
- Institut d'Estudis Catalans. (2002). *Gramàtica de la llengua catalana*. Recuperat de <http://www.iec.cat/institucio/seccions/Filologica/gramatica/>
- Isla, J. D. (2006). El español en la prensa. Neología y registros lingüísticos: los neologismos en suplementos juveniles de diarios nacionales. En *Actas de las IX Jornadas Nacionales sobre Normativa del Idioma Español*. Buenos Aires: Fundación Litterae. Recuperat de www.fundlitterae.org.ar/images/archivos/ISLA.doc
- Jakobson, R. (1960). Closing Statements: Linguistics and Poetics. En T. A. Sebeok (ed.), *Style in Language* (p. 21-42). Cambridge: MIT Press.
- Jakobson, R. (1984). *Ensayos de lingüística general*. Barcelona: Ariel.
- Jorques, D. (2000). *Discurso e información. Estructura de la prensa escrita*. Cádiz: Universidad de Cádiz.
- Katamba, F. (1993). *Morphology*. London: MacMillan.
- Kerbrat-Orecchioni, C. (1977). *La Connotation*. Lyon: Presses universitaires de Lyon.
- Kerbrat-Orecchioni, C. (1981). Des usages comiques de l'analogie. Comparaison et métaphore: fonctionnement sémantique et pragmatique. *Folia Linguistica*, 15(1-2), 163-184.
- Kleiber, G. (1990). *La sémantique du prototype: catégories et sens lexical*. Paris: Presses universitaires de France.

- Kleiber, G. (1984). Dénomination et relations dénominales. *Langages*, 19(76), 77-94.
- Kleiber, G. (1996). Noms propres et noms communs: un problème de dénomination. *Méta, Journal des traducteurs*, 41(4), 567-589.
- Kleiber, G. (2004). Item lexical, mots construits et polylexicalité vus sous l'angle de la dénomination. *Syntaxe et sémantique*, 5(1), 31-46.
- Koch, P., i Oesterreicher, W. (1990). *Gesprochene Sprache in der Romania: Französisch, Italienisch, Spanisch*. Tübingen: Max Niemeyer.
- Koestler, A. (1975). *The Act of Creation*. London: Pan Books.
- Labov, W. (1976). *Sociolinguistique*. Paris: Éditions de Minuit.
- Labov, W. (1972/1983). *Modelos sociolingüísticos*. Madrid: Cátedra.
- Lázaro Carreter, F. (1953/1990). *Diccionario de términos filológicos* (3a ed.). Madrid: Gredos.
- Lázaro Carreter, F. (1977). El lenguaje periodístico, entre el literario, el administrativo y el vulgar. En *Lenguaje en el periodismo escrito* (p. 7-32). Madrid: Fundación Juan March.
- Lázaro Carreter, F. (1992). El neologismo: Planteamiento general y actitudes históricas. En Aegncia Efe (ed.), *El neologismo necesario* (p. 31-49). Madrid: Fundación Efe.
- Lázaro Mora, F. A. (1999). La derivación apreciativa. En V. Demonte, i I. Bosque (dir.), *Gramática descriptiva de la lengua española* (p. 4.645-4.682). Madrid: Espasa Calpe.
- Linares Rodríguez, V. (2011). La columna periodística. En M. L. Sánchez Calero (ed.), *Géneros y discurso periodístico* (p. 103-131). Madrid: Fragua.
- Ljung, M. (1977). Problems in the derivation of instrumental verbs. En H. E. von Brekle, i D. Kastovsky (ed.), *Perspektiven der Wortbildungsforschung* (p. 165-179). Bonn: Bouvier Verlag.
- Llopart-Saumell, E. (2011a). La «nova» equipació. *Butlletí de la Societat Catalana de Terminologia*, 27. Recuperat de <http://www.iec.cat/scaterm/Butlletins/027.htm>
- Llopart-Saumell, E. (2011b). *Neologismes formats per acronímia: disseny metodològic d'anàlisi formal, semàntica i funcional* (Treball de màster no publicat). Universitat Pompeu Fabra.

- Llopart-Saumell, E., i Freixa, J. (2014). Neonimia en la prensa: análisis de neologismos formados por acronimia. En C. Vargas (ed.), *TIC, trabajo colaborativo e interacción en terminología y traducción* (p. 787-800). Granada: Comares.
- Llopart-Saumell, E., Gené, M., i Pozuelo-Ollé, Ò. (2016). L'expressivitat en la neologia documentada en premsa catalana. Tendències contrastives en diaris i revistes. En Observatori de Neologia (ed.), *Mots d'avui, mots de demà* (p. 61-72). Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra.
- Llopart-Saumell, E., Loureda, Ó., Cabré, M. T., i Freixa, J. (2014). An experimental approach to the study of neologisms (Pòster no publicat). En *Open Lab Day 2014! - Psycholinguistik zum Anfassen*. Heidelberg University Language and Cognition lab.
- Llopis, J. (2012). *La estadística: una orquestra hecha instrumento*. Recuperat de <https://estadisticaorquestainstrumento.wordpress.com/>
- López, S., Mayoral, C., Pibernat, M., i Solé, E. (2002). Dos formants pejoratus: el prefix «pseudo-» i el sufix «-oide». En M. T. Cabré, J. Freixa, i E. Solé (ed.), *Lèxic i neologia* (p. 251-264). Barcelona: Observatori de Neologia - Institut Universitari de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra.
- Loubier, C. (2011). *De l'usage de l'emprunt linguistique*. Montréal: Office québécois de la langue française.
- Loureda, Ó. (2003). *Introducción a la tipología textual*. Madrid: Arco Libros.
- Lüdi, G. (1995). Représentations lexicales floues et construction interactive du sens. *Cahiers de l'ILSL*, 7, 95-109.
- Madrid Cánovas, S. (2003). Procedimientos metafóricos en la publicidad gráfica española. En A. Vera, R. Almela, J. M. Jiménez, i D. A. Igualada Belchí (ed.), *Homenaje al profesor Estanislao Ramón Trives* (p. 467-480). Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones.
- Marcellesi, C. (1976). L'expression linguistique du réfèrent: la dénomination. *Langue française*, 32(1), 40-62.
- Martín Camacho, J. C. (1994). Consideraciones sobre la creatividad léxica. El ejemplo de Juan Goytisolo. *Anuario de estudios filológicos*, 17, 307-324.

- Martín Peris, E., Atienza Cerezo, E., Castro Carrillo, M. . D., Inglés Figueroa, M., López Ferrero, C., Pueyo Villa, S., i Vañó Aymat, A. (2008). *Diccionario de términos clave de ELE*. Recuperat http://cvc.cervantes.es/Ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/default.htm
- Martínez Albertos, J. L. (1989). *El lenguaje periodístico*. Madrid: Paraninfo.
- Martínez Albertos, J. L. (1992). El lenguaje periodístico ante el neologismo. En Agencia Efe (ed.), *El neologismo necesario* (p. 75-86). Madrid: Fundación Efe.
- Martínez Albertos, J. L. (1983/1998). *Curso general de redacción periodística: lenguaje, estilos y géneros periodísticos en prensa, radio, televisión y cine* (4a ed.). Madrid: Paraninfo.
- Martínez Lanzán, G. (2010). Los extranjerismos en la prensa económica. En J. L. Cifuentes Honrubia, A. Gómez González-Jover, A. Lillo, i F. Yus Ramos (ed.), *Los caminos de la lengua: estudios en homenaje a Enrique Alcaraz Varó* (p. 709-730). Alicante: Universidad de Alicante, Servicio de Publicaciones.
- Martínez Solana, M. Y. (2011). La noticia, género periodístico por excelencia. En M. L. Sánchez Calero (ed.), *Géneros y discurso periodístico* (p. 133-156). Madrid: Fragua.
- Matoré, G. (1952). Le néologisme: naissance et diffusion. *Le Français moderne: revue de linguistique française*, 2, 87-92.
- Mayoral, J. A. (1982). Creatividad léxica y lengua literaria: las formacions adverbiales en «-mente». *Dicenda. Cuadernos de Filología Hispánica*, 1, 35-52.
- Mayoral, J. A. (1983). Creatividad léxica y lengua poética. En E. Alarcos (ed.), *Serta Philologica F. Lázaro Carreter* (p. 379-390). Madrid: Cátedra.
- Mayoral, J. A. (1985). Creatividad léxica y lengua poética: algunos ejemplos de motivación contextual en formaciones léxicas prefijadas. En J. Fernández-Sevilla, H. López Morales, J. A. de Molina, A. Quilis, G. Salvador, i E. Alvar. (coord.), *Philologica hispaniensa in honorem Manuel Alvar* (Vol. II, p. 435-446). Madrid: Gredos.
- Mejri, S. (1995). *La néologie lexicale*. Tunis: Publications de la Faculté des Lettres de la Manouba.
- Mejri, S. (2005). Figement, néologie et renouvellement du lexique. *Linx*, 52, 163-174.

- Mena Martínez, F. (2003). Los efectos semánticos producidos por la desautomatización de las unidades fraseológicas. En A. Vera, R. Almela, J. M. Jiménez, i D. A. Igualada Belchí (ed.), *Homenaje al profesor Estanislao Ramón Trives* (p. 501-518). Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones.
- Mestres, J. M., Costa, J., Oliva, M., i Fité, R. (1995/2009). *Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos* (4a ed.). Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Miñano, J. (2009). ¿Villarato? *La Vanguardia*. Recuperat de <http://www.lavanguardia.com/20090928/54061354162/villarato-xavier-minano-traver.html>
- Molino, J. (1971). La connotation. *La Linguistique*, 7(1), 5-30.
- Montané, M. A. (2012). *Terminologia i implantació: anàlisi d'alguns factors que influencien l'ús dels termes normalitzats de la informàtica i les TIC en llengua catalana* (Tesi doctoral no publicada). Universitat Pompeu Fabra.
- Moreno Fernández, F. (1998). *Principios de sociolingüística y sociología del lenguaje*. Barcelona: Ariel.
- Moreno Fernández, F. (2003). Aspectos sociolingüísticos y estilísticos de la fraseología. En A. Vera, R. Almela, J. M. Jiménez, i D. A. Igualada Belchí (ed.), *Homenaje al profesor Estanislao Ramón Trives* (p. 553-572). Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones.
- Moreno Villanueva, J. A., i Fernández García, J. (1993). La metáfora desde la perspectiva de la pragmática. *Universitas Tarraconensis. Filologia*, 14, 189-202.
- Mortureux, M.-F. (1974). Analogie «créatrice», formelle et sémantique. *Langages*, 8(36), 20-33.
- Mortureux, M.-F. (1984). La dénomination: approche socio-linguistique. *Langages*, 76, 95-112.
- Mounin, G. (1971). *Los problemas teóricos de la traducción*. Madrid: Gredos.
- Mounin, G. (1990). Quelques observations sur le lexique français d'aujourd'hui. *Europe*, 738, 10-18.
- Nazar, R., i Cabré, M. T. (2012). Towards a new approach to the study of neology. *Neologica: revue internationale de néologie*, 6, 63-80.
- [NED] Murray, J. A. H., Bradley, H., Craigie, W. A., i Onions, C. T. (Ed.). (1933). *A New English Dictionary on Historical Principles*. Oxford: Clarendon Press.

- [Neoloteca] Termcat. (2016b). *Neoloteca*. Recuperat de <http://www.termcat.cat/es/Neoloteca/>
- Observatori de Neologia. (2004a). *Llengua catalana i neologia*. Barcelona: Meteora.
- Observatori de Neologia. (2004b). *Metodologia de treball en neologia: criteris, materials i processos* (Papers de l'IULA. Sèrie Monografies). Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra
- [OED] Oxford University Press. (2015). *Oxford English Dictionary*. Recuperat de <http://www.oed.com/>
- Office québécois de la langue française. (2007). *Politique de l'emprunt linguistique*. Montréal: Office québécois de la langue française.
- Onysko, A., i Winter-Froemel, E. (2011). Necessary loans - luxury loans? Exploring the pragmatic dimension of borrowing. *Journal of Pragmatics*, 43, 1.550-1.567.
- Ordaz, P., i Ruiz, I. (1992). Juan Guerra, condenado a un año de prisión en el primero de una serie de juicios. *El País*. Recuperat de http://elpais.com/diario/1992/12/18/espana/724633221_850215.html
- Osgood, C. E. (1952). The nature and measurement of meaning. *Psychological Bulletin*, 49(3), 197-237.
- Páez, A. (en premsa). Neología y seducción: el caso del «lenguaje híbrido» de las revistas femeninas de alta gama españolas. En *Actas del III Congreso Internacional de Neología en las Lenguas Románicas*. Salamanca: Universidad de Salamanca.
- Panculescu, D., i Ionescu, A. (2010). Le roumain après 1990: créations néologiques expressives. En M. T. Cabré, O. Domènech, R. Estopà, J. Freixa, i M. Lorente (ed.), *Actes del I Congrès de Neologia de les Llengües Romàniques* (p. 1.053-1.062). Barcelona: Institut de Lingüística Aplicada - Universitat Pompeu Fabra.
- Payrató, L. (1988/1996). *Català col·loquial: aspectes de l'ús corrent de la llengua catalana* (3a ed.). València: Universitat de València.
- Pecman, M. (2012). Tentativeness in term formation. A study of neology as a rhetorical device in scientific papers. *Terminology*, 18(1), 27-58.

- Pena, J. (1999). Partes de la morfología. Las unidades del análisis morfológico. En I. Bosque, i V. Demonte (dir.), *Gramática descriptiva de la lengua española* (p. 4307-4366). Madrid: Espasa.
- Piera, C. (2009). Una idea de palabra. En E. de Miguel (ed.), *Panorama de la lexicología* (p. 25-49). Barcelona: Ariel.
- Pozuelo-Ollé, Ò. (2014). Atacs que ja no són per terra, mar ni aire. *Butlletí de la Societat Catalana de Terminologia*, 44. Recuperat de <http://www.iec.cat/scaterm/Butlletins/044.htm>
- Rainer, F. (1987). Produktivitätsbegriff in der Wortbildungstheorie. En W. Dietrich, H.-M. Gauger, i H. Geckeler (ed.), *Grammatik und Wortbildung romanischer Sprachen* (p. 187-202). Tübingen: Gunter Narr.
- Rainer, F. (1993). *Spanische Wortbildungslehre*. Tübingen: Max Niemeyer.
- Rainer, F. (1999). La derivación adjetival. En I. Bosque, i V. Demonte (ed.), *Gramática descriptiva de la lengua española* (p. 4.595-4.643). Madrid: Espasa.
- Rainer, F. (2002). Neologismos monstruosos. En B. Pöll, i F. Rainer (ed.), *Vocabula et vocabularia. Études de lexicologie et de (méta-) lexicographie romanes en l'honneur du 60e anniversaire de Dieter Messner* (p. 283-302). Frankfurt: Peter Lang.
- Rainer, F. (2005). Constraints on productivity. En P. Stekauer, i R. Lieber (ed.), *Handbook of Word-formation* (p. 335-352). Dordrecht: Springer.
- Rey, A. (1976). Néologisme: un pseudo-concept? *Cahiers de lexicologie*, 28(1), 2-17.
- Riffaterre, M. (1953). La durée de la valeur stylistique du néologisme. *Romanic Review*, 4(44), 282-289.
- Riquelme, J. (1998). *Los Anglicismos. Anglicismos y anglicismos: huéspedes de la lengua*. Alicante: Editorial Aguaclara.
- Robrieux, J.-J. (1993). *Éléments de rhétorique et d'argumentation*. París: Dunod.
- Romero Gualda, M. V. (1999). Neologismos y medios de comunicación. En J. M. González, M. L. Montero, i J. Terrón (ed.), *Actas V Jornadas de Metodología y Didáctica de la Lengua Española: el neologismo* (p. 67-95). Cáceres: Universidad de Extremadura.
- Rondeau, G. (1984). *Introduction à la terminologie*. Chicoutimi: Gaëtan Morin.

- Rossi, M. (2014). Métaphores terminologiques: fonctions et statut dans les langues de spécialité. *SHS Web of Conferences*, 8, 713-724.
- Rull, X. (2007). La lexicalització de les sigles: pautes i propostes. *Revista anual de la Societat Catalana de Llengua i Literatura*, 18, 475-523.
- Rull, X. (2008). *Els estrangerismes del català: com són i per què en tenim. Una aproximació social i lingüística*. Tarragona: Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili.
- Sablayrolles, J.-F. (1993). Fonctions des néologismes. *Cahiers du CIEL (Centre Interlangue d'Études en Lexicologie, UFR EILA, Université Paris 7)*, 53-94.
- Sablayrolles, J.-F. (2000). *La Néologie en français contemporain: examen du concept et analyse de productions néologiques récentes*. Paris: Honoré Champion.
- Sablayrolles, J.-F. (2003). *L'Innovation lexicale*. Paris: Honoré Champion.
- Sablayrolles, J.-F. (2007). Nomination, dénomination et néologie: intersection et différences symétriques. *Neologica: revue internationale de néologie*, 1, 87-99.
- Sablayrolles, J.-F. (2009). ¿Neologismo o no? Ensayo de clarificación de algunos problemas de incorporación. *Revista de Investigación Lingüística*, 12, 101-122.
- Salvador, V. (2013). Estilística dels textos no literaris. En L. Payrató, i N. Nogué (ed.), *Estil i estils. Teoria i aplicacions de l'estilística* (p. 17-50). Barcelona: Agrupació d'Editors i Autors Universitaris.
- Salvanyà, J. (2009). *Diccionari del català col·loquial: dubtes davant del micròfon*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Sánchez Calero, M. L. (2011). Entre «TÚ y YO»: el diálogo de la conversación pública. En M. L. Sánchez Calero (ed.), *Géneros y discurso periodístico* (p. 197-231). Madrid: Fragua.
- Sánchez Manzanares, M. del C. (2003). La metáfora en la recepción del discurso publicitario. En A. Vera, R. Almela, J. M. Jiménez, i D. A. Igualada Belchí (ed.), *Homenaje al profesor Estanislao Ramón Trives* (p. 745-760). Murcia: Universidad de Murcia, Servicio de Publicaciones.
- Santamaría Suárez, L., i Casals Carro, M. J. (2000). *La Opinión periodística: argumentos y géneros para la persuasión*. Madrid: Fragua.

- Searle, J. R. (1992). *Speech acts: an essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Senabre, R. (1999). El neologismo en el uso literario. En J. M. González Calvo, M. L. Montero Curiel, i J. Terrón González (ed.), *Actas V Jornadas de Metodología y Didáctica de la Lengua Española: el neologismo* (p. 31-37). Cáceres: Universidad de Extremadura.
- Serrano-Dolader, D. (1999). La derivación verbal y la parasíntesis. En I. Bosque, i V. Demonte (ed.), *Gramática Descriptiva de la Lengua Española* (p. 4.683-4.755). Madrid: Espasa Calpe.
- Shannon, C. E., i Weaver, W. (1949). *A Mathematical Model of Communication*. Urbana: University of Illinois Press.
- Siblot, P. (2007). Problématique de la nomination: du répertoire des sens à l'analyse de leur production. *Neologica: revue internationale de néologie*, 1, 35-50.
- Simpson, P. (2004). *Stylistics: a resource book for students*. Nova York: Routledge.
- Sperber, D., i Wilson, D. (1986/1995). *Relevance: communication and cognition*. Oxford: Basil Blackwell.
- Stekauer, P., i Lieber, R. (2005). *Handbook of Word-formation*. Dordrecht: Springer.
- Tappolet, E. (1916). *Die alemannischen Lehnwörter in den Mundarten der französischen Schweiz: kulturhistorisch-linguistische Untersuchung*. Basilea: Universitäts-Buchdruckerei Friedrich Reinhard.
- Termcat (2004). *Diccionari de les ocupacions*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Treball i Indústria.
- Termcat (2005). *Manlleus i calcs lingüístics en terminologia*. Barcelona; Vic: Termcat; Eumo.
- Termcat (2006). *La normalització terminològica en català: criteris i termes 1986-2004*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat; Termcat.
- Termcat (2008). *Diccionari d'infermeria*. Barcelona: Termcat.
- Termcat (2009). *Diccionari de mercats financers*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances; Termcat.
- [Termium] Translation Bureau. (2005). *Termium*. Recuperat de <http://www.btb.termiumplus.gc.ca/>
- Todorov, T. (1966). Recherches sémantiques. *Langages*, 1, 5-43.
- Turner, G. W. (1973). *Stylistics*. Harmondsworth: Penguin Books.

- Urrutia Cárdenas, H. (1978). *Lengua y discurso en la creación léxica: la lexicogenesia*. Madrid: Cupsa.
- Vallès, T. (1996). *Qüestions i propostes sobre la productivitat en la formació de mots* (Tesina de doctoral no publicada). Universitat Autònoma de Barcelona.
- Vallès, T. (2004). *La creativitat lèxica en un model basat en l'ús: una aproximació cognitiva a la neologia i la productivitat*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Van Dijk, T. A. (1980). *Texto y contexto: semántica y pragmática del discurso*. Madrid: Cátedra.
- Van Dijk, T. A. (1989). *Estructuras y funciones del discurso: una introducción interdisciplinaria a la lingüística del texto y a los estudios del discurso*. México, D.F.: Siglo XXI.
- Van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and context: a sociocognitive approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Varela, S., i Martín, J. (1999). La prefijación. En I. Bosque, i V. Demonte (ed.), *Gramática descriptiva de la lengua española* (p. 4.999-5.040). Madrid: Espasa Calpe.
- Varo, C. (2013). Aproximación teórico-práctica al procesamiento lingüístico de neologismos léxicos. *Revista signos*, 46(81), 11-12.
- Vega, É. (2015). *La creatividad léxica en el lenguaje de la publicidad. Análisis lingüístico de los mecanismos de producción o interpretación neológica en los sectores de la estética y la peluquería* (Tesi doctoral no publicada). Universidad de Cádiz.
- Vega, É., i Llopart-Saumell, E. (en premsa). Delimitación de los conceptos de «novedad» y «neologicidad». *Rilce. Revista de Filología Hispánica*.
- Veny, J. (1991). *Mots d'ahir i mots d'avui*. Barcelona : Empúries.
- Vidal, M. C. Á. (2012). El lenguaje de las revistas femeninas españolas: la (no) traducción como ideología. *Meta: journal des traducteurs*, 57(4), 1.029-1.045.
- Viquipèdia. (2015). *Viquipèdia, l'enciclopèdia lliure*. Recuperat de <https://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>
- [VOXUSO] VOX (ed.). (2002). *Diccionario de Uso del Español de América y de España*. Barcelona: SPES Editorial.
- Wijnands, P. (1985). Pour une redéfinition du néologisme lexicographique. *La Banque des mots*, 29, 13-34.
- Zolli, P. (1991). *Le parole straniere*. Bologna: Nicola Zanichelli.

12. ANNEXOS

12.1. Annex I. Neologismes en context

abisme fiscal *m*

Obama, negociador inflexible per evitar l'**abisme fiscal**. [ARA, 4/12/2012]

acolloniment *m*

Ara vivim en tal estat d'**acolloniment** que necessitem creure en la versemblança, en la veritat històrica de l'heroi. [AV, 15/05/2010]

actiu tòxic *m*

Actius tòxics de 20.000 milions a les caixes. [AV, 1/02/2011]

actor-cantant *m*

El que no ha canviat és el nivell d'exigència física que Santos reclama als seus **actors-cantants**. [AV, 17/02/2010]

aerolínia *f*

La junta directiva de la principal **aerolínia** japonesa i asiàtica ha aprovat la fallida com a pas previ per intentar salvar l'empresa. [AV, 21/01/2010]

afutbolístic -a *adj*

No pretenc oferir cap discurs concret, sóc apolític i **afutbolístic**, jo vull agradar a tothom i, si prens partit per l'un, arracones els altres. [AV, 23/09/2012]

agregador *m*

Els diaris alemanys estan a punt de guanyar la primera batalla als **agregadors**, aquells llocs d'internet amb fins comercials que fins ara han

enllaçat els seus continguts amb total impunitat. [PC, 23/08/2012]

agropastoral *adj*

Allà, la natura es presenta com a resultat d'una tradició **agropastoral** que s'intenta mantenir viva per preservar l'equilibri del territori [AV, 23/06/2012]

aiguagim *m*

Avui, la Núria i en Pere tenen el suport de la Roser, una voluntària que quan es va jubilar va decidir dedicar una part del seu temps a ajudar els altres, sense oblidar-se dels néts, ni de l'**aiguagim**, ni de la seva afició al cinema. [AV, 23/06/2011]

aigües obertes *loc*

Tot i que des de l'any passat també estic competint a les proves d'**aigües obertes** (10.000 metres), el meu entrenament continua centrant-se en els 800 i 1.500 metres en piscina. [ARA, 9/12/2010]

alarma social *f*

Membres de l'Executiu autònom es reuniren per decidir si susprenien les reunions amb el PP per l'**alarma social** causada pels homes de Rajoy. [PC, 6/06/2011]

albiceleste *f*

L'**albiceleste** buscarà la seva quarta victòria davant França. [PC, 2/10/2010]

alta costura *f*

El DHUB obre les portes a un guarda-roba d'**alta costura**: l'armari de Maria Brillas va tenir en Pedro Rodríguez —mestre de l'alta costura del segle XX— com a dissenyador de capçalera. [ARA, 9/03/2011]

amor-odi *m*

Malgrat les relacions d'**amor-odi** que han presidit sempre les relacions internacionals entre Haití i la República Dominicana, l'ajuda del país adjacent és fonamental en el futur procés de recuperació del país. [PC, 22/01/2010]

antiautonomista *adj*

No obstant això, avui el Parlament votarà una resposta que pretén recuperar la unitat davant de l'ofensiva **antiautonomista**. [AV, 25/05/2010]

anticapitalista *adj*

La llista, encapçalada per l'advocat i exportaveu de l'organització independentista juvenil Maulets Xavier Monge, sorgeix de l'acord entre la Candidatura d'Unitat Popular (CUP) i la coalició de l'esquerra **anticapitalista**. Des de Baix, formada per les organitzacions Revolta Global i Lluita Internacionalista. [AV, 23/03/2011]

anticinema *adj*

Portabella s'iniciava en una via de negociació del llenguatge cinematogràfic narratiu per inscriure's en un **anticinema** que acabaria per atorgar als seus films una personalitat pròpia en què cada imatge, veu, so i moviment seqüencial esdevé un signe per ell mateix. [AV, 11/01/2010]

anticipador -a *adj*

La retirada de les concessions feta per les províncies de Santa Cruz, Chubut, Mendoza i Neuquén, sembla que ha

tingut un efecte clarament **anticipador** de les mesures que han d'arribar. [PC, 3/04/2012]

anticorrupció *adj*

Com ja va indicar el fiscal **anticorrupció** en el seu escrit d'acusació, Pantoja ha estat acusada d'un delictes de blanqueig continuat. [PC, 2/10/2010]

antidramàtic -a *adj*

Actors que ni actuen ni interpreten, que fan gala d'un estatisme exasperant, mers transmissors d'un text rocós i **antidramàtic** com una bassa d'arena. [AV, 23/05/2011]

antiestatutari -ària *adj*

Pel que fa al nou finançament català —també escandalosament **antiestatutari** (repasseu l'article 206.5 de l'Estatut)—, de la seva aplicació i dels seus efectes anunciats com a miraculosos ja ningú del tripartit en parla. [AV, 1/04/2010]

antifrau *adj*

El nou pla **antifrau** del govern espanyol busca recaptar 1.000 milions fins al 2013. [AV, 9/03/2010]

antiimmigrant *adj*

Inclou el concurs en què a la finalista, Miss Oklahoma, li van preguntar per la llei **antiimmigrants**. [PC, 18/05/2010]

antiliberal *adj*

Però el conservadorisme de Johnson era encara del set-cents i per tant sense l'empremta reaccionària **antiliberal** que va amarar els tories dels segles XIX i XX. [AV, 25/05/2010]

antimusulmà -ana *adj*

La formació **antimusulmana** Partit per a la Llibertat (PVV) del polèmic Wilders perd 11 escons i en suma només 13, segons el sondeig. [ARA, 13/09/2012]

antipeatges *adj*

L'Assemblea Nacional, la plataforma **antipeatges** i els insubmisos fiscals denuncien el greuge de Catalunya. [AV, 28/05/2012]

antiretallades *adj*

El vot **antiretallades** alimenta l'esquerra alternativa i nacionalista. [ARA, 23/10/2012]

antisònar *adj*

I, per això, plantegen tres actuacions **antisònar**, amb una imatge de cabaret al qual hi passaran sorpreses. [AV, 13/06/2012]

antitot *adj*

No és just estigmatitzar la ciutat amb aquesta etiqueta, va secundar Ricard Gomà, per afegir que Barcelona no és ni l'única urbs ni tampoc on més es donen aquests fenòmens **antitot**. [PC, 2/10/2010]

anti-urbà -ana *adj*

La segona seria un sistema de nòduls en una xarxa de comunicacions, una imatge **anti-urbana**, generadora d'una altra manera d'entendre el territori habitable. [PC, 23/05/2011]

apagafocs *m*

Després de dues operacions de barra lliure a tres anys per a la banca i d'inversions en el mercat de deute estatal, el BCE no vol interpretar gaire temps més, però, el rol d'**apagafocs** i vol deixar la tasca d'extinció d'incendis als polítics. [ARA, 3/05/2012]

aparcacotxes *m*

Com a guinda, l'hotel ofereix servei gratuït d'**aparcacotxes**. [PC, 13/05/2012]

apli *f*

Crear una **apli** per a iPhone costa entre cent i tres-cents mil dòlars. [ARA, 19/11/2011]

aplicació mòbil *f*

Com que és la mateixa organització qui els concedeix, la majoria són força previsibles: la millor **aplicació mòbil** de consum és Angry Birds, el joc dels ocells empenyats amb els porquets, i la d'empresa, Citrix Receiver, per accedir a les aplicacions corporatives des de mòbils i tablets. [ARA, 2/03/2012]

apliservei *m*

Per això us proposo 10 **apliserveis** alternatius que us permetran seguir xatejant des del mòbil i, en alguns casos, també des de l'ordinador. [ARA, 13/05/2012]

arabo-nord-americà *m*

Aquesta és la verdadera cara dels **arabo-nord-americans**, no els estereotips que se solen sentir. [PC, 18/05/2010]

àrea verda *f*

Granvia Sud serà el primer barri de l'Hospitalet on s'implantarà l'**àrea verda**, amb 478 places d'aparcament amb un preu reduït per als residents. [AV, 1/02/2011]

arranjamèdia *m*

Ho podríem traduir per arranjamitjans o **arranjamèdia**. [ARA, 19/03/2012]

artístic-humorístic -a *adj*

Quan el referèndum de la independència arribi a Barcelona, podríem donar-li aquest toc **artístic-humorístic** que l'Ajuntament ha posat de moda amb la Diagonal. [AV, 15/05/2010]

assimilacionista *adj*

Discurs **assimilacionista**; ha estat el discurs majoritari fins a finals dels anys 90. [PC, 6/02/2011]

asturleonès -esa *adj*

Guerra ha assenyalat, durant la seva intervenció en la trenta-tresena edició

de la festa minera **asturlleonesa** de Rodiezmo, que el Govern fa tot al contrari del que va dir i que estan acabant amb els pilars del sistema democràtic. [PC, 3/09/2012]

audiologia *f*

El programa de salut inclou diverses disciplines clíniques i, en concret, salut i higiene bucal, fisioteràpia, podologia, **audiologia**, optometria, promoció d'hàbits saludables i, de manera exclusiva a l'Estat, cardiologia. [AV, 13/10/2012]

autoajuda *f*

El comble és que la Bíblia és el millor llibre d'això que hom anomena d'**autoajuda**, per a guarir les ferides de la decepció i la solitud. [PC, 3/04/2011]

autoatorgar *v tr*

Tant ell com tres alts càrrecs més s'havien **autoatorgat** un pla de pensions de 20 milions d'euros. [ARA, 30/11/2011]

autoconeixement *m*

A través de tècniques d'**autoconeixement** i de relaxació i d'activitats que afavoreixen l'expressió de sentiments o les capacitats per relacionar-se, el grup va anar agafant confiança. [AV, 3/11/2012]

autodefinit *m*

L'**autodefinit** se suma als mots encreuats i als sudokus que ja han estat reptant els lectors des de la sortida del diari. [ARA, 3/07/2011]

autodescartar-se *v pron*

Ni que sigui per no **autodescartar-se**, ahir Pere Navarro va enviar una carta al president Artur Mas, per demanar-li que lideri la defensa de les infraestructures catalanes a Madrid davant l'ofensiva regressiva i

recentralitzadora del PP. [ARA, 18/02/2012]

autoeditar-se *v pron*

De fet, Ivette Nadal, que va començar **autoeditant-se** tant els seus discos com els seus poemaris —simptomàticament, els seus discos es troben també en algunes llibreries—, és reclamada sovint per fer també recitals de poesia. [AV, 9/02/2011]

autoexcloure's *v pron*

Castells, que **es va autoexcloure** de la candidatura dels socialistes en una entrevista a aquest diari al mes d'agost, ha participat al costat de Montilla en alguns actes de la campanya. [AV, 1/12/2010]

autofustigació *f*

Ser hortera tampoc ha provocat onades d'**autofustigació**; darrere d'un hortera sovint hi ha una persona amb ganes de viure [ARA, 27/02/2011]

autoironia *f*

Laïcitat significa tolerància, dubte també respecte a les pròpies certeses, **autoironia**, desmitificació de tots els ídols, inclosos els propis, capacitat de creure amb força en alguns valors, en el benentès que n'hi ha altres, igualment respectables. [AV, 25/04/2010]

autopromoció *f*

Els dos últims governs del Brasil i l'actual han posat en marxa una sensacional campanya d'**autopromoció**. [ARA, 18/02/2012]

autoqualificar *v tr*

Va il·lustrar-me un dia una ciutadana **autoqualificada** d'esquerres progre indignada mentre m'ensenyava una bossa d'aquesta marca per la qual havia pagat 1.200 euros. [ARA, 17/03/2012]

autoretallada *f*

El president de la Generalitat del País Valencià s'ha passat de la ratlla quan ha volgut condicionar el rescat econòmic a una **autoretallada** a les institucions d'autogovern. [ARA, 28/07/2012]

avi cangur *m*

El que tinc clar és que no vull anar a un casal; ni tampoc vull fer d'**avi cangur**. [ARA, 19/03/2012]

avió no tripulat *m*

Els dos gegants de la indústria aeronàutica francesa i britànica s'han compromès a col·laborar per desenvolupar un nou model d'**avió no tripulat**, els coneguts com a drones. [ARA, 18/02/2012]

aznarada *f*

En canvi, arran de l'**aznarada** (2000-2004), els diputats independentistes van saltar d'un a vuit. [PC, 23/06/2010]

baix cost *m*

D'altra banda, Soriano va minimitzar la denúncia d'abans-d'ahir a la Comissió Europea i el comissari de la Competència de les companyies de **baix cost** ja que, segons ell, per part de la Generalitat "hi ha inversió i no pas ajudes i subvencions". [AV, 17/11/2010]

balletòman *m*

Per uns dies els **balletòmans** catalans ens hem sentit en una capital europea amb companyia de ballet pròpia. [PC, 17/02/2012]

banc d'aliments *m*

"Si els tinguéssim, podríem distribuir dues o tres vegades més dels aliments que recollim", explica Ormazábal, en al·lusió al notable creixement de les persones que recorren al banc d'aliments. [PC, 22/11/2011]

barranquista *m*

La víctima, F.E.G., de 49 anys, és veí de Manresa (Bages) i formava part d'un grup de **barranquistes** que feien el descens d'aquest barranc. [PC, 2/05/2010]

barri-búnquer *m*

Al matí, dos projectils de morter van caure a l'interior de la Zona Verda, el **barri-búnquer** de la capital que acull els principals edificis governamentals i les ambaixades dels EUA i el Regne Unit. [PC, 6/04/2010]

bata blanca *m*

S'havia de buidar tot, però sense tocar res dels nou o deu edificis de dalt, perquè eren patrimoni; era un treball de **bata blanca**. [ARA, 18/02/2012]

berlusconisme *m*

Davant de l'allau de corrupció, el comunista Fausto Betinotti, jubilat de la política activa, ha escrit que «una part de la burgesia està intentant sortir del **berlusconisme**». [PC, 2/03/2010]

betacarotè *m*

La clau es troba en el seu color taronja, que ens indica que té un contingut elevat en **betacarotè** (provitamina A), un antioxidant potent que ajuda a neutralitzar l'excés de radicals lliures a la pell, un dels principals responsables de l'envelliment precoç. [ARA, 30/05/2011]

bibliomètric -a *adj*

Les anàlisis **bibliomètriques** de les bases de dades com Econlit o SSCI demostren l'empenta de l'activitat investigadora en economia teòrica de les institucions espanyoles. [PC, 23/07/2012]

binacional *adj*

Però el que és nou a Combatants for Peace és que és un moviment

binacional, en què israelians i palestins estan junts, explica la israeliana Gitit Bar-El. [PC, 22/03/2010]

biodinàmic -a *adj*

Afincat a Vallgorguina, és un dels pioners de l'agricultura **biodinàmica** a Catalunya. [ARA, 23/10/2012]

biofarmacèutic -a *adj*

Actualment, Mayr és president del consell d'administració de la **biofarmacèutica** belga UCB i conseller de Lonza, una firma suïssa especialitzada en el subministrament de components químics i naturals per a la indústria farmacèutica. [PC, 23/10/2012]

blairisme *m*

És una figura molt lligada al **blairisme**: el millor d'una etapa tot just enterrada? [AV, 24/05/2010]

blanc-i-verd -a *adj*

L'equip **blanc-i-verd** va omplir el Nuevo Arcángel amb gairebé 21.000 aficionats que no van deixar d'animar els seus jugadors en una jornada tan històrica com profitosa en l'aspecte econòmic per a l'entitat. [AV, 13/12/2012]

blanc-i-vermell -a *adj*

Ja posats a apallissar, va carregar contra Manzano per haver dit el tècnic **blanc-i-vermell** que buscava un partit aspre i lleig. [LV, 26/11/2011]

blogaire *m*

La revelació, convertida en motiu de safareig de **blogaires** i analistes polítics nord-americans, és obra dels periodistes Mark Halperin i John Heilemann. [AV, 11/01/2010]

bo porqueria *m*

Però aquest tampoc no aconseguirà el seu objectiu de restaurar la confiança internacional en Portugal, ja que ahir

Fitch mateix va tornar a abaixar la nota del deute lusità i el va qualificar de **bo porqueria**. [LV, 26/11/2011]

bolígraf escàner *m*

L'Ajuntament de Vallgorguina és el primer de l'Estat que utilitza un **bolígraf escàner** per agilitzar els tràmits administratius. [ARA, 28/02/2011]

bombolla immobiliària *f*

A Espanya potser no hi havia gaires subprime, però tampoc no calien: la **bombolla immobiliària** ja faria el fet. [AV, 24/05/2010]

bonrotllisme *m*

Només alguns il·lustres antipàtics com Bob Dylan s'atreveixen a saltar-se a l'escenari la regla del **bonrotllisme**. [PC, 3/07/2011]

bossaball *m*

I, com a gran novetat, portem un esport en exclusiva, el **bossaball**, una barreja de voleibol i futbol platja, amb cinc jugadors per equip que fan acrobàcies en un llit elàstic. [AV, 25/02/2012]

britanicoalemany -a *adj*

Lewis Hamilton, amb 1.46.362, el millor temps del cap de setmana, ha sumat la quarta pole position consecutiva de l'equip **britanicoalemany** i afegeix un pèl més de pressió al liderat de Fernando Alonso (Ferrari). [PC, 23/09/2012]

broc gros *m*

El **broc gros** que va estrenar diumenge passat Joan Puigcercós continua rajant amb generositat. [AV, 17/11/2010]

burquini *m*

Vull dir que no sé si hi ha pel·lícules on elles duguin burca (o **burquini**) i practiquin actes amb infidels cristians. [AV, 5/05/2010]

d'esquerres", va ser el missatge, clar i rotund, del presidenciable, Joan Herrera; el **cap de llista** per Girona, Joan Boada; i el número tres per Barcelona, Jordi Miralles. [AV, 17/11/2010]

capacitador -a *adj*

Jo crec que aquests nens necessiten principalment, i per sobre de tot, una mirada més **capacitadora** per part de les seves escoles. [PC, 13/05/2011]

capital risc *m*

Les family offices catalanes estan esperant que els bancs treguin els pisos a bon preu per comprar-los i recomençar la seva particular manera d'entendre el **capital risc**. [ARA, 2/03/2012]

cardiorespiratori -òria *adj*

Alberto Ceballos Quesada, de 31 anys, va morir després de patir una aturada **cardiorespiratòria** tan bon punt va travessar la línia de meta. [PC, 12/04/2010]

carregar les tintes *loc*

Dijous, després de la detenció, ja va **carregar les tintes** parlant del fràgil estat de salut del seu client per evitar-ne l'extradició a la ciutat holandesa on el TPI vol jutjar-lo. [ARA, 30/05/2011]

casa quarter *f*

Els experts en la lluita antiterrorista atribueixen a Ata el disseny de l'actual estratègia etarra i de les últimes accions: l'assassinat de dos guàrdies civils a Mallorca, l'atemptat a la **casa quarter** de la Guàrdia Civil a Burgos i el projecte de traslladar les fàbriques de bombes de la banda a Portugal i Catalunya davant l'asfixiant pressió policial que els terroristes tenen al sud de França. [PC, 21/05/2010]

casa-museu *f*

La va comprar el seu marit, als 70 anys, en una visita a la **casa-museu** del compositor, però ja apareix anhelada a la novel·la escrita el 1953. [ARA, 2/03/2012]

caspisme *m*

Però imagino que a ningú se li acudirà denunciar la pel·lícula per racisme, masclisme o **caspisme**, ningú imputarà els que la projectin. [PC, 13/03/2011]

castellà-català *m*

En plena disputa pel nou model de finançament el març del 2008, Aguirre sorprenia espolsant-se el retret de promoure la catalanofòbia anunciant durant un esmorzar amb militants a Lleida la creació imminent de la primera escola bilingüe **castellà-català** a la capital de l'Estat. [AV, 17/11/2010]

catalanisme-espanyolisme *m*

L'habilitat de PxC és no pronunciar-se en els eixos dreta-esquerra i **catalanisme-espanyolisme** —tot i que la ultradreta franquista està perfectament posicionada en l'extrem de tots dos—, sinó presentar-s'hi com a transversal i proposar un eix alternatiu. [AV, 25/01/2010]

catalanofòbia *f*

En plena disputa pel nou model de finançament el març del 2008, Aguirre sorprenia espolsant-se el retret de promoure la **catalanofòbia** anunciant durant un esmorzar amb militants a Lleida la creació imminent de la primera escola bilingüe castellà-català a la capital de l'Estat. [AV, 17/11/2010]

catalanovalecià -ana *adj*

No obstant això, sosté que el segle XX ha estat el de la Commonwealth

catalanovalenciana. [AV, 24/05/2010]

catanyol *m*

Ara només tinc la diligència, redactada en un **catanyol** macarrònic, i la certesa que ni recuperaré res del que m'han robat ni val la pena que segueixi treballant en el meu hort. [AV, 8/01/2010]

causa-efecte *adj*

Per acabar amb la terrible desafecció que ens havien provocat els casos Millet i Pretòria, el senyor Montilla va prometre'ns una nova llei electoral (per cert, una relació **causa-efecte** del nivell de comparar 200 grams de cigrons amb una americana de quadres escocesos). [AV, 17/02/2010]

cegetista *m*

Álvarez va dir que l'amenaça sé on viu és l'habitual d'algun **cegetista**. [AV, 25/02/2012]

centrada-xut *f*

El Barça va tenir la contundència d'un gegant, perquè dos minuts després, com qui no volia la cosa, Alves va convertir en gol una **centrada-xut** que es va anar enverinant així que s'aproximava als dominis del porter. [AV, 25/01/2010]

centreitalià -ana *adj*

Malgrat això, les obres que va crear posteriorment al 1510 traspuen una profunda reflexió sobre Rafael i sobre la cultura pictòrica toscana i **centreitaliana** d'un moment en què l'art de Roma marcava les pautes. [AV, 5/04/2011]

centre-sud *m*

A més, han recordat que la majoria de turistes francesos que arriben a Catalunya provenen de les regions del **centre-sud** i de l'àrea metropolitana, on més popular és aquest esport. [AV, 17/02/2010]

chavisme *m*

Aquesta reforma només és una de les disposicions legislatives aprovades pel **chavisme** durant l'últim any i que redueixen el camp d'acció de l'oposició parlamentària. [PC, 6/01/2011]

ciberatac *m*

Aquests **ciberatacs** constitueixen un dels punts més conflictius i delicats de les relacions entre els dos països que, sota el nom de G-2, reben la consideració de ser el veritable eix de poder d'avui dia. [PC, 26/01/2010]

cibercultura *f*

Li asseguro que jo no sóc una experta en **cibercultura**, però crec que és una cosa tan lògica com que caiguis bé com a persona als lectors. [PC, 13/04/2011]

ciberespionatge *m*

En l'origen del discurs hi havia el **ciberespionatge** d'empreses tecnològiques nord-americanes, en particular Google. [PC, 26/01/2010]

cibertropa *f*

L'Exèrcit busca aquests joves entre les comunitats jueves de diversos països per acabar amb la falta de **cibertropes** de combat. [PC, 3/11/2012]

cinturó metropolità *m*

Veient el mapa del Garraf i la composició actual dels seus ajuntaments és fàcil deduir un comportament similar al de la resta de comarques de l'anomenat **cinturó metropolità** en aquesta part de la demarcació de Barcelona. [AV, 1/02/2011]

circ mediàtic *m*

El **circ mediàtic** s'ha tornat a travessar en el camí de la justícia en el procés per la mort de Mariluz. [PC, 28/02/2011]

cívico-polític -a *adj*

L'associació **cívico-política** ja ha demanat una reunió amb el primer secretari del PSC per parlar sobre com col·laborar en el futur. [AV, 5/04/2010]

claqueter *m*

A més dels **claqueters**, també ballarins de lindy hop o amants del swing es trobaran per ballar el Shim sham, un pas popular que interpreten tant principiants com professionals del claqué i també de la família del swing. [AV, 23/05/2011]

cleptòcrata *m*

A diferència dels antics líders soviètics, Putin i el seu cercle no tenen ideologia, només els interessa fer diners: són **cleptòcrates**. [ARA, 18/02/2012]

cocapital *f*

I afegia que la **cocapital** vallesana ha posat “el seu gra de sorra a la suma de ciutats que han manifestat la seva voluntat per la independència de Catalunya”. [AV, 25/01/2011]

codi vermell *m*

L'Interpol ha emès un **codi vermell** de recerca i captura internacional de Víctor Manuel Vargas Salazar, membre de les FARC (Forces Armades Revolucionàries de Colòmbia) i un dels terroristes més perseguits. [PC, 10/03/2011]

coescriure *v tr*

Entre aquests temes nous, Kylie ha intercalat altres del seu disc ‘X’, com ‘The One’ o el madonniano ‘Wow’, ‘I Believe In You’, una cançó **coescrita** amb dos integrants de Scissor Sisters. [ARA, 13/03/2011]

col·le *m*

Al **col·le** de Sant Joan Despí hi tenen 70 nens, tots dislèxics, des de Primària fins a ESO. [PC, 12/02/2011]

col·locació accelerada *f*

L'ampliació, que ha estat encarregada al grup d'inversió UBS i que es farà mitjançant una **col·locació accelerada** (*accelerated bookbuilding*), no preveu que hi acudeixin els socis que formen el nucli dur del banc. [AV, 1/02/2011]

colíder *m*

L'equip danès, sorprenent **colíder** del Grup B, buscarà refermar la seva posició davant una Portugal en dificultats després de perdre contra Alemanya. [ARA, 13/06/2012]

columnisme *m*

Jo faig **columnisme** de ciutadà del carrer. [ARA, 23/04/2012]

computabilitzar *v tr*

Com que la docència està poc **computabilitzada** en els actuals termes, només queda l'incentiu poc atractiu dels triennis o quinquennis de dedicació docent que no computen qualitat sinó anys de docència. [ARA, 19/03/2012]

concert econòmic *m*

“Si entenem que Catalunya ha de girar a la dreta i retallar drets, és possible un pacte amb Convergència, però CIU només representarà una nova pastanaga rere la qual córrer: el **concert econòmic**”, va afirmar Herrera. [PC, 2/10/2010]

conferència-debat *f*

A principis dels 80 un lingüista valencià especialitzat en la Sociolingüística, en Lluís Vicent Aracil, declarà en una **conferència-debat** que no hi ha pas guerres entre llengües sinó guerres entre nacions. [AV, 1/03/2011]

conspiratiu -iva *adj*

Els que creuen que el secret és innecessari s'han esplaiat dient que s'ha d'acabar amb la teoria **conspirativa** de la història, una teoria molt més encertada del que s'acostuma a confessar, ja que de conspiracions -secretes- n'hi ha hagut, n'hi ha i n'hi haurà. [PC, 10/01/2011]

contacontes *m*

Jo sóc un periodista que es dedica a fer programes per a pares, no sóc **contacontes**, així que el que explico és a partir de la meua pròpia experiència com a pare, dels contes que fem a casa tots junts. [PC, 10/01/2010]

contra *f*

Tot i que la pilota era blaugrana, el Madrid va gaudir de les seves ocasions, amb les **contres** i els córners com a grans armes. [ARA, 17/04/2011]

contrainsurgent *m*

La comissió dirigida pel senador John Kerry per investigar el cas Iran va revelar que els **contrainsurgents** nicaragüencs també van rebre diners del càrtel de Medellín i el càrtel de Guadalajara. [PC, 13/03/2011]

cop de decret *m*

Zapatero brinda tarannà i no **cop de decret** com Aznar. [PC, 24/02/2010]

copagament *m*

En particular, caldria reprendre el tema de les pensions, tirar endavant la reforma laboral i començar a pensar en el **copagament** sanitari. [PC, 18/05/2010]

cordó policial *m*

Passada la mitjanit, el focus de violència es va concentrar al carrer Pelai, on centenars de radicals culers

increpaven el **cordó policial**. [ARA, 30/05/2011]

corealitzar *v tr*

Que el director de cinema català hagi **corealitzat** el videoclip més esperat dels Manel no és casualitat. [ARA, 7/03/2011]

corresponsabilitzar *v pron*

De fet, Ruiz proposa un canvi de paradigma en què el ciutadà es **corresponsabilitzi** de la seva salut i de l'ús que fa del sistema. [ARA, 4/02/2011]

craniofacial *adj*

Així ho asseguren fonts pròximes al cas que han revelat que l'autòpsia ha detectat que Vergara va morir a causa d'un traumatisme **craniofacial** que li va provocar una hemorràgia molt important. [AV, 26/02/2012]

crèdit sindicat *m*

L'empresa signa un **crèdit sindicat** per un valor màxim de 50 milions d'euros. [AV, 23/02/2010]

cretinitzador -a *adj*

Contemplant, amb estupor, la deriva **cretinitzadora** de la nostra cultura: es possible un retorn crític i meditat a un món en què una teoria científica o una pel·lícula de qualitat no s'ubicaven en el mateix prestatge dels prejudicis irracionals o dels programes televisius d'assumptes del cor? [AV, 23/02/2010]

criptosoberanista *adj*

Durant els anys de mandat de Pujol, no van ser pocs els que van voler adjudicar-li un perfil **criptosobiranista** que ell es treia de sobre tan aviat com tenia ocasió. [ARA, 18/02/2012]

crono *f*

La Gran Depart inclou una cerimònia d'inauguració, una **crono** i la sortida

de la primera etapa del Tour de França i s'ha dut a terme fora de França en 18 ocasions, cap a Catalunya. [PC, 10/02/2011]

crono m

Cal tenir molt clar que, a Grècia sobretot, el fet que un jutge de taula no aturi el **crono** a temps és el més normal del món. [PC, 26/01/2010]

culpabilitzador -a adj

Tampoc s'ha de considerar sospitós el degoteig continu de notícies **culpabilitzadores**. [PC, 18/04/2010]

cutrellegat m

Borràs ha afirmat que les noves parades són més pròpies del “turisme de baix cost i de baixa qualitat” i ha advertit que podrien quedar com el **cutrellegat** de l'alcalde, Jordi Hereu. [AV, 25/01/2011]

demo f

Al disc, el cantant, guitarrista i compositor ha inclòs temes inèdits, algunes de les **demos** que va editar al llarg de la seva carrera professional i diverses cançons que va interpretar en els seus concerts. [PC, 9/03/2011]

desacomplexar-se v pron

Mira si **em desacomplexo**, que demano que pleguis de lingüista, que et dediquis al comerç i et fiquis el doctorat en filologia indoeuropea allà on et càpiga. [AV, 9/02/2011]

descartable adj

“En les seves conclusions, l'AEMet considera poc probable, però no **descartable**, la hipòtesi que el foc l'originés un llamp caigut sis dies abans. [AV, 17/01/2010]

descoordinar v tr

Els líders europeus adverteixen que la UE “no es pot permetre el luxe” de continuar **descoordinada** “com fins ara”. [AV, 9/01/2010]

desfiscalitzar v tr

El dirigent ha explicat que el seu partit vol garanties que el pacte fiscal no serveix per **desfiscalitzar** les rendes més altes i ha recordat que CiU, cada vegada que s'ha millorat el model de finançament, ha presentat esmenes per fer el pastís més petit. [ARA, 23/05/2012]

desordre públic m

Aquests manifestants, van ser detinguts per delictes de **desordre públic** i resistència i desobediència a l'autoritat. [ARA, 18/02/2012]

despigmentar v tr

Són de color clar, molt **despigmentat**, com acostuma a passar amb els animals que viuen en entorns amb poca llum, explica Olmo [AV, 28/12/2012]

dessalinitzador -a adj

En canvi, les **dessalinitzadores** del Prat i de Blanes es mantenen en xifres baixes de funcionament, i només està previst activar-les més a fons els anys de sequera. [AV, 3/07/2012]

destrossaponts adj

David Madí, responsable que un DVD tan **destrossaponts** com Confidencial.cat protagonitzés la campanya del 2006 i que ara ha preferit un vídeo en què Mas parla d'humilitat. [ARA, 29/11/2010]

desubicar v tr

La pitjor actriu per totes les estrenes que ha fet el 2010 (Love happens, Exposados i Un pequeño cambio) és per a Jennifer Aniston i els actors de 2010 en pes, Liam Neeson, Gerard Butler i Ralph Fiennes, han estat guardonat amb el Premi 3D (desenfocats, desorientats i **desubicats**). [ARA, 3/02/2011]

dinar míting *m*

Després de la fira, en un **dinar míting**, davant 1.200 persones, la xifra més alta a Lleida des que presideix el partit, va assegurar que es pressupostos del 2011 són depriments i suposen un càstig a la gent. [PC, 2/10/2010]

director-gerent *m*

Entrevista a Francesc Fajula de Quintana, **director-gerent** de la Fundació Banesto. [AV, 17/02/2010]

distòpic -a *adj*

D'una història definida com a narrativa **distòpica** (Oh Itimad, Itimad! de Les Maniquís) a Nerón dels àcrates de La quadra màgica, o el premiat amb la beca Desperta (Des)hàbitat dels exalumnes de gest de l'Institut del Teatre. [AV, 13/05/2011]

doblepensar *v tr*

Al seu llibre 1984, Orwell donava a aquesta mena d'actituds el nom de **doblepensar** (*doublethink*), el poder, la facultat de sostenir dues opinions contradictòries simultàniament, dues creences contràries albergades al mateix temps a la ment. [PC, 23/07/2011]

docusèrie *f*

Dijous de la setmana que ve, més de vuit anys més tard, TV3 estrenarà la cinquena temporada d'aquesta **docusèrie**, que presentarà Pol Izquierdo. [ARA, 23/02/2011]

docuxou *m*

Estrena del **docuxou** que mostrarà cada setmana la vida de sis dones adinerades de Beverly Hills, que disfruten d'una vida plena de glamur i luxe. [PC, 6/06/2011]

donar la talla *loc*

El planter i La Masia del Barça segueixen generant futbolistes capaços

de **donar la talla** en un equip que meravella gràcies al seu futbol. [ARA, 18/02/2012]

dramèdia *f*

Hauria de passar als annals d'això que ara s'anomena **dramèdia**, que és com l'evolució de la tragèdia grega passada pel sedàs de la comèdia, per a la glòria de la modernitat audiovisual. [PC, 23/07/2011]

dreta-esquerra *f*

L'habilitat de PxC és no pronunciar-se en els eixos **dreta-esquerra** i catalanisme-espanyolisme —tot i que la ultradreta franquista està perfectament posicionada en l'extrem de tots dos—, sinó presentar-s'hi com a transversal i proposar un eix alternatiu. [AV, 25/01/2010]

drogotest *adj*

En aquest sentit, la Unitat d'Accidents de la Guàrdia Urbana també fa controls **drogotest** per tal d'evitar la conducció sota l'efecte de substàncies estupefaents. [AV, 23/06/2011]

ecomercat *m*

Com un gran **ecomercat**, la fira Biocultura posarà a l'abast dels visitants més de 15.000 referències de productes d'alimentació ecològica. [AV, 13/05/2011]

ecoparc *m*

Els **ecoparcs** no han funcionat correctament, la dinàmica actual ens portaria a construir noves plantes incineradores, que és el que voldrien les entitats financeres espanyoles. [AV, 9/02/2011]

ecosocialista *adj*

Així ho ha dit el dirigent **ecosocialista** en la conferència política del partit en una mateixa setmana on ha demanat al Govern que prenguéssin una posició clara al respecte i on va avisar el PSC que si no rebutjava el cementiri nuclear seria

un motiu de ‘casus belli’ en el si de l’executiu. [AV, 25/01/2010]

editorialitzar *v tr*

Poques passejades fluvials a l'altra banda dels mars hauran estat tan útils per a la sort de la vella Espanya com la d'una hora i mitja de Merkel i Rajoy diumenge a Chicago, si fem cas d'*El Mundo*, *Abc*, *La Razón* i *La Gaceta*, que només ells **editorialitzaven** sobre el tema i recreaven en la crònica rosa-política. [PC, 23/05/2012]

egomaniac -a *adj*

Concebut com a revers fosc i **egomaniac** de Superman, el personatge de Supreme va ser creat per Rob Liefeld. [AV, 3/03/2011]

eix del mal *m*

Bush inclou Corea del Nord a l'**eix del mal**. [LV, 1/03/2012]

electrobalada *f*

A la primera part, a més de ‘Aphrodite’, la cantant australiana ha presentat davant dels seus fans altres temes del seu últim treball, com el orientalitzant ‘Illusion’, els discotequers ‘Cupid Boy’ i ‘Get Outta My Way’ i la **electrobalada** ‘Everything is Beautiful’. [ARA, 13/03/2011]

empatitzar *v intr*

Després de mesos de parlar de mítings només davant d'un públic fidel, amb discursos llegits sobre teleprompter preparats pels seus assessors, el cara a cara és una oportunitat d'or per veure les reaccions en directe dels candidats i, per molt pautat que estigui el guió, la seva capacitat d'**empatitzar** i guanyar-se l'elector. [ARA, 3/10/2012]

en hores baixes *loc*

La cancellera lidera un govern de coalició **en hores baixes**, inestable i

amb els mesos comptats, però ningú discuteix ni fa ombra a Merkel. [ARA, 19/03/2012]

en obert *loc*

Tots els Madrid-Barça són **en obert**. [PC, 14/04/2011]

encendre la metxa *loc*

A continuació, va negar tota possibilitat de revocar la llei orgànica de servei públic, que va **encendre la metxa** d'una crisi de seqüeles polítiques i institucionals encara difícils de mesurar. [PC, 2/10/2010]

enoturístic -a *adj*

El congrés no només servirà per presentar els miradors i el discurs estètic que hi ha al darrera sinó per debatre les oportunitats econòmiques que s'obren amb la gestió del paisatge, i per això s'analitzarà el projecte **enoturístic** del Napa Valley, a Califòrnia. [AV, 17/01/2011]

enquitranador -a *adj*

Desplegar amb aquella alegria **enquitranadora** una carreterassa entre la Bisbal i Figueres. [AV, 15/05/2010]

escala detallada *f*

Durant els últims anys han estat ordenant i carregant al servidor totes les imatges del territori català provinents del satèl·lit Landsat, el més important del món per observar la Terra a **escala detallada**. [ARA, 18/02/2012]

escalfament global *m*

I és que la ciència ha demostrat que l'**escalfament global**, el deteriorament de la capa d'ozó, la desaparició d'espècies o l'extinció de recursos de tota mena són perills provocats o accelerats pels humans. [AV, 17/11/2010]

escandalitzable *adj*

I de menys de carallets **escandalitzables** a lladrucs. [AV, 3/11/2011]

espai d'atenció *m*

Les associacions de la federació tenen oberts centres de reforç escolar, ofereixen cursos de formació ocupacional i **espais d'atenció** a les famílies per reorientar el futur d'aquests menors. [ARA, 18/02/2012]

esportiu-cultural *adj*

A Catalunya hi havia bastantes poblacions que tenien un ateneu o un centre **esportiu-cultural** on hi havia la secció d'escacs. [PC, 22/02/2010]

esquarterador *m*

Fitxa de la policia de Mont-real del sospitós **esquarterador** del Canadà, Rocco Luka Magnotta. [PC, 3/06/2012]

esquerra-dreta *adj*

Per Xavier Casals, autor de La Plataforma per Catalunya, l'eclosió d'un nacional-populisme català (2003-2009), la clau estratègica de la PxC és “no posicionar-se ni en l'eix **esquerra-dreta** ni en el de catalanisme-espanyolisme, que són els que vertebraren la política catalana ara”. [AV, 25/01/2010]

esquizo *adj*

No implicar-se és com tenir una personalitat **esquizo**. [PC, 3/06/2012]

estat de xoc *m*

Un crim passional ha deixat en **estat de xoc** Corbera de Llobregat (Baix Llobregat). [PC, 2/10/2010]

estàtua humana *f*

L'Ajuntament vol limitar l'excés d'**estàtues humanes**. [AV, 5/02/2010]

estilisme *m*

Una posada en escena semblant (amb la diferència que la de Lady Gaga és en blanc i negre i la de la nòvia del model espanyol Andrés Velencoso, en color), una tipografia gairebé idèntica, un **estilisme** en sintonia. [PC, 12/02/2011]

etnicista *adj*

La preocupació per evitar la fractura social i no caure en la temptació **etnicista** de reforçar dues comunitats contraposades ha acompanyat el catalanisme des dels anys del tardofranquisme. [AV, 19/07/2010]

etnomedicina *f*

Té set llibres publicats sobre **etnomedicina** africana, més de tres mil receptes i quatre-centes plantes catalogades. [LV, 26/11/2011]

eurocomissari *m*

Però l'**eurocomissari** Olli Rehn vol acabar amb el contagi de l'excés de confiança. [PC, 24/11/2011]

eurofòbia *f*

Wilders, que ha canviat el discurs contra l'islam i la immigració per l'**eurofòbia**, ha patit un daltabaix al passar de 24 a 13 escons. [PC, 13/09/2012]

europarlamentari *m*

L'eurodiputat d'ERC, Oriol Junqueras, ha reivindicat que el català no és llengua oficial a les institucions europees perquè l'Estat espanyol no vol, i l'**europarlamentari** cors François Alfonsi ha recordat que a Europa hi ha una política insuficient pel que fa a les llengües amenaçades. [AV, 5/03/2010]

exalt càrrec *m*

Tant a la sala com després de la seva declaració, l'**exalt càrrec** va explicar que la infraestructura projectada era

una proposta “positiva” per a la ciutat. [PC, 23/06/2010]

exemple-conseqüència *m*

I si a Eurovisió s’hi presenta el tal John Cobra, clar **exemple-conseqüència** del model educatiu i social neoprogre que hem hagut de patir, doncs la gent va i el vota. [AV, 25/02/2010]

exfilial *m*

Des de llavors, per les files de Rayo han passat joves futbolistes d’arreu del món, que han convertit l’**exfilial** del Racing en un nou planter, ara global. [AV, 3/06/2011]

expa *m*

No és aquest el cas, ni molt menys, dels que aquí anomenen els **expa**, és a dir, els expatriats. [PC, 23/02/2011]

experiencial *adj*

Els nois i noies adquireixen coneixements útils i **experiencials**, explica. [ARA, 17/03/2012]

exprimer ministre *m*

El precedent de Zapatero va ser l’any passat l’**exprimer ministre** Tony Blair. [AV, 5/02/2010]

extravehicular *adj*

Aquesta última missió del transbordador ha inclòs dues sortides **extravehiculars** en què els astronautes Bowen i Drew van efectuar treballs de manteniment i instal·lar nous components [PC, 9/03/2011]

facilitador *m*

En canvi, la comunicació facilitada requereix d’un **facilitador** que interpreti les febles pressions de la mà del pacient i l’orienti cap a la tecla a la qual presumptament apunta. [PC, 26/01/2010]

fase d’expansió *f*

El resultat de la recerca situa el català en una **fase d’expansió**, com una de les 100 llengües més parlades al món, la número 14 de la UE i la 27a en pes econòmic mundial. [ARA, 18/02/2012]

federalitzar *v tr*

Aquest punt va ser el que va aixecar més polseguera a l’última convenció autonòmica socialista entre l’ànima més jacobina del PSOE i els intents del PSC per avançar en una estructura d’estat **federalitzant**. [ARA, 24/02/2011]

feixistoide *adj*

El franquisme, de fet, va ser una exacerbació violenta, abjecta i **feixistoide** (eren els anys 30: Europa estava a punt de saltar pels aires) del nacionalisme espanyol de sempre. [AV, 24/09/2010]

fer el salt *loc*

El 1989 Els Simpsons van **fer el salt** a la Fox i un equip de productors van adaptar-los al format de sèrie d’animació amb capítols de mitja hora. [ARA, 18/02/2012]

festivaler -a *adj*

Seguiran cites **festivaleres** a l’In-Somni de Girona (6 de maig), al PopArb d’Arbúcies i al Cruïlla de Barcelona (8 i 9 de juliol). [ARA, 23/03/2011]

fil emocional *m*

I cap dels presents (més d’un centenar) va cridar ¡Satanàs! quan el candidat d’ERC a la Generalitat va sostenir que Catalunya serà independent tard o d’hora, o que el **fil emocional** entre Espanya i l’autonomia s’havia trencat. [PC, 2/10/2010]

filoetarra *adj*

Els diaris afins afusellaven els jutges traïdors per **filoetarres**. [PC, 23/06/2012]

fisio *m*

«El treball de Seirul-lo, Buenaventura, els nostres **fisios** i recuperadors està sent fabulós», assenyala un altre tècnic. [PC, 13/03/2011]

fons de reserva *m*

L'obra social de les antigues caixes Sabadell, Terrassa i Manlleu mantindrà la majoria de les activitats pròpies i es finançarà a través d'un **fons de reserva** procedent dels excedents d'anys anteriors. [ARA, 18/02/2012]

formatejar *v tr*

Les escoles agafen nois per **formatejar-los** i enviar-los als Estats Units per mirar d'instaurar un model i que triomfin a Hollywood directament. [ARA, 17/03/2012]

fotocoagulació *f*

Els seus problemes de salut eren greus: per salvar-li la vista, molt afectada per la diabetis, li van haver de fer 6.000 **fotocoagulacions** i se li va haver de fer un trasplantament de ronyó, que de ben poc li va servir per salvar-lo d'una mort prematura. [AV, 5/01/2011]

fotonotícia *f*

Els dic això perquè aquest cap de setmana passat, enmig de la dimissió anunciada de Berlusconi, la pressa de possessió del nou govern grec, el deute espanyol, la crisi de la zona euro, les erupcions del Hierro i les informacions de la campanya, m'ha cridat l'atenció una notícia, o més ben dit, una **fotonotícia**. [AV, 16/11/2011]

francoespanyol -a *adj*

Aquesta entrevista es fa a través del mòbil, sense saber inicialment la ubicació exacta de l'artista **francoespanyol**. [PC, 23/07/2012]

frontista *adj*

Le Pen s'ha erigit en defensora a ultrança del made in France així com dels serveis públics i del laïcisme, dues temàtiques noves en el programa **frontista**. [ARA, 3/02/2012]

full de ruta *m*

Aquella bona trajectòria va reafirmar Jacquet en el seu ideari i va perseverar en el seu **full de ruta** i, de retruc, va ser un impuls per conservar cert suport popular i mediàtic. [AV, 8/06/2010]

futbol base *m*

Albert Benaiges ha confirmat que aquest estiu anirà temporalment al club Al Wasl Football de Dubai, als Emirats Àrabs Units, per encarregar-se de la direcció tècnica del seu **futbol base**, amb la intenció d'aplicar la mateixa filosofia del Barça. [ARA, 8/02/2011]

gaddafista *m*

Al sud-oest de Trípoli, **gaddafistes** i rebels combaten a les ciutats de Zenten i Jefren, controlades per la insurgència. [PC, 23/03/2011]

gamberroide *adj*

En aquest esforç per entrar en una lliga incerta del pop respectable, l'aire **gamberroide** de Rihanna es va diluint, per desgràcia, en el camí. [LV, 25/11/2012]

gasparista *adj*

La conjuntura de l'època avalava cada crítica en aquella direcció: el Barça obscur i **gasparista** de l'època havia de deixar d'amagar-se rere idees de complots i confabulacions i fer les coses millor. [AV, 21/01/2011]

geolocalització *f*

Gràcies a la **geolocalització**, les propostes poden trobar-se al mapa. [ARA, 17/12/2011]

gilista *adj*

Durant la vista, també es jutjarà el presumpte cervell de la trama de corru[PC, ió marbellina, José Antonio Roca, i nou regidors **gilistes** més. [PC, 6/04/2010]

glaciòleg *m*

Els **glaciòlegs** indiquen que aquest fenomen no és conseqüència de l'escalfament global, sinó d'un cicle natural. [PC, 14/11/2011]

gradualitat *f*

El ministre de Treball ha agraït l'alt grau de consens del Ple i considera que l'esmena de CiU avala els plantejaments del Govern de prolongar la vida laboral en un context de **gradualitat**. [PC, 26/01/2011]

granja de continguts *f*

La majoria d'aquestes pàgines afectades són webs que inclouen molt contingut que està duplicat en moltíssims altres llocs a internet, com afegidors de feeds, o **granges de contingut** (tipus Taringa). [PC, 8/03/2011]

quant blanc *m*

José Luis Rodríguez Zapatero està noquejat, però segueix al quàdrilater gràcies, entre altres coses, a una vaga general de **quant blanc** i a un PNB que, àvid de recuperar quota en la pantalla política, li ha permès aprovar els pressupostos pel 2011. [PC, 2/10/2010]

guardafronteres *m*

Els uniformes i la disciplina dels **guardafronteres** brillen per la seva absència. [PC, 25/02/2011]

guardaparcs *m*

Des del 1994, han mort 130 **guardaparcs** fent la seva feina. [PC, 22/01/2011]

guerrisme *m*

Tornem al 88 sense vaga general: felipisme (Almunia) i (neo)**guerrisme** (Barreda) ressusciten. [AV, 5/02/2010]

hacktivisme *m*

Va liderar The Apostols, va crear diversos programes i es va dedicar al **hacktivisme** en suport d'unes quantes causes, sempre a l'estranger. [PC, 3/09/2012]

hacktivista *m*

Difuminades les classes i els credos, red skins, **hacktivistes**, aturats, universitaris i rastaflautes s'han barrejat com mai no farien en un bar. [LV, 23/05/2011]

harmonitzador -a *adj*

Joan Ridaó, explicava que la consulta es feia "en un context d'ofensiva **harmonitzadora** per part del PP i del PSOE" i esperava que la de Barcelona fos "un èxit". [AV, 25/01/2011]

hetero *m*

Referèndum a Gibraltar sobre l'edat mínima de consentiment sexual; [actualment] 16 anys per als **heteros**, 18 per als homosexuals. [ARA, 13/04/2012]

hexacampió *m*

El ja **hexacampió** de Roland Garros va arribar fa dues setmanes a París. [PC, 6/06/2011]

hipercomunicatiu -iva *adj*

Som una societat hiperconnectada i **hipercomunicativa** que deixem rastres de nosaltres mateixos a les cerques que fem a Google, les opinions que escrivim a Twitter, les

fotos que pugem a Flickr o el 'M'agrada' que vinculem a Facebook. [ARA, 27/11/2011]

hipernacionalisme *m*

El candidat del PSC a la presidència de la Generalitat, Pere Navarro, ha considerat aquest dilluns no gaire adequades les declaracions sobre l'**hipernacionalisme** de l'expresident d'Aragó i portaveu del PSOE al Senat, Marcelino Iglesias. [PC, 13/11/2012]

hipertecnològic -a *adj*

El col·legi del futur és un lloc **hipertecnològic** sense guixos ni pissarres verdes, ni tan sols quaderns, on els nens fan coses com ara interactuar digitalment amb els seus mestres, menjar sempre productes ecològics i llegir els clàssics en una tauleta electrònica. [PC, 22/03/2010]

hispanobrasiler -a *adj*

El mitjapunta **hispanobrasiler** va debutar amb el primer equip amb 18 anys acabats de fer. [AV, 8/06/2010]

hispano-francès -esa *adj*

La troballa d'aquests amagatalls de la banda ha estat possible gràcies a la col·laboració policial dels serveis d'informació de les forces de seguretat **hispano-franceses**. [PC, 18/04/2010]

home-orquestra *m*

Secundat per aquesta orquestra de músics invisibles, Metheny va elevar a la màxima potència el deliri del creador en solitari, la materialització del veritable **home-orquestra**. [AV, 23/02/2010]

hongaresitat *f*

De tant en tant es lamentava de la seva **hongaresitat** perduda. [PC, 23/06/2011]

hora vall *f*

Les rebaixes són acumulables i poden arribar fins a la gratuïtat total si,

complint els condicionants, el trajecte es fa en **hora vall**, la qual, tot i que encara s'ha de determinar, des del PSC ja van avançar que serà "raonable". [AV, 17/11/2010]

hotel-casino *m*

Ja hi ha qui parla d'un esdeveniment històric, per més que es pugui fer difícil d'entendre que la història s'escriu als salons d'un **hotel-casino** de Las Vegas, entre biquinis, vestits de nit i un espectacle televisiu amb el segell de Donald Trump. [PC, 18/05/2010]

humoristicopeninsular *adj*

Ve a ser una imitació del Senyor dels Anells, la fantasia èpica de Tolkien, en clau **humoristicopeninsular**. [PC, 13/06/2011]

iaioflauta *m*

Els **iaioflautes**, amb un megàfon i lemes reivindicatius, volien demostrar el seu descontentament per la pujada de les tarifes i contra la retallada en les línies de TMB, que ha suprimit quatre línies de bus urbà i ha reduït la freqüència de 23 línies. [AV, 3/02/2012]

ideatinent *m*

L'únic que hi ha són **ideatinentes** que es creuen més importants que els seus creients i que, a aquest pas, arribaran a ser més importants que Déu. [PC, 3/05/2011]

ideologitzar *v tr*

"Anglada és un oportunista i la Plataforma no és un grup molt **ideologitzat**". [AV, 25/01/2010]

inassumible *adj*

Era tan amable com **inassumible** per part del bloc conservador. [PC, 18/04/2010]

inclusivitat *f*

Tots els presidents llatinoamericans tenen el desafiament comú de combatre la pobresa i que el país pugui avançar cap a nivells de desenvolupament més alts, de més **inclusivitat**. [PC, 18/05/2010]

indepe *m*

Els nous **indepes** duran els afers exteriors; els indepes de sempre duren l'exèrcit, no fos cas que algú faci marxa enrere. [ARA, 23/08/2012]

indiscutir *v tr*

Continuar com sempre o tornar al període d'hegemonia neoliberal **indiscutida** —el que va de l'enfonsament del mur berlinès fins al col·lapse de Lehman Brothers el 2008— seria un gravíssim error. [PC, 22/03/2010]

infocomercial *m*

Ara més que mai, les cadenes rendibilitzen les franges nocturnes amb els **infocomercials**. [ARA, 13/08/2012]

informalista *adj*

L'altra joia és el dibuix fet per Antoni Tàpies, només a llapis, de factura totalment **informalista**, que ara prové de la galeria Joan Gaspar. [AV, 5/01/2011]

infrapis *m*

La vigilància constant de la Guàrdia Urbana ha impedit que els **infrapisos** del número 55 del carrer de la Cera, al Raval, uns espais de 20 metres quadrats sense cuina ni lavabo, tornessin a ser ocupats ahir després d'un desallotjament ordenat per l'ajuntament dilluns. [PC, 2/02/2011]

injecció de capital *f*

L'Ajuntament es troba en una situació econòmica complicada, en un context en què les grans empreses turístiques

que haurien de ser el motor econòmic de la vila estan en stand by i els grans projectes que el govern local ha pensat per promoure l'economia de la ciutat requereixen grans **injeccions de capital**. [AV, 1/02/2011]

institut-escola *m*

Va estudiar a l'**institut-escola** Costa i Llobera de Barcelona, així com tots els integrants de la banda. [ARA, 7/03/2011]

interanual *adj*

Els preus han pujat una dècima al desembre, cosa que ha permès que la taxa **interanual** sigui positiva, sobretot per l'increment del preu del cru. [AV, 17/01/2010]

intermunicipal *adj*

La llei el que fa és posar en negre sobre blanc les dues ànimes de la vegueria: La cooperació **intermunicipal**, i la descentralització de la Generalitat en el territori. [AV, 5/02/2010]

internacionalitzador -a *adj*

També s'han anat incorporant una sèrie de propostes amb un fort potencial **internacionalitzador** i capacitat per atraure el talent d'estudiants d'altres països. [PC, 2/10/2010]

intersemanal *adj*

Ahir començava l'hora de la veritat i, en realitat, començarà dimarts amb la visita a l'Stuttgart i la dinàmica dels partits **intersemanals**. [PC, 22/02/2010]

invisibilització *f*

La **invisibilització** de la dona madura contribueix a generar un estereotip negatiu contra el qual convé lluitar. [ARA, 3/02/2012]

israeliano-nord-americanà -ana *adj*

De moment, hi ha confusió sobre l'autoria de la gravació, ja que mentre alguns mitjans de comunicació egipcis han afirmat que podrien ser coptes (cristians egipcis) residents als EUA, mitjans internacionals han assenyalat que al darrere hi podria haver un ciutadà **israeliano-nord-americanà** que viu a Califòrnia. [PC, 13/09/2012]

joia de la corona *f*

Així va definir ahir el president d'Apple, Steve Jobs, la nova **joia de la corona** de l'empresa tecnològica. [PC, 28/01/2010]

judicialitzar *v tr*

La reacció de Carulla suposa, a més, una rotunda desautorització del director executiu del Palau, Joan Llinares, que el juliol passat, en presentar l'auditoria de Deloitte sobre l'espoli, va afirmar que era necessari **judicialitzar** les diverses revelacions aparegudes durant la investigació. [AV, 17/11/2010]

jutge degà *m*

El **jutge degà** de les Balears, Francisco Martínez Espinosa, li havia permès fer servir el cotxe però els assessors del gendre del rei van preferir que no acceptés privilegis. [ARA, 26/02/2012]

laportista *adj*

Però és evident que els precandidats amb més possibilitats, els que formen o van formar part de la junta directiva **laportista**, també es volen presentar, en més o menys mesura, com a hereus dels seus èxits. [PC, 18/05/2010]

liberaldemòcrata *m*

El diari progressista The Guardian demana per primera vegada el vot per als **liberaldemòcrates** [PC, 2/05/2010]

libiotunisià -ana *adj*

L'Organització Internacional per als Migrants i l'ACNUR consideren que la situació és particularment crítica a la frontera **libiotunisiana**. [PC, 3/03/2011]

limitador-controlador *m*

Segons l'escrit de la fiscalia, el bar, que obria de les vuit del matí fins a les dues de la matinada, va instal·lar el gener del 2008 un equip de música amb amplificador i altaveus que no tenia el preceptiu **limitador-controlador** de so. [AV, 1/02/2011]

línia de finançament *f*

Si Hisenda aprova el pla, autoritzarà l'operació d'endeutament, que tindrà l'aval de l'Estat, perquè el municipi pugui accedir a la **línia de finançament** del govern per pagar els deutes. [ARA, 26/02/2012]

llegenda urbana *f*

El Govern ha decidit posar en marxa un pla per frenar els rumors i les **llegendes urbanes** en relació amb el tracte de favor als estrangers. [PC, 6/06/2011]

llengua mitjana *f*

Aquesta és una de les dades que es desprenen de l'esperançador primer InformeCAT, presentat ahir per Plataforma per la Llengua, que posiciona el català com una **llengua mitjana** que ja no lluita per la seva supervivència, sinó pel seu benestar. [ARA, 18/02/2012]

lligaire *adj*

El líder **lligaire** afirma que del 1898 al 1923, el problema català fou la preocupació constant de tots els governs. [AV, 9/05/2010]

mà de ferro *f*

Trobo que en Císcar faria bé d'anunciar aquestes mesures no pas a

la Generalitat Valenciana, sinó fent una gira mundial per les tavernes del país, aquest país que vicepresideix amb **mà de ferro**. [ARA, 19/03/2012]

macrocasino *m*

El sector del joc i el turístic exigeixen els mateixos beneficis que es puguin atorgar al **macrocasino**. [PC, 17/02/2012]

macroestació *f*

Res és per avui ni per demà, sinó més aviat, i com a mínim, per a un optimista per demà passat en el pla de la tot just iniciada **macroestació** de es trens d'alta velocitat i Rodalies de la Sagrera. [PC, 19/02/2011]

macrollei *f*

En l'habitual compareixença davant de la premsa, retransmesa en directe per televisió des de la Moncloa, De la Vega i Caamaño han explicat la reforma que s'ha fet a última hora d'aquest aspecte normatiu inclòs en la **macrollei** anomenada d'economia sostenible. [AV, 9/01/2010]

macroprostíbul *m*

La sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que la setmana passada va autoritzar la represa de les obres d'un **macroprostíbul** al municipi amb capacitat per a 100 persones, ha estat l'última gota que ha fet vessar el got. [AV, 13/02/2010]

madoffcràcia *f*

Madoffcràcia; entre nosaltres: això ja se sabia, i l'originalitat dels republicans americans no és haver-ho descobert, sinó gosar dir-ho. [ARA, 1/03/2011]

madridisme *m*

El davanter desencadena una crisi en el **madridisme** davant el temor que vulgui deixar el club. [PC, 3/09/2012]

malinterpretar *v tr*

Però al cap de 48 hores, el ministre de l'Interior, que hauria d'haver visat aquesta norma, va declarar que se n'havia **malinterpretat** el sentit i que només es permetria la circulació de bicicletes a les voreres que tinguessin carril bici. [PC, 3/03/2011]

mani *f*

A la **mani** d'Alacant ja! Ple de gent que reivindica una educació pública i de qualitat. [ARA, 26/02/2012]

maragallista *adj*

Un cop electoral del president català, José Montilla, podria propiciar, segons ha vaticinat Mas, una convulsió interna a les files socialistes, que afectaria l'actual cúpula i que podria tornar més pes específic als sectors **maragallistes**. [AV, 5/04/2010]

marca blanca *f*

Altres indicadors assenyalen que el consumidor cada cop opta més per les **marques blanques**. [ARA, 19/03/2012]

marxaire *m*

Àngel Colom —que el setembre del 1976 era a la presó i no va poder completar la marxa—, Arcadi Oliveres i altres antics **marxaires** van poder arribar finalment al destí, recorrent a peu els 10 quilòmetres que separen la capital de la Conca de Barberà del monestir. [AV, 3/09/2012]

masoca *adj*

Theros, doncs, creu que el català **masoca** és un català empenyat que té un mal moment. [ARA, 1/12/2010]

medievaloide *adj*

Una tesi similar a la de sèries com Jericho o Day One; l'esperit del rotllo **medievaloide** tipus El Senyor dels Anells. [LV, 17/10/2012]

mega *m*

La connexió ultraràpida és un luxe a l'abast de molt pocs: només uns 200.000 abonats disposen d'una velocitat de més de 30 **megues**. [PC, 13/04/2011]

megacasino *m*

Quan milers de joves estan marxant de Catalunya buscant un futur, ¿l'alternativa que hem d'oferir-los és un **megacasino**? [ARA, 18/02/2012]

megafònic -a *adj*

A vegades són els vehicles veterans del Ral·li de Montecarlo, cada setmana són les antiguitats del Mercat Gòtic, o el pas fugaç d'un pontífex o la ira **megafònica** del Primer de Maig. [PC, 3/05/2011]

megapíxel *m*

Aquest smartphone porta una càmera de 41 **megapíxels** (en realitat, 38, però tant li fa), rècord absolut de resolució, però fa servir el sistema Symbian, que Nokia va declarar efectivament en via d'extinció ara fa un any, en passar-se al Windows de Microsoft. [ARA, 2/03/2012]

megatren *m*

En realitat, unes inversions tan exorbitants com injustificables només es van guiar pels deliris de grandesa d'un govern d'Aznar que volia fabricar a base de talonari una Espanya radial amb quilòmetre zero a la Puerta del Sol i uns **megatrens** sense passatgers que des del mig del no-res no van ni poden anar enlloc. [AV, 3/07/2011]

memòria històrica *f*

Fernández Díaz considera que hem d'estar al marge de **memòries històriques**, amnèsies selectives i revisionisme del passat i centrar-nos en el present i el futur. [AV, 1/02/2011]

mercat laboral *m*

Perdre la feina als 50 anys és quedar-se fora del **mercat laboral**, per més formació i experiència que es tingui. [PC, 28/02/2011]

merkozy *adj*

La Unió Europea de l'era **merkozy** manté Van Rompuy com a president. [LV, 1/03/2012]

metaler -a *adj*

En aquest sentit, és molt significativa la inclusió del rock més dur i dels sons **metalers**, amb la presència dels mítics Napalm Death o dels noruecs Mayhem. [LV, 31/01/2012]

méteo *f*

Consulti la **méteo** en l'últim cap de setmana d'agost. [LV, 27/08/2011]

mezzo *f*

És com un xoc trobar-se amb un discurs una mica primari adaptat a una orquestra un xic anàrquica i exacerbada que va contagiar en general tota l'obra, si salvem la delicadesa de la soprano Klara Ek i el tenor Andrew Kennedy, que amb la **mezzo** Daniela Lehner i el baix Matthew Rose van esdevenir un grup excepcionalment conjuntat. [AV, 24/11/2010]

microambient *m*

Un equip de 17 investigadors liderat pels científics Eduard Batlle i Elena Sancho, del Laboratori de Càncer Colorrectal de l'Institut de Recerca Biomèdica (IRB) de Barcelona, ha descobert que la capacitat d'un càncer de còlon per fer la metàstasi recau en les cèl·lules sanes que embolcallen el tumor, l'anomenat estroma, el **microambient** que envolta les cèl·lules tumorals. [ARA, 13/11/2012]

microempresa *f*

Com que el sector està format majoritàriament per **microempreses** i és molt difícil que aquestes investiguin, la confederació ha creat una secció, Innopan, explica. [PC, 3/04/2012]

micromol *m*

Al Mediterrani profund hi acostuma a haver 8 **micromols** [micrograms d'àtom per litre] de silicats i una proporció semblant de nitrats. [PC, 13/03/2011]

micropolítica *f*

Les preguntes en l'arc de la macropolítica i de les relacions entre el PP i CiU, però també poden concentrar-se en la **micropolítica**, en el traspàs de poder en la funció de principal garant de l'ordre. [AV, 30/11/2011]

microurbanisme *m*

Homs també va reivindicar el **microurbanisme** i els plans i accions que poden capgirar problemàtiques. [AV, 13/06/2012]

migcentre *m*

Amb l'argentí sol en punta, i Xavi darrere seu, a Pochettino li va resultar senzill tancar-los en una gàbia de quatre jugadors: els dos centrals (Pareja i Víctor Ruiz) i els dos **migcentres**, Baena i Forlín. [PC, 18/04/2010]

milmilionari *m*

En aquest país asiàtic hi ha 64 **milmilionaris**, 89 si s'hi inclouen les fortunes amb residència a Hong Kong. [PC, 12/03/2010]

mimetitzar *v tr*

Els protestants van inventar la paraula leader, que hem **mimetitzat** ortografiant-la en castellà de forma

castissa amb autorització de la RAE. [PC, 3/07/2012]

minibús *m*

Van veure tres **minibusos** prop d'una patrulla militar. [AV, 23/02/2010]

minideixalleria *f*

L'impuls d'un projecte de diversificació i promoció del comerç urbà al nucli antic, i la instal·lació d'una **minideixalleria** a la plaça Major. [AV, 13/02/2010]

minigira *f*

Per presentar el seu nou disc Unapologetic, Rihanna ha passat l'última setmana immersa en una original **minigira** que l'ha portat per set ciutats diferents. [PC, 23/11/2012]

minisèrie *f*

Nicolás Coronado protagonitzarà No soy como tú, una **minisèrie** inspirada en la saga vampírica Crepúsculo i que emetrà Antena 3 TV. [PC, 11/05/2010]

mitja punta *m*

Tal com ja es preveia el **mitja punta** madrileny estarà un mes de baixa. [AV, 5/04/2011]

mitjà-baix -ana-baixa *adj*

I la suma de joves, pacifistes i negres li permeté fer un forat en l'electorat demòcrata (i clintonià) més tradicional, la classe mitjana-baixa blanca. [AV, 5/01/2010]

moble bar *m*

A l'oposat, un piano que és també el **moble bar** de Brick. [PC, 2/10/2010]

moderna-clàssica *f*

Els seu bon gust i els contactes li permeten gaudir d'un assortiment de vestits de marca de temporada que no són de mostrar i que poden satisfer tant una **moderna-clàssica** com a una fashion victim, o fins i tot una

seguidora de les celebritats. [AV, 5/04/2010]

moneda de canvi *loc*

Utilitza la informació policial i el control i la investigació dels clients d'Ivan Nuñez com a **moneda de canvi**. [ARA, 9/12/2010]

monista *adj*

Trenca l'ambigüitat i aposta per una visió **monista**, no pluralista, de l'Estat espanyol. [AV, 23/02/2011]

monodosi *adj*

A partir de l'1 de febrer es podran llençar les càpsules **monodosi** de cafè a 36 deixalleries de l'àrea metropolitana. [AV, 25/01/2011]

moto bomba *f*

Una **moto bomba** va provocar ahir ferides lleus a quinze policies i un civil a Istanbul. [LV, 2/03/2012]

multicàrrecs *adj*

Possiblement seria l'última regidora (**multicàrrecs**) a dimitir a Barcelona perquè està bregada en tots els fronts municipals. [PC, 26/04/2010]

multiculti *adj*

Fins ara ho tenien molt ben muntat, vivien hàbilment instal·lats en l'esquizofrènia, barrejaven el discurs **multiculti** amb la premissa que cal combatre l'immigració il·legal. [AV, 15/01/2010]

multiculturalitat *f*

La **multiculturalitat** de Barcelona permet, a través de rutes que recorren diferents barris, disfrutar d'un dia a l'estranger sense travessar fronteres ni fer cues en un aeroport. [PC, 23/08/2011]

multiideològic -a *adj*

Sense aquest punt de trobada **multiideològic** i multigeneracional que significa la consulta als diferents

municipis gràcies sempre a l'autoorganització dels voluntaris, l'autoorganització de la societat civil, no s'hauria adquirit el divers teixit social necessari per tirar endavant un projecte tan ambiciós i complex com és la consulta. [AV, 8/06/2010]

multireincidència *f*

Són suficients les mesures per reduir la **multireincidència**? [PC, 18/04/2010]

muntalliteres *m*

La majoria de les plantes consten de sis apartaments, dos ascensors i un **muntalliteres**. [PC, 23/06/2012]

musculoesquelètic -a *adj*

D'aquest producte, se'n beneficiaran els pacients amb lesions **musculoesquelètiques** perquè permet fer anàlisis de la posició i del moviment de forma precisa i econòmica. [AV, 13/10/2012]

nacionalpolític -a *adj*

La passada tardor la policia federal alemanya va portar a terme també escorcolls massius en diferents locals de l'organització d'ajuda per a reclusos **nacionalpolítics** i propparents (HNG), que, amb 600 membres, és l'associació neonazi més gran del país. [ARA, 6/03/2011]

nacional-populisme *m*

Per Xavier Casals, autor de La Plataforma per Catalunya, l'eclosió d'un **nacional-populisme** català (2003-2009), la clau estratègica de la PxC és "no posicionar-se ni en l'eix esquerra-dreta ni en el de catalanisme-espanyolisme, que són els que vertebraven la política catalana fins ara. [AV, 25/01/2010]

nanotecnologia *f*

Enric Bertran, catedràtic del departament de física aplicada i òptica, amb sis patents de

nanotecnologia, fa poc que ha fet el pas de muntar l'empresa Advanced Nanotechnologies junt amb un soci. [AV, 13/10/2012]

narco *m*

Pedro Jiménez, l'acusat de l'assassinat i la violació de dos policies a l'Hospitalet de Llobregat, ha mantingut avui la seva anterior coartada i, després d'explicar que va anar al pis de les víctimes a buscar un paquet de droga, ha apuntat a "uns **narcos**" com a autors del doble crim. [PC, 2/03/2010]

negacionisme *m*

José Luis Rodríguez Zapatero serà assenyalat als papers pel seu tossut **negacionisme** de la crisi econòmica a Espanya. [AV, 24/05/2010]

neobohèmia *f*

Em sembla que entre el neovictorianisme província de l'un i la **neobohèmia** àcrata de l'altre hi ha una relació que explica molt bé la proliferació de freakies i pepes, i festes Smirnoff a Barcelona. [AV, 3/07/2011]

neoon *adj*

Finalment, ha demostrat que la primera economia mundial es pot governar des del centre esquerra; el discurs **neoon** de Bush fill no és l'únic. [PC, 2/01/2010]

neopopulista *adj*

A tot això hi podem afegir el combat ideològic enfront de l'actual onada **neopopulista** contra la immigració i els que són diferents. [PC, 12/01/2011]

netejarparabrises *m*

En un polígon als afores de Warren, Chad ha parat a arreglar el **netejarparabrises** del camió en què transporta productes químics per als pous de gas i petroli que estan

canviant la fesomia d'Ohio. [PC, 3/11/2012]

neurociència *f*

Allà hi publicava notícies i investigacions en relació amb estudis de **neurociència** i lactància, ha declarat. [PC, 10/02/2011]

nínxol de mercat *m*

També va destacar que Público no va néixer com un negoci i que el **nínxol de mercat** que volia cobrir la capçalera segueix existint. [ARA, 26/02/2012]

no-lloc *m*

Són habitants d'un no-temps i un **no-lloc**, que contempen el lapse remot en què les coses simplement passen. [AV, 23/02/2010]

nord-caucàsic -a *adj*

Dimecres passat un altre suïcida es va dinamitar al Daguestan i va causar la mort a nou policies i un transeünt, mentre que a la mateixa república **nord-caucàsica** una explosió va provocar diumenge el descarrilament d'un tren de mercaderies, encara que no es van haver de lamentar víctimes. [PC, 6/04/2010]

nord-oriental *adj*

Si Sohar s'ha convertit en una moderna infraestructura, resulta més fàcil evocar el mite de Simbad i el llegat de l'Aràbia feliç a la ciutat **nord-oriental** de Sur, arrelada encara als mífics dhows, els vaixells que dominaven l'Índic. [AV, 1/02/2011]

número dos *f*

La consellera de justícia serà la **número dos** de la llista, seguida de Corbacho, Bonet i Iceta. [PC, 2/10/2010]

objectiu de dèficit *m*

La retallada del 3 % és una xifra subjecta a créixer aquest mateix 2012 si les finances de la Generalitat

s'allunyen de l'**objectiu dèficit**. [ARA, 18/02/2012]

obsessivocompulsiu -iva *adj*

La deessa Fortuna es va tornar **obsessivocompulsiva** i va preparar sobredosi de l'únic que val: cinc clàssics. [PC, 16/04/2011]

onze de garanties *m*

Actualment, amb els dotze futbolistes provinents de les categories inferiors que formen la plantilla, faltarien jugadors que ocupessin llocs defensius per completar un **onze de garanties**, ja que tan sols Puyol, Piqué i el lesionat Fontàs són defenses purs. [ARA, 18/02/2012]

onze titular *m*

Madrid Barça: més dubtes que mai a l'**onze titular**. [ARA, 16/04/2011]

opinador *m*

Conec el mercat belga i li demano dades concretes a l'**opinador**, per anar-hi i contactar, doncs la cosa no va per aquí. [PC, 3/06/2011]

osasanista *adj*

Tot i el domini **osasanista**, els de Mendilibar s'han encallat davant el sistema defensiu blanc-i-blau. [PC, 3/03/2011]

paki *m*

Pel que fa als anglesos de tota la vida, quan la B. tenia tres anys, una dona anglesa li va escopinar a la cara, abans d'etzibar-li **paki** de merda! (li va passar un incident semblant quan ja tenia 18 anys). [AV, 12/08/2010]

paleosismologia *f*

Les falles actives i els terratrèmols del sud-est peninsular són objecte d'estudi per part d'equips d'investigació en sismologia, **paleosismologia**, tectònica i geofísica, a fi d'avançar en el coneixement dels terratrèmols i

millorar les expectatives de predicció en el futur. [PC, 13/05/2011]

pallaquista *m*

El país necessita **pallaquistes** al PSC, nous dirigents que entenguin la relació PSC-PSOE com l'entenien Josep Pallach, que sempre es va oposar a la integració del socialisme català al PSOE. [ARA, 30/05/2011]

pantalla tàctil *f*

La companyia aposta pels serveis des d'internet i l'adaptació per a l'ús de tauletes i **pantalles tàctils**. [PC, 14/11/2011]

paper secundari *m*

El jove ha protagonitzat una última setmana espectacular, en què ha aparcat el seu **paper secundari** i s'ha exhibit amb set triples. [ARA, 18/02/2012]

paquirrinès -esa *adj*

El més extraordinari d'aquesta vetllada, no obstant, és que malgrat ser totes tres, simplement, tres ex de Paquirrín, es morien per tornar a refugiar-se entre els llençols **paquirrinesos**. [PC, 26/01/2010]

paracientífic -a *adj*

La progressiva popularitat del que era un instrument **paracientífic** per a astrònoms, botànics i arqueòlegs, ben aviat amenaçaria amb eficàcia el virtuosisme de la finestra pintada, el fetixisme objectual domèstic i la memòria i exploració de l'escriptura. [AV, 13/07/2010]

partit frontissa *m*

Unió Mallorquina, una organització fundada el 1982 com dipositària de les restes d'UCD a les illes Balears i i que s'ha aprofitat durant gairebé tres dècades de la seva condició de **partit frontissa** entre el PSOE i el PP per accedir a cotes de poder per damunt de

la seva representativitat real. [PC, 2/02/2011]

passacarrer *m*

Centenars de berguedans donen el tret de sortida a la Patum amb un **passacarrers**. [ARA, 23/06/2011]

pastilla de l'endemà *f*

La **pastilla de l'endemà** triomfa entre la joventut per falta d'educació sexual. [PC, 6/06/2011]

patata calenta *f*

Davant la poca acceptació social i la més que controvertida rendibilitat econòmica i cultural del projecte Eurovegas, penso que el més sensat seria treure'ns com més aviat millor aquesta **patata calenta** o, si més no, fer-ho veure. [LV, 1/03/2012]

patrullatge *m*

Joan Boada ha recordat que han reforçat el **patrullatge** amb l'Àrea Regional de Recursos Operatius (ARRO) i que aquest reforç hi serà "cada nit i fins que calgui". [AV, 25/02/2010]

pedra picada *f*

Les eleccions al Parlament de Catalunya del 28-N van ser un plebiscit antitripartit del qual només va sortir viu ICV-EUiA, que té un electorat de **pedra picada**. [ARA, 30/05/2011]

pel·li *f*

En tierra hostil, la **pel·li** triomfadora dels Oscars, mostra soldats nord-americans fent d'herois, enfrontats a les seves pors. [ARA, 20/03/2010]

penjar d'un fil *loc*

Les possibilitats que hi hagi consens polític **penjaven** ahir a la nit **d'un fil**. [ARA, 19/03/2012]

pensament ecològic *m*

Ara estan incorporant una quarta divisió, el marxisme occidental, que és tot el que és pensament radical: Foucault, el feminisme, el **pensament ecològic**, el postestructuralisme. [ARA, 2/03/2012]

penyista *adj*

Ahir ho va fer el **penyista** Francec Mañé i anteriorment ho van fer Jaume Guixà, procedent també del món de les penyets, l'exvicepresident Sandro Rosell i l'advocat Agustí Benedito. [AV, 25/01/2010]

pepevergència *m*

La foscor de les negociacions postelectorals als despatxos i el soroll del carrer són aquests dies combinació perfecta perquè, sense adonar-se'n, els sectors sobiranistes de CiU s'hagin d'empassar aquesta **pepevergència**. [AV, 23/06/2011]

perrockià -ana *adj*

Va costar, però al final vaig acostumar els meus **perrockians** a aquests horaris. [PC, 12/02/2011]

petardada *f*

Les aportacions televisives són monòlegs que, per definició, es trenquen amb l'improperi del veí; el discurs cau i arriba la **petardada**. [AV, 28/05/2012]

petromonarca *m*

Ni si l'incendi que va començar a Tunísia es deu haver propagat a altres països malgrat que els **petromonarques** del Golf s'estan rasant la butxaca per regar amb milers de milions de dòlars els focus de descontentament. [PC, 28/02/2011]

pilota de goma *f*

Foc creuat per les **pilotes de goma**. [ARA, 4/12/2012]

pipicà *m*

Això sembla un **pipicà**: és veritat que molts amos d'animals recullen el regal, però igualment queda brut. [PC, 22/11/2011]

pis social *m*

Se sustenta en el principi que el capital públic i privat tenen una participació equitativa a l'hora de finançar les promocions de **pisos socials**. [AV, 3/03/2011]

pivot defensiu *m*

A pocs metres, Messi patia per la presència de Pepe com a **pivot defensiu**, una de les sorpreses d'un Mourinho que va renunciar al toc deixant a la banqueta Özil. [ARA, 17/04/2011]

pla de xoc *m*

El Ministeri d'Educació posarà en marxa un **pla de xoc** per fer de l'educació en anglès una prioritat que vagi més enllà de l'escola i afecti la realitat social. [PC, 2/10/2010]

plurifuncional *adj*

Així s'haurien resolt les dificultats d'ús d'un espai massa especialitzat i es convertiria en un punt central i **plurifuncional** de la vida col·lectiva del barri. [AV, 21/11/2010]

poetuit *m*

Jo proposo una barreja entre actualitat, humor i **poetuits**, que són tuits amb aires poètics. [PC, 10/02/2011]

polifacetisme *m*

No és una suma d'aplicacions secundàries, d'aquelles que se solen ajuntar per justificar el tòpic del **polifacetisme**. [AV, 28/05/2012]

políticomilitar *adj*

Amb aquest objectiu, l'OTAN i l'Afganistan van firmar a Lisboa un acord d'associació durador, que assegurarà al país un recolzament

políticomilitar aliat després de la retirada. [PC, 21/11/2010]

portacomunicats *m*

Des d'aquí, senyor Trias, m'ofereixo de **portacomunicats** per a tot el que vulgui. [PC, 13/05/2012]

postbèl·lic -a *adj*

Per reeducar les generacions **postbèl·liques** d'un país vençut. [AV, 15/05/2010]

postfranquista *adj*

La possibilitat que un govern convergent s'entesti a continuar munyint el toro de l'autonomisme, a quedar bé amb el sector que fa negocis a Madrid i amb els poders fàctics i mediàtics **postfranquistes**, a anestesiar els elements més arrauxats de la societat civil i a refugiar-se en el lema. [AV, 5/04/2010]

postpartit *adj*

No sé el perquè de tant enrenou, de tanta sorpresa, de tant posar-se les mans al cap per la roda de premsa **postpartit** de la Champions de Mourinho. [PC, 3/05/2011]

posttsunami *adj*

El nou Japó **posttsunami** passa per recuperar les mil·lenàries virtuts, llargament protegides per l'aïllament voluntari, en un marc polític i social més sa. [PC, 13/04/2011]

posturisme *m*

A jutjar pels seus simples comentaris, poca cosa, no és aquest el **posturisme** idoni per a ella. [PC, 13/05/2012]

prebèl·lic -a *adj*

De l'estat d'emergència decretat a principis d'abril la capital tailandesa ha passat a un clima **prebèl·lic** després que el primer ministre, Abhisit Vejjajiva, retirés la seva proposta de celebrar eleccions anticipades el novembre vinent. [AV, 15/05/2010]

preconcurs *m*

Ho va fer ahir després d'esgotar el termini de quatre mesos en situació de **preconcurs**. [PC, 23/06/2011]

preescalfar *v tr*

Tanqueu les papillotes i porteu-les al forn **preescalfat** a 180 graus durant 14 minuts. [PC, 11/05/2010]

preinternet *f*

Ara vol convertir en llibre la Hackstory, un projecte participatiu a la web per explicar la història dels hackers i la **preinternet** underground a Espanya, quan no hi havia gairebé ni pàgines sinó BBS i les connexions es feien amb trucades, tot sovint piratejades per no pagar la factura, a números provincials o internacionals. [PC, 3/09/2012]

preprojecte *m*

Estem treballant en un **preprojecte** museogràfic i en el projecte arquitectònic amb la gent de CosmoCaixa. [PC, 11/05/2010]

presi *m*

Presi, sort que he vingut abans del 31 d'agost perquè, si no, m'hauria perdut aquests dos títols. [ARA, 27/08/2011]

préstec participatiu *m*

Un **préstec participatiu** per un import màxim de 800.000 euros, destinat al finançament del Centre Empresarial per a la Innovació i el Desenvolupament del Tecnoparc. [AV, 5/02/2011]

priista *adj*

El candidat **priista**, Enrique Peña, a qui els sondejos encara donen 14 punts d'avantatge, va aguantar el tipus. [PC, 13/06/2012]

prima de risc *f*

Després de la subhasta, la **prima de risc**, que es mesura amb el diferencial entre els bons alemanys i italians a deu

anys, va augmentar fins als 456 punts, en referència als 452 punts amb què ha obert la jornada. [PC, 14/11/2011]

primavera àrab *f*

Per aquest motiu també resulta de molta importància resoldre la crisi per a l'Aràbia Saudita, país que comparteix amb el Iemen 1.500 quilòmetres de frontera i que per ara s'ha salvat de l'onada de protestes de la denominada **primavera àrab**. [PC, 6/06/2011]

primavera estiu *f*

La Marta ha revisat el seu armari de **primavera estiu** i com que afortunadament té de tot no comprarà res de temporada. [ARA, 19/03/2012]

primer equip *m*

A més, a tots aquests noms caldria sumar-hi altres jugadors del filial que ara són habituals en els entrenaments del **primer equip** i que de tant en tant convoca Guardiola. [ARA, 18/02/2012]

primera divisió *f*

I finalment, l'ambició de jugar a la **primera divisió** internacional, de manera que caldrà assumir alguns riscos amb el perill d'equivocar-se. [ARA, 18/02/2012]

pro-demòcrata *m*

Les entitats **pro-demòcrates** volen demostrar la força popular al carrer una altra vegada per recordar a l'Exèrcit el poder que encara tenen. [ARA, 18/02/2011]

prodemocràtic -a *adj*

Un partit **prodemocràtic** va denunciar que els seus seguidors van ser informats que no havien de votar perquè les seves paperetes ja havien estat comptades. [PC, 8/11/2010]

prooccidental *adj*

Però és un fet que, pel que fa a enderrocar règims titelles (àrabs o musulmans) a tot el planeta per ser **prooccidentals** o no ser prou islamistes, ha fracassat. [PC, 3/05/2011]

propositiu -iva *adj*

El millor homenatge és rellegir-lo, però amb la seua mirada, apartant els dogmes, sent crítics i **propositius**. [ARA, 23/06/2012]

protagònic -a *adj*

El sistema polític llibi es basa en un règim conegut com (Yamahiriyya, Estat de les masses) que pretén ser un sistema de Govern directe on el poble exerceix el poder mitjançant la participació directa i **protagònica** en les preses de decisions a través de comitès de participació basats en les relacions tribals. [PC, 23/02/2011]

protoecologista *adj*

En las entrañas del bosque, per fi, a més de participar de l'aura **protoecologista** de molts relats d'Aickman, s'alça com la perla del llibre, ja que la peripècia de Margaret Sawyer al sanatori per a insomnes Kurhus transcendeix el temor al contagi d'irrealitat per oferir una inescapable reflexió sobre el preu del coneixement. [AV, 23/02/2011]

prova de foc *f*

La **prova de foc** per saber si l'equip de Guardiola ha canviat el xip amb els partits fora de casa serà d'aquí 15 dies al Nuevo Sardinero de Santander. [ARA, 26/02/2012]

prova pilot *f*

També volen aclarir si les **proves pilot** fetes entorn a l'aplicació de tests ràpids pel VIH i el càncer de còlon, que "semblen més efectius que altres mesures, s'implantaràn com a servei i

amb quins recursos. [ARA, 19/03/2012]

pseudoaliment *m*

Revisin, les autoritats agroalimentàries corresponents, aquest model de ramaderia industrial que ens espanta dia sí i dia també i que té l'únic propòsit de produir **pseudoaliments** aparentment barats. [PC, 13/06/2011]

pseudoecologista *adj*

Res més lluny de la meua intenció que apuntar-me a un cavall guanyador —a més, Tinto Brass no és ni una cosa ni l'altra—, però he de confessar que jo també vaig tenir una revelació semblant quan em vaig empassar estoicament la faula tonta i **pseudoecologista** de James Cameron. [PC, 2/03/2010]

pseudosindicat *m*

Per al **pseudosindicat** Mans Netes, el pacte podria quedar en un foc d'encenalls perquè la fiscalia només és una part. [PC, 3/05/2012]

psicosocial *adj*

S'ha d'allargar l'assistència **psicosocial** fins que tots els afectats normalitzin la seva situació, afirma Sergio Delgado, subdirector d'operacions de Protecció Civil. [AV, 23/05/2011]

pujolisme *m*

I d'aquí que, a tenor de les enquestes recents, sembla que la confiança ciutadana només vegi una sortida en el **pujolisme** de pilot automàtic que Mas representa. [AV, 5/04/2010]

punt verd *m*

Ara més val que llencem tots els comprovants, les joies idiotes i el collar del husky al **punt verd** (això sí, l'ecologisme ja forma part de nosaltres) i procurem dissimular la cara de gamarussos que se'ns ha

quedat amb l'adveniment d'aquesta crisi. [ARA, 27/02/2011]

quatremil *m*

L'allau s'ha produït a les 5.00 hora local, segons l'alerta donada mitja hora més tard per un dels ferits, i s'ha produït en l'anomenat Mont Maudit (4.345 metres), una via d'accés al Mont Blanc molt freqüentada a l'estiu que pertany a la ruta dels **quatremils**. [PC, 13/07/2012]

químio *f*

Va ser maligne, i ja sap que fins al febrer del 2012 estarà amb tractaments, entre la **químio** i la ràdio. [PC, 3/06/2011]

racionalitzador -a *adj*

El debat sobre el model d'Estat i el qüestionament del model autonòmic és cíclic i té dues característiques fonamentals: sorgeix sempre en boca de qui no està governant i ho fa sobre la presumpció d'un criteri economicista i **racionalitzador** de la despesa. [PC, 10/02/2011]

radiocontrol *m*

A més de tallers, simuladors i unes piscines exteriors per pilotar embarcacions per **radiocontrol** i pujar a un catamarà, tindran espectacles de matí i tarda. [PC, 2/01/2011]

rastaflauta *m*

Per tant no s'ofendran els okupants si ens hi referim com a **rastaflautes**. [LV, 23/06/2011]

reagrupar *v tr*

El dissabte vaig anar a dormir sabent que havia deixat de ser membre d'una associació que predicava la intenció de **reagrupar** els sobiranistes de la nació catalana en un projecte polític. [AV, 3/02/2010]

rebentaacudits *m*

En l'argot televisiu s'entén per espòiler el **rebentaacudits**, és a dir, el que trenca l'encant de la sorpresa final, ja que el descobreix abans de poder disfrutar de tota la trama. [PC, 23/05/2012]

rebotejar *v intr*

Pau Gasol (24 punts, 8 rebots, 7 assistències): ha començat **rebotejant** millor que anotant, però en l'inici del tercer quart l'equip ha començat a jugar per a ell i s'ha disparat. [PC, 13/08/2012]

recalibrar *v tr*

La coneguda caixa de canvis automàtica seqüencial de 5 relacions INVECS-II amb Sport Mode ha estat sotmesa a un procés de refinament i **recalibrat**, per ajustar-se a les prestacions optimitzades del motor. [AV, 23/02/2010]

recollida selectiva *f*

El balanç de fa un any va fixar que la **recollida selectiva** havia arribat al 40 %, xifra que contrasta amb el 17 % d'Espanya i el 34 % d'Europa, però que és inferior al 60 % d'algunes zones d'Alemanya [PC, 22/11/2011]

recomposar *v tr*

Joan Fontcuberta ha **recomposat** a partir d'imatges de Google les fotografies de les tortures a la presó d'Abu Gharib. [AV, 15/04/2010]

recullxumets *adj*

Mare, avui em perdonaràs la dutxa? Deia un xiquet a la seva mare mentre li mostrava amb els ulls oberts com plats, i un somriure d'orella a orella, el segell que un dels patges **recullxumets** els havia estampat a la mà. [PC, 6/01/2011]

redimensionament *m*

Ahir Sáenz de Santamaría va apressar les comunitats a complir els acords de **redimensionament** de 500 empreses pactats amb l'anterior govern. [ARA, 18/02/2012]

reelaborar *v tr*

La lletra, escrita per Vinícius per encàrrec del seu amic per acompanyar una música que havia compost poc temps enrere, va néixer amb el nom de Menina que passa però va ser **reelaborada** donant lloc al títol per tots conegut. [PC, 3/08/2012]

reenviar *v tr*

El resultat de la consulta va ser comunicat a la directora general de l'OMS que, després de revisar-lo, el va **reenviar** als ministeris de Sanitat dels 193 països que són membres de l'organisme. [PC, 24/02/2010]

reflectant *adj*

Les dues plaques tenen un cost d'aproximadament 30 euros, són **reflectants** i llueixen la senyera a sota del número 66, que identifica la regió del Llenguadoc-Rosselló respecte a la resta de les de l'estat francès. [AV, 5/03/2010]

refundar-se *v pron*

A Jordi Curós (Olot, 1930) l'atrau la Barcelona històrica i la viscuda, l'antiga i la renovada, i sobretot la seva capacitat de **refundar-se** d'un carrer a l'altre, de mostrar-se nostàlgica en l'ombrosa plaça del monument a Pitarrà o agosarada i fantasiosa en la silueta de velar dels seus edificis moderns. [AV, 5/01/2011]

reinterpretació *m*

En pocs anys, l'àlbum tal com s'entén avui dia deixarà pas a poc a poc al maxisingle o l'EP, un pack de tres o cinc temes, que tindran múltiples

reinterpretacions segons el suport. [AV, 23/02/2010]

renacionalització *f*

L'error de política més greu de la revolució taronja va ser haver-se concentrat al principi en la reprivatització —**renacionalització** i revenda d'empreses que s'havien privatitzat a preus excessivament baixos—. [LV, 29/02/2012]

repopularitzar *v tr*

Es tracta d'una peça que va fer la companyia Khap's de Throne el mes de març passat de manera espontània i que s'ha **repopularitzat** durant la campanya. [PC, 23/11/2012]

republicanista *adj*

Fa un mes, el **republicanista** Zapatero va activar la reforma exprés de la Constitució espanyola burlant-se dels que li havien donat suport al Parlament en hores difícils. [LV, 10/10/2011]

ressuscitador *m*

Un equip en crisi, l'Osasuna, i el **ressuscitador** habitual, l'Espanyol. [AV, 17/01/2010]

retrofuturista *adj*

Un àlbum conceptual **retrofuturista** al voltant d'una androide destinada a alliberar de l'opressió els seus congèneres. [ARA, 24/02/2011]

revisable *adj*

Així, el portaveu de Justícia del PP, Federico Trillo, ha posat sobre la taula la seva proposta d'introduir la cadena perpètua **revisable** per a delictes greus, com atemptats terroristes amb víctimes mortals o assassinats en què hi hagi agressió sexual. [PC, 12/03/2010]

revisitar *v tr*

I només al cap d'algun temps algun lletraferit rescata aquella obra i

organitza cicles efímers de l'autor **revisitat**. [PC, 24/02/2010]

risc país *m*

El **risc país** d'Itàlia s'ha disparat per sobre dels 480 punts bàsics, després d'haver baixat divendres passat fins al nivell de 460. [PC, 14/11/2011]

rousseniana -ana *adj*

No podem caure en una visió **rousseniana** i no identificar les tensions, els conflictes en la diversitat. [AV, 13/06/2011]

sabatòfon *m*

És una barreja entre el **sabatòfon** del Superagent 86, Maxwell Smart (d'on ve l'smartphone), i la navalla multiusos suïssa. [PC, 10/02/2011]

sado *m*

Felip Puig a les coves del **sado**. [ARA, 30/05/2011]

salafista *adj*

Perquè per a ells resulta inquietant la possibilitat que els segrestadors reclamin ara l'alliberament de diversos militants **salafistes** empresonats a Mauritània a canvi de deixar anar els dos ostatges. [PC, 12/03/2010]

salari mínim *m*

El pla preveu retallar el **salari mínim**, reduir el nombre de funcionaris i augmentar els impostos. [ARA, 28/11/2010]

salvainfarts *m*

Semblen molts, i ho són, però si es volgués fer una xarxa d'aquests **salvainfarts** que cobris Catalunya se n'haurien d'instal·lar molts milers. [PC, 23/09/2012]

saxofònic -a *adj*

Sorpreses **saxofòniques** amb Esther Sabaté i Jordi Farran. [PC, 6/06/2011]

seleccionable *adj*

Una de les decisions que la temporada que ve podrien modificar les plantilles de l'ACB és el fet de suprimir l'obligació que hi hagin quatre jugadors **seleccionables** en plantilles amb 11 jugadors. [AV, 5/03/2011]

semidespullar *v intr*

A Shangba hi ha cases de tova i corral, nens **semidespullats** i gallines pels carrers enfangats, i carnisseries ambulants amb la carn en ganxos i ventiladors que s'escarrassen a espantar les mosques de la calor del tròpic. [PC, 22/02/2010]

seminacionalitzar *v tr*

El dia va començar amb la notícia que el **seminacionalitzat** Commerzbak va presentar uns resultats horribles. [PC, 24/02/2010]

semitolerar *v tr*

Van progressar en especial els Germans Musulmans, un grup islamista fundat el 1928, il·legalitzat però **semitolerat** pel Govern. [PC, 12/02/2011]

serbobosnià -ana *adj*

Membres de la unitat antiterrorista de la policia de Sèrbia van escorcollar ahir el domicili a Belgrad de l'excap militar **serbobosnià** Ratko Mladic, buscat per la justícia internacional. [PC, 24/02/2010]

serveis mínims *m pl*

El compliment dels **serveis mínims** va perjudicar més les televisions públiques. [PC, 2/10/2010]

setmana blanca *f*

O, amb la que està caient, i els alumnes catalans tenen aquest any una **setmana blanca** per anar a esquiar. [PC, 3/03/2011]

sifonament *m*

A més pressió fiscal, més **sifonament** de recursos cap a les regions solidàries, més minva de l'activitat econòmica, més empobriment i pèrdua d'influència amb la consegüent degradació de l'autogovern. [ARA, 4/02/2011]

simpsomania *f*

La **simpsomania** continua i Fox ha garantit com a mínim una altra temporada de la sèrie. [ARA, 18/02/2012]

sobiranisme *m*

Es va posar el barret tàctic de líder del PSC, i va atacar el **sobiranisme** qualificant-lo de “falses dreces”. [AV, 5/01/2010]

sobredemanda *f*

D'una banda, la col·locació de deute a Espanya i altres països perifèrics la setmana passada es va saldar amb **sobredemanda** i tipus raonables. [AV, 14/06/2010]

sobreocupació *f*

Jordi William Carnes, va afirmar ahir que estudia amortitzar algunes de les parades de la Rambla on tradicionalment es venien animals, sector ara en ple -i lent- procés de reconversió, amb l'objectiu d'evitar la **sobreocupació** del passeig. [PC, 2/10/2010]

sobreús *m*

L'abundància de medicaments que compon el tractament d'un malalt crònic només és consumida correctament per un 50 % dels pacients, cosa que implica el risc que les seves afeccions empitjorin o es desestabilitzin, i això obliga a un **sobreús** dels serveis. [PC, 3/10/2012]

socialcristià -ana *adj*

Eurodiputats alemanys com el **socialcristià**, Markus Ferber, han exigint l'eliminació de la nova gasolina. [ARA, 6/03/2011]

socioconvergent *adj*

Segons Fernández Díaz, la proposta **socioconvergent** no es podrà aprovar aquest mandat perquè no hi ha prou temps per fer tots els tràmits que requereix la modificació de la norma. [AV, 25/01/2011]

sociolaboral *adj*

El més important és que aprenen hàbits **sociolaborals** i que comencen a sentir-se útils. [PC, 26/04/2010]

sociovergència *f*

El PSC ha assumit que la fórmula està esgotada però necessita que Montilla obtingui un diputat més que Mas —tot un miracle—, per provar l'alternativa: la **sociovergència** de fet i de dret. [AV, 5/01/2010]

sociovergent *m*

La revolta dels **sociovergens**: el PSC és el partit més blindat de Catalunya, en bona part gràcies a la disciplina de ferro que aplica el seu secretari d'organització, José Zaragoza. [AV, 17/02/2010]

sortir de l'armari *loc*

Els rubalcabistes, excepte el primer secretari del PSC de Ciutat Vella, no **han sortit de l'armari**. [ARA, 3/02/2012]

sostenibilisme *m*

El **sostenibilisme** no és una teoria econòmica, és una actitud, l'actitud de construir una realitat compatible amb els fets. [PC, 21/05/2010]

sostre de despesa *m*

El Consell de Ministres aprovarà avui el **sostre de despesa** del 2012 amb

una previsió de dèficit una mica superior al 5 %. [LV, 2/03/2012]

sou base *m*

Els que superen els 3.000 euros bruts com a **sou base** són l'excepció. [PC, 6/06/2011]

subcentre *m*

I és que fora de l'eix Montblanc-l'Espluga, i el **subcentre** de Santa Coloma, avisa, les possibilitats de creixement semblen molt limitades. [AV, 1/02/2011]

subestatal *adj*

Moody's rebaixa la qualificació a un total de 81 governs **subestatal**s a tot Europa. [PC, 17/02/2012]

subseu *f*

Ballesteros va assegurar que se seguirà fil per randa amb el programa de 31 esports que s'havia replantejat per al 2013 per seguir les pautes de Vólos i amb les mateixes **subseus** ampliades per donar-hi cabuda. [AV, 25/02/2011]

sud-asiàtic -a *adj*

Més de 3.000 persones van morir el 2009 en atemptats terroristes al país **sud-asiàtic**, segons un informe de l'Institut del Pakistan per a Estudis de la Pau. [PC, 18/04/2010]

suïcidi assistit *m*

L'Església catòlica no desaprofita l'ocasió per reivindicar la vida davant de l'eutanàsia o el **suïcidi assistit**. [PC, 10/01/2011]

superbanda *f*

Superherois i **superbandes** units contra el gran malvat: la fam. [PC, 3/12/2012]

supercoronel *m*

Perquè realment és impresentable que els soldats i els mercenaris del **supercoronel** es dediquin a disparar

contra la gent del poble [PC, 5/03/2011]

superestrella *f*

I no s'ha reclòs a l'hotel com una **superestrella** de Hollywood qualsevol. [PC, 24/02/2010]

superheroi *m*

Abans d'Action Comics els homes no volaven i els **superherois** no existien. [PC, 24/02/2010]

supermajoria *f*

Ho va fer fins i tot sabent que es tracta d'un esforç inútil: encara que ells l'aprovin, els seus companys al Senat ni tan sols pretenen votar la iniciativa perquè no disposen de la **supermajoria** necessària en aquesta cambra i, en qualsevol cas, ningú oblida que Obama té poder de veto. [PC, 6/01/2011]

superprofessional *adj*

Potser hem d'admetre que l'esport **superprofessional** i el dopatge són parts d'un mateix tot, i el citius, altius, fortius només pot ser noble en l'amateurisme. [ARA, 18/02/2012]

supraestat *m*

Finalment, parla de l'existència d'una agenda oculta de la Unió, no a la Comissió però sí en altres parts de la maquinària, que intenta promoure un enfortiment del poder de les regions en oposició a les nacions estat tradicionals, que a la pràctica són un fre per a la construcció d'una estructura més federal, de **supraestat** de la Unió. [PC, 13/10/2012]

surfejar *v intr*

Per a alguns és molt divertit, però per a altres ho és **surfejar**, anar amb banyador i sortir. [PC, 3/07/2011]

talibanisme *m*

O sigui que el **talibanisme** islàmic intensifica i projecta —també sobre un

simple concursat de televisió— la seva cara més bestial i intolerant. [PC, 22/02/2010]

tancar files *loc*

En un discurs davant del Parlament, Ali Khamenei va **tancar files** per posar fi a un mes de crisi política i va demanar als sectors ultraconservadors que aturin els atacs contra Ahmadinejad. [ARA, 30/05/2011]

tapamugró *m*

Consolidadors de variat calibre, tangles de plàstic, **tapamugrons** amb plomalls de fantasia, boles xineses, manilles, fuet, mordassa. [PC, 13/03/2011]

tapanaps *m*

Jacob Zuma, polígam declarat, és pare de 20 fills i aquest any va contraure matrimoni per cinquena vegada a través d'una cerimònia tradicional en què va ballar en **tapanaps**, abans que es revelés que havia concebut un altre fill amb la filla d'un dels seus millors amics. [PC, 26/04/2010]

tarda-vespre *f*

El paquet inclou: tiquet degustació, copa Riedel, reserva de plaça per visitar els cellers (matins) i per als tastos especials de la fira (**tarda-vespre**), accés a la zona VIP dels concerts i a l'hospitality. [LV, 24/06/2011]

tardopujolista *adj*

Tampoc a ells els serà fàcil repetir el vell esquema **tardopujolista**. [ARA, 28/11/2010]

targeta vermella *f*

Marco Simoncelli ha abaratit molt les targetes grogues i les **targetes vermelles**. [PC, 6/06/2011]

taula camilla *f*

“Quan anàvem a visitar un poeta, ens feia seure en una **taula camilla** —el

país era ple de taules camilles— i ens ensenyaven a treballar les lletres que volíem adaptar”. [ARA, 18/02/2011]

teatralitzar *v tr*

El programa especial de dimarts, que ha estat batejat amb el nom de Versió 3.000, serà, segons Clapés, un programa **teatralitzat**. [ARA, 27/02/2011]

tecnoestrès *m*

Per als qui tenim una ànima propensa a l'addicció del **tecnoestrès**, una mica de paper hi posa un bri de clàssica serenor. [LV, 29/02/2012]

teixit social *m*

A part que vindrà molta gent de fora que, naturalment, canviarà totalment el **teixit social**. [ARA, 18/02/2012]

telefàgia *f*

Cal destacar el consum de l'abril, que torna a demostrar l'estreta relació que hi ha entre la **telefàgia** i la crisi econòmica i el conseqüent atur. [PC, 3/05/2012]

telèfon intel·ligent *m*

Segons les dades de Google, el nombre de propietaris d'un **telèfon intel·ligent** va passar del 33 % al 44 % a finals d'octubre de l'any passat. [ARA, 2/03/2012]

teleoperador *m*

El maltractament salarial s'encruueix també amb els **teleoperadors**, per sota dels 1.000 euros. [PC, 6/06/2011]

televot *m*

El **televot** dels espectadors i el jurat de cinc persones de TVE es repartiran al 50 % la responsabilitat de designar, entre els 10 finalistes, el cantant que viatjarà el 29 de maig a Oslo (Noruega) per defensar la sort d'Espanya. [PC, 22/02/2010]

termosolar *m*

El model es podria assemblar al d'altres centres de producció energètica com, per exemple, les centrals eòliques, les fotovoltaïques, les **termosolars** o les hidroelèctriques, on la font d'energia està condicionada per factors externs, en aquest cas els meteorològics. [PC, 10/01/2011]

terra batuda *f*

Nadal segueix ferm en **terra batuda** i ara es prepararà per a Wimbledon. [PC, 6/06/2011]

tietejar *v intr*

I, és necessari que l'última cosa que Alfred Rodríguez Picó diu [sic] en aquest anunci sobre guies de Catalunya que ara estem veient tant sigui "Aquestes guies són estupendes!", **tietejant** de manera tan emfàtica i gratuïta, exagerant gairebé tant com si estigués assajant una paròdia de l'Espartac Peran per al Polònia. [AV, 24/02/2011]

tiquet menjador *m*

S'uneix, a més, a les mesures ja anunciades per a aquest 2012, entre les quals hi ha la retirada dels **tiquets menjador**, la suspensió del fons d'acció social i del pla de pensions. [ARA, 18/02/2012]

tocar la fibra *loc*

Gent que sap **tocar la fibra**, que ho fa i que sap que nosaltres ens deixarem. [AV, 1/02/2011]

top manta *m*

Les corredisses entre els venedors del **top manta** i la policia comencen a ser un clàssic del bon temps a la capital catalana. [AV, 8/03/2011]

torsnudisme *m*

La mesura pretén acabar amb l'espiral d'exhibicionisme que va començar ara fa un parell d'estius, quan la calor

abrasadora i la tolerància van imposar la pràctica del **torsnudisme** fins i tot en ple passeig de Gràcia. [PC, 23/05/2011]

tovalloleta humida *f*

L'origen de l'empresa valenciana, que fabrica baietes, fregones i **tovalloletes humides** per a Mercadona es remunta a l'any 1980, i des de llavors ha anat creixent. [ARA, 26/02/2012]

transformejar *v tr*

Un Transformer per a Pere Navarro perquè practiqui per **transformejar** la Constitució. [PC, 3/12/2012]

transició-moguda *f*

Una conjunció on conflueixen el boom de la literatura llatinoamericana, l'ocàs de les dictadures, incloent-hi el del franquisme, i l'inici de la **transició-moguda** espanyola, que probablement quedarà com una espècie de maig 68 endarrerit de tota una societat. [PC, 11/05/2010]

trencar el servei *v tr*

El tenista suís va patir fins al tie-break per endur-se el primer set, i en el segon, fins que no li **va trencar el servei** amb tres jocs iguals, no es va desempallegar d'Isner. [ARA, 19/03/2012]

trencar motllos *loc*

València **trenca motllos** i exhibeix el patrimoni dels seus diputats. [PC, 24/02/2010]

trenca-rècords *m*

Un infatigable **trenca-rècords**, líder indiscutible de la Lliga, equip jeràrquic com pocs, capaç de dominar partits fins i tot quan es regula, com ahir a Valladolid. [AV, 25/01/2010]

treure ferro *loc*

Guardiola ha volgut **treure ferro** a la situació dient que "cadascú a casa

seva posa la gespa que vol, té tot el dret de fer-ho". [ARA, 17/04/2011]

tricampió -ona *adj*

La **tricampiona** del món en piscina curta a Dubai va afegir que tampoc oblida la cita olímpica de Londres 2012. [AV, 3/06/2011]

trivot *m*

El dubte ara és si Mourinho s'empescarà alguna mala passada tàctica per sorprendre Guardiola, com tornar al **trivot** defensiu, un terme que no agrada al tècnic, que prefereix definir-lo com un 'triangle de pressió alta' en el seu peculiar argot. [LV, 9/12/2011]

tronista *m*

Comentaris com «#eldeloscuadros no anirà a Eurovisió», «no serà el relleu de ZP» i «no serà **tronista** de Mujeres y hombres y viceversa» són les pistes que el futbolista ha anat deixant caure a través del seu mòbil. [PC, 12/02/2011]

tuiteraddicte *adj*

És **tuiteraddicte**? Estic pendent de Twitter tot el dia. [PC, 10/02/2011]

túnel de rentat *m*

La visita a les interioritats de la ciutat, les programa la Fàbrica del Sol, permet observar, per exemple, el volum d'aigua que es consumeix en la neteja d'un cotxe quan el **túnel de rentat** entra en funcionament. [ARA, 30/05/2011]

turcòfon -a *adj*

Almenys dotze persones van morir ahir com a conseqüència d'uns aldarulls al districte de Yecheng, prop de la ciutat de Kashgar, a Xinjuang, la regió autònoma xinesa de majoria musulmana sacsejada sovint per la violència entre uigurs **turcòfons** i xinesos. [LV, 29/02/2012]

tutelatge *m*

Establerta aquesta vinculació històrico-polític-social essencial, el fet jurídic és petit i queda reduït a una execució formal que respondria a una voluntat política de canviar una llei que ens limita i ens posa sota **tutelatge**, per una altra que ens dóna la potestat jurídica per convocar un referèndum oficial. [AV, 8/06/2010]

twittcol·loqui *m*

Aquest dijous, després de la funció de Conte d'hivern, de William Shakespeare, una producció de la Factoria Escènica Internacional (FEI) dirigida per Carme Portaceli, tindrà lloc al teatre el que han batejat com a **twittcol·loqui**. [ARA, 23/02/2011]

ultracatòlic -a *adj*

Segurament no agradarà als sectors **ultracatòlics**, és un llibre de reflexió molt personal. [AV, 13/06/2011]

ultraexpansiu -iva *adj*

I això implica uns elevats dèficits públics (al voltant del 10 % del PIB) i una política monetària **ultraexpansiva**, que ha situat els tipus d'interès cap al 0,25 %, amb injeccions molt abundants de liquiditat. [PC, 10/02/2011]

ultramodernitat *f*

La **ultramodernitat** del país es mesura a l'aeroport d'Inchon, el de més bon funcionament mundial els últims cinc anys. [PC, 3/07/2011]

ultrasecret -a *adj*

Un comando militar d'elit nord-americana va assaltar diumenge la residència on la CIA havia esbrinat que s'amagava Bin Laden, en una operació **ultrasecreta**. [PC, 3/05/2011]

uniformista *adj*

Entre altres coses, consolida el model de cossos, —sistema d'organització força discutible—, generalitza un instrument tan rígid com les relacions de llocs de treball, petrifica —sacralitzant les proves memorístiques,— l'oposició tradicional com a sistema d'accés, perd l'ocasió de professionalitzar de veritat els òrgans de selecció, burocratitza l'escola d'Administració pública i tenalla els gestors amb una pruija **uniformista** i centralitzadora que desconsidera, a més, l'autonomia local. [PC, 12/03/2010]

universari *m*

Marcel Gros ha creat aquest espectacle per celebrar el seu trentè **universari**, en lloc d'aniversari. [ARA, 23/09/2011]

veguerial *adj*

La junta de govern de la Paeria ha aprovat sis al·legacions contra la implantació de l'organització **veguerial** que proposa l'avantprojecte. [AV, 5/01/2010]

vendre's com xurros *loc*

L'altra manera de fer balanç és deixar constància del domini absolut d'Android i recordar alguns productes i serveis nous que ens han cridat l'atenció: el Lumia 610, un smartphone de 189 euros que s'hauria de **vendre com xurros** entre els joves, i el Windows 8, el sistema operatiu de Microsoft per a ordinadors i tablets que incorpora molts elements dels mòbils Windows Phone. [ARA, 2/03/2012]

verd-i-negre *m*

La segona volta comença per als **verd-i-negres** a una victòria de la quarta posició després de reenganxar-se a la lluita per les places nobles de la

classificació en vèncer la passada jornada a València. [AV, 17/01/2010]

vespre-nit *m*

Fins a onze cantants i grups de música en català sonaran quasi a l'uníson aquest **vespre-nit** a nou ciutats diferents del País Valencià. [AV, 26/02/2010]

veterania *f*

Liderada en defensa per la **veterania** de Mario Yepes, amb un elèctric Pablo Armero sortint del lateral esquerre però desestabilitzant Espanya, i Giovanni Moreno posant les dosis de classe, n'ha sortit airosa. [PC, 10/02/2011]

via ràpida *f*

Va sortir al carrer a liderar la protesta veïnal contra el projecte inicial de la C-15, i va aconseguir el canvis demanats per la **via ràpida** que unirà Vilanova i la Geltrú i Vilafranca del Penedès. [AV, 1/02/2011]

vice *f*

En nom d'Artur Mas, la **vice** va atendre els emprenedors que pateixen les traves duaneres dels EUA i va prendre nota de com un banc principal desembarca amb un gratacel al Downtown de Miami. [PC, 3/04/2011]

vicedirectora *f*

María Blasco va néixer a Alacant el 1965 i en l'actualitat dirigia el Programa d'Oncologia Molecular del CNIO i era **vicedirectora** d'Investigació Bàsica d'aquest centre. [PC, 23/06/2011]

videocàmera *f*

Samsung Electronics ha ampliat la seva família de **videocàmeres** ultracompactes amb la incorporació de dos models. [PC, 24/02/2010]

videofòrum *m*

Barcelona mostrarà, a partir d'exposicions, tallers, projeccions, **videofòrums** i performances, els últims treballs tant d'artistes emergents com d'artistes consolidats. [PC, 11/05/2010]

videovigilància *f*

Controlo les càmeres de **videovigilància**, activo les alarmes de l'edifici i he de resoldre qualsevol problema que sorgeixi. [PC, 26/01/2010]

villarat *m*

Si Guti prodigués més cops de taló i Ronaldo recorregués menys a la mala educació esportiva, el Reial Madrid no tindria necessitat d'anar als mitjans afectes per construir l'extravagant teoria del **villarat**. [PC, 2/02/2010]

vista oral *f*

L'aparició de Mladic a la **vista oral** a l'Haia va durar una hora i 40 minuts. [PC, 6/06/2011]

vonkarajanista *adj*

La seva manera **vonkarajanista** està per a la velocitat, per a la lentitud, per a l'adagio, per a l'allegro, el vivace o el presto. [PC, 13/11/2012]

vot de càstig *m*

Els delegats, a mà alçada, van aprovar l'informe sense ni un **vot de càstig**. [ARA, 18/02/2012]

vuitmil *m*

Al costat dels muntanyencs i altres integrants de l'equip de TVE, ha pujat a l'Annapurna Joao García, el primer portuguès que aconsegueix els 14 **vuitmils**. [PC, 18/04/2010]

webisodi *m*

I fins i tot ha penjat a Youtube diversos **webisodis** en què el mateix

artista del Prat narra els seus orígens, tenint com a punt de partida el col·legi on va estudiar i la vorera on va veure uns nois tocant flamenc que van fer que s'enamorés de la música. [PC, 23/07/2012]

websèrie *f*

A Girona, Jordi Camps comenta la **websèrie** que s'està fent amb el fons temàtic de la Nacional II. [AV, 23/11/2012]

xarxa social *f*

Google, les **xarxes socials** i la revolució tecnològica fan que els pacients, els alumnes i els lectors tinguem la sensació de saber massa. [ARA, 28/11/2010]

xec nadó *m*

Retirada del **xec nadó** per 1.500 milions. [PC, 21/05/2010]

xuclasaldos *m*

Segons les companyies, no poden desactivar els **xuclasaldos** de forma preventiva. [PC, 22/02/2010]

zapatista *adj*

Des de l'aixecament **zapatista** del 1994 ha canviat i tots els mexicans hem de canviar amb ell. [PC, 22/02/2010]

zona euro *f*

“Si la **zona euro** no sobreviu, la UE tampoc”, va advertir per pressionar Irlanda abans de la reunió de ministres d'Economia de l'euro a Brussel·les. [AV, 17/11/2010]

zona mixta *f*

“Hem dominat el partit i ens hagués agradat guanyar, ara, però, anem a per la Copa”, deia Sergio Busquets a la **zona mixta**. [ARA, 17/04/2011]

12.2. Annex II. Puntuació dels neologismes per criteri

Núm.	Entrada	C1	C2	C3 anys	C3 oc.	C4	C5	C6
Abreviació								
1.	apli	1	1	1	1	1	1	0
2.	col·le	0	3	3	4	0	1	0
3.	contra	0	3	3	4	0	0	2
4.	crono	0	3	4	5	0	0	1
5.	crono	1	2	4	4	0	0	0
6.	demo	1	2	2	2	1	0	0
7.	esquizo	0	0	1	1	0	1	1
8.	expa	0	0	1	1	2	0	0
9.	fisio	0	2	3	3	1	1	0
10.	hetero	0	2	2	3	0	1	0
11.	indepe	0	2	2	2	0	1	3
12.	mani	0	3	2	3	0	1	1
13.	masoca	0	2	3	3	0	1	1
14.	mega	0	2	1	1	0	1	0
15.	méteo	0	1	1	2	1	0	0
16.	mezzo	1	2	4	4	1	0	2
17.	multiculti	0	2	3	3	1	1	1
18.	narco	0	2	4	5	0	0	0
19.	neoon	1	2	3	4	0	1	0
20.	paki	0	2	2	3	0	1	2
21.	pel·li	0	3	4	5	0	2	0
22.	presi	0	2	3	4	0	1	1
23.	químio	0	2	2	2	1	0	0
24.	sado	0	2	3	3	0	2	1
25.	vice	0	2	2	2	1	0	1
Acronímia								
1.	aiguagim	1	2	1	1	0	0	0
2.	apliservei	0	0	1	1	1	2	1
3.	bossaball	0	0	1	1	2	1	2
4.	burquini	0	0	1	1	1	1	3
5.	catanyol	1	2	3	3	1	1	1

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
6.	docusèrie	1	2	2	3	0	0	0
7.	docuxou	0	1	1	1	0	0	0
8.	dramèdia	0	1	1	1	1	1	1
9.	electrobalada	0	0	1	1	0	0	1
10.	hacktivisme	0	1	2	2	1	0	0
11.	hacktivista	0	2	2	2	0	1	0
12.	infocomercial	0	2	2	2	0	1	0
13.	merkozy	0	1	1	1	1	0	0
14.	pepevergència	0	1	1	1	1	1	0
15.	perrockià -ana	0	0	1	1	1	1	1
16.	poetuit	0	0	1	1	2	1	2
17.	protagònic -a	0	3	1	1	0	0	0
18.	socioconvergent	0	1	2	2	1	0	0
19.	sociovergència	1	2	3	5	0	1	1
20.	sociovergent	0	2	3	4	0	2	1
21.	trivot	0	2	3	4	2	1	1
22.	twittcol·loqui	0	0	1	1	1	1	0
23.	universari	0	0	1	1	2	0	0
24.	webisodi	0	1	1	1	1	0	0
Composició culta								
1.	aerolínia	2	2	4	5	0	1	0
2.	agropastoral	0	3	2	2	0	0	0
3.	arabo-nord-americà	0	1	1	2	0	1	1
4.	artístic-humorístic -a	0	1	1	1	0	1	1
5.	audiologia	1	3	2	2	0	0	0
6.	autoajuda	2	2	4	4	1	0	0
7.	autoatorgar	0	3	3	3	0	0	0
8.	autoconeixement	1	3	3	3	0	0	0
9.	autodefinit	0	1	1	1	0	0	1
10.	autodescartar-se	0	1	3	4	0	0	0
11.	autoeditar-se	0	2	3	3	0	0	0
12.	autoexcloure's	0	3	4	5	0	0	0
13.	autofustigació	0	1	1	1	0	1	1
14.	autoironia	0	2	3	3	0	1	0
15.	autopromoció	1	3	3	4	0	1	1

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
16.	autoqualificar	0	3	2	2	0	1	2
17.	autoretallada	0	0	1	1	0	1	0
18.	balletòman	0	2	2	2	0	1	2
19.	bibliomètric -a	1	2	2	2	0	1	0
20.	biodinàmic -a	0	3	2	2	0	1	0
21.	biofarmacèutic -a	1	2	3	3	0	0	0
22.	britanicoalemany -a	0	1	1	1	0	0	0
23.	cardiorespiratori -òria	2	3	3	4	0	0	0
24.	catalanofòbia	1	4	2	2	0	0	0
25.	catalanovalencià -ana	0	3	2	2	0	1	0
26.	ciberatac	0	2	3	4	0	1	1
27.	cibercultura	2	2	2	2	0	1	3
28.	ciberespionatge	0	1	1	1	0	1	0
29.	cibertropa	0	0	1	1	0	1	0
30.	cívico-polític -a	0	3	3	3	0	0	0
31.	cleptòcrata	1	1	2	2	0	1	1
32.	craniofacial	1	4	1	1	0	0	0
33.	criptosoberanista	0	0	1	1	0	1	0
34.	drogotest	1	2	2	2	0	0	0
35.	ecomercat	0	0	1	1	0	0	1
36.	ecoparc	1	2	3	4	0	0	2
37.	ecosocialista	1	2	4	5	0	0	1
38.	egomaníac -a	0	2	2	2	0	0	0
39.	enoturístic -a	0	2	1	1	0	0	0
40.	etnomedicina	0	2	1	1	0	0	0
41.	eurocomissari	0	2	2	4	0	0	0
42.	eurofòbia	0	2	2	2	0	0	0
43.	europarlamentari	0	2	4	4	0	0	0
44.	feixistoide	0	3	4	4	0	1	1
45.	filoetarra	0	2	1	1	0	1	1
46.	fotocoagulació	2	3	2	2	0	0	0
47.	fotonotícia	0	2	2	3	2	1	2
48.	francoespanyol -a	0	3	2	2	0	1	0
49.	gamberroide	0	0	1	1	0	0	1
50.	geolocalització	1	2	2	2	0	0	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
51.	glaciòleg	1	2	2	2	0	1	0
52.	hexacampió	0	1	2	3	0	0	0
53.	hispano-francès -esa	0	3	3	3	0	0	0
54.	hispanobrasiler -a	0	1	3	3	0	0	0
55.	humoristicopeninsular	0	0	1	1	1	0	0
56.	israeliano-nord-americà	0	0	1	1	0	0	0
57.	libiotunisià -ana	0	0	1	1	0	0	0
58.	macrocasino	0	0	1	1	0	1	0
59.	macroestació	0	2	4	4	0	0	1
60.	macrollei	0	1	1	1	0	0	1
61.	macroprostíbul	0	1	2	3	0	1	1
62.	madoffcràcia	0	1	1	1	0	1	2
63.	medievaloide	0	1	1	1	0	0	1
64.	megacasino	0	2	1	2	0	1	2
65.	megapíxel	2	2	2	3	0	1	1
66.	megatren	0	1	1	1	0	1	1
67.	microambient	0	2	1	1	0	0	0
68.	microempresa	0	2	4	5	0	0	0
69.	micromol	0	1	1	1	1	0	0
70.	micropolítica	1	3	2	2	0	1	1
71.	microurbanisme	0	2	2	2	1	0	0
72.	minibús	0	2	4	4	0	0	0
73.	minideixalleria	0	2	2	2	0	0	0
74.	minigira	0	2	4	4	0	1	1
75.	minisèrie	1	2	4	5	0	0	0
76.	musculoesquelètic -a	2	3	2	2	0	0	0
77.	nanotecnologia	2	2	2	3	0	0	0
78.	neurociència	2	2	3	4	0	0	0
79.	obsessivocompulsiu -iva	2	2	1	2	0	1	1
80.	paleosismologia	0	1	1	1	0	0	0
81.	petromonarca	0	2	1	1	1	1	1
82.	politicomilitar	0	3	4	4	0	0	0
83.	protoecologista	0	1	1	1	0	0	1
84.	psicosocial	2	3	4	4	0	1	0
85.	radiocontrol	1	2	2	2	0	0	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
86.	retrofuturista	0	2	2	3	0	0	0
87.	sabatòfon	0	0	1	1	0	2	1
88.	serbobosnià -ana	0	2	4	5	0	0	0
89.	simpsomania	0	0	1	1	1	0	0
90.	sociolaboral	1	3	3	4	0	1	0
91.	tardopujolista	0	0	1	1	0	1	1
92.	tecnoestrès	0	1	1	1	0	1	2
93.	telefàgia	0	0	1	1	1	0	1
94.	teleoperador	1	2	3	3	0	0	0
95.	televot	0	2	2	2	0	1	0
96.	termosolar	2	2	2	2	0	1	0
97.	turcòfon -a	0	2	1	1	0	0	0
98.	videocàmera	2	2	4	4	0	0	0
99.	videofòrum	0	2	2	2	0	0	0
100.	videovigilància	2	2	4	4	0	1	1
Composició patrimonial								
1.	actor-cantant	0	1	2	2	0	0	0
2.	albiceleste	1	2	4	5	0	0	0
3.	amor-odi	0	3	2	2	0	0	1
4.	apagafocs	0	3	3	3	0	0	1
5.	aparcacotxes	1	2	2	2	0	0	0
6.	aplicació mòbil	2	1	1	1	0	1	1
7.	arranjamèdia	0	0	1	1	2	1	0
8.	asturlleonès -esa	1	2	2	2	1	0	0
9.	avi cangur	0	1	1	1	0	1	2
10.	barri-búnquer	0	0	1	1	0	0	1
11.	betacarotè	2	2	2	2	1	0	1
12.	blanc-i-verd -a	0	1	3	3	0	0	0
13.	blanc-i-vermell -a	0	2	4	5	0	0	1
14.	bo porquera	0	3	2	2	0	0	1
15.	bolígraf escàner	2	0	1	1	0	1	0
16.	buscavides	0	0	1	1	2	0	1
17.	caçagols	0	1	2	2	0	0	2
18.	caçajueus	0	0	1	1	0	0	0
19.	caçatalents	0	2	1	1	1	0	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
20.	caçavots	0	0	1	1	0	0	0
21.	calçotets bomba	0	0	1	1	0	1	1
22.	càmera-aranya	0	0	1	1	1	0	0
23.	càmera web	2	2	1	1	0	0	0
24.	cançó protesta	1	3	2	2	0	1	1
25.	capital risc	1	2	2	2	1	1	1
26.	casa quarter	0	2	2	2	0	0	1
27.	casa-museu	1	3	2	3	0	0	0
28.	castellà-català	0	2	1	1	0	0	0
29.	catalanisme-espanyolisme	0	1	1	1	0	1	0
30.	causa-efecte	0	3	2	2	0	1	5
31.	centrada-xut	0	1	2	2	0	0	2
32.	centre-sud	1	3	2	2	0	0	0
33.	centreitalià -ana	0	1	1	1	0	0	0
34.	conferència-debat	0	2	2	2	0	0	0
35.	contacontes	2	2	3	3	0	1	2
36.	cutrellegat	0	0	1	1	1	1	1
37.	destrossaponts	0	0	1	1	0	1	0
38.	dinar míting	0	1	1	1	0	0	0
39.	director-gerent	0	3	3	3	0	2	0
40.	doblepensar	0	1	1	1	1	1	0
41.	dreta-esquerra	0	2	2	2	0	1	0
42.	esportiu-cultural	0	2	1	1	0	1	0
43.	esquerra-dreta	0	3	2	3	0	0	0
44.	exemple-conseqüència	0	0	1	1	0	1	2
45.	futbol base	1	3	2	2	0	0	0
46.	guardafronteres	0	2	2	2	0	0	0
47.	guardaparcs	0	0	1	1	0	1	0
48.	home-orquestra	0	2	1	1	1	0	1
49.	hora vall	2	2	2	2	0	0	0
50.	hotel-casino	1	1	1	1	0	0	1
51.	iaioflauta	0	2	2	3	1	0	0
52.	ideatinent	0	0	1	1	1	1	1
53.	institut-escola	1	3	1	1	0	0	0
54.	jutge degà	0	3	2	2	0	0	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
55.	liberaldemòcrata	0	2	4	4	0	1	0
56.	limitador-controlador	0	0	1	1	0	0	1
57.	migcentre	1	3	4	5	0	0	1
58.	milmilionari	0	1	2	2	0	0	1
59.	mitjà-baix -ana-baixa	0	3	3	3	0	1	0
60.	moble bar	1	2	1	1	0	0	0
61.	moderna-clàssica	0	1	1	1	0	0	0
62.	moto bomba	0	1	2	2	0	0	0
63.	muntalliteres	0	1	1	1	0	0	0
64.	nacional-populisme	0	2	1	1	0	0	0
65.	nacionalpolític -a	0	1	1	1	0	0	1
66.	netejarparabrises	0	2	2	2	0	0	0
67.	nord-caucàsic -a	0	2	2	2	0	0	0
68.	nord-oriental	1	3	2	2	0	0	1
69.	partit frontissa	0	2	2	3	0	0	0
70.	passacarrer	1	3	1	1	0	1	0
71.	pipicà	1	2	4	4	0	1	1
72.	portacomunicats	0	0	1	1	0	1	2
73.	primavera estiu	0	3	1	1	0	1	0
74.	prova pilot	0	2	3	3	0	0	0
75.	quatremil	0	1	1	1	1	0	0
76.	rastaflauta	0	1	1	2	1	2	2
77.	rebentaacudits	0	0	1	1	1	0	0
78.	recullxumets	0	0	1	1	1	0	3
79.	risc país	0	2	1	1	1	0	0
80.	salvainfarts	0	0	1	1	0	1	0
81.	socialcristià -ana	1	3	4	5	0	0	1
82.	sou base	0	3	1	1	0	0	0
83.	sud-asiàtic -a	0	1	1	1	0	0	0
84.	tapamugró	0	0	1	1	0	0	1
85.	tapanaps	0	1	1	1	0	0	0
86.	tarda-vespre	0	2	3	3	0	0	0
87.	taula camilla	0	2	1	1	1	1	1
88.	tiquet menjador	0	0	1	1	0	0	0
89.	top manta	1	2	3	3	1	1	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
90.	torsnudisme	0	0	1	1	0	0	0
91.	transició-moguda	0	0	1	1	0	0	1
92.	trenca-rècords	0	0	1	1	0	1	1
93.	tuitaraddicte	0	0	1	1	0	1	0
94.	verd-i-negre	0	3	4	5	0	0	1
95.	vespre-nit	0	2	1	1	0	0	0
96.	vuitmil	1	2	2	2	0	0	0
97.	websèrie	1	2	1	1	0	0	0
98.	xec nadó	0	2	2	2	1	2	0
99.	xuclasaldos	0	0	1	1	0	2	0
100.	zona euro	2	2	4	4	0	0	0
Prefixació								
1.	afutbolístic -a	0	0	1	1	0	1	2
2.	anticinema	0	2	1	1	0	1	0
3.	anti-urbà -ana	0	3	1	1	0	1	0
4.	antiautonomista	0	3	4	4	0	1	0
5.	anticapitalista	1	3	4	4	0	0	0
6.	anticorrupció	0	2	4	5	0	0	0
7.	antidramàtic -a	0	1	1	1	0	1	1
8.	antiestatutari -ària	0	2	4	4	0	1	1
9.	antifrau	0	2	4	5	0	1	1
10.	antiimmigrant	0	2	3	3	0	0	0
11.	antiliberal	1	3	4	5	0	1	0
12.	antimusulmà -ana	0	2	3	3	0	0	0
13.	antipeatges	0	2	3	4	0	1	0
14.	antiretallades	0	1	2	2	0	1	0
15.	antisònar	0	0	1	1	1	0	0
16.	antitot	0	2	3	3	0	1	0
17.	binacional	0	2	3	3	0	1	0
18.	cocapital	0	2	3	4	0	0	0
19.	coescriure	0	2	3	3	0	0	1
20.	colíder	1	2	4	5	0	1	1
21.	contrainsurgent	0	2	2	2	0	1	0
22.	copagament	1	2	4	5	0	0	0
23.	corealitzar	0	0	1	1	0	0	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
24.	corresponsabilitzar	0	2	3	4	0	0	0
25.	desacomplexar-se	0	2	4	5	0	1	3
26.	descoordinar	0	3	4	4	0	1	0
27.	desfiscalitzar	0	0	1	1	0	1	1
28.	despigmentar	0	2	2	2	0	1	0
29.	desubicar	0	2	3	4	1	0	0
30.	exalt càrrec	0	2	4	5	0	0	0
31.	exfilial	0	1	2	2	0	0	1
32.	expressar ministre	0	2	4	5	0	0	0
33.	extravehicular	2	2	2	2	0	0	0
34.	hipercomunicatiu -iva	0	0	1	1	0	1	1
35.	hipernacionalisme	0	1	2	2	0	1	0
36.	hipertecnològic -a	0	2	2	2	0	0	1
37.	inassumible	0	2	4	5	0	0	0
38.	indiscutir	0	3	1	1	0	1	0
39.	infrapis	0	1	1	2	0	1	0
40.	interanual	1	3	4	5	0	1	0
41.	intermunicipal	1	3	3	3	0	1	0
42.	intersetmanal	0	3	3	3	0	0	1
43.	malinterpretar	0	3	4	5	0	1	0
44.	monodosi	1	2	1	2	0	1	0
45.	multicàrrecs	0	0	1	1	1	1	0
46.	multiideològic -a	0	1	2	2	1	1	1
47.	multireincidència	0	2	3	4	0	0	0
48.	neobohèmia	0	1	1	1	0	1	3
49.	neopopulista	0	3	2	2	0	1	0
50.	no-lloc	0	2	2	2	1	0	1
51.	paracientífic -a	0	3	2	2	0	0	2
52.	plurifuncional	0	2	2	2	0	1	0
53.	postbèl·lic -a	0	3	3	4	0	1	0
54.	postfranquista	1	3	4	4	0	1	1
55.	postpartit	0	2	3	4	0	0	4
56.	posttsunami	0	0	1	1	0	0	2
57.	prebèl·lic -a	1	3	3	4	0	0	0
58.	preconcurs	0	2	2	2	0	0	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
59.	preescalpar	0	2	2	2	0	0	0
60.	preinternet	0	1	1	1	0	0	0
61.	preprojecte	0	3	2	2	0	1	0
62.	pro-demòcrata	0	1	1	1	0	1	0
63.	prodemocràtic -a	0	3	3	4	0	0	0
64.	prooccidental	0	3	4	5	0	1	0
65.	pseudoaliment	0	1	1	1	0	1	1
66.	pseudoecologista	0	2	2	2	0	0	4
67.	pseudosindicat	0	2	2	2	0	0	0
68.	reagrupar	0	3	3	3	0	1	1
69.	recalibrar	0	1	1	1	0	0	1
70.	recomposar	0	3	2	2	0	0	0
71.	redimensionament	1	2	3	4	1	0	0
72.	reelaborar	0	3	4	4	0	0	0
73.	reenviar	0	3	3	4	0	0	0
74.	refundar-se	0	2	4	4	0	0	1
75.	reinterpretació	1	3	3	4	0	0	0
76.	renacionalització	1	3	3	3	1	0	0
77.	repopularitzar	0	1	1	1	0	0	0
78.	revisitar	1	3	4	4	0	1	1
79.	semidespullar	0	2	2	2	0	0	1
80.	seminacionalitzar	0	0	1	1	0	0	0
81.	semitolerar	0	0	1	1	0	0	1
82.	sobredemanda	0	1	2	2	0	0	0
83.	sobreocupació	1	2	3	3	0	0	0
84.	sobreús	0	2	2	2	0	0	0
85.	subcentre	0	3	2	2	0	0	0
86.	subestatal	1	2	4	4	0	0	0
87.	subseu	1	3	4	4	0	0	0
88.	superbanda	0	2	2	2	0	0	2
89.	supercoronel	0	1	2	2	0	1	0
90.	superestrella	0	3	4	4	0	0	0
91.	superheroi	1	2	4	5	0	1	0
92.	supermajoria	0	1	1	1	0	0	0
93.	superprofessional	0	2	2	2	0	1	2

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
94.	supraestat	0	3	2	2	0	1	1
95.	tricampió -ona	0	3	4	4	0	0	0
96.	ultracatòlic -a	0	3	3	3	0	1	0
97.	ultraexpansiu -iva	0	0	1	1	0	1	0
98.	ultramodernitat	0	2	2	2	0	1	0
99.	ultrasecret -a	0	3	3	4	0	0	0
100.	vicedirectora	0	2	1	1	0	0	0
Sintagmació								
1.	abisme fiscal	0	0	1	1	1	1	0
2.	actiu tòxic	0	2	2	2	0	1	0
3.	aigües obertes	2	1	1	1	0	0	1
4.	alarma social	1	2	1	1	1	1	0
5.	alta costura	2	3	2	2	0	1	1
6.	àrea verda	1	2	2	2	0	1	0
7.	avió no tripulat	0	2	2	2	1	0	0
8.	baix cost	0	3	3	3	0	0	0
9.	banc d'aliments	1	2	1	1	0	1	2
10.	bata blanca	0	3	1	1	0	1	0
11.	broc gros	0	2	1	1	0	0	1
12.	bombolla immobiliària	1	2	3	4	0	0	0
13.	canviar el xip	0	2	2	2	0	1	3
14.	cap de cartell	0	2	2	2	0	0	0
15.	cap de llista	0	3	3	3	0	0	2
16.	carregar les tintes	0	3	1	1	0	0	1
17.	cinturó metropolità	0	2	1	1	1	0	0
18.	circ mediàtic	0	1	1	1	0	0	1
19.	codi vermell	0	2	1	2	0	0	0
20.	col·locació accelerada	0	0	1	1	1	0	0
21.	concert econòmic	2	3	1	1	0	1	1
22.	cop de decret	0	2	2	3	0	1	0
23.	cordó policial	0	2	1	1	0	0	0
24.	crèdit sindicat	1	2	1	1	0	1	0
25.	desordre públic	1	2	1	1	0	0	0
26.	donar la talla	0	2	2	2	0	0	0
27.	eix del mal	1	2	2	2	1	0	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
28.	en hores baixes	0	2	1	2	0	0	0
29.	en obert	1	2	1	2	0	0	0
30.	encendre la metxa	0	3	1	1	0	0	0
31.	escala detallada	0	1	1	1	0	0	0
32.	escalfament global	2	2	1	1	0	0	0
33.	espai d'atenció	0	2	1	1	0	0	0
34.	estat de xoc	0	3	1	1	0	0	0
35.	estàtua humana	0	2	1	1	0	0	0
36.	fase d'expansió	0	2	1	1	0	0	0
37.	fer el salt	0	2	1	1	0	0	0
38.	fil emocional	0	1	1	1	0	1	2
39.	fons de reserva	1	2	1	1	0	0	0
40.	full de ruta	2	2	3	4	0	0	1
41.	granges de contingut	0	1	1	1	1	0	0
42.	guant blanc	0	3	2	2	1	0	1
43.	injecció de capital	0	2	2	2	0	0	0
44.	joia de la corona	0	3	2	2	0	0	0
45.	línia de finançament	0	1	1	1	0	0	0
46.	llegenda urbana	1	2	1	1	1	0	0
47.	llengua mitjana	0	2	1	1	0	0	1
48.	mà de ferro	0	4	2	2	0	1	3
49.	marca blanca	2	2	2	2	0	1	0
50.	memòria històrica	1	3	2	2	0	0	1
51.	mercat laboral	2	3	2	2	0	1	1
52.	mitja punta	1	3	3	3	0	0	0
53.	moneda de canvi	0	3	1	1	0	0	0
54.	nínxol de mercat	0	2	1	1	0	0	0
55.	número dos	0	3	3	4	0	1	0
56.	objectiu de dèficit	0	2	1	1	0	0	0
57.	onze de garanties	0	0	1	1	0	0	0
58.	onze titular	0	3	2	2	0	1	0
59.	pantalla tàctil	2	2	1	1	0	1	0
60.	paper secundari	1	3	1	1	0	0	0
61.	pastilla de l'endemà	2	2	2	2	0	0	0
62.	patata calenta	0	2	3	3	0	2	3

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
63.	pedra picada	1	3	1	1	0	1	0
64.	penjar d'un fil	0	4	2	2	0	0	1
65.	pensament ecològic	0	2	1	1	0	1	0
66.	pilota de goma	2	1	1	1	0	1	1
67.	pis social	0	3	1	1	0	0	0
68.	pivot defensiu	0	2	1	1	0	0	0
69.	pla de xoc	0	2	3	3	0	0	0
70.	préstec participatiu	0	1	1	1	0	0	0
71.	punt verd	0	2	1	1	0	1	3
72.	prima de risc	2	2	1	1	0	0	0
73.	primavera àrab	1	2	1	1	1	0	0
74.	primer equip	1	3	2	2	0	1	0
75.	primera divisió	1	3	2	2	0	1	0
76.	prova de foc	0	3	2	2	0	0	0
77.	recollida selectiva	2	2	2	2	0	0	0
78.	salari mínim	2	3	2	2	0	1	0
79.	serveis mínims	2	3	2	2	0	1	0
80.	setmana blanca	1	2	2	3	1	1	1
81.	sortir de l'armari	2	2	2	2	0	1	0
82.	sostre de despesa	0	1	1	1	0	0	0
83.	suïcidi assistit	0	1	1	1	1	0	0
84.	tancar files	0	3	2	2	0	0	0
85.	targeta vermella	2	3	2	2	0	0	0
86.	teixit social	0	3	1	2	0	1	0
87.	telèfon intel·ligent	2	2	1	1	0	1	0
88.	terra batuda	2	3	3	3	0	0	0
89.	tocar la fibra	0	3	2	2	0	1	2
90.	tovalloleta humida	1	2	1	1	0	0	0
91.	trencar el servei	1	1	1	1	0	0	0
92.	trencar motllos	0	3	1	1	0	1	0
93.	treure ferro	1	2	2	2	0	0	0
94.	túnel de rentat	1	2	1	1	0	0	0
95.	vendre's com xurros	0	1	1	1	0	1	0
96.	via ràpida	1	3	2	2	0	0	0
97.	vista oral	1	3	1	1	0	1	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
98.	vot de càstig	0	3	2	2	0	0	0
99-	xarxa social	2	2	2	4	0	1	0
100.	zona mixta	2	3	1	2	0	0	0
Sufixació								
1.	acolloniment	0	3	2	2	0	1	1
2.	agregador	2	4	1	1	2	0	0
3.	anticipador -a	0	3	1	1	0	0	0
4.	assimilacionista	0	3	4	4	1	0	0
5.	aznarada	0	0	1	1	0	1	0
6.	barranquista	1	2	2	2	0	0	0
7.	berlusconisme	0	2	3	3	0	1	0
8.	blairisme	0	2	1	1	0	0	0
9.	blogaire	1	2	3	3	0	0	1
10.	bonrotllisme	0	2	2	2	1	1	1
11.	cabdillista	0	3	3	3	0	0	0
12.	cal·ligramàtic -a	0	1	1	1	0	1	0
13.	capacitador -a	0	1	1	1	0	1	2
14.	caspisme	0	0	1	1	0	1	2
15.	cegetista	0	3	1	1	0	0	0
16.	chavisme	0	2	4	4	0	0	0
17.	claqueter	0	0	1	1	0	0	0
18.	columnisme	0	2	2	2	0	2	1
19.	computabilitzar	0	0	1	1	0	1	0
20.	conspiratiu -iva	0	3	3	4	0	1	1
21.	cretinitzador -a	0	1	1	1	0	2	2
22.	culpabilitzador -a	0	3	3	3	0	1	0
23.	descartable	0	3	4	4	0	1	0
24.	dessalinitzador -a	2	2	3	4	0	0	0
25.	distòpic -a	0	1	1	1	1	0	1
26.	editorialitzar	0	3	3	4	0	1	1
27.	empatitzar	1	2	1	2	0	0	0
28.	enquitrador -a	0	1	1	1	0	1	1
29.	escandalitzable	0	2	2	2	0	1	1
30.	esquarterador	1	4	2	2	0	1	0
31.	estilisme	0	3	3	4	0	0	0

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
32.	etnicista	0	3	3	4	0	1	0
33.	experiencial	1	3	1	1	0	1	0
34.	facilitador	1	2	3	3	0	0	1
35.	federalitzar	0	3	3	3	0	1	0
36.	festivaler -a	0	2	4	4	0	0	0
37.	formatejar	0	2	2	2	0	1	0
38.	frontista	0	3	4	5	0	1	0
39.	gaddafista	0	2	2	4	0	0	0
40.	gasparista	0	0	1	1	0	0	0
41.	gilista	0	1	2	3	0	0	0
42.	gradualitat	0	4	2	3	0	1	0
43.	guerrisme	0	2	4	4	0	1	1
44.	harmonitzador -a	1	3	3	3	0	0	0
45.	hongaresitat	0	0	1	1	0	1	0
46.	ideologitzar	0	2	4	4	0	0	0
47.	inclusivitat	0	3	2	2	0	1	0
48.	informalista	1	3	3	3	0	0	0
49.	internacionalitzador -a	1	2	2	2	0	0	1
50.	invisibilització	0	2	2	2	0	0	0
51.	judicialitzar	1	2	4	5	0	0	1
52.	laportista	0	2	3	4	0	1	0
53.	lligaire	0	3	1	1	0	1	0
54.	madridisme	0	2	4	5	0	1	0
55.	maragallista	0	3	4	4	1	0	1
56.	marxaire	0	3	2	3	0	0	1
57.	megafònic -a	0	2	2	2	0	1	0
58.	metaler -a	0	0	1	1	1	0	1
59.	mimetitzar	0	3	2	2	0	1	1
60.	monista	2	4	2	2	1	0	0
61.	multiculturalitat	1	2	4	5	0	1	0
62.	negacionisme	1	2	4	4	0	0	1
63.	opinador	0	2	4	5	0	1	3
64.	osasunista	0	1	3	4	0	0	0
65.	pallaquista	0	2	2	2	0	1	1
66.	paquirrinès -esa	0	0	1	1	0	1	1

		C1	C2	C3	C3	C4	C5	C6
67.	patrullatge	1	2	3	4	0	0	0
68.	penyista	0	2	4	5	0	0	0
69.	petardada	0	3	2	2	1	0	1
70.	polifacetisme	0	3	3	3	0	0	0
71.	posturisme	0	1	2	3	0	1	0
72.	priista	0	3	4	4	0	0	0
73.	propositiu -iva	0	3	2	2	1	1	0
74.	pujolisme	1	3	4	5	0	1	1
75.	racionalitzador -a	0	3	2	2	0	1	0
76.	rebotejar	1	2	3	3	0	0	1
77.	reflectant	1	3	2	2	0	0	0
78.	republicanista	0	2	3	3	1	0	0
79.	ressuscitador	0	2	2	2	0	0	1
80.	revisable	0	3	2	3	0	0	0
81.	roussemià -ana	0	1	1	1	1	1	2
82.	salafista	2	2	3	5	0	0	0
83.	saxofònic -a	0	0	1	1	0	0	0
84.	seleccionable	0	3	2	2	0	0	0
85.	sifonament	1	0	1	1	0	1	1
86.	sobiranisme	0	2	4	5	0	1	2
87.	sostenibilisme	1	2	1	2	1	1	0
88.	surfejar	0	2	2	3	0	1	0
89.	talibanisme	0	1	1	1	0	1	3
90.	teatralitzar	0	3	3	3	1	1	0
91.	tietejar	0	0	1	1	0	1	2
92.	transformejar	0	0	1	1	1	1	1
93.	tronista	0	2	1	1	0	1	1
94.	tutelatge	0	3	3	4	0	1	0
95.	uniformista	0	4	2	2	0	0	1
96.	veguerial	2	2	1	2	0	0	0
97.	veterania	0	4	4	5	0	0	2
98.	villarats	0	2	2	3	1	1	2
99.	vonkarajanista	0	0	1	1	0	0	0
100.	zapatista	1	2	4	5	0	1	0

